

LEXICON

VOCUM PEREGRINARUM

IN SCRIPTORIBUS GRÆCIS OBVIARUM;

CUM INDICE COPIOSISSIMO.

EXCERPTA

E CHR. D. BECKII¹ Dissertatione

DE LEXICIS GR. ET LAT. omnino et recentissimis singulatim.

QUONIAM nonnullorum vocabulorum Gr. aut iu Gr. ling. receptorum peregrina est origo, hanc etiam subtilius cognoscere et examinare oportebat Lexicorum auctores. Ita Herodotus aliique scriptores Gr. veteres non pauca habent vocabula et verba, quæ Ægypt. ling. ejusque duabus tribusve dialectis originem debent suam. Est jam ante hos xxvii. annos edita: Expositio vocabulorum Coptic. in scriptoribus Hebr. ac Gr. obviiorum collecta a Christ. Scholz² (in Repertorio bibl. et orient. Literaturæ, quod Eichhornius edidit, T. xiiii. p. 1—31.) sed manca illa, in multis vocabb. justo sterilior, in aliis explicandis audacior, ceterum tamen a Lexic. recentium auctoribus non negligenda. Nonnulla vocabula Gr. ex lingua et antiquitate Ægyptiorum illustravit Zoëga in opere de usu et origine obeliscorum, ut p. 507. singularem usum voc. *καμινετής*. Regnavit autem olim in hoc literarum genere P. E. Jablonskii, Philologus et Theologus in Acad. Traj.-Viadr. eximius, mortuus d. xiii. Sept. mdccclvii. Is non modo in Pantheo Ægyptiorum aliisque libris, Ægypt. antiquitatem illustrantibus, multorum etiam vocc. Gr. Copticas origines explicuit, sed composuit etiam Glossarium vocum Ægypt., quæ iu libris sacris et apud scriptores vett. Gr. Romausque inveniuntur, cœptum a. 1722, absolutum a. 1740. Protraxit tandem illud, hortatu etiam Ruhnkenii, Schultensii et Scheidii, in lucem Te Waterus, Theologus Lug.-Bat. eximius, opusculorum Jablonskii editor,³ ita ut integrum primum volumen impleret illa Collectio et Explicatio vocum Ægypt., quarum mentio apud scriptores veteres occurrit. Codice autographo Jablonskii usus est editor, in quo auctor dimidiam fere Glossarii partem ipse recognoverat, emendaverat, manuque sua descripserat, posterior non ita erat elaborata, nonnulla in chartis sine junctura errantibus scripta, sæpe provocatum ad alios auctoris libros, interdum etiam eos, qui non supersunt, neque in lucem prodierunt. Editor non modo inde concinnavit Glossarium, apte omnibus, quæ invenerat, dispositis, sed etiam loca scriptorum ab auctore laudata evolvit et nonnumquam emendavit, addidit animadversiones, in quibus tum errores Jablonskii, nimium sibi in etymologiis indulgentis, castigaret modeste, tum colligeret, quæ ad illustrationem operis Jabl. apta viderentur, proferretque interdum etiam conjecturas Virorum doctorum, quas scriptoribus quibusdam adleverat, etiam varietatem cod. Medic., quam Abr. Gronovius suo Strabonis exemplo, quo Te Waterus utitur, adscripserat; tum Auctarium vocum nonnullarum recte vel secus pro Ægyptiacis habitatum dedit; tandem luculentos adjecit indices, quos nec reliquis tomis, qui hactenus prodierunt, deesse passus est. J. R. Forsterus, quem et ipsum constat, tum in Spicil. animadverss. ad Michaelis Geogr. Hebr. tum in aliis libris vocabula quædam Gr. originis Ægypt. interpretatum esse, si Jablonskii opus inspiciendi opportunitate usus est, aliud certe

¹ Vide *Acta Seminarii Regii et Societatis Philolog.* Lips., Vol. I. pp. 155-66. 489-91. Lips. 1811. 8vo.

² ["Qui tamen," ut ait Fr. Guil. Sturzius (de Dialecto Maced. et Alexandr. p. 85.) "ut nunc constat, sua fere omnia Jablonskio debuit."]

³ P. E. Jablonskii Opuscula, quibus lingua et antiquitas Ægyptiorum, difficultia librorum sacrorum loca et historia ecclesiast. capita illustrantur; magnam partem nunc primum in lucem protracta, vel ab ipso auctore emendata ac locupletata. Tomus primus. Edidit atque animadv. adjecit Jona Guil. Te Water. Lug. Bat. ap. A. et J. Honkoop. mdccciv. xxviii. 490. pp. 8. mai. Tomus sec. mdcccvi. 494. pp. Tomus tertius mdcccix. xiv. 515. pp. Tomo I. præmissa est brevis vitæ et laudum Jablonskii enarratio, in qua copiosius et certius, quam ab aliis factum est, exponuntur causæ, cur in acad. Franeg. evocatus locum a curatoribus ejus oblatum accipere tamen non potuerit. Memorantur etiam il, qui ante Jablonskium linguæ Ægypt. *ἱεραγὰς*, in Græcorum ac Romanorum libris sparsa colligere aut fusserant alios aut ipsi instituerant, neque tamen rem perfecerant, aliaque narrantur, lectu utilia et jucunda. Possunt vero etiam conferri, quæ secundo Tomo continentur: Commentationes de Remphah, de tabula Bembina s. Isiaca, de diebus Ægypt. in vetusto Kalend. Rom. et Observationes, quas suo Panthei Ægypt. exemplo auctor adscripserat, nunc primum editæ (II. p. 311—54.).

eius exemplum habuit. In hoc igitur Glossario non modo propria nomina multa Ægypt., quæ ap. Gr. scriptt. leguntur, sed alia etiam explicantur. Ita Strabo ostendit habitationes desertis circumdatas appellari *ἀνάσεις*, ubi Medic. cod. habet *Ἀνάσεις*, sed in dialecto superioris Ægypti, Sahidica, dici desertam habitationem *ὠσασιέ* ostendit Jabl., qua in re Forsterus et Georgius ei adsentiuntur. Ipsum v. *σαλπειν*, certe significatus ejus quosdam fuerunt qui ad Ægypt. originem referrent, v. p. 242. Emendandi etiam et illustrandi plures scriptores Gr. multa fuit opportunitas.

Molitus erat, ut hoc obiter addamus, etiam alia Jabl., quæ ad Lexica Gr. quibusdam partibus et locis ornanda facere poterant. Pertinet eo Index vocum Scythic., Thracic., Parthic. et peregrinarum aliarum, cujus mentionem fecit in Thes. Epist. Lacroz. I. p. 182. s. quemque non displicuisse Lacrozio lætus intellexerat. Verum is, ubi iam lateat, incertum est. Superest ex eodem genere Disquisitio de ling. Lycaon. (ad locum Act. xiv. 11.) quam juvenilem commentationem et primum facultatis earum literarum, quam sibi comparaverat, specimen (1714.) postea retractavit, atque ita eam ex auctoris autographo multum castigatam et altera minimum parte auctiorem repeti jussit Te Waterus Opuscc. Jabl. T. III. p. 3—142. locupletavitque tum suis plurimis, tum nonnullis Wytttenbachii animadversionibus. In ipsa autem illa diatriba Jablonskius non modo de ling. Lycaon., quam barbaram, non Gr. et eandem cum Cappadocica existimavit, sed etiam de Phrygica, Lydiaca, Carica, Lycia, Pamphylia, Pisidica, Bithynica, Mariandynica, Paphlagonica, Galatica, Cappadocica egit, atque recensuit et interpretationes prodidit vocum Phrygiarum p. 63—76., Lydiarum p. 79—93., Carum p. 95—102., Lyciorum p. 103—105., Bithynorum p. 111—113., Mariandynorum p. 113—115., Cappadocum p. 133—141.

Sed ut ad Ægypt. ling. et quæ inde in Gr. derivata sunt, revertamur, nuper in originibus tum Ægypt. vocabb. tum Gr. multorum inde repetendis elaboravit Ign. Rossius, editis Romæ MDCCCLXXXVIII. Commentatt. Laertianis clarus. Is, quum per plures annos animum et operam ad linguarum veterum studia adjecisset, postremo ad ling. Copt., cujus cognitio ad Gr. certe et Lat. literas aliquantum conferre ei videbatur, se contulit, inprimisque etymologicam ejus partem pro viribus excolendam exornandamque suscepit, adjutus non modo copiis editorum librorum (Jablonskii tamen librum suo jam absoluto ab Akerblado accepit,) sed codicibus etiam biblioth. Borgian. atque indice vocabb. Ægypt. ex iisdem codd. a Geo. Zoega collectorum. Profligatum jam dudum opus quo minus citius prodiret, impediverant tristes reipublicæ, qui inciderant, casus. Quo tempore auctor, sive otii honeste consumendi, sive animi liberaliter recreandi causa ad alias se literas atque studia convertit, quorum etiam fructus non contemnendos nos jubet expectare. Tandem, temporibus in melius mutatis, exierunt Ign. Rossii Etymologiæ Ægypt. Liber primum in lucem prodit Romæ A. D. MDCCCVIII. permissu præsidum. XI. 8. et 368. pp. 4.

Et voces quidem Ægypt. non nisi eas auctor persecutus est, quarum aut vis aut origo apertior et intellectu facilior ei videretur, prætermisiss illis, de quibus aut omnino nihil conjici atque statui, quod probabile esset, posset, aut quorum explicatio, etsi non improbabilis, tamen minus plana et expedita existimaretur. Deinde hoc potissimum in iis explanandis egit, ut cum Orientis linguis sæpissime congruere illas doceret. “Nam,” inquit, “linguæ Orientis, si cui bene cognitæ atque perceptæ sint, ut plurimum capita seu fontes demonstrant, unde eorum vocabulorum, de quorum ratione et origine inquiritur, facile vis ac significatio duci possit: quos tamen multo sæpius, etiamsi studium adhibueris, vel unde ea nomina petita sint, in Ægyptiorum sermone quæsieris, non invenies. Præterea quum voces fere easdem Hebræis, Syris, Chaldæis, Arabibus, Samaritanis communes et usitatas videamus, quod eorum linguæ magna inter sese affinitate conjunctæ ab unaque stirpe progenitæ ac prolesinata sint; profecto eas multo facilius ab his in Ægyptum propagatas, quam gentes tam multas ab unis Ægyptiis traditas accepisse credamus. Ceterum quum lingua Ægypt., quæ ab initio inops, decursu temporis ditior et uberius facta est, ac tum multis sive locorum sive rerum cognominibus est aucta, tum vocabulorum, præsertim compositorum, magnam quamdam vim atque copiam protulit; tunc vero etiam illud interdum contigit, ut Hebræi vicissim, Syri, Arabes quasdam ipsi quoque ab Ægyptiis voces peterent ac mutuarentur. Idem multo frequentius accidit in Græcis, qui, postquam cum Ægyptiis commercium ac consuetudinem habere cœperunt, quam plurima ab his accepere vocabula, ut Ægyptii contra non pauca à Græcis.” Et auctor quidem non modo in ipso opere hujus generis vocabula Gr. ab Ægyptiorum lingua derivavit aut cum illa comparavit, sed ab eo adjecta etiam est p. 339—368: “Summa verborum selectorum, in qua maxime animalium ac plantarum, tum etiam siderum, urbium, locorum, deorum, hominum, rerumque ad hos pertinentium, ciborum, vestium, instrumentorum, etc. vocabula exhibentur; nonnullis, quæ criticam vel eruditionem spectant, interspersis.” Unde, ut judicari de omni auctoris ratione et arte possit, specimina quædam depromemus. Nam voc. *ποιμήν* (p. 8. s. et 355.) certe ab Ægyptiis sumtum esse putat, apud quos Moni vel Mani pascere significat, ita ut, præfixo articulo, Pimen sit pastor. Voc. *βόρβορος* (finus) repetit (p. 41. et 343.) ab Æg. berber, h. e. ejicere. *Κέραμον* terram figulinam, Ægypto ortum debere statuit, nam Copt. scriptum Heromi esse terram fornacibus extrudendis adhibitam (p. 87. 349.). *Ψιθος* s. *Ψιέθος* (teges, storea) censet (p. 338. 368.) plane esse Copt. Psietbom, quod proprie significet stoream s. mattam in longum extensam, unde *Ψιθος* i. q. *Χαμείνη*, *Χαμαίσιπυρος*. Similiter *Ψιμυθος* (cerussa) non Gr. sed Ægypt. originis vocem esse censet, quum Psimtath Ægyptiis dicantur plumbi minutie, ramenta, unde cerussam fieri constat. Multo plura herbarum, plantarum, animalium nomina, quæ apud Gr. scriptt. occurrunt, ex ling. Ægypt. explicantur. In quo tamen etymologiarum genere non satis distincta nobis ea visa sunt, quæ Ægyptiis jam antiquitus usitata fuisse, e certis monumentis pateat, quæque serius apud eos recepta. Tum vero ex similitudine quorundam vocabb. plus est effectum quam certo sequitur. Sic ovorum fere idem esse in Ægypto quod in Græcia nomen ostendit (p. 213.) Non tamen Ægyptios a Græcis accepisse in Add. monet, quum pariter Ægyptii potuerint Græcis tradere. Sed quidni ab alio et communi fonte ad utrumque populum pervenisse dicamus? Alia ingeniose certe, etsi minus probabiliter, dicta sunt. Strabo (xvii. p. 794.) eam regiæ partem Alexandriæ, in qua regia erant sepulcra, *σώμα* dictam esse ostendit. Interpretes nomen a corpore Alexandri ibi condito ductum existimant. Sed Rossius contendit, esse Ægypt. nomen Gomhan vel Somhan, unde Græci *σώμα* sine aspiratione fecerint, quodque *περίβολον τῶν τάφων* significaverit. A Jablonskio, ubi librum ejus inspexerat, sæpius se discessisse docet in Append. Etymol. Ita voc. *Καλάσις*, quo vestimenti quoddam genus appellatum est, Jablonsk. T. I. p. 104. s. interpretatus est tunicam ad cutem (Shal-ha-schar) tunicam. Contra Ross. p. 78. s. censuit esse Galheger, Galheser, h. e. luxuriosa, mollis, delicata tunica, et habere se in App. docuit, quæ contra Jabl. dicere posset, si otium suppeteret. Voc. *Πέραμης*, quomodo, Crozio duce, explicuerit Jablonskius, neminem fugit. Rossius a voc. Aramæo Rum, Rom, quod et in Copt. ling. transierit, atque excelsum, sublimè indicet, cum aliis repetiit. Quæ quidem ipsa originationum diversitas monere videtur, ne nimis multum iis tribuamus, neque fidem nisi iis habeamus, quæ, præterquam quod idoneis grammaticis argumentis nituntur, etiam facilitate quadam sua se commendant.

Omnino autem, uti post Alexandrum M. non pauca vocabula Gr. esse composita et ficta constat, quæ antea fuerant inaudita, ita singulatim usus Gr. ling. in Ægypto et Alexandriæ potissimum multas subiit mutationes. De quibus quidem quum subtiliter et copiose exposuisset Fr. Guil. Sturzius (Ill. Moldani Grimæ nunc Rector) pluribus commentationibus academicis atque scholasticis (inde ab a. 1786.), has etiam ab exteris Viris doctis sæpe expetitas repeti nuper ita jussit, ut, tamquam Auctarium, accederent Metarii libello de Gr. ling. dialectis¹):

¹ Hunc enim librum, ob raritatem exemplorum paucis cognitum, etsi nunc prorsus retractandum, anno ante integrum, suis adjectis animadversionibus, repeti jusserat: Gr. ling. dialecti recognitæ opera Mich. Maittaire. Post Jo. Fr. Reitzium, qui præfationem et excerpta ex Apollonii Dyscoli Grammatica addiderat, totum opus recensuit, emendavit, auxit Fr. Guil. Sturzius. Lips. ap. Weigel. et Liebeskind. MDCCCVII. XLVIII. 573. pp. 8. mai. præter Indices. In marginibus etiam paginae editionis Haganæ notatæ sunt.

Frid. Guil. Sturzii de Dialecto Maced. et Alexandr. liber. Lips. ap. J. A. G. Weigel. MDCCCVIII. XII. 225. pp. 8. mai.

Quæ enim olim singulis libellis complexus erat, continua oratione retulit et ita, ut multum illa augeret, novoque examini subjecta expoliret, adderet etiam duplicem et rerum et verborum indicem, in quo quidem postremo non tantum ea, quæ in Stephani Thes. non reperisset vocabula, asterisco notavit, sed siglis etiam distinxit, quæ Macedonica, quæ Ægyptiaca, quæ Græca quidem, sed ab Ægyptiis vario modo mutata, quæ Alexandrinis usitata, quæ Menandrea essent. Et ea quidem, quæ olim præmiserat V. D., de tempore et occasione versionis V. T. Gr., de ejus versionis dialecto, de dialecti natura universa, de nominis *διάλεκτος* notionibus, de discrimine dialecti, linguæ et styli, et de Ægyptiorum studio ling. Gr., quamquam partim non erant necessaria, inagisque locum habebant in ipso Metarii libro, tamen ob multiplicem utilitatem, quam afferre ipsi viderentur nec ab hac nova editione abesse voluit. De dialecto autem *Maced.-Alexandr.* ita disputavit, ut primum p. 25—50. dialecti *Maced.* naturam exponeret, quo loco recte vetustiore Macedonum linguam a recentiori eorundem distinxit, et antiquiorem quidem censet vel omnino non vel parum fuisse diversam a Dorica, sed recentior non modo peregrina multa et barbara, obsoleta et nova vocabula receperat, notiones sive ob vetustatem sive ob novitatem inusitatas iis tribuerat, sed mutaverat etiam vocabulorum quorundam formam et pronunciationem. Indicem vocab. Macedd. cui insunt quibus Alexander M., Amerias et Menander usi sunt, p. 33—45. exhibuit, et mensium quoque Macedonica nomina collegit explicuitque. Deinde p. 50—84. Alexandr. dialecti, de qua olim Grammatici, Irenæus et Demetrius Ixion, singulares scripserant libros, ingenium descripsit ita, ut primo, quæ veteres scriptores diserte huic dialecto tribuisse reperiuntur, recenseret, tum afferret quædam eorum, quæ iidem Ægypt. dialecti fuisse docent, denique nonnulla proponeret ex iis, quæ Grammatici simpliciter rejecerunt, ad Maced. vel Alexandr. dialectum maxime referenda. Scilicet Clemente Alex. auctore intelligitur, dialectum Alex. ortam esse e plurium aliarum dialectorum, ut Atticæ, Maced., Ægypt. conjunctione atque mixtura. Diversitas autem ejus ab aliis vel omnibus vel plerisque dialectis apparebat tribus maxime modis, temporibus verborum peculiari quadam ratione formati, novis vocabulis vel notionibus vocab. novis (quæ quidem vocabula recensuit Sturzius, literarum ordinem secutus, p. 65—82.); etiam proverbiis (de quibus quem conscripserat libellum Plutarchus perit, nam is, qui ex codice Florent. editus Plutarchoque tributus est libellus, Grammatici potius Alexandrini habendus est fœtus), denique verborum structura. De qua quidem auctor dixit, postquam de dialecto Ægypt. quædam p. 84—137. inseruit, recens excogitata et ita, ut non pauca Jabl. Glossario adderentur. Primum enim proposuit indicem eorum vocabulorum, quæ proprie Ægypt. essent, et in Alex. versione occurrerent, aut in dialectum Alex. migraverint. Deinde ea recensuit (p. 96. ss.), quæ origine Gr. erant, sed novam notionem formamque in Ægypto acceperant, quorum nonnulla ut v. *παστοφόροι, περοφόροι*, non neglecto Raschidiano titulo, uberius tractavit; adjecit etiam (p. 113. ss.) nonnulla de literarum, quibus Ægyptii Græci in scribendo usi sunt, figura et forma atque de pronunciatione et orthographia, ita ut pateret, in multis vocabulis Alexandrinos discessisse a reliquorum Græcorum eloquendi et scribendi ratione, terminatione et flexione. Sed insolentioris verborum structuræ, Alexandrinis usitatæ, exempla, quæ Alex. dialecto essent propria, attulit p. 159. s. Tandem vocabulorum, quæ probabiliter ad dialectum Maced. s. Alexandr. referrentur, dedit recensum, copiosum et accuratum, non tamen omnibus numeris absolutum, ne nimia diligentia tædium crearet, p. 142—202., similiterque structuræ verborum a veteris Græciæ puritate alienæ, iisdem autem dialectis tribuendæ, exempla nonnulla protulit, quo pertinet etiam adverbiorum temporis quorundam cum præpositionibus conjunctio. Ex quibus quidem omnibus quantum vel augeri possint Lexica vel nonnulla loca subtilius constitui, sponte apparet.

Ea vero dialecto Maced.-Alex. quum ut alii Judæi plerique, ita etiam N. T. scriptores usi esse videantur, non prætermittendum in hac disputatione illud est N. T. Lexicon, in quo illius ipsius dialecti aliqua est habita ratio. Nam, qui e disciplina Jo. Fr. Fischeri, quem constat in pluribus libris et in scholastica N. T. interpretatione eam rationem salubriter secutum esse, æque ut Sturzius prodiit, Jo. Fr. Schleusnerus, nunc Viteberg. Theologus eximius, ediderat jam a. 1792. novum Lexicon Gr.-Lat. in N. T., duobus codd., quod prioribus et uberius, et a vitiis, quæ Fischerus monstraverat,¹ purius et subtilius esset et N. T. orationem ex Alexandr. dialecto atque orientis linguis recte explicaret, et conferret tum Glossariorum vet. auctores et Grammaticos antiquos tum recentiores varii generis interpretes ex eorumque scriptis, quæ utilia viderentur, excerpta et dijudicata proponeret, criticæ etiam rei atque scripturæ emendatæ haberet rationem, denique ad difficiliorum locorum interpretationem plura conferret. Octo fere annis post secunda editio erat curanda, quæ a. MDCCC. duobus voll. prodiit. Eam auctor operis non tantum castigavit emendandis nonnullis locis, sed multum etiam auxit, tum vocabulis et verbis nonnullis e probabilium lectionum varietate receptis, tum explicationibus singulorum locorum novis, tum iis, quæ ad illustrationem verborum afferri poterant. Quæ quidem Additamenta ita et ampla et necessaria fuerunt, ut separatim etiam typis exprimerentur. Nuper tertia prodiit editio.

Quod ad dialectum Alex. attinet (p. 163.) in alia omnia abiit Henr. Planckius, Professor Gött. in Commentatione de vera natura atque indole orationis Gr. N. T., quam quum munus Professoris Theol. extraord. in acad. Götting. d. VIII. Sept. MDCCCX. adiret, scripsit ediditque Gott. ap. Rowerum (67. pp. 4.). Is enim negavit seriore istam loquendi consuetudinem, inde ab Alexandri M. ætate apud Græcos introductam, ad peculiarem dialectum Alex. esse revocandam. Alio igitur modo instituit disputationem de serioris Gr. sermonis, cujus in literis sacris vestigia frequentissima deprehenduntur, indole atque ingenio; cujus duas fecit partes, alteram, qua in origines hujus orationis inquiritur, alteram, qua ea ad certa quædam capita revocatur. Et præter quatuor illas Gr. ling. dialectos, quas Grammatici et scriptorum, qui iis usi sunt, et diversarum stirpium, ad quas populi, unde nomen habent, referebantur, ratione habita constituerunt, jam olim multo plures gentium Gr. extitisse dialectos certum est. Sed post Alexandri M. tempora multa in gentium et scriptorum dialectis sunt mutata. Et scriptores quidem unam fere omnes sectari ceperunt dialectum, Atticam, eam tamen corrumperunt inferendo, quæ vulgari loquendi usui erant propria; Græcia autem et Asia omni Macedonum imperio subjecta, fieri non potuit, quin dialecti, adhuc variis populis propriæ, inter se miscerentur pluribus de causis. Inde extitit communis ille sermo ita varie compositus et mixtus, ut, quæ lingua antea in certis regionibus obtinuerat, novo sermoni fundamento esset, ac quasi pro corrupta novisque accessionibus deformata dialecto haberi posset. Unde colligitur, post Alexandri tempora de dialectis proprie dictis non amplius agi posse, multo minus de Alexandrina; Alexandriæ enim usurpatam esse communem ling. Gr. ita ut peculiaria quædam tum ex antiquis dialectis petita tum recentia accesserint; sed dialectum dici linguæ communis idioma, certo cuidam loco ac populo ita proprium, ut hic ejus ope ab aliis populis discernatur: non igitur Judæorum Alex. linguam cum Sturzio dici posse dialectum, quod ei *χαρακτήρ ἑθνικός* desit; quodsi *χαρακτήρ ἑθνικός* ratione non habita, solam linguæ diversitatem respicias, multas extituras esse dialectos Gr. seriores. Illam seriore Græcorum linguam et communem, in qua omnium dialectorum, præter Æolicam, vestigia occurrunt, Fischerus Maced.-Alexand.

Et quamquam editor non mutavit nec ordinem libri nec præcepta auctoris, tamen sæpe meliora docuit, loca veterum auctorum ab eo laudata, diligenter inspexit emendavitque, pauciora de Attica dialecto, plura de ceteris adjecit, adhibitis eam in rem præsidii recentius suppeditatis. neque tamen effecit aut efficere voluit, ut hic de dialectis locus pertractatus videretur.

¹ J. F. Fischeri Prolusiones de Vitiis Lexicorum N. T.—nunc conjunctim editæ, multis partibus auctæ etc. Lips. 1791. 8.

² Quæ subtiliter de ea re disputata sunt ab Hermanno in Obs. de Gr. ling. dialectis 1807. et de dialecto Pindar. 1810. alio loco afferentur. Ceterum quæ propria fuit Alex. scriptoribus et poetis oratio, dici tamen Alexandrina recte potuit.

dialectum, Sturzius τὴν κοινὴν dixit. In utroque tamen nomine ambigui quid inesse censuit Planckius; Macedonas enim antea peculiari et simillima veteri Doricæ dialecto usos esse, sic ut Macedonum vetus et nova dialectus discernenda sit, et Alex. dialecti nomen nimis angustis finibus contineri; τὴν κοινὴν autem a veteribus tributam esse scriptoribus, qui fere omnes ad Atticam linguam se accommodabant, non tamen pura ea utebantur. Fontium, e quibus ea communis lingua intelligi possit, tria facit genera, scriptores post Alexandrum M. inde ab Aristotele (in quibus Polybius præ ceteris memorandus erat), Grammaticos veteres et Lexicographos, interpretes Gr. V. T., libros apocryphos V. et N. T., patres apostolicos; quibus nunc demum addit titulos, decreta, numos, et Comicorum recentioris ætatis fragmenta, e quibus comædiæ novæ reliquiis communis sermo potissimum est cognoscendus. Ad linguam autem communem, quæ hellenismo N. T. fundamento sit, refert 1. vocabula, quæ ex barbaris linguis in Gr. sermonem immigrarunt, 2. orthographiam et verborum pronuntiationem singularem, 3. nominum verborumque flexionem, 4. heterogenea, 5. vocabulorum formas, tum ex antiquioribus dialectis sumtas, tum recens effectas, 6. vocabula aut antiquioribus dialectis propria aut prorsus nova, 7. vocabulorum significatus novos, 8. usum loquendi mutatum.

PAULI ERNESTI JABLONSKII

DISQUISITIO DE LINGUA LYCAONICA

Ad locum Actor. xiv. 11. Ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν Λυκαονιστὶ λέγοντες.

[Primum hoc eruditionis non vulg. specimen, edit. a. 1714. etsi typis repetitum Traj. ad Rhen. a. 1724., iterumque in Thesaurο Novo Dissert. ex Museo Hasæi et Ikenii T. ii. p. 638. ac seqq.]

Excerpta e Præf. Jona GUIL. TE WATER

Ad P. E. JABLONSKII Opusc. Tom. iii. Lug. Bat. 1809.

“ILLUSTRANDÆ, augendæ et emaculandæ Disquisitioni de Ling. Lycaon., quæ primum in hoc fasce occupat locum, sedulam magis navavi operam, non tam ut inirem gratiam hominum eruditissimorum, qui ipsi in Gr. scriptoribus veluti habitant, et meas ad istum libellum annotationes facili negotio adaugebunt, quam ut, quoad ejus possem, iis lectoribus conarer prodesse, quibus aut non vacat, aut minus lubet, eo proposito scripta veterum Græcorum et Latinorum accuratius perlegere, ut ex illis voces quaslibet peregrinas, sive barbaras, colligant et illustrent: quod tamen quam sit utile et necessarium, ut literatura antiqua illuminetur, Burtonus, Reinesius, Bochartus, Relandus, Lacrozius, Forsterus, Jablonskius, pauci alii, suo dudum exemplo abunde comprobant.

“Qui autem animadvertat, diatriben de Ling. Lycaon. opus juvenile fuisse, et primum omnium Jablonskii profectum in literarum politiorum studiis periculum, non is demirabitur, auctorem suo exemplo, quod ad me pervenit, hæc adscripsisse verba: ‘Δεύτεραι φροντίδες σοφώτεραι, Eurip. in Κρήσσαις, apud Athen. L. xiv. p. 640.’ Ipse enim, per reliquum totius vitæ decursum, alia expunxit, alia emendavit, alia complura addidit, ita quidem, ut nova hæc editio, ex auctoris autographo ducta, multum castigatior sit, et altera minimum parte auctior. Supersunt tamen in eadem dissert., etsi pererudita et a viris summis, ex quo vulgata est, magnopere laudata, quæ, meo quidem iudicio, vel omitti queant, vel, contra, eximie augeri, vel ab antiquitatis linguæque Gr. et historiarum peritis possint emendari. Atque eo imprimis meæ spectant, quas allevi, annotationes tantum non omnes, de quibus iudicent, velim, istarum rerum intelligentiores, adeoque satis idonei ad meos quoque errores corrigendos.

“Ex literis Hermanni van der Hardt, d. xv. Julii a. MDCCXVI. Helmstadio ad Jablonskii nostri patrem datis, hæc verba emendato et locupletato Disquisitionis exemplo adscripta inveni: ‘De Ling. Lycaon. Dissert. erudita tanto mihi gratior, quanto luculentius documentum Geographiæ veteris a Filio curate excultæ: quod argumentum solidioris Philologiæ tantum non primum. Inprimis Lycaoniæ sedes circumscripita arsisit, quod urbem 𐤇𐤍𐤔 Iconium Filius habuerit in oculis, quæ in Caini familia gloriam nominis fecit. Prima illa urbs in Sacris commemorata. Obscuritas quondam urbis, antiquitatem non tollit, sed juvat. Nec diluvio dirutæ urbes, sed homines extincti. A diluvio cum annis priores urbes revocatæ, resuscitatæ, reintegratæ, auctæ. Tota Caini domus in Asia Minore. 𐤇𐤍𐤔 stylo Mosis, Terra Homonadensium. Ibi Iconium. Sed ex itinere in viam, in Lycaoniam Tuus eruditus nos duxit Filius. Pergat, etc.’ Huic epistolæ Hardtianæ parti sequentem subnexuit Jablonskius animadversionem: ‘Cum hic suspicetur Clarissimus van der Hardt, Lycaoniam fuisse sedem domus Caini, et in urbe Iconiæ vestigia Chanochi filii Caini superesse, potuisset sententiam suam firmare ex Steph. Byzantio, qui illic terrarum fuisse quemdam Ἀνναχὸν primis temporibus commemorat. Vide eum in Ἰκόνιον. Sed dubium merito esse potest, an Iconium ante diluvium fuerit condita; an, si fuisset ante diluvium condita, post diluvium superfuisset; an etiam Caini et posterorum ejus præsertim ad Gentiles derivata fuerit memoria. S. Scriptura testatur, omnes præter Noachum ejusque familiam homines, aquis obrutos, periisse. Et cum diluvio perierunt sine dubio pristinae urbes, earumque incolæ, et incolarum memoria.’ Quid in utriusque observatione aut veri insit, aut falsi, opus non est, ut hic disquiratur. Ex diverso autem literarum ductu conjectura assequor, Jablonskium adhuc juvenem verba Hardtii descripsisse, sed ætate provectioni suum de iis adjecisse iudicium.”

Proæmium, in quo ratio scribendi redditur.

Non eram nescius, cum huic rei pertractandæ me accingerem, opus me suscepisse, tum propter multorum hominum opiniones inglorium et iuane, tum propter difficultates pœne insuperabiles arduum atque laboriosum. Neque enim dubitare poteram, fore non paucos, qui hanc materiam tamquam vilem indignamque, cui operam navarem, reprehensuri essent, cum non modo nulla linguæ Lycaon. nunc extent vestigia, sed nec in vetustis quidem monumentis, præter unam forte aut alteram vocem, illius mentio inveniatur. Illis equidem prolixè satis respondere possem, atque summorum virorum, qui in hac palæstra desudarunt, exemplis ostendere, et literas elegantiores et ipsam S. Scripturam nonnihil lucis ex hac disputatione accipere. Cum autem instituti

mei ratio id minus permittat, unice hoc peto, ut faciles et benigni lectores ætatis meæ juvenilis, severioribus disciplinis necdum aptæ, rationem habere velint. Venit aliud ob mentem, magis mihi metuendum. Etenim cum viæ insistam, magnam partem inviæ et desolatæ, non potuit evenire, ut in rebus omnibus veritatem assequer, aut saltem indubitatam efficerem. Terrebant me initio magna virorum illustrium nomina, quos mihi adversari intelligebam; atque profecto opus, cum ei ferendo par non essem, plane abjecissem, nisi vidissem, viros etiam doctissimos in eadem mecum esse sententia, eosque inter, quem honoris causa nomino, præstantissimum virum Ric. Bentleium, quo in his rebus peritior hodie vivit nemo. Eorum suffragio confirmatus, spartam pœne desertam resumsi, pensaturus olim Dei O. M. ope, si quid, vel immaturi iudicii culpa, vel defectu lectionis, quæ tantæ rei sufficiat, nunc deliquero.

§ 1. Status controversiæ proponitur.

Ansam huic disputationi, quam præ manibus habemus, præbuit locus S. Scripturæ Act. xiv. 11. ubi Lucas scribit: "Cum vero multitudo videret id, quod Paulus fecerat, sustulerunt vocem suam, dicentes ling. Lycaon., *Λυκαονιστί λέγοντες*, Dii hominibus assimilati ad nos descenderunt." Quæritur enim hic, quænam sit illa ling. Lycaon., sitne lingua quædam peculiaris et ab aliis distincta, an vero secus? In diversa abeunt, qui hunc locum, quamvis sint pauci numero, interpretari hactenus aggressi sunt. Etenim quidam existimant, non esse hanc linguam distinctam a Gr., nisi ratione peculiaris dialecti, propter quam vocetur Lycaouica, quales fuerunt, præter celebres istas tres vel quatuor, Bæotica, Laconica, Arcadica, aliæ, et quæ longius abibant, Cretica, Rhodia et similes aliæ. Quibus ista sententia displicet, ii affirmant, fuisse ling. Lycaon. plane a Gr. alienam, quales fuerunt ling. Scyth. Pers. Ægypt. et aliæ. His ut plurimum venerandi Patres assentiuntur; atque sic etiam, ut quidam eorum, dum scopulum vitant, in contrarium incurrant. Cujus rei exemplo esse potest facundus ille Chrysostomus, qui [t. ix. p. 235, 236. ed. Montfauc.] hunc locum enarians ait: 'Αλλ' οὐκ ἦν τοῦτο οὐδέπω δῆλον, τῇ γὰρ οἰκείᾳ φωνῇ ἐφθέγγοντο· διὰ τοῦτο οὐδὲν αὐτοῖς ἔλεγον· ἐπειδὴ δὲ εἶδον τὰ στέμματα, τότε ἐξελθόντες, διέρρηξαν τὰ ἱματῖα αὐτῶν, Hoc autem neutiquam intelligebant (Apostoli), nam (Lycaones) domestica sua utebantur lingua; idcirco nihil illis respondebant. Ut vero viderunt coronas (quibus gentiles in sacris utebantur), tum egressi vestes suas (Apostoli) dilacerarunt. Quam sententiam, ut quæ indigna tanto Apostolo, quantus fuit Paulus, contineret, merito damnat doctiss. Bentleius, de stultitia Atheismi, p. 279, qui tamen in eo consentit, fuisse a Gr. ling. hanc Lycaon. haud parum diversam. Longius progreditur H. Grotius, vir incomparabilis, qui in commentario super hunc locum ait, Lycaon. ling. fuisse Cappadocicam. De qua viri ill. sententia in sequentibus plura dicemus.

§ 2. Singulorum argumentis expensis, concluditur, ling. Lycaonicam non esse Gr.

Vidimus hactenus, quæ principes virorum eruditorum de ista lingua sint opiniones. Æquum est, ut ante, quam certi aliquid in his definiamus, singulorum argumenta diligenter pensitemus.

Qui dialectum Gr. fuisse contendunt, hoc potissimum ii nituntur, quod omnes dialecti Asiæ minoris, veluti Phrygia, Lydia, Carica aliæque, fuerint Græcæ. Omitto jam quærere, fuerintne illæ dialecti Gr., an minus, de quo commodius postea disputabitur. Verum age, concedam, Phryges, Lydos, eosque populos, qui oram hanc Asiæ maritimam habitarunt, usos fuisse dialecto Gr., non tamen inde continuo sequitur, regiones mediterraneas, Græcis ante Alexandri M. tempora fere impervias, qualis fuit Lycaonia, etiam ling. Gr. adscivisse. Si quis vero asseverare velit, debellationem Asiæ per Alexandrum M. linguam hujus gentis effecisse Gr., is multo manifestius errare dicendus erit. Namque in textu Lucæ sacro Gr. sermo, quo Apostoli usi erant, diserte τῇ τῶν Λυκαόνων φωνῇ opponitur. De illa igitur antiqua Lycaonum lingua disputatio instituta est, sitne hæc dialectus Gr., paulo longius fortasse abiens ac deflectens, an vero a Gr. ling. plane aliena.

Qui contrariam amplectuntur sententiam, adeoque ling. Lycaon. a Gr. prorsus diversam judicant, satis etiam instructi in hoc certamen literarium descendunt. Duo validissima argumenta nobis subministrat ill. Bentleius, de stultitia Atheismi, p. 279; atque primo monet, Ephorum, et ex eo Strabonem L. xiv. p. 977, 978, universos fere Asiæ minoris populos Barbaris accensere; deinde locum adducit Steph. Byzantii, qui in v. *Δέρβη* scribit, *ἄρκευθον* juniperum sermone Lycaoniorum, ἐν τῇ τῶν Λυκαόνων φωνῇ, dictam fuisse *Δέλβειαν*. Conferatur Drusii in voces N. T. Comment. prior v. Derbe p. 53. Illic Lycaonum linguam tanquam peculiarem aliquam nobis sistit; et ipsa quoque vox, quam affert, nec Gr. est, nec Gr. originis esse videtur. Dolendum vero est, virum doctissimum hanc rem, utpote ab instituto suo alienam, fusius non potuisse eo in loco docere. A voce *Δέλβεια* Lycaon. non multum differt Ægyptiaca, significans juniperum, pro qua, sine nota fæminini generis, *Λιβιούμ* apud auctorem appendicis ad Dioscoridem L. i. c. 103, ut in Collectione vocum Ægypt. [t. i. Opuscul. p. 126.] observavi. Videntur autem Ægypt. herbarum nomina per totum Orientem dissipata fuisse, cum Ægyptii præ reliquis omnibus fuerint rei herbariæ studiosi. Ut hoc addam *Δέρβη*, cujus mentio facta fuit, forte etiam est nomen Ægypt. Ista enim lingua dicebatur *ἑπαυλις*. V. Exod. viii. 13, Psalm. lxi. 25.¹

Ut in viam revertamur; jam ante Bentleium in eandem sententiam de ling. Lycaon. concesserat alius Anglus, eruditione maxima conspicuus, Lightfootus, Opp. T. ii. p. 731, motus hac ratione, quod Strabo L. viii. [p. 568.] Cares vocet *Βαρβαροφώνους* ex Hom. Il. B. v. 867. Rem ipsam satis perspexit vir eruditus, quamvis illa ratio, quam addit, rem nostram non plane conficere queat. Etenim si, quod res est, dicere volumus, maximum inter *Βαρβαροφώνους* et *Βαρβάρους* discrimen positum esse invenimus. De Barbaris disserendi paulo post melior se offeret occasio. Nunc observabimus, *Βαρβαροφώνους* apud veteres duplicis præcipue² generis extitisse, qui utrique fuerint velut semibarbari. Alterum eorum genus sic dicebatur a sono quodam crasso et obscuro, quo voces proferre solebant, quasi barbarum sonantes. Generatim *Βαρβαρόφωνος* est, qui insueto sono utitur. Nam sonus in linguis plane attendendus est; quam in rem elegans locus est apud Quintil. L. i. c. 1.³ Putabant igitur veteres, eos, quos vocabant Barbaros, alio quoque sono voces proferre. Notatu dignissimus locus est Porphyrii de Abst. L. iii. [§. 3.] p. 244, 245 ed. Lugd. Hinc

¹ Sic Carthago ap. Plautum * dicitur Chadre Anac, i. e. exponente Bocharto in Geogr. [l. ii. c. 6.] p. m. 363, *כנע-י-י-י*, *ἑπαυλις* τοῦ Ἰσραὴλ. Vide et: Hornium Orig. Americ. l. ii. p. 73. In Phrygia urbs commemoratur *Μανδράπολις* apud Stephanum Byz. in h. v. Iconium prius dictam fuisse *Μανδράπολιν*, testis est auctor Chronici Alex. p. 92. ed. Raderi. In Ægypto erant Scenæ *Μανδρά*, non procul a Babylonia, ut patet ex Itiner. Antonini Aug. p. 169. Scribit Plutarchus in M. Catone p. 616 ed. Steph. ἦν δὲ πλεονάζον αὐτοῦ τῶν ἀγρῶν ἡ γενομένη *Μανίου Κουρίου*—*ἑπαυλις*.

² De variis *Βαρβαροφώνων* generibus v. Quintil. l. i. Inst. Orat. c. 5, Strabonem l. xiv. p. 455, 456. 1796—1781. A. Gellium, l. xiii. c. 6, Suidam in v. *Θιρίω* [t. ii. p. 187.] Scaligerum Prolegom. in Manil. p. 2, 3. Conferantur, quæ infra dicentur §. 5.

³ De φωνῇ Barbarorum hoc sensu vide Sextum Emp. l. i. Hypot. p. 16. ed. Genev. Pari ratione distinguuntur φωνῇ et διάλεκτος, ap.

* In Pænulo A. V. Sc. 2. v. 35. Sed est varietas, cum lectione nis, tum interpretationis.

eiusmodi hominum sermonem cum sono¹ animalium comparabant. Lingua Medorum assimilatur latratui canum, apud Plutarch. in Cimone p. 490. Diogenes ait in Luciani *Βίων πράσει* p. 366. [t. i. p. 550.], *Βάρβαρος* δὲ ἡ φωνὴ ἔσται, καὶ ἀπηχῆς τὸ φθέγμα, καὶ ἀτεχνῶς ὁμοιον κυνί. Varias hominum φωνὰς cum φωναῖς animalium variorum componit Aelian. L. v. de Nat. Anim. c. 51. Jungatur Hesych., in v. *Χελιδόσι* observans, τοὺς Βαρβάρους χελιδόσι ἀπεικάζουσι διὰ τὴν ἀσύνθετον λαλιάν [ubi notavit Verweyus]. Istud autem *Βαρβαροφωνίας* vitium Strabo L. xiv. p. 662 [977.] etiam appellat *Βαρβαροστομίαν*, quam vocem optime interpretatur magnus Salmasius in Funere [Ossilegio] Ling. Hellenist. p. 303. Nomine hoc *Βαρβαροφώνων* apud veteres insignes erant Cares. Homerus canit Il. B. v. 867. sive Catal. v. 374.

Νάστης αὐ Καρῶν ἡγήσατο βαρβαροφώνων.

ad quem locum Scholiastes monet, *Βαρβαροφώνων, ἀγριοφώνων,*² καὶ τὴν Ἑλλάδα φωνὴν ἡχεροστηκότων, ὅτι τὰ μὲν ἄρρενικὰ θηλυκῶς ἔλεγον, τὰ δὲ θηλυκὰ ἄρρενικῶς. Homeri locum repetiit Strabo L. xiv. p. 661. [976.], sed pro *Νάστης* dedit *Μάσθλης*. De iisdem Caribus Tullius testatur in Orat. ad M. Brutum c. 8. 'Itaque et Caria et Phrygia et Mysia, quod minime politæ miuimeque elegantes sunt, adsciverunt aptum suis auribus opimum quoddam et tanquam adipatæ dictionis genus, quod eorum vicini Rhodii nunquam probaverunt, Græci multo minus, Athenienses vero funditus repudiaverunt.' Idem c. 15. 'Est autem in dicendo etiam cantus obscurior, non hic e Phrygia et Caria,' etc. Fuisse hunc sonum velut ululantis, ex eodem Cicerone discimus c. 8: 'Cum vero inclinata ululantique voce, more Asiatico,³ canere cœpisset.' Quod de his populis narrat etiam Eustath. in Dionys. Perieg. [ad v. 787 sqq.] p. 118. ed. R. Steph. et apud eundem Aeschylus. Conferatur omnino Strabo l. c. [L. xiv. p. 977 et 978]. Itaque hi populi, quamvis etiam Gr. ling. uterentur, erant tamen *Βάρβαροφωνοι*. Quin imo ipsius Græciæ quidam populi sub hunc censem veniebant. Hesychius ait, *Βαρβαροφώνοι οἱ Ἡλεῖοι καὶ οἱ Κάρες, ὡς τραχύφωνοι καὶ ἀσαφεῖ τὴν φωνὴν ἔχοντες*, Barbarilingues dicti sunt Elei et Cares, ut qui duro et obscuro oris sonitu laborent. Loquitur de Eleis, non vero de Iliensibus, ut vult Vossius in Etymol. (v. Barbarus,) secutus Scaligerum, qui *Ἡλεῖοι* mutabat in *Ἰλιεῖς*.⁴ Minus recte sic iudicasse viros summos, nos docet Eustathius, cuius verba in notis citabo.

Est et alterum *Βαρβαροφώνων* genus, qui nec barbara lingua utebantur, neque obscuram istam dictionem sive elocutionis rationem sequebantur, sed vocibus barbaris et suis promiscue utebantur. In hanc sententiam Diodorus Sicul. L. i. p. 5. [p. 11. edit. Wessel., in qua e textu ejectum *ὑπαρχούσης*] meminit *τῆς φωνῆς ἀσήμεου καὶ συγκεχυμένης ὑπαρχούσης*: et *ἡχὴ τις ἄκριτος καὶ συμμιγῆς* occurrit apud Plutarch. in Timol. p. 249. A. Quod Hesychius pariter docet his verbis, *Ἀκριτόφωνοι, Βαρβαροφώνοι συγκεχῡται γὰρ ἡ Βαρβάρων φωνή*. Qui promiscue loquuntur, dicuntur Barbarilingues; Barbarorum enim lingua confusa est. Videtur respici ad verba Hom. Il. Δ. v. 437, 438. ad quem locum omnino videndus Eustath. p. 494. Ex quibus intelligitur, quod dixi, non eosdem esse *Βαρβαροφώνους* et *Βαρβάρους*. Quamvis ergo doctiss. Lightfootus rem ipsam acutegisset, non sane hoc argumento impetus adversariorum frangere potuit.

Grotius vero sententiæ suæ, quam affert, plane nullam rationem reddit, eamque nobis examinandam relinquit, quod paucis deinde tentabimus.

Quidquid sit, illæ rationes, quas excellentissimus Bentleius protulit, rem faciunt planam et perspicuam, nihilque restat, quam ut eam ab aliorum assultibus tutam et securam præstemus.

§ 3. Ad objectiones quasdam generatiores respondetur.

Antequam in hoc curriculo pergam, unum impedimentum, quod nonnihil negotii facessere videtur, e medio tollendum esse duco. Etenim multi scriptores Gr., ne Strabone quidem excepto, plurima nomina regionum, urbium, fluviorum ac similia, in his locis ex Gr. ling. derivare nituntur. Etymol. auctor in v. *Ἰκόνιον* et Eustath. in Dionys. Perieg. p. 127. putant, hanc civitatem dictam fuisse a muliere facinorosa, quæ cum multos viros occidisset, tandem a Perseo ope capitis Gorgonei in saxum conversa fuerit;* additque Etymologus, *τὴν εἰκόνα ἐπὶ πολὺν χρόνον διαμείναι λιθίνην*, effigiem (iconem) istius mulieris per longum tempus lapideam⁵ perman- sisse. Hinc loco nomen. Quam de hac muliere narrat historiam Etymol. auctor, eam de Semiramide Assyria Diodorus Sic. l. ii. [c. 13.] p. 101., et de Omphale Lydia Athenæus l. xii. p. 516. [416, 417.] refert. Neutra tamen in Persei ætatem congruit. Aliam similem hujus nominis Iconium reperimus originem in eodem Etymol. et apud Steph. Byzantium in v. *Ἰκόνιον*. Quæ tamen a viris eruditis tanquam absurda risu excipiuntur. Eodem loco habendum est, quod Halyn fluvium sic appellatum ab errando scribit auctor Etymol. in *Ἄλυν*, vel a Salibus, ut volunt Strabo l. xii. p. 377. [822.] et Scholiastes ad Apoll. Rhod. l. ii. v. 966. Sui oblitus erat Strabo, cum ista scriberet, nam alia ejusdem scriptoris loca, quorum et ego quædam allaturus sum,

Plut. vel quisquis auctor, de Fluminibus p. 375, φωνὴ et λέξις apud Diogenem Laërt. l. vii. [segm. 57.] p. m. 471, qui scribit, *διαφέρει δὲ φωνὴ καὶ λέξις* ὅτι φωνὴ μὲν καὶ ὁ ἦχος ἐστὶ, λέξις δὲ τὸ ἐνὰ ῥῥον μόνον. Pertinet huc, quod scribit Tertull. de Testim. Aninæ c. ult. 'Omnium gentium una anima, varia vox, unus spiritus, varius sonus.'

¹ Sermonem Barbarum cum stridore aquæ bullientis confert Eubulus ap. Athen. l. vi. p. 229. [380.]

*προσγελάσά τε
λοπὰς παρλάζει βαρβαρῶν καλλιματῶν.*

V. D. Heinsius de Sat. l. i. p. 40, 41.—De Troglodytis legatur Eustath. ad Dionys. Perieg. [v. 184 sqq.] p. 34.—Addatur Pauli locus 1 Cor. xiv. 11.

² *Ἀγριοφώνων* nomine appellantur antiqui Lemni incolæ ab Hom. Od. Θ. 294.

³ Petronius p. 41 et 42. 'In foro sic illius vox excrescebat, tanquam tuba, nec sudavit unquam, nec expuit. Puto eum nescio quid Asiatici habuisse.' Comparatur Strabo l. xiii. p. 422. [930.], Suetonius in Octav. c. 86, Cicero de cl. Orator. c. 13 et 95.

⁴ Videtur illa Eleorum *Βαρβαροφωνία* in nimio usu literæ ρ constitisse. Conjecturæ huic primam occasionem mihi præbuit Strabo l. x. p. 308. [687, 688.], ubi de Eretriensibus, Eleorum *ἑποίκους*, et a quibus didicerant frequentiore literæ ρ usum. Cf. notæ Casaub. Meminit, præter Platonem et Athenæum, τοῦ Ἑρετριικοῦ ῥῶ Phrynichus de dictiō. Attic. p. 18. ed. 1601. Consulatur quoque Leopardus l. viii. Emendationum c. 15, ubi tamen memineris Eustathium corrigere ex Varino, non contra, ut volebat. Eustathii locus, quem respicit Leopardus, extat in Il. A. p. 114. alius vero ejusdem Eustathii locus, qui hæc omnia egregie illustrat et meam conjecturam confirmat, extat in Il. B. p. 279, *Ἐκωμωδοῦντο οἱ Ἑρετριεῖς ὡς πολλῶ τῷ ρ ἐν ταῖς ομιλίαις χρώμενοι* διὰ καὶ αὐτοῖ, καθὰ καὶ Ἡλεῖοι, Βαρβαροφώνοι καλοῦντο, ὡς ἐν Ῥητορικῇ εὐρηται Λεξικῶ, διὰ τὸν πλεονασμὸν τοῦ ρ, οἱ μὲντοι Κάρες ἄλλως Βαρβαροφώνοι. Ex quibus verbis etiam patet, utrumque et Phavorini et Eustathii locum apud Leopard. solicitandum non esse, utpote recte se habentem. Nam Elei atque Aetoli ejusdem vitii ibi redarguuntur. Vide præterea eundem Eustath. in Il. B. p. 304, Il. Δ. p. 440, 484, 492. Vitium istud veteres appellabant *ῥωζέειν*, monente Sopingio ad Hesych. v. *ῥιζῶν*.

⁵ Non forte de nihilo hæc de lapide fama nata fuit. Multa sermonis Aegypt. vestigia in Lycaonia deprehendi, mihi quidem sit verosimile, et infra plenius dicam. In *Ἰκόνιον* manifeste apparet lapis Aegypt., unde forsitan ipsa Lycaonia nomen traxit, ut deinde mohebo. Au igitur dictum Iconium ab dæmone lapideo, vel mago lapideo, cuius nimirum statua et memoria illic conservata fuerit?

* Comparetur Suidas v. *Μίδουσα*, t. ii. p. 518. c. n. Kusteri. Dicitur illic Amandra urbs postea vocata Iconium διὰ τὸ ἀπεικονισμὸν τῆς Γοργόνης. Rem eandem iisdem fere verbis narrat auctor Chronici Alex. sive Paschalis. p. 39, Eustath. ad Dionys. v. 804.

tantum scribit, Iconium dictam esse ἀπὸ εἰκόνας, sed reliqua adjungit ad v. 854. et sqq. Conf. Berkellius et Holstenius ad Steph. Byz. v. *Ἰκόνιον*.

docent, eum hanc rem melius scivisse. Notatu inprimis digna hæc sunt ipsius verba l. xiii. p. 417. [904. ad q. l. consularum Casaubonus,] quibus, post traditam urbis Scepsæ etymologiam, prudenter utitur, εἰ δὲ τὰ παρὰ τοῖς βαρβάροις ἐν τῷ τότε, nempe ante Alexandri M. tempora, ὀνόματα ταῖς Ἑλληνικαῖς ἐτυμολογεῖσθαι φωναῖς. Sic etiam Plutarchus junior in lib. de Fluminibus narrat, Mæandrum prius dictum fuisse ἀναβαίνοντα, retro-gredientem, quod nempe sinuosus erat; unde Ovid. viii. Metam. 162. seqq.

Non secus ac liquidus Phrygiis Mæandros in arvis

Ludit, et ambiguo lapsu refluitque fluitque,

Occurrensque sibi venturas aspicit undas.

et Heroid. Ep. ix. v. 55, 56.

Mæandros, toties qui terris errat in isdem,

Qui lapsas in se sæpe retorquet aquas.

Quasi vero illic Græci fuerint, qui flumini hoc nomen indere potuissent. Legerat forsitan auctor ille libri de Fluminibus apud poetam quemdam, Mæandrum esse ἀναβαίνοντα, ob rationem nempe, quam dedimus, sed hinc ipse malè colligebat, id olim fuisse flumini nomen. Cujusmodi errores nonnumquam obtinuisse, ignotum non est. Pindarus Pythonem vocarat petrosam Olymp. vi. p. 51. ed. Steph. [v. 80, 81.]

Βασιλεύς

δ' ἐπεὶ πετράεσσας ἐλαύνων ἔκετ' ἐκ

Πυθῶνος,

Rex autem postquam petrosa equitans rediit ex Pythone.

ubi Scholiastes exponit πετράεσσας τραχείας, petrosæ (Pythonæ) i. e. asperæ. Atque alii forte etiam poetæ hoc epitheto usi fuerunt.* Idem tamen vetus interpretes alioquin non inductus in Pyth. Od. i. p. 187. ait fuisse hoc Pythoni prius nomen, ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Νάπη, εἶτα Πετρήεσσα, εἶτα Κρίσσα, εἶτα Πυθῶ, vocabatur (Pytho) primum Nape, deinde Petressa (Petrosa), post Crissa, tandem Pytho.† Possem alia quoque exempla afferre, nisi brevitati studerem. Similia eum idem ille Plutarchus tradit de flumine Sagari et aliis. Certe multa hic sunt fabulosa, multa ad Græcorum sermonem detorta, quæ Gr. minime sunt; quod aliquando etiam illorum temporum scriptores agnoverunt. Luculentum nobis exemplum præbet Ammianus Marcell. l. xxiii. p. 286. ed. Gronov., ita scribens: 'Intra hunc circuitum Adiabena est, Assyria priscis temporibus vocitata, longaque assuetudine ad hoc translata vocabulum ea re, quod inter Onam et Tigridem sita, navigeros fluvios, adiri vado nunquam potuit. Transire enim διαβαίνειν dicimus Græci; et veteres quidem hoc arbitrantur. Nos autem didicimus [alii, id dicimus,] quod in his terris amnes sunt duo perpetui, quos et transivimus, Diabas et Adiabab, juncti navalibus pontibus; ideoque intelligi Adiabenam cognominatam, ut a fluminibus maximis Ægyptus.'

Græci non raro nomina locorum peregrina sic ad sonum linguæ suæ detorquebant, ut vix ac ne vix quidem vera eorum ratio inveniri possit. Recte igitur Salmasius Præf. Lib. de Annis Climactericis, p. 16: 'Falluntur itaque, qui se putant ex appellationibus, quibus Græci gentes et provincias civitatesque appellant, posse ad veram eorum originationem pervenire, cum nihil sit illis corruptius. Omnia enim ad sonum sibi familiarem et proprias flexiones vocabulorum detorquebant: ut quos vocant Γαλάτας, non sunt, nec fuerunt unquam isto nomine a suis nuncupati. Ita de aliis.'

Tum etiam hoc minime prætereundum est, urbes et regiones sæpe alio nomine appellari ab incolis, alio a Græcis, horumque imitatione a Romanis. Videntur Græci nomina barbara repudiasse, suasque Gr. denominationes urbibus barbaris indidisse, quia nomina peregrina pronuntiatio admodum difficilia Græcis erant. Plinius scribit in Præf. l. v. 'Populorum ejus oppidorumque nomina vel maxime ineffabilia, nisi ipsorum linguis.' Ælianus quoque ait l. xii. de Nat. Animal. c. 11. τὸ ὄνομα τοῦ χώρου, ἐνθα τρέφεται (Ὀνούφιδι), Αἰγύπτῳ λεγέτωσαν ἡμῖν λόγοι· τραχὺ γὰρ, et significat, quam sit Græcis difficilis pronuntiatio nominis loci, in quo Onuphis nutritur, relinquenda igitur potius ipsis Ægyptiis. Cum autem nomina Gr., inprimis post tempora Alexandri M. urbibus ac fluviis indita essent, non tamen amittebantur nomina antiqua Barbara. Conf. Ammianus Marcell. l. xiv. p. 32. et Eustath. ad Dionys. Perieg. p. 14. ac 19.‡ Exemplis paucis rem illustrabo. Plutarchus, doctissimus auctor, memoriæ prodidit in vita Luculli p. 514. urbem eam, quam Barbari Nisibin⁴ appellarunt, Græcos nominare Antiochiam Mygdoniam, quod idem etiam Strabo docet, l. xvi. p. 514. [1083]⁵ Ptolemyr Ægyptii, quam Græci communi consensu Deita appellabant. Vide Steph. Byzant. in v. Δείτα. Cotes promontorium Mauritanie a Barbaris, a Græcis Ampelusius dicebatur, ut in Melam, l. i. c. 5. observavit Is. Vossius. Sic Hierapolis a Barbaris Bambyx, et Polas a Colchis dicta, aliter a Græcis, ut patet e Callimachi epigrammate, inter ejus epigrammata edito et apud Strabonem.¶ Vide præterea de Gr. aliarum urbium nominibus Fl. Josephum l. i. Antiq. c. 6. Verum ejusmodi rebus, ut opinor, satis notis, non diutius immorabor.

Redeo, unde digressus eram, ad Græcorum fabulas, quo etiam pertinent, quæ de Græcorum in has regiones migrationibus⁴ aut narrant, aut fingunt. Prætereo Deucalionis in Syriam adventum, ubi diluvium

* Idem obtinuit in nominibus animalium et herbarum. Memorabile exemplum habes in Pausaniæ Arcad. p. 253. [c. xxii. p. 641.]

† In Gr. textu male legitur Σιβιν. In Synodico apud Labbeum t. ii. col. 96. Ἰτζιβίος vel Ἰτζιβιον nuncupatur. Legendum omnino Νιτζιβιον. Barbari certe, uti ex ling. Armen. perspicitur, Nietzbi pronuntiabant, ut ling. Armen. vir peritissimus M. V. la Croze mihi indicavit. Νάσιβις vocatur apud Steph. Byz. v. Ἀντιοχεια, ut ex vestigiis scripturæ veteris recte corrigunt viri docti, Berkelius et Holstenius, quorum notas consule. Vide et eosdem ad Stephanum v. Νισιβίς. Observat illic etiam Berkelius, a Syris dictam fuisse נִיבִיבִי Netzibin, a cumulo lapidum, uti Uranius apud Stephanum nomen hoc interpretatur. Comparantur de eadem Golius in Afragan. p. 236. sqq., et Assemani Dissert. de Monophysitis, præmissa t. ii. Bibl. Orientalis, p. 102, 3.

‡ Jungantur Fl. Josephus Antiq. L. xx. [c. iv.] p. 687. Theodoret. L. ii. Hist. Eccl. c. xxx. Hinc fluvius, ad quem sita est Nisibis, a Juliano Oratore l. [p. 27. et Orat. ii. p. 62.] vocatur Mygdonius. Nec aliter legendum apud Menandrum in Eclogis Legat. Hoeschel. p. 147. Eundem vero fluvium ab aliis dictam fuisse Masiris, docet Assemanus, l. c.

⁴ De migrationibus veterum id in genere observandum, eas esse subobscuras, et diversimode a variis enarrari. Quod ex illis exemplis, quæ huc attuli, jam abunde liquet. Deinde, istæ migrationes non semper totam gentis linguam immutarunt, nisi gens ipsa sedibus expulsa aut plane subjugata fuerit. Etenim v. gr. si verum est, Medeam cum marito suo et filio in Mediam venisse, non tamen ibi linguam suam introduxit. Athenienses ipsi, si Theopompo apud Proclum l. i. in Timæum p. 30. credimus, Ægyptiorum fuerunt ἀποικοι.⁵ atque certum est, Græcos maximam et antiquissimam cultus sui divini partem ab Ægyptiis accepisse. Immensum tamen lingua Atheniensium ab ea Ægyptiorum veterum abest. Si vero contra Saïs est Atheniensium colonia, ut alii ap. Proclum l. c. monuerunt, idem illud dicendum.

* Usus est Homerus Il. I. 405. λευκοὶ δὲ πετρήεσσα, et Il. B. v. 519. sive in catalogo navium v. 26. Πυθῶν τε πετρήεσσα. ubi epitheton hoc explicat Eustath. p. 273.

† Legantur Holstenii notæ ad Steph. Byz. p. 266.

‡ L. i. p. 78, 79. epigramma integrum legitur, pars autem ejusdem l. v. p. 330. Ex Strabone repetit et illustravit Bentleius in Fragmentis Callimachi, t. i. p. 476, 477. ed. Ernest.

⁵ Eximiam mecum hanc animadversionem communicavit Cel.

passus est, et templum extruxit, auctore Luciano,* si modo is auctor fuit, juvene admodum et adhuc religioso. Etenim tota illa descriptio quam optime cum historia diluvii Noachici conspirat. Præterea, Lucianus Deucalionem, non Græcum, sed Scytham ait fuisse, contra quam alii faciunt. Neque me movent, quæ de Persei in Armeniam et Persidem itineribus scripserunt, cum ea omnia fabulis mirum in modum sint involuta. Neque huc Telephus Herculis filius quidquam facere potest; nam puer admodum in Mysiam devenit, atque sic moribus et linguæ illius gentis facile potuit assuescere. Quæ de Jasone commemorant Strabo l. xi. p. 347, 362. et Justinus l. xlii. c. 2. eum has regiones Orientales una cum Medea conjuge repetisse, et ubique adventus sui monumenta reliquisse, hæc inquam obscura sunt, et a paucis probantur. Solam Medeam in patriam rediisse, quod Tzetzes narrat in Lycophr. [v. 175.] p. 36. ed. Opor., et Diodor. Sic. confirmat l. iv. [c. 55.] p. 248. veritati magis videtur congruere. Nihil vero tam ad rem nostram facit, quam id, quod Eustath. in Dionys. [v. 857.] p. 127. commemorat, Lycaonem Arcada in Lycaoniam venisse, et regioni nomen dedisse. Quia nimirum Lycaonis nomen cum Lycaonia conspirat, hinc Græci quidam existimarunt, fieri vix aliter posse, quin Lycaonia a Lycaone nomen traxerit, cum alioquin Lycaonis in Arcadia et reliqua Græcia apud vetustos scriptores amplissima hinc inde memoretur proles.¹ Videtur autem errori ansam dedisse, quod ipsa Arcadia a Lycaone primitus Lycaonia dicta fuisse perhibeatur.² Ceterum istiusmodi etymologias quotidie a Græcis fictas fuisse, illi maxime sciunt, qui Poëtarum Gr. Latinorumque vetustos interpretes consuluerunt. Alii Lycaoniam a Lyco anne dictam fuisse, sibi persuadent; quod tamen etiam Cellario veteris Geographiæ peritissimo, displicuit, t. ii. Geogr. Antiq. p. 120. Nomen Lycaoniæ non video rectius tutiusque, quam ex ling. Ægypt., posse derivari. Caoni enim, lingua Ægyptiorum, solum et tellus lapidosum significat. Eodem modo quo Canobus ab ipsis Ægyptiorum Sacerdotibus, teste Aristide in Ægypt. [t. ii. p. 359.], aurea tellus exponitur. Conferatur M. V. la Croze in eximia Dissert., quæ est adjecta Collectioni Orat. Dominic. Chamberlayn.† Hinc etiam Lycaoniæ urbs Ἰκόνιον nomen habere videtur, ut supra in not. ad §. 3. observavi. Nomen autem telluris lapidosi bene convenit naturæ regionis Lycaonicæ. Dubium tamen remanet de syllaba priori Ly in Lycaonia. Forsitan illud nomen fuit Ducis coloniæ, aut vetusti cujusdam Principis: cujus nominis vestigia etiam in Lyco anne fortassis cernuntur. Dubito, an huc pertineat observatio Scholiastis ad Apoll. Rhod. L. ii. v. 374. Ἀμερίας δὲ ἐν γλώσσαις Λισσὸν τὸ ὑψηλὸν ἀποδίδωσιν. Conf. idem Schol. ad v. 733. et Hesych., vocem Λισσὸν exponens ἀνάντες, ἀπότομον, ὑψηλόν. Potest et Λυ vel Λα ex more Chaldæorum esse adjectum; quod in quibusdam ejus tractus civitatibus aliis Bochartus observavit, Geogr. P. i. L. iv. c. 23. et inter alia monuit, Λάρισσαν eandem urbem esse, quæ in S. Script. Resen appellatur. Similiter nomina alia locorum aut fluminum peregrina ab initio hac illave ratione augentur. Sic 𐤇𐤍𐤔 Gen. ii. 14. a scriptoribus exoticis Euphrates vocatur, de qua additione disputat Cl. Millius in Dissert. selectis, p. 30. [200. ed. nov.] §. xxi. cujus tamen conjectura mihi non probatur.

§ 4. De linguis gentium Asiæ minoris generaliter probatur, eas Gr. sermone usas non fuisse, quia Barbaræ vocantur.

Sed omissis tandem aliquando his Græcorum aliorumque nugis, quas afferre oportebat, ne quid prætermissem viderer, propius ad linguam, de qua sermo est, Lycaonicam accedo. Cujus ipsius linguæ cum paucissima reperiantur vestigia, ut jam monui, finitimas in consilium adhibeamus necesse est, ut sic quodammodo judicium ferre possimus. Quod sane impeditum est atque arduum negotium, cum in Asia minori, quot regiones, tot quoque fuerint Dialecti, quæ quales fuerint, nondum inter eruditos constat. Fuisse diversas, patet vel ex S. Script., Act. ii. 8, 9. 'Et quomodo unusquisque nostrum audimus eos loquentes sermone ejus regionis, in qua nati sumus, Parthi, Medi, Elamitæ, et inhabitantes Mesopotamiam, Judæam, et Capadociam, et Asiam (scil. Proconsularem, sive Lydiam), et Phrygiam Pamphiliamque, Ægyptum, &c.' Quam diversitatem confirmat narratio de Mithridate apud A. Gellium L. xvii. c. 17.; eandemque regnante Nerone adhuc obtinuisse, testimonio hominis barbari non illepido comprobat Lucianus de Saltat. p. 940. [t. ii. p. 303.]; quod ad rem nostram non parum facit, et magis etiam perspicuum fiet, ubi de singulis quædam delibabimus. Solebant Græci, quasi Autochthones, non modo diversam suam a Barbaris venditare originem,³ atque de sua sola lingua magnifice sentire,⁴ sed et communi nomine hos omnes Asiæ minoris populos vocare Barbaros, exceptis Ionibus, Doribus et Æolibus, qui Græci origine erant, et Gr. linguam usurpabant. Hinc Pindarus Isthm. vi. [v. 35.] p. 470.

οὐδ' ἔστιν οὕτω

Βάρβαρος οὔτε καλὴ γλῶσσος πόλις.

Confer Thucyd. L. ii. p. 50. ed. Herv. Qui vero Barbari dicebantur, illis Gr. lingua patria sive vernacula non erat. Solebant enim Græci universum terrarum orbem ita dividere, ut ipsi alteram ejus partem constituerent, reliqui vero, qui Græci origine non essent, communi Barbarorum nomine dicerentur. Quam in rem est elegans Platonis in Politico locus p. 118. ed. Basil. Gr., Οἷον εἴ τις τὰνθρώπινον ἐπιχειρήσας δίχα διελέσθαι γένος διαίροῖ, καθάπερ οἱ πολλοὶ τῶν ἐνθάδε διανεμούσι, τὸ μὲν Ἑλληνικὸν ὡς ἐν ἀπὸ πάντων ἀφαιρούντες χωρὶς, συμπάσι δὲ τοῖς ἄλλοις γένεσιν, ἀπείροις οὔσι καὶ ἀμίκτοις καὶ ἀσυμφώνοις πρὸς ἄλληλα, Βάρβαρον μίαν κληθεῖν προσεῖποντες αὐτὸ, διὰ ταύτην τὴν μίαν κλησὶν καὶ γένος ἐν αὐτὸ εἶναι προσδοκῶσιν: "Quemadmodum si quis univ-

* De alio Lycaone v. Hom. Il. Δ. 89. cum Comm. Enstath. p. 448.

† Dion. Hal. l. i. p. 10. l. ii. p. 77. Eustath. in Il. B. p. 300.

‡ Vide tamen Porphyrium de Abstin. l. iii. p. 322. [c. 25.]

4 Diod. Sic. l. i. [c. 9.] Euseb. l. i, Præp. Evang. p. 14,

Wyttenbachius: "Jablonskius non animadvertisse videtur vim nominis ἱπποῖ. Hi sunt, qui aliunde veniunt habitatum apud veteres cives ac possessores alicujus regionis vel urbis, accolæ, incolæ, inquilini. Ita Theopompus tradidit Athenienses fuisse Saitarum ἱπποῖ. Vim nominis sæpe ignoratam explicui in Animadvv. ad Plutarchi Mor. p. 244. E. Sed hæc pars Commentarii nondum edita est."

* De Dea Syria, t. ii. p. 457. sqq. ed. Hemsterh.

† Cf. t. i. Opusc. Jablonsk. p. 106, 107.—Quamvis vehementer dubitem, an notatio nominis Lycaonia cunque placere queat, nolui tamen eam, ab auctore exemplo suo adscriptam, negligere, et id eo minus, quia sententia de vestigiis ling. Ægypt. in Lycaon. Jablonskio ita arripit, ut ad calcem exempli sui adderet: "Non dubito, fore plerosque, qui hanc conjecturam meam in-

eptam et ab omni veri specie remotam esse existimaturi sint, quibusque iste conatus cum conatu Goropii Becani, qui omnia ad ling. Belgic. detorquere nitebatur, comparandus esse videbitur. Neque ego argumenta tanti ponderis esse judico, ut opinionem, aut hariolationem potius, ab omnibus objectionibus tutam sint præstitura. Volui tamen, quid ea de re aliquando mihi visum fuerit, memoriæ mandare, iudicium cuique liberum permissurus perquam lubenti animo." Repetit deinde, quæ supra dixerat de origine nominum propriorum Derbe, Lycaonia, et Iconium, quæ ex ling. Ægypt. explicanda opinatur. Tandem concludit: "Itaque ulterius pergendum esse duxi, inque rem cura mea non indignam porro inquirendum, præsertim cum de coloniis Ægyptiorum in Asia constet, uti p. 13. [§. 6. hujus Disquisitionis] pluribus adstruxi."

sum genus humanum bifariam divisurus ita partiatur, ut multi facere hic solent, qui Græcos velut unam quandam gentem ab omnibus aliis segregant, reliquas vero gentes omnes atque singulas, quamvis numero sint infinitæ, et nullam aut regionis aut linguæ communionem habeant, uno nomine Barbaros dicunt, et propterea quoque unam gentem esse affirmant." Comparari possunt Strabo L. i. p. 45. [66.] et Clemens Alex. p. 338, 339. [Strom. L. i. p. 364.] Ex Philone idem docet Salmasius in ossilegio Ling. Hellen. p. 354. Atque hoc sensu ne Romanos quidem, gentem cultissimam, Græci excipiebant: quod vel ex Plauto apparet, in Asin. Prol. v. 10.

Dicam; huic nomen Græce est Onagos fabulæ,

Demophilus scripsit, Marcus vertit Barbare.

Barbare, id est, Latine.* Pyrrhus quoque Romanos appellavit Barbaros. V. Plutarch. in Flamin. p. 371. et in vita Pyrrhi p. 398. A. Pariter Aristoteles Romanos pro Barbaris habuisse videtur in libro, quem citat Varro L. vi. de L. L. p. 78. Non alio sensu Romani vocantur *Βαρβαρόφωνοι* in Oraculis Sibyll., L. i. prope finem p. 191. ed. Paris. [187. ed. Gallæi.] Heraclides tamen Ponticus, apud Plutarchum in vita Camilli p. 254. ed. Steph., Romanos agnoscit pro Græcis, a quo dissentire alios vidimus. Cf. Strabo l. c. Atque hinc factum est, ut alias gentes Græci vocare solerent elingues, sine usu linguæ viventes, quia nempe Gr. sermone non utebantur. Hesychius ait, *Ἀγλωσσοί Βάρβαροι καὶ σιωπηροί*, Elingues, sive lingua carētes, dicuntur tum Barbari, tum taciturni. Eapropter *Ἀγλωσσος* et *Ἑλλάς* opponuntur a Sophocle in Trachin. v. 1077. ubi vox prior a Schol. exponitur *κακόγλωσσος, βάρβαρος, ἢ ἀλλόγλωσσος*. Quem Poëtæ locum citans Cicero L. ii. Quæst. Tusc. c. i. [8.] vocem *ἄγλωσσος* Lat. interpretatur barbaram immanitatem. Attamen Græcos aliquid discriminis posuisse inter Barbaros nec eodem loco habuisse, patet ex Demosth. Orat. in Philipp. tert. p. 107. [vol. i. p. 119. ed. Reisk.] Unde quosdam vocarunt nomine τῶν τελέως Βαρβάρων, ut docet Strabo L. xi. p. 358. [790.], et Varro, agens de vocabulis Punic., Gallic. et Ægypt. Idcirco Eurydice Illyrica ap. Plutarch. de Educat. Liber. p. 74. ed. Steph. vocatur *τριβάρβαρος*. Barbaros autem dividebant Græci in Europæos et Asianos. Scribit Ælianus V. H. L. viii. c. 6., *Ἐνόμιζον αἰσχιστον εἶναι πάντες οἱ τὴν Εὐρώπην οἰκοῦντες Βάρβαροι, χρῆσθαι γράμμασιν· οἱ δὲ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὡς λόγος, ἐχρῶντο αὐτοῖς μᾶλλον*. Turpissimum et summum dedecus putarunt Barbari in Europa habitantes, literis uti, Asiani vero, ut fama est, magis iis usi sunt. Inter Europæos Barbaros non tantum Thracas et Scythas præcipue ponebant, sed etiam Gallos sive Celtas, quo nomine Germani quoque sæpe veniunt. Lucianus in Pseudol. p. 591. ed. Salmur. [t. iii. p. 171.], *Νῆ Δί, οὐ γὰρ ἦν τῶν Ἑλλήνων ἴδιον, ἀλλὰ πῶθεν ἐπεισχωμάσαν αὐτοῖς ἀπὸ τῆς πρὸς Κελτοὺς, ἢ Θράκας, ἢ Σκύθας, ἐπιμιξίας*, Non enim, per Jovem, Græcorum propria erat vox, sed aliunde ex Celtorum, aut Thracum, aut Scytharum commixtione insolenter se insinuavit. Idem in Jove Tragædo p. 197. [t. ii. p. 650.], *Ὅχι ἅπαντες τὴν Ἑλλήνων συνίᾳσιν· ἐγὼ δὲ οὐ πολὺγλωσσος εἰμι, ὥστε καὶ Σκύθαις καὶ Πέρσαις καὶ Θραξὶ καὶ Κελτοῖς συνετὰ κηρύττειν*, Non omnes Græcorum linguam intelligunt; ego vero varias linguas non calleo, ut et Scythis et Persis et Thracibus et Celtis ea, quæ intelligant, possim prædicare. Eosdem ita conjungit Aristot. L. vii. Polit. c. 3. et alii. Barbaros vero Asianos nuncupabant omnes Asiæ populos præter Græcos, qui illic degebant, ut patet e Curtio L. vi. c. 3. §. 3., omnium vero maxime et sæpissime gentes Asiæ minoris et Persas, quod ex frequenti cum illis commercio cum mores tum linguam eorum optime nossent. Quod quidem demonstrare facile possem, nisi res esset tritissima et nemini ignota.

§ 5. Idem aliis argumentis confirmatur.

Hæc tam sunt aperta, ut inter eruditos nemo inventus sit, qui ea in dubium vocaret. Aliam vero rationem invenerunt viri eruditi, qua probarent, linguas illas, quamvis ab omnibus scriptoribus Barbaræ dicantur, tamen esse Græcas. Sunt enim, qui nobis persuadere velint, postremis præcipue temporibus eos quoque Barbaros dictos, qui, quamvis Gr. loquerentur, non tamen puram et illibatam sermonis Gr. castitatem servarent: sed eam barbaris vocibus et locutionibus conspurcarent. Nolo jam disputare de peculiari quodam hujus vocis ejusdemque generis vocabulorum usu.¹ Certum vero est, apud plurimos scriptores et in communi usu, præsertim cum de tota gente sermo est, hanc vocem ita accipi, quemadmodum eam §. 4. explicui. Qui Barbari vocantur, illi ab usu ling. Gr. plane alieni sunt.² Non enim videmus, eos, qui multum a communi Græcorum sermone discedebant, etiamsi essent *ἀγνωστότατοι γλῶσσαν*, quod de Eurytanibus, Ætoliæ populo, affirmat Thucyd. L. iii. [c. 94.] p. 83. ed. Hervag., unquam appellari Barbaros, ex. gr. Rhodios aut Cretas, isto nomine non dictos, quamvis vel ex solo Hesychio pateat, longius eos abisse a puritate ling. Gr., atque Cicero ipse eosdem a Græcis discernat loco sup. §. 2. citato. Alia ratio Macedonum visa multis fuit, et de illis disputatum, sintne pro Græcis, an vero pro Barbaris a prima inde ipsorum origine habendi. Quæ res cum in controversiam veniret, ita judicatum est, pertinere eos ad Græcos, qui origine Argivi fuerint. Refertur huc locus Herodoti L. v. c. 22. qui narrat, Alexandrum, Amyntæ filium, adisse ad agonem Olympicum, sed æmulos in cursu Græcos eum arcere voluisse, negantes id esse certamen Barbarorum, sed Græcorum: cum autem se probasset Argivum, Alexandrum tunc Græcum esse judicatum. Qui tamen Herodoti locus quomodo sit accipiendus, didici a Viro quodam doctissimo.³ Is enim mihi ostendit, non agi hic de ipsis Macedonibus, sed de regia Macedonum stirpe, cujus auctores, Caranus et Perdicas, longa serie ex Argivorum Principibus suum genus ducebant. Non igitur de lingua hic agitur, sed de progenie Regum Macedonia;

¹ Supra dictis pauca adjungam. Grammatici Gr. *βαρβαρίζειν* et *βαρβαρισμὸς* dicunt perversum, incommodum regulisque repugnantem usum linguæ Gr. V. Sext. Empir. p. 260, 261. ibi notas Fabricii, Diog. Laert. l. vii. §. 59. et ad eum locum observationes Menagii. Non bene Gr. inquentes dicuntur *βαρβαρίζειν* ap. Lucian. in Somnio p. 6. [t. i. p. 12.] Usus peregrinorum vocabulorum est *βαρβαρισμὸς* Aristoteli de Poët. c. xiii. ubi conculcæ Pacciniani. Cyprius Barbaris accenser Lucianus in Revisce. p. 398. [t. i. p. 589.], et *ἀμεν* Himerius Sophista apud Photium ait, p. 606., *ἡ Κύπρος πόλις μεγάλη· δῆμοι τὴν γλῶτταν ἀκριβῶς Ἑλληνικὴν*, atque significat, incolæ sive cives Cypri insulæ. sic enim πόλις hic et passim capi debet, accurate exacteque Gr. locutos esse.

² Hinc apud Pausaniam in Eliacis, p. 176. [c. xxvii. p. 449.] *ἐπῄδει Βάρβαροι καὶ ὀδαμῶς συνετὰ Ἑλλήσιν*, et apud Sext. Empir., *ὡς ἐπὶ μὴ πάντων πάντων ἀκούοντας συνιέναι· οἷον Ἑλλήνας Βαρβάρων καὶ Βαρβάρους Ἑλλήνων*, l. iii. Hypotyph. c. xxx. Cf. idem adversus Grammaticos c. vii. p. 30, 32. et adversus Mathematicos p. 339. Junge Platonem in Theæteto p. 77. ed. Basil.

³ Erat is A. phonsus des Vignoles, cujus Chronologia Hist. Sac. et Historicorum aiorum, edita Berolini a. 1738. aut omnem feret ætatem, aut liber recentior nullus.

* Landat hunc Plauti locum Festus de V. S. p. 48. ut ostendat, Barbaros dictos esse antiquitus omnes gentes exceptis Græcis. Alia cumulavit Wetstenius ad verba Pauli Apostoli Rom. i. 14.

† It ed. a. 1611. p. 1131. It Gr. textu nihil mutandum. Veram loci mentem assecutus est Jablonskius. Nec dissentit Wernsdorffius in nova recensione Eclogarum et Declamationum

Himerii p. 200, 261. Cyprii si Barbaris, habita ratione linguæ, a Luciano aliter ænnumerantur, factum id videtur ob usum quorundam vocabulorum peregrinorum, quæ ex Hesych., Etymol. auctore et aliunde diligenter collegit Meursius in Cyprio, l. ii. c. 25. t. 111. Opp. p. 666, 668. et alibi. Cf. not. ad Hesych. v. Ἀβὰθ.

quod sane totus ille Herodoti locus declarat, et aliunde potest illustrari.¹ Male igitur Alexander ille primum annumerabatur Barbaris. Similiter Philippus rex Maced. habetur pro Barbaro a Demosthene Orat. iii. Olynth. p. m. 24. ed. Gr. Bas., Orat. i. in Philipp. p. 32. et iii. in eundem p. 69., sed minus recte. Isocrates autem in Orat. ad Philipp. et epistolis ad eum scriptis, laudat Philippum ut unum Heraclidarum, magnis majoribus prognatum et nobilitate generis præstantem, atque aperte eum appellat Argivum, sed Macedones vocat Barbaros.*

Ipsos vero Macedones antiquissimos, quantum ad linguam, Barbaros fuisse, vel hinc mihi probabat idem vir eruditus, quod apud Curtium Alexander gloriatur, se effecisse, ut Macedones, cum Barbari habitati fuissent, nunc tandem pro Græcis agnoscerentur, L. vi. † Etiam post Alexandri M. ætatem Græci habuerunt Macedones pro Barbaris; unde, Plutarchus, de Arato loquens, in ejus vita p. 1910. ed. Steph. καὶ μὴ Πελοπόννησον ἐκβαρβαρῶσαι φρουραῖς Μακεδόνων. De lingua Macedonum ut aut nihil addam, aut pauca, faciunt instituti mei limites angusti, neque etiam tantopere ad rem nostram facit illa lingua, ut commode adeo hæc disputatio omitti posset. Labet tamen in notis meam de lingua Macedonum, sive Barbara fuerit, sive Græca, expromere sententiam, eamque eruditus judicandam relinquere.² Quidquid de lingua statuatur, Macedoniam ipsam pro regione Barbara habitam fuisse, hinc etiam argui potest, quod Scylax p. 61. ed. Gron. πόλεις Ἑλληνίδας recenseat, quo ipso eas ab aliis distinguit, quæ non Ἑλληνίδες fuerint, necesse est; quem eundem morem iu recensendis urbibus Gr. servat quoque in Thracia, Sicilia, Asia minori aliisque Barbaris regionibus.

Si itaque gentes illæ Asiæ minoris Gr. locutæ fuissent, quamvis ille sermo vehementer fuerit corruptus et a fonte tersæ Græcitatis longius recessisset, quod eruditi viri existimant, Barbaræ tamen dici non potuissent: quod ex iis, quæ modo dicta sunt, consequi videtur.

Quodsi vero hæc nondum unicuique satisfaciunt, etiam alia supersunt argumenta, quibus sententiam nostram adstruamus.

¹ Videatur ipse Herodotus l. viii. c. 137 et 139. Apud Thucyd. l. ii. p. 59, 60. [c. 99.] dicuntur Alexander Perdicæ pater et Temenidæ ejus majores τὸ ἀρχαῖον ὄντες ἐξ Ἀργεῖ, antiquitus ex urbe Argis oriundi. Macedonum reges ex ea civitate, Argos, se oriundos referunt, teste Livio l. xxvii. c. 30. l. xxxii. c. 22. Scribit Curtius l. iv. c. 2. Macedonum reges credere, ab illo deo, Hercule, ipsos genus ducere. Dicitur hinc Caranus, vir generis regii, sextus decimus ab Hercule, profectus Argis, regnum Macedoniæ occupavisse, apud Vell. Patere. l. i. c. 6. §. 5. Quidquid existimetur de verbis, sextus decimus, mihi jam perinde est. De nomine Argis controversia nulla est. Dubito autem, an recte censuerint Lipsius et Gruterus, verba, vir generis regii, cum paulo ante de Lycurgo eadem dicta essent, hic inepte insita adeoque delenda esse; istiusmodi enim repetitiones in Velleio sunt frequentiores.†

² Diu multumque doctissimi viri disputarunt de lingua aut dialecto quadam Maced. Alii enim, imprimis moti auctoritate Salmasii in lib. de Ling. Hellen. p. 110, sqq., 119, 442, 443. ling. Maced. et Gr. existimant unam eandemque fuisse; aliis autem sententia plane contraria placuit. Meo quidem iudicio, distinguere debet antiquissimum Macedonum linguam patriam, propriam, peculiaris et nativam, atque ea, qua deinceps uti cœperunt. Eo spectant sequentes observationes. Macedoniam ab initio tenuerunt Thracæ, atque Midas, qui cum Brigibus e Thracia in Phrygiam concessisse dicitur, Macedoniam quoque in ditione habuit, ejectus postea a Carano, quem Herodotus appellat Gavanem l. viii. c. 138. Vide et Justinum l. vii. c. 1. Postquam inde pulsus esset, forte in Asiam secessit, ut adeo illi Briges fuerint Macedones pariter et Thracæ. Cf. Steph. Byz. in v. Βρυγῆ, et Thucyd. l. ii. p. 59, 60. [c. 99.] Antiqua Macedonum lingua non multum diversa fuit a veteri Thessalorum lingua, qui etiam Pelasgi appellantur. Conferantur Strabo l. viii. p. 256. Athen. l. iii. p. 114. l. xiv. p. 662, 663, 664. Eustath. ad Hom. Il. p. 1399. et ad Dionys. Perieg. p. 97. [v. 427. sqq.]. Scholiastes Theocriti p. 159, 161, 200. ed. Oxon. 1699. [ad Idyl. xii. ἐπιγραφὴν, v. 12, 13. Id. xvi. 35.], Scholia ad Apoll. Rhod. p. 45. [ad v. 580.]. Videtur quoque Strabo convenientiam quamdam Thessalicæ ling. cum Thracia innuere, l. xi. p. 366. Hoc tamen accuratius erit pensandum. Utut vero id est, antiquæ Macedonum linguæ haud exiguam mutationem intulisse videntur Argivi, Caranus cum posteris suis. Quod cum res ipsa docet, tum multa vocabula Gr., a Macedonibus deinde usurpata, abunde confirmant. Fortasse Macedonibus contigit, quod Anglis contigisse novimus, ut, mutato dominio, novam quoque linguam adsciscerent, pristina tamen non prorsus rejecta. Rem hanc accurate perpendenti, manifestum cuique erit. Vulgus quidem vetustam et patriam linguam conservavit, nihilo tamen minus multa vocabula ex Græciæ adsuusit sermonique suo addidit; quale quid apud Ægyptios et populos alios, post imperium Græcorum, locum habuit. Alios Græce quoque et intellexisse et locutos fuisse, dubio prorsus carere debet. Erat hæc lingua Aulica et hominum cultiorum. Eo sensu Salmasius l. c. in præf. p. 49. linguam Maced. non dubitat vocare dialectum Gr. Observatu dignus locus est Tertulliani in Apolog. p. 10. ed. Priorii [c. ix. p. 104. nbi Havercampus dedit ἡλαυνε τὴν μητέρα]: Sed et Macedones suspecti, quia cum primum Œdipum tragædiam audiissent, ridentes incesti dolorem ἡλαυνε dicebant εἰς τὴν μητέρα. Sic Rigaltius legit. Forsitan legendum πλύνε σου τὴν μητέρα, vel πλύνεις τὴν μητέρα. Πλύνειν ambiguum habet sensum: aliquando significat λουεῖν, v. Artemidorum l. ii. c. 4. c. n. Rigaltii, Hesychium v. Πλύνετα [ibi Alberti], et Photium, p. 10, 35.; alibi sumitur notione obscæna, apud Aristoph. in Pluto, p. 85. [v. 1062. ubi Πλύνον με ποῖων, sed v. 166 et 514. Πλύνειν aliud significat]. Audiverant Macedones prima vice tragædiam Gr., eaque audita responderunt Græce. Quæ nisi fuissent ipsa Macedonum verba, quid opus fuerit Tertulliano, rem hanc Gr., et non potius Lat. suo sermone, hic narrare? Sed voluit ipsa Macedonum verba in medium afferre. Nec incredibile est, post Philippi et Alexandri M. tempora, ipsam plebem Maced. sermoni Gr. tandem plane assuevisse. Idcirco postea Macedones pro Græcis habebantur. Hinc Seneca Consolat. ad Helviam c. vi.: 'Quid sibi volunt in mediis Barbarorum regionibus Gr. urbes, quid inter Indos Persasque Macedonicus sermo?' Vide et Plutarchum in Flamin. p. 372. E. Pausaniam in Messenicis, p. 139. [350.], 'Ἐπεὶ δὲ ἐκ τῆς τῶν ὀπλων καὶ τῆς φωνῆς Μακεδόνας καὶ Δημήτριον τὸν Φιλίππου γνωρίζουσιν ὄντας. Jungit Livius, l. xxxi. c. 29. 'Ætolos, Acarnanas, Macedonas, ejusdem linguæ homines.' Attamen plura vocabula, Græcis omnibus ignota aut saltem non usurpata, apud Macedonas in usu permanserunt, quibus scriptores Gr. recentiores, etiam interpretes V. T. Alex., auctores librorum Apocryphorum et scriptores N. T. frequentius uti fuerunt, longe abeuntes a dictione Attica. Hujuscemodi sunt voces δυοὶ pro δυοῖν, τὰχιοι pro ταχίον, ἀποκεφαλίζειν pro καροτομεῖν vel ἀποτέμνειν τὴν κεφαλὴν, ἐνωτίζειν sive ἐνωτίζεσθαι significatione audiendi, auribus accipiendi, ἀποτάσσασθαι τινι, vale alicui dicere, valere alicquem jubere, pro ἀσπαζέσθαι τινά, ἀ'χμαλωτίζεσθαι de iis, qui captivi abducuntur, προσφάγιον de pulmentario, εὐκαιρίην notione habendi otium, alicui rei vacandi, ἐσχάτως ἔχειν pro esse morti proximum, in ultimis esse. Quæ et similia verba et dicendi genera, in scriptoribus Atticis frustra quæsitæ, ideoque a Phrynico, Th. Magistro aliisque Grammaticis Gr. improbata, recte dixeris Macedonica.]]

* Ἀργος μὲν γὰρ ἐστὶ σοὶ πατρίς, ἥς δίκαιον τοσαύτην σε ποιῆσαι πρόνοιαν, ὥσπερ τοῦ γένους τῶν σαυτοῦ, scribit Isocrates v. i. p. 244. ed. Battie. Macedones autem ab ipso dictos esse Barbaros, vix audeo affirmare, cum sigillatim commemoret Græcos, Macedones et Barbaros, in eadem oratione, p. 307.

† De Argiva Rerum Macedoniæ origine legantur docti homines in notis ad Herodoti ac reliquorum ll. cc. In Velleio verba, vir generis regii, tuetur Burmannus; sed e præcedentibus temere hic intrusa esse censet Cl. Rulmkenius.

‡ Hæc ipsa verba apud Curtium frustra quæsi. Narrat autem l. vi. c. 9. extremo, Alexandrum dixisse Philotæ: 'Macedones de te judicaturi sunt, quæro an patrio sermone sis apud eos usus?' hunc respondisse: 'Præter Macedonas plerique adsunt, quod facilius, quæ dicam, percepturos arbitror, si eadem lingua fuero usus, qua tu egisti, non ob aliud, credo, quam ut oratio tua intelligi posset a pluribus;' tum regressisse Regem: 'ecquid videtis, adeo etiam sermonis patrii Philotam tædere? solus quippe fastidit me dicere.' In oratione apologetica, c. x. §. 22, 23. ait Philotas: 'Mihi quidem objicitur, quod societatem patrii sermonis asperner.—Jam pridei nativus ille sermo commercio aliarum gentium exolevit; tam victoribus, quam victis peregrina lingua discenda est. Philotam, Macedonem natum, non erubuisse, homines linguæ suæ per interpretem audire,' sive adire, adeoque Macedones sermone patrio noluisse compellare, aiebat Belon quidam, ibid. c. xi. §. 4. Quo consilio hæc Curtii verba adscripsim, sequentes Jablonskii animadver-

siones declarabunt.

|| Excursus de ling. Maced., ab Auctore exemplo suo adscriptum, nolui omittere, etsi valde dubitans, an testimonia scriptorum veterum omnia, hic laudata, sed accuratius lecta, huc pertineant. Nec admodum mihi aridet conjectura de verbis Tertulliani, in quibus ἡλαυνε sive ἡλαυνε se facile tuetur, cum sit ἡλαυνε vox rei uxoriæ. V. Aristoph. in Eccles. v. 39. c. n. T. Fabri, t. ii. Epist. p. 175. Non diffiteor, Græcos recentiores, cum Macedones, tum alios, vocabulis loquendique generibus nsos esse, quorum frustra quæras exempla in scriptis veterum Atticorum; sed recte ea dici Macedonica, et veluti reliquias antiquissimæ Macedonum linguæ, non audeo affirmare. Δυσὶν ἡμέραις est etiam in Thucydidi l. viii. 101. cujus et Aristidis meminit Th. M. p. 253, 254. Reliquæ voces sunt senioris ætatis, non tamen omnes a Xenophonte, Dione Cassio, Arriano et aliis neglectæ. De ἐνωτίζεσθαι v. Albertium ad Hesych. v. ἐνωτίζου, et Valckenarium ad Callimachi Elegiarum fragmenta, p. 246, 247. Ut autem de Dialecto Maced. bene judicaret, compararet E. Spanhemius ad Juliani Cæsares p. 389. et ad Callimachi H. in Delum v. 150. Ernestius in Opusc. Phil. Crit. p. 212. Piersonus in Præf. ad Mær. Atticist. p. 26. sqq., Kœnius not. ad Gregorium de Dial. p. 156. Valcken. l. c. p. 39, 40. Tantum adscribam Athenæi verba l. iii. p. 471. ed. novæ, Μακεδονίζοντάς τ' οἷδα πολλοὺς τῶν Ἀττικῶν. Loquitur sine dubio de Atticis recentioribus.

Auctor est Philippus, rerum Caricarum scriptor vetustus, apud Strabonem, L. xiv. p. 455. [977.], Cares multa vocabula Gr. suæ linguæ admiscuisse. Cujus rei hanc causam affert Strabo, quod Cares per totam Græciam stipendia¹ meruerint, atque cum Græcis multum commercii habuerint. Quodsi itaque Carum lingua a Græcis quædam accepit, non potest, quin plane diversa fuerit. Etiam illud notandum est, quod Strabo addit, reliquos Barbaros, quando ad Gr. ling. usum introducuntur, non posse perfecte vocabula expri- mere, quia nihil illis cum Græcis commercii intercedit. Quæcumque enim regiones etiam a Græcis habita- bantur, illæ accensebantur Græciæ. Vide Is. Vossium in Melam, p. 174. Hinc non una Græcia, sed plures memorantur ab Heliodoro L. vii. Æth. p. 334. Qui igitur Barbari dicebantur, a Græcis plane alieni erant.²

Non parum etiam in hac lite dijudicanda juvare nos potest scriptor magni pretii, Ephorus, Isocratis disci- pulus et Theopompi æqualis, quem ab ingenio et facundia Tullius, a peritia Polybius, viri uterque in suo genere laudatissimi, vehementer commendarunt. Is igitur, teste Strabone, L. xiv. p. 466. [996.] totius Asiæ minoris gentes trifariam divisit, in γένη Ἑλληνικά et Βάρβαρα χωρὶς τῶν μιγάδων. Quo loco scriptor peri- tissimus μιγάδας, couvenas, gentes commixtas, origine partim Gr., partim Barbaras, ab iis diserte discernit, quæ in totum vel Barbaræ essent, vel Gr. Etsi vero Strabo, p. 467. μιγάδας non agnoscit, argumento tamen huic nihil decedit. Ephorus dixit μιγάδας Ἑλλήνων καὶ Βαρβάρων, qui ex utrisque commixti sunt, uti Ἰππῆες Ἰβήρων καὶ Νομάδων μιγάδες ap. Plutarch. in Marc. p. 304. A. Nec alio sensu meminit idem Strabo, L. xii. p. 368. [807.] μετὰ δὲ τούτους μὲν Ἑλλήνων οἱ τε Αἰολεὺς καὶ Ἴωνες, τῶν δ' ἄλλων Κᾶρες τε καὶ Λύκιοι, ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ Λυδοί. Conf. Plinius L. vi. c. 2. et Harduini Nummi antiqui illustrati, p. 213, 214. Ejus- modi homines μιξοβάρβαροι vocabantur et ἡμιβάρβαροι. Medæe liberos aiebant Corinthii μιξοβαρβάρους, quia ex Jasone Gr. et Medea Barbara nati erant. V. Schol. ad Pindari xiii. Olymp. p. 117, Plutarchum in Crasso p. 561. C., et Hesych. in v. Μιξοβάρβαρος.† ἡμιβάρβαροι qui sint, bene explicat Demetrius Scep- sius apud Strabonem L. xiv. p. 420. [998.] Adde Plutarchum de virtutibus mulierum p. 247. A.

§ 6. De ortu et progressu linguarum apud gentes Asiæ minoris.

Sic vidimus, non Gr. fuisse harum gentium sermonem, sed plane diversum et peculiarem. Verum qualis tandem fuit, aut unde natus est? Vere dixit Cicero de N. D. l. i. c. 20. 'Omibus fere in rebus, quid non sit citius, quam quid sit, dixerim.' Id quam difficile sit in hac re, norunt ii, qui accuratius in istas res inquirere unquam in animum induxere. Etenim in tota antiquitate nihil tam obscurum tantisque tenebris involutum est, quam sunt origines linguarum imprimis Barbaricarum, quod omnes facile intelligunt. Linguam Cappadoc. initio haud multum ab Assyria veteri diversam fuisse dicemus, ubi ad definiendam hanc linguam ventum fuerit. De reliquis, velut de Phrygia, Lydia et aliis linguis quid dicendum sit, multo magis hæreo. Origo quippe earum plane est obscura, quamvis corruptio et mutatio apertior sit ac facilius investiganda. De Colonis Græcorum nihil attinet dicere, cum illæ in ora maritima perstiterint, neque nisi sero in regiones mediterraneas penetraverint. Hinc a Xenoph. in Cyrop. p. 111. [vii. 4, 5.] memorantur οἱ Ἕλληνες οἱ ἐπὶ θαλάττῃ οἰκοῦντες. Quodsi tamen istæ Græcorum migrationes alicui harum linguarum mutationem intulerint, ea potissimum fuit propter viciniam Cariæ, de qua non tantum Philippus ap. Strabonem, l. xiv. p. 455. [977.] testatur, ut in præcedentibus monui, huic linguæ multas voces Gr. admixtas fuisse, sed alii etiam id sæpius confirmant, Hesych., Eustath., Auctor Etymol. M., plures. Mansit tamen peculiaris lingua, quemadmodum Lat., quæ quamvis innumeris vocibus Gr. abundet, et præterea origine ferme Gr. sit, tamen Gr. dialectus dici nequit, sed lingua diversa et peculiaris manet. Igitur, ut taceam ipsa temporis diuturnitate et seculorum decursu multa innovari, primam forte mutationem insignem in linguis suis perpassæ dici possint hæ gentes ab Ægyptiis, qui, duce Sesostri, sive Sesoosi, vel etiam Sesonchosi,³ cum alias regiones, tum has quoque sub- jugarunt. Refert Herod. l. ii. c. 106. se istius expeditionis quædam monumenta in Palæstina et Ionia oculis usurpasse, viros nempe petris incisos cum aliqua inscriptione Ægypt., cujus hic fuerit sensus: Hanc regionem ego humeris meis obtinui.⁴ Similis monumenti ab hoc Sesoosi in Thracia erecti, inscriptique literis sacris Ægyptiorum, meminit etiam Diodorus Sic. l. i. p. 51. [c. 55.] Ex ista Sesostri expeditione, cujus Strabo sæpius facit mentionem,⁵ superfuisse Colchos, gentem Ægyptiam, fuit traditio. V. Valerium Flaccum, l. v. Arg. v. 419, et seqq., Agathiam, l. ii. p. 51. Si quis plura de hoc Sesostri nosse cupiat, is adeat doctissimi Angli Marsham Canonem Chronicum, ubi multa memoratu dignissima annotavit vir egregius. Est et altera Ægyptiorum in Asiam expeditio, auspiciis Rhamsis suscepta, de qua Tacitus, l. ii. Annal. c. 60. scribit: 'Mox visit veterum Thebarum magna vestigia, et manebant structis molibus literæ Ægypt., priorem opu- lentiam complexæ; jussusque e senioribus Sacerdotum patrio sermone [patrium sermonem] interpretari, referebat, habitasse quondam septuaginta [septingenta] millia ætate militari, atque eo cum exercitu Regem Rhamsen Libya, Æthiopia, Medisque et Persis et Bactriano et Scythia potitum, quasque terras Syri Armeni- que et contigui Cappadoces colunt, inde Bithynum, hinc Lycium ad mare imperio tenuisse.' Quis ille Rhamses fuerit, a viris eruditis disceptatur. Rhampsinitus, de quo Herod. l. i. c. 121. hic locum habere vix potest, quod tamen volebat Marshamus in Canone Chron. p. 416. Namque Herodotus, qui de thesauris et avaritia ipsius tam multa nobis prædicavit, nobilissimam historiæ istius regis partem, expeditionem illam

¹ De Caribus omnium primis stipendia merentibus, et idcirco ab Atheniensibus contemti habitis, videatur Tzetzes in Lycophr. p. 92.* Etiam hic referendæ Træzeniorum coloniæ. V. Pausan. in Corinth. p. 73. [182, 183.] Vitruvium, p. 60.

² Tertullianus tantæ Barbaras Græciæ commemorat. Puto eum loqui de regionibus Barbaris a Græcis quoque habitatis et ex- cultis. Scribit ille in libro de velandis virginibus, c. ii. 'Per Græciam et quasdam Barbarias ejus, plures Ecclesiæ virginis suas abscondunt.' Interpretatur Priorius nomen Barbarias de Græciæ quibusdam urbibus vel regionibus. Rigaltius† intelligit regiones quasdam extra Græciam, seu appositas Græciæ, quibuscum fuit negotium vel bellum Græcorum. Intelligo Macedoniam et Thraciam.

³ Diversimode nomen scribitur. Σεσωστρίς est vulgatissimum. Σεσωσις habet Diodorus Sic. l. i. p. 34. [c. 53. ubi conferantur notæ Stephani, Rhodomanni et Cl. Wesselingii.] Σεσίγχωσις invenitur in Scholiis ad Apoll. Rhod. [iv. 272, 276.] et alibi.

⁴ Obiter monebo, ex hoc Herodoti loco recte a Gronovio in Diatribe ad Statium, c. 22. vindicata fuisse verba Claudiani de Bello Gild. v. 114.

Ast ego, quæ terras humeris pontumque subegi,
Deseror.

Non opus est, si huic pro humeris legatur vel juvenis, vel numeris, vel armis, licet ὤμους in Herod. et humeris apud Claud. recte accipiat de armis, respectu nempe ad morem gerendorum armorum. Cicero ait Verrin. vi. c. 34. 'Sagittæ pendebant ab humero.' et Virg. Æn. ii. v. 844. 'nostras humero gessisse pharetras.'

⁵ L. i. p. 42. [106.], l. xvi. p. 529. [1114.], l. xvii. p. 543. [1138.]

* Ad v. 1384. ubi notavit Meursius. Auctor Etymol. M. v. Κάρος, Πρώτον γὰρ Κάρος ἐπολεμήσαν ἐπὶ μισθῷ, καὶ ἔδοξαν εἶναι ἀτι- μώτατοι.

† Huic assentitur Senterius in Indice Lat. Tertull.

‡ Locum Hesychii, etsi diligentius quæsitum, non inveni. Ipsa voce μιξοβάρβαρος utitur Lucianus in Jove Tragædo, §. 27. t. ii.

p. 673. Talis dicitur ἡμιέλλην ab eodem de Saltatione §. 64. t. ii. p. 303. et μίελλην a Polybio; lib. i. c. 67. ubi μίελληνος in- ponuntur Hispanis. Gallis, Liguriis, Balearibus et Afris. In Eclogis Diodori Sic. t. ii. p. 509. eadem invenias, sed μίε- ληνες δούλοι in Latina interpretatione dicuntur servi altero parente Græci. Rectene an secus, non dicam.

insignem, omittere non potuisset. Ex silentio talis ac tanti Historici, quantus Herodotus fuit, non immerito colligitur, Rhamsen distinguere oportere a Rhampsinito. Lipsius ad Taciti Annal. p. 116. profert Rhamsen aliquem, quo regnante Troja capta sit, fide Plinii, l. xxxvi. c. 8. Legimus tamen apud Ammianum Marcell. l. xvii. [c. 4.] p. 126. obeliscum illum egregium, quem ex Ægypto Romam allatum transtulit Hermapion, dedicatum fuisse cuidam Ramestæ, atque is ab altera obelisci parte iu. versu secundo appellatur *δεσπότης οἰκουμένης*, dominus orbis terrarum. Valesius in notis etiam Taciti meminit, et alium præterea locum ex Eusebio adducit. Existimat autem vir ille eruditus, Sesostri et Rhamsen unum eundemque fuisse; quam sententiam quondam lubens in medio relinquebam, sed nunc omni procul dubio verissimam iudico, præeunte Perizonio in Orig. Ægypt. c. 17. qui consulatur.

Expeditionibus Ægyptiorum accenseri et illa meretur, qua Cræso adversus Cyrum Ægyptii auxilium tulerunt, præcipue cum Cyrus ipsis devictis, et sese tradentibus, urbes in Asia habitandas concesserit, narrante Xenoph. Cyrop. p. 106. [i. 1. 4.] Mirum igitur non est, vestigia Ægyptiorum hinc inde in Asia¹ superesse. Ex Periplo Ponti Euxini, p. 7. edit. Hudsoni novimus, in Ponto esse fluvium, cui nomen Isis, quod aperte Ægypt. est.

Post Ægyptios Asiam irruptionibus turbant Scythæ. Namque illi, ut ait Justin. l. ii. c. 3. ter imperium Asiæ quæsierunt. Tempore Sesostri Tanais in Pontum usque excessit, quod docet Justin. l. i. c. 1. Hac prima irruptio fuit. Secunda Asiæ debellatio videtur contigisse duce Indathyrso. Is enim, debellatis multis Asiæ gentibus, in Ægyptum² usque penetravit, uti ex Megasthene in Indicis perhibet Arrianus, p. 518. Verum dubitare quis possit, an non Megasthenes aut Tanai, aut vero Madyæ, qui ultimus Ægyptum adortus est, ut videbimus, expeditionem dicere voluerit. Meminit et hujus Indathyrsi Strabo, l. x. p. 472. [1007.] ex Megasthene, qui forsitan hunc cum Tanao pro uno eodemque habuit. Id enim videntur verba Strabonis indicare. V. et Hornium in Orig. Americ. p. 146, 7. Quidquid est, illud saltem scimus, Indathyrsum istum a Megasthene memoratum non esse eum, quocum Darius bella gessit, quique ab Herodoto [iv. 75. ubi nunc *Ἰδάνθυρος*.] et Plutarcho in Apophth. [p. 174. E. *] Indathyrsus, a Ctesia vero apud Photium, p. 56. [116.] *Σκυθάρις*, appellatur.³ Hic enim nec multas Asiæ gentes subegit, nec Ægyptum adiit. Tertium Scythæ Asiam sibi subjecerunt ductu Madyæ regis, atque Ægyptum quoque occupaturi fuerant, nisi Psammetichus muneribus eos placasset. Quo tempore octo supra viginti annos imperium tenere, ejecti tandem et necati jussu Cyaxaris Medi, qui pater Astyagis fuit. V. Herod. l. i. c. 105, 106. et l. iv. c. 1. Tertiam hanc expeditionem Scythicam verbis disertis commemorat Justinus, l. ii. c. 5. Verum liquet ex Herodoto apud Justinum eo in loco pro octo, ut hactenus editum semper fuit, quod sciam, legendum esse viginti et octo. Nempe Commentatores non⁴ attenderunt, loqui Justinum eo loco de expeditione Madyæ. Hinc quoque pertinent, quæ de Amazonibus relata legimus, eas Pontum occupasse, atque civitates celeberrimas condidisse, Myrinam, Ephesum aliasque, postea occupatas a Græcis, sed qui, ut fidem facerent posteris, has urbes a se conditas esse, ipsam Amazonum historiam omnem dubiam fecerunt et suspectam. Hinc scribit Strabo, l. xi. p. 504. [770.], peculiare aliquid narrationi de Amazonibus accidisse: reliquæ enim fabulas a vera historia separatas habent; historia veritatem requirit, sive prisca ea, sive nova sit, monstrosa aut nulla admittit, aut raro. De Amazonibus vero eadem et nunc et antiquitus traduntur, *τεράτῳ δὲ τ' ὄντα καὶ πίστεως πόρρω*, prodigiosa quidem et a fide procul remota. Ita Strabo et non pauci alii, sed dissentientibus scriptoribus compluribus, tam veteribus, quam recentioribus. Conferatur Freinshemius ad Curtii l. vi. c. 5. cujus mihi placet sententia, rem hanc haud omnino ex vano haustam fuisse, sed Græcula vanitate in miraculum corruptam. Amazones vero Scytharum et Thracum sermone usas fuisse, non origo tantum Scythica declarat, sed etiam conceptis verbis testatur eruditus Apoll. Rhod. Scholiastes in l. ii. v. 948. *Ἐπεὶ δὲ οἱ μέθυσοι⁴ Σανάπαι λέγονται παρὰ Θραξίν, ἢ διαλέκτῳ χεῶνται καὶ Ἀμάζονες*, Quoniam vero bibaces sive ebriosi a Thracibus Sanapæ appellantur, qua lingua vel dialecto etiam Amazones utuntur. Scythis hanc vocem tribuit Hesychius, cujus locum corruptissimum, in quo quondam lectum fuit *Σάναπτιν τὴν οἰνιάτην*. *Σκύθαι*, ex Scholiaste Apollonii restituerunt ill. Jos. Scaliger et Is. Vossius ad Justinum, l. ii. c. 4. 17. legentes, *Σανάπην τὴν οἰνοπότιν* vel *οἰνώδη*. *Σκύθαι*,⁵ Sanapen Scythæ dicunt vinosam mulierem. Adversatur quidem his Herodotus, atque ait, Scythas linguam Amazonum addidicisse, cum hæ illorum sermonem discere non potuissent, l. ii. c. 1. 4.; verum tamen ex ipsa Herodoti historia convenientiam linguæ Amazoniæ cum Thracica adstruere possem, nisi prolixum id foret. Tandem etiam huc faciunt Scytharum coloniæ, quæ non paucae in Ponto extiterunt, ut ex Scholiaste Apollonii in l. ii. passim perspicitur. Hinc factum esse, ut multæ voces Scythicæ in linguas Asianas derivarentur, nemo est, qui non videat, cum quotidie similia contingere discamus. Hispanorum lingua, quia jugum Maurorum diu passi sunt, quartam ferme partem voces Arabicas admixtas habet, ut in Itinerario Hispaniæ observat Zeilerus. Idem in Anglia et alibi quoque usu venisse, omnes norunt.

Scythis Asia pulsas, imperium ad se rapuerunt Persæ, qui cum ubique locorum homines Persas constituerent Satrapas aliosque Præfectos, non potuit fieri, quin multa ex Persarum lingua adsciscerentur, etsi mandata regis Persarum cujuscumque populi lingua patria conscribebantur, ut novimus e libro Estheræ, c. 1. c. 22. Et quomodo aliæ gentes hoc vitare potuerint, cum ne Græci quidem ita linguæ suæ puritatem conservarint, quin a Persis nonnulla acceperint, quod Athenæus queritur, l. iii. p. 122. [471.], uti a Thracibus aliisque gentibus Barbaris. V. Philostr. in vitis Sophist. p. 553, imprimis Plato in Cratyllo, p. 57. Neque ipsa Romanorum lingua permansit immunis vocum peregrinarum. Etenim ex Persarum lingua sunt, Gaza,

¹ Non plane de nihilo erit hoc observasse. Si autem in aliqua lingua Asiat. remanserunt vestigia quædam Ægyptiorum, id omnino de ling. Lycaon. dicendum videtur, uti in superioribus monui.

² Fortasse etiam in Indiam, si vera scribit Philostratus, l. iii. p. 126. [c. 20.] de Scythiis, irruptionem superato Caucasio tentantibus, sed a Gange rege Indiæ repulsi.

³ Justinus eum vocat Jancyrum, l. ii. c. 5., alii aliter, ut docent viri docti ad istum locum.

⁴ Legendum forte *αἱ μέθυσοι*. Nam de fæminis sermo est, et sic Hesychius *τῇ οἰνῳδῃ*. Accedit Pollux, l. vi. c. 3. p. 278. [segm. 25.] scribens, *ἡ γυνὴ δὲ μέθυση καὶ μέθυστρια, ὅ γὰρ μέθυσος ἐπὶ ἀνδρῶν.*

⁵ Non multum *Σανάπαι*, ablata nempe terminatione Gr., abludit a sermone Ægyptiorum, quibus *πάροις* dicitur **CF** vel **CONHPH**, Ps. lxi. 21. A. Thracibus autem vinum appellatum fuit *ζύλαι*, docente Hesychio in voce, vel *ζύλα*, quod est in Photii Lex. MS., cujus usum mihi perhumaniter concessit Cl. la Croze.

* Ubi scribitur *Ἰδάνθυρος*, et plura de homine et nominis varietate notavit Cl. Wyttienbach.

† Recte tamen id observarunt Bongarsius, Vorstius, alii, sed contra consensum librorum scriptorum omnium in ipso contextu nil mutandum censuerunt. Quæ quidem modestia a plerisque in Arte Critica principibus viris sæpe laudata est.

‡ Conjectura hæc minus probabilis videtur. In ea Scholiorm parte tantum fit mentio dialecti Amazonum, sed additur deinde *ἢ οἱ μέθυσοι Ἀμαζῶν κ.λ.* Neque hic necesse, ut scribatur *ἡ μέθυση*. Sed consulantur Grævius ad Lucian. t. iii. p. 562, 563, Bos et Oudendorpius ad Th. M. p. 602, Piersonus in Mæridem, p. 260, 261.

Parasangæ, Copis, et alia multa, quæ viri docti dudum animadverterunt, inprimis Relandus in *Dissert. Misc.* n^o. viii. Devictis Persis et summuam rerum tenentibus Græcis, non modo multa Græca Barbaris linguis sese immiscuerunt, sed etiam in Oriente sermo Gr. invalescere cœpit, sic tamen ut patria lingua conservaretur, unde apud plurimas gentes non una, sed plures Dialecti obtinuerunt. De Cibratis Strabo memoriæ prodidit, l. xiii. in fine [p. 936.], eos quatuor linguis usos fuisse, Pisidarum, Solymorum, Græcorum, et Lydorum, quæ postrema lingua patria illis fuit; nam Lydos genere fuisse Strabo ibidem docet. Sic Galatæ etiam duas linguas usurpabant, quod testatur Hieronymus in Proœmio, l. ii. Comment. in Epist. ad Galatas, ubi ait: 'Galatas excepto sermone Gr., quo omnis Oriens loquitur, propriam linguam eandem pœne habere, quam Treviros, nec referre, si aliqua exinde mutaverint, cum et Afri Phœnicum linguam nonnulla ex parte mutaverint, et ipsa Latinitas regionibus quotidie mutetur et tempore.' De quo loco plura disserit Elias Schedius de Diis German. p. 12. Idem quoque in Lycaon. ling. usu venit. Etenim Lycaones audiebant Apostolos evangelium prædicantes lingua Gr., eamque intelligebant; sed tamen etiam data occasione sua propria lingua, *Λυκαονιστί*, loquebantur. Ex his manifestum est, quales illæ fuerint linguæ, ut non abs re dixerit Hesych., *συγκέχυται ἡ Βαρβάρων φωνή*, permixta et confusa est Barbarorum lingua. Inprimis id verum est in his gentibus, quæ tot mutationibus obnoxia fuere. Atque idem omnibus gentibus, quæ rudes sunt et minime politæ, frequenter accidit. Etenim cum illæ multis rebus destituantur, quæ aliis sunt cognitæ et perspectæ, tandem cum res eas ipsas discunt, earum etiam nomina retinent, a quibus acceperunt. Unde non mirum videri debet, quod in his gentibus multa sint Gr., cum a Græcis multa acceperint didicerintque.

§ 7. De Lingua Phrygia. Eam non fuisse Gr. Dialectum, contra Th. Ryckium ostenditur.

Restat, ut de unaquaque harum linguarum sigillatim quædam delibemus, quo intelligamus, qua ratione a se invicem distulerint, atque tum consideratis quibusdam vocibus, hinc inde in vetustis monumentis adhuc residuis, aliquod iudicium de re tam obscura feramus.

Prima se nobis offert Phrygia lingua, tum quod in illa ora hæc regio prima sit, tum quod etiam nuper admodum vir doctiss. Theod. Ryckius eam Græcam esse probare voluerit.* Ait itaque vir acutissimus in erudita Diatribe de primis Italiæ Colonis et Æneæ adventu, c. xii. n. 44 et 50. [p. 465, 466.]: 'Cum tamen certo certius sit, linguam Phrygiam linguæ Gr. fuisse propaginem sive dialectum; linguam Phrygiam non fuisse diversam a Gr. nisi dialecto, non uno loco ex Dionysio potest colligi.' In quo illud miror, virum eruditissimum pro una re habere, quæ tamen inter se differunt. Aliud propago est linguæ, aliud Dialectus. Potest nanque lingua ab alia, cuius est propago, tam procul abire, ut pro ejus dialecto amplius haberi non possit.† Exemplo sit lingua Latina, quæ, ut dixerat ipse Ryckius n. 43., magnam partem fuit Gr. originis. Quin si credimus Jubæ apud Plutarchum in Rom. p. 26. primum lingua Gr. pura Romæ² obtinuit, *οὕτω τότε τοῖς Ἑλληνικοῖς ὀνόμασι τῶν Ἰταλικῶν ἐπικεχυμένων*, nondum id temporis Gr. verbis cum Italicis confusis. Adde eundem in Numa, p. 64. *τῶν Ἑλληνικῶν ὀνομάτων τότε μᾶλλον ἢ νῦν τοῖς Λατίνοις ἀνακεκραμένων*, et in Marcello, p. 312. B. Jubæ iudicium confirmatur etiam auctoritate Heraclidis Pontici, qui apud Plutarchum in vita Camilli p. 254. Romanos esse Græcos agnoscit.³ Sententiam tamen Jubæ in universum defendere non ausim.† Festus certe e contrario affirmat in v. Alimento, veteres Romanos Gr. linguæ non aduetos fuisse. Quidquid autem est, linguam tamen Rom. cum esset in flore, quamvis propago Gr. existeret, quis merito Dialectum Gr. dixerit? Dionysius Halic., qui omni opera annisus est, ut Romanos efficeret Græcos, in fine l. i. p. 76. testatur, Romanos sermone nec prorsus Barbaro nec absolute Gr. uti, sed mixto ex utroque, accedente in plerisque ad proprietatem linguæ Æolicæ. Illud certe constat, Romanos non nisi magno labore Gr. linguam didicisse, unde factum est, ut multi fuerint, qui omnino Gr. non amarent literas, quod Cicerò queritur l. ii. Acad. Quæst. c. 2.⁴ Atque ita se res habet cum multis Europæis linguis, quod omnes norunt. Possemus jam iis contenti, quæ supra disseruimus, pro certo affirmare, linguam Phrygiam non esse vel propaginem vel Dialectum ling. Gr.; verum tamen quia alii in contrarium disputant, et novis argumentis nostram sententiam impugnat vir eruditus, supra a me laudatus, qualia ea sint, paulo accuratius dispiciendum.

Non desunt, qui Phrygas velint fuisse Græcos. Inter antiquos Justinus, scriptor haudquaquam semper accuratissimus, Phrygas Lydosque dixit Græcos, l. xx. c. 1.‡ Videtur quoque pro sententia horum eruditorum adduci posse, quod Servius ait in 11. Georg. 394. 'Hymni Matris Deum ubique propriam, i. e. Græcam linguam requirunt.' Erat autem Mater Deum origine Phrygia; quod vel jocus ille Antisthenis declarat apud Diog. Laërt. l. vi. init., *καὶ ἡ μήτηρ τῶν Θεῶν Φρυγία ἐστίν*, et ap. Plut. de Exilio, p. 1077, *τὸ δὲ τοῦ Ἀντισθένης — πρὸς τὸν εἰπόντα, ὅτι Φρυγία σου ἐστίν ἡ μήτηρ· καὶ γὰρ ἡ τῶν Θεῶν*.⁵ Is igitur Servii locus forte non sine aliqua veri specie obijci nobis possit, præsertim si meminerimus, in Mysteriis propriam et patriam linguam requiri. V. Niceph. Gregoram in Synesium de Insomn. p. 96. fin. ed. Turnebi. Quod etiam ex Philosophis Theurgicis quidam memoriæ prodiderunt. Ad hæc vero respondeo, primum, Servium loqui de ritibus colendis Matris Deum, Græcis indeque Romanis quondam usitatis, ut patet ex tota serie rerum; quæ quidem responsio tanto majoris erit ponderis, ubi addidero secundo, ritus Græcorum et Barbarorum Phrygum, quibus illa Deum Mater colebatur, plane fuisse inter se diversos, quod proluxe Strabo exponit in *παρεμβάσει* sua de Curetibus, ubi ex Demosthene || etiam observat, vitio versum fuisse patri Æschini, quod, in sacris Cybeles, Phrygiis et barbaris acclamationibus usus fuisset, p. 325. [l. x. p. 723.] Denique et hoc notandum est, Matrem Deum Græcorum et Cybelen Phrygum initio quædam habuisse inter se similia, quare uam cum altera compararint, ut Isidem Ægyptiorum cum Cerere Græcorum, fuisse vero etiam, in quibus a se differrent. Alias certe de Cybele sua Phryges narrarunt fabulas, alias Græci de Rhea

* Cf. Dionys. Halic. l. i. p. 23. Legatur etiam observatio Salmasii de Ling. Hellen. p. 19, 20.

† V. exemplum ap. Macrob. l. i. Saturnal. c. 15. p. 181.

‡ Tertullianus de Testim. Animæ c. ult. scribit: 'Gr. linguam et Lat. propinquas inter se haberi.' Linguam etiam Italicam antiquissimam plerique tum veteres tum recentiores Græcam esse opinantur. V. Wachteri concordiam Naturæ et Scripturæ, n. 298. et ibi not. 9.

§ Hinc etiam vocabula Gr. a Romanis habebantur pro peregrinis. V. Salmas. de L. Hellen. p. 92.

§ Pensandus etiam locus Juvenalis Sat. iii. v. 62. sqq., sed præcipue locus insignis de ludis Megalensibus, Matri Deum dicatis, ap. Cic. de Harusp. Responsis, c. xii.

* Dissertatio hæc edita est Lugd. Bat. a. 1684, subnexa Holstenii notis et castigationibus in Steph. Byzant. p. 399—467.

† Temeraria videtur argumentatio nec ad causam pertinens: eujusmodi item illa, p. 31 et 47. ab Europæis linguis ducta.

‡ Nulla illic mentio Phrygum, in ed. Gronov. a. 1760, neque eos, quod sciam, alibi Justinus dixit Græcos.

|| Quam necum Cel. Wyttenbach. communicavit, libens et gratus adscribo observationem: "Demosthenes in Orat. Pro Corona, p. 313. ed. Reisk. Æschini obijcit, eum matri suæ Initiationes jactitanti operam ministrasse, *βωὴν ἰδοὶ σάβε'ς παῖ πορχόμενος ὕψ' ἄττης, αττης ὕψ'.* Hæc Phrygia Sacra vocat Strabo, l. c."

sua et Matre Deorum, quamquam postremis temporibus duo hæc humina in unum conflata fuisse noverimus. Apuleius certe, quo nescio an alius quisquam scriptorum, qui extant, mysteria religionum et sacra gentilium perspecta magis et explorata habuerit, discrimen inter duo ista numina facit, ut colligere licet ex his verbis, l. ix. p. 221. ed. Elmenh., 'propter unicum cantharum [caliculum, in ed. Oudendorp. p. 612.], quem Deum Mater Sorori suæ, Deæ Syriæ, hospitale munus obtulit.' Illa vero Syria Dea fuit ipsa antiquissima Mater Deum Phrygia, ut inprimis ex Apuleio et Luciano, aut quocumque demum auctore libri de Dea Syria, plane constat.

Sed nunc videamus argumenta a Ryckio in medium allata. Primum id quidem ille concedit, Phryges, sive Briges,¹ ex Thracia in Asiam trajecisse, et patrium sermonem secum advexisse, quod verissimum² est, sed Thracicam linguam initio non levem cum Gr. convenientiam habuisse affirmat. Atque id exinde colligi posse existimat, quod magna pars Græciæ a Thracibus fuerit occupata. Verum hoc argumento id, quod vult, vir doctus minime consequitur. Id quidem inde sequi potest, unam gentem ab altera accepisse nonnulla, quod etiam re ipsa contigit. Audiamus Salmasium, qui in istis rebus erat exercitatissimus, in libro de Ling. Hellen. p. 403. 'Lingua,' ait, 'Græcorum ita fuit propria ipsis et peculiaris, ut tamen multa vocabula a Phœnicibus mutuata sit, plura a Getis et Thracibus.' Ex quorum numero illa quoque videntur fuisse, quæ a Phrygibus Græcos accepisse Plato testatur in Cratylo p. 57, 61. velut *πῦρ*, *ὑδωρ*, *κύνας* et alia.* Eadem Gr. lingua postèris temporibus ex Latinorum sermone innumera depromsit, ut testantur Glossaria Græcobarbara, propterea tamen diversissima lingua a Latina semper permansit. Quantum vero alioquin inter Thracic. ling. et Gr. interfuerit, ex Ovidii Tristibus et Luciano discere possumus. V. §. 4. Addatur Porphyrius de Abstin. p. 196. [l. iii. §. 3.], et Dio Cassius l. li. p. 462, 463. [p. 658.], ubi lingua Thracum opponitur Græcæ, atque Ammianus Marcell. l. xxvii. p. 363. [c. 4.], qui Thraciam scribit priscis temporibus tenuisse Barbaros, morum sermonumque varietate dissimiles. Equidem non est, quod dubitem, linguam Thracicam fuisse eandem cum Scythica, aut saltem parum diversam; quod aliquando fusius, Deo O. M. fortunante, in Scythicis Orig. ostendere ꝑ conabor. Quod vero ad Phryges sive Briges attinet, ipsum eorum nomen Thracicum est, et homines liberos significat.³ Quæ vox etiamnum in ling. Germ. extat, *frey*; unde etiam celebris Germanorum Dea Fria sive Freya nomen habet. Si qua fabulis veterum fides habenda esset, videri cuipiam posset, apud Phryges hujus Deæ memoriam non evanuisse. Servius enim in *Æn.* i. 182. Frigiæ filiæ *Ærepi*, ita legendum est, meminit, quæ nomen dederit Phrygiæ. *Φρυγίας νόμφης* etiam in Stephano Byz. reperitur mentio, in voce *Ἀτρήνη*. Quod paulo ante dixi, confirmat Juba vetustus auctor⁴ ap. Hesych. in v. *Βρίγες*, *Ἰόβας* δὲ ὑπὸ *Αὐδῶν* φαίνεται, i. e. ut in notis exponitur, *ἀποφαίνεται*, *Βρίγας* λέγεσθαι τὸν ἐλεύθερον, Juba autem affirmat, Lydos Briga, sive Brigem, hominem liberum appellare. Confundit Juba linguam Lydorum cum Phrygia, nisi forte utraque lingua hoc, uti multa alia habuerit communia.⁵ Pergit vir acutus atque contendit, Phryges post Dardani adventum penitus Græcissasse. Quod ne frustra dictum putare quis possit, duabus rationibus confirmare nititur. Primo ex Græcis et Varrone⁶ docet, Dardanum fuisse Arcadem gente, eumque cum colonis Arcadibus in Asiam transiisse. Hæc vero nondum certa sunt et indubia. Græci quippe omnia sibi tribuebant, se vero ipsos *Ἀυτόχθονας* venditabant, nisi forte pauci viri sapientes non minus quam candidi nonnunquam profiterentur, quod plerique negare sustinebant. Hanc ipsam quoque Dardani historiam dubiam fuisse, fidem facit Servius in *Æn.* iii. v. 104. ubi Dardanus, inquit, Jovis filius et Electræ profectus de Corytho civitate Thuscii primus venit ad Trojam, et illic parva ædificia collocavit. Eadem habet ad ejusdem libri v. 167 et 170. ubi eum ex Hetruria venisse, constanter perhibet. Alii autem eum ex Molossia seu Epiro venisse tradiderunt, ut vir Cl. M. V. la Croze mihi indicavit. Erant autem Barbari

¹ Phryges ab initio vocabantur Briges. Est vero in Thracia vestigium illius regionis, e qua Briges in Asiam transierunt. Suidas, *Θάμυρις*, *ἡ Θαμύρας*, *Θραξ*, ἐξ Ἠδωνῶν, τῆς ἐν Βρίγαις πόλεως. Hesychius scribit, *Βρίγες* οἱ μὲν Φρύγες, οἱ δὲ Βάρβαροι. Et id confirmant Strabo L. xii. p. 550. [827.], Steph. Byz. v. *Βρίγες*, et ad istum locum Holsteinius, sed et ante eos omnes Herod. L. vii. c. 73. Ex eodem Hesychii loco intelligimus, Phryges habitos fuisse pro Barbaris, quemadmodum Phrygia appellatur Barbaria. V. Turnebi L. ix. Adversariorum, c. 18.

² Sententiam Ryckii de Phrygibus origine Thracibus non potui non maxime probare. Id vero ægre tulerunt collectores Diarii Trivultini, qui in Mense suo Martio a. 1715 sic judicant p. 540. 'Selon luy les Phrygiens étoient Thraces, c'est ce qu'on aura de la peine à luy accorder.' Atqui in hac Dissertatione laudavi Ryckium, id ipsum etiam fatentem. Quem si evolvissem, sine dubio vidissem, virum eruditum suæ sententiæ auctoritatem conciliasse ex Herodoto L. vii. c. 73. et Strabone L. xiii. p. 590. ed. Basil., p. m. 460. [877.] Quibus testimoniis adde eundem Strabonem L. x. p. 324. [722.], L. xii. p. 379. [857.], Plinium L. v. c. ult., Steph. Byz. in v. *Δόνατος*, Anonymum apud Suid. in v. *Ἰλίου*, Eustath. in Dionys. Perieg. [v. 521.] p. 54. Epiphaniū de Hæres. p. 8. §. vii. Pertinet huc quoque locus Antisthenis apud Diog. Laert. l. c. ubi verbis καὶ ἡ μήτηρ τῶν θεῶν Φρυγία ἐστίν hæc adjunguntur, *ἔδοκε γὰρ Θράκης μήτηρ*, et haud obscure ad communem Phrygum Thracumque originem respicitur. Hinc quoque Æsopus Phryx a quibusdam dicebatur Thrax. Verbo, nihil in hac Dissert. dictum fuit, quod et certius sit, et majori nitatur veterum auctoritate, et communi virorum doctorum consensu, a quibus tamen Salmasius in notis ad Steph. Byz. v. *Σάβοι* dissentit, abunde confirmatur; et quod adeo innumeris testimoniis, si rem hanc tanti ac multa probatione egentem existimaverim, facillime potuissem comprobare. Si quid in meo libello voluissent carpere, carpenda certe erant alia, quæ ipse deinde observavi, et curis secundis nunc emendavi.

³ Video etiam alios in ista sententia fuisse. Apud Suffridum Petri de Orig. Frisiorum L. i. c. 20. hæc ex Lazii Migrat. Gentium citata invenio: 'Quare nec mihi displicet conjectura illa J. Aventini, et Phrygas Asiaticos Teutonas fuisse lingua, a libertate sic nominatos, die Phryen, qui postea ab eadem libertate, depravata pronuntiatione, die Frianc appellati sunt.' Incidi etiam posthæc in alios, inprimis in Abellii cujusdam Historiam Monarchiarum, qui observatione mea usi sunt, quod in Abellii illo libro, qui tamen, dum hæc scribo, ad manus non est, series rerum satis declarat.

⁴ De Juba, Mauritaniae Rege doctissimo ejusque libris historicis fit mentio ab Athenæo, Plutarcho, Dione Cassio, Plinio et aliis. V. Maussacus ad Harpocrat. v. *Παρθένος*, et Cel. Fabricius in Bibl. Gr. vol. ii. p. 601. vol. xiii. p. 304. [Saxii Ouom. Lit. Part. i. p. 178, 179.]

⁵ Cum his tamen conferantur, quæ infra disputabo.

⁶ Græci illi sunt Arctinus, vetustissimus Poeta, de quo vide Fabricii Bibl. Gr. vol. i. p. 8, 9. Satyrus et Callistratus, quorum sententiam Ryckius verbis Dionysii Halic. exhibet, p. 464. Confer et ea, quæ præcedunt apud ipsum Dionys. De Varrone res est magis dubia: ablegat nos Ryckius ad Servium in *Æn.* iii. 170. Verum Varronis sententiam Servius refert ad v. 167. quod obiter monendum, et ita scribit: 'Græci et Varro Humanarum Rerum, Dardanum non ex Italia, sed de Arcadia (leg. Arcadiæ vel Arcadica) urbe Pheneo oriundum dicunt.' Græcos designat, quorum Dionysius meminit. An vero Varronis mentem illic loci beue ceperit Servius, nihil affirmare ausim. Ex Samothracia profectum fuisse Dardanum, Varro haud dubie voluit. V. Macrob. L. iii. Saturnal. c. 4. An vero ex Arcadia eo venisse, iudicare voluerit, de eo quæritur. Forsitan tamen aliorum opinionem adduxit tantum. Enndem Varronis locum respicit Servius in *Æn.* i. 382. Ceterum vero, venisse Dardanum ex Italia, Servius, præter locos jam citatos, testatur etiam in *Æn.* i. 239, 384. *Æn.* viii. 134, 135. *Æn.* ix. 10. similiter Macrob. in Somn. Scip. L. i. c. 7. et his multum antiquior Hellanicus apud Scholiast. ad Apoll. Rhod. L. i. v. 916. verba, *Νῆσον ἐξ Ἠλίκτης Ἀτλαντίδος*. Hinc Valerius Flaccus Samothracen vocat Electriam, L. ii. v. 431.

Tunc tenuis Lemnos transit et Electria tellus
Threiciis arcana Sacris.

Ita ex vestigiis Codicum MSS., quos inspexit Nic. Heinsius, et in quibus legitur, transita Electria tellus, legendum conjicio. Junge Arriani testimonium ap. Eustath. in Il. B. p. 351. Plutarchum in Camillo p. 252. ed. Steph.

* Valckenario V. Cl. *πῦρ* videbatur vox peregrina, non item *ὑδωρ*. Vocibus his omnibus origo Gr. attribuitur a Lennep. et Scheidio.

† Orig. hæc Scythicæ ad me non pervenerunt. An supersint, et ubi lateant, me fugit.

in Epiro, et nominatim quidem Amphilochoi. V. Thucyd. L. ii. p. 56. [c. 68.] et Chaones, ib. et p. 64. ed. Hervag. [c. 80.] Sed concedam, Dardanum fuisse ex Arcadia, illa tamen lingua vetustis illis temporibus prior erat Thracicæ, ut docet Salmasius de Ling. Hellen. Tandem Dardanus et Trojani, a Phrygibus diversi, non Phrygiam² tenuerunt, sed partem Phrygiæ minoris.³ Hinc Servius in Æn. iii. v. 3. Phrygia in Asia est, Ilium in Phrygia minori. V. et Strabo L. xiii. [p. 591.] et Eustath. ad Dionys. Perieg. p. 121, 122. [v. 815.] Quod tandem Trojanorum imperium funditus deletum est, adeo, ut non defuerint, qui totam rem in dubium vocarent, uti Dion Chrysost. peculiari libro* ostendit. Ut ut id est, insignem ἀναχρονισμόν Ryckius committit, cum Brigum in Asiam adventum faciat priorem Trojæ ἀλώσει. Diu enim post captum Ilium illa migratio contigit, quod ex ætate Midæ, ducis in hac expeditione principis, vulgo colligitur. Ex quo possit videri etiam consequi, linguam Phrygiam antiquissimam non fuisse Thracicam, sed forte Lydiam vel Caricam, aut ex utraque illa commixtam, postea autem Brigum adventu a lingua Thracica absorptam, aut cum illa confusam fuisse. Multis annis ante Midam, teste Diog. Laert. L. i. c. 90. vixit Homerus, et hic tamen Phrygum meminit. Vide etiam de emigrationis tempore Eusebii Chron. Gr. p. 36. His accurate pensatis, dubitare quis possit, fuerintne forte duæ Phrygum sive Brigum in Asiam migrationes, fuerintne etiam plures Midæ, quod nomen in Phrygia commune fuerit? Sed id nunc non ago. Revertamur ad argumenta Ryckii. Majoris momenti videtur illa, quam deinceps affert, ratio: nomina filiorum Priami, quæ apud Apollod. extant L. iii. p. 210, 211. esse Gr., velut, Ἐκτωρ, Ἀλέξανδρος, Διήφοβος, Ἐλενος, Πάμμων, Πολίτης, etc. Video hic nomina Gr. compluria, nec tamen ad unum omnia, neque eadem plane significatione, qua Phryges usi fuerunt. Ἐκτωρ ex. gr. est vocabulum Gr., et significat clavum. V. Hesych. in v. Ἐκτορες· πάσσαλοι ἐν ῥυμῶ. Fortasse sic dicuntur a retinendo, et inde etiam anchoræ ἔκτορες πλημμυρίδος a Lycophr. v. 100. cum ejusdem originis videantur voces Gr. ἔκτωρ, ἔστωρ et ἴστωρ, nisi quis malit, ἔκτωρ scribi pro ἐχέτωρ, cum Scholiaste ad Il. B. 272. Apud Phrygas vero Ἐκτωρ idem significavit, quod apud Persas Δαρείος, virum prudentem. Scribit Hesych. Δαρείος· ὑπὸ Περσῶν, ὁ φρόνιμος· ὑπὸ δὲ Φρυγῶν, ἔκτωρ, ubi opus non est, ut cum Th. Gale ad Herodoti L. vi. c. 98. pro ἔκτωρ legendum existimetur εἰρκτωρ. Si in mediam Græciam concesseris, multorum nomen non tam reddideris rationem, quam horum. Et tamen hæc dialectus, si Gr. fuit, ut volunt, immensum a communi Gr. sermone abiit, ut ex iis vocibus intelligimus, quas vetusti scriptores nobis reliquas fecerunt. Quis Græcorum ovem appellavit Μᾶ, ut Phryges, quis panem Βέκκον, quis vulpem Ούανον, quis regem Βαλλήνα, et similia, de quibus deinde dicam? Illa vero nomina Phrygum, quæ Homerus et Apollodorus habent, maximam certe partem pura putaque Gr. sunt. Præterea, sunt quædam in his nominibus, quæ scimus a Phrygibus aliter appellata esse. Apud Apollod. v. gr. p. 211. recensetur quidem Λυκάων, quod descendit a Λύκος lupus, unde etiam apud Plin. L. viii. c. 34. et Pomp. Melam, L. iii. c. 9. Lycaon est nomen feræ apud Æthiopas ad genus luporum pertinentis. Lupum vero Phryges Δάνον appellarunt, ut observat Bochartus T. i. Opp. col. 1164. in dissert. epistolari de Æneæ adventu in Italiam.⁴ Itaque hoc nomen non est ex dialecto Phrygia, etiamsi Gr. sit, sed ex communi Græcorum lingua deductum. Et ita se res habet cum aliis. Aut igitur oportet hæc sint mere fabulosa, aut Dardanus ejusque posterius regis stirpis tantum lingua Gr. usi sint, quemadmodum apud Syros et Ægyptios contigisse videmus. Nam qui Syriæ post Alexandrum M. imperabant, Gr. loquebantur, ut ex eorum nominibus et aliis argumentis⁵ constat. Et tamen lingua Syriaca peculiaris lingua permansit, quod ex monumentis Palmyrenis et ex versione N. T. Syriaca manifestum evadit. Idem etiam in Ægypto contigit, quod prolixius explicare, nec necessarium puto, nec tempus permittit. Unum adjungam Lagidas Græce locutus fuisse, cum fuerint linguæ Ægypt. imperiti, docet Plutarchus in Antonio p. 927. Superest aliud, quod dicamus, illos Priami filios sic a Græcis, aliter vero a Phrygibus appellatos esse, quod in multis contigisse docuit me vir eruditus.⁶ Sic Paris a Phrygibus, a Græcis vero Alexander dicebatur. Varro de L. L. l. vi. p. 78. 'Alexandrum ab eo appellatum in Græcia, qui Paris fuisset.' Qui Græcis erat Astyanax, a Phrygibus Scamander appellabatur. Quod discrimen ipsi Trojani observarunt. V. Hom. Il. Z. v. 402, 403. Monet Eustath. p. 626. Heleno nomen Scamandri primitus fuisse, sed Helenum se vocasse de præceptore Heleno Edono Thrace, a quo vaticinandi artem didicerat. Quod vero ad Phrygia nomina attinet, videmus tam vetustâ quam recentia longe aliter se habere, atque Græcis prorsus dissimilia esse, velut Hyagnis, Marsyas, quorum alter Musicus ille cel., alter Rex, cujus Servius meminit in viii. Ecl., † Gordius, Midas, Lityerses, qui sunt antiquiores. Etiam recentiora nomina nihil cum Græcis habebant commune. Athenienses servos suos Manes et Midas appellabant, ut Strabo et alii observant.⁷ Hinc de nomine Maniæ,

¹ Trojanos a Phrygibus origine diversos fuisse, certis argumentis potest comprobari. Nam 1. diversas habuerunt migrationes, et diversis ex regionibus in Asiam appulerunt. 2. Durante imperio Dardanidarum, leguntur Trojani cum Phrygibus similitudines habuisse et sæpe bella gessisse. Ex. gr. Tros rex Trojæ contra Tantalum Phrygiæ regem dicitur arma sumsisse. V. Euseb. Græca p. 31. ubi tamen paulo ante dubitat, sitne Tantalus Phrygiæ rex appellandus, an vero Mæoniæ. Sed dubium illud nullius est momenti. Bellum regi Trojanorum cum Phrygum rege intercessisse affirmant omnes. Cf. Freculfi Chronicon T. i. L. ii. c. 13. Eandem rem commemorat Ammianus Marcell. L. xxii. p. 236. et Herodian. L. i. [c. 11. sed ad istum locum consulantur interpretes] p. 17. qui uterque tamen. Levi discordia. non Troem nominat. sed Ilium. 3. Etiam scriptores veteres distinguunt Trojanos et Phrygas, Strabo L. x. p. 526. L. xii. p. 388, 389, 390. L. xiv. p. 457. Dionys. Halic. loco infra citando, Scholiast. ad Apoll. Rhod. L. i. v. 937. ἡ φρυγία παραίεται τῇ Τροίᾳ.

² De Priamō quidem ait Polyxena apud Eurip. in Hec. v. 349, 350.

ἢ πατὴρ μὲν ἦν ἄναξ

Φρυγῶν ἐπὶ ἄντων.

Sed ne dicam, Trojanorum citionem sub Priamō late se extensisse, quod Strabo docet L. xiii. p. 402, 403. in se Priamus apud Hom. Il. Γ. 184. seqq. Phrygiam a Troia distinguit, ubi Phrygiam maiorem, ad fluvium Sangarium usque, intelligit Eustath. p. 402. quæ et vide, p. 429. In Scholiis ad Il. B. v. 369. hinc leguntur, ὁ ποιητὴς διαστίλλει Φρυγίαν καὶ Τροίαν· οἱ τούτοις δὲ συντάσσονται τὴν Φρυγίαν καὶ τὴν Τροίαν.

³ Phrygiæ ἀποστέλλους παῖδες (p. Xenoph. L. i. Cyr. p. p. 13. [c. 1.] Idem L. ii. sub init. φρυγίαν μεγάλην commemorat, et Φρυγίαν τὴν μικράν. Idem ad Il. T. p. 402. ait Troiam fuisse καὶ μικρὰν Φρυγίαν.

⁴ Nec o tantum, unde pateat, lupum a Phrygibus dici Δάνον. Eocharto credidi, multis de voce illa agent. Nunc vero credo, eum memoria lapsus fuisse et respexisse ad vocem Δάνος, ὅς ἐστι λύκος, ὅς ἐστιν ἡ λύπη. Plutarchus ceteroquin auctor est in libro, Quomodo Juvanes Poemata audire debeant p. 38. ed. Steph., Macedonas Δάνον divitem mortem.

⁵ Eusebius L. i. Hist. Eccl. c. ult. L. iv. c. ult., Photius, p. 402. Cf. Benti. de Epist. Phal. p. 404.

⁶ Quo tempore hæc mea Diogenisio celebratur. Tota citionem erat in. v. ia Croze nomen, ex ipsius voluntate.

⁷ Phrygiacum et servie nomen est Manes, cujus fœmininum Mania jure videatur, observante Casanbono ad Athen. l. c. Mania Dardanensis memoratur p. Xenoph. L. iii. [c. 1. 6.] p. m. 328. Plura de hoc nomine legas apud Fabric. ad Sextum Empir. in fine Midia noster Phrygia in Pindari Olymp. vii. [v. 55.] p. 63. ibi Scholia p. 62, 63, 158.

* Oris. xi. t. i. p. 577. seqq. ed. Reisk.

† Dubium non est. quin scripserit Bochartus l. c. Δανος, modo comparatur ejusdem Hierozoicon, t. i. l. iii. c. 10. ubi non neglexit hoc ricsychii, Δανος—ὁπὸ Φρυγῶν, λίκος, ad q. l. legendus Albertius.

‡ Nihil illic de Marsya rege Phrygum, sed ad Æn. iii. 359. In hac disputationis parte nec doctrina videtur accurata, nec diligens et acuta disserendi ratio. Pleraque nomina non adhibeantur ab origine Gr.

quod Phrygiarum ancillarum erat, et tamen apud Græcos insaniam significat, lepide jocatur Machaon poeta apud Athen. L. xiii. p. 578. [91. sqq.] Verum ut hæc majorem fidem inveniant, et pro certis habeantur, Phrygia nomina, quæ vere Phrygia essent, non fuisse Gr., locum Athenæi afferam, qui rem planam faciet. Is est L. xiv. p. 624. [261.], Διὸ καὶ τοὺς παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν αὐλητὰς Φρυγίους καὶ δουλοπρεπεῖς τὰς προσηγορίας ἔχειν· οἷός ἐστιν ὁ παρὰ Ἀλκμᾶνι Σάμβας,¹ καὶ Ἄδων, καὶ Τήλος· παρὰ δὲ Ἰππῶνακτι Κήων [Κίων], καὶ Κώδαλος, καὶ Βάβυς, Quamobrem apud Græcos tibicinum appellationes Phrygiæ sunt et serviles, ut apud Alcmanem Sambas, Adon, Telus, apud Hipponactem vero Ceon [Cion], Codalus, Babys. Quam hæc nomina sint Gr., illi viderint, qui in eo tantopere laborant, ut Phryges Græcos efficiant.² Recte idcirco ausus non est Strabo L. xiii. p. 417. [904.] nomina illarum regionum e ling. Gr. interpretari.

Affert deinceps Cl. Ryckius ex Dionysii Halic. L. i. quædam loca, in quibus Trojanos Græcos appellat. Nempe, quia Dionysius Romanorum originem volebat Gr. facere, atque Dardanum ex Arcadia venisse affirmaverat, non poterat, quin Trojanos fuisse Græcos diceret. Nihil proficit hoc argumento Ryckius, etiamsi linguam Trojanorum fuisse Gr., disertis verbis docuisset. Ryckius pugnat pro lingua Phrygia. At vero Phrygas a Trojanis diversos fuisse jam supra monui, et inprimis Dionysius ipse a Trojanis maxime distinguit. Non poterat eos efficere Græcos, cum novisset eos fuisse Barbaros, talesque a Græcis omnibus haberi. Si igitur Trojanos volebat esse Græcos, urgere ante omnia debuit differentiam inter Phrygas Trojanosque, quod etiam fecit. Cum enim L. i. p. 22. dixisset, Tyrrenos et Pelasgos haud raro secum invicem fuisse confusos ab auctoribus, addit, p. 23., καὶ ἄλλα δὴ τίνα ἔθνη, τὰ μὲν Ἑλλήνων, τὰ δὲ Βαρβάρων, ταῦτ' ἔπαθον, ὥσπερ τὸ Τρωϊκὸν καὶ τὸ Φρυγικόν, ἀγχοῦ οἰκοῦντα ἀλλήλων, κ. λ. Nihil validius pro mea sententia contra Ryckium hoc Dionysii loco afferri poterit, ubi Trojani quidem Græci, Phryges contra Barbari verbis apertis nominantur.³ De lingua nihil probat vir eruditus; sed sic tandem concludit: Veritati maxime consentaneum videri, Phrygiam linguam esse Gr., sed singulari Dialecto ab aliis hujus linguæ distinctam, qua Daretis Phrygii Ilias conscripta quondam, si Æliano credamus V. H. L. xi. c. 2. Cautè vir eruditus addit, si Æliano credamus, nam Æliani fides hic magnopere laborat. Certe si ille Daretis liber extitisset, viri docti et ante et post Æliani tempora hoc tam pretiosum antiquitatis monumentum eruere et ex tenebris in lucem proferre pro virili laborassent. Neque Ælianus ipse illum viderat, profitetur tantum se scire eundem alicubi asservari. Qualis igitur fuerit, si fuit, dicere non possumus. Quod vero ad Phrygiam Iliada attinet, potuit liber ille lingua Phrygia ab ipso Darete esse consignatus: nam Barbaros Asianos habuisse literas, Ælianus noster affirmat L. viii. c. 6. Græcum Daretis librum citat Antipater Acanthus apud Photium in Cod. Hephæst. p. 244. ed. Hoesch, [474], et monet, ipsum ante Homerum Iliada conscripsisse. Ipsam vero Phrygiam Iliada alicubi asservari significat Ælianus, quod diverso sensu accipi potest. Aut enim dicitur Ilias Phrygia, quia eam vir Phrygius suo sermone composuit, ab alio deinde Græce versam. Ita Ælianus L. x. Var. Hist. c. 5. Φρύγιος οὗτος ὁ λόγος· ἐστὶ γὰρ Αἰσώπου τοῦ Φρυγός. Φρυγίων λόγων meminit idem L. ii. Hist. Anim. c. 21. et Scholiastes Apoll. Rhod. [l. i. v. 558.] p. 26. Φρύγια γράμματα habes apud Plutarchum de Is. et Osir. p. 337. et Euseb. Præp. Evang. L. iii. c. 1. p. 51.⁴ Aut vero si Dares librum suum Gr. sermone condidit, ut Xanthus Lydius alique fecerunt, forsitan quis alius in linguam Phrygiam transtulit. Utrumque istum sensum Æliani phrasis permittit. Novimus autem ex Æliani L. xii. Var. Hist. c. 48. Homeri poemata in Persarum Indorumque linguas versa fuisse, quod etiam testantur Dio Chrysost. et Athenæus, ut ad istum locum Kuhnius et Perizonius monent. Addatur hoc Plutarchi de Fortuna Alexandri L. i. p. 585. ed. Steph. Ἀλεξάνδρου τὴν Ἀσίαν ἐξημεροῦντος, Ὁμηρος ἦν ἀνάνησμα καὶ Περσῶν καὶ Σουσιανῶν. Significat vero Persas et Susianos Gr. Homeri Iliadem legisse; sed id ipsum versioni hujus poetæ occasionem dare potuit. Ex his liquere arbitror, Phrygas lingua Gr. ab antiquissimis iude temporibus usos non fuisse. Unum tamen habeo, quod dictis adjungere velim. Linguam Phrygiam non esse dialectum aut propaginem linguæ Gr. satis declarat historia Psammetichi apud Herod. L. ii. c. 2. Nam quæ ibi de antiquitate linguæ Phrygiæ venditata leguntur ab Ægyptiorum sacerdotibus, ea facile Herodotus confutare potuisset, si lingua Phrygia aut Gr. fuisset, aut ab ea aliquo modo descendisse existimata. Cum autem concedat, aut certe non adversetur iis, qui Phrygiam linguam pro antiquissima omnium habebant, eo ipso significat, eam e Gr. ductam non esse, nam quæ est antiquissima, descendere ab alia non potest, sed poterant Græci ex antiquiori Phrygum lingua quædam vocabula desumere, uti factum fuisse e Platone supra observavi.

§ 8. *Paucula voces Phrygiæ, post Bochartum, afferuntur et explicantur.*

Postulat jam ratio instituti, ut Phrygias nonnullas voces ex antiquis monumentis exhibeam. Sed labore hoc me levavit magnus ille Bochartus in dissert. de Æneæ in Italiam adventu, in qua T. i. Op. col. 1161, sqq. multas Phrygias affert, et erudite, ut solet, plerasque istas voces explicat. Inde quasdam easque præcipuas huc transferam et paucis, ubi opus fuerit, illustrare conabor, atque illis exempla nonnulla adjungam.

¹ Σάγγας Phryx commemoratur in Etymol. M. v. Σάγγας. *

² Vide et Cassiodorum de Orthogr. c. ix. inprimis p. 2311. ed. Putsch.

³ Novi, Solinum c. vii. p. 59. b. ed. Aldi, Trojanos Græcis accensere, sed et sententiam contrariam placuisse plerisque aliis. Hinc Troja dicitur πόλις βάρβαρος. V. Plutarch. in Pericle p. 167. E., Pausan. in Messen. p. 138, Horat. L. i. Epist. ii. 7. Sic etiam Herodotus Trojanos pro Barbaris reputat L. i. c. 3, quem imitatur Maximus Tyrius Dissert. ii. Similiter Trojanos vocat Barbaros, et inter gentes Barbaras numerat Pausanias in Eliacis, p. 171, 174. Eadem ratione Scylax p. 9. ed. Gronov., qui quidem alibi in Phrygia inter urbes Gr. recenset Ilium, sed intelligit Ilium recentius, cujus incolæ dicuntur Ἰλίοις, teste Strabone L. xiii. p. 484. † et Steph. Byz. v. Ἰλίον. Similiter Barbaris Trojanos annumerarunt Isocrates in Helenæ laudatione p. 510, 512, 518, 520. Apuleius L. x. Metam. p. 253., ‡ Eustath. ad Hom. Il. B. p. 335, 347. Servius ad Virg. Æn. ii. 501, 504. Scholiastes Horatii, L. iv. Carm. ult. et Epod. Carm. ix.

⁴ Scribit Cicero L. iii. de N. D. c. 16. Herculem Ægyptinm Phrygias literas conscripsisse. Quondam ex h. l. colligebam, Phryges habuisse literas et linguam sibi peculiarem; sed nunc muto sententiam, dubius tamen incertusque, intellexerit Cicero Φρύγια γράμματα, an λόγους Φρυγίους. Cf. Gale ad Plurnutium [Cornutium] de Nat. Deor. c. xvii. p. 171. Non dissimili ratione de Hipparcho Athenæus L. iii. p. 101, ὁ τὴν Αἰγυπτιακὴν Ἰλιάδα συνθεῖς.

* Sua Etymologus duxit e Scholiis ad Apoll. Rhod. l. ii. v. 724.—Ad nomen Phrygium βάβυς proxime accedit βάβης, nomen mancipii, in epigrammate Pisandri Rhodii, l. iii. Antholog. Gr. epigr. 45.

† Locus est L. xiii. p. 886. οἱ δὲ νῦν Ἰλίοις φιλοδοξοῦντες, καὶ θέλοντες εἶναι ταύτην τῇ παλαιᾷ, πᾶσι χηρᾶσι λόγον τοῖς ἐκ τῆς (τοῦ in Cod. Med.) Ὀμήρου ποιήσεως τεκμαιρομένοις· οὗ γὰρ τοῖσιν αὐτῇ εἶναι, ἢ καθ' Ὁμήρον· καὶ ἄλλοι δὲ ἰστοροῦσι πλείους μεταβληθέναι τόπους τῇ πόλιν· ὑστάτα δ' ἰσταῦθα συμβῆναι κατὰ χρησμόν μάλιστα. Verba eo præcipue consilio adscripsi, ut notabilem varietatem lectionis, quam in exemplo meo Gronovius ex Cod. Med. duxit,

hic commemorarem. Pro κατὰ χρησίων, oraculi jussu, ut vertitur, illic κατὰ μικρόν legitur. Fortasse rectius, et ad mentem Strabonis accommodatius. Conf. p. 889. et seqq. Κατὰ μικρόν διάστημα significat non longo locorum intervallo. Qua ellipsi vulgatius nihil est in hac et similibus loquendi formis.—Ad Stephanum l. c. legantur viri eruditi, inprimis Holstenius.

‡ Non tantū res mihi visa est, ut testimonia hæc ad unum omnia quærerem et perpendere. Apuleii verba p. 736. ed. Oudend. huc minus pertinere existimo. Magis certe huc spectarent Æschylus in Agam. v. 1060, 1209, 1210. Eurip. in Hec. v. 328, 734.

ΑΓΔΕΣΤΙΣ vel ΑΓΔΙΣΤΙΣ nomen Phrygium Matris Deorum. De Berecynthis, Phrygia gente, et de Phrygibus in universum scribit Strabo l. x. p. 469. [717, 718.], 'Ρέαν μὲν καὶ αὐτοὶ τιμῶσι καὶ ὀργιάζουσι ταύτη, μητέρα καλοῦντες, καὶ "Αγδεστιν, καὶ Φρυγίαν, θεὸν μεγάλην. Sic enim legendum, non "Αγεστιν, vel 'Εστιαν, vel etiam Αἰεστιν, monuit Casaubonus. Ab Hesych. vocatur "Αγδιστις.

'ΑΖΗΝ apud Phrygas barba dicebatur juxta Hesych. et auctorem Etymol. 'Αζήν σημαίνει τὸν πώγωνα κατὰ Φρύγας, teste Etymol. Alter dedit 'Αζενον, πώγωνα Φρύγες. Legendum videtur 'Αζένα, πώγωνα.†

'ΑΔΑΓΟΟΥΣ· θεός τις παρὰ Φρυγῶν, ἑρμαφρόδιτος, ut monet Hesych. Apud Bochart. dicitur 'Αδαγνοὺς, quod parum differt, uti quoque 'Αδαγοὺς, quemadmodum legi vult Alex. Morus in notis ad quædam loca N. F. p. 96. ed. Fabric. Sed audacior est, quam ut possit probari, Salmasii conjectura, in Exercit. Plin. p. 248. nomina 'Αδαγοὺς in 'Αδαδοὺς et Φρυξί in Σύρους mutata cupientis.

'ΑΔΑΜΝΑ, amicus, et 'ΑΔΑΜΝΕΙΝ, diligere. Hesych. 'Αδαμνεῖν τὸ φιλεῖν. καὶ Φρύγες τὸν φίλον 'Αδάμνα λέγουσιν. Sunt sine dubio voces Barbaræ et Gr. scriptoribus inusitatæ.

'ΑΚΡΙΣΤΙΣ, fur femina, monente Bocharto. Sed et aliam insuper adjectam invenio hujus vocis expositionem apud Hesych. "Ακριστιν κλέπτριαν, ἀλετρίδα Φρύγες. In lingua Phrygia etiam hoc nomine dicebatur molitrix, μυλωθρός. Sopingius in margine codicis sui correxerat 'Αλετρίαν. Quid hoc vocis sit, idem Hesychius docet. 'Αλετρίαι, inquit, γίνονται τινες παρθένοι, αἱ τινὲς [αἵτινες] τὰ εἰς τὰς θυσίας πόπανα ἀλousi, καὶ ἔστι τοῦτο ἐπίτιμον, 'Αλετρίαι sunt virgines, quæ placentas in sacrificiis adhiberi solitas pinsunt, atque id honorificum habetur. Sed fortasse in utroque, at certe in priori loco 'Αλετρῖς potest servari. Non tantum hoc vocabulum invenitur apud Hom. Od. γ. 105. et Aristoph. Lysistr. v. 644. sed et respexisse videtur Hesychius ad Schol. Aristoph. l. c., qui scribit, γίνονται δέ τινες τῶν εὐγενῶν ἀλετρίδες τῇ θεῷ παρθένοι, αἵτινες τὰ εἰς τὴν θυσίαν πόπανα ἀλousi, καὶ ἔστιν ἔντιμον τοῦτο.

'ΑΡΓΥΙΤΑΣ· τὴν Λάμειαν. Φρύγες, apud Hesych. Bochartus præbet 'Αργήτας.‡

'ΑΡΜΑΤΕΙΟΝ est appellatio Phrygia cujusdam cantilenæ. Hesychius tantum scribit 'Αρμάτειον μέλος, nulla mentione Phrygum facta. Sed possunt ejus verba aut suppleri aut aliunde illustrari. Respicitur enim ad Eurip. Orest. v. 1387, sqq.

"Ἰλιον, "Ἰλιον, ὦ μοι μοι,
Φρύγιον ἄστν καλλίβωλον,
"Ἰδας ὄρος ἱερὸν,
"Ἰς δ' ὀλόμενον στένω,
'Αρμάτειον ἀρμάτειον μέλος
Βαρβάρῳ βῶα.

ad quæ Phrygis verba in Scholiis multa notantur [inprimis in ed. Musgr. v. iv. p. 393, 394], quibuscum comparentur Eustath. ad Il. X. p. 1276. et Etym. M. p. 145. Existimarunt tamen illi esse vocem Gr. originis.

'ΑΡΤΕΜΙΣ nomen Dianæ videtur Phrygiacum, ut conjicio ex verbis Clementis Alex. l. i. Strom. p. 323. [384, ubi tamen legatur Potterus], Φρυγίαν τε οὖσαν κεκλησθαι "Αρτεμιν. Convenit nomen Artamæ, regis Phrygum apud Xenoph. in Cyrop. [l. ii. c. 1.]

'ΑΤΤΑΛΗ lingua Phrygum est guttur. Apud Hesych. legitur, 'Αττάλη φάρυξ, ὑπὸ Φρυγῶν. Salmasius legit φάρυξ. Alii aliter.

ΒΑΓΑΙΟΣ cognomen Jovis Phrygium. Hesych. Βαγαῖος ὁ μάταιος, ἢ Ζεὺς Φρύγιος, μέγας, πολὺς, ταχύς.

ΒΑΑΛΗΝ sive BAAHN utuntur soli Phryges, ut supra monui, significatione regis. Scribit Hesych. Βαλλήν

βασιλεὺς. Φρυγιστί. Sumtum hoc est e Sexto Empir. l. i. adv. Mathem. c. 13. ubi οἱ παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ ποιμένες, "Ἰὼ Βαλλήν λέγοντες, "Ἰὼ βασιλεὺς λέγουσι Φρυγιστί. Cf. Eustath. ad Il. Γ. p. 381, Seld. de Dis. Syr. p. 216. et E. Spanhem. ad Callim. p. 28. ||

BAMBAALON apud Phrygas in usu, non item apud Græcos. Hesych. Βάμβαλον ἱμάτιον καὶ τὸ αἰδοῖον, Φρύγες. Si forte vocabulum significatione priori de pallio sive veste contra frigora, non certe notione posteriori de pudendis, extra Phrygiam notum fuisse videtur.

BATABAKHΣ, Sacerdos Pessinuntius apud Plutarch. in Mario, p. 415. Βατάκης est apud Suidam iu v. Γναῖος, quæ suo loco mota quæri debet in Γα, non in Γν. Sic etiam in Cod. MS. Plutarchi inventum fuit. V. Gallicam hujus scriptoris versionem A. Dacerii T. iv. p. 124. et cf. Epigrammata MSS. et Hephæst. in Vossii notis ad Catul. p. 163. In excerptis Diod. Sic. apud Photium p. 637. [1184.] scribitur Βαττάκης sive Βαττάκῃς. Inde fere conjicias, hoc fuisse nomen dignitatis, et sic Phrygibus dictum fuisse Archigallum, quamvis tantum vocetur ἱερεὺς, et a Livio l. lxviii. sacerdos. ¶

ΒΕΔΥ· sive ΒΕΔΥ sermone Phrygum denotat aquam, vel aerem, secundum alios. Facit huc præsertim locus Clementis Alex. l. v. Strom. p. 568. [673.], Βέδν μὲν γὰρ τοὺς Φρύγας τὸ ὕδωρ φησὶ καλεῖν· καθὸ καὶ Ὀρφεὺς [p. 383, 314. ed. Gesn.],

Καὶ Βέδν Νυμφῶν καταλείβεται ἀγλαὸν ὕδωρ.
ἀλλὰ καὶ ὁ Θύτης Δίῳ ὁμοίως φαίνεται γράφων· Καὶ Βέδν λαβὼν, κατὰ χειρῶν καταχέου, καὶ ἐπὶ τὴν ἱεροσκοπὴν τρέπον. "Εμπαλιν δὲ ὁ Κωμικὸς Φιλυδεός, Βέδν τὸν αἶρα, βιδῶρον ὄντα, διὰ τούτων γινώσκει·

"Ελκειν τὸ Βέδν σωτήριον προσέχουμαι·

"Ὅπερ μέγιστόν ἐστιν ὑγείας μέρος·

Τὸ τὸν αἶρ' ἐλκειν καθαρὸν, οὐ θετολωμένον.

συνομολογος της τοιαύδε δόξης καὶ ὁ Κυζικηνὸς Νεάνθης, γράφων τοὺς Μακεδόνων ἱερεῖς ἐν ταῖς κατευχαῖς, Βέδν κατακαλεῖν ἴλω αὐτοῖς τε καὶ τοῖς τέκνοις· ὅπερ ἐρμηνεύουσιν αἶρα. Locum hunc, cum sit notatu admodum dignus, dedi integrum, sed sine versione Latina, ne sim justo longior.

ΒΕΚΟΣ vel BEKKOS, panis. Videntur Phryges, sine terminatione Gr. dixisse Βέκ, quem in modum hæc vox extat in Scholiis ad Apoll. Rhod. l. iv. v. 262. et Aristoph. Nub. v. 397. Esse eam originis Phrygiæ dubio caret. Non modo testantur Suidas in v. Βεκκεσέληνε, ubi scribitur Βέκκος et Βέκκε, et Hesych. apud quem Βεκός ἄρτος, Φρύγες: sed inprimis Herodotus l. ii. c. 2. ubi antiquitas linguæ Phrygiæ præ Ægypt. ostenditur. Usurpatam hanc vocem reperio ab Hipponacte apud Strabonem l. viii. p. 235. [524.], e quo loco forsitan conjici queat, etiam Cypriis in usu fuisse, nisi simpliciter et generatim pro pane usurpaverit, atque hunc significatum desumeret ex historia, quam Herodotus refert. Consule etiam, si tanti videbitur res, Tzetzen Chil. iv. Hist. 2. Th. Gale et Gronov. ad Herodoti l.

ΒΡΙΚΙΣΜΑΤΑ· ὀρχησις Φρυγιακή. Hesych. Sic igitur vocabantur saltationes Phrygiæ. Sed forte vox ista efficta fuit de nomine Phrygum, qui ipsi dicebantur Βρίγες et Βρίκες.

ΓΑΛΛΑΡΟΣ· Φρυγιακὸν ὄνομα παρὰ Λάκωσι. Hesych. Non intelligo, cur Laconum mentio fiat. Quid autem Phrygibus significaverit, non additur. An cum Bocharto Γάλλαρος interpretandum de nomine proprio Phrygiæ, sed in usu quoque apud Lacedæmonios? Non est conjectura improbabilis.

ΓΑΝΟΣ est sine controversia vox Gr. et non unā notione a scriptoribus antiquis frequentata, tam Poëtis, quam Oratoribus. Æschinem appellat testem Harpocrat.

* Bochartus malit legi φίλισκος. Ejus nominis fuere varii Poetæ, sed Tragicæ. V. Fabric. in Bibl. Gr. v. i. p. 686. Neanthen Cyzicenum, Rhetorem, discipulum Philisci Milesii, memorat Suidas Νεάντης. Rectius fortasse in Clemente restituitur nomen Phillyi, cujus Comici sæpe Athenæus meminit. Cf. Reines. l. iii. Var. Lect. p. 382, et Casaub. ad Athen. l. iii. p. 89. [Cl. Ruhnken. ad Timæi Lex. Plat. p. 167.]

* V. viri eruditi ad Arnob. l. v. p. 158 seqq., et Albertius ad Hesych. v. "Αγδιστις.

† Ita Kusterus. An rectius, 'Αζένα, τὸν πώγωνα.

‡ Hoc non inveni apud Hesych. V. not. ad 'Αργυίτας.

|| Æschylus in Pers. v. 659, Βαλὴν ἀρχαῖος Βαλὴν. Monet Scholiastes, vocem de rege usurpari, Euphorionem vero affirmare, esse eandem e dialecto Thuriorum. Consulantur viri eruditi ad Hesych. v. Βαλλήν.

¶ Non unus hic error est. Verba Suidæ loco suo nequaquam mota sunt. Pertinent enim ad v. Γάλλος, ἀπόκοπος, t. i. p. 466,

ubi Βαττάκος. Ductum id e Polybio, monente, post Valesium, etiam Kustero; cum incertum videatur Drakenborchio ad Liv. l. xxxviii. c. 18. Levi mutatione repetit Schweighæuserus t. iv. p. 225. In Eclogis Diodori t. ii. p. 537. appellatur Βαττάκης. Nomen non additur a Livio, l. c. Quæ autem leguntur l. lxxviii. c. 9. non sunt Livii verba, sed ex aliis collecta a Freinshemio, cui dicitur Batabates. Nec opinor esse nomen dignitatis, sed proprium, quia Polybius non ejus tantum meminit, verum Ἀττάκος καὶ Βαττάκου τῶν ἐκ Πισσιγονίας ἱερῶν τῆς μητρὸς τῶν θεῶν.

v. Γάνος. Utuntur voce Aristoph. et Eurip. aliique.* Attamen scribit Hesych. Γάνος παράδεισος. χάσμα. φῶς. αἰγὴ. λευκότης. λαμπηδών. ἡδονή. καὶ ἡ ὕαινα, ὑπὸ Φρυγῶν καὶ Βιθυνῶν.

ΓΛΟΥΡΟΣ, sic legendum, non γληρός, Phrygibus dictum fuit aurum. Testatur Hesych. Γλούρεα χρύσεια. Φρύγες. Γλουρός, χρυσός.

ΔΙΤΙΖΗΛΗ. Tzetzes Chil. iii. Hist. 115. Eam Consingin appellat Plinius l. viii. c. 40.

ΕΚΤΩΡ lingua Phrygum est vir prudens, ut supra monui [p. 56.]

ΖΕΛΚΙΑ, herbæ jusculis servientes sive olera. Hesych. Ζέλκια λάχανα. Φρύγες.

ΚΙΚΛΗ nomeu ursæ, sideris celestis. Hesych. Κίκλην τὴν ἄρκτον, τὸ ἄστρον. Φρύγες.

ΚΙΜΕΡΟΣ, mens, animus. Hesych. Κίμερος νους. Φρύγες. Quis credat, aut esse vocem origine Gr. aut hinc appellatos fuisse Cimmericos?

ΚΥΒΗΚΗ. Voce hac Phrygas usos fuisse de quodam genere femoralium, monet Bochartus. Respicit aut verba Hesych. Κυβήκη ἡ μήτηρ τῶν θεῶν. καὶ ἡ Ἀφροδίτη. καὶ ὑποδήματα, παρὰ Ἀρκάσι. ἡ καὶ Φρυγῶν. παρ' ὁ καὶ Ἰππῶναξ φησὶ, καὶ Διόσκουρος. Locus mihi videtur suspectus, et ordo verborum valde turbatus. Διόσκουρος, si est nomen scriptoris vetusti, quis fuerit, ignoro. Ἰππῶναξ commemoratur a Strabone et aliis. Nomen ipsius pertinere ad prima hujus loci verba colligo e Scholiis in Lycophr. v. 1170. Verba ὑποδήματα παρὰ Ἀρκάσι, ἡ καὶ Φρυγῶν ne vix quidem possunt connecti. Sed mentio Phrygum spectat voces Κυβήκη ἡ μήτηρ τῶν θεῶν. Quoniam igitur indicatur Cybele seu Rhea, pro Κυβήκη legendum autumo Κυβήλη,† ita nominata de Cybello, monte Phrygio.

ΜΑ, oves. Hesych. Μᾶ πρόβατα. Φρύγες.

ΜΑΖΕΥΣ, ὁ Ζεὺς, παρὰ Φρυγῶν, Hesych. Similiter a Thracibus et aliis Ma præfixum est nominibus Rhea et Mars. Vide Tzetzen in Lycoph. v. 938.†

ΜΑΝΙΚΑ, res splendide et admirabiles. Verba Plutarchi|| de Is. et Osir. p. 360. B. hæc sunt, Φρύγες μέχρι γυν τὰ λαμπρὰ καὶ θαυμαστὰ τῶν ἔργων Μάνικα καλοῦσιν, διὰ τὸ Μάνιν, vel Μάνην, τινὰ τῶν πάλαι βασιλέων, ἀγαθὸν ἄνδρα καὶ δύνατον γενέσθαι, ὃν ἐνιοὶ Μάσδην καλοῦσιν. Alius originis est vox Gr. μανικὸς in Aristoph. Pluto [v. 424.], apud Aristidem [t. i. p. 2.] aliosque.

ΜΥΓΔΩΝ nomen proprium regis Phrygiæ. Ὅτρεὺς καὶ Μύγδων βασιλεῖς Φρυγίας, Hesych. Eorum meminit Hom. Il. Γ. 186, ubi vide Scholia. ¶

ΝΗΝΙΑΤΟΝ, cantilenæ genus. Pollux l. iv. c. 10. [segm. 79.], Τὸ δὲ νηνιάτον, ἐστὶ μὲν Φρύγιον, Ἰππῶναξ δ' αὐτοῦ μνημονεύει. Non multum differt.

ΝΙΝΗΑΤΟΣ, de quo Hesych. Νινῆατος νόμος παιδαριώδης, καὶ Φρύγιον μέλος. Fortasse ea vox loco alieno posita fuit et mutanda in Νηνιάτος, ut legit Scaliger Conject. in Varronem, p. 142, sed mirum accidit, qui

potuerit vir maximus νόμος παιδ. vertere lex puerilis, eum minime ignoraret, νόμον sæpius significare cantilenam. V. H. Stephani Thes. L. Gr. T. ii. p. 1022 et 1023. Nunc ipse improbo meam conjecturam de voce νόμος mutanda in λόγος.

ΝΩΡΙΚΟΣ, uter. Testatur Eustath. in Dionys. p. 53. [ad. v. 321.], ὅτι Νώρικον οἱ Φρύγες τὸν ἄσκον καλοῦσι τῇ σφε-έρα διαλέκτῳ.

ΞΕΝΩΝΕΣ a Phrygibus vocabantur οἱ ἀνδρῶνες, docente Hesych. Erant autem ἀνδρῶνες loca domus satis ampla, numerosis virorum convivii apta. V. Suidas in v. Ἀνδρῶνα, ubi citantur verba ex Aristoph. Eccles. p. 744. [v. 672.] et in v. Ἀνδρωνίτης, Pollux l. i. c. 8. [segm. 79.]: utraque voce usos fuisse Xenophontem, Athenæum et Plutarchum, docet H. Stephanus T. i. Thes. Gr. p. 440, 441.

ΟΥΑΝΟΥΝ, vulpes. Steph. Byz. in v. Ἀζανὸι vocabulum Phrygibus attribuit, testaturque, Euphorbum dæmonibus sacrificasse τὸν Οὐανουν, ὃ ἐστὶν ἀλώπηξ, καὶ Ἐξιν, ὃ ἐστὶν ἐχίνος. Convenit cum Egypt. ΟΥΩΝΟΥ Matth. vii. 15. Jo. x. 12.

ΟΥΠΙΟΥΣ cognomen Jovis. Diserte ait Cicero significare Imperatorem, sed vocem refert ad Græcos. Scribit l. iv. in Verrem, c. 57.: 'Quid? ex æde Jovis religiosissimum simulacrum Jovis Imperatoris, quem Græci Urion nominant, pulcherrime factum, nonne abstulisti?' Non certe ex Græcorum lingua deductum est, sed ex Barbarica, sive Thracica, sive Phrygiaca. Firmare hoc potuisset Ostrocoksii sententiam, quam proponit T. i. Orig. Hungar. p. 294. et 413. Hinc forte Γαζιουρα sive Γαζιούρα παλαιὸν βασιλεῖον Amazonum, apud Strabonem l. xii. p. 378. [823, 824.] Quidquid de his judicetur, probare nequeo etymologiam nominis Οὔριος, quod alii ducunt a Gr. voce οὔρος, alii ab ὄρος, ut indicetur numen, quod navigantibus ventum secundum largitur, vel quod præest terminis regionum et urbium. Quoniam vero Cicero l. c. et c. seq. religiosissimum hoc et pulcherrime factum simulacrum Jovis ejusque ædem ad introitum Ponti tantopere celebrat, mirum valde est, utriusque mentionem apud veteres rarissime fieri, nisi forte nominis origo Barbara sive Phrygia in causa fuerit.††

ΠΑΠΑΣ, nomen Jovis Phrygiacum. Auctor ejus rei nobis est Diodorus Sic. l. iii. p. 192. ed. Wechel. Arrianus in Bithynicis tribuit Bithyniis, teste Eustath. in Hom. Iliad. p. 565, ὅτι ἀνιόντες εἰς τὰ ἄκρα τῶν ὀρῶν Βιθυνιοὶ ἐκάλουν Πάπαν τὸν Δία—ὁμοίως καὶ Ἡροδότου τὸ, καλεῖται Ζεὺς ὑπὸ Σκυθῶν ὀρθότατα Παπαῖος ἐξ ὧν συνάγεται θεῖαν εἶναι τινὰ λέξιν τὸ Πάπας καὶ Πάππος καὶ τὰ τοιαῦτα.††

ΠΙΚΕΡΙΟΝ τὸ βούτυρον. Thoas Ithacesius apud Erotianum in Πικερύῳ.

RISCUS. Videntur hoc vocabulum Latini accepisse a Græcis, hī autem a Phrygibus. Ad verba Terentii in Eunuchio Act. iv. Sc. vi. v. 16, ubi sita est. In risco, Donatus commentatur: Iu risco. Cista pelle contexta:

* Aristoph. in Ran. v. 1355, ubi Ez. Spanhemius p. 316. citat loca Euripidis et Æschyli, quibus adjungas Æschylum Pers. v. 463. Agam. v. 518. Eurip. Suppl. v. 1156. Bacch. v. 261. Sed quid plura? Ad verba Hesychii quod attinet, si de re dubia conjecturam facere liceat, existimem, Phrygas et Bithynios voce γάνος usos esse significatione Græcis ignota. Exemplum sumas de Cypriis, eodem vocabulo significantibus Paradisum, teste Auctore Etym. M. v. Γεγαυμίνος. Sed adi Cl. Wytttenbach. ad Plutarchi Moral. p. 428. 48. C.

† Si quid mutandum, malim Κυβήκη. Comparentur præter eruditos, ab Albertio laudatos, Gudius et Burmannus ad Phædrum iii. 20. Burmannus ad Virg. Æn. iii. 111, inprimis Drakenborch. ad Silium Ital. p. 841. Ita apud Suidam, Κυβήκη ἡ θείων μήτηρ.

† Plura dedit Gorius in præf. libri Difeza dell' Alfabeto degli antichi Toscani p. xcii—xciv. Originem nominis Maza sive Mazaca, quæ est urbs sub monte Argæo, de qua Strabo l. xii. p. 811, et Plinius, l. vi. c. 3, ex hac Jovis appellatione ductam vult Passerius in Thes. Gemmarum astriferarum, t. ii. p. 58. In Cod. Med. Strabonis pro Μάζακα scriptum Μάζακα.

|| Ad hunc locum Cl. Wytttenbach. plura notavit.

¶ De Mygdonis monumento in finibus Phrygiæ, et de Phrygibus a poetis dictis Mygdonibus, Pausanias in Phocicis c. 27. Apud poetas Latinos nihil frequentius.

** Sed ΟΥΩΝΟΥ significat lupum, at vero vulpes dicitur ΒΛΩΠΟΡ Matth. viii. 20. Luc. ix. 58. et xiii. 32. etiam in versione Sahidica. Aut memoria hic fefellit eximium Jablonskium, aut flagrans cupiditas promovendi studii literarum Egypt., de qua sæpius dictum ad Glossarium vocum Egypt., et

quam in eo minus laudarunt Michaëlis aliique, ac nuper admodum Cl. Steph. Quatremère in accurata Disputat. Crit. et Histor. de Ling. et Literatura Egypt. Paris. a. 1808. edita, p. 88, quo munere me ab eruditissimo viro donatum, dum hæc scribo, et gratus agnosco et lætor, iuprimis ob honorificam Jablonskii mentionem.

†† Ne quid dicam de reliquis Jablonskii observationibus, tantum animadverti velim, templum hoc sæpius celebrari, et κατ' ἐξοχὴν dici τὸ ἱερόν a Demosthene, Polybio, etiam ab Herodoto, iv. 85, ad q. l. Wessel. et Valcken. notarunt. Διὸς Ὀδρίου memoriam servarunt Marcianus et Arrianus in Periplo, sed et marmor antiquissimum, editum a Reinesio, Sponio, Wheelero, Chishullo in Antiqq. Asiat. p. 59, Donio, Bonada in Antholog. Inscript. Poet. v. l. p. 73, 74, Donato in Suppl. ad Thes. Murat. p. 4, sed accuratius a Jo. Taylor in præf. ante Comment. ad L. Decemviralem de inope debitore in partes dissecando, p. vi, ubi etiam de templo Jovis Urii, et p. 23—28, quo postremo in loco, nisi me mea fallat opinio, sagacitas Bentleii critica splendet.

†† Legendus Wesselingius ad Diod. t. i. p. 227, idemque et Valckenarius ad Herodotum iv. 59. Huc pertinet lapis literatus in Sc. Maffei Museo Veron. p. cccxxxvii. I. O. M. PATERNO. Repetit Muratorius t. ii. Novi Thes. Inscr. p. dcccxciii. 2, sed pro PATERNO aut scriptum, aut scribendum fuisse ÆTERNO, infeliciter conjecit. Exemplo meo Muratoriano eruditus J. A. Hultman, antiquitatis epigraphicæ admodum intelligens, hanc animadversionem MS. allevit: 'Cur? rogo: nonne Jupiter, qui communi Grammaticorum consensu quasi Juvans Pater dicitur, Paternus potuit dici ob curam, quam gerere creditur humani generis?' Et apud Græcos est Ζεὺς πατρώος, V. Albert. ad Hesych. t. ii. p. 894.

nomen Phrygium. Vide et Thesaurum Celiarii hac voce. Videtur habere affinitatem cum Νώρικος, de quo in antecedentibus.*

ΣΑΒΑΖΙΟΣ, Bacchus, apud Phryges. Hesych. Σαβάζιος· ἐπώνυμον Διονύσου· οἱ δὲ υἱὸν Διονύσου καὶ Σαβὸν ἐνίοτε καλοῦσιν αὐτόν. Φρὺξ δὲ ὁ Σαβάζιος. Cf. Steph. Byz. v. Σάβοι, ibi Salmasium [et Holstenium], Scholia Ulpiani in Demosth. p. 183. ed. Paris. Plura dixi in Dissertatione de Remphah, p. 84. [T. ii. Opusc. p. 67, 68.], et in notis MSS. ad eandem.

ΣΑΓΑΠΙΟΣ vocatur ποταμὸς Ἀνδίας καὶ Φρυγίας ab Hesychio, dictus ab aliis Σαγγάριος, Σάγγαρος, Σάγαρις, Σαγγάρις. Nomen occurrit perfrequenter apud veteres Geographos, Historicos, Poetas, etiam Latinos.

SMINTHOS mures vocari a Phrygibus annotavit Servius ad Virg. l. iii. Æn. v. 108, Cretenses vero murem dicere Sminthicem, ubi quoque de origine Apollinis Sminthei. Cf. Eustath. in Il. A. p. 34. ed. Rom. †

Satis de lingua Phrygia dictum. Antequam vero pedem promoveam, unum est, quod annotare operæ pretium existimavi, linguam Phrygiam in his oris fuisse veluti præcipuam, ex qua in alias multa defluerint. Nam lingua Lydia et Carica multa cum Phrygia habuit communia, quod etiam Bochartus observavit. Ipsi quoque Armenii multa ex Phrygum lingua habuerunt, quod ab Eudoxo didici, cujus verba Eustath. conservavit in Dionys. Perieg. p. 106. [ad v. 694.], Ἀρμένιοι τὸ γένος ἐκ Φρυγίας, καὶ τῇ φωνῇ πολλὰ φρυγίζουσι, Armenii a Phrygibus genus ducunt, et lingua sua etiam vehementer ad Phrygiam linguam accedunt. Eadem habet Steph. Byz. v. Ἀρμενίξ. Nempe si Herodoto credimus, L. vii. c. 73, Armenii fuere Phrygum ἀποικοί, quod intelligi potest de colonia Phrygum in Armeniam missa. Quæ ideo potissimum adduxi, ut tanto magis constaret, linguam Phrygiam a Gr. esse maxime alienam. Nam Armeniorum lingua, uti ex nominibus regionum, urbium et virorum perspicitur, tantum a Gr. distulit, quantum hodie forsitan a Sarmatarum dialecto differt Germanica.

§ 9. De Lingua Lydorum.

Lingua Lydia, etsi in multis rebus cum Phrygia conspiraverit, ab ea tamen fuit diversa. Atque hoc vel exinde recte colligi potest, quod linguæ Lydiæ tanquam peculiaris sæpe mentio fiat: sed et Strabo L. xii. p. 393. [857.] diserte eam a Phrygia discernit, ubi scribit, linguam Mysorum ex Phrygia et Lydia esse comixtam. Gr. non fuisse, ut alii volunt, satis declarant nomina Lydia, quorum mentionem fieri videmus; cujus generis sunt Meon, Manes, Cotys, Atys, Adyes, Alyattes, Lydus, Cambletes, Jardanus, Adramytis, Meles, Myrsus, Candaules, Dascylus, Gyges, Celmis, Bacelas, † Cræsus et alia, quibus tamen recensendis facile supersedere possum, cum hactenus nemo, quod sciam, singularibus argumentis originem eorum Lydiam impugnaverit. Accedit, Lydos accenseri Barbaris. Vitio versum est Messeniis, Cræsi donis acceptis, primos e Græcis amicitiam cum Barbaris iniisse, ut testatur Pausanias in Messenicis, p. 115. [290.] Hinc Tzetzes in Lycophronem scribit, p. 29. Βάρβαροι δὲ οἱ τε Λυδοὶ καὶ οἱ Παφλάγονες. Adde Plut. in Consolat. ad Apollon. p. 196. †† Differentia Pelasgorum, qui pro Græcis habentur, et Lydorum, ratione cultus divini, morum et studiorum, ἐπιτηδεύμάτων, adstrui possit e Dionysio Halic. p. 23, qui brevi ante ex Xantho Lydio refert duos fuisse Lydiæ populos, a totidem Principibus denominatos, Lydos nimirum et Torebos, quorum dialectus etiam in nonnullis distulerit, quemadmodum apud Græcos Ionica dialectus a Dorica.

Nunc jam voces quasdam Lydias videamus, hinc inde ex vetustis scriptoribus conquisitas.

* Dascylus pater Gygis est notissimus, distinguendus ab altero Dascylo, Tantali filio, cujus meminert Apollodorus L. ii. p. 111. et Scholiastes Apoll. Rhod. L. ii. v. 726. [item v. 754.] Ille etiam et filius memorantur in Epigrammate Alemanis, quod extat in Anthologia MS., et a Xylandro, Salmasio, Holstenio aliisque jam vulgatum † est,

Καὶ Μούσας ἐδάην Ἑλληνίδας, αἱ με τυράννων

Θῆκαν Δασκυλεω κρείσσονα καὶ Γύγω.

In eodem epigrammate commemorantur Κίλκεις, de quo in Exercitationibus meis MSS. in Eratosthenis catalogum Regum Thebæorum in Ægypto, ** et Βακίλλας, quæ tanquam nomina Lydia proferuntur. Βάκκλος extat apud Lucianum Pseudol. p. 450. ed. Basil. Vide quoque Hesych. v. Βάκκλος et Paræmiographos.††

* In Glossario veteri: Riscus, Κιβωτὶς μεγάλη, p. 187. ed. H. Steph., item Vulcanii, apud quem in alio Glossario p. 526, Ἀάρταξ, Arca, Riscus. Comparetur inprimis Hemsterhusius ad Pollucem x. 137, cujus hæc verba adscribam: 'a Græcis ad Romanos, non a Phrygibus devenisse satis constat: Græci unde acceperint, non facile dixero; nollem tamen a Phrygibus accepisse negare.' Negavit autem Scheidius, originem vocis ρίσκος repētens a ρίω, ρίζω.

† Hæc scribens, non sibi in memoriam revocasse videtur Jablonskius, nec etiam Bochartus, quæ habet Hesych., Σμίνθος· ὁ κατωικίδιος μῦς, et Σμίνθος· μῦς, καὶ ὁ Ἀπὸλλωνος δὲ Σμινθίδης, διὰ τὸ ἐπὶ μυωπίας φασὶ βεβηκέναι. Legantur ibi Albertius et alii, Villosionus ad Apoll. Lex. Hom. p. 607. A Strabone l. xiii. p. 912. mures dicti leguntur Σμίνθιοι, sed Σμίνθοι est in Lycophrone, v. 1306.

‡ Aliiter visum est Polluci l. vii. segm. 86, quem vide et notas eruditorum.

|| Quæ mihi inter legendum pauca alia occurrerunt vocabula, aut vere aut falso Phrygiaca dicta, ea hic addam.

AGDUS. 'In Phrygiæ finibus,' ait Arnob. l. v. p. 158, 'inauditæ per omnia vastitatis petra est quædam, cui nomen est Agdus, religionis ejus ab indigenis sic vocatæ.'

ἈΚΡΙΣΙΑΣ· Κρόνος, παρὰ Φρυγίων, Hesych.

ἈΡΜΑΝ· σημαίνει τὸν πόλεμον τῶν Φρυγίων διαλέκτῳ, ὡς φησι Παλαμάδης ἱστορικός· ὁ τὴν κωμικὴν λέξιν συναγαγὼν Μειθόδιος, ἡ τὸν ἱπποπόρον, ὃν ἀδουσι Φρύγες ἐποχρῶμενοι ἄποις. Ita auctor Etymol. M. v. Ἀρμάτειον. Quid significet ἱπποπόρος, dicant Hesych. et interpretes h. v.

ATTAGUS, hircus. Scribit Arnob. l. v. p. 159: 'Hircos Phryges snis Attagos elocutionibus nuncupant.'

ΓΕΛΑΡΟΣ· ἀδικοῦ γυνή, Φρυγιστί. Hesych. ibi notæ.

ΔΡΟΥΓΓΟΣ, nasus, rostrum. Videtur Epiphanius, t. i. Op. p.

ΣΥΓΧΟΙ sunt ὑποδήματα Φρύγια, teste Hesych. Non certe vocabulum est origine Gr. neque quod præcedit ibidem Συκχάδες.† A Σύκχος non multum differt Latino rum soccus et socculus. Cf. Salmas. ad Tertull. de Pallio, p. 383.

TIARA. Ad Virgilii verba l. vii. Æn. v. 247. Servius scribit: (Tiaram) Pileum Phrygium dicit, laudatque Juvenalis verba, vi. 516. Et Phrygia vestitur bucca tiara, ubi Scholiastes: 'Tiara pileus est, quo Phryges utuntur, cum celebrant sacra.' Vocem Τιάρα Græcos accepisse a Phrygibus, et a Græcis Romanos autumo, quamvis non nesciam, viros summos ejus originem quærere in lingua Persica. V. Vossius in Etymol. L. L. v. Tiaras, Brissonius de Regno Pers. l. i. §. 46, ac seqq., Relandus Part. ii. Dissert. Misc. p. 252, 253. Tantum adjungatur, Cyrillo in Lexico MS., monente Cel. la Croze, Τιάραν dici Φρύγιον πέλιν βαρβαρικόν. ||

416. originem vocis quærere in Phrygia; sed Timotheus Presbyter, in Cotelerii Monumentis Eccles. Gr. t. iii. p. 378, in Galatia.

ZEMEAEN· βάρβαρον ἀνδράποδον. Φρύγες. Hesych.

ZETMANTHN· πηγὴν Φρυγίας. Hesych. c. n. Alberti. Cf. Heringa in Obs. Crit. p. 217.

ΑΥΤΥΡΕΑΣ, cantilenæ genus Phrygiacum. Pollux, l. iv. segm. 54, Διτυρέας (ἄσμα) Φρυγίων. Consulatur ad istum locum Seberus et Jungermannus, Albert. ad Hesych. t. i. p. 489.

ΟΡΟΥ, supra. Achilles Tattus in Arati Phænomen. p. 129. (ed. Petav. in Uranologio), τὸ δὲ ὄρου τὸ ἄνω δηλοῦν Φρυγίων ἰδίον, ὡς Νεοπτόλεμος ἐν ταῖς Φρυγίαις φωναῖς. Glossæ Neoptolemi, quarum etiam Athenæus meminit l. xi. p. 265. ed. nov., si adhuc supersessent, plura nobis et certiora de lingua Phrygia innotescerent, cum a Strabone l. xiii. p. 822, dicatur ὁ γλωσσολόγος, talis nempe κατὰ τὴν ἰδίαν, monente Casaubono, et μνήμης ἁξίος.

ΣΟΥΣΑ. In Lexico Regio, quod citat Albert. ad Hesych. t. li. p. 1288. Σούσα· τὰ λείψα, παρὰ Φοινίκι, καὶ τὰ κρίνα, κατὰ Φρύγας.

ΤΑΣΚΟΣ, πάσσαλος, paxillus. V. Epiphanius ac Timotheum, supra laudatos, v. δρουγγος.

¶ Pars epigrammatis servata est a Plutarcho de Exilio. v. iii. p. 287, ed. Oxon.

** Editæ sunt a Vignolio t. ii. Chronologiæ, sed nihil ibi de Κίλκεις.

† Nihil huc faciunt aut locus Hesychii, aut verba Luciani t. li. p. 356. t. iii. 175. Comparentur docti homines ad Thom. M. p. 138, 139.

‡ Quod in loco non tantum Lydi, ut Ægyptii, Syri aliique hominum similes, opponuntur Græcis, verum etiam Barbaris aliis, Celticis, Gallis, ceteris, qui sunt generoso pleni spiritu, v. i. p. 312. ed. Oxon. in 4. Gyges dicitur πρῶτος βαρβαρῶν, qui Delphiis dona dedicavit, in Herodoti l. i. c. 14.

'ABAKΛΗΣ et KABAPNOS videntur fuisse nomina sacerdotum Lydorum in Antimachi poemate, quod Lyden nuncupavit, Καβάρους θῆκεν Ἀβακλέας ὀργεῶνας, apud Suidam, quem vide in v. Ὀργεῶνες, et Stanleium ad Fragmenta Æschyli p. 858, sed qui, præeunte H. Stephano, legi malebat Ἀγακλέας. Tutum sanequam non est, omnia sine fide codicum, quæ non intelligimus, in scriptoribus antiquis velle mutare. Apud Hesych. Καβάρνοι dicuntur sacerdotes Cereris. Cf. Valesius ad Harpocrat. p. 126. et van Dale de Marmor. p. 629, et 736.

'ΑΙΓΝΕΩΝΑ Lydi appellabant fornicem, teste Athenæo L. xii. p. 515, ubi Casaubonus in notis lectionem hanc contra alios tuetur. Vocem esse Gr. originis opinatur Eustath. in Hom. Il. II. p. 2108.

'ΑΔΡΑΜΩΝ· ὁ Ἑρμῶν, παρὰ Λυδοῖς. Sic Hesych.; sed Steph. Byz. v. Ἀδραμύττειον, τὸν Ἑρμῶνα Λυδοὶ Ἀδραμύν καλοῦσι Φρυγισί. Hermon fuit rex Lydiae, quem lingua Phrygia ipsi Lydi appellarunt Adramyn. Etiam Adramytin Lydiae regem commemorat Athenæus L. xii. [p. 415. ed. nov. ubi Ἀδραμύτην. Cf. ad h. l. not. et ad Hesych. ac Steph.

ΑΙΜΩΝΙΑ. Athenæus L. iii. p. 76. [298, 299.] scribit, Τῶν δ' ἐν Πάρῳ τῇ νήσῳ, διάφορα γὰρ κἀνταῦθα γίνονται σκα, τὰ καλούμενα παρὰ τοῖς Παρίοις αἰμώνια, ταῦτα ὄντα τοῖς Λυδοῖς καλουμένοις. Similia habet Eustath. ad Odyss. Ω. p. 838, in fine.*

'ΑΚΥΛΩΝ· τὸ αἰδοῖον, Λυδοί. Hesych. Minus recte illic scribi Ἀκυλλον, docent Auctor Etymol. M., Suidas et ipse Hesychius in voce proxime sequenti, Ἀκυλον· ὁ τῆς πρίνου καρπός, βάλανος, ubi respicitur ad Hom. Od. K. 242. Est quidem ipsum vocabulum Gr. sed ista significatione Lydis proprium.

'ΑΜΑΣΣΗΣ. Hephæst. de Metris p. 5. ὡς ἐν τῷ Ἀμάσσης—ὡς ἐν τῷ Πάσσης καὶ Ἀσσης· ἃ δὲ ὀνόματα παρὰ Ξάνθῳ ἐστὶν ἐν τοῖς Λυδιακοῖς. Utinam Xanthi, historici Lydi,† superessent Lydiaca, quorum etiam Athenæus L. xii. p. 515, Steph. Byz. v. Λυδία, et alii meminunt. Cf. Vossius de Hist. Gr. L. i. c. 2. L. iv. c. 5.

'ΑΡΑΚΟΣ, accipiter. Apud Hesych. legitur, Ἀρακος· ἱέραξ, Τυρρῶνοι. Græcis hæc avis, paucis immutatis, dicitur ἱέραξ. Quo autem modo vox Tyrrenorum huc pertineat, infra dicturus sum.

'ΑΡΙΜΑ, montes. Schol. vetus in Hesiodi Theog. p. cxxxv. b. ed. Venet. Trincav. ἐφ'Ὑλάττετο ἐν τοῖς ὄρεσιν. ἄριμα μὲν ὄρη ἐν Κιλικίᾳ, ἰτα legendum, κατὰ δ' ἄλλους ἐν Λυδίᾳ. Vide et Didymi Scholia in Hom. Il. B. v. 783, sed adi quoque Grævii Lectt. Hesiod. c. xxxiv. p. 120. Hebr. יררר dicuntur montes et loca montana; et יררר etiam significat altum, observante Jo. Chr. Clodio in Lexico selecto, p. 41.

'ΑΡΦΥΤΑΙΝΟΝ. Discum, si fides Hesychio, Lydi dixerunt. Sic enim ille, Ἀρφυταῖνον· ὁ δίσκος, ὑπὸ Λυδῶν.

'ΑΣΚΡΑΙΟΣ, cognomen Jovis apud Lydos. Plutarchus de Passioibus animi et corporis, p. 891, ed. Steph., οὐκ Ἀσκραίῳ Διὶ Λυδίων καρπῶν ἀπαρχὰς φέροντες.† Vide quæ notantur a me ad Exercit. de Deo Remphah ad p. 91. [t. ii. Opusc. p. 70.]

'ΑΣΤΡΑΛΙΑΝ· Τὸν Θράκα, Λυδοί. Hesych. Thra-

cem hoc nomine a Lydis nuncupatum narrat ille, causam vero tacet, quæ probabili ratione potest intelligi e Scholiis ad Aristoph. Ran. v. 690, ubi, τοῦτον κωμῶδει ὡς ξένον, καὶ φλύαρον, καὶ δυσγενή· Θράκα γὰρ αὐτὸν ἐλεγεν.

ΒΑΘΥΜΗΔΑΙ· γένος ἐπὶ Λυδίᾳ. Hesychius, sed apud quem vox quædam interciderit videtur; nisi sit nomen alicujus gentis sive familiæ in Lydia quondam florentis.

ΒΑΚΚΑΡΙΣ, unguentum Lydium, quod a multis celebratur. Hesychius ait, Βάκκαρις· μύρον ποιόν,—ἄλλα δὲ, μύρον Λυδίων. Meminit ejusdem Pollux L. vi. c. 19. [segm. 104.] Schol. Æschyli Sept. c. Th. p. 127, ed. Steph. Dicitur alibi, Βακκάριος, Βακκάριον, Βάκχαρις. Postremum debet restitui Luciano in Lexiph. c. 8, ubi male Κακχαρίδι. ||

ΒΑΣΙΛΕΑ. Verba auctoris antiqui, apud Dalechamp. in Plin. L. ii. c. 95. Ἐν Λυδίᾳ δὲ ἐστὶν λίμνη Καλαμίνη καλουμένη· ἱερὰ δὲ οὖσα Νυμφῶν, ἣ φέρει καλάμων πλῆθος, καὶ μέσον αὐτῶν ἓνα, ὃν Βασίλεα προσαγορεύουσιν οἱ ἐπιχώριοι, an huc pertineant, non ausim affirmare.

ΒΑΣΣΑΡΙΣ, genus vestimenti apud Lydos. Scholiastes Horatii in L. i. Carm. xviii. 'Bassaris est genus vestis, ad pedes usque demissæ, dictæ a Bassara loco Lydiae, ubi fit.' Et sic etiam Pollux p. 339. [l. vii. segm. 59, ibi not.] Λυδῶν δὲ Βασάρα χιτῶν τις, Διονυσιακός, ποδήρης. Quam ob causam Cl. Salmasius pro Λυδῶν maluerit Ἀθῶν, prorsus se ignorare, monuit La Crocius in literis ad me datis, cum ostendi nequeat, esse Ἀθῶν vestimentum Bacchantium. Alii Thracibus tribuunt et Bacchis Thracicis. Hinc Hesych. Βασσάρα· χιτῶνες, οὓς ἐφόρουσαν αἱ Θράκαι Βάκχαι.† Potuit Lydis et Thracibus commune hoc fuisse vestimentum, atque ex pellibus vulpinis confectum fuisse. Græci ἀλωπεκέας istas vestes dicerent. Ejusmodi galeas habuisse Thraces, Herodotus narrat L. vii. c. 75, Θρήκες ἐπὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι ἀλωπεκέας ἔχοντες, Thraces vero, qui e pelle vulpina cassides gestabant. Bassares autem sunt vulpes. Tzetzes in Lycophr. p. 109. [ad v. 771.] ait, Βασσάραν esse εἶδος ἀλώπεκος, genus quoddam vulpis. Apud Hesych. Βασσαρίς, ἀλώπηξ. Suidas vero scribit, Βάσσαρος· ἀλώπηξ κατὰ Ἡρόδοτον. Forte eundem Herodoti locum supra laudatum intelligit, ubi nomen Βάσσαρον potuit injuria temporis excidere. Non autem hæc vox est Gr. sed Thracica, et fortasse etiam Lydia. Prius docet Scholiastes Persii in Sat. i. v. 101, qui mire totam nostram rem illustrat. 'Quidam,' ait, 'a vulpibus, quarum pellibus Bachæ succingebantur. Vulpes Thraces Bassares dicunt.' Istiusmodi autem vestimenta Hunnis, Scythis, Parthis, Thracibus aliisque gentibus fuisse usitata, viri docti jam pridem observant.

ΒΑΤΥΡΡΗΓΑΛΗ, nīlvus lingua Lydorum dicebatur, auctore Hesych. apud quem Βατρῶρηγάλη. [Βατρῶρηγάλη] ἱκτίνος, ὑπὸ Λυδῶν.

HELFACE, genus ornamenti Lydii, dictum a colore boum, qui est inter rufum et album, appellaturque Helvus. Ita Festi Abbreviator, Paulus Diaconus.

'ΙΒΠΙ fuit etiam vox Lydia, sed dubiæ significationis. Sunt enim, qui velint, idem hanc vocem apud Lydos significasse, quod apud Latinos clamare. Alii multum

* Fornix significat hic cellam cameratam, in qua meretrices prostabant, quo sensu vox adhibetur a Poëtis non tantum, sed etiam a Suetonio in Cæsare c. 49.

† Tunicas ad pedes usque demissas opus esse Lydorum existimant nonnulli. Lucilius Sat. L. 1. apud Nonium in v. Tunica p. 536, Prætextæ ac Tunicæ Lydorum opus sordidum omne,

ubi Scaliger in notis MSS. propter versum legit sordidulum, ut est toga sordidula apud Juv. Sat. iii. 149. Tertullianus de Pallio, c. 1. 'Proh! quantum circummeavit (tunica) a Pelasgis ad Lydos, a Lydis ad Romanos.' Ad quem locum illustrandum apposite Servius in Æn. ii. 781. 'Apud Tuscos etiam togæ usus est, nam hoc habitu in Lydia Jovis simulacrum fuisse dicitur.'

‡ V. Salmasii Epist. ad Is. Vossium, quam hic exhibet in notis ad Justini L. ii. c. 2. De Arcadibus montanis testatur Pausanias Messen. p. 121. [306.], et de dæmone quodam idem in Eliac. ii. p. 184. [460.], λόκου δὲ ἀμπίσχετο δῆρμα ἰσθῆτα. De Amazonibus Strabo L. xi. p. 347. [769.] Junge Apoll. Rhod. L. ii. v. 120.

* Loquitur Athenæus de ficorum genere in Paro insula, hoc nomine αἰμώνι dictarum a rubro sanguinis colore, nec diversarum a ficis Lydiis. Quis autem dubitet de Gr. vocis origine? Quod pariter dictum velim de nonnullis aliis, quas ad linguam Lydiam, Caricam, atque ceteras referri infra videbis.

† De Xantho Lydio, ejusque Lydiacis et horum fragmentis, quæ spersunt, diligenter inprimis dixit Fr. Crenzer, vir cl., ad Historicorum Gr. antiquissimorum fragmenta, p. 135—222. cuius animadversiones de Lydiis, Mysiis, eorumque vicinis, comparari velim cum Jablonskianis.

‡ Si quid judico, in loco Plutarchi t. iii. p. 15. ed. Oxon. vox Λυδίων non connectenda cum Ἀσκραίῳ Διὶ, sed cum voce sequenti καρπῶν. Colebatur Jupiter Ascræus in Bæotis, sic dictus de Ascræ, vice ad dexteram Heliconis montis partem. Hesiodum

Ascræum ignorat nemo, nisi barbarus.

|| Uti factum in ed. optima t. ii. p. 333. V. not. ad Hesych. ubi plura.

¶ In Lexico Rhetorico MS. his ipsis verbis adduntur, καλον- μένοι οὕτως ἀπὸ τοῦ Βασσαρίως Διονύσου· ἦσαν δὲ ποικίλοι καὶ ποδήρεις. Citavit Ruhnkentius V. Cl. in Auctario Emendat. ad t. i. Hesych. p. 702.—Loco Herod. simillimus est Xenoph. K. A. i. vii. c. 4, οἱ Θράκες τὰς ἀλωπεκίδας ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς φοροῦσι καὶ τοῖς ὤσι. Ἀλωπεκία, ἡ περικεφαλαία, Suidas v. Ἀλωπεκῆθεν. Vocem Βάσσαρος ex Herodoto etiam Etymol. M. attulit v. Βασσάρα. Cf. H. Steph. Ind. Thes. p. 617, 618. et Vossius in Etymol. v. Βασσαρίδης. Conjectura autem de ista voce Herodoto l. c. reddenda, invitis Codd. omnibus, mihi mihi probatur.

interpretantur. Ita monuit Hesych. v. Ἰβρι. Similiter Ægypt. **III** duplici eadem gaudet notione, quod pro multum ponitur Ps. xvii. 16, et alibi, pro clamare Ps. iii. 4. aliisque in locis. An vero lectio Ἰβρι recte se habeat, dubitare nos jubent, quæ apud Hesych. sequuntur in vocibus Ἰβύει, Ἰβυκινήσαι et Ἰβυκινήσαντες. Quod autem is supra in v. Βρι scripserat, non admodum huc facit.

ἸΜΒΡΟΥΣ· βοῦς. Λυδοί. Hesych.*

ΚΑΝΔΑΥΛΗΣ nomen proprium regis Lydorum, cuius historiam narrat Herod. L. i. c. 7. et sequentibus. Tantum de origine nominis jam disserendum. Τὸ δὲ Κανδαύλης τὸν σκυλοπνίκτην λέγει, ut scribit Tzetzes Chil. vi. Hist. 54. Interpres vertit pelle præfocatum, quasi esset σκυλοπνίκτον, quam quidem veram esse explicationem non puto. Quid enim regi Candauli istiusmodi nomen indere potuerat? At forsitan dicas, a Gyge ille suffocatus est cingulo laneo. Quod si vel verum esset, et non repugnaret Herodoto, probandum tamen foret, hoc ei nomen post mortem demum fuisse impositum. Erat Candaulus nomen Divinitatis, quod rex ille sibi ipse assumerat. Cujuscemodi exempla apud Ægyptios, Græcos, aliosque populos veteres non deficiunt, ut in Glossario Ægypt. et in Annot. ad Eratosthenis Catal. sæpius a me observatum fuit. Scribit autem Hesych. Κανδαύλας· Ἐρμης ἢ Ἡρακλῆς, quod de Lydis esse accipiendum, vix est, qui dubitare possit. Suspicio apud Tzetzen legendum esse σκυλοκλέπτης, spolia auferens, quod utrique, et Herculi et Mercurio, satis convenit, alter enim virtute, dolo alter spolia aufert. Aut fortasse rectius legetur σκυλοπνίκτης, i. e. pugnans pelle leonina indutus. Est enim σκύλον pellis quidem in genere, tum vero etiam singulatim pellis ferarum, veluti ursi, unde apud Hesych. Σκύλον, δέρμα ἄρκτου, et leonis, monente Schol. Sophocl. in Aj. p. 2. a. ed. Cantab. Καλλίμαχος ἐπὶ τῆς λεοντείας δορας· Τὸ δὲ σκύλον ἀνδρὶ καλύπτρη.†

ΚΑΝΔΑΥΛΟΣ, condimenti sive edulii genus Lydicum. Ejus autem meminit Athen. L. xii. p. 516. [418, sqq.] his verbis, καὶ κανδαυλον δὲ τινα ἐλεγον οἱ Λυδοί, οὐχ ἓνα, ἀλλὰ τρεῖς. οὕτως ἐξήσκητο πρὸς τὰς ἡδυπαθείας. Plura ibidem adjunguntur e Tarentino Hegeippo, Alexide, Philemone, Nicostrato et Menandro. Cuius apud Alexidem ait, se candaulum nec comedissemquam, neque id nomen audiisse. Erat nempe peregrinum et barbarum. Plutarch. L. iv. Sympos. p. 664. conjungit Ἀβυρτάκας καὶ Κανδύλους καὶ Καρύκας. Dicitur etiam Κανδαυλος ab Eustath. ad Hom. Il. p. 1144, sed ab Hesych. Κανδύλος, omisso autem nomine Lydorum. Cf. Pollux L. vi. c. 10. [segm. 69.] et ipse Athen. L. xiv. p. 664. [419, et ad h. l. Schweighæus. p. 701, 702.] Nisi fortasse κανδαυλος et κανδύλος condimentum fuerit diversum. Utrum Κανδαυλος a Candauile rege sic appellatum fuerit, an vero nomen utrumque ex communi fonte defluerit, aliis disquirendum relinquo.

ΚΑΙΠΥΝ puto Lydos appellasse falconem. Tyrrenis tribuit Servius, sed quo tempore recens in Italiam adveniant, atque linguam suam patriam, e Lydia advectam, nondum aliorum commercio confuderant. Ita ille in L. x. Æn. 145: 'Sed constat, eam (Capuam) a Tuscis, qui sunt Tyrreni, conditam, viso falconis augurio, qui Tusca lingua Capys dicitur.' Paulo post: 'Alii a Tuscis quidem retentam, et prius Aliturnum, vel Alternum, vocatani: Tuscos a Samnitibus exactos Capuam vocasse, ob hoc, quod hanc quidam Falco condidisset, cui pollices pedum curvi fuerunt, quemadmodum falcones aves habent, quos viros Tusci Capuas vocant.'

ΚΑΡΥΚΗ genus cibi Lydii, de quo Athenæus L. iv. p. 160, [122.] et L. xii. p. 516. [418.] Scribitur etiam Καρύκη. Meminerunt ejusdem Plutarchus l. supra l. in voce Κανδαυλος, Pollux L. vi. c. 9. [segm. 56.], et antiqui Medici, ut copiose docet Foësius in Œcon. Hippoc. v. Καρυκοειδέα.‖

ΚΟΑΛΛΔΕΙΝ· Λυδοί, τὸν Βασιλέα, Hesych. Hanc similemve vocem ignorat omnis Græcia. Bochartus in diss. de Æneæ adventu in Italiam, p. 1164. dedit Κοάλλειν. An idem est Κελσας in Epigrammate in Alcmanem apud Plut. de Exilio, p. 1064?†

ΛΑΒΡΥΣ a Lydis appellabatur Securis. Testis est Plutarchus in Quæst. Gr. p. 302. Λυδοί γὰρ Λάβρυν τὸν πέλεκυν ὀνομάζουσι. Xylander vertit: Labram enim Lydi vocant, quod Latini Securim. Cur Xylander verterit Labram, non Labryn, ut in Gr. est, in promptu causa est. Ipse quippe Plutarchus hinc nomen derivat Jovis Labradensis, sive Labrandensis, qui cum ejusmodi securi apud Cares fingebatur. Hunc Jovem cum securi in nummo quodam exhiberi Begerus vir præstantissimus autumat in Thes. Brandenb. [t. 1. p. 226.] Ælianus vero huic Jovi Labradensi non, uti Plutarchus, πέλεκυν securim, sed ξίφος tribuit. Etenim L. xii. de Nat. Anim. c. 30. ubi de hoc Jove quædam commemoraverat, addit, εἰς τὸδε ἄγαλμα ξίφος παρήρηται καὶ τιμᾶται, καλούμενος Κάριος τε καὶ Στράτιος, et brevi post dicitur Jupiter appellatus Λαβρανδεὺς propter imbrem λάβρον, i. e. impletuosum.**

ΛΑΙΛΑΣ· ὁ τύραννος, ὑπὸ Λυδῶν. Ita Hesych. Sed Suidas, Λαίλας ὁ μὴ ἐκ γένους τύραννος. Nisi legatur, ὁ μὲν ἐκ γ. τ., contraria dicunt Grammatici.

ΜΑΓΑΔΙΝ, quod erat instrumentum Musicum, Lydis in acceptis fert Ion Chius apud Athen., admodum copiose de Magadi disserentem, L. xiv. p. 634, et duabus sequentibus. Disputatur illic de vero sensu verborum Ionis Chii in Omphale,

Λυδὸς τε μάγαδιν αὐλὸς ἡγεῖσθω βοῆς.

afferuntur plura veterum dicta de Magadi, atque hæc verba adduntur, ἡ γὰρ Μάγαδιν ὄργανον ἐστὶ ψαλτικόν, ὡς Ἀνακρέων φησὶ, Λυδῶν τε εὐρημα, διὸ καὶ τὰς Λυδὰς ψαλτρίδας φησὶν εἶναι ὁ Ἴων. Thracibus vero tribuit Cantharus quidam apud Pollucem L. vi. c. 9. p. 187. ed. Seberi. [segm. 61.] Videatur quoque Hesych. v. Μαγάδεις.†† Illud certum, ipsam Musicam et instrumenta Musica plurima, saltationes etiam, a Barbaris ad Græcos pervenisse; quod præter alios observavit Strabo L. x. p. 324. [722.]

ΜΕΡΜΝΑΔΕΣ. Eos, qui a Candauile ad Cræsum usque regno potiti sunt, hoc nomine appellarunt Lydi, teste Herodoto L. i. c. 7. Μερμνάδαι ibidem vocantur c. 14. An a viro quodam generis auctore, an alia de causa, mihi nondum constat.

ΜΗΔΙΝΕΥΣ· Μηδεὺς, παρὰ μὲν Δωριεῖσι· Μηδοῖον, μηδαπλῶς. παρὰ δὲ Λυδοῖς, ὁ Ζεὺς, Ζεῦσις. Hæc Hesychii verba, forte corrupta et interpolata, certe valde obscura, equidem non intelligo. Voces autem in medio positæ, Μηδοῖον et μηδαπλῶς, huc aliunde videntur transpositæ.

ΜΥΣΗΝ, Lydi nuncuparunt fagum arborem, unde Mysos nomen traxisse volunt. V. Strabo l. xii. p. 393. [857.], scribens, Xanthum Lydum et Menecratem Elaitam hanc rationem nominis Mysorum reddidisse, ὅτι τὴν δένην οὕτως, Μυσὴν sive Μυσόν, ὀνομάζουσιν οἱ Λυδοί. Ex Strabone sua hausit Steph. Byz. v. Μυσία, Λυδοὶ δὲ τὴν δένυνον Μυσὴν φασί. Docet etiam Eustath. ad Dionys. Per. p. 46. [ad v. 322.], Μυσὴν vel Μυσόν, utrumque enim dicitur, τὴν δένυνον significare, κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν

* Videndus de ea lingua ill. Scip. Maffei in Diss. de origine primorum Italiae incolarum, qui eam linguam etiam pro Pelasgiæ habet. Adde Gelehrte Zeitungen 1733. n°. 88. s. 783, 784.†

* In edit. Schreveliana antiquioribus, item in Albertina, Ἰμβρους legitur.

† Est in Callimachi fragm. p. 498, ubi notarunt triumviri summi, Bentleyus, Hemsterhusius et Ernestius.

‡ Plura alia, huc pertinentia, dedit Th. Dempsterus de Etruria Regali, t. i. p. 8—19. De Gr. vero vocis Κάρυς notatione legantur Scaliger et Dacerys ad Festum de V. S. p. 67, 68.

§ Miror neglectum Hesychii locum, Καρύκη· πείραγμα ζωνόε. Βρωμα Δύδιον, — ἂφ' οὗ τὸ συνταράττειν, καὶ ἀναδύειν, Καρυκαῖον φασί. Conf. ibi notas, et Piersonum ad Mærin Att. p. 220.

¶ Quidquid de germana epigrammatis obscurioris lectione et interpretatione judicetur, t. iii. p. 287. ed. Oxon. nihil profecto Κελσας facit ad vocem hanc Lydiam illustrandam.

** Varie hoc Jovis epitheton scribitur. Apud Plutarch. l. c. semel iterumque Λαβρανδεὺς. Vitiose Λαυρανδηνός in Strabonis

l. xiv. p. 973, rectius Λαβρανδηνός in Cod. Medic., ut exemplo meo adscripsit Gronovius. Frequentius Λαβρανδηνός. Nec autem Lactantius lib. i. Instit. c. 22. §. 23, etsi magna illic lectionis varietas, monente Bünemann. Nolim aut cum veteribus, Fritarcho, Æliano et Lactantio, aut cum recentioribus, Boenartio in Geogr. S. p. 87, Buonartoti, in Osservazioni istoriche sopra alcuni Medaglioni antichi p. 213, 214, aliisque disputare de origine nominis. Mihi tamen huc usque videtur Jupiter dicendus Λαβρανδηνός de Labranda, urbe sive vico Cariæ, cujus memini Strabo, l. c. et ipse Herodotus, l. v. c. 119. ubi legendi Wesselingius et Valckenarius.

†† Plura qui velit, adeat Casanbonum et Schweighæuserum t. vii. Animadv. in Athenæum p. 459—464, atque eruditos Hesychii interpretes.

Λυδῶν. Inde emendari potest Hesychius, apud quem legimus, Μύσον. τὴν ἀξίνην. Μυσοί. Pro Μύσον reponendum Μυσὸν sive Μυσήν, et, pro ἀξίνην, vel ὀξύνην, vel, quod idem est, ὀξύνην [ut est in ed. Albert.]. Neque dubitandum est, quin Μυσοί mutari debeat in Λυδοί. Error librarii in permutando nomine Lydorum et Mysorum hinc natus videtur, quoniam præcesserat Μυσοί. ἔθνος βαρβαρικόν.

ΜΥΣΓΗΣ. Artemid. l. u. Oneir. in fine scribit, Οὐδὲν οὐ θαυμαστόν ἐν Δαλδίᾳ [τὸν Δαλδιαῖον, in ed. Reiff. p. 259.] Ἀπόλλωνα, ὃν Μύστην καλοῦμεν ἡμεῖς πατρώῳ ὀνόματι, ταυτὰ με προτρέψασθαι. Erat Artemidorus Daldianus, Daldia autem urbs Lydiæ. Sed quo tempore is scripsit, Daldia fuit urbs Gr. Videtur vixisse sub Hadriano et Pio imperatoribus. Novimus autem, antiquam Lydorum linguam ætate Strabonis, qui sub Tiberio floruit, jam fere ubique extinctam fuisse, ut ipse testatur in fine l. xiii.

ΜΩΛΑΞ Lydorum lingua significavit vinum. Sic enim Hesych., Μῶλαξ· εἶδος οἴνου. οἱ δὲ, τὸ ἐν τοῖς ὄρκις σπενδόμενον ἀπὸ τοῦ Μῶλου, ὡς τινες. Λυδοί, τὸν οἶνον. Suspicio pro ἀπὸ τοῦ Μῶλου legendum esse ἀπὸ Τμῶλου. Videtur Hesychius postremis his verbis indicare, Μῶλακα Lydis dici vinum a Tmolō nobili monte Phrygiæ Magnæ in confiniis Lydiæ. Vitruvius l. viii. c. 3. inter vina generosa memorat quoque Lydiam Meliton, vel Moliton, uti in quibusdam Codicibus reperitur. Plinius l. xiv. c. 7. 'Nec Tmoliti per se gratia, uti vino.' Unde Philander in Vitruv. p. 27. conjicit, Meliton sive Moliton forte a Tmolō monte fuisse petitum; quod etiam ex loco Hesychii, ex mea emendatione, adstrui potest. Forsitan vero ipse Tmolus, qui et antiquis Timolus dicebatur, Lydis montem vim significavit. Erat enim vitibus consitus, et vinum Tmoliticum a veteribus valde celebrabatur. Ti summitatem in quibusdam linguis antiquis videtur denotasse. Hinc Persarum Tiara, quod Hesych. v. Τίρη exponit τὸ ὀξύ. **TI** vel **TE** etiam apud Ægyptios montem

significavit, ejusque vocis numerus pluralis **ΤΩΟΥ** adhuc frequenter occurrit, quamquam significatione numeri singularis adhibetur. Apud Turcas et Mexicanos Tepe et Tepea. V. Hornii Orig. Americ. p. 185.*

ΜΩΥΣ, terra. Hesych. ait, Μῶυς· ἡ γῆ. Λύδιοι. Contra Ægyptii non dissimili nomine dicebant aquam; quod huius loci non est.

ΠΑΛΜΥΣ. Sic Regem in sua lingua Lydi dixerunt, quod et Bochartus observat t. 1. Operum p. 1164, sed ubi male Πάλμης. Apud Hesych., Πάλμνος· βασιλεὺς. πατήρ· οἱ δὲ. Πάλμης. Memoratur Πάλμης quidam, qui ex Ascania venerat, apud Hom. Il. iv. v. 792.† Ionibus tribuit Tzetzes in Lycoph. p. 101. [ad v. 691.] ἡ δὲ λέξις, τὸ Πάλμης, ἐστὶν Ἰώνων, καὶ χρῆται ταύτῃ Ἰππώναξ, λέγων·

ὦ Ζεῦ πάτερ, θεῶν Ὀλυμπίων Πάλμης,

τί μ' οὐκ ἔδωκας χρυσὸν ἀργύρου, Πάλμης;

Videtur tamen ἡ λέξις potius βαρβαρικῇ, et ideo a Poetarum principe Dynastæ Barbaro tribuitur, nisi illic sit nomen proprium. Græcos hanc vocem a Lydis antiquissimis accepisse, confirmat Tzetzes Chil. v. Hist. 10,

Τοῖς δὲ Λυδοῖς καὶ Ἰωσι τοῖς ἐν Ἐφέσου τόποις

Πρὶν Πάλμης βασιλεὺς ὁ σύμπας ἐκαλείτο.

PISA est portus lingua Lydia. Servius in l. x. Æn. v. 179. 'alii incolas ejus oppidi Teutanas [Teutas] fuisse, et ipsum oppidum Teutam nominatum, quod postea Pisas Lydi, [propter sensum suppl.] vocarunt, atque id lingua sua singularem [Lunarem in ed. Burm.] portum significare dixerunt, quare huic urbi a portu lunæ nomen impositum.'

ΤΑΡΓΑΝΟΝ. Apud Hesych. legitur, Τάργανον· ὄζος. Λυδοί. ἡ τὸ παράπτον. ἡ τὸ ἀπὸ στεμφύλων πόμα καὶ πόα, ἡ καὶ σκορπίουρος. Pro ὄζος videtur cum Salmasio legendum ὄζος. et pro παράπτον malim παρακτόν.†

ΦΙΑΕΤΑΙΡΙΣ. Scholiastes ad Nicandri Theriaca p. 42, ed. Colon. vel p. 30. ed. Morell., Σημειώτεον δὲ, ὅτι τὸ ἀκανθώδες φυτόν ἡ ῥάμνος παρὰ Λυδοῖς καὶ Μυσοῖς Φιλέταιρις ὀνομάζεται.

Non hæc quidem sunt omnes voces ex Lydorum lingua in libris scriptorum veterum superstites. Quondam aliquas prudens omiseram propter defectum testimoniorum idoneorum. Plures me tunc fugerunt; quod tamen ut resarcirem, in secundis hisce curis omni ope annisui fui. Quod præcipuum erat nostrum institutum, his consecuti sumus, ut nempe qualis fuerit Lydia lingua, et quantum hanc inter atque Gr. interfuerit, aliqua ratione perspiceremus. Tempore Strabonis, ut supra dixi, hæc lingua in ipsa Lydia pæne extincta fuit, quamquam alibi adhuc vigeret, velut apud Cibyratas. Potuissent his alia ex lingua Tyrrenorum addi, quam Servius ad l. x. Æn. v. 179. appellat Lydiam linguam; nam quos ibi Lydōs nominat, sunt Tyrreni, ut quivis facile videt. Verum tota hæc res a multis in dubium vocatur, et ipse Dionysius Halic. l. i. p. 23. existimat, Tyrrenos non fuisse genere Lydos. Si vero etiam fuerint Lydi, Linguam tamen propriam tractu temporis corruperunt, ut adeo Tyrrenicas voces omnes pro Lydiis venditare non ausim.

§ 10. De Lingua Carum.

Sequitur Carica lingua, de qua in superioribus jam verba me fecisse memini, quæ si repetere velim, actum agam. Ex iis, ut opinor, abunde constitit, hanc linguam, quamquam a Græcis quædam acceperit, tamen vel propter hanc ipsam rationem a Gr. dialecto esse discernendam. Loquor autem de Caribus antiquioribus, patria sua a Neleo expulsis, ut narrant Pausanias in Achaicis, p. 207. [525.] et Ælianus l. viii. Var. Hist. c. 5.² Cares non tantum ab Homero dicuntur βαρβαρόφωνοι, ut vidimus §. 2. [p. 11.], et qua de causa,¶ sed etiam linguæ Caricæ meminit Plutarchus in Arist. p. 330. C. vel p. 605. ed. Steph., καὶ τοῦτον μὲν ὁ προφήτης Καρικῇ γλώσσῃ προσέειπεν. Ælianus l. c. juugit Κάρας, καὶ Μυγδόνας, καὶ Λέλεγας, καὶ ἄλλους βαρβάρους. Testimonium

¹ Vineta Timoli et Tmoli commemorat Ovid. l. vi. Metam. v. 15. xi. 86. Fast. l. ii. v. 313. Seneca in Phœnissis v. 602, 'Hinc nota Baccho Tmolus attollit juga.' Jungantur hæc Plinii l. v. c. 29, 'Lydia celebratur maxime Sardibus in latere Tmoli, qui antea Timolus appellabatur, vitibus consitus.' [Comparentur Strabo l. xiv. p. 945, Dioscorides l. v. c. 10.]

² Locus Vitruvii l. ii. c. 8. p. 60. est notatu dignissimus, sed hinc corrigendus. Vide eundem l. iv. c. i.

* Conatum emendandi illustrandique hunc Hesychii locum, ab interpretibus omnino omnibus intactum relictum, neque ii vituperabant, quibus conjectura Jablonskii haudquaquam probetur. Suspicioni autem suæ commendandæ, de voce Μῶλαξ ducenda ἀπὸ τοῦ Τμῶλου, patrocinium qualecumque quærere ex eo potuisset, quod in multis veterum libris pro Tmolus scribatur Molus, eodem modo, ut Marus pro Tmarus, observante Burmanno ad Virg. l. 1. Georg. v. 56.

† Hunc Poetæ versum laudavit Strabo l. xii. p. 847. Sed in Cod. Geographi Medic., ut ad istum locum notavit Gronovius, verba hæc et non pauca sequentia deficiunt.

‡ Ex iambis Phœnicis Colophonii affert Athenæus l. xi. p. 338, Ἐκ πελλιδος (δὲ) τάργανον, κ. τ. λ.

ad α. l. notarunt Casaubonus et Schweighæuserus t. vi. p. 257, 258. Cf. Gatak. de Stylo N. T. p. 30, 31.

¶ Quas voces Lydias consulo omiserit Jablonskii, equidem ignoro. Plures enim addidisse, easque et ordine elementario dispositas, et diligentius illustratas, collatio hujus et primæ editionis manifestum faciet. Pauca adjungam, quæ jam succurrunt.

ΒΑΣΚΕ ΠΙΚΡΟΛΕΑ· πλῆσιον ἐξιδάξει. Λυδοίσι. Hesych.

ΒΑΣΤΙΖΑΚΡΟΛΕΑ· θάσσαν ἔρχου, Λυδοίσι. Hesych. Ad utrumque l. legendi Albertius et ceteri interpretes.

ΖΑΚΥΝΘΙΔΑΣ· (l. Ζακυνθίδες) κολοκύνται, η γογγυλίδες, παρὰ Λυδοῖς. E Lex. Rhetor. MS. laudat Cl. Ruhnkenius in Auctario Emen-dat. ad Hesych. t. i. p. 1574. Mentio Lydorum non fit ab Hesychio, qui tantum scribit, Ζακυνθίδες· κολοκύνται.

‡ ΙΩΠΙ· δέυρο, οἱ Λυδοί, Hesych.

ΜΑΤΑΙΣΤΗΡΙΟΝ· παρ' Ἰππωναντί, Λυδίων λήμισμα, λεπτόν τι. Hesych. Malisne νόμισμα, vel λήμισμα, cum aliis, an μίλισμα, cum Albertio, jam mihi perinde est. Sumtum videtur ex Hipponactis Synonymis, quæ laudantur ab Athen. l. xi. p. 281. ed. nov.

ΠΑΡΑΜΗΝΗ· ἡ τῶν θεῶν μοῖρα. Λυδοί, Hesych. De peregrina vocis origine dubito, etsi non reminiscor, eam iu libris Græcorum a me quidem lectam esse.

ΤΕΤΟΝ· ἔστιν ἡ τῶν λησθῆν. Hesych. Si Is. Vossium audias, τετόν est a τῆος, domus, et significat ποιχωρυχεῖν. Interpretes reliqui de τετόν nihil monnere.

¶ Pro βαρβαρόφωνων Il. B. 867. legendum ἀκριτοφώνων conjecit Tollius, Vir Cl. idemque amicissimus, in Excursu ad Apollonium p. 738—741. Alia hnc facientia monuit A. A. Georgius in præf. antè Fragmentum Evang. Joannis Græco-Copto-Thebaicum, p. xliii. xliv. in notis, defenditque lectionem vulgarem in Strabonis lib. xiv. p. 976, ubi pro βραχυτάτη ἡ γλώττα τῶν Καρῶν Xylander malebat βραδυτάτη, Casaub. τραχυτάτη.

Herodoti, qui ipse e Cariæ urbe Halicarnassensis, hac in re multum valere potest. Veram illius mentem non recte me percepisse in prima hujus Disquisitionis editione, deinde intellexi e Strabone l. xiv. p. 448. [976.], cujus verba comparanti cum Herodoteis non erit difficile veritatem assequi. Testatur autem Historicus l. i. c. 171, et 172, Harpagum, Ionia subacta, exercitum traduxisse in Caras et Caunios et Lycios; Caras ex insulis transiisse in continentem, ibique tunc sedes posuisse; ipsos vero Caras se appellare *αὐτόχθονας* continentis; Mysos et Lydos esse Caribus germanos fratres; eosdem lingua Carum uti, *ὁμόγλωσσοι τοῖσι Κασσι ἐγένοντο*; Caunios aut linguam suam accommodasse ad populum Caricum, *πρὸς τὸ Κασσιὸν ἔθνος*, forsitan rectius *πρὸς τὸ Κ. ἔθνος*, ad morem loquendi et consuetudinem Caricanī, aut Caras ad Caunicum, id quod liquide se non posse decernere ait Herodotus. His quædam addere, vix operæ pretium est. Ne quid tamen prætermisisse argui possim, quædam ex illa Carum lingua adhuc residua addere visum est, quæ maximam partem Steph. Byz., nobilis *Ἑθνικῶν* scriptor, nobis subministrat. Et plura forte inventuri eramus, si loco Epitomes ipsum Stephani opus ad nos pervenisset.

* *ΑΑΑΝ* Caras appellasse equum, Stephanus in v. *Ἀλάβανδα* memoriæ prodidit, repetiitque in v. *Υλλούαλα*. Eapropter iu numismate Claudii Britannici, apud Tristani T. 1. p. 200, conspicitur* equus, cum inscriptione, *Ἀλαβανδέων*.

* *ΑΘΥΜΒΡΟΣ* dicitur quidam ex posteris Rhadamanthi, a Caribus cultus divinis honoribus. Ita Auctor Etymol. in v. *Ἀκαρυ*.

ΒΑΝΔΑ victoriam dixerunt Cares, auctore Stephano v. *Ἀλάβανδα*, sed qui male addit, *ἐνθεν καὶ παρὰ Ῥωμαῖοις Βάνδον τὴν νικὴν φασίν*. Audacior videtur, quam felicior Salmasii conjectura, pro *τὴν νικὴν* cupientis *τὸ σιγγόν*.†

ΒΟΗΔΡΟΜΕΙΝ *Κᾶρες* ἀντὶ τοῦ βοηθεῖν. Suid. Verum enim vero exemplum, quod affert, rem non probat. Usurpatur quidem ibi fortasse de Caribus, sed non tanquam vox Carica, haud magis quam *Βοηδρόμια*, quæ sequitur. Cf. Harpocrat. [ibi Blancardus, p. 100, 101.]

ΓΕΑΑΝ Cares vocarunt regem, testante Stephano v. *Συναγέλλα*, sive *Συνάγελα*, quæ Cariæ urbs, et quod nomen reddendum Straboni l. xiii. p. 611. [909.], ubi male *Συναγέλλα*, quod Casaub. et Holstenius etiam monuerunt.‡

ΓΙΓΓΡΑΝ, significatione instrumenti cujusdam Musici, Caribus nonnulli tribuerunt; sed factum id inde ab iis videtur, qui Phœnicen cum Caria confunderent. Latissimos enim fines olim habuit Phœnicia. V. Cononem in hist. Andromedes et Persei. Locus Athenæi p. 174. [l. iv. p. 177.], ad quem respicitur, hic est, *Γιγγραῖνοισι γὰρ οἱ Φοίνικες, ὥς φησιν ὁ Ξενοφῶν, ἐχρῶντο αὐλοῖς, σπιθαμαῖοις τὸ μέγεθος, —τούτοις δὲ καὶ οἱ Κᾶρες χρῶνται ἐν τοῖς θρήνοις· εἰ μὴ ἄρα καὶ ἡ Καρία Φοινίκη ἐκαλεῖτο, ὥς παρὰ Κορίννη καὶ Βακχυλίδη ἐστὶν εὐρεῖν.*|| Atque his etiam non dissimilia legere est apud Eustath. ad Il. Σ. p. 1157. Frustra tamen ea verba in omnibus Xenophontis Atheniensis libris quærentur. Itaque aut memoria fefellit Athenæum, cui sua debet Eustathius, aut verba sumta sunt e libro Xenophonte jam deperdito, aut denique intelligendus est quis alius, Xenophontis nomine appellatus, quales plures fuisse docet Cl. Fabricius in Bibl. Gr. quamvis ignorem, Athenæum uspiam alium laudare Xenophontem præter Grylli filium, historicum illum notissimum. Pollux l. iv. c. 10. [segm. 76.] tantum ait, *Γίγγραν* esse Phœniceam juxta inventionem, sed valde similem *Μουσῇ τῇ Καρικῇ*, Phœnicum vero lingua Adonim vocari *Γίγγραμ*, et ab hoc tibiam lugubrem desumpsisse nomen. Ad istum locum consulatur Kuhnus.

ΕΚΑΤΟΜΒΑΙΟΣ *Ζεὺς*, ἐν *Γορτύνη*, καὶ παρὰ *Καρσί*, καὶ *Κρησί*, Hesych.¶

ΚΟΛΑΒΡΙΣΜΟΝ genus saltationis Carum pariter ac

Thracum fuisse, Pollux memoriæ prodidit l. iv. c. 14. [segm. 100, ibi Jungermannus et Kulinus]. Ab Athenæo vocatur *κολαβρισμός* l. xiv. p. 629. Utrumque recte se habet. Dicitur enim *κολαβρίζειν* et *κολαβρίζειν* eadem significatione. Cf. Hesych. in vv. *Κολαβρισθείσαν* et *Κολαβρίζειν* [ibi not. itemque ad v. *Κολαβρισθείσαν*] atque Suid. v. *Κολαβρισθείη* [c. n. Kusteri]. Non autem patet, ut ipse antehac monueram, Colabrisimum Macedonibus ab Athenæo adscribi. Jungenda sunt vocabula *Θράκιος κολαβρισμός*. De hoc ipso saltationis genere agit Meursius libro singulari de Saltationibus veterum.**

ΚΑΡΙΤΑΙ dicebantur a Caribus equites et prædones, unde forsitan regioni et genti nomen. Hesych., *Καρίται* *ἰππεῖς*, *πειραταί*. *Κᾶρες*. Alii una serie legunt *ἰππεῖς* *πειραταί*.††

ΚΩΣ est ovis apud Cares, teste Tzetzæ in Lycoph. p. 94. fin. Quam vocem tamen usurpare veritus non est Apoll. Rhod. l. iii. v. 375; atque ibidem Scholiastes vocem hanc tanquam receptam repetit.

ΛΑΓΙΝΙΘ. Memorat Steph. Byz. in v. *Ἐκατήσια* Deam a Caribus cultam, cui hoc nomen datum fuerit e quodam casu. Cum enim templo ædificando incumberent Cares, leporem illinc fugientem animadverterunt; atque hinc scilicet Deæ nomen. Apud Stephanum est generale animalis *ζῴου* nomen. Novimus autem Græcis leporem dici, *λαγῶς* et *λαγωῖς*. Sed hæc derivatio admodum est detorta et plane illis similis, de quibus §. 3. nonnihil dixi. Strabo l. xiv. p. 454. [975.] eam *Λαγινῶ* nuncupat, *Ἐπὶ δ' ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Στρατονικέων δύο ἱερά, ἐν μὲν Λαγίνω, τὸ τῆς Ἐκάτης ἐπιφανέστατον*: quod ita vertit interpres: In agro Stratoniceo sunt duo templa, unum Laginis Hecatæ sacrum illustrissimum. Locus iste est corruptus,‡ et ab interprete ita acceptus, tamquam Lagini populi Hecatæ sacra fecerint; atque id indicare videtur vox, quæ est in Gr., *Λαγίνωις*. Sed legendum est *Λαγινῶις*, correctione prona et obvია, a *Λαγινῶ*, quæ est terminatio Carica, ut in *Ἰσσογῶ*, de quo paulo post. Ita autem locum vertemus: Unum quidem Laginus, quod templum omnium, quot habet Hécate, clarissimum est. Ex quo igitur et hoc discimus, fuisse hanc Lagino Hecaten, seu Triviam, quod etiam ex Stephano confirmatur.

ΜΑΣΑΡΙΣ. Bacchum hoc nomine Cares appellarunt, auctore Stephano in v. *Μάσταυρα*, ubi hæc leguntur, *παρὰ Καρσίον ὁ Διόνυσος Μάσαρις ἐνθεν ἐκλήθη*. Additur ibidem, *ἐκαλεῖτο δὲ καὶ ἡ Ῥέα Μᾶ*, sed quod magis ad Lydos, quam ad Cares videtur spectare. Fr. Guetus *Μάσαρις* exponit *μέγας*.

ΜΕΓΙΣΣΑ lapis est Carum lingua, ut testatur Stephanus

* Dissentit Seguinus in Selectis Numismatibus antiquis, p. 130, 131. Sed consulatur Berkellius ad Steph. v. *Ἀλάβανδα*.

† Jac. Gronovio pro *νικὴν* placuisse *ἱλὴν*, t. ii. Thes. Antiq. Gr. in Alabandus, monet P. Burmannus in notis MSS. ad Stephani locum. Plura ibidem Berkellius de usu vocabuli *βάνδος* notione signi militaris sive vexilli, sed præeunte Meursio in Gloss. Gr. Barb. v. *Βάνδος* et *Βανδοφόρος*, t. iv. Op. p. 227, 228.

‡ Probabili conjectura Jac. Gronovius, sed suo more, nec satis digno literarum politorum professore, vehementius in Is. Vossium invecutus, in Pomp. Mela, l. i. c. 16. pro portus duo, *Geio*, et cui scribendum existimavit portus *Snagelos*, et cui. loquitur enim Mela de Caria.

|| Multis de hoc Athenæi loco disputarunt Casanbonus et Schweighæuserus t. ii. Animadv. p. 639, 640.

¶ Exemplum istud huc minus facit. Vox enim *Ἐκατόμβαιος* hand magis Caribus propria est, quam ceteris gentibus, Hecatombas Jovi offerentibus, de quibus interpretes Hom. Il. B. 306, et scriptores Antiquitatis Græcæ. Adde Capitolinum in Maximo et Balbino c. xi.

** T. v. Operum, p. 214, 217, 218, 223. Non ille dubitat, in scriptura vocis aut mendum esse in Athenæo, aut apud Pollucem. Comparantur vero, præter interpretes Suidæ et Hesych. supra a

me landatos, Casanbonus et Schweighæuserus Animadv. in Athenæum t. vii. p. 429, 430, viii. p. 301, 302.

†† Πειρατής et Pirata semper, quod sciam, de prædonibus maritimis in libris vetustiorum scriptorum. Optime Hesych. *Πειραταὶ* *κακοῦργοι, λησταί, θηρευταὶ ἐν ὕδασι*, et Ammonius de diff. vocum p. 112, *Πειρατής* δὲ, ὁ θαλάσσιος ληστής. Alia dabit Valckenarius in Animadv. ad Ammonium, p. 194. Videntur equites ex rapto viventes et prædones maritimi dicti *Καρίται*, exemplum nempe Carum imitantes, agros non tantum incurstantium, sed et exuvias nauticis classiumque spoliis pro virili parte semet ipsos ornantium. Ut enim Cares a Critia apud Athenæum l. i. p. 106. celebrantur *αἰὶς παρῖαι*, ita eorum genus *ληστικῶν* e mari sustulisse dicitur Minos, in Thucydidis l. i. c. 4.

‡ Non ea est medicina, ut cum Cicerone loquar, eum sanæ parti corporis scalpellum adhibetur. Certe autem locus Strabonis est incorruptus, nullo egens remedio. *Λαγινῶις*, sive *Λαγινῶις*, quod alli malint, nomen habet de oppidulo Cariæ, cujus Strabo iterum meminit l. xiv. p. 978, *μέχρι Λαγίνων*. A Stephano vocatur *Λαγινῶις*.—Cum ne conjectura quidem assequar, quo consilio in margine exempli Jablonskiani citetur Athenæus l. xiii. p. 534. P., hunc locum non recepi in textum. Quid enim attinet mentio *Δημοκλείους τοῦ παρασίτου Λαγυνίωτος*, ad hanc Deam?

in v. *Μονογύσσα*. Sed pro *Μεγίσσα* fide Codd. MSS. legendum esse *Γύσσα* censent Salmasius et Gronovius.

ΜΥΚΑΑΕΥΣ fuit cognomen Jovis in Caria. V. Eustath. in Il. B. p. 266.*

ΣΟΥΑΝ Cares tumulum sive sepulcrum appellarunt, teste Stephano in v. *Σουάγγελλα*.

ΤΟΥΣΣΥΑΟΙ a Caribus vocabantur Pygmæi. Ita Stephanus v. *Κάρρονζα*.†

ΤΥΜΝΙΣΣΟΣ est virga. Scribit Stephanus, *τυμνισσός, πόλις Κάριας, ἀπὸ τυμνισσοῦ ῥάβδον*. *Ξάνθιοι γὰρ τὴν ῥάβδον τυμνίαν λέγουσιν*.

ΨΕΟΓΩ Jovem Cares appellarunt, teste Strabone l. xiv. p. 453. [973.] Joves alios ibidem Strabo commemorat. In iis est Jupiter Labradensis, qui et Militaris dictus, cujus signum dicitur fuisse labra, de simulacro ejus appensa. V. sup. §. 9. [p. 87, 88.] Post Labradensem, quem Labradium vocat Plinius l. xxxii. c. 2. recenset Strabo etiam Jovem Carium, ad quem non modo Cares convenerunt, verum quoque finitimi Lydi Mysique. Nescio tamen, an satis accurate hos Strabo distinxerit.

Plura vocabula, origine Carica, si extiterint apud scriptores veteres, ad meam notitiam non pervenerunt.**

§ 11. De Lingua Lycica.

Sunt hæ præcipuæ linguæ, quas in his oris viguisse didicimus, et ex quibus etiam aliæ ortum traxerunt, aut certe plurima depromsere; atque videmus sæpe numero a vetustis auctoribus has ita conjungi. V. Cicero pro L. Flacco, c. 27, qui locus etiam ea, quæ supra dicta sunt, illustrat. Supersunt tamen etiam, quæ ab his, aliæ plus, aliæ minus recesserunt, nonnullæ plane sunt singulares, et cum illis nihil commune habent: quas omnes atque singulas enumerare operæ pretium non est.

Inter finitimas dialectos præcipuæ sunt Lycica et Pamphylia, quarum non infrequens mentio occurrit. Harum gentium sermo longe plura ex Græcorum lingua depromsit, quam aliorum populorum, de quibus diximus. Et non desunt, qui has gentes origine Gr. fuisse contendunt, velut Herodotus, l. vii. c. 92, Theopompus apud Photium, p. 203. [391.] et alii. Verum hoc merito in dubium vocari, et contrarium etiam ostendi posse, facile mihi persuadeo. Quod vero sermo harum gentium in multis Græcissarit, tribuendum est Græcorum coloniis, quæ multæ hic locorum fuerunt.

Lycii fuerunt oriundi e Creta, unde cum Sarpedone profugerunt, et hanc regionem adierunt. Testes sunt Pausanias in Achaicis, p. 208. [529.] et Herodotus, l. i. c. 173, qui addit, Cretam totam ab initio habitatam fuisse a Barbaris. Linguæ Lycicæ meminit Plutarchus in Alex. p. 1259. ed. H. Steph., *διγλωσσος ἄνθρωπος ἐκ πατρὸς Λυκίου, μητρὸς δὲ Περσίδος γεγονώς*. Cf. idem de Def. Orac. p. 238. ed. Bas. Postmodum vero, ut aliæ gentes illius oræ, sic et Lycii linguam Gr. adsciverunt. Hinc Græca sunt, quæ e Lyciorum lingua, sed sero admodum et sua nempe ætate usitata, profert Eustath. in Il. E. p. 545. in fine. Pauca voces Lycicas ex Steph. Byz. et aliunde conquisitas nunc addam.

ΕΑΕΥΘΕΡΑ, Diana. Artemid. l. ii. c. 35, *ἡ λεγομένη παρὰ Λυκίοις Ἐλευθέρα*. Sed videtur vox pure Gr.

ΕΡΕΘΥΜΙΟΣ, Apollo. Hunc apud Lycios *Ἐρεθύμιον* dictum fuisse, et illius festum *Ἐρεθύμια*, Hesychius docet. In prima hujus libelli editione monui, Rhodios etiam coluisse Apollinem Erethybii cognomine, quod rubiginem averteret, velut apud Romanos Robigus; quod Strabo,

Aliter Ælianus l. xii. de Anim. c. 30, qui, cum de simulacro Jovis Labrandei verba fecisset, hæc subdidit, *καὶ τιμᾶται καλούμενος Κάριος τε καὶ Στράτιος*, Et colitur ille Deus Carii et Militaris cognomine. Etiam Herodotus l. i. c. 171. unum memorat antiquissimum Jovem Carium, quem eundem l. v. c. 119. appellat Jovem Militarem, eumque Labrandæ coli affirmat.† Quartum adhuc Jovem addit Strabo p. 454. [975.] his verbis, *ἐγγὺς δὲ τῆς πόλεως, loquitur de Laginis, τὸ του Χρυσσαορέως Διὸς, κοινὸν ἅπαντων Καρῶν, εἰς ὃ συνίασι θύσαντές τε καὶ βουλευσάμενοι περὶ τῶν κοινῶν καλεῖται δὲ τὸ σύστημα αὐτῶν Χρυσσαορέον*. || Sed ut revertar ad *Ἰσογῶ*, scribit Casaubonus ad Geographi locum: 'Quis is sit, adhuc quæro.¶ Unicum præterea scriptorem reperi, qui numinis istius meminerit, Pausaniam nempe, sed qui in Arcadicis, p. 244. [viii. 10. p. 619.] *Ἰγῶα* appellat, *Καρῶν οἱ Μύλασα ἔχοντες, ἐς τοῦ θεοῦ τὸ ἱερὸν, ὃν φωνῇ τῇ ἐπιχωρίᾳ καλοῦσιν Ἰγῶα*. Sive nomen fuerit *Ἰγῶα*, sive *Ἰσογῶ*, barbarum fuisse non dubito, explicare nequeo.

l. xiii. p. 422. [912.] et ex illo Eustath. in Il. A. 39 docet. Sed jam nunc valde dubito, an Apollinem Erethymium cum Erethybio recte contulerim. Multum enim diversa videtur ratio utriusque istius cognominis; sed id nunc non ago.

ΚΑΔΡΕΜΑ. Ita Lycios appellare siccitatem frumenti affirmat Steph. Byz. in h. v. V. ibi Pinedo et Holstenius.

* Ratio cognominis *Μυκάλης* satis apparet e Stephano v. *Μυκάλη*. Est enim Mycale mons et urbs Cariae, inter Mæandrum et Caystrum fluvios. Verba Ethnographi illustrant Holstenius et Berkellius. † Quæ ad istum locum a Berkellio, ab aliis quoque observata sunt, veluti Vulcanio ad Gloss. Lat. Gr. p. 68. Dacerio ad Festum v. Trossuli.

‡ Bene distinguere Strabonem ipsumque Herodotum inter Jovem Carium et Stratum, errare vero Ælium, monent Cl. Wesselingus et Valckenaerius ad utrumque Herodoti locum.

|| Casaubonus legendum censuit *θύσαντές* et *βουλευσάμενοι*. Nec aliter in Cod. Mediceo, ubi et *Χρυσσαορέων* pro *Χρυσσαορέον* invenitur, teste Gronovio.

¶ Leguntur forte ea Casauboni verba in priori Strabonis editione, quæ jam nunc præsto mihi non est; desunt autem in Almelov., ubi tamen locus Pausaniæ, ab Jablonskio citatus, sed uncinis inclusus.

** Neque ad meam, præter hæc pauca:

ΙΔΑΡΝΑΣ οἱ ἐμπομίας οἱ δὲ βάρβαρον οἱ δὲ, μαντικῶς ὄνομα οἱ δὲ, πόλιν τῆς Καρίας εἶναι Ἰδάρνην, καὶ ἀπὸ ταύτης τοὺς μάντις λέγεσθαι. Hesych. c. n. Alberti.

ΙΜΒΡΑΜΟΣ, Mercurius. Fuit Imbrus insula Thraciæ, sacra Cabiris et Mercurio, quem *Ἰμβραμιον* λέγουσιν οἱ Κάρες, teste Stephano Byz. v. *Ἰμβρος*. Repetit Eustath. ad Dionys. v. 524. Comparantur Holstenius et Berkellius ad Stephani locum, atque Gutberlethus de Cabiris, p. 88.

ΚΥΒΑΑ nomen mensuræ Caricæ, cujus meminit Machon, poeta comicus, apud Athen. l. xiii. p. 97,

Κύβδ', ἔφη, τριωβόλου.

Τίς δ' ὁ ἐπιτρέψων ἐστὶ σοι, φησὶν, τάλαν,

Ὅντα γ' ἐν Ἀθήναις Καρικῶις χρῆσθαι σταθμοῖς.

Legantur ibi Casaub. et Schweigh. t. v. Animadv. p. 136, 137. Significatu multum diverso eadem voce usus est Aristoph. in. Equit. v. 364.

ΛΗΚΥΘΙΟΝ πυρὸς τίς παρὰ Κάρειν κάλλιπτος. Hesychius ex conjectura Palmerii. Legitur vulgo, π. τ. περικάριστον κ.

Verè monuit Berkellius notis ad Stephanum v. *Ἀλάβανδα*, perpauca apud scriptores antiquos superesse veteris linguæ Caricæ *λίψανα*, eo digniora igitur, quæ undique studiose conquirantur.

[Sequens locus Bocharti et Jablonskium, et editorem ejus, Guil. Te Waterum præterit:—

"Ipsum Carum et Cariae nomen Phœnicium est, et per Phœnices usque ad Cariae vicinos Iones penetraverat, Hesych. *Κάρ' πρόβατον γένος Καραϊνῶν*: item, *Κάρα Ἰωνες τὰ πρόβατα*. Ita Hebraeis *קר* car est agnus, vel aries. Itaque a gregum copia potuere dici Caria et Cares. Sed Eustath. Il. ξ. p. 974. falli puto, cum Coi insulae nomen eodem refert, ac si Carica lingua *cos*, ovem significet: *φασὶ δὲ, inquit, τοὺς Κάρας οὕτω καλεῖν τὰ πρόβατα, ὅθεν καὶ ἡ νῆσος Κῶς, ὡς πολυθρέμωτον δι' εὐβοσίαν*. Quin *Κῶς*, vel *Κῶδιον*, Græce non est ovis, sed vellus: Hesych. *Κῶς νῆσος, καὶ δέρμα*: item, *Κῶδιον σκύλλον, ἡ δέρμα προβάτου χωρὶς σωματός*. Neque videtur aliud significasse apud Caras, quos πλείστα Ἑλληνικὰ ὀνόματα χεῖν καταμιμνήμην, testatur ap. Strabonem, l. xiv. (Athen. l. vi.) vetus Caricarum rerum scriptor Philippus, e Cariae urbe Theangeli. Sed et Cares Gr. sermonis jam olim fuisse æmulos, licet non succederet satis, vel ex eo colligere est, quod eos appellat Homerus *βαρβαροφώνους*, i. e. Strabone interprete, *κακῶς ἑλληνίζοντας*, Græce imperite loquentes, ut in vicinia Solenses, ex quorum oppido Σόλοις factum *σολοικίζιν* et *σολοικισμός*. Interim quod vult Eustath. Il. ε. 222. *Coo* nomen fuisse ab ovibus δι' εὐβοσίαν, non est prorsus rejiciendum. Eo nempe pertinebat aliud Coi nomen *Καρὶς* in eod. Eustath. Il. lib. ii. *ἡ Κῶς Καρὶς ἐλέγετο κατὰ τὸν ἐπιλέκτην τῶν ἰθνηκῶν*, juxta gentium nominum collectorem, i. e. Stephanum. In quo legitur de insula Co, *ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Καρ' α*, sed rescribendum esse *Καρὶς*. Insula Caris, i. e. *קר* Carin, agnorum, seu ovium. De Crisami *Coo* *πολυθρεμμάτω* vide mirabilem historiolum in Hesychio et Snida." S. Bocharti Geogr. sac. l. i. c. 7. p. 376. Lug. Bat. 1692.]

CURNIM. Plinius, l. xxxii. c. 2. 'In Lyciæ Myris in fonte Apollinis, quem Curnim appellant,' ad q. l. cf. Dalechampium.

ΠΑΤΑΡΑ, cista. Hinc nomen est inditum urbi Lyciæ. Scribit Stephanus, v. Πάταρα, Ὡνομάσθαι δὲ τὴν χώραν ἀπὸ τοῦ ἄγγους τοῦ Πατάρας, Πατάρα. Μεθερμηνεύεσθαι δὲ τὴν Πατάραν ἐλληνιστὶ κίστην, sic enim cum Salmasio legendum, non κίστιν. Ita quoque habet Eustath. in Dionys. v. 129, ut Pinedo observavit.

ΠΕΘΑΙΑ. Οἱ γοῦν περὶ Λυκίαν Πετήλια μέχρι καὶ ἐς ἄρτι καιροῦ τὰ τοιαῦτα φύλλα, φασίν, Eustath. in Il. B. p. 229.

ΠΙΝΑΡΑ, rotunda. Scribit Steph. Byz. v. Ἀρτύμνησος, partem Xanthiorum in Cragum venisse et in monte incoluisse collem rotundum, λόφον στρογγύλον, atque urbem appellasse Pinaram, eamque vocem interpretatos esse στρογγύλην: addit vero Ethnicographus, τὰ γὰρ στρογγύλα πάντα Λύκιοι Πίναρα καλοῦσιν.

ΣΙΣΟΗ. Ea vox restituenda videtur Hesychio in loco valde corrupto, qui nunc sic legitur, Σισοκοῦρα· ῥοιά· Φασηλίται. Sequor emendationem Casauboni ad Suetonii Octav. Aug. c. 45, Salmasii de Cæsar. et Coma, p. 69, 247, atque aliorum, sed de reliquis verbis in diversa abeuntium. Vocem esse Phœniciam opinatur Bochartus in Geogr. Sac. P. II. p. 362. Alexandrinis non ignotam fuisse patet e Gr. V. T. versione, Levit. xix. 27. Ab Hesychio attribuitur Phaselitis, quos Sopingius habet pro Cilicibus, Salmasius pro Lyciis. Cf. Is. Vossius ad Melam, l. i. c. 14. Eustathius eos in Pamphylia collocat, præ-

eunte ipso Dionysio, v. 854, 855. Nec aliter Stephanus Byz. v. Φασηλῖς. Ptolemæus autem p. m. 308 ait, Μετὰ τὴν Φασηλῖδα πόλιν Λυκίας, Παμφυλίας παράλια κ. λ. Nimirum in confiniis Lyciæ et Pamphyliae sita erat Phaselis, unde a quibusdam Lyciæ, ab aliis Pamphyliae accensetur. Non meminissem verborum Suidæ, v. Φασηλῖς, scribentis, Φασηλίτας γὰρ τάριχον τῷ Καλαβρῶ θύειν, φησὶ Καλλιμαχος ἐν Βαρβαρικοῖς νομίμοις, nisi observandum esset, eo in loco legi oportere τῷ Κυλάβρῳ, quod apparet ex Athenæo, l. vii. p. 297, 298, διὰ τοῦτο οἱ Φασηλίται ἀνὰ πᾶν ἔτος τῷ Κυλάβρῳ ἐτι καὶ νυν τάριχον θύουσιν.*

ΤΥΜΗΝΝΑ hircus est Lycica lingua. Ita enim capio locum Stephani, Τύμηννα κώμη Λυκίας. Ἐκλήθη δὲ ἀπὸ τινος τράγου οὕτως ὀνομαζομένου, Tymenna vicus Lyciæ. Sic vero vocata fuit de quodam hirco huius nominis. Narrat deinde Stephanus, hircum aliquem, cum a grege discederet, madida barba rediisse; quem secuti invenierunt fontem in quodam fruteto, atque hinc et fontem et regionem Tymennam vocarunt. Ambigua sunt Stephani verba. Nam et id significare possunt, hisce hoc peculiare nomen fuisse, quemadmodum interpretes Th. Pinedo rem cepit; aut vero sic etiam intelligi possunt verba, ut Stephanus dicat, Lycios sic omnem hircum appellare, quod magis verisimile mihi fit. Ita etiam olim simili plane casu a capra, quam αἶγα Græci dicunt, Ægessa seu Ædessa dicta fuit, ut ex Justino notum est omnibus. V. et Stephanum in Γάγγρα, et Festum in Irpini.

§ 12. De Lingua Pamphylia.

Lingua Pamphylia, propter clarissimas urbes Gr., Aspendum, Siden, Pergam aliasque a Græcis vel conditas vel inhabitatas, etiam propius ad sermonem Gr. accessit.¹ At vero primum Linguam hanc plane barbaram fuisse, et adeo a Gr. diversam, ex Arriano colligere possumus, de Exped. Alex. l. i. p. 73 et 74. ubi nariat, Sidetas, qui origine Græci erant, cum in Pamphyliam venissent et urbem condidissent, repente Gr. linguæ oblitos fuisse, atque barbarum sonum adscivisse. Non desunt voces ex Pamphylia lingua residuæ, quarum plurimas conservavit Hesychius, qui ipse Pergææ dialecti, tamquam peculiaris cujusdam, aliquoties meminit. Verum quæ ille affert vocabula Pergæorum, ut plurimum sunt Gr., dialecto tantum diversa. Cujusmodi recte censentur ἄρχυμα pro ἀρκίς, locusta, αἰβετος, quemadmodum viri eruditi legunt, pro αἰετός, aquila, ἰκτός pro ἰκτίνος, nilvus, λάφνη pro δάφνη, laurus. Sed non mihi suam conjecturam persuasit Cl. Relandus, in diss. de Vet. Lingua Persarum, inserta Parti ii. Diss. Miscell., p. 187, apud Hesych. pro Λάψα· γογγυλῖς. Περγαῖοι, legi debere Λάφα, et hanc esse vocem Persicam, adeoque reponendum Πέρσαι, ut sermo fiat de Persis, non de Pergæis. Horum non minus quam Persarum frequenter Hesychius meminit. Πέρσαι nimium abit a Περγαῖοι. Præterea conjecturæ obstat series literarum χ et ψ in vocibus antecedentibus et sequentibus. Potius ergo Λάφα est vox Pergæorum propria, quemadmodum nonnulla alia ex antiqua Pamphyliorum lingua aut ex vicinis gentibus barbaris allata vocabula habuerunt Pergæi et Sidetæ. Ἀβελίην interpretatur Hesychius ἡλιακὸν, atque eam esse vocem Pamphyliorum. Potest tamen ea e Gr. deduci, ut Guyetus observat ad vocem sequentem Ἀβέλιον. Ζειγάρη a Sidetis vocabatur ὁ τέττιξ, teste Hesychio. Nomine Ἀβωβάς colebatur Adonis a Pergæis, ut auctor est idem Hesychius, apud quem, Ἀβωβάς· ὁ Ἀδωνις, ὑπὸ Περγαίων. Sic recte legit Gronovius pro eo, quod antea legebatur Περσαίων. Hanc enim correctionem non Phavorinus tantum, sed et Etymol. auctor confirmat. Vox ipsa, quæ plane barbara est, ex Assyriorum sacris defluxisse videtur. Non vero est dissimile, Pamphylios quædam habuisse ex Assyriorum sacris, cum unus ex Magorum et Chaldæorum magistris, Erus nempe, qui et Zoroaster dicitur, fuerit Pamphylus genere. V. Stanleii Hist. Philos. Orient. l. i. s. i. c. 2. p. 7. Forte Abobas dictus fuit ἀβωβᾶ, Abuba, quod Syris tibiam denotat. Nam constat, sacra Adonidis planctu constitisse. De Abuba cf. Salmas. de Ling. Hellen. p. 419. Nisi forte magis placuerit sententia Triglandii in Conjectaneis de Dodon. p. 3, et Relandi l. c. p. 100. sq., nomen Ἀβωβάς referentium ad vocem Chaldaicam אֲבֻבָּ, culmus, arista, cum etiam Scholiastes Theocriti, Id. iii. v. 48. inoneat Adonidem dici σῖτον σπειρόμενον. Conjecturis istis unam adjungo, sed eam incertam. Forsitan apud Hesych. pro Περσαίων vel Περγαίων legendum Περγασαίων, quæ scriptura nominis rarioris erroris ansam præbuerit. Περσαγή erat δῆμος τῆς Ἐρεχθίδος φυλῆς, monente Stephano Byz., ad q. l. vid. not. In voce sequente commemoratur Diana Pergasæa, de qua Is. Vossius ad Melam, l. i. c. 14. 11. τὸν Περγασῆβεν in Æliani Var. Hist. l. iv. c. 23, non verti oportuerat Perga oriundum, sed Pergasensem. Hom. Il. E. v. 535. dixit Περγασίδην. Malim tamen cum Gronovio apud Hesych. retinere Περγαίων.

§ 13. De Lingua Pisidarum.

Lyciis et Pamphylis finitimi sunt Pisidæ, qui ignobiles et barbari semper habiti sunt. Arrianus de Exped. Alex. l. i. p. 76, οἱ δὲ εἰσι καὶ αὐτοὶ Πισίδαι Βάρβαροι, sunt autem et hi Pisidæ Barbari, loquitur de Telmissensibus. Plinius, l. iv. c. 27. scribit: 'Insident verticem Pisidæ, quondam Solymii appellati, sed hi sine dubio barbari.' † De lingua Pisidarum Strabo, l. xiii. extremo observat, eam apud Cibyratas obtinuisse;

¹ Pamphylia olim Mopsopia appellata fuit, teste Plinio, l. iv. c. 27. De origine Pamphyliorum Gr. legendus Pausanias in Ἀκαϊαῖς, p. 529. Ed. Kuhn. Apud Euseb. in Chron. p. 12. Pamphylia inter Chami posteros sic commemorantur, οἱ δὲ ἐπιστάμενοι αὐτῶν γράμματα, Φοινίκες, Αἰγύπτιοι, Παμφύλιοι, Φρύγες.

* Comparentur Alberti ad Hesych. v. Σισοκοῦρα, et Toupius P. 111. Emend. in Suidam, p. 276, 277. cui assentitur Schweighæusertus ad Athenæi locum, p. 205. De Phaselide Strabo, l. xiv. p. 983, Ἔστι μὲν οὖν καὶ αὕτη ἡ πόλις Λυκικῆς, ἐπὶ τῶν ὁρῶν ἰδρυμένη τῶν πρὸς Παμφυλίαν.

† Apollonius in Lex. Homer. p. 608, Σόλυμοι, ἔθνος βαρβαρικόν, ἔστι δὲ καὶ κατὰ Πισιδίαν ὄρη, Σόλυμα καλούμενα. Hesych. Σολύμοισιν· ἔθνη Σκυθῶν. Legatur ibi Albertius, et Wesselingius ad Herod. l.

173, atque viri eruditi ad Stephanum v. Πισίδα, ubi οἱ Πισίδαι, πρότερον Σόλυμοι· ἔστι δὲ ἔθνος βάρβαρον, κατοικοῦν παρὰ τὸν Ἀσπένιον καὶ τὴν Κιλικίαν. Alia ad h. l. Holstenius. Respexisse Hesychium ad Hom. Il. Z. 204, monet Albertius, sed Σολύμοισι ibidem legitur v. 184, quem citavit Strabo, l. xiv. p. 983, ubi in Cod. Medic. legitur,

— — Σολύμοι μαχέσσοτο κυδαλίμοισιν.

quo loco eam distinguit a lingua Græcorum, Lydorum, et Solymorum. Exempla vero reliquiarum veteris Pisidarum linguæ me apud scriptores antiquos reperisse non recordor.

§ 14. De Lingua Bithynorum.

In prima hujus Disquisitionis editione Bithynos omittendos monebam, quoniam Phryges sunt, et Bithynia deinde dicta est, quæ primum¹ Phrygia Major appellabatur. Quæ etsi vera adhuc censeo, nunc tamen nonnulla de Bithynis eorumque lingua et vocabulis propriis adjungam. Bithynos fuisse Thracum ἀπογόνους, testantur scriptores antiqui, Strabo l. xii. p. 373. [816.] Plinius l. v. c. ult. p. m. 240, Auctor Etymol. Ἀλιζῶνες οἱ Βιθυνοί, — οἱ δὲ ἐθνικὸν Θρακῶν, Syncellus p. 181, Θρακῆς ἀπὸ Στρώμωνος διαβάντες κατέσχον τὴν νῦν Βιθυνίαν, τότε Βεβρυκίαν καλουμένην, quæ verba ab interpretibus Latine non recte versa sunt. Sed inprimis consulatur Herodotus, l. vii. c. 75. Quod adeo verum² est, ut non obscure colligi possit, Bithynos etiam tractu temporis linguæ Phrygiæ et Thracicæ semper conservasse vestigia. Pausanias itaque in Eliac. i. p. 159. [406, ubi Ζυποίτης] Zipœtem Bithyniæ Dynastam Thracem fuisse, ex nomine conjectat. Ζειποίτης Rex Bithynorum memoratur quoque a Plutarcho in Quæstt. Gr. p. 302. Juvat istam Pausanias conjecturam Hesychius, qui sic scribit, Ζιβυθίδες, αἱ Θραῖτσαι, ἡ Θρακῆς γνήσιαι, quod forsitan a Zibyna, hastæ vel gladii genere, descendit, vel a vestimento quodam peculiari, quo in memoriam pristinae originis usi fuerunt. Apud Hesych. Ζειπίτης* mutari debet in Ζειπίτης vel Ζειπύτης, si idem rex innuitur, sed quod dubium facit adjecta vocis explicatio ὁ περιχύτης, quæ huc minus pertinet. Suidæ Ζειπύτης dicitur ὄνομα κύριον. Hoc autem nomen proprium non scio extra Bithyniam in usu fuisse. Haud dubie respicitur ad Zipœtem, quo nomine apud Historicos ille Bithyniæ princeps vulgo vocatur. Apud Steph. Byz. v. Ζιποίτιον dicitur hæc urbs Bithyniæ nomen habere ἀπὸ Ζιποίτου βασιλέως. Cum autem Pausanias ex hoc nomine conjicit, eum fuisse origine Thracem, non id ita intelligendum est, quasi Zipœtes ex Thracia in Bithyniam trajecerit primus, sed hoc linguæ Bithynicæ tribuendum est, quæ Phrygiaca et Thracica fuit. Nam ex historia novimus, patrem jam hujus Zipœtis, quin avum et proavum, Bithyniæ imperasse. Video Cellarium hoc neglexisse, cum tamen profiteatur, in introductione ad historiam veterem, se historiam harum regionum in Asia minori accuratius multo tradere, quam ante ipsum ab aliis factum erat. Ea vero, quæ de majoribus et antecessoribus Zipœtis cognita habemus, ut plurimum ex Memnonis hist. Heracl. apud Photium [Cod. ccxxiv.] petita sunt. A tempore Zipœtis regnum istud clarius evasit; et a multis multa peti possunt, quæ ad historiam illam faciunt. Quandoquidem Bithyni a Phrygibus descendebant, et adeo originem Thracicam habebant, ut jam dictum fuit, mirum nequaquam est, vocabula quædam Bithynis et Thracibus fuisse communia, atque vestigia convenientiæ inter utramque hanc gentem etiam ætate adhuc seriori conspicua fuisse, ut statim patebit. Videamus igitur de paucis vocibus Bithynicis.

ΑΑΙΖΩΝΕΣ nomen Bithynorum. V. Eustath. in Il. p. 363, 364, et Etymol. Auctor in v.

ΒΕΝΔΙΑΙΟΣ nomen mensis. Nomina omnium mensium Bithynicorum ex MS. Gr. exhibet Jos. Scaliger, l. i. de Emend. Temp. p. 5, et cum quadam discrepantia Usserius de Anno Macedonum, p. 41, etiam Fabricius in Menologio, p. 61. Suut ea nomina omnia Gr., præter unum Βενδιαίος, qui mensis a Græcis dicebatur Ἀρτεμίσιος.

ΒΡΙΑΖΟΣ nomen Dei et Templi in Bithynia, teste Plinio, l. xxxi. c. 2.

ΒΥΖΙΣ antiquissimus Bithynorum rex perhibetur Trojæ ἀλώσει antiquior. In Thracia Byzia est arx regum Thraciæ. Byzas, fundator Byzantii, conspicitur in numismate apud Goltziū. V. Tournefort Voyag. t. ii. p. 2.

ΓΑΝΟΣ, ἡ ὕαινα ὑπὸ Φρυγῶν καὶ Βιθυνῶν, ut scribit Hesych. Cf. supra §. 8. [p. 69, ibi not.] Τὴν Γάνον

locum esse Thraciæ, ex Artemidoro monet Harpocrat. h. v. itemque Suidas.

ΖΗΛΑΣ sive ΖΗΛΑΣ, nomen regis Bithyniæ celeberrimi. In Thracia Zelam oppidum invenio. Vide Plinium, l. iv. c. 11. Apud Steph. Byz. v. Ζήλα legitur, ἔστι καὶ Ζηίλα—πόλις Καππαδοκίας, ἣν ἐκτίσεν ὁ Νικομήδους πῖος Ζηίλας [cf. supra, p. 110.]

ΑΕΒΗΤΩΝΑΡΙΟΝ, genus vestis Monachorum, cujus nomen ex Prusaensium Bithynorum dialecto derivatur a Suida, Λεβητωνάριον χιτὼν μοναχικὴ ἐκ τριχων σύντεθειμένος, κατὰ τὴν ἐγχώριον γλῶσσαν τῶν Προουσαίων.

ΣΤΡΥΜΟΝΙΟΙ οἱ Βιθυνοὶ τὸ πρότερον. Hesych. ex Herodoti l. vii. c. 75. [Junge Steph. v. Στρυμῶν, ibi not.]

ΤΑΡΑΝΤΟΣ. Steph. Byz. in v. Τάρας ait, ἔστι δὲ καὶ Τάραντος ἀρσενικῶς λεγομένη πόλις Βιθυνίας, ἐνθα τιμᾶται Ταρανταῖος Ζεὺς. †

§ 15. De Lingua Mariandynorum.

Excipiunt Bithynos Mariandyni, qui a multis coloni Scytharum existimantur. V. Schol. ad Apoll. Rhod. l. ii. [v. 140.] et Eustath. in Dionys. Perieg. [v. 788, et seqq.] Strabo vero Thracas fuisse affirmat, l. vii. p. 204. [453.] ubi et de Bithynis. Idem, l. viii. p. 238. [531.] ait Mariandynos ortu esse Paphlagonas. Non mirum est, ab aliis annumerari Scythis, sed ab aliis Thracibus, cum Thracas et Scythæ apud veteres fere semper confundantur. Ex Mariandynorum ‡ lingua aut pauciora vocabula supersunt, aut saltem ad meam cognitionem pervenerunt.

ΑΔΩΝΙΜΑΟΙΔΟΣ nomen est cantilenæ Mariandynorum, cujus meminit Pollux, l. iv. c. 7. ||

ΑΚΟΝΙΤΟΝ veneni genus celebratissimum apud eos, ut in Dionysium tradit Eustath. p. 117. [ad v. 788.]

Hinc fortasse emendari potest Hesychius, in quo legitur, Ἀκοντικὸν φάρμακον οὕτω καλούμενον. De Aconito v. Ovid. l. vii. Met. Fab. xxii., Servium in l. ii. Georg. v. 152. Gr. vel potius localem vocis etymologiam tradit

¹ Βιθυνίαν τὴν ἀρχαίαν Φρυγίαν, scribit Eusebius in Chronico, p. 12. Deinde vero ait, p. 30, Βιθυνία ἐκτίσθη ὑπὸ Φοίνικος ἡ πρὶν Μαρριανδυνὴ καλουμένη, atque in Chronico Latino, lib. i. p. 15, Bithynia condita a Phœnice, quæ primum Maryandyna vocabatur. Conf. Servius ad lib. v. Æneid. v. 373.

² Arcades tamen jactarunt, Bithynos sanguine suo cretos esse. Vide Ez. Spanhemium in Juliani Cæsares, p. 80, 81.

* Hesych. Ζειπίτης huc non facit. Legatur tamen Alberti in notis, unde etiam apparet, illustrem Binardum duos Zipœtas in Regum Bithyniorum serie deprehendisse. Confirmat id Memnon Historicus apud Photium Cod. ccxxiv. p. 720, 721. In scriptura nominis peregrini magna est lectionis varietas in codicibus MSS. et editis. In editione Livii Drakenb. l. xxxviii. c. 16. legitur, 'devictus Zybœta est, Bithyniaque omnis in ditionem Nicomedis concessit.' Vide ibi interpretes. Estne Ziela, cujus mentio in Trogi Prologo, l. xxvii. Hist. Phil. p. 759, idem qui Zipœtas? Ita visum quibusdam. Meminit Athenæus l. ii. p. 223. ed. nov. Ζηλᾶ τοῦ Βιθυνῶν βασιλέως, sed non patet intelligi Zipœten. Idem dicendum videtur de Polybio xxxvii. 2, ubi notarunt Valesius et Schweighæuserus.

† Exempla ea omnia recte huc referri, equidem ego non dicam. Iis vero adjungi potuerant:

ΓΑΛΛΟΣ. Scribit Th. Mag. v. Βάκχος, σημαίνει δὲ τὸν ἀποτετρημένον τῇ αἰδοίᾳ ὃν Βιθυνοὶ τε καὶ Ἀσianoὶ Γάλλον καλοῦσι. ὈΚΝΟΣ χαλκοῦς βούλεται τοῦτο τοῖς Βιθυνοῖς ἐπιχωρίως δῖφρου τινὸς γυναικείου ἔδος εἶναι. Ita Suidas.

ΣΑΡΠΟΤΕΣ κίβωτοι. Βιθυνοὶ δὲ, ξυλίους (s. ξυλίνας) οἰκίας. Hesychius. Male quondam editum erat Βιθυνοί.

‡ Pherecrates apud Athen. l. xiv. p. 375. loquitur de τοῖς Μαρριανδυνοῖς ἱκνίνοις βαρβάρους.

|| Est ea vox suspecta, nec pertinet ad Mariandynos, de quibus Segm. 54. Nunc legitur ἔδων ἱματιδός. V. notas.

Theopompus apud Athen. l. iii. p. 85. Cf. Plinius, l. xxvii. c. 2. Auctor Etymol. M. v. Ἀκόνιον, Scholia ad Nicandri Alexiph. p. 64, 66. et ad Apoll. Rhod. l. ii. v. 354.*

ΒΩΡΙΜΟΣ quoddam cantilenæ genus. Scribit Pollux, l. iv. c. 7. [segm. 54.] Βώριμος δὲ Μαρνανδύνων γεωργῶν ἄσμα, ὡς Αἰγυπτίων, Μανέρως, καὶ Λιγύρας, Φρυγῶν. Et brevi post, ὁ δὲ Βώριμος ἦν Ἰόλλα καὶ Μαρνανδύνου ἀδελφός, Οὐπίου βασιλέως παῖς. Hæc corruptissima sunt. Lege, Ὁ δὲ Βώριμος ἦν Πριοῦ, vel Πριοῦ, καὶ Μαρνανδύνου ἀδελφός, Τιτύου, vel Τιτίου, βασιλέως παῖς. Vide quæ de his omnibus collegi in Excerptis MSS. Historicis† de Regno Mariandynorum. Ceterum in universum de Orientalibus observatur, quod propter segnitiam quamdam, sibi a natura insitam, se mutuo ad laborem excitare soleant cantando. V. locum memorabilem in Chardinii Peregrinatt. t. i. p. 127.

ΔΩΡΟΦΟΡΟΥΣ τοὺς οἰκέτας, Μαρνανδυνοί. Hesych.

Cf. Athenæus, l. vi. p. 263, et Pollux, l. iii. c. 8. [segm. 83.] Pro Μαρνανδυνοί legendum est Μαρνανδυνοί. In scriptura hujus nominis frequenter peccatum est a librariis. V. interpretes Steph. Byz. in v. Μαρνανδυνία.

ΣΑΓΑΡΙΣ teli genus, quod quidam Scytharum et Amazonum, alii Persarum fuisse volunt, sed Mariandynis tribuit Athenæus, l. xii. p. 530. Persis attribuitur a Brissonio de Regno Persar. p. 271, et Relando, P. II. Diss. Miscell. p. 227. Hesychius vocem exposuit, sed nullius gentis mentionem fecit, Σάγαρις· πελέκιον μονότομον, φασί, ἀροτρον. Vox postrema suspecta videbatur Sopringio, conjicienti legendum ῥόπτρον. Respexit vero Glossographus ad Herodoti locum, bene aut male intellectum, l. iv. c. 5, ubi similiter junguntur ἀροτρον et σάγαρις.

ΧΥΤΡΑΣ appellarunt Mariandyni nigras Caricas. V. Athen. l. xiv. p. 653.

§ 16. De Lingua Paphlagonica.

Sequitur Paphlagonia, cujus regionis populus semper maxime barbarus habitus est. Lingua ejus nullam cum Cappadocica habuit convenientiam, namque Strabo ait l. xii. p. 381. [830.] Cappadociam vocabulis Paphlagonicis scatere, qualia sunt Bagas, Biasas, Æniates, Ratotes, Zar, Doces, vel cum Casaubono legendum una voce Zardoces, Tiberus, vel Tibius ex ejusdem emendatione, Gasys, Ologasus et Manes, quæ barbariem hujus linguæ satis declarant. Hinc Paphlagonες pro hominibus rudibus et stultis habiti sunt, teste Luciano in Pseudom. p. 856.‡ Scribit Eustath. in Il. B. p. 330, φυλάττεται δὲ ἡ λέξις εἰσέτι καὶ νῦν, εἰ καὶ μὴ ἀκραιφνής, ἀλλ' ὑποβαρβαρὸς περὶ τοὺς Παφλαγῶνας, οἱ κρωμαχῶντες τοποῦς τοὺς πετρώδεις καὶ οὐ ῥάον ἀναβαινομένους φασί, sed loquitur ibi sine dubio de recentiori, Gr. nempe, Paphlagonum lingua. Vocem Βεκ, sive adjecta terminatione Gr. Βεκός, Phrygibus significasse panem, p. 19. [68.] annotatum est, Paphlagonibus tamen quoque tribuit Scholiastes in Aristoph. Nub. p. 149. [ad v. 397.] Xenophon, qui cum exercitu ipse hanc regionem peragravit, Ἀναβ. l. vi. haud ita procul ab initio ait, saltationem apud ipsos in usu esse, quam Sidalcen appellant. Aliam vocem Paphlagonicam Hesychius profert in Ἀπολοκαύτωσις, quem locum, ut qui turpiter est deformatus, studio prætermitto. ||

§ 17. De Lingua Galatarum.

Tandem succedunt Galatæ, quos Hieronymus præter Gr. linguam ea usos fuisse docet, qua Treviri, ut supra jam diximus, p. 15. [44.] Atque id historia eorum confirmat, quam narrant scriptores antiqui Gr. et Rom., Pausanias, Strabo, Memnon in Photii Bibl., Dio Cassius, Livius, Valerius Maximus, plures alii, e quibus eam Wernsdorfius in l. de Republ. Galatarum a. 1743, docte illustravit. ¶ Ex eorum lingua supersunt pauciora vocabula, non certe Gr. originis, sed barbara. Scribit Pausanias in Phocicis, p. 354. [890.] τὴν δὲ θάμνον ταύτην Ἰωνες μὲν καὶ τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν κόκκον, Γαλάται δὲ οἱ ὑπὲρ Φρυγίας φωνῇ τῇ ἐπιχωρίῳ σφίσις ὀνομάζουσιν ὅς, quem Iones quidem et reliqui Græci coccum, Galatæ vero, qui supra Phrygiam sunt, patrio sermone hys appellant. Præeunte Turnebo l. xix. Advers. c. 25, Sylburg. pro ὅς legendum censet ὄσση. Sed consulendæ hic sunt notæ interpretis Gallici Abbatis Gedoyni, t. iv. p. 246 sq., qui pristinam lectionem tuetur, atque etiam observat, vocem hanc ex prisco Celtarum sermone hodieque apud Gallos superesse.** Idem Pausanias in l. cit. p. 335. [845.] vocem affert Μάρκαν, atque significare equum, atque hinc derivat τριμαρκισίαν. Sylburgius in notis monet, Camerarium maluisse Μάρραν, additque, merras sane vulgus etiamnum equas appellare. Apud Gallos Europæos aliam vocem in usu fuisse, arguit Plinius, qui l. iii. c. 17. ait: 'Eporedicas Galli bonos equorum domitores appellant;' quod a Germanico idiomate non multum abludit. Alii malunt Eporedias. Legendum puto Eporeditas. Homo linguæ hujus ignarus non recte vocem protulit. Ad Μάρραν ut redeamus, nescio, an huc referendum sit, quod apud Ammianum Marcell. l. xix. p. 174. relatum legimus, Sarmatas Limigantes pro signo bellico sive classico usos fuisse hac voce, Marha, Marha. Omnis certe harum gentium vis bellica in equis sita erat. Tacitus Hist. l. i. c. 79.: 'Namque mirum dictu, ut sit omnis Sarmatarum vis, velut extra ipsos, in equis, nihil ad pedestrem pugnam tam ignavum.' Ovid. Trist. l. v. El. 7. v. 19,

Sarmaticæ major Geticæque frequentia gentis

Per medias in equis itque reditque vias.

Et de Ponto, l. iii. eleg. 1.,

Pontica tellus

Finitimus rapido quam terit hostis equo.

Idem affirmant Thucyd. l. ii. [c. 96.] p. 59. ed. Herw., Valerius Flaccus l. vi. Argon. v. 161. Justinus l. xli. c. 3. De Thracibus id colligas ex Xenophonte l. i. Ἀναβάς. p. 152. ed. Gr. Steph. Apud Ausones quoque, sive Oscos, hæc vox locum videtur obtinuisse. Commemoratur Ælianus, l. ix. Var. Hist. c. 16. antiquissimo Ausonum tempore fuisse virum quemdam Μάγην, sic dictum, quod ex dimidio vir, ex dimidio equus

* Comparetur inprimis Steph. Byz. v. Ἀκόνι, ibi Berkelius et Holstenius. Neque Ἀκόνιον, neque etiam, quod sequitur Δωροφόρους, voces peregrinæ sunt et solis Mariandynis vindicandæ.

† Excerpta ista non sunt inter mea Jablonskiana.—Polluci jungatur Hesychius, scribens, Βώριμον θρήνον· ἐπὶ Βώριμου νυμφολήπτου Μαρνανδύνου. Plura ibi interpretes, item Casaubonus et Schweighæuserus ad Athen. l. xiv. p. 245, ubi quondam Βάρκον, nunc Βώριμον editum.

‡ T. ii. p. 217. Notabilior autem est Luciani locus in Pseudol. §. 14. t. iii. p. 173, ubi non tantum linguæ Paphlagonicæ meminit, sed et eandem conjungit cum lingua Cappadocum et Bactrianorum.

|| Xenophontis mentem minus recte percepisse videtur Jablonskius. Non saltationem, sed cantum sic appellari, ait Historicus, neque Paphlagonibus istam vocem attribuit, sed Thracibus; et quæ hic narrantur, gesta quidem sunt in Paphlagonia, sed a Thracibus, qui erant in Græcorum exercitu Asiam minorem tunc

transeunte. Legendum Σιτάλλαν, nomen regis Thracum, cujus laudes canebantur, et de quo Thucyd. l. ii. c. 29, 95, Diod. Sic. l. xii. c. 50.—Qua in editione Hesychii invenitur Ἀπολοκαύτωσις, equidem ignoro, sed in Hagenoensi, Schrevehana et Albertina legitur, Ἀπολοκαύτωσις· παρ' Ἰνδοῖς ἡ συνουσία· ἡ δὲ παρὰ Παρσῶν γοσι τινῶν χρισμένων τὰ αἰδοῖα δονεῖν παρέχειν. Locum dimicillio rem varii varie aut illustrare conantur aut emendare. Unus omnium ejusdem interpres optimus videtur Kusterus. Est autem sermo de quodam Paphlagonum ritu, sed nentiam de ipsorum lingua, ad quam certe non potest referri Ἀπολοκαύτωσις.—Majori jure vocibus Paphlagonicis annumerabuntur: Γάγγρα capra, apud Steph. Byz. h. v., et Ἰόνδην, quo nomine Paphlagonas appellasse τὰ νεῖα τιμάχη, testatur Etymol. v. Σαπέρδας.

¶ Comparetur erudita E. A. Borgeri Interpretatio epist. Pauli ad Galatas (L. B. 1807.) p. 4. sqq.

** Auctorem ille habuit Kuhnium, præclarum inprimis scriptorum Gr. interpretem, qui item consulatur de voce Μάρκαν, p. 645.

fuerit. Vox hæc altera sui parte videtur esse truncata. Etenim sive Mar equum notat, sive, quod fere malim, virum notaverit, vox non est integra. Mar autem Oscorum vetusta lingua virum seu hominem dictum fuisse, ex nonnullis Oscis vocabulis colligo. Sic Momar stultus homo, Casnar seu Casmar est senex homo.¹ Quæ Hesychius et alii e Galatarum lingua afferunt, incertum est, sintne ea ad Celtas Asianos, an vero ad Europæos referenda. Præterea ex Hieronymi testimonio tantum scimus, quantum ad nostram rem erat necessarium.

§ 18. *De Lingua Lycaonica. Lycaones eamdem cum Cappadocibus habuisse linguam, adstruitur.*

Quæ hactenus disputavimus, sunt nobis cuidam velut munimento, quod adversariorum impetus frangat, nobis vero præsidium et securitatem præstet, ut tutius in hac arena versari possimus. Etenim, ut Phryges, Lydos et Cares taceam, si Mariandyni, si Paphlagonες et istius oræ gentes semper barbaræ perstiterunt, et si istæ linguæ non e Græcia profectæ sunt, quanto magis id de sermone Lycaonum dicendum est, qui non modo Græci commercii expertes fuerunt, sed ne Regi quidem Persarum, cum is totam Asiam in sua fide habuit, obtemperare voluerunt. Quod scriptor optimus, quique hæc suis oculis subiecit, Xenophon testatur, l. III. *Ἀναβ.* [c. 2. §. 14.] p. 208, sive p. 179. ed. Gr. Steph. *Λυκάωνες δὲ, inquit, καὶ αὐτοὶ εἶδομεν, ὅτι ἐν τοῖς πεδίοις τὰ ἐρυμνὰ καταλαμβάνοντες τὴν τούτου χώραν καρποῦνται*, Lycaones autem scimus, occupatis camporum monumentis, impune ex ejusdem, regis, agro victum sibi quærere. Quod mirum non est, siquidem montibus collibusque circumsepta clausaque tota est Lycaonia, nisi qua Cappadocibus patet. Cf. Strabo p. 370. [811.] De montibus Isaurorum, qui Ciliciam inter et Lycaoniam habitabant, in Anthol. MS. Epigr. cccxcvii. v. 10, *πετρῶων τ' ἐφ' ὑπέβην ἀλισκάζοντες Ἰσαύρους*. Unde fit, ut ante Alexandri M. tempora rarissimam gentis Lycaonicae, linguæ vero nullam mentionem fieri videas. Plinius propterea gentem hanc ignobilem vocat l. v. c. 29: 'Conveniunt² Lycaones, Appiani, Euterpeni, Dorylæi, Midæi, Iulicenses, et reliqui ignobiles populi xv.' Ad ultimum Lycaones, quamvis essent ἱδρῖες ἐν πολέμοισι, bellicosi, ut observat Dionys. Perieg. v. 857, Alexandro tamen M. non restiterunt, sed potentiæ cedentes se dediderunt, ut Curtius memoriæ prodidit l. iv. c. 5. Postquam Alexander diem suum obiit, varios experti sunt dominos, quorum nonnullos Arrianus commemorat, de rebus post Alexandrum M. gestis apud Photium Cod. xc. Sequentibus vero temporibus Lycaoniam nunc Cappadociæ³ reges, nunc peculiare tyranni tenuerunt sibi subjectam, donec a Romanis sub Augusto in Provinciam redigeretur. Quibus ultimis temporibus, ut plurimi Orientis populi, linguam Gr.⁴ didicerunt, sic tamen, ut patrium sermonem retinerent et *διγλωττοι*⁵ essent; quod etiam ille Actorum Apostol. locus, de quo sermo est, ostendit planumque facit. Magis etiam Lycaones Gr. sermoni assuevisse, quando sancta Evangelii doctrina apud eos incrementa sumpsit, prorsus verisimile est: quod non diu post Apostolorum tempora contigit. Atque discimus ex Hist. Eccles., Episcopum Iconiensem Lycaoniæ Metropolitanum in magna auctoritate ab antiquis inde temporibus fuisse. Seculo tertio legimus omnes illius oræ Episcopos Iconium confluisse, ut Concilium haberent, de quo Baronius ad an. 258. n. 14 et 15.* Seculo autem quarto in Synodo habita Sidæ, quæ est civitas Pamphylia, Amphilocheus Iconii Episcopus *ἐξῆρχε τῆς Συνόδου, συνεδρευόντων αὐτῷ καὶ ἐτέρων Ἐπισκόπων καὶ*, præfuit Synodo, assidentibus aliis etiam Episcopis numero xxv., ut est in Excerptis hujus Synodi apud Photium Cod. lxi. p. 17. ed. Hoeschel. [38.] Accenset quidem Firmilianus, in Epist. ad Cyprianum de Synodo Icon. p. 221. ed. Felli Oxon., hanc civitatem Phrygiæ, non secus ac Xenophon l. i. *Ἀναβ.* [c. 2. §. 19.] p. 147. ed. Steph. Gr.† Sed diversa ratio est. Firmilianus enim hoc fecit propter ignobile Lycaoniæ nomen, et quod sensim oblitteratum est, adscribentibus aliis Lycaoniam Phrygiæ, aliis Cappadociæ. Xenophon vero eam civitatem facit terminum Phrygiæ ad Lycaoniam. Verum omnes Geographi et scriptores alii, Strabo, Ptolemæus, Stephanus, Cicero, Iconium dixerunt esse urbem aut ipsam Metropolin Lycaoniæ;⁶ et res ipsa loquitur, Iconium non ad Phrygiam, sed ad Lycaoniam pertinere, si has regiones a se invicem distinguas, quemadmodum Cellarius et alii Geographi recentiores recte fecerunt.

Sed quis tandem ille Lycaonum patrius et avitus sermo fuit, si non e Græcia promanavit, an peculiaris quidam, an vero ex vicinorum dialectis commixtus? Veritatem, ut opinor, assecutus est illustris H. Grotius, quem supra [p. 7.] diximus, linguam hanc habere pro Cappadocica. Nihil est, quod jure objicere possimus; sed et e contrario, quantum vires permittent, pluribus istam sententiam ex Strabone stabilire conabimur. Id vero non ita accipi velim, ut Lycaones linguam Cappadocicam, antiquam illam, puram conservasse contendam; immo id facile largitus fuerim, ipsos, ut post Alexandri M. tempora e sermone Gr., ita ex vicinis etiam linguis

¹ Parum abest, quin hæc retractem, et observationem meam, quæ inter scribendum mihi sese quondam obtulit, nunc ipse rejiciam. Momar enim videtur ex Sicilia et a Græcis Doribus et Æolibus in Italiam pervenisse. Hesychius ait, *Μώμαρ, μέμψις, ὀνειδος, ἀτόχος*. Notavit hoc jam Scaliger ad Festum, cujus verba sunt: Momar, Siculi stultum vocant. Scholiastes Lycoph. p. 91. [ad v. 1134.] et Eustath. ad Il. A. p. 154. *Μώμαρ* explicant *Μώμος*.

² Quid per Convenit et Convenire significet Plinius, v. apud eundem l. c. in antec. et seqq. Idem l. III. c. 4. 'Conventus Hispalensis,' p. 135 et paulo post, atque c. 3. 'Universa Provincia dividitur in Conventus septem,' et, 'Carthaginem conveniunt populi Lxi.'

³ Filiis Ariarathis, regis Cappadociæ, Lycaonia et Cilicia datæ sunt, teste Justino l. xxxviii. c. 1. De Amynta Principe Lycaoniæ videndus Dio Cassius l. xlii. p. 411. [392.] Seculo secundo post C. N. Lycaonia cum aliis Asiæ minoris Provinciis paruit uni Proconsuli. V. Inscriptionem memoratam a Constantino Porphyrogenneta, et ex eo a Reinesio relatum in Syntagma suum, p. 435, ubi notas quoque consule.

⁴ Usus linguæ Lat., postquam Lycaonia Romanis parit, ut narrat Dio Cassius l. lxxi. p. 514. [721.], apud Lycaones obtinuisse non dubitamus. Plinius l. III. c. 5. de Italia loquens ait: 'quæ tot populorum discordes ferasque linguas sermonis commercio contraheret ad colloquium, etc.'

⁵ Dicis eos 'jam bilingues, paulatim a domestico externoque sermone degeneres,' cum Curtio l. vii. c. 5. §. 29. vel etiam trilingues, uti Siculos appellat Apuleius l. ii. Metam. in principio. Postremis autem Græcorum et Romanorum temporibus, sermo Gr. apud populos alioquin barbaros invaluit, ut omnes ferme, præsertim vero Optimates, sin minus loqui Gr. at intelligere tamen aut omnia aut plurima possent. Hinc dicti sunt *μιζοβάρβαροι* et *ἡμιβάρβαροι*, ut supra dixi §. 5. [p. 36, ibi not.] Duplici modo sic dici possunt, aut ratione linguæ quæ usi sunt, aut propter nativitatem e parentibus Gr. et Barbaris. Sic Cyrus dicitur semi-Persa. V. Apuleii Apolog. p. 289. ed. Elmen. Junge Virg. viii. Æn. v. 510. qui Evandrum ait mistum matre Sabella. Sed apud Agathiam l. iii. p. 69. *Ἑλληνογὰ λᾶτος τὸ γένος* idem est, quem Latini appellant Gallo-Græcum.

⁶ Adscribam unius Ptolemæi locum, l. iv. c. 6. Sub Cappadocia complures ejus Præfecturas, et inter illas Lycaoniam quoque comprehendit. Commemoratis aliis Cappadociæ Præfecturis, tandem ad Lycaoniam venit; hujusque urbes numerantur *Ἀδελπισσός, Κάππα, Ἰκόνιον, Παραλίς, Κόρνα, Κάσβια, Βάραττα*. Observatu dignum est, quamvis huc minus pertineat, Coniam, cujus sæpius fit mentio ab Abulpharajo, non differre ab Iconio, et seculo xiii. ac xiv. fuisse Metropolim totius Asiæ minoris. V. Herbeloti Bibl. Orient. voce Abaka-Khan. [t. i. p. 5.]

* De tempore habitæ Synodi Iconiensis a Baronio, Binio aliisque dissentit Valesius ad Eusebii H. E. vii. 7. Dissentiunt pariter Pagius et Harduinus. Cf. Mansius not. ad novam et amplissimam Conciliorum Collectionem, t. i. p. 909. sqq.

† Item scriptor Actuum Justini Martyris, in Ruinarti Actis Martyrum sinceris, p. 59. §. 3. cujus conjectura, ex qua pro Iconio Phrygiæ legendum Iconio Lycaoniæ, non probabilis videtur, ut e Xenophontis verbis intelligi potest.

quædam accepisse. Iconium sane, ut modo retuli, tamquam extremam Phrygiæ urbem intranti Lycaoniam, describit Xenophon l. i. *Ἀναβ.* p. 170. Ex quo intelligimus, iis multum cum Phrygibus commercii interces-
sisse. In eo assentior Viro summo, patriam eorum et avitam linguam fuisse Cappadocicam. Strabo l. xii. sub initium commemorat, Cappadoces peculiari lingua uti, eosque, qui illa lingua utuntur, versus meridiem terminari Cilicio Tauro, versus orientem Armenia et Colchide, versus Septemtrionem Euxino mari usque ad Halys fluminis ostia, versus occasum Paphlagonica natione et Galatis, Lycaoniam usque et Ciliciam asperam. Videntur hic Lycaones excludi, sed si rem accuratius perpendamus, contrarium nullo negotio ex Strabone eliciemus. Etenim si e Galatia proficiscaris, in Lycaoniam venis, et tandem in Ciliciam asperam. Jam vero si Lycaonia est terminus, non potest esse Cilicia aspera, quæ Lycaoniam sequitur, et ab ea Tauro monte divi-
ditur. Itaque Lycaoniam includas, plane necessarium est, id quod etiam tota illa descriptio aliaque insuper argumenta evincunt. Ita idem Strabo ait, p. 371. [813.], longitudinem Cappadociæ *ὁμογλώσσου* a Lycaonia et Phrygia ad Euphratem usque patere.¹ At Phrygia pone Lycaoniam sita est. Quodsi itaque ex mente Strabonis accurate terminos ponere velis, a Phrygia incipiendum inclusa Lycaonia, et usque ad Armeniam pergendum est. Quam late extenditur Taurus et Antitaurus, soli Cappadoces et Lycaones habitarunt. Finis Tauri ab altero latere Cappadociam, ab altero Lycaoniam terminabat, ut adeo hæ gentes fere pro una habendæ sint. Et sic Strabo dicto jam l. xii. p. 392. [853.], *Πλησιάζει δ' ἡδὴ τοῦτοις τοῖς τόποις ὁ Ταῦρος, ὃ τὴν Καππαδοκίαν διέζων καὶ τὴν Λυκαονίαν, πρὸς τοὺς ὑπερκείμενους Κίλικας τοὺς τραχιώτας*, ad hæc loca jam Taurus accedit, Cap-
padociam et Lycaoniam distinguens a Cilicibus suprajacentibus, qui Trachiotæ ab asperitate regionis dicuntur. Tempore Artaxerxis Mnemonis Lycaones etiam cum Cappadocibus uni subjecti erant Satrapæ, teste Xenoph. l. vii. *Ἀναβάσ.* in fine. Legimus autem apud Strabonem p. 370. [811.], Sisynum, qui Cappadocum regnum affectavit, in montibus Lycaoniæ regiam suam habuisse. Præterea, sæpenumero Cappadocum nomine in-
clusos fuisse Lycaones, in priscis scriptoribus facile, qui volet, deprehendet. Ut e multis uno utar exemplo, scribit Plinius l. viii. c. 58, Onagros non transire montem, qui Cappadociam a Cilicia dividit, ubi nomine Cap-
padociæ Lycaoniam quoque intelligendam recte monent interpretes, inprimis quia Onagri sigillatim Lycaoniæ attribuuntur. Cf. Varro de Re Rustica l. ii. c. 6, et ipse Plinius l. viii. c. 44, [Strabo l. xii. p. 852.]

Quæ quidem omnia si secum invicem comparentur, et cum aliis scriptoribus contenduntur, perspicuum fore spero, veram esse Grotii sententiam, adeoque linguam Lycaonicam non fuisse diversam a Cappadocica. Quod tamen cum dico, inficias ire nolo, complura in usu apud Lycaones fuisse vocabula, quæ Cappadocibus ignota fuerint. Ex eo genere fortasse fuit vox *Ζάρβα*, quam Relandus p. 11. Diss. Misc. p. 262 ad veterem Persarum linguam refert. Mihi videtur Lycaonica sive Isaurica. Scribit Suidas in v. *Μουσουργοί, Ψάλτριοι* *Αἱ δὲ μουσουργοὶ βάρβαροι ἦσαν γυναῖκες· ὄνομα αὐταῖς ἐπιχώριον Ζάρβα.*—*ὁ δὲ Ἀβαρζάκιος*, lege *Αρβαζάκιος*, *μουσουργὸς συνέζη τοσαύταις, ὅσας οὐτ' ἐκεῖνος ἀριθμεῖν εἶχεν κ. λ.* Hic vero Arbazacius erat Isaurus, ut idem Suidas habet in *Ἀρβαζάκιος*, ubi tamen et dicitur, quod ex Armenia fuerit.

§ 19. De Lingua Cappadocum, quam fuisse vetustam Assyriacam existimamus.

Sic fere tandem ad finem pervenimus. Restat unum, ut, quæ fuerit Cappadocum lingua, breviter disqui-
ramus. Atque id nunc non examinabo, sitne peculiaris lingua; nam ea, quæ modo ex Strabone pro lingua Lycaonica afferebam, de hac re nos dubitare non sinunt.* Ceterum, cum pauca admodum de lingua vetusta Cappadocum comperta nobis sint, certi aliquid definire vix licet. Quoties vero hac de re cogitavi, suspicatus diu sum, fuisse hanc linguam eandem cum vetusta Assyria. Bochartus, vir insignis, ita de Cappadocibus sentit: 'non abhorruisse eorum sermonem a Syrio, sed fuisse impurissimum,' in Phaleg. col. 535. Cujus sententiæ hanc etiam reddit rationem, quod Leucosyri dicantur apud Steph. Byzant. Si memoria veterem his-
toriam repetimus, Cappadociam primum Assyriæ accensitam fuisse cognoscimus. Docet id vetus isque eruditus Apoll. Rhod. Schol. in l. ii. v. 948, *Ἀσσυρίαν εἶπε τὴν Συρίαν τὴν Καππαδοκίαν· ἐκαλεῖτο δὲ πάλαι Συρία*, ubi ipse Poëta loquitur de Sinope urbe Assyriaca, quæ erat in Paphlagonia.² Idem Schol. ad v. 966. Assyriam, illic memoratam, interpretatur Leucosyriam. Cf. Strabo l. xvi. init. Cum Assyriorum nomen ferme obsoletum esset, eique Syriæ appellatio succederet, etiam Cappadoces Syri vocati sunt, et quo a ceteris Syris distinguerentur, Leucosyri dicti sunt. De Leucosyris nihil addam, cum res ex Strabone, Stephano, Scholiaste Apollonii, Eustathio aliisque nota sit, præter hoc Hesychii, *Λευκόσυρος· Βαβυλωνίος λευκόχρους*, et Photii in Lexico MS. *Λευκόσυροι· οἱ Καππαδοκες, καὶ οὗς οἱ Ἰωνες Σύρους*, nempe καλοῦσι. Sunt ergo iidem Cappadoces, Syri, Leucosyri et Babylonii. Notabilis admodum est Herodoti locus l. i. c. 72. scribentis, *Οἱ δὲ Καππαδοκαὶ ὑπ' Ἑλλήνων Σύριοι ὀνομάζονται* ἔσαν δὲ οἱ Σύριοι οὗτοι, τὸ μὲν πρότερον ἢ Πέρσας ἀρξαι, Μήδων κατήκοι, τότε δὲ Κύρου, Cappadoces autem a Græcis Syri nominantur, et erant hi Syri, antequam Persæ imperitarent, ditionis Medorum, tunc vero Cyro parebant. Ipsum Cappadociæ nomen Persicum est, si Herodoto assentimur, ut equidem facile assentior, cujus hic est locus l. vii. c. 72, *οἱ δὲ Σύροι οὗτοι ὑπὸ Περσέων Καππαδοκαὶ καλεῖνται*.³ Certe reges Cappadociæ ad Cyrum Persam retulisse genus suum, testatur Diod. Sic. l. xxxi. apud Photium Cod. ccxliv. [p. 1157, t. ii. p. 517. ed. Wess.] Sacra Cappadocum fuerunt etiam Persica, teste Strabone l. xv. p. 504. [1065.] Nomina niensium Cappadocicorum perhibentur Persica esse, ut infra dicetur.⁴ De lingua Assyriaca sunt, qui dicant, eam fuisse Chaldaicam ipsam, alii argumentis non contem-

¹ Verba Strabonis sunt, *μῆκος δὲ ἀπὸ τῆς Λυκαονίας καὶ Φρυγίας κ. λ.* Conf. Herod. l. iv. c. 49. 52. Potest ad hunc loquendi modum trahi illa phrasis, quam Poëtis familiarem esse observat Strabo l. viii. p. 235. et ex illo Eustath. in Il. B. p. 305.

² Hinc Syri dicuntur tempore Herculis tenuisse Sinopen, quibus eam urbem Autolycus Græcus eripuerit. V. Plutarchus in Lucullo p. 925, 926. ed. Steph.

³ Verus id iudico, quam quod Plinius affirmat l. vi. c. 3., a Cappadocæ annæ fuisse cognominatos Cappadoces, vel etiam a con-
ditore gentis Cappadocæ, ut legitur apud Steph. Byz. v. *Καππαδοκία*, qui provocat ad Herodotum, sed apud quem id frustra quaeritur. Aut lectio corrupta est substituendumque nomen Herodiani vel simile, aut ipsa Herodoti verba, ex gr. l. i. c. 72. v. 49. vii. 72. ex-
ciderunt culpa librariorum.

⁴ In Brenneri Excerptis ex Mose Chorenensi Armeno p. 7. hæc leguntur: 'Ipse, Aram rex Armeniæ, Nino antiquior, in Cap-
padociam progrediens pugnaturus obviam habuit Païapen Kakam, virum de stirpe Chami, qui tyrannidem suam exercebat a Mari Pontico
usque ad Oceanum, quem profugatum coëgit Aram fugere in insulam quandam maris Asiatici. Reliquit deinde ad custodiam regionis
quemdam Armenum Ducem nomine Misak, cum pluribus hominum millibus, ipse vero rediit in Armeniam, mandans prius subjectæ
regionis incolis, ut Armenice discerent. Dux ergo, cum illic civitatem edificasset, eam a suo nomine vocavit, quam tamen imperfectâ
pronuntiatione dicebant Masak, quæ multa post tempora a Cæsare dicta est Cæsarea.' Cum hac narratione conferri possent verba

* Non tantum Lucius in iungi linguam Cappadocum, Paphla-
gonum et Bactrianorum, in Pseudof. §. 14. sed dicitur etiam Apol-
lonius Tyaneus, et adeo Cappadox, librum de Sacrificiis scrip-
sisse *τὴν αὐτὴν φωνὴν ὁμοίως ὡς τὴν ἑλληνικὴν*, id est, lingua Cappadocum,
ut monet Olearius ad Philostratum de V. A. l. iv. c. 19. Dialectum
vero Atticam intelligendam existimat Fabricius v. iv. Bibl.

Gr. p. 61. An recte, dubito ob ea, quæ de eodem Apollonii libro
scribit Philostratus l. iii. c. 41. Hujus autem verba de Vit.
Sophist. l. ii. c. 13., non pertinere videntur ad linguam Cap-
padocum, sed ad horum pronuntiationem ling. Gr. crassam et du-
ram: a quo vitio Apollonius fuit immuns, si vera narrat Philo-
stratus l. i. c. 7, 14, 17.

nendis commoti aliter statuunt. Cf. inprimis Seldenus de Diis Syris in Prol. c. 2. Non nostrum nunc erit, inter summos viros tantam litem componere, quæ etiam ad rem, de quæ agitur, minus pertinet.¹ Illud tamen certum esse existimo, Assyrios literis Chaldaicis usos fuisse. Refert Athenæus l. xii. p. 529, prope Sardanapali tumulum duas columnas lapideas fuisse, in quibus *Χαλδαίκοις γράμμασιν*, Chaldaicis² literis, elogium exaratum fuerit, a Chæriilo postmodum metrorum lege ac numeris versum.* Arianus de Exped. Alex. l. ii. p. 91. [66, 67.] ejusdem Sardanapali monumentum commemorat, τὸ αἰτ, ἐπὶ γράμμα ἐπιγέγραπτο αὐτῷ, Ἀσσύρια γράμματα· οἱ μὲν Ἀσσύριοι καὶ μέτρον ἔφασκον ἑπεῖναι τῷ ἐπιγράμματι, inscriptio addita erat Assyrii literis, cui metrum subesse Assyrii dicebant. Cf. de ea inscriptione Strab. l. xiv. p. 464. [672.], Athen. p. 529 et 530, Hesych. in v. Σαρδανάπαλος [ibi Alberti], et alios. Literæ Assyriacæ ab aliis dicuntur Syriæ. Xenoph. l. vii. Cyrop. [c. 3.] p. 127, vel p. 110. ed. Gr. Steph., super tumulum Abradata Susiorum Principis atque uxoris ejus Pantheæ excitatam fuisse columnam refert, καὶ ἐπιγεγράφθαι φασὶ τὰ ὀνόματα, Σύρια γράμματα, Atque eorum nomina inscripta esse dicunt Syrii literis. A Judæis vero illa scriptura etiam hodie appellatur *תִּיִּישָׁא* Assyriaca.³ Et quid mirum est, Chaldaicas literas Assyrii usitatas fuisse, cum Chaldæi fuerint ipsorum sapientes, non aliter ac Persarum Magi, et Ægyptiorum *Προφῆται*, ita enim Heliodorus et alii appellant, quos Herodotus *ιερέας*. Chaldæi sæpenumero propterea Babylonii nominantur. V. Diod. Sic. l. ii. [c. 29.] p. 115. Horat. l. i. Carm. Od. viii.

Nec Babylonios

Tentaris numeros.

Ita quoque Macrobius l. i. Saturn. c. 3. Chaldæos appellat Babylonios. Hinc Magi Babylonii memorantur a Luciano in Nocyom. [t. i. p. 463.] Dicit eos Ælianus l. i. Hist. Anim. c. 22. *Βαβυλωνίους τε καὶ Χαλδαίους σοφούς*. Junguntur Chaldæi et Babyloniorum vates a Curtio l. v. c. i. §. 22. Atque verisimile est, illam linguam Chaldaicam fuisse eruditorum in Assyria et aulicorum. De communi vero Assyria dialecto res dubia manet.

Aut forte lingua Cappadocum antiqua fuit lingua vetusta Medica. Ita certe suspicabatur Vir eruditissimus La Croze, ex ipso Cappadocum nomine, et quibusdam nominibus propriis aliis. Inter populos a Japheto oriundos non intelligere literas Cappadoces, sed Medos, scribit Euseb. in Chron. p. 12. Videntur igitur Medi suam linguam in Cappadocia propagasse. Diversitas autem linguæ Medorum ab aliis, aut earundem similitudo aperte docetur a Strabone l. xv. p. 498 et 500. [1054 et 1057.] De Arianis, Persis, Medis, Bactrianis septemtrionalibus et Sogdianis ait, εἰσὶ γὰρ πῶς καὶ ὁμόγλωττοι παρὰ μικρὸν, esse eos quasi ejusdem linguæ. Carmanitarum mores et sermonem, τὴν διάλεκτον, maxima ex parte cum Persarum ac Medorum moribus et sermone convenire, auctore Nearchō Geographus affirmat.†

Sed tempus est, ut ad linguam Cappadocicam redeam. Pauca nobis ex illa sunt reliqua, plura tamen procul dubio, quam a me afferri possunt, quæ olim ob ætatis imbecillitatem, postea propter temporis angustiam et negotia alia, rem hanc ea industria et solertia, qua oportebat, idoneus non sum accurate prosequi.

De origine linguæ Cappad. hactenus diximus. Mutationem posthac variam perpessam esse, quis negaverit? Nam, ut Ægyptiorum, Scytharum, Persarumque imperium taceam, ex sola Paphlagonum lingua in Cappadocicam linguam multa defluxisse, Strabo docet l. xii. p. 380, 381. [830.]

AMBROSIA, quatenus est nomen alicujus herbæ, de chartur in Geog. S. p. 754. Syris Harmala tribuit qua Plinius l. xxvii. c. 4 et 8, videtur vocabulum Cappadocum.

ARGÆUS mons est Cappadociæ, quem pro Deo coluerunt Cappadoces, de quo multa viri eruditi jam annotarunt.

ARMALA. Hoc nomine Cappadoces rutam hortensem appellarunt. V. Apul. de Herbis c. 89. Cf. Bo-

chartur in Geog. S. p. 754. Syris Harmala tribuit Auctor Appendicis Dioscoridis l. iii. c. 53.
 * ANOMENAMA nomen mensis Cappadocicum. Nomina mensium omnium Cappadocibus† usitata ex antiquo scriptore H. Stephanus in Thes. Gr. retulit. Ea vero esse plane Persica existimat Relandus P. ii. Diss. Misc. p. 129.

† APAIOTATA est nomen mensis apud Cappadoces.

Strabonis L. i. p. 28. et 29. [70, 71] de cognatione Armeniorum, Syrorum, et Arabum κατὰ τὴν διάλεκτον, etiam Assyriorum, Arianorum et Armeniorum, et L. ii. p. 58. [138, 139.], ubi de Semiramide et Nino, Syris dictis, ὡς τῆς μὲν ἡ Βαβυλωνίαν κτίσμα καὶ βασίλειον, τοῦ δὲ Νίνος, ὡς ἂν μητρόπολις τῆς Συρίας καὶ τῆς διαλέκτου δὲ μέχρι νῦν διαμενοῦσης τῆς αὐτῆς, τοῖς τε ἐκτὸς τοῦ Εὐφράτου καὶ τοῖς ἐντὸς.

Assyrii vero a Chaldæis et Babylonii distinguuntur, Jer. l. 17, 18., Ezech. xxiii. 23. Recte igitur Babylonii dicuntur ab Horatio aliisque, ut in contextu monebo, quamvis Ælianus l. iv. v. h. c. 20. videatur Chaldæos habuisse diversos a Babylonii, scribens, πρὸς τοὺς Χαλδαίους, καὶ εἰς Βαβυλῶνα, καὶ πρὸς τοὺς Μάγους [ad q. l. omnino legendus Perizonius.] Male autem alii Assyrios, proprie sic dietos, cum Babylonii et Chaldæis confundunt, Suidas v. Ἀσσύριοι, Auctor Etymol. M., Hesych., apud quem Ἀσσυρία ἢ Χαλδαία, Ἀσσυρία ἢ Χαλδαία, [et loco alieno post vocem Ἀσσυρία, Ἀσσυρίων Χαλδαίων.] Jungatur Origenes c. Celsum l. vi. p. 285. [693.], coll. Daniele, i. 4. Lubens fateor, nomine Assyriæ antiquissimis temporibus non solum Assyriam fuisse significatam, verum et complura alia regna, quorum potiti erant Assyrii, non raro comprehensa fuisse. Hinc fit, ut omnis illa Asia ora veteribus cognita a Judæa et Syria ad Indiam usque fere a quibusdam communi Assyriæ nomine indicetur. Sic Diodorus pater, qui fuit rex Tyrius, dicitur rex Assyriorum a Servio ad L. i. Æn. v. 646., quem etiam vide ad v. 733.—Carrae vocantur Assyriæ a Lucano l. i. v. 105. Considerandus etiam locus Xenophontis l. viii. Cyrop. p. 128. ed. Steph. Gr. Neque hoc nego, Babylonios sive Chaldæos, debellatos ab Assyriis, horum nomine aliquando appellatos esse. Inde lux affulget verbis Michæ v. 5. Pariter laetior, sub lingua Assyria nonnunquam intelligi linguam Chaldæam et Hebræam, unde Themistius Orat. vii. p. 89. et xi. p. 147. Proverbia Salomonis vocat Ἀσσύρια γράμματα [comparentur Gale ad Jamblichum de Myst. p. 291., et Perizonius in Orig. Babyl. p. 10, 60. sqq.] Ut autem in S. Codice, gnemadmodum vidimus, Assyrii distinguuntur a Babylonii sive Chaldæis, ita etiam a Xenoph. l. ii. Cyrop. [c. 2. v. 1.] p. 23. ὁ δὲ Ἀσσύριος, inquit, ὁ Βαβυλωνίαν τε ἔχων καὶ τὴν ἄλλην Ἀσσυρίαν. Eusebius in Chron. p. 11. diversam Assyriorum et Chaldæorum originem refert; Arphaxadum enim Chaldæos, Assurem Assyrios condidisse, auctor est; et hinc Babyloniam ab Assyria discernit, uti quoque fecit Origenes c. Celsum, p. 252. [332.] Existimo igitur, veterem Assyriorum linguam fuisse diversam a sermone Babylonico, sive Chaldaico.

² Persæ etiam Chaldaicis literis uti videntur, ut colligi potest ex Herodoto l. iv. c. 87., quem locum non uellexit Vir doctissimus La Croze in dissertatione inserta Collectioni Precum Dominicarum Chamberleyn. p. 129, 130. Persicæ tamen literæ vocantur a Strabone l. xv. p. 502, ἐπὶ γράμμα δ' εἶναι Ἑλληνικὸν Περσικοῖς κεχαραγμένον γράμμασιν.

³ V. Is. Vossius de LXX. interpretibus, p. 13, 14. Lightfootus in Matth. v. 18. Kircherus in Œdipo T. ii. P. i. p. 81. sqq., Rheufertius in Opp. Philolog. p. 243. Adderem verba Plinii l. vii. c. 56. 'Literas semper arbitror Assyrias fuisse,' nisi forte cum Perizonio in Orig. Babylon. [p. 10., cui assentitur Alb. Schultens Instit. Ling. Hebr. p. 14.] legendum esset Assyriis.

* Eadem literæ Chaldaicæ appellantur ab Aristobulo Ἀσσύρια γράμματα. V. Athen. l. xii. p. 468, 469. ed. nov.

† Damis Ninus apud Philostratum de Vita Apoll. l. i. c. 19, τὰς φωνὰς τῶν βαρβάρων, ὅποσαι εἰσὶν, εἰσὶ δὲ ἄλλη μὲν Ἀρμενίων, ἄλλη δὲ Μηδίων τε καὶ Περσίων, ἄλλη δὲ Καδουσίων, μεταλαμβάνων δὲ πάσας.

‡ Cf. Fabricii Menologium, p. 71, 72. Si omnia mensium

nomina Cappadocica, quorum facta mentio est, sedulo animadvertimus, necesse est, existimemus aut plures menses, quam vulgo, numerasse Cappadoces, aut potius unum eundemque mensem pluribus nominibus appellatum esse. Cujusmodi exempla apud plerasque gentes in Oriente et Occidente extant complura.

Non audeo affirmare, eundem mensem dictum fuisse aut 'Αραπρά, aut 'Αραταρά. Sextum Januarii Romanorum diem respondere decimo tertio 'Αραπρά Cappadocum, observat Epiphanius Hæresi lii. §. 24, ibidemque notat, vi. Id. Novemb. Romanorum respondere decimo quinto 'Αραταρά Cappadocum.

'ΑΡΟΡΑ }

'ΑΡΤΑΕΣΙΝ }

'ΑΡΤΑΝΙΑ }

} nomina mensium iu Cappadocia erant.

ASBAMÆUS Jupiter apud eos appellatus fuit, quod nomen ex Syrorum lingua explicare aggreditur magnus Bochartus I. c. p. 535. Rem commemorat Ammian. Marcell. l. xxiii. [c. 6 vel 19.] p. 269: 'Apud Asbamæi quoque Jovis templum in Cappadocia, ubi amplissimus ille Philosophus Apollonius traditur natus prope oppidum Tyana, stagno effluens fons cernitur,' &c.*

DATHUSA nomen mensis lingua Cappadocum. In excerptis e Cyrilli libris contra Theodorum Mopsuest., iu Actis Concilii Quinti, apud Labbeum T. v. p. 476. hæc præstant: 'Adhortatur enim magis Tyanensem Episcopum ad Martyrum festivitatem pervenire, quæ in Arianis, prædio ejusdem S. Gregorii, celebratur in mense, quem ipse Cappadocum lingua Dathusa vocat;' item p. 478: 'mensis autem apud Cappadocas provinciali vocabulo Dathusa adjicitur.' Forte idem mensis indicatur, quem appellari Τετουσιαν infra videbimus.

ΔΑΚΙΗ apud Cappadoces Pontificatus Jovis dicebatur, teste Strab. l. xii. p. 369. fin. [810] Posset quis suspicari, legendum Δαγλη. Pergæi enim ἄγον sive ἄγών vocabant fæminam Sacerdotem Dianæ, ut duobus locis Hesychius annotavit. Sed tum hæc vox esset Gr. Manum itaque melius ab istis abstinemus, quæ propter obscuritatem non capimus.†

DESANAUS, Hercules. Scribit Freculphus in Chron. t. i. l. ii. c. 11. 'Hercules autem Desanaus cognomine in Phœnice clarus habetur, inde ad nostram usque memoriam a Cappadocibus et Eliensibus, [lege Iliensibus,] adhuc dicitur.' Et sic prorsus eodem modo Eusebius in Lat. Chron. p. 14: 'Hercules cognomento Desanaus in Phœnice clarus habetur. Unde et ad nostram memoriam a Cappadocibus et Eliensibus Desanaus adhuc dicitur.' V. notas Schurtzfeldschii in Notitia Bibl. Vinar. p. 102. In Græcis vero Eusebii p. 29. locus ita concipitur, 'Ἡρακλέα τινὲς φασιν ἐν Φοινίκη γινώριζεσθαι Διῶδαν ἐπιλεγόμενον, ὡς καὶ μέχρι νυν ὑπὸ Καππαδόκων καὶ Ἰλίων, lego Ἰλιέων, κεκλησθαι, forte κέκληται. De hoc Desanao etiam quædam notant Vossius de Idololatria, l. i. c. 22, et Seldenus de Diis Syris, p. 187, 188. Videndum, an Hercules Thasius, cujus Herodotus meminit l. ii. c. 44, huc facere possit. Sed locum bene perpende.‡ Quid si Desanaus sit Τέχνη Tiasan, vel Deasan, sic saltem pronunciant hodie Ægyptii, i. e. ὑπερασπιστής?

KAPAA, virile, bellicosum. Strabo loquens de Cardacibus, hominibus ad rapinam assuetis, qui Cappadociam inhabitant, ait, κάρδα τὸ ἀνδρώδες καὶ πολεμικὸν λέγεται, p. 504. [1067, sed illic de Persis.] Mihi tamen vox hæc

videtur originis Scythicæ. V. Scythica mea MSS. [mihi non visa. Cf. vero notæ ad Hesych. v. Κάρδακες.]

KOMANA, nomen Deæ alicujus. Præter Jovem Cappadoces coluerunt Deam, quam plurimi Bellonam fuisse volunt. Strabo a loco Comanam appellat, l. xii. p. 369, 385 et 395. [809. 835.] Plutarchus in Sylla, p. 457. dubitat, sitne Bellona, an Luna, an vero Minerva nuncupanda.¶

KONΔΥ poculum Cappadocicum memoratur a Menandro apud Athen. l. x. p. 434. et xi. p. 477. Hic Κόνδον vocat ποτήριον Ἀσιατικόν. Ab Hipparcho ibidem attribui videtur Persis, et a Nicomacho p. 478. aperte dicitur Κόνδον Περσικόν. Hesych. ait, Κόνδον esse ποτήριον Βαρβαρικόν, poculum Barbaricum,¶ quod de Cappadocibus æque, atque de Persis capi potest.

ΛΥΤΑΝΟΝ. In Fragmentis Savillii apud Usserium de Anno Macedonum, p. 40 et 41. annotatur, hoc nomine Januarium dici Cappadocibus. Quod an satis certum sit, dubito, cum ille Romanorum mensis nomine Cappadocico alio appelletur in catalogo mensium, de quo supra dictum. Sed illic

MATA ut nomen mensis occurrit.

MAZACHA sive MAZACA, nomen urbis proprium, sub Argæo sitæ, quam Solinus c. 45. ait ab incolis matrem urbium appellari. An hinc nomen factum sit urbi, an vero Metropoli esse indicare voluerit Solinus, dicere non sustineo.** Bochartus ab equis dictam vult, quibus Cappadoces celebrantur. Constantinus de Them. l. i. n. 2, ut observant Holstenius p. 154. et Pinedo in Steph. Byz., memoriæ prodidit, appellatam fuisse ἀπὸ Μουσῶν τοῦ τῶν Καππαδόκων ἀρχηγόνου, a Mosoch Cappadocum primo auctore. Mosoch ille 'est filius Japheti, ab Hebræis מֹשֶׁח Gen. x. 2. dictus, ubi Septuaginta interpretes habent Μοσῶχ, qua ratione forsitan et apud Constantinum Porphy. legendum est. Longe fœdus mendum insedit Isidorus, apud quem l. ix. Etymol. c. 2. p. 1037. hæc nullo sensu leguntur: 'Moloch, ex quo Cappadoces sunt, unde et urbs apud eos usque hodie Maleca dicitur.' Corrigenda hæc ita sunt: 'Mosoch, ex quo Cappadoces sunt, unde et urbs apud eos usque hodie Mazeca dicitur.' Nisi forte origo ex Parthorum lingua sit repetenda, qui Μαζάκιν hastam dicebant, auctore Hesychio. Sic etiam Romani Quirites dicti sunt a Curi, quod Sabinorum lingua hasta erat. Postea hæc urbs Eusebia et Cæsarea nuncupata est.‡

MELITA est alia Cappadociæ urbs, quam Semiramis condidisse a Plinio perhibetur l. vi. c. 3. Origo vocis videtur esse Assyriaca. Assyrii enim Venerem Mylittam appellabant, ut ex Herodoto l. i. c. 131 et 199. constat. De ea Scaliger et Seldenus †† quædam notarunt. Forsitan ipsa Semiramis Mylitta dicta est, nam divinis honoribus post mortem eam ab Assyriis cultam esse, Diodorus Sic. scriptum reliquit l. ii. [c. 20.] p. 107. Aut vero in honorem Veneris et in memoriam suæ originis hanc urbem a se conditam Melitam nuncupavit.

MOLY appellarunt Cappadoces rutam hortensem, teste Apuleio de Herbis c. 89.

* Similiter quidem מֹשֶׁח Genes. x. 23. vocatur Μοσῶχ, non vero ille, ut in prima hujus libelli editione scripsi, sed hic intelligendus est. Cf. Hieron. in Quæst. Hebr. ad Gen. x. 2.

† Olim conjiciebam Mazaca, sed Mazeca propius accedit ad vitiosum Maleca. Sic etiam apud Hieronymum in Quæst. Hebr. ad Gen. x. 2. 'Mosoch Cappadoces, unde et urbs usque hodie Mazeca dicitur.' Hieronymum autem inprimis compilavit Isidorus. Mazaceni Cappadoces dicuntur Μοσολινοὶ ὑπὸ Μοσῶχου κτισθέντες, apud Fl. Joseph. l. i. Antiq. c. 6. Cf. Hieron. l. xviii. in Esaiam col. 507. l. viii. in Ezech. col. 384. Adeundus quoque Schröderus Dissert. Prelim. in Grammaticam Armenicam p. 64. et huc referendus locus e Mose Chorenensi supra [p. 128.] jam citatus. Pro Μοσῶχ apud Eustath. in Hexæmeron p. 51. vitiose legitur Μοσῶχ.

‡ Steph. Byzant. Καισάρεια, μητρόπολις τῆς Καππαδοκίας, ἡ πρὶν Εὐσιβεία, καὶ Μάζακα, ὡς Στράβων [ibi Berkeliu]. Cf. Salmas. Exercit. Plin. t. ii. p. 626. et Cellarius l. iii. Geogr. Antiq. c. 8. p. 210.

* Ipse ille fons, Jovi sacer, vocatur Ἀσβαμαῖος a Philostrato de V. Apoll. l. i. c. 6. Neque in Ammiano, neque in Philostrato nomen barbarum mutandum. Comparentur notæ Valesii et Olearii, item Kusteri ad hæc Suidæ verba Ἀσβαμαῖον ὕδωρ οὕτω καλοῦμενον.

† Ex ipso Strabone satis apparet, Δακίην esse nomen ejusdem regionis in Cappadocia. In Cod. autem Medic. legi Διός Δακίου, exemplo meo Gronovius adscripsit.

‡ De cultu Herculis apud Thasios testantur numi antiqui. V. Holstenii notæ in Steph. p. 133. Sed qui verba Herodoti bene perpendat, protinus videbit, Herculem Thasium, de Thaso insula dictum, huc non pertinere. Originatio autem Ægyptiaca magis ingeniosa mihi videtur, quam probabilis.

¶ Dea Comana fuit numen Topicum in Cappadocia, sive Diana, sive alia quæcumque. Pertinent hæc verba Pausaniæ in Laconicis p. 249, ἀμφισβητοῦσι μὲν Καππαδοκίαι τὸ ἄγαλμα (τῆς Ταυρικῆς θεᾶς, Ταυρικῆς Diana) εἶναι παρὰ σφοῖσι, et Dionis Cassii l. xxxv. [p. 11, τὴν δὲ δὴ Κόμωνα τῆς τε γυν. Καππαδοκίας ἐστίν, καὶ ἐδίδκεν τὸ τε τῆς Ἀρτέμιδος τὸ Ταυρικὸν βέλος δαῖμα αὐτῇ ἔχεν, ad q. l. Reimarum notavit. Origenes l. vi. c. Celsum c. 22. p. 617. Memorat mysteria Καππαδοκῶν περὶ τῆς ἐν Κομάνοις Ἀρτέμιδος.

¶ Pollux l. vi. segm. 96. scribit, Κόνδον esse poculum Καππαδοκί-

κόν. Vox videtur origine Persica. Cf. Casaub. et Schweighæus. t. vi. Animadv. in Athenæum p. 146, 147, atque viri eruditi ad Hesych. v. Κόνδον. Est animadversione dignum, nec ab aliis prætermisum, peregrinam hanc vocem usurpasse Interpr. Alex. V. T. Gen. xlv. 2 sqq. et Jes. li. 17.

** Posterius unice verum est. Strabo l. xii. p. 811, Ἐξ ἧς Κιλικίαι καλοῦνται Μάζακα (in Cod. Med. Μάζακα) ἡ μητρόπολις τοῦ ἐθνους, et lib. xiv. p. 979. Ἐξ Μάζακα (iterum in eodem Cod. Μάζακα) τὴν μητρόπολιν τῶν Καππαδοκῶν. Procopius lib. v. de Ædific. c. 4. Ἐξ μητροπόλεως Ἀζίωμα ἦλθεν, οὕτω γὰρ πόλιν τὴν πρώτην τοῦ ἐθνους καλοῦσι Ῥωμαῖοι. Loquitur autem de Mazaca, deinceps dicta Cæsarea. In Numis quoque dicitur Μητρόπολις. V. Holstenius ad Steph. Byz. p. 154. Non tantum erat civitas Cappadociæ maxima, ut appellatur a Sexto Rufo c. 11, aliisque, sed et sedes Regum, monente Strabone l. xii. p. 813. Quemadmodum vero Mazaca, ita Nicæa dicitur μητρόπολις a Strabone l. xii. p. 848, mater urbium ab Ammiano Marc. l. xxvi. c. 1.

†† Multi alii, laudati a Cl. Wesselingio ad Herodot. i. 131. Quæ autem dicuntur de origine nominis Melita, valde dubia sunt. Si Veneris habenda ratio esset, haud negligendum foret, apud Hesych. inveniri Μελίτης Ἀφροδίτης, si sana ea lectio est, et hoc nomen Theocrito Id. xv. 94. recte a Salmasio redditum.

NABAA dicitur instrumentum Musicum Cappadocum, a Clemente Alex. l. i. Strom. p. 307. [363.] Alii tamen aliis gentibus, ex. gr. Phoenicibus sive Hebræis, Syris, Assyriis, tam instrumenti inventionem, quam nomen adscribunt. V. Strab. l. x. p. 387. [722.], Athenæum l. iv. c. 23 [p. 179, 180. ed. nov.], Bochartum in Geogr. S. p. 807. 808.*

NHEΞΙΖ animal est Cappadocicum. Hesych. Νηξίς· ἐν Καππαδοκίᾳ γενόμενος μὺς, ὃν σκίουρόν τινας λέγουσιν, Neexis mus est, qui in Cappadocia reperitur, quem sciurum, seu nitelam, quidam dicunt. Videtur esse animal illud, quod hodie in regionibus illis vocatur Zits-jan. Effigiem illius et descriptionem vide apud Corn. de Bruyn t. v. Itiner. p. 203. ed. Gall. Cf. etiam, quæ de nitelis volantibus referuntur in Transactt. Soc. Angl. atque ex illis in Diario eruditorum Gallico, Journal des Sçavans, Avril 1740. Art. iii. p. 511, 512. Legantur item Gmelini Itinerarium Sibericum t. ii. p. 233, 234, Stalenbergius in Asia et Europa Septentrionali et Orientali p. 350, 395, de muribus vel nitelis in regionibus circa Caucasum Olearius in Itiner. p. 740. ed. Germ., et de iisdem circa Pontum Euxinum Chardin Voyages t. i. p. 119. Ejusmodi sunt mures, de quibus Ælianus de Animal. l. xvii. c. 17, ex quibus vestes confectæ dicebantur *καύνακες* sive *καυνάται*. V. Pollucem p. 339. [l. x. segm. 123, ibi pereximiam Hemsterhusii annotationem,] Hesych. v.

Καυνάται [c. n. Alberti et aliorum], Scaligeri Conjectanea in Varronem de L. L. p. 67. Hinc forte vestes Armeniorum appellantur *μυῦροι*, ex murium nempe pellibus confectæ, apud Pollucem l. vii. c. 13. [segm. 60. et Hesych. v. *Μυῦρός*.] V. omnino les Voyages de Tournefort t. ii. p. 113, 197. Plinius l. viii. c. 37. mentionem facit murium Pouticorum, qui forte iidem sunt, et de quibus eorumque similibus, ex quorum pellibus vestimenta contexuntur, quædam habet Eustath. in Hexaem. p. 96, 97, et Is. Vossius Comment. in Catullum p. 190. Jungantur Anonymus in Expositione totius mundi, in Hudsoni Geographis Minor. t. ii. p. 10, et Relation de la Tartarie par Martini p. 147, ubi hæc verba: 'des souris de Moscovie, que nous appellons communément martes Zibel-lines.'

ΞΑΝΑΝΘΗΠΙ nomen mensis Cappadocici.

ΠΕΡΑΣΙΑ cognomen Dianæ Cappadocicum. V. Strabo l. xii. p. 370. [811.]

PHENGITES lapis in Cappadocia. Isidorus l. xvi. c. 4. Sed rectius forsitan nomen Gr. videbitur, conveniens proprietati lapidis, qui illic describitur.

ΣΟΝΔΑΡΑ mensis Cappadocicus.

ΤΕΤΟΥΣΙΑ itidem nomen mensis, forte non diversus a Dathusa, de quo brevi ante diximus.

ΤΙΠΕ } sunt quoque nomina duorum mensium in
ΩΣΜΟΝΙΑ } Cappadocia.

§ 19. Conclusio hujus Disquisitionis.

Cum jam prima hujus Dissertatiunculæ folia Typographo commissem, amicus quidam meus, Lipsia re- diens, mecum communicavit Viri Rever. et Magnifici C. F. Boernerii eruditam Diatriben, qua Acta Lycaonica insigniter illustravit.† Summopere vero mihi gratulor, Virum doctissimum et ita mecum sentire, linguam Lycaonicam non esse Gr., et Rich. quoque Bentleii argumentis tantum auctoritatis tribuere. Quantum enim abhinc ponderis meæ sententiæ accedat, facile intelliget, quisquis Boernerii summam eruditionem, cum incredibili quadam animi vi et perspicacia conjunctam, perpenderit.‡

Atque hæc sunt, quæ de lingua Lycaonica, pariterque de finitimis, hactenus comperta habeo. Nihil restat, quam ut rogem æquos benignosque lectores, æqui bonique hæc qualiacumque consulant, et tenues meos cœnatus favore suo promoveant.

FRID. GUIL. STURZII

DE DIALECTO MACEDONICA ET ALEXANDRINA

LIBER.

LIPSÆ APUD JO. AUG. GLO. WEIGEL, MDCCCVIII.

PRÆFATIO.

DE dialecto Alexandrina scripturo video mihi nonnulla præmittenda esse de consilio meo atque instituto. Fortassis enim, ut fit, non deerunt, qui temere susceptam hanc operam neque ullius utilitatis esse convicien-

* Comparentur docti homines ad Hesych. v. *Νέξια* et *Ναβλάς*, Valekenarius in Callimachi Eleg. Fragm. p. 16, 17.

† Boernerii Disputatio recusa est in Thesaurio Novo Dissert. ex Museo Hasæi et Ikenii, t. ii. p. 625—637. Paucis tantum verbis p. 633 significat, displicere sibi sententiam eorum, qui linguam Lycaonicam putant fuisse ling. Gr. dialectum, sed contra probare se Bentleii aliorumque opinionem, Lycaonas peculiarem et a Gr. distinctam linguam habuisse existimantium. Boernerianam excipit illic, p. 638—648. Disquis. Jablonsk. Huic subnectitur p. 648—657. Dissertatio Pfizeri de Apotheosi Pauli et Barnabæ a Lystrensibus frustra tentata. Non negat is, quod Grotius affirmarat, linguam Lycaonicam fuisse Cappadocicam, sed adjungit: 'Cumque in minori Asia Gr. Linguae usus obtineret, sine dubio peculiaris ejus dialectus fuit, ut in aliis regionibus Dorica, Ionica, etc.' Nihil illic amplius de lingua Lycaonum. Majus habet momentum majorique eruditionis copia est scripta Diatribæ Guhlingii, in eodem Thesaurio Hasæo-Ikeniano repetita, p. 657—661, de lingua Lycaonica a Pelasgis Græcis orta. Negat, seimonem Lycaonicum eundem fuisse, qui Cappadocum, aut vulgarem quamdam ling. Gr. dialectum, Dissentit a Jablonskio, cujus tamen

Dissertationem, quamquam multa quæsitam cura, et e Wolfii tantum Curis Philologicis notam, non viderat, ut scribit §. v. Quod profecto mirum videatur, cum Guhlingius biennio post Jablonskium scripserit, fueritque isto tempore Theologus et Philologus Chemnicensis, jam antea disputationibus non vulgaris argumenti nominis famam consecutus, monente Cl. Saxio P. vi. Onom. p. 366. Quidquid id est, ipse existimat §. vii. 'Lycaonicam linguam ab origine omnino Gr. dimanasse, migratione tamen, coalitione cum aliis gentibus communitateque, in ipsa longinquitate temporis, natura regionis, arte vel negligentia incolarum, varia mutasse ratione, atque ab prima stirpe, more linguarum communi, defecisse.' Quam ille suam sententiam docte illustrare et confirmare conatus est. Rectene, an secus, poterunt judicare, qui libellos Jablonskii et Guhlingii diligenter comparent.

‡ Honorificum hoc de Boernerio testimonium confirmant, cum multi alii, tum præclari illi veræ eruditionis existimatores, Ernestius in Opusc. Theolog. p. 7, et Saxius, qui sibi etiam, Lipsiæ olim in literas incumbenti, satis constitisse scribit, P. vii. Onom. Lit. p. 63, 64. Boernerum formularium duntaxat Theologum haudquaquam fuisse,

tur.¹ Quales criminationes ut repellam, nihil aliud mihi afferendum puto, nisi viros multos præclaros et insigniter doctos, e quibus vel unum Jo. Alb. Fabricium² laudasse sufficiet, jam dudum optasse, ut aliquando vir harum rerum peritus vestigia illius dialecti paulo diligentius, quam adhuc factum esset, persequeretur. Quæ enim Jo. Croius,³ Humphr. Hodius,⁴ Jo. Conr. Schwartzius,⁵ Mich. Maittaire,⁶ Jo. Jac. Bretingerus,⁷ Jo. Dav. Michaelis,⁸ Jo. Frid. Fischerus,⁹ alique¹⁰ habent, ea nullo modo sufficere quivis intelligit. Quod ut magis pateat, uique a quolibet, quam prudenter in talibus judicandis versandum sit, cognoscatur, et, quam lubricam viam nos ingressi simus, perspiciatur, non alienum a ratione mea videtur, e libro Croii, et, quam lubricam viam nos ingressi simus, perspiciatur, non alienum a ratione mea videtur, e libro Croii, præsertim cum jam rarecere cœperit, cumque etiam Hodius¹¹ tam secutus reperitur, exempli loco ponere, quæ ille de nominibus ἐξηγηται, σοφοί, et σοφισταί disseruit. Hæc enim cum in versione Alex.¹² de vatibus et magis legi constaret, e dialecto Alex. derivare hanc eorum potestatem non dubitavit. Mihi vero non soli Alexandrini videbantur ita usi esse illis vocabulis. Nam ἐξηγησις, auctore Schol. Sophocl. ad Elec. 423. est διασάφησις θείων, et ipsi ἐξηγηται a Polluce 7, 188. diserte in hominum futura prædicentium numero referuntur, atque ab eodem 8, 124. dicuntur sic appellati fuisse οἱ τὰ περὶ τῶν διοσημειῶν καὶ τὰ τῶν ἄλλων ἱερῶν διδάσκοντες. Qui vocabuli usus confirmari etiam potest optimorum scriptorum locis. Sic ab Herodoto 1. 78. Croesus nariatur θεοπρόπους misisse ἐς τοὺς ἐξηγητάς Τελμισσέων, eosque jussisse consulere de prodigii cujusdam significato. Apud Theophrastum (chariaci. 10. 2.) homo superstitiosus, si forte mus perrosierit sacrum faninarium, adire legitur πρὸς τὸν ἐξηγητήν. Xenophonte (Cyp. 8. 3, 11.) auctore, sacra facta sunt, ὡς ἐξηγῶσαντο οἱ μάγοι. Plutarchus (de Is. et Osir. c. 98.) Timotheum, quem ex Eumolpidarum familia fuisse aliunde constat, appellat ἐξηγητήν. Et in vita Numæ c. 9. ὁ μέγιστος, inquit, τῶν Ποντιφίκων οἷον ἐξηγητοῦ καὶ προφῆτου, μᾶλλον δὲ ἱεροφάντου τάξιν ἐπέχει. Omnium minime prætermittendi sunt ii loci, in quibus nomina μάντις et ἐξηγητής iniquam pene idem significantia, ut Platonis: (invenite libro 8. de legib.) ἐξηγῶνται καὶ ἱερεῖς, ἱερεῖαί τε, καὶ μάντις. Et Aristidis (Panath. T. i. p. 196. ed. Jebb.) διὰ τοῦ κοινοῦ μάντις καὶ ἐξηγητοῦ.¹³ Schol. Aristoph. ad nubh. 831. Λάμπων ὁ μάντις, ὃν ἐξηγητήν ἐκάλουν.¹⁴ Apud Ægyptios vero, atque adeo Alexandrinos, ἐξηγητής erat magistratus πορφόραν ἀμπεχόμενος, καὶ ἔχων πατρίους τιμὰς, καὶ ἐπιμέλειαν τῶν τῇ πόλει χρησίμων, auctore Strabone.¹⁵ Neque magis ostendi posse arbitrar, eum, quem indicavimus, vocabulorum σοφοί et σοφισταί usum, solis aut maxime Alexandrinis fuisse proprium. Certe, ut alios mittam, cum Ægeus apud Eurip. (Med. 683, 685.) hoc itineris sui consilium esse ostendisset, ut Pittheum de oraculi ab Apolline sibi dati sententia consuleret, Medea consilium istud probat his verbis (v. 686.): Σοφὸς γὰρ ἄνθρωπος, καὶ τριβῶν τὰ τοιάδε. Et Herod. 2. 49. Melampodem dicit fuisse ἄνθρωπος σοφὸν, μαντικὴν τε ἐαυτῷ συστήσαι, quem postea secuti sint alii σοφισταί. Itaque ἐξηγηται, σοφοί, σοφισταί, et μάντις, habent, etiam apud alios scriptores, notionem fere eandem, ita quidem, ut σοφοί et σοφισταί sint nomina generis, μάντις et ἐξηγηται speciei, quorum tamen illud latius pateat, hoc angustius.

Jam quanquam ego neque tam sum invidus, ut de meritis aliorum et fama detrachere ullo modo studeam, neque tam arrogans, ut me solum sapere aut satis idoneum esse ad recte pertractandum hoc de Alex. dialecto argumentum existimem, neque inanis cujusdam gloriolæ, cui justum pretium statuere dudum didici, adeo cupidus, ut rem, quæ difficilis et operosa non minus quam incerta et exigui pretii videatur, agere facile ac libenter velim; tamen honestis multorum virorum doctrina excellentium precibus, ut, quæ olim de dialecto illa scripsissem, denuo ederem, auferem, ubi opus esset, et emendarem, tandem cedendum putavi, nullum laborem, quo illorum voluntati satis fieret, subterfugere certus, atque impense lætaturus, si judices æqui atque idonei, qui in rebus arduis etiam conari pulcrum esse sciant, me saltem hominem industrium, nec plane indiligentem, aut omnino in hoc rerum genere cœcum et hebetem, existimaverint. Nam de ipsius mei laboris utilitate non est quod multa dicantur, quippe quam vel ex eo patere cuique arbitror, quod multum inde juvari eorum studia possint, qui vel alios scriptores, quorum ætas incidit in tempora Ptolemæorum et sequentia, inprimis Alexandrinos, vel versionem veteris Testamenti Alexandrinam, et libros apocryphos ac novi Testamenti, aut emendare aut explicare et recte intelligere velint. Illud tamen commemorabo, conferre aliquid hunc libellum posse ad confirmandam Fr. Andr. Strothii¹⁶ sententiam, qua codicem versionis Alex. Vaticanum dignum esse ostendebat, qui denuo, et diligentissime quidem, cum editionibus, quæ ex eo fluxerunt, a viro quodam docto compararetur, cum quia primi editores multas ejus lectiones, quas quidem, utpote obscuras nec faciles intellectu, pro depravatis haberent, temere mutaverint, vel plane rejecerint, tum quia certum esset, saltem de multis illius versionis libris, in illo codice multo sæpius, quam in reliquis, qui quidem innotuerunt,

¹ Ita quidem scripseram olim. Sed fortasse rectius verba ista vel delevissem, vel mitigassem. Vidi enim, operam meam valde probatam fuisse viris eruditissimis, ut Villosino in troisieme lettre sur l'inscription Grecque de Rosette—et sur le dialecte Macédonien, quæ extat in Millini Magazin encyclop. No. vii. an xi. p. 330. 361. et sæpius, item libelli mei censoribus in ephemeridibus Lips. 1786. p. 1402. Goetting. 1786. Vol. ii. p. 1163. Jen. 1786. p. 411. Allg. Lit. Zeit. 1786. Vol. iii. p. 551. et 1788. Vol. iii. p. 295. item 1791. p. 450. ubi tamen libellus meus perperam dicitur esse Ilgenii, viri doctissimi et mihi amicissimi.

² In notis ad Sext. Empir. p. 261.

³ In obs. sacris et historicis in N. F. (Genev. 1645. 4.) inprimis c. 33.

⁴ In opere de biblorum textibus originalibus, versionibus Gr., et Lat. vulg. Oxon. 1705. fol. Cf. I. S. S. observatio ad Humphr. Hodii Lib. ii. de versionibus; quæ extat in (Conr. Ikenii) Symbolis literar. T. ii. Bremæ 1745. 8. p. 152—169.

⁵ In obs. de stylo LXX. interpretum, insertis Jo. Olearii de stylo N. T. libello, quem Jo. Conr. Schwartzius denuo edidit Coburgi 1721. 8. p. 294—345. quæ tamen obs. multa continent, quæ parum aut nihil faciunt ad rem nostram. Earum enim auctor hoc agit, ut orationem Alex. interpretum ob discrepantiam cum Atticâ dialecto non reprehendendam esse ostendat.

⁶ In opere de Gr. ling. dialectis. Cujus libri utilitatem enim ob raritatem exemplorum pauci cognoscere ac sentire ipsi possent, denuo eum, auctum quidem et emendatum, emisi Lond. et Lips. 1807. 8.

⁷ In præf. ad edit. V. T. ex versione LXX. interpretum T. ii. Tiguri 1731. 4. c. i. §. 40.—44. (quæ tamen prolegomena sunt Lei potius, quam ipsius Breitingeri) maximeque in epist. de antiquissimo Turicensi biblioth. Gr. Psalmorum libro. Turici 1748. 4. Neque negligenda sunt, quæ contra monuit Jo. Salom. Semlerus in obs. critica de dialecto Alex., quam inserendam curavit Miscellaneis Lips. novis, Vol. viii. p. 40—58. Cf. Car. Godofr. Woidii notitia codicis Alex., a Spohnio edita Lips. 1788. 8. n. 29—33.

⁸ Einleitung in die göttl. Schriften des neuen Bundes, T. i. ed. 3. Goetting. 1777. 4. p. 144. sqq.

⁹ In prolus. xxx. et xxxi. de vitis lexicorum N. T.

¹⁰ Ut Ill. Eichhornius in libro, qui inscribitur Einleitung ins alte Testament, ubi T. i. (Lips. 1803. 8.) p. 346. sq. pleraque exempla dialecti Alex. et Ægypti ab Hodio proposita retulit. Et auctores libri, cui titulus est Biblische Encyclopædie, Vol. i. Gothæ 1793. 4. p. 74—76. qui fere exemplis, quæ Michaelis attulerat, usi sunt.

¹¹ 2. 4. p. 121. operis paulo ante laudati.

¹² V. c. Gen. 41. 8. ἐξηγητὰς Αἰγύπτου, καὶ πάντας τοὺς σοφοὺς αὐτῆς. Ubi Cod. Ox. pro ἐξηγητὰς habet σοφιστὰς, Symmachus μάγους. Exod. 7. 11. τοὺς σοφιστὰς Αἰγύπτου, καὶ τοὺς φαρμακούς.

¹³ Sic in eadem Aristidis orat. p. 135. Themistocles τὰ μέλλοντα ὥσπερ μάντις ἐξηγῆτο.

¹⁴ V. quæ de hoc nominis ἐξηγητής et verbi ἐξηγεῖσθαι usu laudavit Fischerus in indice Theoph., et in nota 17. ad Platon. Enthyphr. c. 4. Add. Cuper. in apotheosi Homeri p. 276—278.

¹⁵ 17. p. 797. C. ed. Casaub.

¹⁶ In Versuch eines Verzeichnisses der Handschriften der LXX. (cujus particula I inserta extat in Repert. für bibl. u. morgenl. Litteratur T. v. 1779 p. 94—134.) p. 105. sq.

omnibus, genuina et vera interpretum verba reperiri. Quam quidem sententiam ita veram putamus, ut hoc in genere vix aliquid dici posse videatur certius. Cum enim in conficiendo hoc libello præcepta veterum grammaticorum contulissemus cum locis versionis illius Gr. non paucis, raro vidimus Alex. codicem (nam de hoc potissimum nunc agimus, quia de eo maxime mirum videri possit) exhibere vocabula, quæ ex illorum sententia habenda essent pro Alexandrinis. Ut verbis fidem facerem, adjeci nonnulla exempla,¹ e quibus apparet, codicem Alex. per librariorum vel grammaticorum male sedulos et Alex. dialecti naturam ignorantes, neque tamen semper diligentes satis ac sibi constantes,² turpiter fuisse interpolatum. Sed de his nunc quidem hæc.

Pauca supersunt, quorum puto mihi rationem esse reddendam. Scilicet prioribus paragraphis, quas propter multiplicem utilitatem nec ab hac nova editione abesse volui, repetii nonnulla, quæ jam ab aliis, multo me doctioribus, bene dicta fuisse non ignorabam, sed id mihi videor ita fecisse, ut nihil ex iis afferrem, quod non instituti mei ratio exigeret, utque suis quæque auctoribus bona fide referrem accepta. Neminem enim facile magis quam me, offendit illorum hominum ratio, qui millies jam coctam cramben rursus recoquunt, et ad fastidium usque lectoribus, non apponunt, sed infarciunt. Deinde non pauca fateor esse meo libello cum Maittairii libro communia, nec tamen sæpe, imo rarissime, locos indicavi, ubi vir ille doctissimus jam eadem, quæ ego, attigerit: quæ quidem ratio ne vitio mihi vertatur, audias quæso, Lector, ac perpendas ejus rei causam. Comparans enim, quæ ex mea ipsius lectione in schedis notata habebam, cum iis quæ Maittairiano operi, de hac quidem dialecto, passim inesse reperiuntur, nihil fere annotatu dignum, quod ibi extaret, me prætermisisse deprehendi, præter Schotti locum de duplici dialecto Dor., quo tamen et ipso libellum meum recte carere potuisse intelliges ex iis, quæ infra diximus §. 8. not. 2. Quare quæ jure mea essent, ea non intelligebam cur tanquam ab alio accepta commemorarem, præsertim cum illud ostentationis doctrinæ genus, quod inest in cumulandis, qui eadem de re jam monuerint, scriptoribus, mihi sit maxime odiosum, et sic non parum libelli moles aucta fuisset. Conferat, cui volupe est, meum libellum cum opere laudato, et videbit, me plurima attulisse, quæ vir ille diligentissimus, vel consulto, vel male fida memoria usus, omisit, et quæ ne ego quidem in nupera ejus editione addere omnia potui. Ipse quoque pauciora hujus generis ibi addidissem, si jam tum, cum librum Maittairii in usum publicum recognoscerem, de nova hujus mei libelli editione serio cogitasset. In illo enim opere desiderium quorundam exemplorum, quæ ab hoc meo abesse non debent, lectores facile tulissent.

ARGUMENTUM.

- §. 1. De tempore et occasione versionis V. T. Gr.—§. 2. De dialecto versionis Alex.—§. 3. De dialecti natura universe—§. 4. De notionibus nominis διάλεκτος—§. 5. De discrimine dialecti, linguæ, et styli—§. 6. De Ægyptiorum studio linguæ Gr.—§. 7. De dialecto Macedonico-Alexandrina—§. 8. De dialecti Maced. natura—§. 9. De dialecti Alex. ingenio—§. 10. De dialecto Ægyptia—§. 11. De structura verborum Alex.—§. 12. De vocabulis probabiliter Alex.

§. 1. Cum non solum oratio Gr. librorum V. T. versionis, quæ vulgo septuagintaviralis, rectius Alexandrina, dicitur,³ egregie differre invenitur ab ea orationis forma, quæ conspicitur in reliquorum Gr. scriptorum, maxime Atticorum, monumentis, verum etiam causæ hujus diversitatis repeti recte videantur ex interpretum et ingenio et consilio et ætate, e loco item, ubi vixerunt, et ex occasione, per quam eos laborem suscepisse verisimile est: quorum omnium non eandem in hac versione rationem esse posse, quam in libris aliis ac prinitus Gr. scriptis, nemo non intelligit: non essent quidem hæc indigna, de quibus paulo disputaretur uberius, atque, si vellem, quæ jam alii de iis tradiderunt, repetere, multa sane, neque ea contemnenda, possem afferre. Quoniam vero sic et fines opusculi angustiores futuri essent, quam qui caperent illam disputationem, et ego superflua magis dixisse judicari recte possem a viris eruditis, quam quibus me gratiam ab iis aliquam initurum esse sperarem: breviter tantum, quæ ad institutum nostrum præcipue pertinere videantur, statim ab initio ponam, ne, si quando opus sit illustratione quadam ex ipsa versionis historia, filum orationis medium interrumpere cogar.

Et de tempore quidem, quo facta fuerit illa versio, nihil amplius definire potuere viri hoc in genere versatissimi, quam verti cœptum esse illo tempore, quo una cum patre Ptolemæo Lagida regnavit in Ægypto filius Philadelphus,⁴ quodque vel, ut Usserius putabat,⁵ in Olymp. cxxiii. ult. et cxxiv. 1. vel, quæ erat Hodii⁶ sententia, in Olymp. cxxiii. 3. et 4. incidit. Tum vero non nisi Pentateuchum translatum fuisse, cujus versionem posterioribus demum temporibus paulatim secutæ sunt reliquorum librorum divinorum versiones, utpote quas non ab uno,⁷ sed a diversis auctoribus profectas esse constet, intelligi facile potest, non

¹ Sic Deut. 11. 7. in cod. Alex. est *ἰώρων*. Jes. 5. 29. *παρεστηκασί*. Exod. 18. 26. *ἡκρινον*. 33. 8. *κατενόουν*. Job. 1. 4. *ἐπιοούν*. Ezech. 22. 12. *ἰλάμβανον*. Exod. 15. 27. *ἡλθον*. Dent. 1. 25. *ἡλθον*. 7. 19. *ἰδον*. Jos. 3. 14. *ἡραν*. Job. 5. 14. *ἡλαρησίαν*. 18. 7. *θηρευσίαν*. 21. 20. *ἰδοιεν*. 2 Reg. 10. 14. *ἰδον*. 17. 20. *εἶρον*. Ps. 131. 15. *χῆρα* pro *θήρα*. Gen. 35. 19. omissum est vocabulum *ἰπποδρόμου*, et sic porro.

² Cernitur enim in his magna inconstantia. Sic Ps. 34. 25. cod. Alex. habet *ἐποίησαν*, Vatic. *εἰποιεν*. Eodem modo 2 Reg. 10. 14. in cod. Al. est *εἰσῆλθαν*, et 17. 20. *ἦλθαν*.

³ Neque enim curo, quæ ex Aristobulo (apud Clem. Alex. Stromm. 1. p. 342. B. ed. Paris. 1641. sive Colon. 1688. fol. et Euseb. præp. Evang. 13. 12. p. 663. sq. ed. Paris. 1628. sive Colon. 1688. fol.) tradere nonnulli solent de versione librorum V. T. diu ante Alexandrum M. ab aliis interpretibus facta, et a Pythagora, Platone aliisque Græcis lecta: v. qui laudantur in Fabricii bibl. Gr. Vol. III. p. 659. ed. Harles. et quibus addenda est Valkenaerii diatriba de Aristobulo Judæo, philosopho Peripatetico Alexandrino, ab Jo. Luzacio edita Lugd. Bat. 1806. 4. Huic enim adjuncta est commentatio P. Wesselingii, in qua p. 131—134. agit de versione Gr. V. T. nulla ante LXX. Nec mihi res est cum versionibus Aquilæ, aut Symmachi, aut Theodotionis, aut aliorum recentioris ætatis divinorum V. T. librorum interpretum, qualis est Nova versio Gr. Proverborum, Ecclesiasticis etc. ex unico codice Veneto a Villosio edita, Argent. 1784. 8. et Nova versio Gr. Pentateuchi, ex unico codice Veneto a Chph. Fr. Ammonio edita, Erlang. 1790. 1791. 8. 3 voll. verum, ut supra dixi, cum ea sola, quæ vulgo vocatur *των ἑβδομήκοντα*, non exclusis tamen iis, quos apocryphos nominant, libris.

⁴ Clemens Alex. str. 1. p. 341. C. D. *ἑρμηνευθῆναι*, inquit, *τὰς γραφὰς, τὰς τε τοῦ νόμου, καὶ τὰς προφητικὰς, ἐκ τῆς τῶν Ἑβραίων διαλέκτου εἰς τὴν Ἑλλάδα γλωττὴν φασιν ἐπὶ βασιλείᾳ Πτολεμαίου τοῦ Λαγού ἢ, ὡς τινες, ἐπὶ τοῦ Φιλαδέλφου ἐπικληθέντος.*

⁵ Annal. P. I. p. 469. ed. Lond. 1650. fol. Alias aliorum sententias reperias ap. Fabricium l. l. p. 672. in Prolegomenis Bretingerianæ hujus versionis editioni præmissis T. II. c. 1. §. 12. sqq. in Chr. Ern. Meerbeimii commentatione de LXX. interpretum Gr. versione, Lips. 1754. 8. §. 7. p. 47—54. ut multos alios taceam.

⁶ In opere, quod in præfatione laudavimus, 2. 2. p. 91.

⁷ Quæ erat sententia Zosimi, philosophi Alexandrini, in Codice MS. chartaceo, qui est in bibl. Gothana. v. Cyprian. catal. codd. MSS. illius bibliothecæ p. 94.

solum ex iis, quæ Hodius¹ de ipsarum versionum indolis ac styli diversitate conguessit, verum etiam ex occasione, qua impulsus interpretes vertendi consilium videantur cepisse: quam quidem ego cum eodem viro docto putabam fuisse fere hanc.

Cum enim et Alexander Macedo magnam Judæorum coloniam in Ægyptum, nominatim Alexandriam, deduxisset, pari cum ipsis Macedonibus jure iis concessio,² et biennio post Alexandri mortem³ ingens Judæorum multitudo ob seditionem in Syria motam fuisset in Ægyptum et Phœnicen translata, et post novem dehinc annos alia Judæorum turba, vel terræ fertilitate, vel Ptolemæi liberalitate invitata, sponte se in Ægyptum contulisset: hos Judæos probabile est, lingua sua, ut fit,⁴ fere neglecta, didicisse linguam Gr., neque adeo legere omnes et intelligere potuisse libros suos sacros, Hebr. scriptos. Hanc igitur ob causam, et in gratiam popularium,⁵ non, ut vulgo narrat Pseudo-Aristeæ⁶ sequaces, Ptolemæi⁷ et synedrii Hierosolymitani auctoritate, Judæi nonnulli in Ægypto degentes,⁸ vel rogati ab iis, quibus jam familiarior esse cœpisset lingua Gr., quam Hebr., vel sua pietate commoti, transtulerunt primo Pentateuchum, cujus tamen versio ab uno auctore videtur profecta esse, deinde alii succedente tempore, ut jam dictum est, sensim reliquos V. T. libros, ex Hebr.⁹ lingua in Gr., qualis tunc in Ægypto erat usitata. Cur vero non omnes libri sacri simul verterentur statim ab initio, hæc haud dubie causa fuit, quod illis temporibus libri Mosis tantum publice prælegerentur in synagogis.¹⁰ Postea vero, cum Antiochus Epiphanes, capta urbe Hierosolyma, edicto vetuisset, ne legem Mosis publice in synagogis legerent, eamque comburi jussisset:¹¹ quæ calamitas in Ptolemæi Philometoris tempora incidit: Judæi, qui carerent lectione sacra, legebant capita quædam e prophetarum libris deprompta. Ita factum est, ut, etiam cessante Antiochi tyrannide, et potestate Mosen legendi recuperata, lectio haphtarum tamen conjuncta cum sidrarum lectione maneret.¹² Quæ quidem Judæorum Palæstinorum consuetudo, cum, ut omnino ritus sacri in Palæstina usitati,¹³ transiisset etiam ad Judæos Alex., effecit, ut prophetici quoque libri viderentur esse in Græcum vertendi. Reliqui autem codicis Hebr. libri, ne in collectione librorum divinarum Græce versorum deessent, fuerunt et ipsi post Mosaicorum librorum interpretationem, temporibus tamen admodum diversis, in Græcum translati, neque absurdum putat esse Hodius,¹⁴ si quis statuatur, ab aliis etiam quam ab Alexandrinis Judæis quosdam illorum Græcos fuisse factos.

§. 2. Hæc igitur sufficiant de tempore, loco, occasione versionis nostræ Gr., interpretumque consilio.¹⁵ E quibus non dubito quin recte deduci commodeque intelligi possint aliæ magis speciales, ut ita dicam, et quasi propriæ causæ, quæ jusserint interpretes Græcos verba Hebr. eo potissimum modo, quo vertisse reperiuntur, interpretari. Cujus generis causas quamquam plures et fuisse et inveniri posse non ignorem, tamen, cum reliquæ sint ab instituto meo plane alienæ, missis illis persequar unam, quæ inest in ea ipsa, qua usi sunt in vertendo interpretes, dialecto. Quam cum Alexandrinam maxime¹⁶ fuisse existimem, in exponenda atque demonstranda hac mea sententia puto sic me versari debere, ut primo quæram de ipsius dialecti per se spectatæ notione, deinde extitisse aliquando peculiarem aliquam dialectum Alex. argumentis nonnullis demonstrarem, ejusque naturam describam, denique verba nonnulla proponam, quæ ad illam dialectum appareat esse referenda.

§. 3. Jam ut, quæ proprie sit dialecti natura, quæ huic vocabulo notio subjecta, recte possit perspicueque cognosci, paulo altius, sed breviter tamen,¹⁷ repetamus primo dialectorum Gr. originem, qua intellecta

¹ L. l. 2, 7—9. p. 159. sqq.

² V. Joseph. archæol. 14, 7, 2. ed. Haverc. ubi laudat e Strabone locum, qui nunc in ejus geographicis non extat. it. 12, 1. it. de bell. Jud. 2, 18, 7. et contra Apion. 2, 4.

³ De qua tempora computandi ratione v. Hody l. l. 1, 11. p. 59.

⁴ Sic satis nota est narratio de Atticis, qui a Solone Solos in Cilicia (vel, ut alii volunt, in Cipro) coloni missi, linguæ vernaculæ elegantiam per contagionem finitimorum barbarorum paulatim reliquerint, variisque vitis inquinaverint. v. præter alios Eustath. ad Dionys. Perieg. 875. Cf. Schwartz l. l. p. 327. Notandum etiam est, quod Plutarchus in Anton. c. 27. refert, reges Ægypti, qui ante Cleopatram fuerint, (nempe Ptolemæos) οὐδε τὴν Αἰγυπτίων ἀνασχέσθαι περιλαβὴν διάλεκτον, et nonnullos eorum adeo το Μακεδόνειν ἐκλιπεῖν.

⁵ V. Hody 2, 3. p. 98. sqq. cf. Salmas. fun. linguæ hellenist. p. 188. sqq. qui quamquam videri possit Hodii sententiam, quæ eadem mea est, infringere, tamen re ipsa egregie confirmat.

⁶ Cujus fabulosam de septuaginta interpretibus historiam multis refutarunt Hodius et van Dale, quorum ille quidem 1684. 8. dissertationem edidit contra historiam Aristeanam, ac deinde paululum mutata repetendam curavit in opere sæpius jam laudato, cujus nunc librum I. constituit, p. 1—89. Sed van Dalii dissertatio super Aristeæ de LXX. interpretibus prodit Amst. 1705. 4. Uterque ipsa Aristeæ verba Gr. addidit. De aliis hujus narrationis editionibus v. Fabric. l. l. p. 661. sqq.

⁷ Et Lagidam quidem intelligunt Jonsius de scriptorib. histor. philos. 1. 18. 3. p. 116. sq. aliique, sed Philadelphum Jo. Alb. Fabricius. v. ejus Σύμμικτα περὶ τῶν δ, sive de numero septuagenario, p. 127. sq. in Opusculorum historico-critico-literariorum sylloge, Hamb. 1738. 4. Fortasse tamen aliquam concedere liceat regis æquæ ac synedrii, si non Hierosolymitani, at Alexandrini, auctoritatem accessisse: illius quidem, quatenus exemplum Pentateuchi Gr. conversi cupiverint in bibliotheca sua reponi, (cf. Plut. apophthegmm. regnm. T. viii. ed. Hntten. p. 124.) qua cupiditate doctus aliquis Judæus, qui genti suæ ac religioni optime sic consultum iri putaret, prudenter usus sit; synedrii vero, quatenus eam, antequam regi traderetur, perlustraverit et comprobarit.

⁸ V. Hod. 2. 4. p. 112. sqq. Scilicet nonnulli, inquam, non LXX. aut LXXII. Magnam enim, ut aliarum gentium, ita maxime Judæorum, circa hunc numerum superstitionem fuisse, satis demonstrarunt viri docti, ut Fabricius in libello modo laudato, quamquam ipse quidem p. 128. sq. non discedit a vulgari traditione, et Fr. Gedike in Gesch. des Glaubens an die Heiligkeit der Zahl Sieben, in Berliner Monatsschrift Vol. xviii. (1791. 8.) p. 494. sqq. et in ipsius vermisch. Schriften, p. 32—60.

⁹ Neque enim placet Jo. Matthæi Hassencampi opinio, proposita in commentatione de Pentateucho LXX interpretum Gr., non ex Hebr., sed Samaritano textu converso, Marburgi 1765. 4. Plura v. in Fabricii bibl. Gr. Vol. iii. p. 660. et 695. sqq.

¹⁰ In synagogis autem etiam Græce prælectos fuisse libros sacros, quamquam negat Vitringa, (de synagog. vet. 3. 2. 7. p. 954. sqq. ed. Leucopctr. 1726. 4.) tamen videtur colligi posse ex Justin. Mart. apol. 1. 38. (ed. Thaleman. Lips. 1755. 8.) et e Philone de vita Mosis 2. p. 140. T. ii. ed. Mangey. Alios, qui huc faciunt, locos habet Hodius 3. 1. p. 224. Scilicet versio Gr. non sola prælecta fuit ex opinione mea, sed singulos locos Hebr. lectos secuta. Atque sic videntur conciliari inter se posse, quæ Salmasius scripsit in epist. dedicatoria, commentario de hellenistica præmissa, p. 30. et in ossilegio hellenist. p. 318. 322. 328. 332. 337. sq. 344. et in funere linguæ helleust. p. 55. 63. maxime p. 88. sqq. ubi ostendit, haud dubie Gr. versionem prælectam in synagogis fuisse, sed ab Judæis, qui non origine, verum religione Judæi essent, h. e. a proselytis, eorumque posteris. Cf. ibid. p. 96. Consentiant autem nobiscum etiam alii viri docti, ut Casaubonus exercitatt. adv. Baron. p. 180. Huetius demonstrat. evang. p. 462. ed. 2. Amst. 1680. 8. et Eichhorn. l. l. T. i. p. 348. sqq. De Alexandrinis certe synagogis, et de Palæstinis ante Jesu ætatem, dubitare vix quisquam poterit.

¹¹ V. 1 Maccab. 1. 56. sqq.

¹² V. Elias Levita in Thisbi, apud Hottinger. thes. philolog. p. 222. ed. Tigur. 1649. 4. et apud Vitringam l. l. 3. 2. 11. p. 1006. quo loco etsi Vitringa historiam illam negat nlla probabili ratione se commendare, facio tamen cum Hodio 2. 7. p. 175.

¹³ Præclare Hodius 2. 9. p. 188. aliique hanc in rem exemplo utuntur templo illo, quod Alexandrini Judæi in Hierosolymitani imitationem in præfectura Heliopolitana extruxerunt, et novo pontificatu ibidem instituto.

¹⁴ L. l. 2. 9. p. 191.

¹⁵ Nam de cujusque interpretis ingenio, rudi an polito, quærere, nec ad institutum meum proprie pertinere videtur, nec permittunt libelli angustiae.

¹⁶ Neque enim desideraturum esse quenquam puto, ut omnino Alexandrinam esse Gr. versionis orationem, ostendatur. Sufficiet mihi demonstrasse, saltem eam quædam dialecti Alexandrinæ et Macedonicæ admixta habere, et magis quidem constanter, ac plura, quam reliquorum scriptorum ætatis recentioris libros.

¹⁷ Nam de dialectis Gr. in universum permulti scripsisse reperiuntur, quorum paucos tantum hoc loco recensere. Plures qui cupiat, legat Fabric. bibl. Gr. 4. 54. (Vol. vi. ed. Harles. p. 164. sqq.) Add. Villoison. prol. ad Hom. Il. p. 58. sq. Sic Theodorus

describi vera earum natura ac definiri poterit facilius. Ut enim omnium Gr. urbium et nationum origo referenda est ad Thessaliam, Macedoniam, Epirum, et loca vicina,¹ quoniam qui ea loca primis temporibus incolebant, et antea Γραικοί² vel Πελασγοί³ dicebantur, primum Ἑλληνες leguntur nominati fuisse ab Hellene, Deucalionis filio, qui, ut Deucalion,⁴ in Phthiotide, Thessaliæ regione, regnasse traditur,⁵ et quoniam Ἑλλάς fuit urbs atque regio in Thessalia,⁶ cum nondum ulla alia in terrarum orbe nota esset Ἑλλάς:⁷ ita linguam antiquissimam et primitivam Græcorum, quæ proprie dicebatur Ἑλληνική,⁸ fuisse Thessalorum sive Macedonum⁹ propriam, sed ab initio, si quidem cum lingua Græcorum, qualem in libris hodie extantibus reperimus, inprimis cum Attica, comparaveris, valde horridam et incultam, et barbaram potius quam Gr.,¹⁰ reliquarum tamen Græciæ dialectorum omnium fontem et originem statuendam esse, non verisimile modo, sed pœne certum est.¹¹ Et duas quidem potissimum dialectos hæc lingua dicitur peperisse: Ionicam, quæ

Θαδarensis, Tiberii Caesaris magister, de quo v. Suid. in Θεόδωρος, scripserat duo libros περὶ διαλέκτων ὁμοιότητος καὶ ἀποδείξεως, et Apollonius Alexandrinus, cognomine Dyscolus, eodem Suida auctore, composuerat opus περὶ διαλέκτων, cujus particulam quandam olim perperam putavi ea, quæ Maittairii de dialectis libro ex Apollonii grammatica excerpta addita sunt ab J. F. Reitzio. Sic laudantur ab Athenæo 11. p. 500. B. Parmenonis Rhodii, et 7. p. 284. B. Dionysii Iambi libri περὶ διαλέκτων. Traditur etiam Astyages quidam grammaticus de dialectis scripsisse. (v. Suid. in h. v.) Noti item sunt Gregorii Corinthii et Joannis Grammatici s. Philoponi de dialectis libelli, quorum ille quidem optime editus est a Gisberto Kœnio, Lugd. Bat. 1766. 8. ex hoc excerpta quædam inserta sunt Constantini Lascaris grammaticæ Gr., Venet. 1698. 8. aliisque de re grammatica libris. Recentiorum denique de dialectis scriptorum tantus numerus est, ut omnes laudare nec possim nec velim. Maittairii quidem jam in præfatione mentio facta est. Coniungi cum eo utiliter potest Fr. Gedike über Dialecte, besonders die Griechischen; quæ commentatio primum inserta fuit Promptuario Berolinensi literarum et artium (Berliner Magazin der Wissenschaften und Künste) Fascic. 11. 1782. 8. deinde repetita in ipsius vermisch. Schriften, Berol. 1801. 8. p. 153-179. Ad meam autem rem spectant præcipue Chr. Theoph. Schwartzii diss. de causis dialectorum, speciatim Gr., Viteb. 1702. 4. et Jo. Jac. Ferberi diss. sive suspiciones historico-technicæ de dialectis Gr. ex consideratione originum migrationumque Gr. nationum collectæ, ibid. 1709. 4. Per multa quoque hanc in rem egregie disputavit Salmas. in commentario de hellenistica, Lugd. Bat. 1643. 8. in funere linguæ hellenisticæ, et in ossilegio hellenisticæ, ibid. eod. quem me gratus confiteor in multis hic esse secutum. Plures alii, qui huc pertineant, scriptores laudati sunt in Fabricii bibl. Gr. Vol. iv. p. 891-895. ed. Harles. Add. Andr. Engbergii diss. de dialecto hellenist., Hafn. 1714. 4. Henr. Benzeli diss. de lingua hellenist., Lond. Goth. 1734. 4.

¹ V. Herodot. 1. 56. 7. 94. Strabo 5. p. 220. sq. ed. Casaub.
² Marinum. Oxonn. 1. 10. Ἑλλήν δ' Δευκ (αὐλῶνος Φθί) ὠτίδος ἱβασίλειυσσε, καὶ Ἑλλήνες (ὠν)ομάσθησαν, τὸ πρότερον Γραικοὶ καλούμενοι. v. Aristot. meteorol. 1. 14. Steph. Byz. et Etym. M. in v. Γραικός, Plin. H. N. 4. 7. Tzetzes ad Lycophr. 532. cf. Apollodor. biblioth. 1. 7. 3. Palmer. Gr. antiq. 1. 2. p. 5. et interpp. ad Hesych. in v. Γραικός et Ραῖκος. Utuntur vocabulo Γραικός, ut omnino vetustis et obsoletis, (v. infr. §. 12. in v. βασιλίσσα) scriptores recentiores, ut Lycophron l. l. et v. 891. Plutarch. in Cat. Maj. c. 9. Athen. 2. p. 50. F. Polyb. 35. 6. Jul. Cæs. p. 11. 17. 19. Alexander Ætolus in Brunnckii analectt. poet. Gr. T. i. p. 419. nr. iv. Procopius hist. arcan. c. 24. Eustathius tamen ad Hom. Il. μ. p. 890. 15. etiam Sophoclem nomine Γραικοὶ usum esse ait. Cf. Brunnckii lexicon Sophocl. in v. ΡΑΙΚΟΥΣ. Ceterum nomen Græcorum haud dubie ex eo ortum est, quod regiones, in quibus consedissent, tenuerunt inde a temporibus antiquissimis. Certe vocabulum γραιῶν significat vetulam.

³ V. Herodot. ll. ll. et 2. 50. 52. 56. 7. 95. Thucyd. 1. 5. Strabo l. l. et 7. p. 327. ubi laudat locum Homeri Il. π. 233. cf. Il. β. 840. sq. et Schol. Apollon. Rhod. 1. 14. 580. 906. De nominis Pelasgorum origine non spernenda videtur conjectura Car. Deninæ, Staats-und Gelehrten-Gesch. von Griechenland, T. i. p. 3. qui illud derivat a nomine πέλας, ut Nunnes. ad Phrynich. p. 40. ed. Pauw. a verbo πελάζειν, quod huc et illuc vagantes, mox ad hæc, mox ad alia loca accesserint. Guil. Frid. Hezel. üb. Griechenlands älteste Geschichte und Sprache, Weissenfels 1795. 8. dicit, eos fuisse partem Pelegritarum, qui circa Taurum primo consederint, deinde in Græciam migrarint. Alii deducunt a nomine πέλαγος, ita ut Pelasgi sint populi peregrini e regionibus maritimis advenæ: vid. præter Eustath. ad Il. β. p. 344. Cumberland in origg. gentium antiq. p. 284. (ed. germ. Magdeb. 1754. 8.) ubi ut ostendat, non rarum esse, quod inseratur vocabulis litera τ, laudat Salmasium ad Tertullian. de pallio p. 375. ed. Paris. 1622. 8. Add. Eustath. ad Odys. α. p. 1393. 36. et Phavor. in v. Ἰσσοὶ et Ἰσθῶ, it. Schol. Eurip. Phœn. 643. Omnino autem hic legendi sunt Geioz sur l'origine des Pelasges avec l'hist. de leurs migrations, in Mémoires de littérature T. xiv. p. 154-178. et T. xvi. p. 106-119. de la Nauze Mém. sur la différence des Pelasges et des Hellenes, ibid. T. xxiii. p. 115-128. Gibert diss. sur les premiers habitants de la Grèce, ibid. T. xxv. p. 1-16. Prideaux ad marum. Oxonn. i. p. 366-392. ed. 2. Lond. 1732. fol. Jo. Jackson chronologische Alterthümer, aus d. Engl. ubers. von Chr. Ernst von Windheim, (Normb. 1756. 4.) p. 771. sqq. et Ill. Heynii commentat. de Græcorum origine e septentrionali plaga, quæ inserta est Commentatt. Soc. reg. Goetting. T. viii. et Ejusdem duæ commentatt. de Castoris epochis populorum, qui maris imperium tenuisse feruntur, quæ extant T. i. novar. commentatt. Soc. reg. Goetting. et T. ii.

⁴ V. Hellanicus p. 69. Cf. Schol. Apollon. 3. 992.
⁵ V. Thucyd. 1. 3. Aristoteles metaphys. 4. 28. λεγόντων οἱ μὲν Ἑλληνες τὸ γένος, οἱ δὲ Ἰωνες, τῷ οἱ μὲν ἀπὸ Ἑλληνος, οἱ δὲ ἀπὸ Ἰωνος εἶναι πρῶτον γεννησάντων.

⁶ V. Hesych. et Steph. Byz. in v. Ἑλλάς, Strabo 9. p. 431. sq. Eustath. ad Hom. Od. α. p. 1421. 46. Schol. Apollon. 1. 904. Schol. Hom. Il. α. 395. Phavor. in v. Ἀχαιοὺς ἄρξωσιν.

⁷ V. Dicæarchi βίος Ἑλλάδος, in Geographiæ veteris scriptoribus minoribus, ab Hudsono editis, Vol. ii. (Oxon. 1703. 8.) p. 21. sq. Verba ejus sunt: ἡ γὰρ Ἑλλάς τοπαιαίων οὐσα ποτὶ πόλιν, ἀφ' Ἑλληνος τοῦ Αἰόλου (intell. πατρὸς) ἐκλήθη τε καὶ ἐκτίσθη, τῆς τῶν Θετταλῶν οὐσα χώρας.—ἡ οὖν Ἑλλάς ἐν Θετταλίᾳ ἦν, ὅτι ποτὶ ἦν, οὐκ ἐν τῇ Ἀττικῇ. Cf. Constantin. Porphy. de themat. 2. 5. in Meursii opp. Vol. vi. p. 1456. sq.

⁸ V. Clem. Alex. str. 6. p. 679. A.

⁹ Nam ἴθνος illud Ἑλληνικόν, de quo potius, quam de Πηλασγικῷ, etsi verba Strabonis 5. p. 221. contrarium suadere posse videantur, intelligendum arbitror locum Herodoti 1. 56. quia non Pelasgi, sed Ἑλληνες, Deucalionis ac Doro paruisse traduntur, illud igitur ἴθνος Ἑλληνικόν, quod primo, Deucalione regnante, Phthiotida Thessaliæ habitavit, tenuit deinde sub Doro, Hellenis filio, Deucalionis nepote, regionem circa Ossam et Olympum, Histiaetida dictam. Inde pulsum a Cadmeis, ad Pindum habitavit, et nominatum fuit Μακεδόνων. Cf. Wesseling. ad h. l. et Salmas. de Hellenistica p. 276. sq. et Anonymi Examen d'un passage d'Hérodote, concernant les Pelasges et les Hellenes; in Histoire de l'Acad. des Inscriptions T. xxv. p. 11-28. Unde autem Macedones nomen nacti sint, non eadem omnium traditio est. Constantinus Porphy. de themat. 2. 2. p. 1453. Μακεδονία, inquit, ἡ χώρα ὠνομάσθη ἀπὸ Μακεδόνας, τοῦ Διὸς καὶ Θυίας τῆς Δευκαλίωνος, ὡς φησὶν Ἡσιόδος ὁ ποιητής,

ἡ δ' ὑποκυσσαμένη Διὶ γένετο τετραπύραυλος
ὕψι δὲ, Μάγνητα, Μακεδὼνα θ' ἱπποχάρμαν,
ὁ περὶ Πιρίην, καὶ Ὀλυμπον, δώματ' ἐναίον.

(quos versus non reperio in Hesiodi fragmentorum collectione) Ἄλλοι δ' ἀπὸ Μακεδόνας τοῦ Αἰόλου, ὡς Ἑλλάνικος, Ἱερειῶν (ita enim legendum est pro Ἱερῶν) πρῶτη τῶν ἐν Ἀργεὶ Μακεδόνας Αἰόλου, οὗ τὴν Μακεδόνες καλοῦνται, μόνον μετὰ Μυσῶν τότε οἰκοῦντες. v. Hellanici reliquiæ a me editæ p. 79.

¹⁰ Plato in Cratylo T. i. opp. p. 421. C. D. ed. Stepb. ἐν ἐπορισάμεθα —, φάναι, ὅ ἐάν μὴ γινώσκωμεν, βαρβαρικὸν τι τοῦτ' εἶναι. Εἴη μὲν οὖν ἴσως ἂν τι τῇ ἀληθείᾳ καὶ τοιοῦτον αὐτῶν· εἴη δὲ καὶ ὑπὸ παλαιότητος τα πρῶτα τῶν ὀνομάτων ἀνεύρετα εἶναι. Διὰ γὰρ τὸ πανταχῇ στρέφειν τὰ ὀνόματα, οὐδὲν θαυμάσιον ἂν εἴη, εἴ ἡ παλαιὰ φωνὴ πρὸς τὴν νυνὶ βαρβαρικῆς μῆσιν διαφέρει. p. 409. E. Ἰννοῦ ὅτι πολλὰ οἱ Ἑλληνες ὀνόματα, ἅλως τε καὶ οἱ ὑπὸ τοῖς βαρβάροις οἰκοῦντες, παρὰ τῶν βαρβάρων ἐλήφασιν—ὅρα τοίνυν καὶ τοῦτο τὸ ὄνομα, τὸ πῦρ, μήτι βαρβαρικὸν ἦ. p. 425. E. παρὰ βαρβάρων τινῶν τὰ πρῶτα ὀνόματα παρηλέφαμεν· εἰσι δὲ ἡμῶν ἀρχαιότεροι βαρβαροί. Per barbaros Plato videtur maxime Pelasgos intelligere. Si enim verum est, quod ab antiquis scriptoribus narrari vidimus, Pelasgos antiquitus et ante Hellenis adventum tennisse Thessaliam, videtur non improbabili colligi posse, Hellenas statim ab initio multa vocabula multasque loquendi formulas in linguam suam e lingua Pelasgorum transulisse, quippe a quibus Hellenas etiam deorum nomina accepisse scribit Herodotus 2. 50. et 52. quanquam postea Pelasgos Hellenum linguam didicisse constet. Pelasgos autem idem historicus 1. 57. et 2. 51. (coll. 7. 124. 8. 115. sq.) tradit pleraque Thessaliæ, Thraciæ, et Hellespontii loca habitasse, et linguam habuisse barbaram, et barbaros fuisse, et τὸ Ἀττικὸν ἴθνος vocat Πηλασγικόν. Quodsi cum his contuleris, quæ Strabo 7. p. 321. refert (cf. Thucyd. 1. 6.), totam fere Græciam olim fuisse κατοικήσαν βαρβάρων. et Atticam tenuisse Thracas, p. 327. autem, Epirotarum dialectum similem Macedonicæ fuisse, et quod idem Strabo (5. p. 221. 9. p. 397.), ut Herodotus (1. 57. 2. 51. 6. 137.), Pelasgos dixit Athenis fuisse (cf. Meurs. Cecrop. c. 5. Vol. i. opp. p. 406-408. et Attic. lectt. 6. 1. et 23. Vol. ii. p. 1251. sq. et 1291. D.): sequitur, opinor, verum esse, quod præeunte Platone dixi, (cf. quæ de Macedonum dialecto hanc in rem disputat Crophius antiq. Maced. 2. 5. 13. p. 79.) neque ullo modo, qualis vetustissima vel Hellenum vel Pelasgorum lingua fuerit, aut quando hi illis adscripti suam linguam dedidicerint, definiri a quoquam posse. Omnino dolendum est, lexicon Pelagicum, quod Ant. Franc. Gorium edere voluisse constat, non perfectum fuisse.

¹¹ V. Salmas. de Hellenist. p. 409. sq. qui hoc inde demonstrare conatur, quod Orpheus, Musans, Pherecydes, Hellanicus, et alii antiquissimi scriptores non dicantur Ionice, aut Attice, aut Æolice, aut Dorice, sed Græce, i. e. Ἑλληνικῶς sive Ἑλληνιστῇ, scripsisse. Quod quidem argumentum, etsi non admodum certum putabam, (v. paulo post not. 17-19.) non tamen infringi aut convelli posse arbitror loco Dioadori Sic. 3. 67. ubi Orpheus, ut Linus et Pronapides, legitur in scribendo usus esse τοῖς Πηλασγικοῖς γράμμασι. Nam Pelasgi videntur primi, et jam ante Cadmum, postquam semel Hellenum linguam didicerant, (qua de re cf. Salmas. l. l. p. 281.

eadem erat cum Attica, et Doricam s. Æolicam.¹ Nam terra Attica, ita dicta ab Atthide, Cranai filia,² cum aliis olim nominibus appellata fuisset,³ primum Ionia vocata est ab Ione, Xuthi filio, Hellenis nepote,⁴ et Æolicam ac Doricam dialectum priscis temporibus unam eandemque fuisse, præter Strabonis locum modo laudatum, etiam ex eo apparet, quod Pindarus Æolice se scribere dicit,⁵ quem tamen veteres scriptores tradant usum esse Dorica dialecto,⁶ vel communi.⁷ Posteaquam vero Iones, vel inopia coacti,⁸ vel ab Achæis s. Lacedæmonibus pulsi,⁹ duce Neleo¹⁰ eam regionis in Asia maritimæ partem, quam antea Cares et Leleges incolebant,¹¹ occupaverant, lingua eorum cum solo mutata fuit, et differre ab Attica cœpit. Hæc enim regio, in qua duodecim urbes condiderunt,¹² Ionia dicta fuit, et lingua eorum Ionica. Eadem ratione cum paulo ante etiam Æoles¹³ in Asiam migrassent, ibique occupata regione, cui nomen antea fuerat Mysia, multas ad Hellespontum urbes condidissent,¹⁴ tota illa regio nominata fuit Æolis, et nova dialectus orta est, quæ proprie dicebatur Æolica, cum antea, dum in Europa versarentur Æoles, eadem cum Doribus lingua usi fuissent.¹⁵ Locorum enim diversitatem atque mutationem, ut commixtionem plurium populorum, magnam etiam invehere linguarum differentiam, quis ignorat? Ceterum hæc omnia propterea explicare studui, ut viam mihi munirem ad constituendam atque definiendam veram et propriam dialecti in universum spectatæ notionem.

§. 4. Ex iis enim, quæ dicta sunt, videtur satis intelligi posse, dialectum non esse posse neque dici, nisi constet, esse populum quendam, certis finibus circumscriptum et ab aliis populis separatum, qui tali loquendi ratione, quam dicimus dialectum, utatur. Quod quidem est unum ex iis, quibus dialecti naturam contineri atque censi, non solum e præceptis veterum grammaticorum, verum etiam ex ipso nomine dialecti, apparet. Nam vocabulum *διάλεκτος*, quod proprie est adjectivum, derivatum a verbo activo *διαλέγειν*, h. e. discernere, significat discretum ac differentem.¹⁶ Cum igitur ita positum legitur, ut indicet linguam, qua natio a natione discernitur,¹⁷ constat intelligi debere vocabulum *γλῶττα*. Eodem modo efficitur illa notio, qua dialectus esse dicitur loquendi ratio ejusmodi, qua inter se discernuntur populi eadem lingua utentes. Atque hac notione utimur hoc loco. De qua eadem vocabuli vi præceperunt multi veterum grammaticorum, ut Gregorius l. l. p. 3. quo loco quamvis nunc legatur: *διάλεκτός ἐστιν ἰδίωμα γλώσσης, ἢ διάλεκτός ἐστι λέξις ἴδιον χαρακτήρα τύπου ἐμφαίνουσα*:¹⁸ tamen certissimam esse puto Kœnii post Salmasium¹⁹ emendationem, qui pro *τύπου* legendum esse docuit *τόπου*. Nam non solum ipsa rei natura hanc lectionem confirmat, quoniam, ut ostendimus, nulli unquam dialectus reperta fuit, aut potuit reperiri, sine populo aliquo vel loco, cui illa familiaris esset, et quoniam e lectione *τόπου* sensus commodus elici nequit, cum *χαρακτήρ τύπου* non nisi per ineptam tautologiam possit explicari,²⁰ verum etiam locus extat apud Clementem Alexandrinum,²¹ in quo diserte legitur *τόπου*. Consentiunt item alii, qui ita dialecti naturam explicant, ut *τόπου* legi debere pateat in illo loco Gregorii.²²

§. 5. Jam paucis quoque alterum illud, quod ad dialecti naturam pertinere putamus, videtur esse explicandum: nempe dialecti ingenium in singulorum magis quam in conjunctorum verborum diversitate cerni, quæ quidem totius alicujus populi vel civitatis communis sit, et quæ vel ex aliqua vocabuli ejusdem immutatione oriatur, per literarum et syllabarum transpositionem, additionem, detractiōem, earundemque ut generum,

p. 404. sq. et passim) literarum figuras, quibus verba Gr. pingerent, invenisse. V. Montfaucon diss. de priscis Græcorum et Latinorum literis (ad calcem Palæogr. Gr. Paris. 1706. fol.) §. 18—24. p. 558. sq. et Villosion, proleg. ad Hom. II. p. 57. sq.

¹ Strabo 8. p. 333. *τῇ μὲν ἰάδῃ τῇ παλαιᾷ Ἀτθίδι τῇ αὐτῇ φασιν, τῇ δὲ Δωρίδῃ τῇ Ἀιολίῃ.* V. Strab. v. p. 397.

² De omnibus v. Herodot. 8. 44. et Strab. l. l.

³ V. Herodot. l. l. et l. 1. 143. 7. 94. Strab. l. l. et p. 333. Eustath. ad Dionys. Perieg. p. 109. (ed. Henr. Steph. 1577. 4.) et Apollodorus l. l. 7. 9. et Potter, ad Ieronymum opp. Ceterum Nalei quomodo scribendum sit, *Ναλῆς* an *Ναλῆς* disputat Davis, ad Maxium, Tyr. 32. p. 623. *Ναλῆς* scribitur v. c. apud Plutarchum de gloria Atheniensium c. 7. Sed *Ναλῆς* rectius scribi hoc nomen, judicant etiam Strabon. loc. cit. in antiecl. p. 84. 97. 98. Fuit autem Codri filius. v. Hesiod. p. 54.

⁴ V. Herod. l. 1. 143. Strab. 7. p. 321.

⁵ Ita dicti ab Æole, Hellenis filio. (v. Steph. Byz. in v. Ἀἰολία, et Apollodorus l. l.) Hæc gens late fuit diffusa. Nam Orsi Strab. 8. p. 333.) Antiquis autem temporibus Beoti quoque appellati fuerunt Æoles, et Thraciam incolere. v. Pausan. 10. 2. p. 216. De re ipse v. Mela l. 1. 18. et Plin. H. N. 3. 30.

⁶ V. Herod. l. 1. 143. Strab. 8. p. 333. Isocr. panegy. cap. 34.

⁷ V. J. Jo. Grammaticus de dialectis p. 363. Ne vero quis miretur, communem Pindaro dialectum tribui, efficit Jamblichi locus de vita Pythag. c. 34. §. 243. ubi Orpheum dicit scripsisse Dorica dialecto, quæ eadem fuerit vetustissima. Dorica enim dialectus videtur omnium minime recessisse ab antiqua lingua Hælienum. v. Maistre introduct. in Gr. dialectos, et quæ ibi monui, p. 32. et annos. (v. Lambec. prodrom. hist. literar. 2. 4. 4.) Æolicam autem migrationem, ante quam Dores vel Thessaliam incoluerunt et Hellenica lingua usi videntur, vel ita Æolibus mixti vivebant, ut eorum lingua a lingua Æolica non diversa fuisse putanda sit, facta est opinio, cum nec non alia sit, nisi antiqua Macedonica s. Hellenica.

⁸ V. Thucyd. 1. 2.

⁹ V. Herod. l. 1. 143. Strab. 8. p. 333. Isocr. panegy. cap. 34.

¹⁰ V. Marmm. Oxon. 1. 42. Herod. 9. 96. Strab. 14. p. 623. Pausan. 7. 2. *Ἀλκίαν*, V. H. 8. 6. c. 7. *Ἀλκίαν*, v. in Dian. 226. sq. ibique

Ἀλκίαν sit, *Ναλῆς* an *Ναλῆς* disputat Davis, ad Maxium, Tyr. 32. p. 623. *Ναλῆς* scribitur v. c. apud Plutarchum de gloria Atheniensium c. 7. Sed *Ναλῆς* rectius scribi hoc nomen, judicant etiam Strabon. loc. cit. in antiecl. p. 84. 97. 98. Fuit autem Codri filius. v. Hesiod. p. 54.

¹¹ Ita dicti ab Æole, Hellenis filio. (v. Steph. Byz. in v. Ἀἰολία, et Apollodorus l. l.) Hæc gens late fuit diffusa. Nam Orsi Strab. 8. p. 333.) Antiquis autem temporibus Beoti quoque appellati fuerunt Æoles, et Thraciam incolere. v. Pausan. 10. 2. p. 216. De re ipse v. Mela l. 1. 18. et Plin. H. N. 3. 30.

¹² V. Herod. l. 1. 143. Strab. 8. p. 333. Isocr. panegy. cap. 34.

¹³ V. J. Jo. Grammaticus de dialectis p. 363. Ne vero quis miretur, communem Pindaro dialectum tribui, efficit Jamblichi locus de vita Pythag. c. 34. §. 243. ubi Orpheum dicit scripsisse Dorica dialecto, quæ eadem fuerit vetustissima. Dorica enim dialectus videtur omnium minime recessisse ab antiqua lingua Hælienum. v. Maistre introduct. in Gr. dialectos, et quæ ibi monui, p. 32. et annos. (v. Lambec. prodrom. hist. literar. 2. 4. 4.) Æolicam autem migrationem, ante quam Dores vel Thessaliam incoluerunt et Hellenica lingua usi videntur, vel ita Æolibus mixti vivebant, ut eorum lingua a lingua Æolica non diversa fuisse putanda sit, facta est opinio, cum nec non alia sit, nisi antiqua Macedonica s. Hellenica.

¹⁴ V. Thucyd. 1. 2.

¹⁵ V. Herod. l. 1. 143. Strab. 8. p. 333. Isocr. panegy. cap. 34.

¹⁶ V. Marmm. Oxon. 1. 42. Herod. 9. 96. Strab. 14. p. 623. Pausan. 7. 2. *Ἀλκίαν*, V. H. 8. 6. c. 7. *Ἀλκίαν*, v. in Dian. 226. sq. ibique

Ἀλκίαν sit, *Ναλῆς* an *Ναλῆς* disputat Davis, ad Maxium, Tyr. 32. p. 623. *Ναλῆς* scribitur v. c. apud Plutarchum de gloria Atheniensium c. 7. Sed *Ναλῆς* rectius scribi hoc nomen, judicant etiam Strabon. loc. cit. in antiecl. p. 84. 97. 98. Fuit autem Codri filius. v. Hesiod. p. 54.

¹⁷ Ita dicti ab Æole, Hellenis filio. (v. Steph. Byz. in v. Ἀἰολία, et Apollodorus l. l.) Hæc gens late fuit diffusa. Nam Orsi Strab. 8. p. 333.) Antiquis autem temporibus Beoti quoque appellati fuerunt Æoles, et Thraciam incolere. v. Pausan. 10. 2. p. 216. De re ipse v. Mela l. 1. 18. et Plin. H. N. 3. 30.

¹⁸ V. Herod. l. 1. 143. Strab. 8. p. 333. Isocr. panegy. cap. 34.

¹⁹ V. J. Jo. Grammaticus de dialectis p. 363. Ne vero quis miretur, communem Pindaro dialectum tribui, efficit Jamblichi locus de vita Pythag. c. 34. §. 243. ubi Orpheum dicit scripsisse Dorica dialecto, quæ eadem fuerit vetustissima. Dorica enim dialectus videtur omnium minime recessisse ab antiqua lingua Hælienum. v. Maistre introduct. in Gr. dialectos, et quæ ibi monui, p. 32. et annos. (v. Lambec. prodrom. hist. literar. 2. 4. 4.) Æolicam autem migrationem, ante quam Dores vel Thessaliam incoluerunt et Hellenica lingua usi videntur, vel ita Æolibus mixti vivebant, ut eorum lingua a lingua Æolica non diversa fuisse putanda sit, facta est opinio, cum nec non alia sit, nisi antiqua Macedonica s. Hellenica.

²⁰ V. Thucyd. 1. 2.

²¹ V. Herod. l. 1. 143. Strab. 8. p. 333. Isocr. panegy. cap. 34.

²² V. Marmm. Oxon. 1. 42. Herod. 9. 96. Strab. 14. p. 623. Pausan. 7. 2. *Ἀλκίαν*, V. H. 8. 6. c. 7. *Ἀλκίαν*, v. in Dian. 226. sq. ibique

Ἀλκίαν sit, *Ναλῆς* an *Ναλῆς* disputat Davis, ad Maxium, Tyr. 32. p. 623. *Ναλῆς* scribitur v. c. apud Plutarchum de gloria Atheniensium c. 7. Sed *Ναλῆς* rectius scribi hoc nomen, judicant etiam Strabon. loc. cit. in antiecl. p. 84. 97. 98. Fuit autem Codri filius. v. Hesiod. p. 54.

²³ Ita dicti ab Æole, Hellenis filio. (v. Steph. Byz. in v. Ἀἰολία, et Apollodorus l. l.) Hæc gens late fuit diffusa. Nam Orsi Strab. 8. p. 333.) Antiquis autem temporibus Beoti quoque appellati fuerunt Æoles, et Thraciam incolere. v. Pausan. 10. 2. p. 216. De re ipse v. Mela l. 1. 18. et Plin. H. N. 3. 30.

²⁴ V. Herod. l. 1. 143. Strab. 8. p. 333. Isocr. panegy. cap. 34.

²⁵ V. J. Jo. Grammaticus de dialectis p. 363. Ne vero quis miretur, communem Pindaro dialectum tribui, efficit Jamblichi locus de vita Pythag. c. 34. §. 243. ubi Orpheum dicit scripsisse Dorica dialecto, quæ eadem fuerit vetustissima. Dorica enim dialectus videtur omnium minime recessisse ab antiqua lingua Hælienum. v. Maistre introduct. in Gr. dialectos, et quæ ibi monui, p. 32. et annos. (v. Lambec. prodrom. hist. literar. 2. 4. 4.) Æolicam autem migrationem, ante quam Dores vel Thessaliam incoluerunt et Hellenica lingua usi videntur, vel ita Æolibus mixti vivebant, ut eorum lingua a lingua Æolica non diversa fuisse putanda sit, facta est opinio, cum nec non alia sit, nisi antiqua Macedonica s. Hellenica.

²⁶ V. Thucyd. 1. 2.

²⁷ V. Herod. l. 1. 143. Strab. 8. p. 333. Isocr. panegy. cap. 34.

²⁸ V. Marmm. Oxon. 1. 42. Herod. 9. 96. Strab. 14. p. 623. Pausan. 7. 2. *Ἀλκίαν*, V. H. 8. 6. c. 7. *Ἀλκίαν*, v. in Dian. 226. sq. ibique

Ἀλκίαν sit, *Ναλῆς* an *Ναλῆς* disputat Davis, ad Maxium, Tyr. 32. p. 623. *Ναλῆς* scribitur v. c. apud Plutarchum de gloria Atheniensium c. 7. Sed *Ναλῆς* rectius scribi hoc nomen, judicant etiam Strabon. loc. cit. in antiecl. p. 84. 97. 98. Fuit autem Codri filius. v. Hesiod. p. 54.

²⁹ Ita dicti ab Æole, Hellenis filio. (v. Steph. Byz. in v. Ἀἰολία, et Apollodorus l. l.) Hæc gens late fuit diffusa. Nam Orsi Strab. 8. p. 333.) Antiquis autem temporibus Beoti quoque appellati fuerunt Æoles, et Thraciam incolere. v. Pausan. 10. 2. p. 216. De re ipse v. Mela l. 1. 18. et Plin. H. N. 3. 30.

³⁰ V. Herod. l. 1. 143. Strab. 8. p. 333. Isocr. panegy. cap. 34.

³¹ V. J. Jo. Grammaticus de dialectis p. 363. Ne vero quis miretur, communem Pindaro dialectum tribui, efficit Jamblichi locus de vita Pythag. c. 34. §. 243. ubi Orpheum dicit scripsisse Dorica dialecto, quæ eadem fuerit vetustissima. Dorica enim dialectus videtur omnium minime recessisse ab antiqua lingua Hælienum. v. Maistre introduct. in Gr. dialectos, et quæ ibi monui, p. 32. et annos. (v. Lambec. prodrom. hist. literar. 2. 4. 4.) Æolicam autem migrationem, ante quam Dores vel Thessaliam incoluerunt et Hellenica lingua usi videntur, vel ita Æolibus mixti vivebant, ut eorum lingua a lingua Æolica non diversa fuisse putanda sit, facta est opinio, cum nec non alia sit, nisi antiqua Macedonica s. Hellenica.

³² V. Thucyd. 1. 2.

³³ V. Herod. l. 1. 143. Strab. 8. p. 333. Isocr. panegy. cap. 34.

³⁴ V. Marmm. Oxon. 1. 42. Herod. 9. 96. Strab. 14. p. 623. Pausan. 7. 2. *Ἀλκίαν*, V. H. 8. 6. c. 7. *Ἀλκίαν*, v. in Dian. 226. sq. ibique

Ἀλκίαν sit, *Ναλῆς* an *Ναλῆς* disputat Davis, ad Maxium, Tyr. 32. p. 623. *Ναλῆς* scribitur v. c. apud Plutarchum de gloria Atheniensium c. 7. Sed *Ναλῆς* rectius scribi hoc nomen, judicant etiam Strabon. loc. cit. in antiecl. p. 84. 97. 98. Fuit autem Codri filius. v. Hesiod. p. 54.

³⁵ Ita dicti ab Æole, Hellenis filio. (v. Steph. Byz. in v. Ἀἰολία, et Apollodorus l. l.) Hæc gens late fuit diffusa. Nam Orsi Strab. 8. p. 333.) Antiquis autem temporibus Beoti quoque appellati fuerunt Æoles, et Thraciam incolere. v. Pausan. 10. 2. p. 216. De re ipse v. Mela l. 1. 18. et Plin. H. N. 3. 30.

³⁶ V. Herod. l. 1. 143. Strab. 8. p. 333. Isocr. panegy. cap. 34.

³⁷ V. J. Jo. Grammaticus de dialectis p. 363. Ne vero quis miretur, communem Pindaro dialectum tribui, efficit Jamblichi locus de vita Pythag. c. 34. §. 243. ubi Orpheum dicit scripsisse Dorica dialecto, quæ eadem fuerit vetustissima. Dorica enim dialectus videtur omnium minime recessisse ab antiqua lingua Hælienum. v. Maistre introduct. in Gr. dialectos, et quæ ibi monui, p. 32. et annos. (v. Lambec. prodrom. hist. literar. 2. 4. 4.) Æolicam autem migrationem, ante quam Dores vel Thessaliam incoluerunt et Hellenica lingua usi videntur, vel ita Æolibus mixti vivebant, ut eorum lingua a lingua Æolica non diversa fuisse putanda sit, facta est opinio, cum nec non alia sit, nisi antiqua Macedonica s. Hellenica.

³⁸ V. Thucyd. 1. 2.

³⁹ V. Herod. l. 1. 143. Strab. 8. p. 333. Isocr. panegy. cap. 34.

⁴⁰ V. Marmm. Oxon. 1. 42. Herod. 9. 96. Strab. 14. p. 623. Pausan. 7. 2. *Ἀλκίαν*, V. H. 8. 6. c. 7. *Ἀλκίαν*, v. in Dian. 226. sq. ibique

Ἀλκίαν sit, *Ναλῆς* an *Ναλῆς* disputat Davis, ad Maxium, Tyr. 32. p. 623. *Ναλῆς* scribitur v. c. apud Plutarchum de gloria Atheniensium c. 7. Sed *Ναλῆς* rectius scribi hoc nomen, judicant etiam Strabon. loc. cit. in antiecl. p. 84. 97. 98. Fuit autem Codri filius. v. Hesiod. p. 54.

⁴¹ Ita dicti ab Æole, Hellenis filio. (v. Steph. Byz. in v. Ἀἰολία, et Apollodorus l. l.) Hæc gens late fuit diffusa. Nam Orsi Strab. 8. p. 333.) Antiquis autem temporibus Beoti quoque appellati fuerunt Æoles, et Thraciam incolere. v. Pausan. 10. 2. p. 216. De re ipse v. Mela l. 1. 18. et Plin. H. N. 3. 30.

numerorum, casuum, modorum, temporum, spirituum, accentuum, permutationem, atque per notionum vocabulis subjectarum differentiam, vel ex alius omnino vocabuli usu, quo populus aliquis eandem rem significare soleat, quæ ab alio populo significetur alio.¹ Nam cum tanta sit in hominibus sentiendi cogitandique diversitas, ut nemo fere eadem plane cum aliis ratione fingat et conjungat notiones a sensibus menti oblatas et ratiocinando perfectas: facile intelligitur, cogitari nequaquam posse totum aliquem populum, qui eodem omnino modo et ordine, quo alius ejusdem gentis populus, verba animi sententiam declarantia collocet atque componat. Et quanquam quædam verborum compositiones atque structuræ, quæ σχήματα λόγου vocantur a grammaticis, inveniuntur magis alicui dialecto usitatæ ac pœne peculiare fuisse, quam alii:² tamen cum paucissimæ fuerint, non dignæ videntur, quibus, vel per se et solis, vel saltem præcipue, distinguatur aliqua dialectus ab alia, quam tali syntaxi constet caruisse. Dialectus igitur, quam ex iis, quæ a nobis disputata sunt, intelligi potest recte dici idioma linguæ certo quodam in loco et apud certum quendam populum, qui illo distinguatur ab aliis populis atque locis, usitatum, cujus omnis proprietas in verbis singulis potissimum posita sit, non in conjunctis,³ differt a stylo et γλώττῃ. Stylus enim est forma loquendi singulorum quorundam hominum propria, et γλώττα, quod vocabulum etiam aliter usurpari scio,⁴ cum quidem dialecto oppouitur, significat linguam, qua in universum tota aliqua utitur gens, ita ut singuli gentis illius populi ac civitates pluribus vel paucioribus linguæ ejusdem mutationibus efficiant non novas linguas, sed linguæ communis differentias, quas dialectos appellari vidimus. Dialectus enim semper similitudinem aliquam servat ejus linguæ, cujus ipsa quasi filia et propago est. Quapropter vel ipso Strabone auctore,⁵ non plures proprie quam quatuor numeratæ sunt Græciæ dialecti, quanquam sequentibus temporibus addita fuit a grammaticis quinta, διάλεκτος κοινὴ s. Ἑλληνική,⁶ quæ scilicet proprie quidem reliquarum quasi mater et Hellenibus antiquis peculiaris fuisset, sed extincto posthac priscæ Hellenum gentis nomine, ne digna quidem judicata a Strabone, quæ dialectus appellaretur, quia quatuor illi populi, ex vetusta gente Hellenica orti, in universum quidem nondum illa uti desierant, sed ita eam flexerant variis modis atque mutaverant, ut novis nominibus significanda videretur, prout singuli populi consensissent de ea mutanda. Sed nec singulæ tantum nationes et regiones peculiarem sibi quæque dialectum vindicarunt, verum etiam civitates singulæ, insulæ, atque loca. Et illius quidem generis dialecti, quæ, ut diximus, non nisi quatuor ab antiquis numeratæ fuerunt, commode vocantur ἐθνικαὶ vel γενικαὶ,⁷ hæ τοπικαὶ s. εἰδικαὶ. Inprimis autem Doricæ dialecti multæ fuisse leguntur ὑποδιαίρεσις τοπικαὶ,⁸ cujus generis sunt dialecti Lacedæmoniorum,⁹ Cypriorum,¹⁰ Syracusanorum,¹¹ Sicyoniorum,¹² Siculorum,¹³ Tarentinorum,¹⁴ Amyclæorum,¹⁵ Eretriensium,¹⁶ et aliæ,¹⁷ quarum glossæ nonnullæ explicantur in lexico Hesychii, et in aliorum grammaticorum veterum libris.

§. 6. Quæ cum ita sint, neminem opinor admodum esse miraturum, qui me statuere legerit, fuisse etiam aliquando peculiarem aliquam dialectum Alexandrinam. Nam linguam quidem Gr. jam a Psammiticho in Ægyptum invectam fuisse docet Herodotus,¹⁸ qui sua quoque ætate superfuisse dicit, qui ex illa Psammitichi institutione linguam Gr. callerent, ejusque agerent interpretes. Quod linguæ Gr. in Ægypto studium num post Herodoti tempora vigerit, an perierit, equidem dijudicare non audeo; non tamen omnino linguæ illius scientiam sequentibus temporibus evanuisse, verisimile videtur ex eo, quod philosophi Græci discendi causa se in Ægyptum contulisse leguntur,¹⁹ e quorum consuetudine non absurde putantur Ægyptii hausisse aliquam Gr. ling. cognitionem. Etsi enim Ægyptii non solum Pythagoræ temporibus ita sibi abstinentiam putabant a consuetudine cum Græcis, ut illi non nisi amputato præputio liceret cum Ægyptiorum prophetis familiariter congregi,²⁰ verum etiam hic idem mos ab iis in communi vita diligenter servabatur Herodoti ætate:²¹ tamen hic ipse historicus profitetur,²² inde a Psammitichi temporibus certiora se de rebus Ægyptiorum narrare posse propterea, quod Græci, Cares, et Iones, qui scilicet accurate omnia consignarent, admixti illis fuerint, et alio loco²³ narrat, Amasin regem adeo studiosum Græcorum fuisse, ut Græcis in Ægyptum venientibus Naucratin oppidum daret habitandum, et feminam Gr., Ladicen, uxorem duceret. Unde saltem apparet, non plane abstinuisse Ægyptios a consuetudine Græcorum. Sed utut sit, nostra non magnopere hoc loco interest. Ad seriora tempora descendendum videtur. Postquam enim Alexander Macedo magnam terrarum orbis partem, ipsamque adeo Ægyptum, victricibus armis subegerat et occupaverat, quam facile et pœne necessarium fuerit, ut linguæ Gr. studium ubique vehementer augeretur, nemo non intelligit, imo ita inter omnes hac de re constat, ut agere rem actam nolumus. Nobis potius ostendendum est, Alexandrinos quoque non solum Gr. locutos esse,²⁴ verum etiam peculiari Gr. ling. dialecto usos.

§. 7. Scilicet quæ jam supra §. 1. breviter tradidimus de colonis Alexandriam deductis, ea paulo uberius ex iisdem, quos ibi laudavimus, scriptoribus narrata rem optime videntur posse illustrare. Alexander enim non tantum pari cum Macedonibus jure uti permisit Judæos in urbe nuper condita Alexandria, sed etiam regi

¹ Cf. Jo. Grammat. in laudato libello p. 365. ubi hæc legantur: νοῦται δὲ ἡ διάλεκτος τριχῶς· κατὰ ὅλον ὀνόματος ἁλλογενήν, κατὰ μέρος τι, ἢ κατὰ πρόθεσιν, ἢ κατὰ ἀφαιρίσιν, ἢ κατὰ μετάθεσιν, κατὰ συμβεβηκός, ἢ κατὰ προσώδιον, ἢ κατὰ πνεῦμα.

² V. Lesbonax περί σχημάτων, quem libellum cum Ammonii de affinium vocabulorum differentia libello edidit primus Valckenarius, Lngd. Bat. 1739. 4. p. 175—188. cf. Salmas. l. l. p. 146—148. ³ V. Salmas. l. l. p. 84.

⁴ Interdum enim, ut hoc obiter indicemus, γλώττα significat vocabulum aliquod peregrinum, vel antiquis tantum auctoribus, maxime poetis, usitatum, atque adeo ignotum vulgo et obscenrum. v. Pollux 2. 109. Aristot. poet. 21. p. 154. c. 22. p. 164. 166. 170. 174. Clem. Alex. stromm. 1. p. 338. C. Plut. l. l. c. 61. de Pythiæ oraculis c. 24. et 28. Athen. 10. p. 479. A. Aristot. rhetor. 3. 3. 2. sq. Plura dabunt Maussac. in diss. crit. ad Harpocrat. p. 387. sqq. (ed. Vales. Lugd. Bat. 1683. 4.) Gataker. ad Antonin. Philos. 4. 33. alique, quos laudat Burman. ad Quintil. 1. 1. p. 23.

⁵ p. 333. Quare nec ego, quanquam id opinatus est vir doctus in Leipz. Literat. Zeit. 1807. Nr. 74. probare ullo modo aut admittere hanc dialectum quintam in animum induxi: quod cuique, qui diligenter legerit, quæ ad Maittairei introduct. in Gr. dialectos p. xxx. adnotavi, facile apparebit.

⁶ V. Ge. Gujl. Kirchmaieri diss. de dialecto Græcorum communi, Viteb. 1709. 4. Clem. Alex. str. 1. p. 338. B. et infra §. 8.

⁷ Auctore Clem. Alex. str. 1. p. 338. B. et p. 339. A.

⁸ V. Gregor. l. l. p. 135. et Jo. Grammat. l. l. p. 380.

⁹ V. (Jo. Gottfr. Hauptmanni) programma de Laconica dialecto, Geræ 1776. 4. inprimisque Valckenar. ad Theocrit. Adonias. p. 257—293.

¹⁰ V. Aristot. poet. c. 21. p. 154.

¹¹ V. Schol. Theocrit. idyll. 4. 28.

¹² V. Schol. Apollon. 2. 1176.

¹³ V. Schol. Theocrit. idyll. 5. 25.

¹⁴ V. Etymol. M. in ἀγάλλος, ἀνεμύσας, βακίαις, etc.

¹⁵ v. Schol. Theocrit. ad inscript. idyll. 12. et ad ejusdem idyllii v. 13.

¹⁶ v. Plat. Cratyl. T. I. opp. p. 434. C. et Strab. p. 448. et Maittaire l. l. p. 196. sq.

¹⁷ v. Fischeri animad. ad Welleri grammat. Gr. Spec. I. p. 45—56. et Maittaire p. 350—378. ubi etiam emendatius edidi opusculum grammatici alicujus, quod inscriptum est Ἰδιὰ τινος πολέων.

¹⁸ 2. 154. Quin Clem. Alex. str. 1. p. 343. D. Mosen jam a Græcis in Ægypto commorantibus τὴν ἑγκύκλιον παιδείαν edoctum fuisse narrat e Philone (de Mose, T. II. p. 83. 41.)

¹⁹ Sic Plato geometriam in Ægypto didicisse fertur apud Clem. Alex. protrept. p. 46. A. cf. str. 1. p. 302. D.

²⁰ v. Clem. Alex. stromm. 1. p. 302. C.

²¹ v. Herodot. 2. 41. 78. 91.

²² 2. 154.

²³ 178. 181.

²⁴ Nam de hoc quidem satis constat. v. Casaub. ad Athen. 12. 10. p. 849. 31. et nos statim §. 7.

ab ethnarcha quodam, h. e. principe Judæo, qui judicia haberet legesque populo suo daret, ut perfectæ et propriæ reipublicæ rector, et Ptolemæi, Alexandri in Ægypto successores, locum adeo proprium et ab aliis ejusdem urbis regionibus separatim iis assignarunt, eosque appellari permiserunt Macedonas. Hi ipsi autem Judæi vocabantur etiam simpliciter Alexandrini,¹ quo nomine eos recte appellari putabat Josephus, ita ut, si quis id miraretur, ἀπαίδευσις esse diceret, quia etiam in aliis barbarorum urbibus habitantes Judæi, simpliciter et neglecta Judæorum appellatione, eodem, quo inquilini, nomine insignirentur. Certum igitur est, Judæos istos peculiariem quodammodo certisque finibus circumscriptum et ab aliis populis distinctum populum Alexandriæ fuisse, neque adeo dubitari potest, quin eorum lingua dici recte dialectus possit.

Jam est videndum, Hebraicane lingua uti perrexerint, an hac neglecta didicerint Græci. Et hoc quidem probabilius mihi videtur altero. Nam etsi Josephus diserte dicit, Judæis a regibus Ægypti locum aliquem Alexandriæ proprium datum fuisse propterea, ὅπως καθαριωτέραν ἔχοιεν τὴν διαίταν, ἥττον ἐπιμισγομένων τῶν ἀλλοφύλων, tamen hæc verba vehementer dubito an ad linguam etiam sint referenda. Certe vel ex eo, quod Macedonas et Alexandrinos simpliciter eos nominari licebat, videtur colligi posse, cum patriæ gentis nomine linguam etiam patriam eos maximam partem abjecisse; neque eos ita distinctos fuisse a reliquis colonis, Ægyptiis, Macedonibus, aliisque haud dubie Græcis,² quin ex usu quotidiano et commercio multa, quæ proprie reliquorum essent, inprimis vero Macedonum, gentis imperantis, linguam, sibi vindicarent, intelligi facile potest ex insigni Judæorum mercaturæ et lucri studio, et ex eo, quod nostris quoque temporibus fieri videmus, ut populi etiam diversissimi, modo eandem urbem incolant, gentis dominantis atque primariæ linguam, sua pæne abjecta, facile addiscant. Quanquam igitur probabile esse puto, colonos illos ita inter se mixtos fuisse in urbe et agro Alexandrino, ut et nomine eodem insignirentur cuncti, et linguam haberent, mixtam illam quidem atque temperatam e singulorum dialectis, sed pæne eandem: tamen sic quoque videtur in nonnullis diversa fuisse Judæorum et Macedonum in eadem urbe habitantium loquendi ratio. Judæi enim haud dubie multa in Macedonicam linguam intulerunt verba Hebraica et Syriaca, inprimis structuram verborum ad Hebraicæ linguæ ingenium formatam.³ Quæ tamen differentia vel non adeo magna erat, vel ad Hebraicæ potius quam ad Gr. ling. naturam pertinere existimabatur. Unde factum est, præsertim cum tali dialecto Alex. perpauci libri scripti essent, ut minus innotesceret grammaticis tanquam peculiaris et a Maced.-Alexand. diversa dialectus. Ea enim dialectus Alex. de qua peculiare olim libri extabant,⁴ et quæ sæpe commemoratur a grammaticis, quorum locos infra afferemus, videtur omnibus Alexandriæ civibus communis fuisse, ita ut qui plenam vellet et perfectam ejus ideam habere, ei partes, e quibus composita esset, cognoscendæ sint singulæ. Quare quæramus ante omnia de Maced. dialecti natura, e qua maxime atque Ægyptia ortam putamus Alexandrinam.

§. 8. Omnino autem dubitari non potest, quin Macedonum lingua vetustior distinguenda sit ab eorundem recentiori. Hoc enim non solum ipsa rei natura satis declarat, qua quælibet lingua, quamdiu populo alicui usitata, et quasi viva est, multis modis mutatur atque variatur, emendatur, emollitur, expolitur, verum etiam ceterarum Græciæ dialectorum exemplum, quarum Atticam quidem duplicem fuisse, et antiquam a nova distingui debere, multi viri docti ostenderunt.⁵ De Dorica idem statuendum esse apparet e grammatici cujusdam verbis his: ἰστέον ὅτι ὁ Θεόκριτος Δωρίδι διαλέκτῳ κέχρηται τῇ νῆα· δύο γάρ εἰσι, παλαιά, καὶ νέα· καὶ ἡ μὲν παλαιά τραχεῖά τις ἐστὶ· ἡ δὲ νέα, ἥ καὶ Θεόκριτος χρεῖται, μαλθακώτερα καὶ εὐκολωτέρα. Quin etiam Ionici duplicem fuisse, intelligitur ex Apollonii Rhodii Scholiasta.⁷ Hoc idem autem de Macedonica quidem dialecto demonstrant, quæ nobis supersunt, linguæ istius vocabula, quæ liquido apparet alia vere et propriè Gr. et ad veterem Hellenum linguam referenda esse, alia ex aliorum populorum linguis, inprimis Persarum, Syrorum, Hebræorum, Ægyptiorum, aliorumque, quibuscum Alexandri ejusque successorum temporibus versati sunt Macedones, derivari debere. Collegi utriusque generis non pauca. Sed cum e priori genere pleraque prorsus inusitata esse reperiuntur, quanquam ex iis quoque plurima Orienti debere nobis persuasimus, rejecimus ea ad calcem hujus paragraphi. Alterius generis exempla nonnulla statim in margine adjeci.⁸

¹ v. Tiberius Claudius Cæsar ap. Joseph. archæol. 19. 5. 2.

² Plura eam in rem ac certiora videtur allaturus fuisse, si superesset libri 10, quos scripserat περὶ τῶν κατ' Ἀλεξάνδρειαν. Calliniens, cognomine Sutorius, sophista, (de quo v. Suid.) et Callixeni Rhodii opus περὶ Ἀλεξανδρείας, quod laudat Athenæus 5. p. 196. A. et 9. p. 387. D. et Apollonii Rhodii κτίσις Ἀλεξανδρείας, qui liber laudatur a Schol. Nicandri ad theriac. p. 6. ed. Morell. Paris. 1557. 4.

³ Talem Hebraismum dialecto Macedonico-Alexandr. illatum detexisse mihi videor in Ptolemæi Euergetis monumento Adulitano, ap. Chishull. antiquitt. Asiatt. p. 78. ubi insolens verborum structura, quæ conspicitur in his: ἔχω τὸν μέγιστον θεόν μου Ἄρην εὐχαριστήν, explicari fortassis possit ex ea Hebræorum consuetudine, qua nominibus, quæ a verbis derivata sunt, eundem jungere solent

casum, qui jungitur verbis, a quibus ducta sunt, ut 2 Sam. 3. 11. מְרַחֵם אֱתָנִי etc. Vitavit hanc structuræ duritiem auctor libri

2 Maccab. 3. 33. τῷ ἄρχιερεὶ χάριτας ἔχε. quæ est Attica loquendi ratio. v. Anonym. Atticista de Atticismis, in Villosionii anecd. Gr. t. II. p. 80. Sic Hebraismus est in Inscript. Roset. lin. 10. ubi Ptolemæus vocatur ὑπάρχων θεὸς ἐκ θεοῦ. Et lin. 19. Ἐργῆς ὁ μέγας καὶ μέγας. Nihil tamen affirmari hic potest. Nam, ut prælo primo saltem exemplo dicam, etiam Attici reperiuntur inscientiore illa συνταγματικὴ structura non raro usi esse, ut Plato apol. Socr. T. I. opp. p. 30. A. τῇ ἱμῇ τοῦ θεοῦ ὁμοίαν. Phæd. T. I. p. 109. A. τὴν διακρίσιν τῆς αὐτοῦ αὐτοῦ ἐαυτοῦ. Timæ. T. III. p. 46. A. τῆς—τοῦ πυρὸς ἑκατέρου κοινωρίας ἀλλήλοισι. Epist. 8. T. III. p. 354. E. ἡ θεῶν δουλεία. v. Fischer. ad Plat. Euthyphr. 17. 5. Apol. Socr. 18. 10. maximeque quos laudat ad Phæd. 38. 4. In Thucydide itidem sunt multa formulæ quæ Hebraismum redolere videantur, collectæ in Car. Ludov. Baueri diss. de lectione Thucydidis optima interpretandi disciplina, Lips. 1753. 4. inprimis p. 73. sq. Quin nec Latini illius generis structuram horrent. Sic Cic. de leg. 1. 15. iustitia est obtemperatio scriptis legibus institutisque populorum. Cæsar B. G. 1. 5. 3. domum reditio. v. Jo. Buxtorfi thes. grammat. ling. Hebr. 2. 3. 3. p. 369. ed. 4. Plul. Parei mantissa lextici critici p. 183. Duker. ad Thucyd. 5. 46. 8. 21. Wesseling. ad Herod. 7. 15. Valcken. et Porson. ad Eurip. Phœn. 948. Sed nec secundi exempli similia desunt in Atticorum libris. Apud Plat. enim Alcib. 1. 1. II. opp. p. 121. A. et Xenoph. Ages. 1. 2. sunt βασιλεὺς ἐκ βασιλέων. Tertium vero, ὁ μέγας καὶ μέγας, pro ὁ μέγιστος, haud dubie originem debet linguæ orientis. v. vel Vorst. de Hebraismis N. T. 12. 2.

⁴ Nam et Irenæus, qui idem Latino nomine Pacatus vocabatur, grammaticus Alexandrinus, scripserat II. 7. περὶ τῆς Ἀλεξανδρινῆς διαλέκτου, eamque ex Attica derivaverat, (v. Etymol. M. in v. πυθαρίων, Suid. in v. Εἰρηναῖος et Πάνατος) et Demetrii Ixionis, Adramytenii, περὶ Ἀλεξανδρινῶν διαλέκτου opus laudatur ab Athenæo 9. p. 393. B. Vixit iste Demetrius temporibus Aug. Cæsaris. v. Suid. in v. Δημήτριος, et Menag. ad Diog. Laert. 5. 84.

⁵ Ut Henr. Stephanus de dial. Att. p. 235. Taylor. præfat. ad indic. in Lysiam extrema, Bernardus ad Thom. Mag. p. 579. cf. Valckenar. ad Eurip. Phœn. p. 22. et Pierson. præfat. ad Mær. p. 26. sqq. et Fischer. ad Weller. Spec. 1. p. 41—43. qui tres fuisse dicit hujus dialecti æfates, quarum primam terminavit Ionum in Asiæ oram migratio, secunda inde pertinuerit usque ad belli Peloponnesiaci tempora, tertiæ finis in ætatem Philippi et Alexandri M. incidit.

⁶ Quæ leguntur in editione Theocriti Romana, quam Zach. Calliergus curavit 1516. 8. post argumentum idyllio primo præfixum. Unde non erat, quod virgula quadam divina se incidisse putaret Andr. Schottus (obs. human. 2. 50.) in codicem aliquem MStum, in quo fere eadem legerentur. Quam codicis istius notam cum etiam Maittaire in introductionem in Gr. dialectos p. xli. transcripserit, non video, quomodo vir doctus in Leipz. Literat. Zeit. 1807. Nr. 74. dicere potuerit, in libro Maittairiano præteritam esse dialecti Doricæ diversitatem.

⁷ 1. 998. 1081. ad vocabulum ὡλλοὶ τῆς γυναικὸς ἴστος τὸ ὡλλοὶ. v. Fischer. l. l. p. 39. sq. et Maittaire l. l. p. xxxvi. et p. xxxix. not. 1. et 5. Unde nec duplicem dialectum Ionicam præteritam a Maittairio fuisse patebit.

⁸ Arcadius, grammaticus ineditus, apud Spanhem. ad Callim. h. in Del. 150. καὶδός, inquit, παρὰ Μακεδόσιν οἰκονόμος. Spanhem. illud ex Arabica lingua derivat. Sed potior mihi videtur Jungermanni (ad Polluc. 10. 12.) ratio, qui legi jubet σκαῖδος, quo vocabulo

Nunc paulo accuratius describenda videtur ipsa dialecti Macedonica natura. Et antiquissimis quidem temporibus valde verisimile est eam vel plane non, vel certe parum diversam fuisse a Dorica.¹ Quæ ejus facies atque forma quam diu duraverit, et quando mutata fuerit, mihi quidem non liquet. Cum vero post Alexandri M. tempora turbata fuissent Græciæ dialecti omnes, ita ut ne Attica quidem discerni satis a Macedonica posset,² cumque adeo, non quidem Macedonica vera et antiqua, tanquam reliquarum omnium mater, sed ea, qua Græci omnes, et indocti in vita communi sermonibusque quotidianis, et docti etiam in scriptis uterentur, τῆς κοινῆς fere nomine insigniri cœpta fuisset,³ Macedonica nomine appellata fuit alia quædam lingua, quæ et ipsa quin a Macedonibus inventa sit non dubitamus, sed quam pro barbara fere habendam putabant Græci, non solum propter insignem et nimium⁴ peregrinorum et barbarorum, obsoletorum item vel novorum, vocabulorum usum, verum omnino propter diversam a reliquorum Græcorum oratione loquendi rationem ac formam, quæ vel in eo cernebatur, ut vocabulis notiones sive ob vetustatem sive ob novitatem inusitatæ tribuerentur;⁵ vel aliis modis apparebat. Macedones enim non solum et vocales,⁶ et consonantes,

Hesychio et Phavor. auctoribus, usus est Alexander in epistolis, et quo significabatur apud Macedonas ἀρχή τις, τεταγμένη ἐπὶ τῶν δικαστηρίων. Hemsterhus. ad Poll. 10. 16. illud bene derivat ex Hebr. קָדָשׁ, quod etymon eleganter certe convenit cum boni magistratus notione.—βατιάκη et diminutivum βατιάκιον fuit Περσική φιάλη, auctore Athenæo in fragmento, quod Casaub. in animadv. p. 784. edidit, sive T. IV. ed. Schweighaus. p. 223. ubi ex Alexandri M. epistolis memorantur βατιάκαι ἀργύραι κατὰ χρυσοί. Cf. Aristot. mirab. auscult. c. 50. et Diphilus ap. Ath. 11. p. 484. E. item p. 496. B. ubi βατιακίου iterum mentio, ut p. 480. A. ex mente Hemsterhusii ap. Albert. ad Hesych. p. 706, qui uberius de batiaca disputat. Utraque forma rursus extat ap. Athen. p. 497. F. et βατιάκιον; fortasse pro βησιακίον reponendum est ap. Poll. 6. 96. Quod autem ad originem attinet, recte cum Bocharto (hieroz. T. II. p. 878. ed. Lugd. Bat. 1692.) comparari potest Chaldaicum ܒܬܝܬܐ, ut cucurbitæ similis fuisse intelligatur βατιάκη. Nisi malis a ܒܬܝܬܐ derivare, mensura liquidorum, βατος, βατία.—ἰζία, quod Hes. et Phav. dicunt in Macedonum lingua significare ἀγαθὴν τύχην, Seldenus (de diis Syris 1. 1.) derivat a nomine Chaldaico ܝܙܝܐ, cujus status emphaticus est ܝܙܝܐ.—Ex eadem lingua Chaldaica repetendum videtur vocabulum ἀππά, quo utebantur Macedones juniores in appellandis senioribus, si quidem recte cepi verba Etymol. M. in v. ἀππά, (Cf. Maittaire dialect. p. 365.) quod Heinsius (proleg. in Aristarch. sacr. p. 665.) derivat e formula ܐܢܢ ܕܢܐܢܐ, quæ utuntur in precando Judæi, et Schol. Homer. (Il. i. 603.) Thessalorum esse dicit. Cf. Jac. Rhenferd epist. de origine et significatu vocis ἀππά, Franeg. 1688. 4. et in ejus operibus philologicis, Traj. ad Rhen. 1722. 4. editis, p. 822—827. quæ tamen parum illustrat. ܐܢܢ igitur (de quo alio modo exponit Spanhem. ad Callim. h. in Dian. 6.) videtur mihi ortum esse ex ܐܢܢ. Neminem enim movere debet literarum mollium in duras mutatio. Certe non repugnat analogiæ. Sic et βατάγειον dicitur, et πατάγειον. (v. Athen. 4. p. 169. D.) Sic ex ܐܢܢ fit ἰβδόμος. (v. Phav. in v. ἐπτά.) Sic Ezech. 30. 17. pro Hebr. ܒܝܬܐ in versione Alex. est Βουβάσσου. Cf. Jablonski panth. Egypt. 3. 3. p. 82. Sic κίτριά appellata esse a cedro, quasi κεδρία, suspicari non dubitat Phanius Eresius ap. Athen. 3. p. 84. D. Cf. Dan. Fessellii adversaria sacra T. II. p. 357. παράς, quod, Hesychio et Phavorino auctoribus, aquilam significat, Jo. Andr. Danzius in Literatore Ebræo-Chaldæo (Jen. 1715. 8.) p. 30. bene dicit ortum esse ex Hebr. פָּרָס.

¹ V. supra p. clvii. not. 9. et clviii. n. 7. et quæ ad calcem hujus paragraphi, in collectione vocabulorum Macedonicorum, de nomine κοράσιος dixi. Sic alii grammatici (v. p. clxii. not. 2.) Macedonas præcipiunt ὁ usurpare pro θ, alii (in hortis Adon. fol. 77.) θ καὶ δ εἰς ἄλλα γράφειν Αἰολίαν εἰσὶν φασί.—Dores transponebant literas, ut βαρδιστος pro βράδιστος: (v. Gregor. I. I. p. 156.) idem fecisse Macedonas, mox apparebit, p. clxii. not. 5.—A Megarensibus, qui quin fuerint Dorienso, non dubium esse potest, (v. Aristot. poet. c. 3. p. 18.) pocula dici γυάλας, Philetas auctor est ap. Athen. 11. p. 467. C. Sed a Macedonibus ita dicta fuisse docent Hesych. (qui tamen habet γυάλας,) et Etym. M. in h. v.—Luculentissimum autem hujus rei exemplum est nomen masculini generis in ης desinentium, ut ἱπποτής, ἱππότης, ἱππότης, κοπιότης, νεφεληροίτης, μητιότης, ἀκακίτης, ἱκκότης, βαθυμήτης, Θυσιότης, κυανοχαίτης, etc. forma nominativī in α, quam alii, ut Jo. Diacorus ad Hesiod. p. 206. et Jo. Tzetzes ad eund. p. 135. it. Schol. Theocr. idyll. 8. 30. Doricæ dialecto, Eustath. ad Il. α. p. 75. et antiqui scriptores ap. Phavor. in v. μεταπλασμός et μητιέα, Æolicæ et Bæoticæ, Jo. Lascaris 3. p. 178. præter has Thessalicæ, tribuunt, alii, ut Apollon. de syntaxi p. 213, 22. ed. Frcf. 1590. 4. et Eudæmon Pelusiota ap. Eustath. ad Od. γ. p. 1457, 19. Macedonicæ. Cf. Maittaire p. 235. sq.

² Dorotheus Ascalonites ap. Athen. 14. p. 662. F. auctor est, τὴν μαπτύαν, h. e. πᾶν τὸ πολυτελὲς ἔδεσμα, (v. p. 663. B.) proprie quidem Thessalorum s. Macedonum (v. p. 664. B.) inventum esse, (cf. Poll. 6. 70. apud quem tamen legitur μαπτύλλη,) sed ἐπιχωρίσας καὶ ταῖς Ἀθηναῖς κατὰ τὴν Μακεδονίαν ἐπικράσειαν. Athenæus (3. p. 122. A.) diserte, Μακεδονίζοντας, inquit, οἷα πολλοὺς τῶν Ἀττικῶν διὰ τὴν ἐπιμειξίαν. v. Pierson. ad Mærid. p. 349. sq. Inde factum videtur, ut Menander, Atheniensis quidem, sed quem Demetrio Phalereo, qui a Cassandro Macedoniæ rege, tyrannus s. ἐπιμελητής datus esset Atheniensibus (v. Paus. 1. 25. p. 60.), postea vero diu Alexandriæ apud Ptolemæum Lagidam versatus (v. Diog. Laert. 5. 76. 78. et Perizon. ad Elian. V. H. 3. 17.) in deliciis fuisse vel pueris constat (v. Phædr. 5. 1. et Salmas. de hellen. p. 110.), a Phrynicis passim dicitur orationi suæ Macedonica immiscuisse, (v. in fine hujus paragraphi) plane ut Æschylus, in Sicilia versatus, Sicula. (v. Athen. 9. p. 402. C.) Hinc etiam ap. Phavor. in v. κλητικὰς illa nomen in ης forma nominativī in α dicitur esse Atticorum. Villosionus tamen in præfatione ad nov. vers. Gr. Proverbiorum etc. (quam supra §. 1. not. 3. memoravi) p. xxii. auctor est, in quibusdam remotis et fere inaccessis Græciæ angulis nonnulla etiam nunc dialectorum servari vestigia. Cf. quæ idem scripsit in prolegomenis ad Hom. Il. p. xlix. sq.

³ Phavor. in v. κλυθί, e Moschopulo ad Hesiod. p. 10. extr. ἐπὶ τῇ κοινῇ καὶ ἡ ποιητικὴ ἱερίδει καὶ ἡ Ἀττικὴ γλῶττα, καὶ αἱ ἄλλαι, αἷς μάλιστα χρωταὶ οἱ ποιηταί, διὰ τοῦτο γὰρ καὶ κοινὴ λέγεται, ὅτι μετέχουσιν αἱ ἄλλαι αὐτῆς, κοινὸν γὰρ, οὐ μετέχουσιν πολλάχιστον δύο. et quæ plura sequuntur. Cf. Salmas. de hellenist. p. 405. sqq. et Fischer. ad Weller. Spec. I. p. 34. sq. it. Benti. opusc. p. 480. ed. Lips. E quo factum est, ut grammatici ad interpretanda vocabula Attica, vel etiam obscuriora, uterentur vocabulis, quæ petita essent e lingua Macedonica nova, h. e. communi, quam omnes omnino Græci intelligerent. Sic Suid. v. ἀγυαί (ut Schol. Eurip. Orest. 758. et Eustath. ad Hom. Il. β. p. 166. qui diserte ait, ῥύμην ita dici κοινῶς.) explicat vocabulo ῥύμη, Phavor. κάστρον per παρεμβολή, et in v. κίθεις, βέρεθρον per ζέρεθρον, etc.

⁴ Modicus enim talium usus vix effecisset, ut Macedonica dialectus a reliquis separaretur, quoniam, auctore Eustathio, (ad Od. τ. p. 1854, 35.) omnino γέμει διὰ τὰς ἐπιμειξίας μυρίων ἔθνικῶν λέξεων ἡ ἑλλὰς γλῶσσα. Cf. Athen. 3. p. 121. F. Ceterum non modo lingua Macedonum discreta fuit a reliquis Græciæ dialectis, ut a Plutarcho in vita Eumenis c. 14., sed ipsi adeo Macedones ita non habiti amplius sunt in numero τῶν Ἑλλήνων, ut illi his opponantur a scriptoribus, certe invicem distinguantur. Sic Joseph. archæol. 12. 3. 1. Σελυκάος ὁ Νικαύταιρ, ἐν αἷς ἐκτίσε πόλιν ἐν τῇ Ἀσίᾳ καὶ τῇ κάτω Συρίᾳ, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ μητροπόλει Ἀντιοχείᾳ, πολιτείας αὐτοῦς (nempe Judæos) ἡξίωσε, καὶ τοῖς ἐνοικισθεῖσιν ἰσοτίμους ἀπέδειξε Μακεδόσι καὶ Ἑλλήσιν. Et clarius etiam 18. 9. 8. οἰκοῦσι δὲ αὐτῇ (Seleuciam) πολλοὶ τῶν Μακεδόνων, πλείστοι δὲ Ἕλληνες.

⁵ Sic ἄγνια, quæ hand dubie est Æolica forma pro ἡγνια, alias significabat τὸ προῖον τοῦ βασιλέως τάγμα ἱεφάντων καὶ ἱππῶν καὶ πεζῶν, sed apud Macedonas τὸ ἀριστον τῆς συντάξεως, κραταῖον ὀπλίσει, καὶ σωματικῶν εὐξία. v. Hesych. Suid. et Phav. in h. v. Ælius Dionysius apud Eust. ad Od. α. p. 1399. 62. Athen. 5. p. 194. F. 12. p. 539. F. Polyb. 5. 25. Curt. 4. 13. 26. Leopard. emendatt. 1. 23.—ἀγκάλις, quod fere significabat fasciculum, ἄχθος, quo sensu adhibuit Nicostratus ap. Athen. 14. p. 615. F. indicabat apud Macedonas falcem. v. Hes. et Phav.—ἀκόντιον apud reliquos Græcos significabat δολάτιον, μικρὰν λόγχην, apud Macedonas ῥάχιν. v. Hes. et Phav.—ἀορτης alias erat synonymum vocabuli ξιτιστής, a Macedonibus ita vocabatur ἄγρος διηματίνων ἱματίων (ita enim apud Hesych. lego cum Hemsterh. ad Poll. 10. 139. pro δερμάτινον ἱμάτιον. cf. Suid. et Phav.) quam vim ei vocabulo tribuisse legitur Posidippus apud Poll. 1. 1.—ἑάντος, quod auctore Plutarcho de aud. poet. c. 5. Macedonibus idem erat quod θάνατος, in libris veterum nunc extantibus dicitur de dono vel mutuo, ut apud Lycophr. 269. 887. etc. in Brunckii analect. T. III. nr. vccxi. v. 9. Sirac. 29. 4.—κάραβος a ceteris Græcis dicebatur ἔδεσμα ὠπτημένον ἐπ' ἀνθρώπων, sed a Macedonibus ἡ πύλη. v. Hes. et Phav.—παρεμβολή, quod proprie est interfectio et interpositio, tum etiam castrensium ordinationis genus significat, a Macedonibus ponebatur de exercitu et castris ipsis. (v. Phryn. p. 166.) Pollux 9. 15. licere ait jocanti etiam dicere παρεμβολὴν pro στρατόπεδον, cum recentiores nonnulli, ut Theophilus s. Diphilus et Criton, eo sic usi sint. Eodem modo legitur apud Clem. Alex. str. 4. p. 521. D. et sæpissime in versione Alex. ut Gen. 32. 2. apud Polyb. ut 3. 73. 74. et Plutarch. Cæs. 45. Galb. 27.—Vocabulo ῥύμη Athenienses indicabant τὴν ὀρμήν. Macedones τὸν στενωπὸν. v. paulo ante not. 3. Phryn. p. 180. et Poll. 9. 38. qui locos hanc in rem attulit e Philippiide et Laciade, ubi tamen pro Λακιάδης haud dubio legendum est Λακιάδης, ut sit fabulæ Philippiidae nomen. Hoc præclare jam animadvertit Meurs. in biblioth. Att. in v. Philippiidese (Vol. II. opp. p. 855.) De platca legitur ῥύμη etiam Jes. 15. 3. Tob. 13. 18. Similiter apud Polyb. 6. 29.

⁶ Ut ἀβρουτες dicebant pro ὄβρυς, (v. Hes. et Phav.) Ἀργυρίσι pro Ἐρινυσί (v. Hes. et Phav.) ζέρεθρον pro βέρεθρον. v. p. clxii. not. 4.

ut β et φ,¹ δ et θ,² μ et π,³ etiam alias, ut ζ et β,⁴ inter se permutabant, verum etiam literas transponebant,⁵ vel vocabulis literam aliquam inserebant,⁶ vel in fine demebant,⁷ vel nomina gentilia⁸ et tempora verborum⁹ peculiari modo formabant, vel denique spiritum asperum in lenem mutabant.¹⁰ Possit etiam ad Macedonum dialectum referenda videri genitivorum in *ος* desinentium efformatio in nominativum, qualis est in *δρίφακτος*, quod modo (not. 5.) allatum est, e genitivo *δρίφακος* nominis *δρίφαξ*. Certe Phryn. p. 128. et Pollux 5. 91. damnant nominativum τὸ σκάτος, ortum e genitivo τοῦ σκατὸς a nomine σκάς. At quo minus id recte fieri putemus, impedimur hujus rationis frequentia in optimis scriptoribus, et verbis Phavorini.¹¹ πολλὰ τῶν εἰς *ος* ληγουσῶν γενικῶν ἀναδρομὴν πᾶσχεουσιν εἰ, εὐθείαν, οἶον· Τρῶς, Τρώδες, ὁ Τρῶς, ἤγουν Τρωϊκός· ἐξ οὗ καὶ Τρωαὶ ἴπποι, αἱ Τρωϊκαί. δμῶς, δμῶδες, ὁ δμῶς· δοῦλος. ἀφ' οὗ καὶ δμῶαί, αἱ δουλιδες, etc. Eodem modo Latini veteres dixerunt Apollinis, carnis, celeris, concordis, discordis, fulminis, gruis, memoris, mentis, oscinis, pedis, plebis, sanguinis, scrobis, senis, supellectilis, turturis, volpis, pro Apollo, caro, celer, concors, etc.¹²

COLLECTIO VOCABULORUM MACEDONICORUM

in qua etiam sunt nonnulla ex iis, quibus Alexander M., et Amerias, Macedones, et Menander, (de quo v. p. clxi. not. 2.) leguntur usi esse. Alia Menandrea inferius afferenda putavi, inprimis §. 12. Quæ Ameriæ tribuuntur, ea, cum dubitanter commemoraverim, sciens eum glossographum fuisse, atque adeo omnino vocabula obscuriora explicasse, pleraque omnia uncinis inclusi.

Ἀβαγνα· ῥόδα. Μακεδόνες. Hesych. et Phavorin. v. Jo. Vit. Perger. anuotatt. et emendatt. in Hesychium, quæ extant in Jo. Chph. Wolfii anecdot. Gr. T. IV. p. 173.

Ἀβαρκνᾶ· κομᾶ. οὕτω Μακεδόνες. Hesych. et Phav. Scilicet ab ἀβρός est ἄβρακνος, et per metathesin ἄβαρκ-
nos.

Ἀβαρύ· ὀρίγανον. Μακεδονία. Hesych. et Phav. Nempе organum dictum est ἀβαρὺν, quod sit minime gravis odoris, quæ est sententia Kusteri. Cf. Harkenroth siciliment. ex Hesychii glossis, in Misc. Obs. Vol. x. p. 315.

Ἀβλόει· σπεῖσον, σπένδε. Μακεδόνες. Hesych. et Phav. Videtur esse rursus metathesis pro ἀβόλει. Nam ἀβολῆσαι Hesychius interpretatur ἀπαντῆσαι. Sed tum cum Pergero legendum est σπεῦσον, σπεῦδε.

Ἀδδαι· ῥύμοι, ὑπὸ Μακεδόνων. Hesych. et Phav. Imo legendum est ῥύμαι, ut intelligantur plateæ. v. p. clxi. not. 5.

Ἀδῆ· οὐρανός. Μακεδόνες. Hesych. et Phav. Proœmium orationis dominicæ in lingua Macedonum fuisse: πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τῷ ἀδῇ, e Schotani dissertatione de vero sensu articuli, 'Descendit ad inferna,' refert Albert. ad Hesych. Cf. Colomesii κειμήλια literaria c. 28. et Harkenroth l. 1. p. 327.

Ἀδισκον· κυκεῶνα. Μακεδόνες. Placet Pergeri conjectura ἀδόκον, h. e. ἡδὺ ἄκος, dulce remedium. Sicut enim ἀβροῦς pro ὀφρὺς, (v. p. clxi. not. 6.) ita etiam ὄκος Macedones pro ἄκος dicere potuerunt.

Αἰγίποψ· αἰτὸς, ὑπὸ Μακεδόνων. Etymol. M. et Phav. Sed jam Sylburgius verius putabat αἰγύποψ.

Ἀκρατεύεσθαι, quod Phrynichus p. 192. minus probum esse docet, quam οὐκ ἐγκρατεύεσθαι, usurpavit Menander, etiam Aristoteles ethic. 7. 6.

Ἀκρέα· παῖς θήλεια. Μακεδόνες. Hesych. et Phav. Sed Etymol. legit ἀκραιά, quod præfero. Similis varietas apparet infra in v. κάρπεα vel potius καρπέα.

Ἀκροννοί· ὄροι, ὑπὸ Μακεδόνων. Hesych. et Phav. Interprete Is. Vossio sunt nudi vertices, in quibus ne steriles quidem comparent arbores. Nam κροῦναι, auctore Hesychio, sunt τὰ ἄφορα δένδρα.

Ἀλιζα· ἡ λευκή τῶν δένδρων. Μακεδόνες. Hesych. et Phav. Iterum mihi non contemnenda videbatur Pergeri opinio, scribendum esse ἀλίζα, pro ἀλίσκα, h. e. ἄλυσκίᾱς παρέχουσα, et ἡ λευκή, τὸ δένδρον, ut populus alba intelligatur. Cf. paulo post ἄζος.

Ἀλίη· κάπρος. Μακεδόνες. Hesych. Hæc ego vitiosa putabam. Sopingius conjicit quidem κόπρος. Et sane vocabulo ἀλίη cognata videntur ἰλέρον· κόπρον. item ὀλερον· βορβορώδες. it. θολερόν· ἀκάθαρτον, βορβορώδες. it. ἀλαρῦναι· ρυπᾶναι. Sed tamen ne sic quidem sanata sunt omnia. Saltem terminatio Ionica nullo modo mihi probatur, quanquam ordo literarum apud Hesych. postulat η, non α.

Ἀνθεμουσία· τάγμα τι παρὰ Μακεδόσιν. Phav. Sed Hesychius bene addit: ἐξ Ἀνθεμουίντος, πόλεως Μακεδονίας. Quæ non prætermittere Phavorinus debebat.

Ἀζος· ὕλη, παρὰ Μακεδόσιν. Hesych. et Phavor. Putat Pergerus, ἄζος dictum esse pro ἄσκιος, i. e. πολυσκίος τόπος. Cf. supra ἀλιζα. Sed v. etiam reliquos interpp. Hesychii. Ceterum a nomine ἄζος descendit fortassis nomen ἄζινη, securis, cujus in cædendis arboribus usus est.

Ἀργελλα· οἶκημα Μακεδονικόν, ὅπερ θερμαίνοντες λούονται. Suid. Eodem modo legendum est in libris Phavorini,

¹ Βέροια dicebant pro Φέροια, Βερένικη pro Φερένικη, Βίλιππος pro Φίλιππος, βαλακρός pro φαλακρός, βύκτης pro φύκτης, h. e. ventus, a verbo φυσᾶν, ἀβροῦτες pro ὀφρὺς, κίβαλη pro κίβαλη, βῶ pro φῶ, βρύγες pro Φούγες. v. Etymol. M. in v. Βέροια et Ἀφροδίτη, Eustath. ad Od. i. p. 1618. 42. et x. p. 1654. 17. Steph. Byz. in v. Βρίγες et Βέροια, (ubi addit βεβαλίνον, pro quo non dubito quin legendum sit κίβαλινον, quod dictum sit pro κίβαλινον, qui est piscis ap. Athen. 7. p. 306. F.) it. Suid. in v. κίβαλη, in cujus libris editis Macedones dicuntur την κίβαλην vocasse κίβην, quam lectionem mutandam esse in κίβαλην, pro κίβαλην, h. e. κίβαλην, dudum viri docti ad Hes. in h. v. docuerunt e Schol. Nicandri ad Alexipharm. p. 67. cf. Callim. fragm. cxi. Benti. Suid. Etym. M. et Phav. in v. ἀμυρβίς et ἀμυρβής, qui tamen ibi hanc literarum β et φ permutationem non tribuunt discrete Macedonibus. De Phrygum appellatione præterea insignis locus extat ap. Herod. 7. 73. laudatus etiam a Steph. Byz. in v. βρύγες. Verba sunt: οἱ δὲ Φρύγες, ὡς Μακεδόνες λέγουσι, ἐκαλέοντο Βρίγες χρόνον ὅσον Σκυρπῆς ὅντες συνοίκουν Μακεδόσι· μεταβάλλοντες δὲ ἐς τὴν Ἀσίην, αἶμα τῇ χώρᾳ καὶ τὸ ὄνομα μετέβαλον ἐς Φρύγας. Idem docent Plin. H. N. 5. 32. Plutarch. quæst. Gr. c. 9. et Eustath. ad Dionys. Perieg. 460. et 493. cf. Plut. in Bruto c. 45. Phavor. in v. Βρίκιν et βρι, et Eust. ad Od. a. p. 1395. 52. it. Maittaire de dialect. p. 184. Sic Sirac. 36. (33), 19. in Cód. Alex. est βάρυγξ pro φάρυγξ.

² Ἰέλω dicebant pro ἰθίλω, (v. Etym. M. et Phav. in v. ἰέλω et ἰέλωμαι) ἄνος pro θάνατος, (de quo v. p. clxi. not. 6.) ἀδραῖα pro αἰθρία. v. Hes. et Phav. Cf. δῶραξ in collectione vocabulorum Macedonicorum. Sic in Inscriptione Roset. lin. 6. recte legi μῆνός Ξανθοῦ, neque in Ξανθοῦ mutandum esse, statuit Villosion in Seconde lettre sur l'Inscription Grecque de Rosette p. 194. in Millini Magasin encyclopédique, No. 6. an. 11. et in Troisième lettre, ibid. No. 7. p. 332.

³ Ἀμαλὸς dicebant pro ἀμαλός. (v. Etym. M. in h. v.) Hinc Is. Vossius ad Pompon. Mel. 2. 3. derivat nomen Τέμπεα a nomine τέμπεος, quod contracte τέμπεος, et Macedonice atque Æolicè τέμπεος dictum sit.

⁴ Ζέρεθρον dicebant pro βέρεθρον s. βύραθρον. (v. Eustath. ad Od. μ. p. 1715, 38 et Phav. in v. βέρεθρον.) Idem Eustath. alio loco (ad Il. γ. p. 381.) talis literarum istarum permutationis exemplum laudat ex Eurip. Phœn. 45. et Rhœs. 441. ἐπιζάρει pro ἐπιβάρει, et Phavor. in v. ἐπιβρίσαν dubium esse ostendit, an Arcades usi sint nomine ζέρεθρον. cf. p. clxi. not. 3. et 6. Etiam Δ Macedonice pro Τ positum fuit, si vera scripsit Is. Vossius ad Pompon. Mel. 2. 3. ab oppido Ἀγυια gentile esse Αἰγυιάτης et forma Macedonica Αἰγυιάτης. Item P pro T, v. ῥούτο in Collectione Macedonicorum.

⁵ Exempla sunt verba jam not. 1. commemorata ἰέλω pro ἰθίλω, et ἀδραῖα, pro αἰθρία, item ἰνδία, h. e. μεσημβρία, (v. Hes. et Phav.) pro ἰνδία. Kœn. ad Gregor. l. 1. p. 156. huc refert glossas Hesychii has: δρωκτάζεις (Phav. habet δρωκτάζεις) pro δρωκτάζει, δρίφακτος ex δρίφαξ. Certe Syracusanos δρίφας dixisse pro δρίφος, tradit Etym. M. in h. v.

⁶ Ut α, in vocabulo ἀκηδία pro ἀνδία, v. Etym. M. it. Suid. et Phav. in h. v. qui laudant hanc in rem Ps. cxlii. 4. ubi ἡκηδίασεν permutatur cum ἐταράχθη. Nomen ἀκηδία sic legitur Ps. cxviii. 28. Jes. lxi. 3. Sirac. xxix. 5. Maxime vero interponebatur litera τ, ut in ἀβροῦτες pro ὀφρὺς, Ἀραντίσι pro Ἐρινύσι, v. p. clxi. not. 5. Quo haud dubie pertinet verbum illud δρωκτάζειν pro δρωκτάζειν. Ceterum nec reliquis Græcis inusitatam fuisse interpositionem literæ α, colligi potest ex Eustath. ad Od. a. p. 1395. 49.

⁷ Hujus generis est illa nominum in ης desinentium terminatio in α, de qua v. not. 5.

⁸ Sic cives oppidi Δίων vocabant Διωτάς, cum reliqui Græci dicerent Διείς. Eodem modo dicebatur a Macedonibus Ὀριστοὶ et Λυγιστοί. v. Steph. Byz. in v. Δίων.

⁹ Sic Phavor. e Philippi Macedonis epistolis notavit formam singularem ἀγκύχρασι pro ἡνεγκαν.

¹⁰ Ut in ἄγνικα pro ἡγνικα, ἀμυλός pro ἀμαλός, v. p. clxi. not. 5. et hanc pag. not. 3.

¹¹ In v. γενικῶν, vel potius Eustathii ad Hom. Il. a. p. 114. cf. idem Phavor. in v. διάκτορος, ubi exscripsit Eustathii verba ad Od. a. p. 1393. 23. Ceterum Schol. Apollon. Rhod. 1. 132. Ionicam dicit hanc rationem, Gregorius de dial. p. 278. Æolicam; ubi Kœpius multa hujus generis exempla collegit. Add. Eustath. ad Odys. a. p. 1416, 50.

¹² V. Jam Laurenbergii Antiquarius (Lugd. 1622. 4.) p. 70. 100. 138. 272. 273. 447. 448.

ubi male editur: ὅθεν βαίνοντες ἐν αὐτῷ λούονται. Ceterum potest hæc glossa ab iis adhiheri, qui Latinum verbum uro ortum arbitrantur ex ἄρω. Sic ἀργῆς est fulmen. Cf. Lennep. etymologicum ling. Gr. T. I. p. 157.

Ἀργιόπους· αἰτός. Μακεδόνες. Hesych. et Phavor.

Ἀργυράσπιδες· τάγμα τι στρατιωτικόν, ὑπὸ Ἀλεξάνδρου. Hesych. et Phavor. Cf. Poll. i. 175. Athen. v. p. 194. D. Polyb. v. 79. Diodor. Sic. xix. 28. Liv. xlv. 41. Curt. iv. 13, 27. Ceterum hoc nomen, quod ad formam attinet, non discrepare ab universa Gr. linguae analogia, neque adeo hactenus Macedonicæ proprium existimandum esse, per se patet cuique. Eadem est nominum χρυσάσπιδες et χαλκασπιδες ratio, atque etiam aliorum quorundam.

Ἄρητος· Ἡρακλῆς, παρὰ Μακεδόσιν. Hesych. et Phavor. Opiatur quidem Alberti, Herculem ita dictum fuisse, quia ἄρητος etiam significaverit τὸν βλαβερόν, ut paulo ante Hesychius exposuerat. Sed pæne magis placet, ut Ἄρητος proprie fuisse putetur genitivus nominis Ἄρης, omisso nomine υἱός, sed deinde in nominativum abiisse (qua de re in fine hujus paragraphi exposui), quo Macedones κατ' ἐξοχὴν de Hercule usi sint.

Ἀρκόν· σχολήν. Μακεδόνες. Hesych. et Phavor. Nimirum proprie videtur adjectivum fuisse, ortum ex ἀργόν.

Ἀροπάνοι· οἱ ἐν Ἀλεξάνδρου ἐπιστολαῖς. Hesych. sed nullo interpretamento addito, ita ut, quales fuerint, sciri non possit.

Ἀρφύς· ἱμάς. Μακεδόνες. Hesych. et Phavor. Facile id derivaveris a verbo ἄρειν, nectere.

Ἀσιπλος· χειμάρρος, ὑπὸ Μακεδόνων. Hesych.

Ἀσπρις, auctore Theophrasto hist. plant. iii. 10. τοῖς περὶ Μακεδονίαν fuit quercus species, cerrus, ut Theod. Gaza interpretatur, sed improbante Salmasio in exerc. Plin. p. 236.

Βαβρὴν· ὑπόστασις ἐλαίου, κατὰ Μακεδόνας. Hesych. et Phavorin.

Βαδὰς· κίναϊδος. ὡς Ἀμερίας. Hesych. et Phavor. Sed Is. Vossius legit Βαγώας, de quo, præter alios, v. Athen. xiii. p. 603. B.)

Βαθάλῃ· κρήνη. Ἀμερίας. Hesych. et Phavor. Sed Suidas dicit, esse nomen proprium, et nomen Ameriæ omittit.)

Βασιλίνα pro βασιλεία vel βασιλίσσα dicit Menander. v. Eustath. ad Hom. Od. a. p. 1425, 40. et ex eo Phavor. in v. βασιλεὺς. Cf. Suid. in v. παῖσωμεν, et infra §. 12.

Βατάρ· πυκλή. Μακεδόνες. Hesych. ubi pro πυκλή Vossius legendum putabat πυετή, Albert. κοτύλη, equidem πυελίς. Saltem πατάρ auctore Steph. Byz. est ἄγγος vel κίστις. Sed πύελος est ἔμβασις, ὄρυγμα, ἔμβατή, ἐνθα ἀπολούνται (v. Schol. Aristoph. Eq. 1057. et Suid.), et πυελίς teste Suida aliisque est σφραγισοφυλάκιον.

Βέθν, a Macedonum sacerdotibus vocatus est aer. v. Neanthes Cyzicenus apud Clem. Alex. str. 5. p. 569. C.

Βηματίζειν· τὸ τοῖς ποσὶ μετρεῖν. ἔστι δέ πως ἡ λέξις Μακεδονική. Hesych. et Phavor. Legitur sic apud Polyb. iii. 39. et xxxiv. 12. Unde Bæton, qui scripserat Σταθμούς της Ἀλεξάνδρου πορείας, apud Athen. x. p. 442. B. vocatur ὁ Ἀλεξάνδρου βηματιστής. Et Strabo vii. p. 322. D. ubi de via in Macedoniam loquitur, eleganter dicit: ὁδὸς βεβηματισμένη κατὰ μίλιον.

Βιρόοξ· δασύ. Μακεδόνες. Hesych. et Phavor.

Γάρκαν· ῥάβδον. Μακεδόνες. Hesych. et Phavor. Ex γάρκα est Latinum virga.

Γητικά· παρὰ Ἀλεξάνδρῳ ἐπιστολαῖς (ita enim, vel ἐν ἐπιστολαῖς, pro ἐπιστολαῖς legendum est), ποτήρια οὕτω καλούμενα. Hesych. et Phavor.

Γόδα· ἔντερα. Μακεδόνες. Hesych. et Phavor.

Γοτάν· ὕν. Μακεδόνες. Hesych. et Phavor.

Γράβιον· τὸν φανόν, Ἀμερίας. v. Athen. xv. p. 699. E. et Eustath. ad Hom. Od. η. p. 1571. 14.)

Γῶπας· κολιούς. Μακεδόνες. Hesych. et Phavor.

Δανῶν· κτείνων. Μακεδόνες. Hesych. De cognato substantivo δάνος v. p. clxi. not. 5. et p. clxii. not. 2.

Δάρρων· Μακεδονικὸς δαίμων, ὃ ὑπὲρ τῶν νοσούντων εὐχονται. Hesych. et Phavor.

Δάρυλλος· ἡ δρῦς, ὑπὸ Μακεδόνων. Hesych. et Phavor.

Διακόνιον· Ἀμερίας διακόνια τὰ κατὰ τὴν εἰρεσιώνην τῶ Ἀπόλλωνι πλασσόμενα πέμματα. Suid. Habet hoc vocabulum Pherecrates apud Athen. xiv. p. 645. A.

Δράμις· οἱ γλωσσογράφοι ἔρτων ὀνόματα καταλέγονσι.

Σέλευκος μὲν δράμιν, ὑπὸ Μακεδόνων οὕτως καλούμενον. Athen. iii. p. 114. B.

Δρῆς· στρουθοί. Μακεδόνες. Hesych. et Phavor.

Δώραξ· σπλήν, ὑπὸ Μακεδόνων. Hesych. et Phavor. Fortassis cognatum est nomini θώραξ. v. p. clxii. not. 2.

Ἐλάνη ἡ λαμπὰς καλεῖται, ὡς Ἀμερίας φησί. Athen. xv. p. 701. A.

Ἐμβαρὸς· ἡλίθιος, μωρός. ἡ νουνεχής. Μένανδρος. Hesych. et Phavor. Pro ἡ Heinsius jubet μὴ legi, ut μὴ νουνεχής non aliud quid significet, quam glossemata præcedentia. Sed mihi videtur Hesychius indicare voluisse, interdum ἔμβαρὸν esse stultum, ut in proverbiorum appendice Vaticana (v. Proverbia Gr. ab Andr. Schotto Antverp. 1612. 4. edita) i. 60. Cf. Erasm. chill. iii. 10. 81. Menandrum vero eodem vocabulo usum esse de homine prudente et versuto. v. Eustath. ad Hom. Il. β. p. 331. qui ἔμβαρὸς explicat verbis νουνεχής, φρόνιμος.

Ἐνδυο· τὸ ταχέως. Μένανδρος. Suid. et Phavor.

Ἐξαλλάξαι· ἀντὶ τοῦ τέρψαι. Μένανδρος. Suid. et Phavor. Πιο τέρψαι Kusterus conjicit τρέψαι. At si hoc verum esset, vix opus erat glossemate ad glossam ἐξαλλάξαι. Accedit, quod Phrynichus, p. 160. Menandrum ait verbo ἐξαλλάξαι usum esse pro τέρψαι καὶ παραγαγεῖν eis εὐφροσύνην.

Ἑορτος, ἡ Ἑορδος· Μακεδόν. ἀπὸ ἔθνους. Hesych. et Phavor. Ἑορδοί, οἱ Μακεδόνες. Tzetz. ad Lycophr. 1342. Sed ab Herodoto vii. 185. Ἑορδοί et Μακεδόνες distinguuntur. Cf. Thucyd. ii. 99. et quos præterea laudant Hesychii interpretes.

Ἐπήβολος· ἀσφαλής. οὕτω καὶ Ἀμερίας ἀπέδωκεν ἐν ταῖς γλώσσαις. Schol. Apollon. Rhod. ii. 1284. Alias est i. q. ἐπιτυχής, teste eodem Scholiasta ad i. 694. Cf. Hesych.)

Ἐπιδειπνίς· Μακεδονικὸς κώθων. Hesych. et Phavor. Pro Μακεδονικὸς Meursius misc. Lacon. i. 14. (Vol. III. opp. p. 138. F.) rescribendum putat Λακωνικός. Haud dubie temere. Imo quod apud Lacedæmonas κώθων, idem apud Macedonas fuit ἐπιδειπνίς. Athen. xiv. p. 658. E. dicit, hoc vocabulo a Macedonibus bellaria omnis generis significari, additis his verbis: κώθωνος γὰρ ἡ δύσματα ταῦτα. atque deinde p. 664. E. ipse eodem nomine sic utitur: τὰ παρὰ τοῖς Σπαρτιάταις ἐπαίκλεια, ὃ σημαίνει τὰς ἐπιδειπνίδας. Similiter paulo post: τὸ τοιοντον δειπνὸν οἱ μὲν Ἀττικοὶ προσηγόρευον ἐπιδόρπισμα· οἱ δὲ Δωριεῖς ἐπαίκλον· τῶν δ' ἄλλων Ἑλλήνων οἱ πλεῖστοι ἐπιδειπνα. Qui locus novo argumento est iis, quæ scripsi p. clxi. not. 3. Sic Hesychius quoque nomen ἐπιδόρπισμα interpretatur nomine ἐπιδειπνα. Nisi quis formam ἐπιδειπνίς tantum Macedonicam esse putaverit. Ceterum etiam Martialis xi. 32. habet epidipnidas.

Ἐρκίται· Ἀμερίας ἐρκίτας φησί καλεῖσθαι τοὺς κατὰ τοὺς ἀγροὺς οἰκέτας. Athen. vi. p. 267. C. Cf. Hesych. in v. ἐρκῆται, ibique interpp.

Ἑστερικαί· κύνας (a quibus Euripides dilaceratus est) τῇ πατρὶα φωνῇ Ἑστερικὰς καλοῦσιν οἱ Μακεδόνες. Steph. Byz. in Βορμίσκος.

Ἑταῖροι, equitum genus apud Macedonas. Athen. v. p. 194. E. Pedites ejusdem generis vocabantur πεζέταιροι. v. infra.

Ζειφὴν· Ἀφροδίτη, ἐν Μακεδονίᾳ. Hesych. et Phavor. Sic σίρβηνον, iisdem auctoribus, fuit πόπανόν τι, ὃ παρετίθετο τῇ Ἀφροδίτῃ. Quare nomen σίρβηνον vix dubium est quin et ipsum fuerit Macedonicum.

Ζιβύνη, v. σιγύνη.

Ἡδυλίζειν. Eustath. ad Hom. Od. a. p. 1417, 21. et Photius apud Albert. ad Hesych. in v. ἡδυλίσαι· ἡδυλισμός εἶδος τι κολακείας ἐστίν, ἀφ' οὗ καὶ τὸ ἡδυλίζειν παρὰ Μενάνδρῳ.

Θαυμος, ἡ Θαῦλος· Ἄρης, Μακεδόσι. Hesych. et Phavor.

Θέρμα, οὕτως ὁ Μένανδρος διὰ τοῦ α, ἀλλ' οὕτε Θουκυδίδης, οὐθ' ἡ ἀρχαία κωμῳδία, οὐτε Πλάτων, θέρμη δέ. Phrynich. p. 146.

Θοῦριδες· Νύμφαι, Μοῦσαι. Μακεδόνες. Hesych. et Phavor.

Ἰλεξ· ἡ πρίνος, ὡς Ῥωμαῖοι, καὶ Μακεδόνες. Hesych. et Phavor.

Κάγχαρμον· τὸ τὴν λόγχην ἄνω ἔχειν. Μακεδόνες. Hesych. et Phavor. Optime de hac glossa exposuit Guyetus ad Hesych.

Καλαρῶνγαί· τάφοι. Ἀμερίας. Hesych. et Phav.

Καμαστίς· μέτρον τι. Ἀμερίας. Hesych. et Phav.

Κανδύταλις· τῷ κιβωτίῳ παραπλήσιόν τι σκεῦος, οὗ μέμ-

νηται καὶ Μένανδρος.—ἐμοὶ μὲν δοκεῖ τὸ σκεῦος Περσικόν, ἀπὸ τοῦ κἀνδρος κληθέν· εἰς χρῆσιν δ' αὐτὸ ἡγαγον Μακεδόνες. Pollux 10. 137.

Κάρπει· ὄρχησις Μακεδονική. Hesych. Sed in libris Suidæ et Xenoph. Anab. 6. 1. 4. et Athen. 1. p. 15. F. legitur καρπαία. Phavorinus habet formam utranique. Eandem omnino varietatem notavi in v. ἀκρέα. Cf. Lex. Xenoph. in v. καρπαία.

Καταπελταὶ Μακεδονικοί. Pollux 1. 139. Habet hoc nomen Polyb. 1. 53. 5. 88. 11. 12. et καταπελτικά ὄργανα καὶ βέλη 11. 11.

Καταφαγὰς male Menandrum dixisse pro κατωφαγὰς vel φαγὰς, ait Phrynichus p. 190. Cf. Poll. 6. 40. ubi Kühnius monuit, in Gloss. vet. nomen καταφαγὰς reddi Latinis ganeo, gulator. Cf. etiam Nunnes. ad Phrynich.

Κανσία· πῖλος Μακεδονικὸς παρὰ Μενάνδρῳ. Pollux 10. 162. κανσία ἦν κάλυμμα κεφαλῆς Μακεδονικὸν ἐκ πῖλου (i. e. e lana coacta). Eustath. ad Hom. II. β. p. 255. 1. Cf. quæ idem scripsit ad Odys. a. p. 1399, 3. et Valckenar. ad Theocrit. Adonias. p. 345. Utuntur nomine κανσία Antipater Thessalonic. in Brunckii Analect. T. ii. p. 111. nr. x. Polybius 4. 4. Herodianus, 4. 8. 5. Plutarchus in Amatorio c. 16. Plautus Mil. Glor. 4. 4. 43. et Persa 1. 3. 75.

Κίβερροι, vel potius, literarum ordine postulante, κίκερροι· ὄχθοι. Μακεδόνες. Hesych.

Κλώδονες· αἱ Βάκχαι τοῦ Διονύσου, παρὰ Μακεδόσιν. Suid. et Phavor. Κλώδονας οἱ Μακεδόνες τὰς Μαινάδας καὶ Βάκχας καλοῦσιν. ἴσως ἀπὸ τοῦ κατόχους γινομένης κλώζειν, ὅ ἐστι τὸ διὰ τῶν στομάτων ποιὸν ἤχον ἀποτελεῖν, καὶ θορυβεῖν. Etymol. M.

Κοῖος. ἡ Λητῶ, Κοῖον ἐστὶν θυγάτηρ. Μακεδόνες δὲ τὸν ἀριθμὸν κοῖον προσαγορεύουσι. Athen. 10. p. 455. D. qui inde explicat griphum, in quo erat: μήτηρ δ' ἐστ' ἀριθμοῖο παῖς. Sane Latona dicitur Κοιογένηα. v. Apollon. Rhod. 2. 710. et Spanhem. ad Callim. h. in Del. 150.

Κολλυβιστὴς ἐπὶ τοῦ ἀργυραμοιβοῦ.—Μένανδρος. Phrynich. p. 192. Dicit quidem Pollux 7. 170. nomine κολλυβιστὴς Lysiam usum esse in oratione de sacro tripode. Sed cum constet, hanc orationem esse in iis, quæ an a Lysia profectæ sint dubitatur, (v. Fabric. bibl. Gr. Vol. ii. p. 770. ed. Harles.) cum locus Pollucis interpolatus videatur, (v. Kühn.) cum etiam alii grammatici nomen κολλυβιστὴς damnent, ut Thom. Mag. p. 109. et 539. et Mæris p. 54. cum denique vix illud nisi in libris N. T. eorumque interpretibus Græcis legatur, ut Marc. xi. 15. ubi v. Heupelius: mihi recte secutus videor sententiam Phrynichi.

Κομμάραι, ἡ κομάραι καρίδες. Μακεδόνες. Hesych. et Phavor. nisi quod in hoc editur κομμάραι pro κομμάραι. Vocantur etiam κάμμοροι, ut ab Epicharmio et Sophrone apud Athen. 7. p. 306. C. vel κάμμοροι. v. Hesych.

Κοράσιον. Hoc nomen in numero eorum, quæ Macedonia sive Alexandrina habenda essent, jam olim posueram, ob verba Pollucis 2. 17. τὸ κοράσιον εὐτελές. Et Phrynichi p. 24. κόριον, ἡ κορίδιον, ἡ κορίσκη λέγουσι τὸ δὲ κοράσιον παράλογον. Add. Thom. Mag. p. 548. Videram enim, non alios, qui hoc nomine usi essent, laudari auctores potuisse a Kypkio Obs. in N. T. T. i. p. 52. a Sallierio, Trillero et Wittero ad Th. Mag. alisque harum rerum studiosis, quam Arrianum in dissert. Epictetis, Diogenem Laertium, et Lucianum, sed sæpe legi in versione Alex. ut Ruth. ii. 8. iii. 2. 1 Reg. ix. 11. Zachar. viii. 5. Susan. 15. et in N. T. ut Matth. ix. 24. xiv. 11. Add. Symmach. Gen. xxiv. 61. et Plutarch. de cupiditate divit. c. 10. ubi sunt περιδέρατα καὶ θεάματα κορασιώδη. Nam quod in epigrammate Platoni tributo apud Diog. Laert. 3. 33. κοράσια extant, id vero me movere non potuit, quia illud epigramma omnino Dorice scriptum est. Nunc accedit Scholiastæ Homer. a Villoissonio editi auctoritas, qui ad II. v. 404. ciserie hæc præcepit: τὰ διὰ τοῦ ἰος, εἰ μὲν τὸ πρωτότυπον εἰς ὅς ἔχει, διὰ τοῦ ἠϊος· Ἰθακὲς, Ἰθακήσιος· Βροτήσιος· Ἐγήςσιος· εἰ δὲ τρέποιτο τὸ ἡ τοῦ πρωτότυπου εἰς α παρὰ Διωνυσίῃ, διὰ τοῦ α· Πρυμνάσιον, Κορυφάσιον· οὕτως ἔχει καὶ τὸ Κοράσιον, ὃ μᾶλλον ἐστὶ Μακεδονικόν. Adde quod Hesychius et Suidas nomine κοράσιον interpretati reperiuntur vocabulum κόριον.

Κυνῶπις· ἄρκτος. Μακεδόνες. Hesych. et Phavor. Scilicet linguæ ratio postulabat κυνῶπις.

Κῶρκοι. Ἠγήσανδρος τὰς τραχείας φησὶ κόγχας ὑπομὲν Μακεδόνων κωρύκους καλεῖσθαι, ὑπὸ δὲ Ἀθηναίων κρείους. Athen. 3. p. 87. b. Pro κρείους Hesych. in v. κρῶς habet κριούς. Cf. Plin. H. N. 32. 7.

Λακεδάμα· ὕδωρ ἀλμυρὸν, ἀλσὶ πεποιημένον, ὃ πίνουσιν οἱ τῶν Μακεδόνων ἀγροῖκοι. Hesych. et Phavor. Glos. sam istam Vossius scribi jubebat λακέδαλα.

Λήθαργος pro ἐπιλήσμων dixit Menauder, teste Phrynich. p. 180. Etiam Meleager eo sic usus est, in Brunckii Analect. T. i. p. 17. n. Iv. v. 5. et p. 26. n. xc. v. 3. Pro substantivo λήθη legitur apud Lycophr. 241. Unde adjectivum ληθαργικὸς in Brunckii Analect. T. iii. p. 238. n. ccccxii.

(Λισσός· Ἀμερίας ἐν γλώσσαις λισσὸν ὅτ ὑψηλὸν ἀποδιδωσιν. Schol. Apoll. Rhod. 2. 384. Cf. Etymol. M. p. 567. 13.)

Ματτῦνα sive ματῦλλη, v. p. clxi. not. 2. Ap. Hesych. ματτύνει dicitur esse φωνὴ Μακεδονική, sed viri docti malunt ματ-τῦναι et Μηδική.

Ξανθικά· ἑορτὴ Μακεδόνων, Ξανθικοῦ μηνὸς ἡ (octavo die) ἀγομένη· ἐστὶ δὲ καθάρσιον τῶν στρατευμάτων. Hesych. et Phavor. Sed in hujus libris scribitur male per τ. v. paulo post in mensibus Macedon.

Πεζέταιροι, genus militum Macedonicorum. Pollux 1. 175. Cf. ἐταῖροι. Originem nominis ab Alexandro M. deducunt Anaximenes apud Suidam, et Arrianus de exped. Alex. 2. 4. Sed Philippo jam milites hoc nomine fuisse patet e Demosth. Olynth. 2. p. 23. 2. aliisque. v. Meurs. Attic. lect. 2. 11. (Vol. ii. opp. p. 1080. sq.) et interpp. Hesychii in v. πεζετέροις. Nam sic quoque, et πεζαίτερος, quanquam utrumque perperam, scribitur.

Πελα· λίθος. Hesych. v. paulo post πέλλης.

Πελλαῖον· φαῖδον καὶ Μακεδονικόν. Hesych. Sed glossa Μακεδονικόν haud dubie pertinet ad omissam glossam Πελλαῖον, cum Πέλλα sit oppidum Macedoniae. Suidas: Πελλαῖον, ὄρος. καὶ Πελλαῖος· ὁ ἐκ Πέλλης, πόλεως Μακεδονίας.

Πέλλης masculine et πέλλη feminine, (v. Etymol. M. p. 659. 36. et 38.) bos fuscus, subniger. (Quam notionem vocabulo in dialecto Macedonia subjectam fuisse docent hæc Ulpiani ad Demosth. de fals. legat. p. 376. B. ed. Fref. 1604. fol. Πέλλη δὲ, παρὶς Φιλίππου, ἐκλήθη διὰ τὸ ὑπὸ βοὸς εἶρησθαι τὴν προσηγορίαν, πέλλης τὸ χρώμα, ὃ ἐστὶ τεφρῶδες κατὰ τὴν Μακεδόνων φωνήν, ἡ παρὰ τοῖς πέλας, τοὺς λίθους, κατὰ τὴν Μακεδόνων φωνήν. v. Spanhem. preuves des remarques sur les Césars de l'Empereur Julien p. 72. Ed. Amst. 1728. 4.)

Περιπέτεια· Μακεδονική ἑορτὴ. Hesych. Sed glossa haud dubie laborat vitio. v. interpp.

Πέχαρις· ἐλαφος. Ἀμερίας. Hesych. et Phavor.

Ῥάμματα· βοστρύχια, σταφυλῖς. Μακεδόνες. Hesych. et Phavor.

Ῥούτο· τοῦτο. Μακεδόνες. Hesych. et Phavor. Sed fortassis scribendum est: ρούτος· οὗτος.

Σάρισσα· δόρυ μακρόν, εἶδος ἀκοντίου Ἑλληνικοῦ, σπάθη βαρβαρική. Μακεδόνες. Hesych. Similiter Phavorin. et Poll. 1. 138. Sed pro Ἑλληνικόν non dubium est quin Μηδικόν vel Περσικόν sit ponendum, ut nomen a Σῆρ habeat. Eunuchorum enim summa fides erat in custodiendo rege. Idem tamen Pollux 10. 143. σαρίσσας inter arma reliqua recenset sic, ut linguæ Macedoniae non meminerit. Sæpe hoc hastarum genus memoratur in veterum libris, non solum Græcorum, ut Plut. in Eumene c. 14. extr. Polyb. 2. 69. etc., sed etiam Latinorum, ut Curtii 7. 4. 36. qui idem 4. 15. 13. memorat sarissophoros, et explicat hastatos. Sic Festus: Sarissa, hasta Macedonia. Omnino v. Jo. Bapt. Crophii antiquitates Macedon. (quæ fuit dissertatio, præside Jo. Andr. Schmidtio habita, atque edita Jen. 1682. 4. sed deinde inserta Gronovii thes. antiq. Gr. Vol. vi. p. 2859—2938.) 3. 3.

Σανᾶδι, Σαῦδοι. Ἀμερίας τοὺς Σειληνοὺς οὕτω καλεῖσθαι φησιν ὑπὸ Μακεδόνων. Hesych. et Phavor. Sic Δευᾶδι· οἱ Σάτυροι, παρὰ Ἰλλυριοῖς. Idem.

Σαντορία· σωτηρία. Ἀμερίας. Hesych. et Phav.

Σιγῖνη, καὶ σιγύνους· τὰ δόρατα παρὰ Μακεδόσιν. Suid. et laudat epigramma (Antipatri Sidonii, in Brunckii Analect. Vol. ii. p. 8. extr.): τήνδε παρ' Ἡρακλεῖ θῆκε μετὴν σιγῖνην. ubi Brunck. in lect. p. 122. e Cod. MS. præfert τόνδε τὸν—σιβύνην. Omnino enim varie scribitur nomen, σιβύνη, ζιβύνη, συβίνη, ζηβύνη, σίγυννον, σίγυννος, σίγυννον, quæ omnia videntur idem plane sig-

nificare, quod *σιγύνη*, quanquam *σιβύνη* a Suida vocatur *ἀκόντιον*. *Ῥωμαίων*, Sibynæ ab Ennio apud Festum Illyriis tribuuntur, et *σίγυνον* apud Aristot. poet. c. 21. p. 154. dicitur esse vocabulum Cypriorum, ut *σίγυνος* sive *σίγυνος* ap. Schol. Apollon. 2. 99. et Etymol. M. p. 712. 22. et Phavorin. et Eustath. ad Hom. Il. β. p. 344. ubi etiam *σίγυνον* scribi dicitur. Idem ad Odyss. ε. p. 1554. 15. κοινότερον dici ostendit *ξιβύναις*, quam *σιβύναις*. Scilicet origine quidem Persicum vel Syriacum vocabulum esse valde verisimile est: (v. interp. Hesych. in v. *ξιβήνη*) sed illud per varias Asiæ gentes in Europam migrantes primo in Thracia et Illyria usu receptum fuisse, partim ex Ennii loco laudato, partim ex Apollon. Rhod. 4. 320. colligimus, ubi *Σίγυννοι* dicuntur Thraciæ populi, et ubi Schol. dicit: *ἔστι δὲ καὶ σίγυννος εἶδος δόρατος, παρώνυμον τῷ ἔθνει*. Hinc autem quam facile inferri in linguam Macedonicam seu communem poterit, quilibet perspicit. Quare non mirum est, hæc vocabula passim reperiri in libris scriptorum, quos post Alexandri M. ætatem vixisse constat, ut *σιγύνη* apud Oppian. cyneg. 1. 152. (ubi tamen, quia est in accusativo, *σιγύνην*, dubium est, an sit a nominativo *ὁ σίγυννος*.) *σίγυννον* apud Lycophr. 556. *σίγυννον* in Agathia epigr. xcii. (apud Brunck. analect. T. iii. p. 67.) *σίγυνος* in versu quodam a Suida allato. *σιβύνη* habet Meleager T. i. analect. Brunck. p. 38. epigr. cxxviii. et Alexis apud Polluc. 10. 144. *σιβύνιον* Polyb. 6. 23. *ξιβύνη* est in versione Alex. Jes. ii. 4. Jerem. vi. 23. Judit. i. 15. Sic Codex Alexandr. Mich. iv. 3. pro τὰ δόρατα exhibet τὰς *ξιβύναις*. Vocabulo *σιβύνη* Hesychius tanquam notiore interpretatur vocabula alia, quæ nobis quidem minus obscura videantur, v. c. *προβόλιον*.

Hemsterhus. ad Poll. 10. 95. attulit verba Philonis Byzantii l. 5. *Βελοποικίων*, ubi hostis dicitur a mœnibus propulsandus esse τοῖς τε ἀκόντιοις καὶ ταῖς *ξηβύναις*. v. omnino Schweighaus. in Athen. Vol. ii. animadv. p. 399. 400. et Wesseling. ad Diod. Sic. 18. 27. ubi scribitur *σιβήνη*.

Σίρβηνον, v. *Ζειρήνη*.

Σχερόν κύμα ἔτοιμον. *Ἀμερίας*. Hesych. et Phavorin.

Ταγόναγα (Pergerus scribi jubet *ταγῶν ἀγά*) *Μακεδονική τις ἀρχή*. Hesych. et Phavor.

Τεθολῶς ἀναπλέως. *Ἀμερίας*. Hesych. et Phavor.

(*Τιτύρινος*. *Ἀμερίας ὁ Μακεδὼν ἐν ταῖς Γλώσσαις, τῷ τινὶ φησι καλεῖσθαι τὸν μόνον*. Athen. 4. p. 176. C. Cf. p. 182. D. et Hesych. in v. *τιτυρήνος*, ibique interpp.)

Χαλκᾶσπιδες, genus militum Macedonicorum. Athen. 5. p. 194. D. v. *ἀργυράσπιδες*.

Χάρων ὁ λέων, κατὰ Μακεδόνας. Tzetz. ad Lycophr. 455. qui illo nomine præter locum laudatum utitur sic etiam v. 660. Hesychius, qui non mentionem facit dialecti Macedonicæ, eodem tamen modo explicat, addita hac causa: *ἀπὸ τῆς χαροπότητος*, prorsus ut Etymol. M. Sed forsitan rectius notio leonis derivetur a pugnae studio et fortitudine. Saltem *χάρμη* est *μάχη* (v. Hesych. in v. *χάρμης*), et apud Lycophr. 260. aquila vocatur *αἰχμητής*, atque *χάρων*.

Χρυσάσπιδες, militum Macedonicorum genus. Pollux 1. 175. v. *ἀργυράσπιδες*. In epigrammate *ἀδεσπότης* apud Brunck. analect. Vol. iii. p. 133. n. iv. est *χρυσάσπιδι Ῥώμη*.

Haud dubie huc referenda etiam sunt nomina Macedonica mensium, de quorum tamen ad Romanos vel Atticos vel nostros menses ratione accurate disserere vix hoc loco licet. Potest autem ea cognosci e Scaligeni opere de emend. temp. 2. p. 92. sqq. Jo. Lalamantii diss. de mensibus Macedonum s. Græcorum, inserta Gronovii thes. antiq. Gr. T. ix. p. 1055—1060. Jac. Usserii diss. de Macedonum et Asianorum anno solari, cum Græcorum astronomorum paraepegmate ad Macedonici et Juliani anni rationes accommodato, quæ ibidem extat p. 1209—1267. Henr. Norisii anno et epochis Syro-Macedonum in vetustis urbium Syriæ numis, Lips. 1696. 4. et Jo. Alb. Fabricii menologio, Hamb. 1712. 8. Cf. la Nauze rapport des mois Egyptiens, Judaïques, et Macedoniens; in Mém. de l'Acad. des Inscript. T. xvi. p. 201. sqq. Belley comparaison des mois des Athéniens, des Grecs Asiatiques, des Macédoniens, et de Cyzique; in Recueil des antiquités du Comte de Caylus, T. ii. p. 240. et Wesseling. Probab. c. 29. p. 258. sq. Sed nomina petii e Lexicographis Gr., e Stephani Le Moyne variorum sacrorum T. i. Lugd. Bat. 1685. 4. p. 454. et Josephi, veteris Christiani scriptoris, hypomnestico, quod idem Fabricius addidit volumini ii. codicis pseudepigraphi V. T. Hamb. 1723. 8. c. 27. Addidi etiam ex iisdem explicationes, quanquam non satis accuratas.

Αὐθηναῖος ὄνομα μηνὸς παρὰ Μακεδόσιν, ὁ Ἰανουάριος. Suid. et Phavor.

Περίτιος ὁ Φεβρουάριος, κατὰ Μακεδόνας. Suid. et Phavor. it. Hieron. ad Zachar. i. 7. T. vi. opp. p. 191. H. Sed Hesych. et Phavor. in v. *Τηβήθ* respondere eum dicunt huic Hebræorum mensi, qui pro Decembre habetur, Josephus autem l. 1. mensem *Τήβηθ* comparat cum *Αὐδυναίω*. Ita enim Fabricius utrumque nomen edidit.

Δύστρος ὁ Μάρτιος μὴν, παρὰ Μακεδόσιν. Suid. et Phavorin. Mentio ejus fit a Nicarcho, in Brunckii analect. Vol. II. p. 353. epigr. xv. et ab Anastasio Antiocheno in loco paulo post indicando. Alios laudavit Albert. ad Hesych. in h. v.

Ξανθικός ὄνομα μηνὸς παρὰ Μακεδόσιν, ὁ Ἀπρίλλιος. Suid. Ita etiam alii, ut Anastasius Antiochenus, in Meursii opp. Vol. viii. p. 689. Cf. interp. Hesychii in v. *Ξανθικά*. Memoratur etiam 2 Maccab. xi. 30. 33. 38. Cf. supra p. clxii. not. 2.

Ἀρτεμίσιος παρὰ Μακεδόσιν ὁ Μάιος. Suid. Sed apud

Hesych. in v. *Νισᾶν* dicitur mense Nisan respondere, qui cum nostro Martio et Aprili putatur convenire. Ceterum de hoc Artemisio et Loo et Dio v. Galen. ad Hippocr. epidem. i. p. 8. C. (T. ix. opp. ed. Charter.)

Δέσιος παρὰ Μακεδόσιν ὁ μὴν Ἰούνιος. Suid.

Πάνεμος ὄνομα μηνὸς παρὰ Μακεδόσιν, ὁ Ἰούλιος. Suid. et Phavor.

Ἀῶος ὄνομα μηνὸς παρὰ Μακεδόσιν, ὁ Αὐγουστος. Suid. et Phavor. Cf. paulo ante ad *Ἀρτεμίσιος*.

Γορπιαῖος μὴν ὁ Σεπτέμβριος, κατὰ Μακεδόνας. Suid. et Phavor. Cf. interp. Hesych. in v. *Ἀβ*.

Ὑπερβερεαῖος μὴν κατὰ Μακεδόνας, ὁ Ὀκτώβριος. Suid.

Δῖος ὄνομα μηνὸς παρὰ Μακεδόσιν, ὁ Νέος. Suid. Νέος autem est November. Apud Josephum l. i. est *Νοέμβριος*, prorsus, ut in Geoponic. 1. 5. 3. et 4. Cf. supra ad *Ἀρτεμίσιος*.

Ἀπελλαῖος παρὰ Μακεδόσιν, ὁ Δεκέμβριος μὴν. Suid. Sed v. Albert. ad Hesych. in v. *Μαράζας*.

§. 9. Hæc igitur e nostræ disputationis consilio sufficere putamus de dialecto Macedonica. Jam enim tandem veniendum est ad ipsius Alexandrinæ dialecti naturam et indolem, in qua describenda ita versabimur, ut primo, quæ veteres scriptores diserte tribuisse huic dialecto reperiantur, diligenter recenseamus, deinde afferamus quædam eorum, quæ iidem Ægyptiæ dialecti fuisse docent, denique nonnulla ex iis proponamus, quæ simpliciter damnasæ atque rejecisse leguntur grammatici, et quæ maxime ad Macedonicam vel Alexandrinam dialectum videntur esse referenda. Antequam vero ejusmodi verba verborumque formas enumeremus, pauca quædam dicenda putamus de nonnullis, quæ pertinere videntur ad naturam dialecti Alex. universam. Et primo quidem dicamus de eo, quod jam §. 7. innumus, ortam fuisse dialectum Alexandrinam e pluribus aliis dialectis, ut Attica, Macedonica, Ægyptiaca, aliisque fortassis,¹ et hac ipsa plurimum dialectorum inter se mixtura et conjunctione factum esse,

¹ Vere enim haud dubie et scite judicat Huetius in Origenianis, 1. 1. T. i. opp. Origenis ab ipso editorum Colon. 1685. f. p. 1. "Quis, inquiens, accuratam Hellenismi munditiam in Alexandrina requirat dialecto, quæ a Macedonica profecta est, barbara ipsa primum et impura, et extra Græcarum censum numerata, tot deinde gentium commercio inquinata, et ab Ægyptiis demum, inter quos consedit, distorta et corrupta? Inde fit, ut Alexandrinorum loquelam tam sæpe carpant critici antiqui, Phrynichus, Thomas Magister, et Helladius Besantinus."

ut distingueretur, tanquam diversa et peculiaris, ab omnibus reliquis dialectis. Quæ quidem ratio videri possit admodum lubrica esse, nec nisi ad fallendum excogitata, qua quidlibet ex quolibet fieri facile possit. Ab hac igitur fraudis et fallaciæ suspicione ut me defendam, nihil aliud afferam, nisi in hoc quoque genere me secutum esse et ipsam rei naturam, et auctoritatem veterum. Scilicet locus hanc in rem egregius extat apud Clementem Alexand.¹ αἱ δὲ ἅλλαι διάλεκτοι (præter τὰς γενικὰς, de quibus antea dixerat, atque adeo τοπικὰ), qualem Alexandrinam fuisse jam supra §. 6. significavimus) αἱ πολλὰ, ἐπὶ κοινῶν διαλέκτων δύο ἢ τριῶν ἢ καὶ πλείονων γίνονται. Qui locus mihi quidem satis evidens esse, certe illud efficere posse, videtur, ut, qui rationem meam impugnare instituerit, minus mecum quam cum Clemente rem sibi forte intelligat. Si quis tamen Clementis auctoritatem non tantam habendam esse sibi persuaserit, ut ea me recte videar posse defendere, is cogitet, quæso, ipsius Atticæ dialecti exemplum, de cuius naturâ et origine mixta hæc habet Xenophon:² φωνὴν τὴν πᾶσαν ἀκούοντες (nempe Athenienses, quos paulo ante ob maris imperium cum diversissimis nationibus mixtos fuisse dixerat,) ἐξελέξαντο τοῦτο μὲν ἐκ τῆς, τοῦτο δὲ ἐκ τῆς καὶ οἱ μὲν Ἕλληνες ἰδίᾳ μᾶλλον καὶ φωνῇ καὶ διαίτῃ καὶ σχήματι χρῶνται. Ἀθηναῖοι δὲ κεκραμένη ἐξ ἀπάντων τῶν Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων.—Alterum, de quo moneri nonnulla debere existimabam, est insigne versionis librorum divinorum Gr. ab aliorum scriptorum Alexandrinorum libris discrimen. Hos enim multo magis, quam interpretes Alexandrinos, linguæ puritati studuisse, quin primo statim aspectu patere unicuique debeat, nullo modo dubito. Nimirum reliqui scriptores Alexandrini et Ægyptii, quorum quidem libri ad nostra tempora pervenere, cum haud dubie multi, qui minus eleganter ac pure, quippe vulgari dialecto Alexandrina vel Macedonica, scripti essent, diu neglecti tandem perierint, illi igitur scriptores, ut Ptolemæus, Clemens, inprimisque Philo, cum doctis maxime viris scriberent, non plebi, potuerunt sane, et vero etiam debuerunt, uti lingua puriori et ad Atticam elegantiam magis accedente. Omnino enim in libris plerisque veterum sermo viget eruditorum.³ Si qui tamen vel formas verborum, vel notiones, quas Alexandrinorum esse præceperunt grammatici, immiscuisse libris suis et quasi adpersisse reperiuntur, e quorum numero est Lycophron: non ego illos hoc semper fecisse putem imprudentes et inscios, aut quod nimium essent iis per usum loquendi vulgarem adsueti, sed ideo, quod talia viderent antiquissimæ Hellenum linguæ deberi, atque adeo iis tanquam stellulis egregie distingui orationem suam atque ornari arbitrarentur: quod quidem a poetis potissimum fieri notum est. Versionem vero librorum sacrorum, utpote plebeiis potissimum, h. e. indoctis, hominibus scriptam, facile apparet magis debuisse horum ingenio intelligendique facultati accommodari. Jam etsi, quod diximus, verissimum esse iudicamus, tamen non ita universe verum est, quin et versioni Alexandrinæ Attica verba Atticasque loquendi formas, quæ quidem notæ essent hominibus indoctis, vel intelligi ab iis facile possent, immixtas reperiri concedendum sit,⁴ et reliquis illis scriptoribus Ægyptiis, excepto fere Philone, quem tantam constat elegantiae et puritati in scribendo operam dedisse, ut vulgo apud Græcos diceretur: ἡ Πλάτων φιλονίζει, ἡ Φίλων πλατώνει,⁵ excidisse nonnunquam legantur verba et formulæ minus probæ ac puræ: quod quidem non adeo mirum videri debet de viris, qui non vernacula uterentur pura illa et eleganti dicendi ratione, sed ex libris eam didicissent. Unde factum est, ut cum non nescirent, verba vulgaria et idiotica sæpe notiora esse iis, quibus ex Attica dicendi ratione utendum esset, orationis perspicuitati consulturi ponerent interdum utraque. Cujus generis duo tantum laudabimus exempla, e Clemente Alexandrino atque Eustathio.⁶ Ille quidem, οὐδὲ τὴν κλεῖν, inquit, ἔχοντες τῆς εἰσοδου, ψευδῇ δὲ τινὰ καὶ ὡς φησιν ἡ συνήθεια, ἀντικλεῖδα. Eustathii verba sunt: ὡς δὲ καὶ καρίδας ἐστὶν οὐ ἡ τοιαύτη λέξις (ὅρ. κάμμοροι) σημαίνει, δηλοῖ Ἀθηναῖος (7. p. 306. D. ubi tamen ante Schweighäuserum editum fuit κάμμοροι) καὶ ἴσως ἐντεῦθεν οἱ χυδαῖοι τοὺς καβούρους παρέφθειραν. Carent his vocabulis, ut talibus fere omnibus, lexica.

Sed cum in recensendis Alexandrinæ, ut Macedonicæ atque Ægyptiæ, dialecti vocabulis, ob tantam librorum mere tali lingua scriptorum paucitatem, utendum fidendumque maxime fuerit grammaticorum præceptis, nec de istorum fide æque indulgenter sentire sciamus viros eruditos omnes, hujus quoque nostri instituti rationem esse reddendam existimamus. Jam verissimum quidem est, illos homines multa vocabula, quæ proba nec eleganti scriptore indigna videantur, ut vulgaria et a quibus abstinendum sit bono scriptori, damnassee, multa in dialectorum doctrina turpiter turbasse, multis denique in rebus, et alios aliis, et quemque sibi diversis locis, misere contradixisse. Hoc plurimi viri docti observarunt,⁷ quorum observationibus ipse quoque addere non pauca possem. Sed nunc quidem unum atque alterum sufficiet. Non ἔμελλον, sed ἡμελλον dici jubet Th. Mag. p. 420. Præter ea vero, quæ viri docti jam ad h. l. attulerunt, erroris plane, opinor, grammaticum convincunt diserta Scholiastæ doctissimi verba:⁸ κοινὸν ἀμάρτημα πάντων τῶν μετ' Ὀμηρον ποιητῶν, τὰ ἀπὸ συμφάνου ἀρχόμενα ῥήματα κατὰ τὸν ἐνεστώτα χρόνον, διὰ τοῦ ἡ ἐκφέρειν ἐπὶ τοῦ παρατατικοῦ. Similem Suidæ

¹ Str. l. p. 338. B.

² De rep. Athen. 2. 8.

³ Sunt verba Valckenarii ad Theocr. Adon. p. 240. C.

⁴ Horum pauca tantum attingam, cum quilibet plura colligere facile possit. Sic Attici optativum præsentis in verbis circumflexis formabant per ην, ut Xen. æc. 10. 6. ὁρῶν. 14. 2. πωλῶν. (v. Thom. Mag. p. 226. sq. Maittaire. de dial. p. 77. Fischer. ad Weller. gramm. gr. Spec. II. p. 345. 384. 446. sq.) Eodem modo Ps. cxx. 3. legitur ὡς, et Gen. xliii. 14. ὡς.—Attici η personæ secundæ verborum mediæ mutabant in α, maxime in verbis βούλωμαι, ὑπομῶμαι, ὀφείλωμαι, (v. Adusson. in v. βούλωμαι, Maittaire. l. i. p. 50. Fischer. l. i. Spec. I. p. 119. sq. et Spec. II. p. 999.) ut Aristoph. Nub. 490. ὑπομῶσαι. Pl. 40. κεύσῃ. (nbi v. Schol. et Kuster.) Eurip. Hec. 1049. et Alcest. 233. ὀφῇ. Orest. 94. in Dupontii codice, βούλω. Alcest. 387. κεύσῃ. Hæc forma reperitur Job. xxiv. 12. in cod. Vatic. 40. Exod. vi. 1. in eodem cod. 44. —Sed nec illo Atticismo caret versio Alexandrina, quo secundis verborum personis additur syllaba θα. (v. Hort. Adon. in v. οἶσθα. Thom. M. p. 646. Mæris p. 283. Fischer. l. i. Spec. II. p. 339. sq. et 496.) οἶσθα enim, h. e. οἶσθα pro οἶδας, legitur Deut. ix. 2. ut ap. Sophocl. Aj. 1308. Xen. memm. 4. 2. 22. Eurip. Alcest. 526. 680. κάποισθα ap. Sophocl. Aj. 590. et Eurip. Orest. 1183. Alcest. 810. ἡδουσθα ap. Eurip. Cycl. 108. etc. ἡσθα, de quo v. Thom. p. 425. et Phryn. p. 58. extat Gen. xl. 13. Ps. ix. 34. (x. 14.) ut apud Eurip. Alcest. 294. 639. et παρῆσθα Orest. 1159.—Sic, ut hoc unum addam, elegans illa forma loquendi, qua abstracta pro concretis ponuntur, de qua v. Eustath. ad Il. β. p. 331. Casaub. ad Athen. l. 9. p. 30. Barnes. ad Eurip. Androm. 447. Vitring. ad Vorst. de Hebraïsmis N. T. p. 836. sq. et Dorvill. ad Charit. 5. 4. p. 476. ed. Beck. V. C. quorum locis addi possunt Soph. El. 289. μίσσημα pro μισήθη, Eurip. El. 887. et Plat. Tim. T. III. op. p. 24. D. παιδευμα pro παιδευθῆς, Eurip. Phœn. 1499. ἀγεμένευμα pro προσηνυπειρα, interprete Scholiasta, Thucyd. 2. 97. περιπλους pro περιπλευστος, conspicitur etiam in versione Alexandrina, ut Exod. xix. 6. ἱεράτευμα pro ἱερεῖς, Hebr. כהונה. Ps. xxi. 6. ἐξουθένημα pro ἐξουθενήθης, Hebr. מְחַיֵּה.

⁵ V. Hieron. catal. scriptor. Eccles. T. I. opp. p. 173. B. ed. Tribbechov. Fref. 1684. fol. qui hanc vocem docet non ad sensum tantum, verum etiam ad eloqui similitudinem esse referendam. Cf. Jo. Alb. Fabric. diss. de Platonismo Philonis Judæi, Lips. 1693. et in Opusculorum sylloge supra laudata p. 147—160.

⁶ Clem. Alex. str. 7. p. 764. B. Eustath. ad Odys. α. p. 1389. 26. cf. ad Od. η. p. 1571. 4.

⁷ Præter Luciani in solécista, Phrynichii, Thomæ, Mæridis, Pollucis, interpretes, dignus est qui hanc in rem legatur Verheykil excursus ad Antonium. Libera est, (ed. Lugd. Bat. 1774. 8.) p. 290—304. et speciatim de Thomæ dubia sæpe hoc in genere fide, Wesseling. observati. l. 30 p. 131. sqq.

⁸ Ad Apollon. Rhod. l. 1309. Recte igitur Apollonium scripsit ἔμελλον 2. 116. 1093. 3. 1065. 1133. ἐμέλλετ 3. 260. et ἔμελλον 2. 627. Consentit cum illo Scholiasta Eustath. ad Od. α. p. 1382. 31. cuius verba adscribenda putabam: τινὲς, inquit, κλεινοπαύουσιν, ἀξιοῦντες ἐπ' οἷς οὐκ ἔχρην, οἷον ἐν τῷ ἡμέλλει, (Sic Cod. Alex. Luc. ix. 31. x. 1. Jo. xi. 51. Act. xvi. 27. etc.) καὶ ἡδύνατο, καὶ ἐν τῷ ἀνηκουσῇ τροπῇ γὰρ ἐν τοῦτοις τοῦ εἰς ἡ καὶ τοῦ ἐμέλλον. ἰδύνατο. διεκόνησεν, ὡχώσεν εἰς πλῆον τὴν συνήθη αὔξησιν. Diffidendum tamen non est, multa et grammaticorum præcepta. ut ipsius Eustathii ad Il. ε. p. 529. 18. et exempla in libris optimorum scriptorum, his repugnantia reperiri. v. Fischer. l. i. P. II. p. 280. 294—302. et Maittaire p. 74. sq. Ceterum hic obiter notamus errorem Trilleri, qui ad Thom. l. i. idem antea dicit Phrynichum somniasse p. 143. et 162. Nihil enim ibi legitur de augmento, sed vitari jubetur constructio verbi μέλλω cum infinitivis aoristorum.

aliorumque errorem de augmento verbi ἀναλίσκειν diligenter notavit Fischerus.¹—κακολογεῖν male dici, melius esse κακῶς λέγειν, idem Thomas auctor est p. 389. ubi ipse Trillerus ne verbum quidem ad confutandum Atticismi magistrum attulit, et Sallierius dubitat, an in scriptis Atticorum legatur. Et sane possit omnino verum videri Thomæ præceptum, cum illo verbo Athenæus utatur,² scriptor et recentior et Ægyptius, cumque Hesychius eo tanquam dialecti communis verbo sæpe reperiatur interpretatus esse verba exquisitiora et rariora.³ Sed e Pollucis locis nonnullis⁴ satis patere puto, probum hoc verbum esse, præsertim cum Jungermannus⁵ locum laudaverit ex Isocrate, ubi legitur. Verum igitur est, sæpe errasse grammaticos ac falsa tradidisse. Sed vehementer tamen dubito, an viri docti nec iniqui me serio sint admodum reprehensuri, qui sim illorum placita secutus. Nam non solum de aliis sæpissime vera tradidisse reperiuntur, collatis, qui ad nostram ætatem servati sunt, variorum scriptorum libris, sed multa etiam eos hausisse constat ex antiquiorum grammaticorum monumentis, quorum alia deperdita esse scimus, alia verisimile est in bibliothecis nondum satis excussis latere abscondita, multa item eorum præcepta nobis, qui utimur libris veterum scriptorum sæpe per librariorum corruptis, videntur falsa esse, quæ haud dubie, si genuina et antiqua semper scriptura superesset, ipsi sequenda putaremus. Quid si igitur usi fuerint, de dialecto quidem Alexandrina, Callixeni opere et Pacati? Fateor, hoc incertissimum esse. Sed num in tanta rei obscuritate atque caligine palpare malumus, quam vel tantillum videre? præsertim cum in his quoque, quæ afferemus ex iis, quos nobis quidem conferre licuit, grammaticis, non pauca sint, de quorum veritate dubitari vix a quoquam possit. Haud dubie plura poterunt ac certiora dari hoc quoque in genere, si quando libuerit viris doctis, quibus ejus rei occasio et facultas est, edere libros grammaticorum aliorumque veterum scriptorum, nondum a quoquam editos.

Hæc igitur obiter. Alexandrinæ autem ab aliis, vel omnibus vel plerisque, dialectis diversitas apparebat tribus maxime modis, et primo quidem temporibus verborum peculiari quadam ratione formati, et verisimiliter ex antiqua Græcorum lingua, qualem §. 3. descripsi, derivandis. Extat hanc in rem classicus locus apud Sextum Empiricum:⁶ λέξις ἡ παρὰ τοῖς Ἀλεξανδρεῦσιν, ἐλήλυθαν καὶ ἀπελήλυθαν, nempe pro ἐληλύθασι et ἀπελήλυθασι. Qua Sexti auctoritate nisus Fabricius in nota illi loco subjecta recte judicat, πέφρικαν pro πεφρίκασι, quod legitur apud Lycophronem v. 252. qui scripsit Alexandriæ, et quem Tzetzes⁷ omnino βαρβαρόγλωσσον vocat, referendum esse ad dialectum Alexandrinam. Quanquam enim hic idem Tzetzes tribuit hanc formam dialecto Chalcidensi⁸ vel Atticæ, tamen et locus ille Sexti, et hæc ipsa Tzetis, annon Attica forma sit, dubitatio, faciunt ut sequendum putem Fabricii iudicium. Certe supra jam (§. 7. not. 4.) annotatum a nobis fuit, Irenæum Alexandrinum dialectum Alex. omnino derivasse ex Attica. Accedit, quod hæc ipsa forma non semel legitur in versione librorum V. T. Alexandrina.⁹ Ex quo simul videtur apparere, hoc in genere plane similem fuisse dialectum Alex. Macedonicæ, quam et ipsam plurimos Dorismos admixtos habuisse, supra vidimus (§. 8. p. clxi. not. 1.). Quare nec dubitandum putamus, quin etiam alia, quæ Boeoticæ dialecto, nec per se male, tribuunt viri docti,¹⁰ recte dicantur translata fuisse in Alexandrinam, cum in nullo scriptore æque sæpe legantur, ac in versione Alex. Talis autem est interpositio syllabæ σα, conspicua in tertiæ personæ numeri pluralis terminationibus. Et primo quidem de imperfecto dicamus, cujus hæc forma non modo sæpissime legitur in eadem illa versione,¹¹ verum etiam semel apud Lycophronem,¹² ad quem locum rursus Tzetzes, ἐσχάζσαν, inquit, Χαλκιδικόν,¹³ ἥτοι τῆς Ἀττικῆς διαλέκτου. Cum igitur eadem sit hujus et formæ πέφρικαν ratio, recte nobis videmur eam cum Krebsio¹⁴ appellare posse Alexandrinam. Hæc autem syllaba σα inseritur etiam aoristo secundo. Quare cum hæc forma superiori simillima sit,¹⁵ neque tantum in versione Alexandrina,¹⁶ sed etiam in aliorum, qui post Alexandri M. tempora vixerunt, scriptorum libris, quanquam rarius,¹⁷ legatur: non dubitamus quin ea recte huc referatur. Ceterum præter Tzetzen Chalcidensi dialecto eam tribuit Phavorinus in v. ἤλθοσαν. Sed ipse ad explicandam glossam ἦσαν forma ἤλθοσαν utitur, et in v. ἐφύγοσαν Doricam eam facit, denique in v. ἦον, ¹⁸ οἱ τῇ Ἀσιανῇ χρώμενοι φωνῇ, inquit, —ἐφύγοσαν καὶ ἤλθοσαν λέγουσι. Gaza autem:¹⁹ τὸ ἤλθοσαν καὶ ἐμάθοσαν Χαλκιδικῆς διαλέκτου ἐστὶ, παρεσχηματισμένα πρὸς τὸ ἔδοσαν. Et Lascaris:²⁰ τὸ εἶδοσαν σε ὕδατα, καὶ ἤλθοσαν, καὶ ἐμάθοσαν, καὶ τὰ τοιαῦτα, Χαλκιδικῆς εἰσι διαλέκτου, εἰς ὁμοιότητα τοῦ ἔδοσαν. Jam cum similes harum sint formæ optativi præsentis et aoristi secundi οἶσαν pro οἶεν, et aoristi primi αἶσαν pro αἶεν, quoniam, post in-

¹ Animadv. ad Weller. Spec. III. P. I. p. 33. sq.

² 11. p. 506. A. κακολογεῖ (np. Plat. in Ione) πάντα τοὺς ποιητάς. Ib. p. 507. A. pro eo dictum est εἰπὼν κακῶς, ut Lev. xx. 9. coll. Exod. xxii. 28. Sic Plutarch. in regum apophth. T. VIII. p. 91. κακολογεῖν dixit, sed p. 95. κακῶς λέγειν. Verbo κακολογεῖν utuntur etiam Apollonius Alexandr. de syntaxi p. 281. 19. Eustath. ad Od. x. p. 1669. 42. Euseb. H. E. 2. 20.

³ V. c. κακίζει, κακῶρόθει, σιλλοί, σπορβάζειν, etc. ut Schol. Homer. II. δ. 241. 359. Cf. Eustath. ad Odys. α. p. 1413. 43.

⁴ 2. 119. ubi affert Demosthenis auctoritatem, it. 3. 138. 5. 117.

⁵ Ad Poll. 2. 119. Locus Isocratis est in Archidamo c. 41. extr.

⁶ Adv. grammat. 6. 213. p. 261. ed. Fabric.

⁷ In commentar. ad Lycoph. 276.

⁸ Ad Lycophr. 252. Unde petita sunt, paucis mutatis, quæ leguntur apud Phavorin. in v. πέφρικαν. Cf. Reines. var. lect. 2. 10. p. 208. et Rutgers. lect. var. 5. 6. Sic Geopon. 2. 6. 27. πέφρικαν. Marm. Oxon. 2. 38. παρείληφαν. Batrachom. 178. ἰοργαν. In scripto columnæ sub imperio Trajani positæ, in Montfaucon. diar. Ital. p. 125. γέγοσαν, quod ipsum cod. Alex. Rom. 16. 7. habet pro γεγόσαν. Chishul. antiquit. Asiat. p. 109. 12. et p. 119. 7. ἀπίσταλκαν. Ceterum ex eo, quod Tzetzes Chalcidensibus hanc formam tribuit, videtur factum esse, ut etiam alii viri docti Boeoticam eam dicerent. Sed Valckenar. ad Theocr. Adoniaz. p. 374. C. recte observavit, ὅταν ab Alexandrinis in vulgari consuetudine dictum fuisse, cum Dorice diceretur ἰσταλκάντι.

⁹ Deut. xi. 7. ἔωσαν, pro quo Exod. x. 6. est ἔωσαν. Jes. v. 29. παρῆσαν, et pro eo Zachar. iv. 14. παρῆσαν. It. Judit. vii. 10. πέπικαν, sed 2 Maccab. viii. 18. πεπείκασι.

¹⁰ Ut Barnes. ad Eurip. Hippol. 1252. et quos laudat Fischer. ad Weller. P. ii. p. 336.

¹¹ Sic Exod. xviii. 26. ἐφύγοσαν pro ἐφύγον, Gen. vi. 4. ἐφύγον. Exod. xxxiii. 8. κατεφύγοσαν. Num. i. 18. ἐφύγοσαν. 2 Reg. xx. 15. ἐφύγοσαν. 1 Paral. xxii. 4. ἐφύγοσαν. Nehem. iv. 18. ἐφύγοσαν. Job. i. 4. ἐφύγοσαν. Ps. v. 9. et xlii. 3. ἐφύγοσαν. Jer. xli. 10. ἐφύγοσαν. Ezech. xxii. 11. ἐφύγοσαν, et v. 12. ἐφύγοσαν. 1 Maccab. iv. 50. ἐφύγοσαν.

¹² V. 21. ἐσχάζσαν. Sic Posidippus in Brunckii analect. t. ii. p. 47. n. vi. habet ἐσχάζσαν.

¹³ Ita enim sine ulla dubitatione legi debet pro Χαλκιδικόν, quod vulgo editur. Nam et ipse Tzetzes ad Lycophr. 252. τὸ δὲ ἐσχάζσαν, inquit, τῆς Χαλκιδικῆς διαλέκτου, et Aristophanes Grammaticus ap. Eustath. ad Od. ξ. p. 1761. 30. τὸ ἐσχάζσαν παρὰ Λυκάφροντι, καὶ παρὰ ἄλλοις τοῖς ἑλλήσιν, καὶ τὸ, οἱ δὲ πλησίον γενομένων φεύγοσαν, φωνῆς Χαλκιδικῆς ἰδιὰ εἶσιν, et solemnem fuisse hanc istorum vocabulorum inter se permutationem, docet locus Phavorini supra p. clxii. not. 6. laudatus, ubi et ipse habet Χαλκιδικῆς, cum tamen in illo loco Tzetis, quem non dubitari potest quin exscripserit, legatur Χαλκιδικῆς. Contra apud Diodor. Sicul. 14. 29. pro Χαλκιδικῶν legendum esse Χαλδαίων, præter Wesselingium vidit Hutchinsonus ad Xenoph. anab. 4. 7. 10. Ceterum Aristoteles non solum memorat Chalcidenses περὶ τὴν Ἀσίαν, ut polit. 4. 3. sed etiam περὶ Θερμῆς, ut ibid. 2. 12. extr. et Amphipoli, ut 5. 3. et 6. De linguæ Chalcidicæ ortu et natura v. Thucyd. initio l. 6. in primis c. 5.

¹⁴ In lexico N. T. in v. δολιῶ. Quod Krebsii iudicium posthac vidi egregie confirmari per Lexicon Coisl. p. 482. et Grammaticum in bibl. Sangerman. apud Ruhnken. epist. ii. p. 228. ed. 2. ἔλθοσαν, ἔλθοσαν, καὶ τὰ ὅμοια, Ἀλεξανδρεῖς λέγουσι. In utroque exemplum addit locus Lycophronis not. 20. laudatus.

¹⁵ Quod etiam Tzetzes ostendit l. i. πέφρικαν—καὶ τὰ ὅμοια Χαλκιδικῆς ἥτοι Ἀττικῆς διαλέκτου, καὶ τὸ ἐσχάζσαν, καὶ ἔπασσαν, καὶ τὰ ὅμοια.

¹⁶ Sic Exod. xv. 27. et Ps. xlvii. 4. ἤλθοσαν pro ἤλθον. Exod. xvi. 24. κατέλθοσαν. Deut. i. 25. ἐλάθοσαν. vii. 19. ἔδοσαν. xxxii. 5. ἤμαρτοσαν. Jos. iii. 14. ἤρσαν. viii. 29. κατέλθοσαν. Ruth. iv. 11. ἐπασσαν. Nehem. iii. 5. κατέσχεσαν. Ps. lxxvi. 16. εἶδοσαν. lxxvii. 29. ἐφύγοσαν. cxiv. 3. εἶδοσαν. Jer. xxviii. 7. ἐπασσαν.

¹⁷ Ut apud Scymnum Chium v. 696. ἐσχάζσαν. apud Theophylactum epist. 19. T. viii. opp. Meursii p. 825. extr. εἶδοσαν, apud Nicetan Choniaten p. 153. ed. Goulart. περῆσαν.

¹⁸ Ubi exscripsit verba Heiadicis ap. Eustath. ad Od. ξ. p. 1759. 35.

¹⁹ Grammat. 2. p. 189. ed. Basil. 1545. 8.

²⁰ l. iii. p. 304.

sertam syllabam illam σα, aurium causa litera e ejicienda erat, has quoque formas, quas Phavorinus¹ Æolicas esse dicit, Alexandrinis usitatas fuisse arbitror. Certe sæpissime leguntur in Alex. versione.² Quod quidem cum videatur hoc in genere argumentum esse non spernendum: nec aoristi secundi ad modum primi formatio, quæ satis frequens est Alex. interpreti,³ quin statuenda sit Alexandrinis in usu fuisse, ullo modo dubito. Legendus est de hac aoristi secundi forma locus Heraclidis:⁴ ἡμάρτηται δὲ τὸ ἔα, εἰς ἄλφα περατούμενον, καὶ Ἀσιανὲς ἔχεται φωνῆς. καὶ οἱ Ἕλληνίζοντες δὲ ἐν Κιλικίᾳ, οὕτω προφέρονται. τὰς γὰρ εἰς ὧν ληγούσας ὀξύτονους μετοχὰς δεόν ἐπὶ τῶν ῥημάτων εἰς ὧν περατούσθαι βραχυνόμενον κατὰ πρῶτον πρόσωπον, ὅσον λαβὼν ἔλαβον, φαγὼν ἔφαγον, καὶ τὰ ὅμοια, αὐτοὶ ἀποβάλλοντες τὸ ν καὶ μετατιθέντες τὸ μικρὸν ο εἰς βραχὺ ἄλφα, προφέρονται, ἀπὸ τοῦ λαβὼν καὶ φαγὼν ἔλαβα λέγοντες καὶ ἔφαγα. καὶ τρίτα δὲ τούτων πληθυντικὰ εἰς ἂν λήγοντα λέγουσιν. Ergo Cilicum Gr. loquentium proprie hæc forma erat, a quibus ob commerciorum communionem facile transire potuit ad Alexandrinos: quod ipsum e vocabuli σισή exemplo apparet, de quo infra quædam diximus §. 12. Alius denique Dorismus, quem non dubitamus dicere ab Alexandrinis quoque receptum fuisse, est in formā imperativi εἶπον pro εἶπε, quam Doricam esse demonstrari potest e Pindaro⁵ atque Theocrito.⁶ Cur vero Alexandrinis etiam communem eam fuisse putemus, causa est, quod Menander ea sic usus esse dicitur,⁷ et quod non semel legitur in versione Alex.,⁸ ubi tamen Jo. Charax, cujus auctoritatem ego quidem sequendam arbitrabar, scribi volebat εἶπόν. Præter hæc autem, de quibus diximus, temporum in verbis peculiari modo ab Alexandrinis, vel suum ingenium vel alias dialectos secutis, formatorum exempla, reperi tantum duo a grammaticis notata. Scilicet non ἡθέληκα dicebant, sed τεθέληκα,⁹ nec ἡνάγκακα, sed ἀνήγκακα:¹⁰ quam tamen formam, ἀνήγκακα, idioticam potius et in communi vita magis usitatam fuisse, quam universe receptam et a politioris ingenii hominibus adhibitam, etsi fuerint, qui Atticam dicerent, (cf. sup. §. 7. p. clx. not. 4.) satis liquet e verbis Etymologi infra positis. Forma τεθέληκα, ni fallor, semel tantum legitur in versione Alex.,¹¹ et vix apud alios scriptores idoneos.¹² Dubitari tamen vix potest, quin etiam alia, quæ non a grammaticis notata sint, huc pertineant. Interim hoc saltem addo, etiam in præpositionum forma vestigia Dorismi extare videri in dialecto Alexandrina. Certe in Inscript. Roset. lin. 47. legitur παρέλαβεν τὴν βασιλείαν παρ τοῦ πατρὸς, ubi tamen Ameilhonum p. 97. arbitrabar pro παρ legi παρὰ jussisse non sine idonea causa. Nam παρὰ extat lin. i. et 8. Sed Villosionum in epistola tertia, qua Inscriptionem istam illustrat, jam supra laudata, p. 332. παρ tanquam Doricum et Alexandrinum servandum judicavit.

Jam sequitur ut ostendam, novis etiam vocabulis usos esse Alexandrinos, vel antiquis novas notiones subjecisse: quod quidem est aliud quoddam ex iis, quæ valent ad constituendam dialectum aliquam peculiarem. In iis autem recensendis sequi constitui ordinem literarum, a quibus singula incipiunt.

¹ In v. εἰποισαν.

² Ut Ps. xxxiv. 25. εἰποισαν. ciii. 35. ἐκλείποισαν. Job. xviii. 9. ἴλθοισαν. xxi. 20. ἰσοισαν. Prov. xxx. 17. καταφάγοισαν et ἐκώφισαν. Job. v. 14. ψηλαφῆσαισαν. xviii. 7. θηρησῆσαισαν. xx. 10. ὀλεσαισαν et πυρσεύσαισαν. v. 25. περιπατήσαισαν. Gen. xlix. 8. αἰνέσαισαν. Deut. i. 44. ποιήσαισαν. Jes. lxi. 20. ἀνενέγκαισαν.

³ V. c. 1 Reg. x. 14. εἶδαν. 2 Reg. x. 14. εἶδαν (quod etiam cod. Alex. habet Act. vi. 15. ix. 35. xii. 16.) et ἔφυγεν. xvii. 20. (et in Cod. Alex. Act. v. 10. iii. 6.) εὔραν. xix. 42. ἐφάγαμεν. xxiii. 16. ἔλαβαν. Luc. v. 5. in Cod. Alex. ἔλαβαν. Act. xxvii. 5. in eodem κατηλθαισαν. xxviii. 14. ibidem ἦλθαισαν et v. 16. εἰσῆλθαισαν, pro ἦλθαισαν. 2 Paral. xxix. 6. ἐγκατέλιπαι. v. 17. εἰσῆλθαι. Act. xii. 10. xxviii. 23. in Cod. Alex. ἦλθαι. xiv. 19. ἐπῆλθαι in eodem. Esth. v. 4. ἐλθάτω. Matth. xxvi. 39. in Cod. Alex. παρελθάτω. Marc. xiii. 15. in eodem cod. εἰσελθάτω. Ps. lxxvii. 18. ἴφαισαν. Prov. ix. 5. ἴθατε. Cant. iii. 5. ἐξέλθατε. Jes. i. 4. ἐγκατέλιπατε. Matth. xxv. 36. in Cod. Alex. ἦλθατε. xxvi. 55. ἐξῆλθατε. Sic et Marc. xiv. 48. Luc. vii. 24. 25. et εἰσῆλθατε Luc. xi. 52. Amos. iv. 4. εἰσῆλθατε et ἐπληθύνατε: et ἡνέγκατε. vi. 2. διέλθατε. Reperitur hæc eadem forma in Orphei argonaut. ut 130. εἰσέδρακα. 519. πείσαν, quod ipsum extat Ps. xix. 8. (ubi tamen ed. Ald. et Complut. ἔπεισαν.) et xxvi. 2. ubi Ald. ἐπείσαν, quod Wesselingius etiam apud Herodot. vi. 21. pro ἔπεισαν recepit, probante ad 6. 68. Valckenario. Jo. vi. 10. recipiendum putem ἀνέπεισαν, quod est in Cod. Alex. ut Act. xii. 7. ἔζεισαν ex eodem codice, et xxii. 7. ἔπεισαν, et Rom. xv. 3. ἐπέπεισαν, et 1 Cor. x. 8. ἔπεισαν. Sed ap. Eurip. Troad. 291. pro προσέπεισα præferenda videtur lectio codicem MSS. προσέπεινον, vel scribendum προσέπεισα. Nam Schol. Aristoph. Av. 841. οὐ γὰρ ἐν χρέσει, inquit, τὸ ἔπεισα. Ommino in talibus judicandis caute versandum est. Nam εἶσα v. c. in Orph. argon. 116. unde Cod. Alex. Act. iv. 20. habet ἔδωκεν, potest esse perfectum medium; εἶπα autem et εἶπας et similia, si quis ideo, quod εἶπας pro εἶπον legatur in Cod. Alex. Act. xxii. 24. xxiv. 22. et εἶπας habent Eubulus apud Athen. vi. p. 237. A. et Evangelus apud eund. xiv. p. 644. D. εἶπατε Achilles Tatius erot. iv. 16. Athen. viii. p. 359. D. x. p. 449. C. et προέπεισαν idem vii. p. 303. B. εἶπαν Inscript. Roset. lin. viii. et Codex Alex. Marc. xi. 6. Luc. xix. 39. Act. i. 11. 24. iv. 24. v. 29. vi. 2. x. 22. xii. 15. xiii. 46. xvi. 20. etc. pro Alexandrinis habuerit, verendum erit ne erret. Nam εἶπα habet Herodot. iii. 61. ut προσέειπα Eurip. Cycl. 101. εἶπας idem ibid. v. 148. et Sophocl. Trach. 491. εἶπατε Xenophon Cyrop. iv. 2. 11. et προέπειπον quoque dixit Athenæus xi. p. 469. E. xiii. p. 587. A. et Jo. x. 34. Codex Alex. εἶπον habet pro εἶπα. (v. plura in Fischeri animad. ad Weller. Spec. iii. P. i. p. 89. sq.) Quæ vero ab initio ex Orphicis posui, et quæ Maittaire p. 292. ex Jo. Antiocheno attulit, ἀνέειλαν et ἀνῆλθαι et ἐκβάλλαι, ea utique ad dialectum Alex. referenda arbitrabar, non minus quam ἀγάγας apud Hesych. pro ἀγαγών. It. ἀφέιλατο et ἐξείλατο Jes. xxxviii. 14. (v. Fischer. l. l. p. 24.) et εὐρέαμην, qua forma etiam Menander usus est. v. Dawes. misc. crit. p. 255. sq. cum nota Tyrwhitti p. 470. qui recte eam rejicit, ut Wolf ad Demosth. Orat. in Lept. p. 216. Sed defendit eandem Dorvill. ad Charit. p. 403. ed. Lips. Cf. Fischer. l. l. p. 96. In Cod. Alex. Act. ii. 23. est ἀνέειλατο pro ἀνέειλετο, vii. 10. ἐξείλατο. v. 21. ἀνέειλατο. x. 39. ἀνέειλαν. xxiii. 27. ἐξείλαμεν pro ἐξείλαμεν.

⁴ Ap. Eustath. ad Od. ξ. p. 1759. 10. e quo, nonnullis mntatis et omissis, transcriptus fuit in hortos Adon. in v. ἦα. De verbis Ἀσιανὲς φωνῆς v. supra p. clxvii. not. 18. Sed quam late pateat nomen Ἀσιανός, intelligi etiam potest ex Hesych. et Phavor. qui καρσίπον dicunt fuisse νόμισμα παρ Αἰγυπτίους, τὸ κερσεῖον λεγόμενον. Sed κέρσα, inquit, Ἀσιανὸν νόμισμα. Fortassis Ἀσιανὸν in talibus est i. q. Περσικόν. Apud Eurip. vero Orest. 1396. sq. Πληγὴ δὲ: βάρβαροι λέγουσιν αἱ αἶ, Ἀσιαδὶ φωνῇ. ubi Schol. Ἀσιαδὶ ἀντὶ τοῦ βαρβάρου.

⁵ Olym. 6. 156.

⁶ Idyll. xiv. 11. in editionibus quidem Zach. Calltergi et Brubachii. Nam Henr. Steph. edidit εἶπον, Reisk. εἶπεν.

⁷ In hortis Adon. leguntur hæc: εἶπον Μένανδρος—ἀντὶ εἶπε, πρῶτος ἀόριστος. ἴσται δὲ ὅτι λέγει ὁ γραμματικὸς Ἰωάννης ὁ Χάραξ, ὅτι τὸ παρὰ αἱ θεῖα γραφῇ προστακτικὸν ὀξύτονόν ἐστι, ὅσον εἶπον ἀντὶ εἶπε, δευτέρος ἀόριστος κατὰ τὴν τῶν Συρακουσίων φωνήν. οὗτοι γὰρ τὰ προστακτικὰ τοῦ δευτέρου ἀόριστου μεταποιούσιντες εἰς ὧν τὸν τῶν φυλάττουσι τῶν κοινῶν προστακτικῶν. εἴην τὰ λήμει λήβην. εἰ οὖν ἐστὶν εἶπε ὀξύτονως, εἴηον ὅτι. καὶ εἶπον. ἦο δὲ εἶπον παρὰ Μένανδρον, ἴσται πρωτοτύπου ἀόριστον ἀπὸ τοῦ εἶπω. Eadem fere leguntur in Etym. M. in v. εἶπον p. 302. 26. sed minus plene minusque perspicue. Γλαυκῆς l. i. c. 208. εἶπον εἰσῆλθαι καὶ ἐκβάλλαι, ἀπὸ τοῦ εἶπω, ἀντὶ εἶπω, καὶ εἶπεν, ἀντὶ εἶπε, Συρακουσίων ἐστὶ. Jo. grammaticus verbo p. 381. et Phavorin. in v. θίγει omnino de Doribus præcipiunt: προστακτικὰ ῥήματα, ἐκφερόμενα διὰ τοῦ ε ψιλοῦ. διὰ τοῦ ον ἐκφερόσιν. λάβει, λάβον· θίγει, θίγον· δράμει, δράμω. Cf. Kæn. ad Gregor. p. 157. sq. cf. El. Dionys. ap. Eustath. ad Od. β. p. 1435. 62. qui utrumque imperativum ostendit Attice dici, et εἶπε et εἶπον.

⁸ Ut Gen. xii. 13. xx. 13. Exod. vi. 6. viii. 5. et 16. Lev. xxi. 1. etc. in quibus locis edisolet εἶπον. sed Je. xl. 9. εἶπεν. Eodem modo in Platonis Menone T. ii. opp. ed. Steph. p. 71. D. iegitur εἶπον, sed in ed. Basil. 1534. f. p. 334. εἶπον. In ivieagrigi m. ex. G. Bruckius T. i. analect. p. 35. dedit εἶπεν, ut in Asclepiadis xxxix. p. 219. Basilid. x. T. ii. p. 38. Q. Marcii iii. p. 237. M. Gregorii xxv. p. 272. Stratonis lx. p. 473. Pauli Silentiarii xv. T. iii. p. 76. et Anonymi decliii. Idem e Cod. Alex. reponendum est pro eip. Act. xxviii. 26.

⁹ Thom. Mag. p. 417. ἡθέληκα, Ἀττικοὶ λέγουσιν, ἀπὸ τοῦ θέλω, θέλησω, ἡθέληκα. τὸ οἱ τεθέληκα, Ἀλεξανδρινῶν, ἀπὸ τοῦ θέλω καὶ ἐπιθυμῶ. cf. Phryn. p. 110. qui, ut Thomas, utitur vocabulo Ἀλεξανδρινῶν, e cujus forma quanquam videatur colligi posse, non inquilinos Alexandrinos ita dixisse, sed advenas tantum Græcos, Alexandriæ commorantes, cum idem Thomas p. 794. vocabulum Σικελῶς ita distinguat a vocabulo Σικελιώτης, ut illud inquilinum Siculum, hoc advenam significare dicat: tamen in vocabulo Ἀλεξανδρινῶν rationem illam nullo modo locum habere posse existimo. Nam ut ana, e quibus, quam parum commoda sit, possit intelligi, taceamus, ὁ δὲ Ἀλεξανδρινῶν et Μαρεώτης ap. Athen. i. p. 33. D. dicuntur synonyma esse, quia Marea fuerit locus et oppidum in agro Alex. Sic nec Θεσσαλιώτης sunt advenæ in Thessalia versantes, teste Eliō Dionys. ap. Eust. ad Od. v. p. 1896. 51. et Phavor. in v. Σικελῶς. Ceterum de hac verbi forma notanda est mira Phavorini inconstantia. Nam in v. ἡθέληκα et θέλω derivat eam a verbo θέλω, ommissa διὰ τοῦ Alex. μετέπειθε (cujus nec Etym. M. in v. θέλω meminif), in v. Τένεδος ipse utitur forma τεθέληκα, sed in v. τεθέληκα repetit Phrynichi verba omnia.

¹⁰ Etym. M. p. 106. 23. et ex eo Phavor. ἀνήγκακα, ἴσται δὲ βάρβαρον ἴσται, ὅν. εὐρισκόμενον παρ Ἑλλήσιν ἐν χρέσει.—ἐν μόνῃ γὰρ τῇ τῶν Ἀλεξανδρινῶν δηλωθεὶ συνήθειᾳ εὐρίσκεται. λέγουσι δὲ τινες Ἀττικὸν εἶναι, ὅπερ οὐκ ἔστιν.

¹¹ Etiam Reiskius apud Æschinem p. 306. extr. servavit lectionem τεθέληκα, tamen codex Meadianus exhibet ἐθέληκα, et Markandus reponi jubebat ἀποδύληκα. Sexti Empirici autem auctoritas, qui adv. mathemat. 2. 37. p. 296. habet τεθέληκα, parum va movet.

¹² Némpe Ps. xl. 11.

'Αγγοθήκη, auctore Athenæo 5. p. 210. C. fuit vas quoddam triangulare, quod cum in medio cavum esset, recipere poterat impositum fictile. Pauperes illud habebant ligneum, divites æneum vel argenteum. Non admodum differre videtur ab ἐγγυθήκη, incitega, de qua superius Athenæus disputat.

'Αλαβάρχης sæpissime in rebus Alexandrinorum commemoratur, sed non semper idem significare videtur, et incerta est origine. Apud Josephum quidem archæol. 18, 8, 1. (atque inde apud Euseb. hist. eccl. 2. 5.) 19, 5, 1. 20, 5, 2. (ubi est participium ἀλαβαρχήσας) et 20, 7, 3. (ubi nomen ἀλαβαρχία) summum magistratum Judæorum Alexandrinorum, qui alias ἐθνάρχης sive γενάρχης appellatur, intelligunt, præter alios, Valesius ad Euseb. l. 1. Hudsonus et Havercamp. ad Joseph. ll. ll. Quare nonnulli 'Αραβάρχης scribi malunt, ut significetur præfectus Arabiæ, Ægypto conterminæ, eique aiunt delegatam fuisse "curam exigendi vectigalis, quod pendendum ab iis esset, qui armenta ex Arabia in Ægyptum, vel hinc illuc traderent." v. Lil. Gyrard. dialogism. 29. (in Gruteri Lampadis T. II. p. 450.) et Fuller. miscell. sacr. 4. 16. Confirmari hæc interpretatio potest e Cod. Justin. l. 4. tit. 61. l. 9. "vectigal Arabarchiæ per Ægyptum atque Augustaneam constitutum." Statim enim memoratur "transductio animalium." Quapropter etiam apud Cic. ad Att. 2. 17. ubi vel Pompeius vel Antonius vocari putatur Arabarches, quod multa-vectigalia Ægypto exegisset, rectius ita scribi, quam Alabarches, videtur. Fortassis etiam apud Juven. 1. 130. recte editur: "nescio quis Ægyptius, atque Arabarches." Nihil enim impedit, quo minus ejusdem vectigalis exactor intelligatur. Cujacius vero observat. 8. 37. quanquam, ut Turnebus adversar. 27. 25. et Vossius in Etymol., utramque scripturam ferri posse innuit, tamen ubique mavult ἀλαβάρχης, utens eam in rem verbis Phavorini, vel potius Hesychii: ἀλαβα· μελαν, ὃ γράφομεν, et comparans Latinum usum, quo scriptura dicitur vectigalium ratio, et magister scripturæ vocatur vectigalibus præpositus. At Fullerus l. 1. satis hanc opinionem refellit. et apud Josephum atque Euseb. legi quidem iubet ἀλαβάρχ. sed ita, ut hoc nomen derivet ex Syriaco אֲרַחֵ. h. e. אַרְחִי, pro, vice, et אֲרַחֵ sive in compositione אֲרַחֵ. h. e. אֲרַחֵ, et in compositione אֲרַחֵ s. אֲרַחֵ, atque adeo nomen ἀλαβάρχης explicat: "qui vice principis fungitur, magistratus Judaicus potestate præsidis regii et imperatorii," quemadmodum apud Arabas Chalipha dicitur Mahometi vicarius et successor. Ego quoque Fullero facile assentirer, si exempla, quæ attulit, אֲרַחֵ וְאֲרַחֵ et אֲרַחֵ. h. e. tetrarcha et chiliarcha, similia essent. In his vero additur res, cui uterque præfectus sit, quod in Alabarcha, si quidem notationem Fullerianam sequere. Accedit, quod in Justiniani edict. xi. c. 2. Alabarcha et c. 3. sacrarum Alabarchiarum præfecti distinguuntur a præfecto apud Alexandrinos Augustali, et junguntur sacrarum largitionum præposito. Ex his enim apparet, Alabarchas plures fuisse, non unum, et munus eorum ad pecuniarum rationes pertinuisse, et a munere summi magistratus diversum fuisse. Rhenferdus contra in diss. de Arabarcha vel Ethnarcha Judæorum, 1702. 4. edita, et deinde operibus ejus philologicis, supra laudatis, p. 584—613. inserta, ubique scribit 'Αραβάρχης, idque ortum putat ex אֲרַחֵ דִּבְרֵי דִּבְרֵי doctor, rector. Nam אֲרַחֵ דִּבְרֵי est ὁ ἡγούμενος, quod ille interpretatur ὁ ἀρχων, ita ut 'Αραβάρχης sit, Qui omnes synagogas gubernat, pactaque et decreta curat. Quam rationem equidem valde contortam arbitror esse. Præterea tales præfecti vocantur ἀρχισυνάγωγοι, vel πραισβύτεροι. Ruffinus apud Josephum et Eusebium ἀλαβάρχην vertit principem vel præfectum salis. Unde Bulengerus de vectig. pop. Rom. c. 21. legendum conjicit ἀλασάρχης vel ἀλοσάρχης. Debat saltem ἀλιάρχης. Etiam Burmannus de vectig. P. R. c. 8. p. 123. quod miror, per Alabarchem intelligit magistratum, qui vectigal salis curabat. Quodsi quis conjecturis delectetur, possit et 'Αραβάρχης et 'Αλαβάρχης explicare per ναύαρχον. Nam et אֲרַחֵ et אֲרַחֵ significat navem. Possit etiam 'Αραβάρχης descendere videri a nomine אֲרַחֵ, quod etiam in versione Alex. Jer. lii. 7. legitur, ut intelligatur præfectus agrorum et villarum totius alicujus provinciæ. Sed præstat, in universum intelligere magistratum Judæorum, inprimis Alexandrinorum, magnæ auctoritatis et potestatis, ejus munus maxime pecuniarum rationes spectaverit, sed de origine vocabuli, te nihil scire, fateri, Bochartus in fine

Hierozoici nomen 'Αλαβ. vocat semi-Ægyptium, sed non interpretatur, neque Jablonskii in collectione vocum Ægyptiacarum quicquam de eo attulit. Valesius et Turnebus ll. ll. dicunt, illud per risum et contumeliam confictum, nihil tamen addunt, quomodo hoc velint intelligi, aut cur ita statuendum sibi videatur. Ceterum, præter Turnebum, vix quisquam ex iis, quos laudavi, mentionem fecit epigrammatis Palladæ Alexandrini: (in Brunckii analect. T. ii. p. 413. n. xxx.) ἐξότε γὰρ καὶ τούτον ὄνον χαλεπὸς χρόνος ἔσχευ, ἐξ ἀλαβαρχείης, γραμματικῷ γέγονε. Scholiastes ibi: ἡ ἐκ κεραμειῆς. 'Αλαβαρχοὶ γὰρ λέγονται οἱ κεραμεῖς. Quæ explicatio si vera est, quomodo cum locis supra allatis conciliari, et quæ nominis notatio excogitari possit, non ego video. Sed haud dubie aliena illa est a poetæ consilio, quanquam Jacobsio (animadv. in Anthol. Gr. v. ii. p. iii. p. 216.) unice probata. Nam ut taceam, nullum hujus usus exemplum reperiri, ad ridendam misellam grammaticorum pauperiem efficacius est, si assellus ex ædibus Alabarchæ, hominis divitis et luxuriosi, ubi hordei omninoque pabuli satis esse verisimile est, quam si e figuli taberna, ubi non minus quam apud grammaticum res angusta, in hujus domum vendi fingitur.

'Ανεμόσυρις, turbo, et ventilabrum. Olympiodorus præf. in Aristot. meteorol. l. 3. ταύτην τὴν συστροφὴν ὁ μὲν ποιητὴς θύελλαν καλεῖ. Ἀριστοτέλης δὲ τυφῶνα, οἷον τυφῶνα, διὰ τὸ τύπτειν σφοδρῶς, καὶ ῥηγνύναι στερεὰ σώματα· ναῦται δὲ σίφωνα, διὰ τὸ δίκην σίφωνος ἀνασπῆν τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης· οἱ δὲ Ἀλεξανδρεῖς τῇ ἐπιχωρίῳ φωνῇ ἀνεμόσυριν, διὰ τὸ εἰκέναι κυκλάνεμοις γυναικεῖσι, ἅπερ ἀνεμόσυριν καλοῦσιν ἐπιχωριάζοντες. Quæ h. l. memorantur κυκλάνεμα, haud dubie sunt rotunda ventilabra, vel flabella.

'Αντιόειος στέφανος Alexandriæ nominabatur corona quædam, texta e loto in agro Antinoite nascente. Scilicet duplex ibi lotus nascebatur: alter coloris fere rosei, e quo nectebantur coronæ illæ proprie 'Αντιόειοι dictæ, alter cyaneo colore, e quo fiebant coronæ, quas Iotinas vocabant. v. Athen. 15. p. 677. D. Cf. Salmas. exercit. in Solin. p. 685. sq.

'Απανθρακίς. Diocles Carysius apud Athen. 3. p. 110. B. ἡ ἀπανθρακίς ἐστὶ τῶν λαγάνων ἀπαλωτέρα· εἴκει δὲ καὶ οὗτος ἐπ' ἀνθράκων γίνεσθαι, ὥσπερ καὶ ὁ παρ' Ἀττικοῖς ἐγκρυφίας· ὃν καὶ Ἀλεξανδρεῖς τῷ Κρόνῳ ἀφιερῶντες, προτιθέασιν ἐσθλὴν τῷ βουλομένῳ ἐν τῷ τοῦ Κρόνου ἱερῷ. Posui totum locum, quia dubium videbatur, annon verba postrema, ὃν καὶ—ιερω, pertinerent ad ἐγκρυφίαν potius, quam ad ἀπανθρακίδα, cum ἐγκρυφίας sæpe sit in versione Alex. ut Gen. xviii. 6. Exod. xli. 39. Num. xi. 8., ἀπανθρακίς nunquam. Mihi tamen magis placet, ut ad ἀπανθρακίδα referantur, non quidem, quia Athenæus vii. p. 329. B. utitur verbo ἀπανθρακίζειν. (Nam Eustathius ad Il. a. p. 135. 23. 'Αττικοὶ δὲ, inquit, ἀπανθρακίζειν τὸ ὀπτῆν λέγουσιν. Cf. Pierson. ad Herodian. Philetæ. p. 451.) sed quia minus de verbo, quam de re ipsa, agitur. Ceterum ἀπανθρακίς scribitur et ἐπανθρακίς, quia tales panes s. placentæ parantur ἐπ' ἀνθράκων, sed comeduntur ἀπ' ἀνθράκων. v. Schweighäus. animadv. ad Athen. T. ii. p. 261.

'Αραβάρχης, v. 'Αλαβάρχης.

'Αστακοι vocabatur Alexandriæ genus quoddam locustarum vel cancerorum, qui Atticis dicebantur ὄστακοί. v. Athen. i. p. 7. B. iii. p. 104. F. et p. 105. B. Cf. Hesych. in v. ὄστακός. Sic supra vidimus, Macedonas ἄβρους pro ὀφρύς dixisse. Ceterum ὁ ἀτράκης verisimiliter magis sapit Alex. dialectum, quippe Æolicæ in multis similem. 'Ατque sic legitur Levit. xi. 22. Cf. Bochart. hieroz. iv. 2. p. ii. p. 449.

'Αφαρ in Alexandrinorum sermone idem significabat, quod ἐσπονδασμένως, ταχέως. ἀπερισκέπτως. v. Etymol. M. p. 175, 24. qui tamen l. 14. ἀφαρ eadem notione dicit ἰσχυρῶς esse et Ephesiorum. Utroque in ioco addit ποιεῖν τι ἢ λέγειν s. φηγεγεσθαι, quasi ἀφαρῆν legendum, et verbum, non adverbium, putandum sit. Et sane mihi quidem id placet. Certe turbata etiam videntur hæc Schol. Hom. Villos. ad Il. κ. 165—167, p. 248. a. ἀπὸ δὲ τοῦ ἀφαρ εἴκειν ἐν συνήθειᾳ εἶναι τῶν Ἀλεξανδρέων τὸ λέγειν, τὸ ἐσπενσμένως, ἀφαρ πεποίηκε, τὸ ἐσπενσμένως καὶ τεθορυβημένως. Et Hesych. ἀφαρῆν interpretatur verbis ἰδροῖ, ἀνιμάται, i. e. sudat, ideoque sine pallio res suas agit. Βαίων, quod alias erat piscium genus (v. Athen. 7. p. 288. A.), Alexandriæ erat nomen mensuræ, teste Hesychio.

Βαυκάλις fuit poculum quoddam, vel certe vas vinarium. v. Athenæi fragmentum primo a Casaub. in animadv. ad Ath. p. 784. 27. editum, deinde a Schweighausero libro xi. insertum T. iv. p. 224. Quale fuerit, et cur l. l. a Sopatro τετράκυκλος appelletur, nemo facile dixerit. In Nicarchi epigrammate (apud Brunck. analect. T. ii. p. 357. n. xxxiv.) est: *εἰς τὸ θέρος χαλκὴν βαύκαλιν ἡγόρασας*, np. ad refrigerandum vinum. v. omnino Schweighäus. animadv. in Ath. T. vi. p. 62. sq.

Βῆσσα fuit poculum quoddam, latius ab inferiore parte, a superiore angustius. v. Athenæi fragment. modo laudatum. Casaubonus in animadv. p. 817. 43. legendum conjicit βήσας, quia in Hedyli epigrammat. (apud Athen. 11, p. 497. D. et ap. Brunck. T. i. p. 484. n. iv.) legitur βήσαν (Brunck. secutus Salsmasium ad Solin. p. 449. edidit Bήσαν) Αἰγύπτιον. Et Eustath. ad Od. a. p. 1405. 16. ubi verba Athenæi affert, diserte dicit: βῆσα γραφομένη δι' ἐνὸς σίγμα. Sic Hesych.: βησίον· ποτήριον. v. Albert. ad h. l. et Hemster. ad Poll. 10. 68. qui opportune monet, a Coptis nunc quoque poculum appellari πίβασα vel πίβησα. Ceterum nomen ipsum non a Bessis, Thraciæ populo, deduxerim (hi enim Βέσσοι scribuntur), sed a Chaldaico נִבְּזָא sive נִבְּזָא, quod constat vas sacrum fuisse, miscendo sacrificio vespertino.

Βλακεννόμιον, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τέλος τι βλακεννόμιον, ὃ οἱ ἀππολόγοι τελοῦσι, διὰ τὸ τοὺς μῦρους εἰσιέναι πρὸς αὐτοὺς. Etymol. M. p. 199. 10. et Suid. in v. βλάκα.

Δεικτηρία, prostibulum. Saltem Dalechanipius apud Athen. 13. p. 576. extr. ita explicat, probante Schweighausero animadv. T. vii. p. 117. Athenæus enim e Polyb. 14. 11. retulit hæc: αἱ κάλλισται τῶν οἰκιῶν Alexandriæ οὐ Μυρτίου καὶ Μνησίδος καὶ Ποθεινῆς προσαγορεύονται; καίτοι Μνησις μὲν ἦν αὐληγρὶς καὶ Ποθεινὴ, Μύρτιον δὲ μία τῶν ἀποδεδειγμένων καὶ κοινῶν δεικτηριάδων.

Ἐλαιεμπορία, munus coemendo publice oleo occupatum. Ita enim cum Guil. Budæo (annot. reliq. in Pandectas p. 377. B. ed. Basil. 1557. fol.) pro elemporia reponendum arbitror in loco Digest. l. 50. tit. 4. l. ult. §. 19. “Elemporia et ospratura apud Alexandrinos patrimonii munus existimatur.”

Ἐλικτοὶ στέφανοι καλοῦνται παρ' Ἀλεξανδρεῦσι μέχρι καὶ νῦν. Athen. 15. p. 679. F. Fortassis Alexandrini hoc coronarum genus a Cilicibus acceperunt. Cf. quæ supra ad p. clxviii. n. 4. ex Heraclide attulimus. Certe ἐλικτὸν βόστρυχον commemorat Theodectes Phaselites apud Athen. x. p. 454. E. Sed βοστρύχων ἐλικτῶν meminit Clemens Alex. prædag. 2. 10. p. 198. D. βόστρυχον αὐτοέλικτον habet Christodorus Coptita v. 269. in Brunckii analect. T. ii. p. 466. Sed 1 Reg. vi. 8. est ἐλικτὴ ἀνάβασις, et Lev. vi. 21. ἐλικτὰ sunt placenta tortiles s. tortæ.

Ἐξεῖλῃσαι. τοῦτο λέγουσιν οἱ Ἀλεξανδρεῖς ἐπὶ τοῦ ἐκφυγεῖν. Etymol. M. p. 348. 12. qui etiam explicare conatur, quomodo hæc notio tribui verbo isti potuerit, et Phavorin.

Ἐξηγητής, v. præfat.

Ἐπίδομα. Athen. 8. p. 364. F. ὀνομάζουσι δ' οἱ ἀρχαῖοι καὶ ἐπιδουσία τινα δεῖπνα, ἅπερ Ἀλεξανδρεῖς λέγουσιν ἐξ ἐπιδουμάτων.

Ἐπίσταλμα· ἐνταλμα, ἐντολήν, ἢ ἐπιστολήν. ἐπίσταλμα βάρβαρον, ἐπιχωριάζον Ἀλεξανδρεῦσι. Phavorin. Sic Justin. Imp. in Cod. l. 7. tit. 37. l. ult. ex epistalmate nostro.

Ἐπιχειμάζεισιν σαυτὸν Μένανδρος εἶρηκεν ἐπὶ τοῦ λυπεῖν. καὶ Ἀλεξανδρεῖς ὁμοίως. Phrynich. p. 172. Sic fere explicandi videntur Prov. xxvi. 10. πολλὰ χειμάζεται πᾶσα σὰρξ ἀφρόνων, ubi in Hebr. est נִיחַמָה, et in epigr. ccccv. T. III. analect. Brunck. p. 237. οὐκ ἔστι γήμας, ὅστις οὐ χειμάζεται. Apud Atticos quid sit χειμάζεσθαι, docent hi loci: Thucyd. 8. 32. χειμασθεῖσιν τῶν νηῶν: ubi Schol. διασπαρεισῶν ὑπὸ χειμῶνος. c. 80. νῆες χειμασθεῖσαι: Schol. παραχθεῖσαι ὑπὸ χειμῶνος. Plutarch. de def. crac. c. 30. οἱ Τυνδαρίδαι τοῖς χειμαζομένοις βοηθοῦσιν. Cf. ejusd. apophth. regum p. 115. T. VIII. ed. Hutten. quæst. Gr. c. 58. Plat. Phileb. T. II. opp. p. 29. B. Sophocl. Œdip. Tyr. 101. Metaphorice quidem, sed primæ notionis ratione habita, legitur apud Palladam Alexandrinum epigr. cīv. T. II. ed. Brunck. p. 428.

Ἐφθοπώλια, popinæ in quibus cocta vendebantur, tabernæ coctiliciæ, vocabulum dialecti Alex. fuisse, colligit Casaubonus animadv. in Ath. p. 179. 33. e verbis Athenæi 3. p. 94. C. ὥσπερ ἔθος ἐστὶν ἐν τοῖς κατὰ τὴν Ἀλεξανδρείαν λεγομένοις ἐφθοπωλίοις. ubi hoc nomine

usus esse dicitur Posidippus Comicus, qui putatur gente Macedo fuisse.

Ζυγοστάσιον Alexandriæ vocatum fuit munus libripendis sive libratoris. Codex Justinian. l. xi. tit. 27. l. 1. “in æstimatione frumenti, quod ad civitatem Alex. convehitur, quicquid de crithologia et zygostasii munere Eminentia tua disposuit.” Ipsi libripendes appellantur Ζυγοστάται. Ib. l. 10. tit. 71. l. 2. “de qualitate solidorum placet, quem sermo Gr. zygostaten appellat, per singulas civitates constitutum,—contentionem dirimere.” Cf. Budæus l. l. p. 339. B. Hinc Ζυγοστατεῖν proprie est librare, sed improprie vario modo dicitur, ut apud Polyb. 6. 10. Ζυγοστατούμενον τὸ πολίτευμα, nulla ratione mutatus reip. status. 1. 20. ἐΖυγοστατεῖτο αὐτοῖς ὁ πόλεμος, æquo Marte gerebatur. Alciph. 2. epist. 2. p. 218. ed. Bergler. οὐ Ζυγοστατήσω πάντας αὐτοὺς πρὸς τὴν Τιμάρχον βραχίονα, æquabo s. comparabo cum brachio.

Ἡμίνηρος. Athen. 3. p. 121. B. ὁ ποτάμιος κορακίος, ὃν πέλτην τινὲς καλοῦσιν, ὃ ἀπὸ τοῦ Νεῖλου, ὃν οἱ κατὰ τὴν Ἀλεξανδρείαν ἰδίως ἡμίνηρον ὀνομάζουσιν. Cf. p. 118. F. et p. 119. A. et Bochart. hieroz. 6. 16. extr. p. 888. 57.

Ἰππόδρομος quin Athenis dictus fuerit circus, nemo dubitat. Sed cur interpretes Alex. hoc vocabulo usi sint, ut Gen. xxxv. 19. et xlviii. 7. cum nescire se fassus esset Hieronymus quæst. ad Gen. II. II. T. III. opp. p. 144. H., rationem Hodius l. l. p. 114. maxime probabilem attulit hanc, quod Alexandriæ quoque fuerit hippodromus, (v. Strab. 17. p. 795. C. Plut. in Antonio c. 74.) qui non potuerit ignotus esse interpretibus illis. Istum autem hippodromum a Ptolemæo Lagida extractum fuisse, docere possunt hæc verba Epiphani de pond. et mens. p. 537. 8. ed. Basil. 1544. fol. ἐπαύσαντο οἱ Λαγίδα βασιλεῖν, οἱ ἀπὸ τοῦ Λάγου δηλονότι καταγόμενοι Πτολεμαῖοι, ὅς ἱππικὸν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κατασκεύασας, Λαῖον ὠνόμασεν. modo cum Bocharto hieroz. P. I. 2. 26. p. 264. pro τοῦ Λάγου legas του τοῦ Λάγου, np. νιοῦ, (vel potius του Λάγου per ellipsin nominis νιοῦ explices) et Λάγιον pro Λαῖον. Ceterum ἱπποδρόμον mentio est etiam 3 Maccab. iv. 11. v. 46. Cf. Biellii novus thes. philolog. in h. v.

Καθὼς pro καθά vel καθό rejiciunt plerique grammaticorum simpliciter, nulla dialecti Alex. mentione facta, ut Phrynichus p. 188. qui Phylarchum, auctorem non idoneum, (cujus loci sunt apud Athen. 2. p. 58. C. et 4. p. 150. C.) eo usum esse dicit, item Th. Mag. p. 488. et Phavor. in v. καθά et καθότι. Sed Manuel Moschopolus in sylloga nominum Atticorum, ad literarum ordinem conscripta, quam primum Franc. Asulanus ad calcem lexici sui Venet. 1524. fol. edidit, deinde Mich. Vasconianus separatim Paris. 1532. 8. ita præcipit: τὸ καθά οἱ Ἀττικοὶ χρῶνται, τὸ δὲ καθὼς οὐδέποτε, ἀλλ' ἢ τῶν Ἀλεξανδρεῶν διάλεκτος, καθ' ἣν ἢ θέλα γραφὴ γέγραπται. Laudant hæc verba jam Fabricius bibl. Gr. Vol. vi. ed. Harles. p. 191. Hodius in opere sæpe laudato 2. 4. p. 112. Oudendorp. ad Thom. Mag. alique. Sed ad hunc ipsum Thomæ locum miror Trillerum, strenuum illum puræ librorum sacrarum Græcitatibus propugnatorem, ut unum quidem verbum attulisse ad Thomam refellendum, cum tamen hæc adverbii forma non solum in libello de mundo, qui vulgo Aristoteli tribuitur, c. 5. extr. legatur, sed etiam in Herodoti editionibus fere omnibus 9. 81. κατὰ ταῦτα, καθὼς Μαρδονίῳ. Sane ego quidem nullo modo probum hoc adverbium haberi posse arbitror. Nam libellus ille “de mundo” ab Aristotele profectus putari vix potest, et quamvis hunc philosophum auctorem haberet, tamen, cum ille et gente Macedo fuerit, et diu in aula regum Macedonicorum versatus, ad defendendum καθὼς nequaquam aliquid valeret. Deinde quod ad Herodoti locum attinet, non negligendum est hoc Phrynichi p. 116. in v. ἀνέκαθεν præceptum: οὐ μὴ τῷ ὑφ' Ἡροδότου εἰρησθαι τὸ δόκιμον τῆς χρήσεως παρέχεται. Cf. Th. Mag. p. 78. Et Schæferus in loco Herodoteo haud dubie recte rescripsit sic: κατὰ ταῦτα καὶ Μαρδονίῳ. Similiter apud Aristoph. Eq. 713. vulgo quidem editur καθὼς περ, sed Dawesius misc. crit. p. 247. ed. 2. acute vidit scribendum esse καθ' ὥσπερ: quod utique magis placet, quam καθάπερ, quod Suidas in v. τίτθαι, locum illum laudans, posuit. Neque magis in Xenoph. Cyrop. 1. 4. 22. ferri potest codicum MSS. quorundam lectio καθὼς εἶχεν, pro κατέχων. Omninoque in Atticorum libris nullum, qui quidem sanus sit, locum reperias, quo uti possis ad defendendam adverbii καθὼς probitatem:

sæpissime vero illud legas in libris auctorum, vel minus pure scribentium, vel certe recentiorum, vel Dorica dialecto utentium. Sic καθὼς habent Athen. 7. p. 299. A. 11. p. 489. E. 15. p. 680. D. Machon apud eundem 13. p. 579. D. Socrates Rhodius ibid. 4. p. 148. A. Menander ibid. p. 166. A. Cornel. Longinus in Brunckii analect. T. ii. p. 200. n. II. Strato Sardianus ibid. p. 359. n. I. Palladas Alexandrinus ibid. p. 430. n. CXIII. Apollodorus 2. 3. 1. Clemens Alexandr. pædag. 1. 6. p. 92. B. et 98. A. 2. 10. p. 189. B. 2. 11. p. 205. C. 3. 1. p. 215. B. str. 1. p. 328. B. 330. A. 331. A. 340. D. 342. C. 2. p. 389. C. 3. p. 455. A. 456. C. 467. C. 6. p. 671. B. Apollonius Dyscolus de syntaxi p. 9. 9. 22. 29. 32. 7. 35. 2. 37. 12. et sæpissime. Hermes apud Stob. ecl. phys. c. 52. p. 802. Alexander Aphrodis. problem. 2. 59. et 66. Plutarch. de Pythiæ orac. c. 21. Geoponica 4. 1. 4. 7. 19. 3. 15. 2. 35. Tabulæ Heracleenses, ab Alexio Symmacho Mazochio ed. Neap. 1754. fol. (v. Mazochii lex. Heracl. p. 285.) Hesychius in v. καὶ ἡ φησι, in ὡς εἶχεν, in ὡς ὄγε, etc. Tzetzes ad Lycophr. 156. 227. 654. 886. 894. Phavorin. in v. ἡ. Schol. Apoll. Rhod. 2. 345. Schol. Eurip. Hecub. 488. Orest. 909. Hippol. 179. 672. Schol. Theocrit. 11. 66. Versio Alex. Num. xxvi. 54. Jud. xx. 31. etc. Scriptores N. T. ut Matth. xxi. 6. xxvi. 14. Marc. iv. 33. etc. Philoni quoque excidit, de opif. mundi T. I. p. 41. 46. Etiam καθὼς περ passim reperitur, ut apud Tzetz. l. l. ad v. 1217.

Κάνωπος, teste Phavorino, fuit nomen loci cujusdam, in urbe Alexandria. Quæ si vere tradita sunt, videtur fuisse locus, cultui Canopi dei destinatus.

Κολοκάσιον ab Alexandrinis vocabatur radix ciborii seu fabæ Egyptiacæ. v. Athen. 3. p. 72. B. D. et p. 73. A. et Dioscor. 2. 99. Cf. interpp. Virg. ad Ecl. 4. 20. et Schweighäus. ad Athen. l. l.

Κόνναρος dicebatur ab iisdem arbuscula quædam, cujus descriptionem verbis Agathoclis Cyziceni dedit Athen. 14. p. 649. F.

Κόροϊφος, virginum corruptor. Schol. Theocrit. 4. 62. οἰφεῖν τὸ συνουσιάζειν. οὕτω καὶ παρὰ Ἀλεξανδρεῦσιν κόροϊφος λέγεται ὁ κόρην οἰφώμενος. Hæc ipsa in lexicon suum transcriptit Phavorin. in v. οἰφεῖν.

Κριθολογία, munus eorum magistratuum, qui κριθολόγοι vocabantur. v. supra Ζυγοστάσιον. Quales autem apud Opuntios saltem οἱ κριθολόγοι fuerint, cognosci potest e Plutarch. quæst. Gr. c. 6.

Κυβισιάκτης, salsamentarius, qui salsamenta componit et vendit. Strabo 17. p. 796. B. μετεπέμψαντο (οἱ Ἀλεξανδρεῖς) ἄνδρα ἐκ τῆς Συρίας Κυβισιάκτην τινά (quem nomine proprio Seleucum appellat Dio Cass. 39. 57.)—τούτον ἀπεστραγάλλισεν ἡ βασίλισσα, οὐ φέρονσα τὸ βάναν-σόν αὐτοῦ, καὶ τὸ ἀνελεύθερον. Sueton. Vespas. 19. “Alexandrini Cybiosacten eum (Vespasianum) vocare perseveraverunt, cognomine unius e regibus suis turpissimarum sordium.” Scilicet cum κύβιον sit pelamis concisa particulatimque consecrata, interprete Plinio H. N. 32. 11. (Cf. Athen. 3. p. 116. E. p. 118. B. et Schweighäuseri animadv. V. II. p. 314. et 326.), neque solum frustum, quadratæ quidem haud dubie figuræ, sed etiam sale conditum, quod ex Athenæi locis intelligitur, σάττειν autem proprie sit onus jumento imponere, sed, quia id faciunt mercium vectores, accipi etiam pro ἐμπορεύεσθαι possit: facile patet, κυβισιάκτην recte explicari nomine ταριχέμπορος vel ταριχοπώλης. v. Casaub. ad Strab. l. l. qui præclare etiam ex lib. ad Herenn. 4. 54. observat quam contemtum hominum genus fuerint salsamentarii: e quo viſ et venustas scommatis perspicitur.

Λαγείον seu λάγιον, v. ἱππόδρομος.

Λαγυνοφόρια, ἑορτή τις ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Athen. 7. p. 276. A. ubi Eratosthenes quædam attulit de modo, quo celebrata fuerint.

Λαύρα εὐδαιμόνων nominabatur ea urbis Alexandria pars, ἐν ἣ πάντα τὰ πρὸς τρυφήν ἐπώλειτο. v. Clearch. apud Athen. 12. p. 541. A. Scilicet λαύρα sive λάβρα (v. Casaub. ad Athen. p. 848. et Dorvill. ad Charit. 1. 4. p. 226. éd. Lips.) significabat vicum, plateam, v. Hesych. et quos ibi Alberti laudavit, quibus add. Matthæi lect. Mosq. V. II. p. 87. Sed in Hermesianactis v. 65. apud Athen. 13. p. 598. D. ubi λαύραι Macedoniæ tribuuntur, interpretes non male hoc nomen Latine reddidisse videtur lupanaria. Cf. Schweighäus. animadv. T. VII. p. 244.

Λώτινοι στέφαγοι, v. supra Ἀντινόειος.

Μενδήσιοι, pisces pessimi saporis, ὧν οὐδ' ἂν μαινό-μενος κύων γεύσαιτο. ἂν ποτε. v. Athen. 3. p. 118. F. Cf. Xenocrates de alimento ex aquatilibus c. ult. ubi videntur annumerari piscibus esu suavis. Putem eos nomen nactus esse a loco, ubi frequentissimi fuerint. Certe νομὸν Μενδήσιον memorat Herodot. 2. 42. et μύρον Μενδήσιον Athen. 15. p. 688. F.

Μόναυλος. Athen. 4. p. 175. E. ἡμῶν τῶν Ἀλεξανδρέων κατατρέχεις ὡς ἀμούσων, καὶ τὸν μόναυλον συνεχῶς ὀνομά-ζεις ἐπιχωριάζοντα παρ' ἡμῖν. v. infra φώτιγγες. Cf. Athen. 4. p. 174. B. Eustath. ad Il. σ. 494. Poll. 4. 75. Sic apud Plut. in Cæsare c. 52. memoratur ἀνὴρ Λίβινς μοναυλῶν.

Μονόστροι ὄρνεις ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ πρὸς Αἴγυπτόν εἰσι, ἐξ ὧν οἱ μάχιμοι ἀλεκτρύνες γεννῶνται, Geopon. 14. 7. 30.

Μορέα sive μορέη vocabatur ab Alexandrinis morus arbor, cum morum fructum sive συκάμινον dicerent μόρον. v. Athen. 2. p. 51. B. E. ubi plura hanc in rem disputantur. Cf. Diodor. Sic. 1. 34. Salmas. exercit. Plin. p. 328. A. Et μόρον quidem sic legitur 1 Maccab. vi. 34.

Νεκρόπολις Alexandriae fuit προάστειον, ἐν ᾧ κηποί τε πολλοί, καὶ ταφαί, καὶ καταγωγὰι πρὸς τὰς ταριχεύσεις τῶν νεκρῶν ἐπιτήδεαι, teste Strabone 17. p. 795. A. Cf. p. 799. C.

Ὀσπρινία, munus comparandorum leguminum. Ita quidem cum Budæo l. l. p. 377. B. et explico et scribo pro ospitatura sive ospratura. v. supra ἐλαεμπορία.

Παγκαρπία erat Alexandriae genus quoddam placenta, ex itriis contritis et cum melle coctis. v. Harpocratiou Mendesius apud Athen. 14. p. 648. B. Legitur hoc nomen in loco Anticlidis apud eund. 11. p. 473. C.

Παλιούρος, arbor pomifera, similis connaro, et diversa a paliuro Græciæ, ab Euripide memorata Cyclop. 393. v. Athen. 14. p. 649. sq. Plin. H. N. 13. 19. Columell. R. R. 7. 9. et Salmas. l. l. p. 729. E.

Πανέιον in Attica fuit sacellum Pani sacratum (v. Strab. 9. p. 398. D.) sed Alexandriae non solum hoc, verum etiam ὕψος τὶ χειροποίητον, στροβιλοειδές, ἐμπερές ὄχθω πετρώδει, διὰ κοχλίων τὴν ἀνάβασιν ἔχον· ἀπὸ δὲ τῆς κορυφῆς ἔστιν ἀπιδεῖν ὅλην τὴν πόλιν ὑποκειμένην αὐτῇ πανταχόθεν, quæ sunt verba Strabonis 17. p. 795. B.

Περισσοχορηγία memoratur in lege Imperatorum Theodosii et Valentiniani, ubi de rebus Alexandrinæ civitatis agitur, in Codicis l. 11. tit. 27. l. 2. Verba sunt: “perissochoregiæ nomen penitus amputetur.” Ubi significari videtur insignis et modum excedens frumenti largitio. Cf. Budæi annotatt. in Pandectas p. 182. D.

Περίστυλον sive περιστύλιον esse locum columnis circumquaque septum, notissimum est. v. Vitruv. 6. 9. Cic. p. Domio c. 44. Sueton. Aug. 82. ubi Casaub. atrii partem interpretatur, sed ad c. 29. aream sub dio, columnis cinctam, quem locum etiam impluvium dictum et proprie atrium fuisse ait. Atque sic, vel de columnis ipsis, accipiendum videtur Ezech. xl. 17. περιστύλου κύκλω τῆς αὐλῆς. v. 18. αἱ στοαὶ τὸ περιστύλον τὸ ὑποκάτω. Cf. xlii. 3. et 5. In quibus locis omnibus est pars templi, ut 2 Maccab. iv. 46. pars regiæ, ubi Antiochus frigus captabat, prorsus ut Augustus apud Sueton. c. 82. Latius vero περιστύλοζ patet in loco 3 Maccab. v. 23. τὰ θηρία (elephantos) ὁ Ἑρμων (qui v. 4. ἐλεφαντάρχης vocatur) ἐν τῷ μεγάλῳ πεοιστύλῳ διεκίνει. Cum enim e v. 2. pateat, quingentos elephantos fuisse, qui vix exerceri possint in ulla domus alicujus parte: Bocharto hieroz. 2. 26. P. 1. p. 264. intelligi videtur Alexandriae pars, vel platea, a columnis, quibus ambiebatur, περιστύλον appellata. Cujusmodi plateam in illa ipsa urbe his verbis describat Achilles Tatius 5. 1. στάθμη μὲν κίωνων ὀρθίως ἐκατέρωθεν ἐκ τῶν Ἡλίου πυλῶν ἐς τὰς Σελήνης πύλας.—ἐν μέσῳ δὲ τῶν κίωνων τῆς πόλεως τὸ πεδίον, ὁδὸς δὲ διὰ τοῦ πεδίου πολλή, καὶ ἐνδημος ἀποδημία. Quem locum ita explicat: inter columnas illas tam latam fuisse plateam, ut pro campo haberi potuerit, in quo deambulatio fuerit peregrinationis species. (Bergerus vero per πεδίον forum intelligit.) Poterat etiam Strabonis 17. p. 795. B. verba afferre: κάλλιστον τὸ γυμνάσιον Alexandriae, μείζους ἢ σταδίας ἔχον τὰς στοὰς ἐν μέσῳ. quamquam gymnasium istud non intelligi per περιστύλον puto. Et p. 793.

Πλάτακας nominabant Alexandrini coracinos Niloticos. v. Athen. 7. p. 309. A. qui addit ἀπὸ τοῦ περιέχοντος, quæ verba olim cum Dalechampio intellexeram sic: ob

latam eorum figuram. Nunc placet Schweighäuseri T. iv. animadv. p. 305. interpretatio: nomine a toto genere petito, nomine generali, quod de toto genere laterum piscium intelligendum videri poterat.

Πόλις ab iisdem κατ' ἐξοχὴν dicebatur. Alexandria, ut Athenæ ab Atticis ἄστυ. v. Eustath. ad Hom. Od. α. p. 1383. 5. et κ. p. 1650. 42. Sic legitur nomen 3 Maccab. iv. 11. 12. v. 24. etc. Sed res per se patet.

Σκυταλίδες—παρὰ Ἀλεξανδρεῦσι εἶδος καρίδων. Etymol. M. p. 720. 46. Nomen hoc iis datum videtur ab oblonga figura.

Ὕδραυλις, εἴτε τῶν ἐντατῶν αὐτὸ θέλεις, εἴτε τῶν ἐμπνευστῶν, Ἀλεξανδρέως ἐστὶν εὐρημα, κουρέως τὴν τέχνην. Κτησίβιος δ' αὐτῷ τοῦνομα. Athen. 4. p. 174. B. Cf. sequentia et Eustath. ad Hom. Il. σ. 494. p. 1214. 26. ed. Basil. De inventore consentit etiam Plin. H. N. 7. 37. item Hedylus in Brunck. analect. T. i. p. 484. n. iv.

Ὑπομνηματογράφος, commentariorum scriba, commentariensis. Fuit magistratus Ægyptius. v. Strab. 17. p. 797. C. ibique Casaub. qui idem vir doctus ad Sueton. Aug. 79. ostendit, Latine etiam dici a memoria. Commemorantur hypomnematographi in Cod. l. 10. tit. 31. l. 59. ubi de Alexandrinis agi videtur. Unde idem

nomen venit in versionem Alex. ut 1 Paral. xviii. 15. Jes. xxxvi. 3. ubi Hieronymus T. v. opp. p. 121. Latine reddit a commentarius. Cf. Budæi annotat. reliq. in Pandectas p. 339. B. et Salmas. ad Spartiani Adrian. 11. p. 107. qui interpretatur optionem (v. Digest. l. 48. tit. 20. l. 6. ubi commentariensis synonymum est), h. e. carceris præpositum. Eodem modo Scaliger ad Manil. 5. 538. p. 416. ed. Argent. 1655. 4.

Φυλάκια παρὰ Ἀλεξανδρεῦσι, τὰ ἐκμαγεῖα τῶν γυναικεῶν μολυσμῶν. Suid.

Φώτιγγες ab Alexandrinis dicebantur tibix ex loto factæ, h. e. ligni quodam genere, quod in Libya nascitur. v. Athen. 4. p. 182. D. et Eustath. ad Hom. Il. σ. 494. p. 1214. 22. ed. Basil. Sic Plut. de solert. anim. c. 3. κηλοῦνται μὲν ἑλαφοὶ καὶ ἵπποι σύριγγι καὶ αὐλοῖς, καὶ τοὺς παγούρους ἐκ τῶν χηραμῶν ἀνακαλοῦνται βιαζόμενοι ταῖς φώτιγγι. Ælian. H. A. 6. 31. τοὺς παγούρους φώτιγγι (ὄνομα δὲ ὄργανον τοῦτο) αἶρουσιν. In Plutarchi loco fortasse legendum est τοῖς φώτιγγι. Certe Athenæo semper est masculinum, non solum l. i. sed etiam p. 175. E. Ὑβας Αἰγυπτίους φησὶ λέγειν τὸν μόνανλον Ὀσίριδος εἶναι εὐρημα, καθάπερ καὶ τὸν καλούμενον φώτιγγα πλαγίανλον.—ἐπιχωριάζει γὰρ καὶ ὁ φώτιγγς αὐλὸς παρ' ἡμῖν, np. apud Alexandrinos.

His a me collectis videhamur posse acquiescere. Plura enim congerere nolui, cum alia quidem pateat pertinere ad res in una modo Ægypti parte, ut in agro Alexandrino, præprimis frequentes, sed quia his necessario nomen ab inquilinis imponendum fuit, aliis populis cum re ipsa ignotum, vix ideo putari posse peculiaris cujusdam dialecti partes, qualia sunt etiam in mea collectione, ut Ἀντινόσιος στέφανος, ἡμίνηςος, Μενδήσιοι, etc. alia vero appareat toti Ægypto communia fuisse, neque adeo, cui potissimum Græcorum in Ægypto degentium civitati nomen quodque debeatur, definiri a quoquam posse: cujus generis vocabula paragrapho sequenti collegi.

Multo magis, si possem, referre huc cuperem proverbia Alexandrinorum. Et sane non solum Seleucus, grammaticus Alexandrinus, composuerat libellum περὶ τῶν παρ' Ἀλεξανδρεῦσι παροιμιῶν,¹ sed etiam Plutarchus.² Neuter vero ad nostra tempora pervenit. Nam Seleuci opus prorsus periisse consentaneum est. Illud autem opusculum, quod Plutarcho in cod. aliquo Florent. tributum³ primus Gr. edidit Gronovius,⁴ deinde Wytttenbachius quoque et Huttenus suis Plutarchi operum editionibus adjunxerunt, ipso Gronovio iudice Alexandrini cujusdam grammatici opusculum est, non Plutarchi, neque proverbia Alexandrinis propria continet. Ego quidem certe nihil in iis, quod Alexandrinum putari posset, reperi, nisi nr. 111. ὀπισάμβρω. ἐπὶ τῶν ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐν τοῖς πράγμασι προβαίνοντων ἀεὶ παρὰ τὸ ὀπίσω βαίνειν. E qua tamen interpretatione satis patet, cum Wytttenbachio legendum esse ὀπισαμβῶ. Accedit Eustath. ad Hom. Il. λ. p. 862. 5. ἐν τῷ κατὰ στοιχείον λεξικῷ καὶ ὀπισαμβῶ εὐρηται, εἰς τοῦπίσω ἀναχώρησις.—nr. vi. κλειτοριάζεις. ἐπὶ τῶν παιδευσατοῦντων. Cf. Hesych. et Suid.—nr. xv. ἀριστα χαλὸς οἰφεῖ. Cf. supra κόροφος.

De mensibus Alexandrinorum vid. la Nauze rapport de l'ancien calendrier des Alexandrins avec le calendrier Julien des Romains; in Mem. de l'Académie des Inscriptions T. xvi. p. 188. sqq. Cf. Noris in libro, quem infra §. 10. not. 9. laudavi.

Quæ de Alexandrinorum et scribendi et pronunciandi ratione olim collegeram, ea, cum etiam reliquis Græcis Ægyptum habitantibus usitata fuisse viderentur, quamvis non omnia certa esse scirem, in paragraphum sequentem conjicienda existimaui.

Denique de structura verborum nova et insolenti, qua et ipsa scimus interdum magnam dialecto alicui proprietatem conciliari, commodius, opinor, dicetur §. 11.

§. 10. Quæ in prima hujus libelli editione ex antiquis scriptoribus collegeram verba Ægyptiis usitata, ea posthac valde quidem auxi, neque istius consilii ullo modo me pœnitet. Nam Alexandriam, præter Macedonas et Judæos aliosque fortassis, imprimis ab Ægyptiis fuisse habitatam, et ex horum lingua non pauca in Alexandrinam fluxisse, mihi quidem videtur esse sententia non modo probabilis, sed certa, quam etiam eo confirmari puto, quod a grammaticis aliisque scriptoribus veteribus dialectus Ægyptia et Alexandrina pro una eademque nonnunquam putari reperiuntur.⁵ Postquam vero conferre potui libros Crozii,⁶ Scholzii,⁷ Schowii,⁸ imprimisque Jablonskii,⁹ diligentissime illos scriptos, nolui actum agere, verum ex iis, quæ proprie Ægyptia esse constaret, ea tantum huc congerenda censui, quæ in versione V. T. Alex. reperiri vel in dialectum Alex. migrasse scirem, aut de quibus possem Jablonskii maxime collectioni aliquid addere; quæ autem scriptores veteres Ægyptiis quidem usitata fuisse dicunt, sed quæ apparet origine esse Gr., nec nisi compositione, vel notatione, vel aliis modis a reliquorum Græcorum consuetudine aliena, ea, si quidem mihi innotuissent, recensere omnia volui, tanquam ad institutum nostrum recte referenda.

Prioris generis hæc sunt :

¹ V. Suid. in Σελινκος.

² V. Lamprias de scriptis Plutarchi nr. 139. in Fabricii bibl. Gr. Vol. v. ed. Harles. p. 164.

³ Ibi in fine libelli adduntur hæc: Πλουτάρχου παροιμίαι, αἷς Ἀλεξανδρεῖς ἱχρῶντο. Sed in Lampriae catalogo librorum Plutarchi dicitur eodem prorsus modo libellus ejus inscriptus fuisse, quo Seleuci opus inscriptum supra retuli.

⁴ In præfatione tomo decimo thesauri antiquitatum Gr. præmissa.

⁵ Sic μόνανλος, de quo §. 9. exposui, Polluce 4. 75. auctore fuit εὐρημα Αἰγυπτίων, sed ab Athenæo 4. p. 174. B. Alexandrinis frequentius fuisse dicitur. Aliud, et luculentius, ni fallor, hanc in rem exemplum paulo post apparebit in v. ἀδύρα. it. in v. ζύθος.

⁶ V. Lexicon Ægypt.-Lat., ex veteribus illius linguæ monumentis collectum et elaboratum a Maturino Veyssiere la Croze, quod in compendium redegit Chr. Scholz. Notulas quasdam et indices adiect Car. Godofr. Woide. Oxon. 1775. 4.

⁷ V. ejus Expositio vocabulorum Copticorum, in Repert. für bibl. und morgenländ. Literatur T. XIII. (Lips. 1783. 8.) p. 1—51. qui tamen, ut nunc constat, sua fere omnia Jablonskio debuit, de cujus opere dixi not. 9.

⁸ V. Charta papyracea Gr. scripta Musei Borg. Velitris, edita a Nic. Schow cum annotatione crit. et palæogr. Rom. 1788. fol.

⁹ Præter alias, quibus Jablonskius res et linguam Ægyptiorum illustravit, commentationes, maxime huc pertinent ejus Pantheon Ægyptiorum, Frcf. ad Viadr. 1750—1752. 8. partibus tribus constans, et Collectio et explicatio vocum Ægyptiacarum, quarum mentio apud scriptores veteres occurrit, quæ complet V. 1. opusculorum Jablonskii, ab Jona Guil. Te Water editorum, Lugd. Bat. 1804. 8. Cf. V. 11. (1806.) p. 308—354. ubi sunt observationes, quas ipse Jablonskius adscripsit exemplo Panthei Ægypti. Add. Deyling. Obs. sacr. P. III. p. 183. sq. et Nic. Ageranii diss. de mensib. Ægyptiorum, adiectis notis Henr. Noris, curante Ant. Frane. Gorio primum edita Florent. 1737. 4. quæ tamen non nisi rationem astronomicam spectat.

'Αθήρα' βρωμα διὰ πυρῶν καὶ γάλακτος ἡψημένον παρ' Αἰγυπτίοις. Hesych. et Phavorin. Jonas quidem, ut Hellanicum, ἀθήρα dixisse, Atticos autem ἀθήρη, docuit Valckenar. ad Theocrit. Adon. p. 204. e lexico Sangermannensi MSto. Sed Schol. Aristoph. Plut. 673. præcipit, Atticos dicere ἀθήρη, Ἄoles ἀθήρα, communem dialectum vel potius linguam ἀθήρα. Quæ si vera sint, cum supra viderimus multos Dorismos inmixtos fuisse dialecto Alex. vix dubitaverim statuere, per Ægyptios apud Hesych. et Phavor. maxime intelligendos esse Alexandrinos. Certe Galenus l. 2. ad Glaucon. c. 12. T. x. p. 390. ed. Charter. diserte: ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀθήραν ἐσθίουσι. Cf. Bielii novus thes. philol. P. II. p. 40.

Αἰλάμ, porticus. Legitur Ezech. xl. 6. et sæpius. v. Jablonsk. opusc. T. I. p. 85. qui ex eo derivari posse iudicat nomen θάλαμος.

Ἄμμων, Jupiter. v. Herodot. ii. 42. et Plutarch. de Is. et Osir. c. 9. Hinc Jer. xlv. 25. מֹנֵן מֹנֵן et Ezech. xxx. 15. מֹנֵן מֹנֵן et Nahum. iii. 8. מֹנֵן מֹנֵן in quorum locorum primo interpretes Alexandrini habent τὸν Ἄμμων τὸν υἱὸν αὐτῆς, in secundo πλῆθος Μέμφεως, et v. 14. pro מֹנֵן ἐν Διοσπόλει, h. e. Thebis in Ægypto superiore, in tertio denique μερίδα Ἄμμων. v. Jablonski pantheon Ægypt. 2. 2. et T. I. opusc. p. 85. 162. sqq.

Ἄπης, alius Ægyptiorum deus, de quo accurate disseruit Jablonski panth. Æg. 4. 2. Interpretes Alexandrini nomine Ἄπης reddidisse videntur Hebr. אֲפִי Jer. 26 (46).

15. Nam pro אֲפִי אֲפִי אֲפִי in Græcis est διατὶ ἐφυγεν ἀπὸ σου ὁ Ἄπης, ὁ μύσχος ὁ ἐκλεκτός σου; sed Eichhornius l. I. p. 346. præeunte, ut videtur, Michaelē in Supplem. ad Lexica Hebr. p. 870. et 1738. conjicit, eos pro אֲפִי legisse אֲפִי, ut ὁ Ἄπης sit אֲפִי. Cf. quos Bielius laudavit in novo thes. philolog.

Ἀράβη' μέτρον Μηδικὸν σίτου, Ἀττικὸς μέδιμνος. Hesych. Cf. Herodot. I. 192. et Eustath. ad Odys. τ. p. 1854. 12. qui vocant Περσικόν. Sed Schol. Aristoph. ad Acharn. 108. atque inde Suid. et Phavor. in v. ἀχάνη' ἀχάνη μέτρον ἐστὶ Περσικόν ὥσπερ ἡ ἀράβη παρ' Αἰγυπτίοις etc. Hinc non solum Relandus de hoc nomine exposuit in diss. de veteri lingua Persarum, (diss. misc. P. II. p. 134—136.) sed etiam qui vocabula Ægyptia tractarunt, in his Jablonskius v. i. opusc. p. 39. sq. et in libello, qui inscribitur, Remphah, Ægyptiorum deus, ab Israelitis cultus, nunc ex lingua et antiquitate Ægyptiaca erutus et illustratus, Berol. 1731. 8. p. 54. (Vol. II. Opusc. p. 43.) ubi dicit, Ægyptiace vocari ΕΡΤΩΒ. Cf. Hodiū l. I. p. 116. inprimisque Villosius troisième lettre sur l'Inscription Grecque de Rosette; in Millini magasin encyclopédique No. 7. an xi. p. 321. sq. et p. 344—347. etiam p. 361. Scilicet videtur hoc mensuræ genus una eum nomine Persicum origine esse, deinde vero a Persis in Ægyptum inductum. Legitur in epistola Cyri apud Joseph. archæol. 11. 1. in hist. draconis v. 3. in versione Alex. pro Hebr. אֲפִי Jes. v. 10. (ad q. I. vid. Hieron. T. v. opp. p. 22. G.) in Inscriptione Roset. l. 30. apud Aristot. æcon. lib. 2. fere medio, et Polyæn. strateg. 4. 3. 32. (v. interpp. Hesych.) it. in Justiniani edict. 13. c. 6. 22. 23.

Ἄστν h. l. non prætermittendum est ob hæc verba Diodori Sic. 1. 28. τοὺς Ἀθηναίους δὲ φασιν (Ægyptίῃ) ἀποίκους εἶναι Σαῖτων τῶν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ πειρῶνται τῆς οἰκιστικῆς ταύτης φέρειν ἀποδείξεις' παρὰ μόνους γὰρ τῶν Ἑλλήνων τὴν πόλιν ἄστν καλεῖσθαι, μετενηνεγμένῃς τῆς προσηγούρας ἀπὸ τοῦ παρ' αὐτοῖς Ἄστεος. v. quos Te Water laudat ad Jablonsk. opusc. T. I. p. 40.

Ἀτταγὰς Αἰγυπτίας memorat Clemens Alex. pædag. 2. 1. p. 140. C. inter alias aves. Utrum vero epitheton Αἰγυπτ. additum sit, ut pateat, id genus avium non nisi in Ægypto reperiri, atque adeo nomen quoque esse Ægyptium, an ut intelligatur, Ægyptias attagas præstantiores iis esse, quas Attici ἀτταγὰς appellant, non ego dixerim.

Ἀχι sive ἀχι lingua Ægyptiorum omne quod in palude virens nascitur, appellari, testatur Hieronymus, ad Jes. xix. 7. (ubi Gr. interpres pro Hebr. אֲחִי posuit τὸ ἀχι τὸ χλωρόν) T. v. opp. p. 78. G. Sic Hesych. ἀχι —· χόρτοφ χλωρόν. Sed Gen. xli. 2. 18. ubi, ut Sirac. xl. 16., et ἀχι et ἀχει scribitur, legitur pro Hebr. אֲחִי. Plura collegerunt Jablonskius Vol. I. opusc. p. 45. sq. et Vol. II. (np. in diss. v. de terra Gosen) p. 159. sq. et quos ad

utrumque locum Te Water, et ad Hesychium interpretes laudarunt. Add. Hod. l. I. p. 118. et Ilgen Jobi natura et virtutes p. 26. Nam Job. viii. 11. אֲחִי ab Alexandrinis redditur nomine βούτρομον, a Theodotione autem ἀχι.

Βάτον et βᾶϊς, ramus palmæ. Illud legitur in Symmachi versione Cant. vii. 8. 1 Maccab. xiii. 51. Jo. xii. 13. βᾶϊς autem apud Porphy. de abstin. 4. 7. ubi βᾶϊς est accusativus pluralis. Sed adjectivum βᾶϊνος habet idem Symmachus Gen. xl. 16. κανὰ βᾶϊνά. Malim βᾶϊνα. Nam femininum βᾶϊνη, quod pro ῥάβδος βᾶϊνη, virga palmea, accipiendum esse docuit Salmas. ad Achill. Tat. Erot. 4. 13. extat 1 Maccab. xiii. 37. v. omnino interpp. Hesych. in v. βᾶϊς, et Jablonsk. Opusc. T. I. p. 48. sq. Biel. in novo thes. philolog. et Fischer. de vitiis lexicor. N. T. p. 18—21.

Βάρις in versione Alex. arcem vel palatium significat, ut 2 Paral. xxxvi. 19. apud Aquilam Prov. xviii. 19. et Theodotionem Jes. xxiii. 13. Eodem modo Daniel apud Josephum archæol. 10. 11. 7. ἀκοδόμησεν ἐν Ἐκβαράνοις τοῖς Μηδικοῖς βᾶριν, εὐπρεπέστατον τι κατασκευάσµα καὶ θαυµασίως πεποιηµένον. 11. 4. 6. ἐν Ἐκβαράνοις, τῇ βάρει τῇ ἐν Μηδία. Cf. Hieron. epist. ad Princip. T. III. opp. p. 73. H. De castello munito apud eundem Joseph. legitur ibid. 15. 11. 4. de bell. Jud. I. 3. 3. 1. 5. 4. Sed Herodotus 2. 96. hoc nomine apud Ægyptios significari ait navigium quoddam fluviatile. Etiam Gregor. Corinth. p. 247. eumque secutus Phavorinus, βᾶρις interpretatur τὰς ναὺς, sed male Ionibus tribuit. Utramque notionem afferunt Ammonius p. 29. βᾶρις ἐστὶν Αἰγύπτιον πλοῖον. λέγεται δὲ καὶ ἡ μεγάλη οἰκία. Hesych. βᾶρις πλοῖον, ἡ τεῖχος, ἡ στοὰ, ἡ πύργος. Et Tzetzes ad Lycophr. 747. βᾶρις νῦν μὲν τὸ πλοῖον σημαίνει. σημαίνει δὲ καὶ θρόνους, πύργους, αἰλὰς, στοὰς, καὶ τοίχους. Quemadmodum autem hi duo nullam linguæ Ægyptiicæ mentionem faciunt, ita Euripides Iphig. in Aul. 297. simpliciter dixit βαρβάρους βᾶριδας. Ac sane Æschylus Pers. 553. et 1080. eo nomine de Xerxis classe utitur, et Scholiastes ibi Persicæ linguæ illud vindicat, βᾶριδας naves dici tradens ἀπὸ τῆς Βάρεως, ἥτις ἐστὶ πᾶσις Περσίδας. Quare hoc quoque nomen, ut nomen ἀράβη, origine quidem Persicum, deinde vero ad Ægyptios translatum putaverim. Certe non tantum in rebus Ægyptiorum memoratur, ut de sacra navi Isidis a Plut. de Is. et Osir. c. 18. τὴν Ἰσιν ἀναζητεῖν (Horum, filium) ἐν βάρει παπυρίνῃ, τὰ ἐλὴ διεκπλέουσιν. ὁθεν οὐκ ἀδικεῖσθαι τοὺς ἐν παπυρίνοις σκάφεσι πλέοντας ὑπὸ τῶν κροκοδείλων. Cf. Porphy. apud Euseb. præp. evang. 5. 10. p. 198. B. de navibus, quibus in pugna Actiaca contra Octaviani classem Cleopatra utebatur, a Propert. 3. 10. 44., de Charontis cymba a Diodoro Sic. 1. 96. Leonida Tarentino in Brunckii analect. t. i. p. 235. n. lix. et Diodoro Zona ibid. t. ii. p. 81. n. vii. Atque idem Æschylus Suppl. 880. habet Αἰγυπτίαν βᾶριν. Cf. Herodot. 2. 41. Sed etiam in rebus Asiæ, ut de navi, qua Pythius s. Pytheas in sepulcro versans quotidie cœnam sibi advehi jussit, apud Plut. in fine libelli de mulierum virtutibus. Sic ab Josepho archæol. 1. 3. 6. ad illam navem, qua Noachus cum suis servatus est, alluditur. v. quos præterea laudant Jablonsk. vol. i. Opusc. p. 50. et interpretes Hesychii. Ceterum usum et agilitatem baridum describere videtur Achill. Tat. Erot. 4. 12. quanquam nomine βᾶρις non utitur.

Βαρκίων' βοράνη τις ἐν Αἰγύπτῳ. Hesych. et Phavor. Ab Jablonskio prorsus prætermissum est, forsitan quod illud vel non Ægyptiacum, vel corruptum putaret. Cognatum videtur βαρκηνίμ Jud. viii. 16. ubi in Cod. Oxon. e Symmachi versione, opinor, est τριβόλους. Cf. Hesych. in v. βαραινῆσιν ibique interpp. et Biel. in novo thes. philolog.

Εἰκτών. Iis, quæ Jablonskius in Panth. Ægypt. 1. 4. 6. et t. i. opusc. p. 64. exposuit, add. Jo. Gottlob Guil. Duncelii ΕΙΚΤΩΝ Ægyptius s. de Ictonis, dei Ægyptiorum, nomine et numine, in Misc. Lips. Nov. vol. x. P. i. p. 7—32.

Ζύθος erat genus potionis, e frugibus, inprimis ex hordeo, et aqua confectum, quo maxime utebantur Ægyptii pauperiores. v. Diodor. Sic. 1. 34. Dion Academicus apud Athen. 1. p. 34. B. Hieron. ad Jes. xix. 10. ubi hoc nomen in versione Alex. legitur, t. v. opp. p. 78. H. Cf. Hod. l. I. p. 119. et qui laudantur in Jablonskii Opusc. t. i. p. 76—79. qui etiam e Cod. MS. Gothano attulit præceptum περὶ ζύθων ποιήσεως. Add.

Jo. Henr. Meibom. de cerevisiis veterum (in Gronovii thes. ant. Gr. t. ix.) e. 4. qui opportune p. 558. monet, *ζύθον* a Galeno aphorism. 2. 20. ad Alexandrinorum in Ægypto dietam referri. Sie Strabo 17. p. 799. B. τῷ ζυθῷ τὸ πολὺ φῖλον χρῆται τῶν Ἀλεξανδρέων.

Θαλαμηγός, θαλαμηγός, θάλαμος, v. supra αἶλαμ et infra παστοφόροι.

Θήρα solebat ab Ægyptiis vocari far. v. Hieron. quæst. ad Gen. xlv. 21. t. iii. opp. p. 147. A. Cf. Hod. l. l. p. 120. Jablonsk. l. l. p. 13. sqq. Ita legitur vocabulum Pr. cxxx. 15.

Κάλυμνος· ὁ ἐν Αἰγύπτῳ σῖτος· ἀντὶ τοῦ καλίμνιος. Etymol. p. 486. 25. et Phavor. apud quem et Suidam ultimum scribitur καλύμνιος. Rectius, iudice Sylburgio. v. Strab. 10. p. 489. B. C. ubi Demetrius Scepsius auctor est, Calymnam esse unam e Sporadibus. Quæ fortassis est causa, cur Jablonsk. vocabulum κάλυμνος omiserit.

Κόνδυ, quod proprie Persici poculi genus erat, (v. Reland. diss. misc. P. i. p. 218. sq.) ab Hesychio autem simpliciter ποτήριον βαρβαρικόν appellatur, Ægyptiis quoque in usu fuisse, recte Hodius l. l. p. 115. ex eo colligere videtur, quod apud Athenæum 11. p. 478. A. Nicomachus illud commemorasse legitur in libro περὶ ἐορτῶν Αἰγυπτίων. Præterea extat in versione Alex. Gen. xlv. 2. Jes. li. 17. 22. Jablonsk. illud prætermisit, utpote a consilio suo alienum. Sed cf. Biel.

Κοσύμβη vel κοσσύμβη, quod Pollux 2. 30. simpliciter negat Atticum esse, et pro quo dici κρώβυλος jubet, ab Hesychio et Phavorino explicatur verbis ἐγκόμβωμα, καὶ περίζωμα Αἰγύπτιον. Et sane in versione Alex. legitur κόσσυμβος Jes. iii. 18. et οἱ κοσσυμβωτοὶ τῶν χιτῶνων Exod. xxviii. 35. ubi cod. Alex. κοσσυμβοί. Cf. v. 4. Omnino v. interpp. Hesych. et Biel. Nam Jablonsk. nec hoc habet.

Μῶν· τὸ ὕδωρ παρ' Αἰγυπτίοις. ἐξ οὗ καὶ Μωυσῆς. Suid. et Phavorin. apud quem tamen μῶν legitur. Eadem, quæ Suidas, tradunt Clemens Alex. str. 1. p. 343. C. alique. Sed Josephus archæol. 2. 9. 6. habet μῶ, Philo de Mose, t. ii. opp. p. 83. 21. μῶς. v. omnino interpp. Hesychii in v. μῶν, et Jablonsk. Opusc. t. i. p. 152—158.

Νομοὶ dicebantur præfecturæ oppidorum, in quas dividebatur Ægyptus. v. Plin. H. N. 4. 5. Herodot. ii. 164. Diodor. Sicul. 1. 54. qui tamen 1. 73. Gr. esse ait hoc vocabulum. Cf. Hieron. ad Jes. xi. 15. et xix. 2. t. v. opp. p. 45. A. et p. 78. B. Sæpe illud sic legitur apud Herodot. ut 2. 42. etc. in versione Alex. Jes. xix. 2. 1 Maccab. x. 30. 38. xi. 34. 57. et 3 Maccab. iv. 3. Multa de eo disputavit Jablonsk. l. l. p. 169—176. et Ægyptium origine esse ostendit. Add. Biel. l. l. P. ii. p. 290. sq.

Οἶφι sive οἶφι μέτρον τι τετραχόινικον Αἰγύπτιον. Hesych. apud quem tamen editur οἶφιν, apud Phavorin. adeo οἶφιν. Ezech. xlv. 13. ed. Ald. habet θῆφι, et Hieronymus in codd. suis invenerat θῆφι, quod ipse corrupte scriptum esse intellexit in commentario ad h. l. t. v. opp. p. 468. C. Idem ad Zachar. v. 6. t. vi. p. 200. H. recte observat, mensuram, quæ apud Hebræos dicitur Ephā, עֲפָיָה, crebro a LXX. in οἶφι verti. Atque sic legitur Num. xxviii. 5. Jud. vi. 19. Ruth. ii. 17. quanquam h. l. all. habent οἶφει, sed Ezech. l. l. in cod. Vatic. est οἶφι, ut apud Clem. Alex. str. 2. p. 382. D. Eandem fere scribendi varietatem vidimus in ἀχί, et Ægyptii gaudebant nominibus in Iota desinentibus. Sic Ἀθυρί vel potius Ἀθυρί habet Plut. de Is. et Osir. c. 56. ἱρι ibid. c. 10. κύρι ibid. c. 52. et 80. ὄρωρι c. 46. quod genus herbæ Jablonsk. non attulit. De οἶφι v. Hod. l. l. p. 113. Jablonsk. Panth. Ægypt. P. ii. p. 229. et t. i. opusc. p. 182. sq.

Πάπειρος· τοπάσειεν ἂν τις Αἰγύπτιον εἶναι τούνομα· πολὺ γὰρ κατ' Αἰγύπτου πλάζεται. (Pauw. vult πλάττεται.) ἡμεῖς δὲ βίβλον ἐρούμεν. Phrynich. p. 132. Sed ubicunque hæc planta, aut charta inde confecta memoratur, πάπυρος scribitur, non πάπειρος, ut apud Plin. H. N. 13. 11. Antipat. Thessalonic. in Brunckii analect. t. ii. p. 112. n. xiii. quod epigramma, omisso auctoris nomine, Suidas attulit, Job. viii. 11. et in ed. Ald. Exod. ii. 3. Cf. supra in v. βάρυς. Omnino præter Hodium l. l. p. 117. Jo. Godofr. Ungerum in diss. de papyro frutice ad Jes. xix. 7. Lips. 1731. edita, et Jablonsk. t. i. opusc. p. 197. sq. legenda est Nic. Schowii præf. ad Chartam papyraceam p. iv.—xxii.

Πυραμῖς, quod nonnulli, perperam quidem, e lingua Gr. explicare voluerunt, quid significet, satis notum est. In versione Alex. non legitur, nisi 1 Maceab. xiii. 28. De etymo v. Jablonsk. l. l. p. 219—225.

Πυργόβαρις (quod Bochartus hieroz. P. ii. extr. recte refert inter vocabula semi-Ægyptia. Cf. supra βάρυς), turris munita, munitio turrata. Hesych. et Suid. πυργόβαρις· προμαχεῶνες. Suidas addit: οἱ ὀχυρώτατοι τῶν πυργῶν, ἢ τείχη ὀχυρά. Legitur Ps. cxxi. 7.

Ραιφάν (quod codex Alex. etiam Act. vii. 43. pro Τερμῖναι habet) sive Ρεφάν apud Ægyptios nomen Saturni fuisse, Hodius l. l. p. 115. alique multi demonstrare conati sunt. Legitur nomen Amos. v. 26. pro Hebr. מִיָּד. Cf. Chr. Zoega diss. de Molech et Chiun Israelitarum, Lips. 1686. et Gottlieb Jahn diss. i. ii. de מִיָּד Amos. v. 26. Viteb. 1705. Rectiora vero Jablonsk. docuit in libello, quem jam supra in v. ἀρτάβη laudavi, repetito in Opusc. T. ii. (1806.) p. 3—72. Interpretatur enim dominum sive regem cæli, h. e. solem. Cf. Opusc. T. i. p. 230. sq.

Σινδών, ἐστὶν Αἰγυπτία μὲν, περιβόλαιον δ' ἂν εἴη τὸ νυν δίκροσσον καλούμενον. Poll. 7. 72. qui cum addit, εἴρηται δὲ πον καὶ τελαμῶν σινδονίτης, videri potest in mente habuisse hæc Herodoti 2. 86. κατελίσσονται τὸ σωμα (τοῦ νεκροῦ) σινδόνος βυσσίνης τελαμῶσι. Nam proprie σινδών est linteum tenuissimum, e quo vel fasciæ et lora, vel vestes conficiebantur. Atque sic quidem legitur Jud. xiv. 12. et in Cod. Alex. etiam v. 13. it. Prov. xxxi. 24. et Marc. xiv. 51. v. Jablonsk. Opusc. T. i. p. 297—300. et Heupel. ad Marc. l. l. De fasciis autem, vel omnino de linteo rudi neque in formam vestimenti palliive redacto est Matth. xxvii. 59. et Herodot. l. l.

Σύριγγες, auctore Ammiano Marcell. 22. 15. fuere subterranei quidam et flexuosi secessus, quos, ut fertur, periti rituum vetustorum—penitus operosis digestos fodinis, per loca diversa struxerunt; et excisis parietibus, volucrum ferarumque genera multa sculperunt, quas hieroglyphicas literas appellarunt. Et 17. 7. cavernas minutas terrarum Gr. syringas appellari ait. Sed cum de talibus cavernis vocabulum legitur, vix dubitandum est quin ex Ægyptiaca lingua sit derivandum. Certe Ælian. H. A. 6. 43. σῦρινγας μὲν Αἰγυπτίας, inquit, ἀδούσιν οἱ συγγραφεῖς. ἀδούσι δὲ καὶ λαβυρίθους τινὰς Κρητικούς. Et 16. 15. ubi de formicis Indicis exponit: περιόδους τινὰς, καὶ, ὡς εἰπεῖν, σῦρινγας Αἰγυπτίας, ἢ λαβυρίθους Κρητικούς, σοφία τινὲ ἀπορρήτω διατρήσαντες οἰκεία ἑαυτοῖς ἀπέφηναν. Synesius epist. 104. p. 246. ὕρος ἐστὶν ἡ Βομβάια κοῖλον—καὶ τινες αὐτὸ παρὰ τὰς Αἰγυπτίων ἐξήταζον σῦρινγας. Pausan. 1. 42. p. 101. ed. Kühn. ἐν Θήβαις ταῖς Αἰγυπτίαις διαβάσει τὸν Νεῖλον, πρὸς τὰς σῦρινγας καλουμένας. A Strabone 17. p. 808. A. ejusmodi via, non subterranea quidem, at aperta et flexuosa, vocatur σῦριγξ σκολιά. Quibus omnibus aliisque veterum testimoniis (v. Jablonsk. de Memorie Græcorum et Ægyptiorum, Frcf. ad Viadr. 1753. 4. p. 63. sqq.) moveor ut credam, quod Jablonsk. in Panth. Ægypt. 5. 5. 17. P. iii. p. 181. scripsit, nomen σῦριγξ originem Ægypto debere. Saltem hæc sententia multum præferenda videtur opinionī Bocharti hieroz. P. ii. 4. 22. p. 599., qui nominis σήραγξ (ita enim, σήραγγας, vocat, quanquam laudato Æliani loco H. A. 16. 15.) radicem esse dicit Phœnicium verbum שָׂרַץ, perplexum esse. Ceterum σήραγξ non modo in epigrammate ἀδεσπότηω cxxviii. in Brunckii Analect. T. iii. p. 176. et apud Aristot. H. A. 5. 15. legitur, sed etiam in Platonis Phædone T. i. opp. p. 110. A. et Timæo T. iii. p. 70. C.

Σχοῖνος· μέτρον γεωργικόν, ὡς φησιν Ἡρόδοτος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν ιστοριῶν. Suid. ὁ σχοῖνος ἕκαστος, μέτρον ἐὼν Αἰγύπτιον, ἐξήκοντα στάδια. Herodot. 2. 6. Etiam Hermodenes περὶ μεθόδου δεινότη. 1. 2. σχοῖνον vocat Αἰγύπτιον ὁδοῦ μέτρον. Nec dissentit Hieron. ad Joel. iii. 18. T. vi. opp. p. 56. D. Sed Atlien. 3. p. 122. A. et Callimachus apud Plut. de exil. c. 10. atque, ut videtur, Plinius H. N. 6. 26. dicunt Persicum, Eustathius autem ad Odys. 7. p. 1854. 37. simpliciter λέξιν ἐθνικὴν. Et Jablonsk. T. i. opusc. p. 335. certi quidpiam constituere vix ausit. Ceterum notio illa vocabulo tribui fortassis potest Jer. xviii. 15. et Ps. cxxxviii. 3. Cf. Hod. l. l. p. 119. et Biel. In proverbii Alexandrinis, quæ Plutarchus tribui supra ostendimus, hue pertinet lxxxv. illustratum ab Erasmo chill. 4. 3. 22.

Υνοβομφανήχ, quod Gen. xli. 45. legitur, Ptolemæo

rum temporibus in Ægyptiorum lingua idem significasse, quod מִצְרַיִם מִצְרַיִם Mosis ætate, non improbabili- ter existimat Hodius l. l. p. 114. laudans hanc in rem locum Josephi archæol. 2. 6. 1. ubi nomen istud apud Ægyptios indicare ostendit κρυπτῶν εὐρετήν. Sed Hieron. quæstt. Hebr. T. iii. opp. p. 146. E. et de nom. Hebr.

Hæc de priore vocabulorum Ægyptiacorum genere sufficiant. Quæ autem origine Gr. erant, sed. cum postea novam notionem formamve in Ægypto accepissent, a grammaticis aliisque scriptoribus antiquis Ægyptia nominantur, sunt fere hæc :

Ἀλήθεια fuit ἀγαλμα περι τὸν αὐχένα ἐκ σαπφείρου λίθου, quod gestabat senior idemque princeps sacerdotum Ægyptiorum et summus iudex, auctore Æliano V. H. 14. 34. Sic Diodor. Sic. 1. 48. τὸν ἀρχιδικαστὴν describit ἔχοντα τὴν Ἀλήθειαν ἐξηγημένην ἐκ τοῦ τραχήλου, καὶ τοὺς οφθαλμοὺς ἐπιμύουσαν. Et c. 75. ἐφόρει δ' οὗτος περι τὸν τράχηλον ἐκ χρυσοῦς ἀλύσειας ἡρημένον ῥῶδιον τῶν πολυτελῶν λίθων, ὃ προσηγόρευον Ἀλήθειαν. τῶν δ' ἀμφισβητήσεων ἤρχοντο, ἐπειδὴν τὴν τῆς Ἀληθείας εἰκόνα ὃ ἀρχιδικαστὴς προσθεῖτο. Videtur ergo non solum veritatis, sed etiam iustitiæ imago fuisse. Cui cum simile fuisse appareat illud, quod in pectorali sunni sacerdotis Judæorum fuit, מִשְׁמֶנֶת appellatum, Marshamus can. chron. p. 316. Spencerus de legib. Hebræor. ritual. p. 1337. sqq. ed. Lips. 1705. 4. Hodius l. l. p. 113. alique inde factum esse observant, ut interpretes Alexandrini vocabulum illud Hebr. fere nomine ἀλήθεια redderent, ut Exod. xxviii. 26. Levit. viii. 8. Deut. xxxiii. 8. Cf. Sirac. xlv. 10. Witsius vero in Ægyptiacis, p. 253—261. utriusque diversitatem demonstrare conatus est. Nequæ ille non habet, quo nitatur. Sed tamen ejus argumenta, ut alterum alteri simile fuisse, et interpretes Gr. nomine ἀλήθεια propter hanc ipsam similitudinem pro Thumim usus esse negemus, efficere non possunt. v. Fr. Sam. de Schmidt de sacerdot. et sacrificiis Ægyptiorum, Tubing. 1768. 8. p. 38—43.

Ἄρουρα, genus mensuræ, de quo Suidas in ἀρουραία μάντις simpliciter scripsit hæc : ἡ δὲ ἀρουρα πόδας ἔχει ν'. quod interpretamentum secutus Budæus de asse et partib. ejus, l. iv. p. 382. ed. Colon. 1528. 8. hæc addit : “ id est, octo ulnas et trientem, vel passus decem, ita ut ulnam pro senis pedibus, et passum pro quinis accipiamus.” Sed Herodotus 2. 168. ἡ ἀρουρα, inquit, ἑκατὸν πήχεων ἔσσι Αἰγυπτίων πάντη. ὃ δὲ Αἰγύπτιος πήχυς τυγχάνει ἴσος ἐὼν τῷ Σαμίῳ. Itaque ἀρούρης latus quadratum habuit 120 cubitos Romanos, sive 180 pedes Rom. (v. Eisenschmid. de ponder. et mensuris 3. 3. extr.) et comparari ἀρουρα potest cum πλέθρῳ Græcorum, quod cum Latine reddi soleat nomine jugerum, manifestum est, Ameilhonum in Eclaircissemens sur l'inscription Grecque du monument trouvé à Rosette, Paris An XI. (1803.) 4. p. 69. nomine ἀρουρα non male dicere fere idem significatum fuisse, quod Latino jugerum. Scilicet præter Herodotum ἀρουρα sic legitur in illa ipsa Inscript. Roset. lin. 30, et 31. et in Josephi c. Apion. 1. 22. p. 456. ex Hecataeo Abderita excerptis, qui Alexandri M. et Ptolemæi Lagidæ temporibus floruit. Cf. Villosion epist. iii. quam in præfat. not. 1. laudavi, p. 333. et 362. qui nomen ἀρουρα vocat Alexandrinum, atque de eo conferri jubet Rosweidi onomasticon rerum et verborum difficiliorum, quod extat in ejus Vitis patrum, Antverp. 1628. f. p. 1014.

Ἀρπεδονάπται dicebantur quidam Ægyptiorum sacerdotes et sapientes, ut recte colligi videtur e verbis Democriti apud Clem. Alex. str. 1. p. 307. A. Add. Euseb. præp. evang. 10. 4. p. 472. B. cui reddendum est hoc nomen pro vitioso ἀρσεπεδονάπται. Jablonskius quidem in proleg. ad Panth. Ægypt. p. xciv. et Opusc. t. i. p. 38. illud ex Ægyptiorum lingua deducit, et per νοήμονας s. νοημονικούς explicat, ita ut intelligendi sint, qui alias vocantur ἱερογραμματεῖς. Sed cum Herodotus 3. 47. interprete Polluce 7. 31. ἀρπεδόνας vocaverit τὰ νήματα, i. e. fila, ἄπτειν autem etiam conserere, connectere significet, ut apud Aristot. de partib. anim. 2. 9. ἀπτόμενον καὶ προσδεδεμένον : nondum omnino me pœnitit interpretationis olim propositæ, quæ ἀρπεδονάπτas appellatos putavi ob redimitum caput, quemadmodum flamines apud Romanos, Varrone de ling. Lat. 4. 15. auctore, nomen habuerunt a filo, quo per æstum capita religabant. Cf. quæ infra in v. περοφόροι attuli e Diodoro Sic.

Γένεσις a philosophis Ægyptiis ponebatur de creatione et origine universi. Certe Hodius l. l. p. 115. qui hinc

ibid. p. 197. G. dicit, sermone Ægyptio declarari salvatorem mundi, eo quod Josephus orbem terræ ab imminente famis excidio liberarit. Quam interpretationem unice probat Jablonsk. l. l. qui multa de vocabulo disputat p. 207—216.

illustrat inscriptionem primi libri Mosis in versione Alex. (Cf. Gen. ii. 4. et Deyling. obss. sacr. P. iii. p. 183.) e scholiis in Ptolemæum attulit hæc verba : περιπτῶς εἰώ- θασι λέγειν γένεσιν Αἰγύπτιοι κόσμον. Et sane sic vocabulo usi sunt, præter Jamblichum de mysteriis, Clemens Alex. str. 4. p. 538. A. ἡμέραις ἑπτὰ, δι' ὧν ἡ γένεσις τελειοῦται. 6. p. 653. D. p. 683. C. p. 698. B. 7. p. 719. A. Josephus hypomnest. c. 28. p. 265. ed. Fabric. τὴν γένεσιν τοῦδε τοῦ παντός. Philo de opific. mund. t. i. p. 3. 7. ubi Mosen dicit scripsisse τὴν γένεσιν mundi, p. 5. 34. p. 9. 25. p. 11. 38. p. 15. 37. p. 18. 2. p. 40. 45. p. 41. 39. et de legum allegg. 2. p. 66. 12. Unde idem de opifi. mund. p. 21. 36. septimum diem dignum esse ait. qui nominetur τοῦ κόσμου γενέθλιος. Quin ipsas res creatas nomine γένεσις Philo significavit de legum aiieg. 2. p. 81. 29. et 3. p. 88. 40. At, ut taceam, scholia illa perquam exigui esse pretii, jam Plato in Timæo nomen γένεσις dixit eodem modo, ut p. 27. A. τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως. p. 29. C. τῆς τοῦ παντός γενέσεως. p. 48. A. ἡ τοῦδε τοῦ κόσμου γένεσις. ibid. B. τῆς οὐρανοῦ γενέσεως. et sæpius. Quare nec Plutarchum peccasse putaverim, cum de Is. et Osir. c. 36. scripsit : ἀρχὴ καὶ γένεσις οὐσα πάντων ἐξ ἀρχῆς. quanquam naturam h. l. sic appellari non diffitendum est, ita ut γένεσις sit γενέτειρα, non κτίσις.

Δικαιοδότης a Suida simpliciter nomine δικαστῆς explicatur. Sed Strabo 17. p. 797. A. de rebus Ægypti exponens : ὁ πεμφθεὶς, inquit, (ἢ π. ἐπαρχος, præfectus augustalis) τὴν τοῦ βασιλέως ἔχει τάξιν ὑπ' αὐτῷ δ' ἐστὶν ὁ δικαιοδότης, ὁ τῶν πολλῶν κρίσεων κύριος. Est igitur idem magistratus, qui Latine juridicus vocatur, ut Digest. 1. 1. tit. 20. ubi etiam est 'juridicus, qui Alexandriæ agit.' l. 40. tit. 5. l. 41. §. 5. Cod. 1. 1. tit. 57. 'apud Alexandrinæ civitatis juridicum.' Sed ab eodem Strabone, p. 808. C. ipse rex Ægypti, et quidem ante Alexandri M. tempora, dicitur δικαιοδοτεῖν. Substantivum δικαιοδοσία habet idem p. 811. D. et sæpiissime Eulypbius.

Ἰδιος λόγος fuit ipse quoque magistratus Ægyptius, qui, auctore Strabone 17. p. 797. B. τῶν ἀδεσπότην καὶ τῶν εἰς Καίσαρα πίπτειν ὀφειλόντων ἐξεταστὴς ἐστὶ : ubi ἀδεσπότης sunt, quæ assertorem nullum habent, s. res quasi nullius dominio maucipatæ, interprete Budæo annotatt. in Pandectas, p. 114. C. Brevius bona vacantia expiicat Casaubonus, et τὰ εἰς Καίσαρα πίπτειν ὀφειλόντα, caduca, per ἴδιον λόγον autem intelligit procuratorem Cæsaris, vel rationalem.

Ἱερογραμματεῖς, v. περοφόροι.

Ἱεροστολισταί, et ἱεροστόλοι, v. στολισταί.

Ἱεροφάτης, musicæ sacræ præfectus. v. κωμαστῆς in fine, et Schmidt de sacerdot. et sacrif. Ægypt. p. 169. sqq. in rebus Judæorum memorantur ἱεροφάται, 3 Esr. i. 15. et v. 46. apud Joseph. archæol. 12. 3. 3.

Καλλιστεῖς Αἰγύπτιοι τοὺς εἰς ὄξιν ἀνηνεγμένους ἄρτους ὠνόμαζον, panes in acutum fastigatos. Pollux 4. 73. et Phavor. in v. ἄρτοι. Sed fortassis est nomen origine Ægyptium, i. q. κυλλήστις s. κυλλάστις. v. Jablonsk. Opusc. vol. i. p. 116. sq.

Κάνναι ψιᾶθοι, καὶ τὰ Αἰγύπτια πλέγματα, ἀφ' ὧν καὶ τὰ κάνναθα. Hesych. et Phavor. Sed legendum est κάνναθα. v. interp. Hesych. et Hemsterhus. ad Poll. 7. 176. etiam Jablonsk. l. l. p. 106.

Κανὼν, apud Clem. Alex. str. 6. p. 633. C. ita describitur, ut, si vera sit lectio, intelligi appareat graphiariam thecam, sive, ut F. S. de Schmidt in diss. de sacerdot. et sacrif. Ægypt. p. 144. explicat, vas certæ alicujus, rotundæ maximeque cylindraceæ, formæ, vas scapi forma. Nam, ὁ ἱερογραμματεὺς, inquit, ἔχων—κανόνα, ἐν ᾧ τὸ τε γραφικὸν μέλαν, καὶ σχοῖνος, ἡ γράφουσι. Etiam Villosionis (seconde lettre sur l'Inscription Grecque de Rosette, in Millini Magasin encyclop. No. 6. an xi. p. 197.) interpretatur l'écritoire des scribes sacrés. Idem

ait, Martorellium de regia theca calamaria substituere velle κανοῦν, cistam, et conferri jubet Salmas. exercitat. Plin. p. 265. E. (qui caniculum, mediæ Latinitatis vocabulum, et Græca scriptorum Byzantinorum, κανικλείον et κανίκλωμα, ex antiquo κανοῦν et κανὼν derivat,) ipse vero putat apud Clementem legi posse κανὼν pro κανόνα, magis tamen amplecti videtur Cangii conjecturam, κάνιον, etiam Montefalconio palæogr. Gr. 1. 3. p. 22. probatam, qui per μελανδοχείον explicat, sed nimis anguste opinor. Nam apud Clementem etiam juncus scriptorius eo contineri dicitur. Putem vero, lectionem κανόνα, thecam graphiarum, posse defendi. Ut enim in Gloss. vett. atramentarium Gr. redditur καλαμάριον, et Hesychius nomen καλαμῖς interpretatur γραφείων θήκην, ita etiam κανὼν potuit latius dici. Certe in Damocharidis epigr. ii. apud Brunck, analect. t. iii. p. 69. κανὼν vocatur γραφίδων ἰθυτάξ, ita ut satis commode explicari possit per γραφιδόθηκην, calamariam vel potius stylorum thecam, nisi per γραφίδας rectius in hoc carmine intelligas lineas, atque adeo per κανόνα regulam s. normam, qua scribæ utebantur, ut recte scribere possent. Unde κανὼν a Paulo Silentario, t. iii. analect. p. 87. n. l. appellatur γραμμῆς ἰθυπόρου ταμίης. et n. li. ἡγεμῶν γραμμῆς ἀπλανέος. et p. 88. n. lii. τροχαλοῖο κυβερνητῆρ μολίδδον. Cf. Juliani Ægyptii epigr. x. et xi. t. ii. analect. p. 495. sq. ubi γραφίδες rursus sunt lineæ.

Κερατῶνιά· σκυῆ ἐν Αἰγύπτῳ. Hesych. et Phavor. Cf. in v. κέρωνία et σκυῆ Αἰγυπτία, omninoque Jablonsk. Opusc. vol. i. p. 107. sq.

Κιβώριον· Αἰγύπτῳ ὄνομα ἐπὶ ποτηρίου. Hesych. et Phavor. Cf. Athen. 3. p. 72. C. et 11. p. 477. E. inprimisque Jablonsk. l. l. p. 108—110. qui opportune etiam affert verba Scholiastæ ad Horat. 2. od. 7. 21. “Ciboria sunt Alexandrina poma, quæ habent similia colocasis folia; in quorum similitudinem facta pocula eodem nomine appellantur.”

Κορσίπιον, v. p. clxviii. not. 4.

Κωμασταί, ποιπρæ sacræ apud Ægyptios. Clemens Alex. str. 5. p. 567. A. ἐν ταῖς καλουμέναις παρ’ αὐτοῖς κωμασταῖς, τῶν θεῶν χρυσᾷ ἀγάλματα, δύο μὲν κύνας, ἓνα δὲ ἱέρακα, καὶ ἱβὺν μίαν περιφέρονσι. In inscript. Roset. lin. 42. vocantur ἐξοδεῖαι τῶν ναῶν, atque ædicula Ptolemæi Epiphanis ἀποθεωθέντος ibid. lin. 43. dicitur ἐξοδεύειν. Fortassis interpretes Alexandrini, cum nomen **ἱεῖς** sive **ἱεῖς** nomine ἐξόδιον reddiderunt, non tantum

ad exitum Israelitarum ex Ægypto, sed etiam ad ejusmodi solemnitates Ægyptias respexerunt, ut 2 Paral. 7. 9. Ut autem ad κωμαστίας redeam, dii ipsi, quorum imagines circumferebantur, dicuntur κωμάζειν. Diodor. Sic. 3. 5. ὃν ἂν ὁ θεὸς κωμάζων κατὰ τινα συνθήειαν περιφερόμενος λάβῃ. Jamblich. de myster. 3. 31. p. 103. 25. θεὸν ἄλλον ἂνθ’ ἑτερου ἐπικωμάζειν. Quo alludit Plutarch. in Antonio, c. 26. de Cleopatra dicens: κατέκειτο ὑπὸ σκιάδι χρυσοπάσῳ, κεκοσμημένῃ γραφικῶς, ὥσπερ Ἀφροδίτη — καὶ τις λόγος ἔχῃρει διὰ πάντων, ὡς ἡ Ἀφροδίτη κωμάζοι παρὰ τὸν Διόνυσον. Sacerdotes autem, qui simulacra deorum circumferebant, vocabantur κωμασταί, et secundi ordinis erant. Synesius eniconi. calvit. p. 73. A. ed. Petav. παρ’ Αἰγυπτίοις τὰ προφητικά γένη — τοῖς μὲν ῥάμψεσι τῶν ἱεράκων καὶ τῶν ἱβέων, ἀ τοῖς προτεμενίσμασιν ἐγκολάπτουσι, καταμωκῶνται τοῦ δήμου· αὐτοὶ δὲ καταδύντες εἰς τοὺς ἱεροὺς χηραμούς, ἅτ’ ἂν ἀπεργάζωνται, περιστέλλουσι. καὶ ἔστιν αὐτοῖς κωμαστήρια, τὰ κιβώτια κρύπτοντα, φασὶ, ταύτας τὰς σφαῖρας, ἃς ὁ δῆμος, ἂν ἴδῃ, χαλεπανεῖ. Idem de providentiā, p. 94. D. de ritu creandi regis Ægyptii exponens: οἱ τὸ κύρος ἔχοντες τῆς αἰρέσεως, ἐπειδὴν ἐπιθειάσθαι βασιλεὺς, καὶ οἱς τοῦτο τὸ ἔργον, ἅπαν κινήσωσι κωμαστήριον, — στρατιῶται μὲν χεῖρας αἰρουν· κωμασταὶ δὲ καὶ ῥάκοι καὶ προφήται ψηφοφοροῦσιν πλῆθος ἑλαττον τοῦτο, δύναται δὲ παραπολὺ πλείστον. προφητικὴ μὲν γὰρ ψήφος ἑκατὸν χεῖρές εἴσι· κωμαστικὴ δὲ, εἴκοσι, καὶ ὁ ῥάκορος δέκα δύναται χεῖρας: quo in utroque loco Wesselingius ad Diodor. l. l. reponi jubet πωμαστήρια et πωμαστήριον. Utique rectius, quam Jablonsk. opusc. vol. i. p. 119. qui, Petavium in altero loco secutus, per κωμαστήριον intelligit collegium comastarum. In notis ad priorem locum, p. 31. Petavius κωμαστήρια putat esse vel sacrum adytum, in quo ritus a comastis et ceremoniæ perficerentur, vel ea ipsa sacra, quæ in eo religiose haberentur. Quæ interpretatio non magis placet, quam quod κωμαστὰς comparat cum Romanorum epulonibus. Imo κωμασταὶ apud Ægyptios

iidem fere fuere, qui παστοφόροι, de quibus infra, sed κωμασταὶ vocati, quia per plateas et vicus circumvenerunt. παστοφόροι vero, quatenus cistas illas, παστοὺς, operculis (πωμαστηρίοις) oclusas, et in iis simulacra deorum, circumtulērunt. Quare nec ἱεραφόρους apud Plut. de Is. et Os. c. 3. nec κιστοφόρους admodum diversos putaverim, de quibus separatim scripsit Alexander Xaver. Panelius, Lugd. 1734. 4. cujus generis sacerdotem sic describit Apuleius metam. 11. p. 271, 2. ed. Elmenhorst. “quendam de sacratis, linteis intectum, qui thyrsos et hederas et tacenda quædam gerens,” nempe in cista mystica. Idem p. 262. 18. “ferebatur ab alio cista secretorum capax, penitus celans operta magnificæ religionis,” Omnino præter Galeum ad Jamblich. l. l. p. 252. sq. vid. Villosion troisième lettre sur l’Inscription Grecque de Rosette, p. 326—329. et quos laudat, p. 353—359. Apud Græcos κῶμοι, commissiones, de quibus notus est Schwarzii libellus, Altorfii 1744. 4. editus, et κωμασταί, minus ad rem sacram, quam ad cænæ privatæ voluptates pertinere. Quare nec κωμαστῆς Διόνυσος apud Aristoph. Nub. 606. huc referendus est. Non vero prætermittenda putavi hæc verba Josephi in hypomnestico c. 144. p. 330. ed. Fabric. ἐν Αἰγύπτῳ τὸ βονί, ὄργανόν τι τριγώνων ἐναρμόνιον, ᾧ χρῶνται οἱ ἱεροφάλαται ἐν τοῖς κῶμοις, πλεκτριζόμενοι. Saltem hinc magis, quam, quod Villosionus voluit, e Clementis Alex. pædag. 2. 4., demonstrari possit, etiam κῶμους pro κωμασταῖς, quales descripsimus, dictos fuisse.

Μαγίς, ἀντὶ τῆς τραπέζης, Αἰγύπτῳ δόξει, καὶ παντελῶς ἐκθεσμον. Ἐπίχαρμος δὲ ὁ Δωριεὺς, καὶ Κερκίδας ὁ μελοποιός (Megalopolitanus, vel Cretensis), ἐπὶ τῆς αὐτῆς διανοίας ἐχρήσαντο τῇ λέξει, καὶ μὴν καὶ ὁ Ἀττικὸς Σοφοκλῆς. Helladius Besantinus in chrestom. p. 973. t. x. thesauri antiq. Gr. Gronov. et p. 318. vol. vi. operum Meursii. Similiter Pollux, 6. 83. αἱ ἐπιτιθέμεναι καὶ αἰρόμεναι τράπεζαι, ἃς νῦν μαγίδας καλοῦσιν. ἔστι μέντοι καὶ τὸ τῆς μαγίδος ὄνομα παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν χρήσει. Et 10. 82. παρὰ μέντοι Ἐπιχάρμῳ ἐν Πύρρῳ ἡ Προμηθεῖ, καὶ κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην χρῆσιν εἴρηται, h. e. de qualibet mensa. Nam s. 81. docuerat, μαγίδα proprie dici ἐπὶ τῆς μάκτρας, ἢ ἐπὶ τῆς τὰ ἱερά δεῖπνα, ἢ τὰ πρὸς θυσίαν φερομένης (τραπέζης), h. e. de anclabri. Judic. vii. 13. (atque inde in Josephi hypomnest. c. 129. p. 271.) μαγίς ἄρτον κριθίνου videtur idem esse quod μάζα. v. Hesych. ibique interp.

Μελανηφόροι memorantur modo in Inscriptionibus, ut apud Seldenum de synedr. 2, 3. p. 536. et 539. ed. Frof. et Lips. 1734. 4. Satis de iis, præter Seldenum, et Deylingium Obs. sacr. P. iii. p. 104. sq., exposuere Gisb. Cuperus in Harpocrate, Traj. ad Rhen. 1687. 4. p. 128. sq. inprimisque Steph. le Moine in epistola de Melanophoris, huic Cuperi libro adjuncta, p. 255—282. Add. Frid. Sam. de Schmidt de sacerdot. et sacrific. Ægypt. Tubing. 1768. 8. p. 208—211. Videtur Isidis maxime cultum curasse, et nomen accepisse inde, quod nigras vestes gestarent. Talibus autem vestibus eos ideo indutos fuisse credibile est, quod Isidis peplum et velum maximam partem nigrum esset, atque Isis ipsa nigra representaretur, et quod sacerdotes in quibusdam sacris et festis luctuosas vestes albas cum atris commutarent.

Μεσουρανεῖν Ægyptios dixisse pro μεσημβριάζειν vel ὑπὲρ κεφαλῆς ἐστάναι, Phavorinus in v. ἀνατέλλει notavit e Polluce 4. 57. ad q. l. Kühnius illud verbum tribuendum esse vidit dialecto Alexandrinæ. Sane μεσουρανεῖν et μεσουράνημα et μεσουράνησις, et ἀντιμεσουρανεῖν, et συμμεσουρανεῖν et συμμεσουράνησις, sæpe leguntur apud Ptolemæum Pelusiotam, qui vixit Alexandriæ. Vid. ejus τετράβιβλος, cum libello, qui καρπὸς inscribitur, Gr. et Lat. edita a Phil. Melanchthone, Basil. 1553. 8. p. 20. 29. 30. 33. 53. 74. 76. 77. 79. 81. 110. 112. 115. 118. 122. 128. 131. 134—140. 151. 155. 156. 177. 178. 186. 201. 207. 209. 216. 218. 221. 224. Item Apoc. viii. 13. apud Plutarch. de Is. et Osir. c. 52. et quæst. Rom. c. 84. Achill. Tat. introd. in Aratum c. 22. extr. c. 31. mit. c. 35. Schol. Apoll. Rhod. 1. 450. 3. 1028. Cf. Scalig. ad Manil. 5. p. 372. ed. Argent. 1655. 4.

Μετώπιον quid sit, docet Dioscorides 1. 71. σκευάζεται ἐν Αἰγύπτῳ μύρον, ἐπιχωρίως ὑπ’ αὐτῶν καλούμενον μετώπιον, διὰ τὴν χαλβάνης μίξιν. τὸ γὰρ ξύλον, ἐξ οὗ γεννᾶται ἡ χαλβάνη, μετώπιον καλεῖται. Cf. Athen. 15. p. 688. F. et qui præterea laudantur in Jablonskii Opusc. t. i. p. 142.

Μοσχοσφραγισταί, v. σφραγισταί.

Ὁβελισκος, ut satis constat, apud Ægyptios fuit moles lapidea, Soli sacra, inferius lata et quadrata, paulatim in gracilitatem et metæ figuram assurgens. v. Ammian. Marcellin. 17, 4. Plin. H. N. 36. 8—11. et Gattereri Weltgeschichte, t. i. p. 461—499.

Ὁθόνη et

Ὁθάνιον, quanquam etiam in Homeri et Atticorum libris leguntur, atque ab Etymol. M. et Hesychio aliisque grammaticis dicuntur origine Græca esse, tamen dubium est, annon Ægyptiaca potius dicenda sint. v. Jablonsk. Opusc. t. i. p. 72—74. Inscriptio Roset. bis habet βύσσινά ὀθόνια, l. 18. et 29. Cf. Hos. ii. 5. et 9. Luc. xxiv. 12. etc.

Παρασχίστης, incisor, prosector. Quænam fuerint ejus partes, ita exponit Diod. Sic. 1. 91. πρῶτος μὲν ὁ γραμματεὺς λεγόμενος, τεθέντος χαμαὶ τὸν σώματος (condiundo cadavere), ἐπὶ τὴν λαγόνά περιγράφει τὴν εὐώνυμον ὅσον δεῖ τεμεῖν. ἔπειθ' ὁ λεγόμενος παρασχίστης, λίθον ἔχων Αἰθιοπικὸν, καὶ διατεμὼν ὅσα νόμος κελεύει τὴν σάρκα, παραχρῆμα φεύγει δρόμῳ etc. v. ibi Wesseling.

Παστοφόροι, sacerdotum genus. Clemens Alex. pædag. 3. 2. p. 216. C. παστοφόρος, ἢ τις ἄλλος τῶν ἱεροποιούντων περὶ τὸ τέμενος, — παιᾶνα τῇ Αἰγυπτίῳ ἔδων γλώσση. Cf. str. 6. p. 634. B. Ferebant in pompis sacris parva sacella (ναῖδια, ναῖσκους. v. Chr. Gotth. Wilisch de Naidiis veterum, Lips. 1716.) vel lignea eaque deaurata (v. Herod. 2. 63.) vel argentea (v. Jo. Andr. Schmidt de templis Demetrii argenteis Act. xix. 24. Jen. 1685. omninoque interp. ad Act. 1. l. quem tamen locum nonnisi dubitanter hic indicavi), quibus inclusum erat simulacrum illius Dei, cujus festum celebrabatur, atque æditui erant s. custodes templi. Ab Apuleio metamorph. 11. p. 265, 11. vocantur qui divinas effigies progerebant, et paulo post hujus sacrosancti collegii nomen esse dicitur Pastophori. Memorantur etiam ibidem p. 271. 11. et p. 273. 3. et describuntur plus semel, nomine non allato, ut p. 262. Sic apud Palladium in hist. Lausiaca c. 53. (p. 500. t. viii. operum Meursii) pastophori vel comastæ intelligendi sunt: ναὸς ἦν μέγιστος ἐν μιᾷ τῶν κομῶν, καὶ εἰδωλον ἐν αὐτῷ ἐπιφανέστατον. ξύλινον δὲ ἄρα τὸ ξόανον τοῦτο ἦν. ἐπόμενον δὲ περιφέροντες αὐτὸ κατὰ τὰς κώμας οἱ μισροὶ ἱερεῖς, βακχεύοντες μετὰ τοῦ πλήθους. Diod. Sic. 1. 29. refert opinionem Ægyptiorum hanc: τοὺς μὲν Εὐμολπίδας ἀπὸ τῶν κατ' Αἴγυπτον ἱερέων μετενέχθαι, τοὺς δὲ κήρυκας (np. mysticos. v. Henr. Aug. Zeibich de Cerycibus mysticis, Vitemb. 1752. 4.) ἀπὸ τῶν παστοφόρων: ubi Wesselingius παστοὺς, unde παστοφόροι dicti sunt, explicat thalamos s. deorum ædículas. Et Salmasius exercitt. Plin. p. 856. θαλαμηπόλους a pastophoris differre negat. Non male. Nam thalami mystice nominabantur delubra, quibus succedebat aut incubabat Apis. v. Solin. polyhist. c. 32. Plin. H. N. 8. 46. Elian. H. A. 11. 10. Hinc navis illa, qua Apidis simulacrum Nilopoli Memphin vehi solebat, vocatur θαλαμηγὸς apud Diodor. Sic. 1. 85. ubi v. Rhodoman. et quos laudat Jablonsk. Opusc. t. i. p. 82—84. Ergo saltem in Apidis pompa θαλαμηπόλοι iidem fuisse, qui παστοφόροι. Sic παστὺς et παστὸς sæpe junguntur θαλάμῳ, ita ut interdum alterum pro altero positum videri possit, v. c. in Antiphanis epigr. ix. t. ii. analect. Brunck. p. 206. θαλάμων ἐπὶ παστάσιν. Meleagri cxxv. ibid. t. i. p. 36. θαλάμων θύραι—ἐδαδούχουν παρὰ παστῶ. In ἀδεσπότην DCCX. ἐκ παστῶν καὶ θαλάμων. In lect. p. 303. νυμφέλου θαλάμον καὶ παστάδος. In his tamen omnibus intelligitur θάλαμος γαμήλιος, ut in Meleagri carmine cxv. vocatur. Et quanquam Philippus Thessalonicensis epigr. lix. t. ii. analect. p. 226. Venerem sic appellat: Κύπρι—θαλαμηπόλε, tamen illum Ægyptiorum usum non secutus videtur. Agit enim ibi de Venere armata, quæ Spartæ fuit. Alias θαλαμηπόλος explicari forsitan possit: quæ in thalamo s. delubro supra descripto circumfertur. In Theonis Alexandrini epigr. ii. t. iii. analect. p. 4. Venus dicitur παστοφόρος Παφίη. Sed nec hoc epitheton ex illo Ægyptiorum ritu explicaverim. Varias ejus interpretationes attuli in Empedocle meo, p. 684. sqq. Tribuitur enim carmen istud etiam Empedocli, qua de re exposui ibid. p. 91—94. Ceterum quod supra ostendi pastophoros etiam ædituos fuisse, non omnino certum putabam. Nititur enim hæc sententia fere solius Horapollinis testimonio, hieroglyph. 1. 41. et παστοφόροι apud Porphy. de absti-

nent. 4. 8. a νεωκόροις distinguuntur. Magis vero huc pertinent, quæ Clemens Alex. in priore locorum, quos supra laudavi, post nomen γλώσση addidit: ὀλίγον ἐπαναστεῖλας τοῦ καταπετάσματος, ὡς δέλξων τὸν θεόν. Nam τὸ καταπέτασμα est ille ipse παστὸς, unde παστοφόροι nomen habent. Sic Schol. Apollon. Rhod. i. 175. καλύβησιν] ταῖς διὰ τῶν ἱματίων κατεσκευασμέναις, ἃς καλοῦσι παστοὺς. Ergo pastophororum fuit etiam hoc, ut, levato velo, quo numen contegebatur, iis ipsum ostenderent, qui videre illud cuperent. Omnino v. Cuper. Harpocrat. p. 129. sqq. le Moine de Melanophoris p. 257. sqq. Jo. Gottlieb Bidermanni otia literaria varii argumenti. P. i. Lips. 1751. 8. p. 180—192. Deyling. Obs. sacr. P. iii. p. 183. sq. F. S. de Schmidt de sacer. et sacrif. Ægypt. p. 193—208. et Villosioni epist. supra in v. κωμασίαι laudata, p. 324—326, et p. 351—353. Jam quid per παστοφόρον intelligendum sit, quærendum restat. In inscriptione apud Selden. de synedriis, p. 539. leguntur hæc: τὴν κονίαν τοῦ παστοφόρου, καὶ τὴν γραφὴν τῶν τε τοίχων καὶ τῆς ὀροφῆς, et plura, e quibus satis appareat, significari ædificium aliquod. Et Seldenus quidem intelligit primariam fani in Ægyptiorum numinum delubris partem. Similiter Bidermannus, et Cuperus, qui tamen etiam putat accipi posse de collegio pastophororum, et de ferculo s. thessa, cui παστὸς s. sacellum cum Dei statua impositum et circumlatum fuerit. Equidem intelligo conclave s. cellulam prope templum extructam, in qua degerent vel habitarent unus pluresve pastophori. Saltem sæpe sic legitur in versione Alex. ut 1 Paral. ix. 26. Jer. xlii. 4. Inprimis ad confirmandam sententiam meam pertinent hi loci: 1 Paral. ix. 33. in ed. Ald. ἄρχοντες—τῶν Λευιτῶν ἐν τῷ παστοφορίῳ διατεταγμένοι εἰς ἐφημερίας. et xxiii. 28. ubi Levitæ dicuntur λειτουργεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου ἐπὶ τὰς αὐλὰς, καὶ ἐπὶ τὰ παστοφόρια. 3 Esdr. viii. 59. ἐν τοῖς παστοφορίοις τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ. 1 Maccab. iv. 38. τὸ ἅγιασμα ἡρημωμένον—καὶ τὰ παστοφόρια καθηρημένα. Sic Esdr. viii. 29. pro σκηνὰς in ed. Complut. extat παστοφόρια. Eodem modo Josephus bell. Jud. iv. 9. extr. memorat τὴν κορυφὴν τῶν παστοφορίων, ἐνθα τῶν ἱερέων εἰς ἐξ ἔθους ἰστάμενος ἐκάστην ἐβδομάδα εἰσιόνταν προεσήμεινε σάλπιγγι etc. Cf. Elmenhorst. ind. in Apuleium, et Biel in novo thes. philolog.

Προφήτης fuit summus Ægyptiorum sacerdos. v. supra κωμασίαι, Porphy. de abst. anim. iv. 8. Clem. Alex. str. 1. p. 305. A. et 6. p. 634. A. et quos laudat Schmidt l. l. p. 106—128. Sic in Inscript. Roset. lin. 6. junguntur οἱ ἄρχιερεῖς καὶ προφῆται.

Πτεροφόροι, pennigeri. Ita propter pennas, quas muneris insigne in capite gestabant, vocabantur illi Ægyptiorum sacerdotes, qui alias ἱερογραμματεῖς et νοήμενες. Clemens Alex. str. 6. p. 633. C. ὁ ἱερογραμματεὺς, ἔχων πτερά ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, βιβλίον τε ἐν χερσὶ, καὶ κανόνα. v. supra κανών. Quarum rerum scientia debuerit imbutus esse, Clemens statim ibidem narrat. Diodor. Sic. 1. 87. τινὲς φασιν, ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις ἱέρακα βιβλίον ἐνεγκεῖν εἰς Θῆβας τοῖς ἱερεῦσι, φοινικῶ ῥάμματι περιδεδεδυμένον, ἔχον γεγραμμένας τὰς τῶν θεῶν θεραπείας τε καὶ τιμὰς. διόπερ καὶ τοὺς ἱερογραμματεῖς φορεῖν φοινικὸν ῥάμμα, καὶ πτερόν ἱέρακος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Ἐν ῥάμμα φοινικόν, ut supra in v. ἀρπεδονάπται scribas sacrorum putavi ita appellatos esse ab ἀρπεδόνῃ, i. e. filo. In Inscript. Roset. lin. 7. πτεροφόροι et ἱερογραμματεῖς distinguuntur, nimirum ut species et genus. v. F. S. de Schmidt l. l. p. 138—148. qui, cur pennas potissimum gestaverint, hanc affert causam probabilem, quod literarum et artium fuerint custodes, Hermes autem, qui eodem gestamine insignitur, dicatur omni genere doctrinæ excelluisse, literas invenisse, commentariorum scribendorum consuetudinem invexisse etc. Cf. Villosion seconde lettre sur l'inscript. Grecque de Rosette; in Millini Mag. encyclop. No. 6. an xi. p. 177. sq. et p. 196—198. Alii vero πτεροφόροι sunt in Plutarchi Oth. c. 4. πτεροφόροι συνεχῶς ἐφοίτων, αἰεὶ τι προσχωρεῖν ἐκείνῳ φράζοντες. Fuerunt enim vel ὀπακουσται et speculatores, qui quam celerrime, quicquid principis cognitione dignum intellexissent, ei nunciarent, atque ab hac celeritate nomen nacti sunt (v. Casaub. ad Suet. Aug. 27.) vel veredarii et tabellarii, sive læta sive tristia nunciantes, pinas in hastis vel in capite gerentes. v. Salmas. ad script. Il. A. t. i. p. 104. et 1023.

Στίμμις, (genere feminino, pro στίμμι in neutro) ἢ εἰς

τὰ ὄμματα χρήσιμος, Αἰγυπτίων μὲν ἐστὶ φωνή, κείται δὲ ὁμοῦ καὶ παρὰ Ἰωνί τῷ ποιητῇ. Aristophanes grammaticus apud Eustath. ad Od. ξ. p. 1761, 32. Locum Ionis habet etiam Pollux 5. 101. In versione Alex. Jer. iv. 30. codex Alex. pro στίβι exhibet στίμη. Vitiose, opinor.

Στολισταί, genus sacerdotum Ægyptiorum. Clemens Alex. str. 6. p. 633. D. ὁ στολιστής—ἔχων τὸν τε τῆς δικαιοσύνης πῆχυν, καὶ τὸ σπονδεῖον. Vocantur etiam ἱεροστολισταί apud Porphy. de abstin. 4. 8. et ἱεροστόλοι apud Plut. de Is. et Os. c. 3. e cuius c. 39. intelligitur etiam nominis ratio. Nam, γῆν, inquit, κάρπιμον φρυῶσι τῷ ὕδατι, καὶ συμμίζαντες ἀρώματα καὶ θυμιάματα τῶν πολυτελῶν, ἀναπλάττουσι μνηοειδὲς ἀγαλμάτιον· καὶ τοῦτο στολιζοῦσι καὶ κοσμοῦσιν. Paulo ante dicuntur τὴν ἱερὰν κίστην ἐκφέρειν, ubi tamen, propter ea quæ in v. κωμασθαί dicta sunt, vel minus accurate scripsisse Plutarchum existimem, vel ἐκφέρειν de cura et inspectione circumferendæ cistæ mysticæ interpretandum esse. Nam στολισταί fuerunt maiore dignitate, quam κωμασθαί vel κιστοφόροι. Latine dici possunt vestitores divinorum simulacrorum, cum Firmico 3. 12. vel vestitores deorum,

cum eodem 3. 14. Similiter interpretes Alex. 2 Reg. x. 22. ἐξάγαγε ἐνδυμα τοῖς δούλοις τοῦ Βααλ. καὶ ἐξήνεγκεν αὐτοῖς ὁ στολιστής. Omnino v. de Schmidt l. l. p. 128—134.

Συμφιλόλογον de condiscipulo dicere, δεινῶς βάρβαρον καὶ Αἰγύπτιον iudicat Phavor. in v. συμφοιτητήν.

Σφραγισταί fuerunt sacerdotes Ægyptii, de quibus hæc prodidit Plut. de Is. et Os. 31. τὸν μέλλοντα θύεσθαι βονὺ οἱ σφραγισταί λεγόμενοι τῶν ἱερέων κατεσημαίνοντο. Apud Porphy. de abstin. 4. 7. p. 316. vocantur μωχοσφραγισταί. Ita enim Rhærius recte edidit. Unde haud dubie apud Clem. Alex. str. 6. p. 633. D. ubi ὁ στολιστής dicitur scire debere τὰ μωχοσφραγιστικά καλούμενα, rescribendum est μωχοσφραγιστικά. Cf. de Schmidt l. l. p. 181—186. et de Rhær. ad Porphy. l. l.

Ὁρολόγοι et

Ὁροσκόποι, quorum nominum illud habet v. c. Chæremone apud Porphy. de abstin. 4. 7. extr. hoc Clemens Alex. str. 6. p. 633. B. fuerunt sacerdotes Ægyptiorum primi ordinis, de quorum munere et insignibus permulta attulit Schmidt l. l. p. 148—164.

Restat ut promissi memor nonnulla exponam de literarum, quibus Ægyptii Gr. in scribendo usi sint, figura et forma, atque de pronuntiatione et orthographia.

Et primo quidem quod ad literarum characteres attinet, non pigebit hic legisse adscripta, quæ Schowius iudicavit.¹ “Græci in Ægypto habitantes, a primis usque Ptolemæorum temporibus non modo mores et linguam sed et characterem alphabeti vulgarem mutasse videntur. Hujus mutationis exempla offerunt inscriptiones statuæ Memnonis² una cum inscriptione monumenti Quiriniani,³ fragmentum Evang. Joan. in Museo Borgiano Velitris,⁴ et codex regius Dioscoridis, in Ægypto scriptus, cuius specimen a Montfauconio palæogr. Gr. l. iii. p. 256. exhibetur. In quo autem proprie constiterit hæc characteris Gr. mutatio, ex alphabeto Coptico, ubi antiquus et genuinus character Gr.-Ægypt. sine dubio servatus est, clarius adhuc perspicitur. Exoleto enim aut neglecto alphabeti Ægyptii character, alphabetum Gr.-Ægypt. usu adeo invaluit, ut ab ipsis etiam indigenis adhiberetur. Quum autem literæ novi hujus alphabeti ad sonum vocum Ægyptiarum exprimendum haud sufficerent, aliæ septem ex antiquo alphabeto Ægyptio adscisciebantur, quibus etiam in vocibus Ægyptiis scribendis Gr.-Ægyptii interdum usi fuisse videntur, ut in inscriptione monumenti Quiriniani observatum fuit; quodque etiam vidimus in inscriptione statuæ Memnonis ap. Pocock. (Description of the east) t. i. p. 104. tab. xxxix. 21. quæ ita incipit: ἐθραυσε Καμβύσης με τὸνδε τὸν λίθον. ubi juxta lin. 2. et 3. characteres Ægyptii notati sunt, quorum duo (ordine secundus et tertius) iis, quos inscriptio monumenti Quiriniani exhibet, perquam similes sunt. Novum hocce alphabetum, ex literis Ægyptiis et Gr.-Ægyptiis compositum, quod diu etiam ante Christum natum inter indigenas Ægypti in usu fuisse videtur, nos hodie Copticum (i. e. Ægyptium) appellamus, cuius appellationis vim et originem Didymus Taurinensis in Rudimento literat. Copt. p. 7. erudite exponit: tempus autem, quo hæc unio alphabeti Græco-Ægyptii cum antiquo Ægyptio facta fuerit, deficiente omni auctoritate historica accurate definiri nequit.” Hæc Schowii doctissimi verba quomodo conciliari possint cum specimenibus literarum, quæ e codicibus veteris testamenti Gr. Alexandrino et Turicensi dedit Bretingerus,⁵ atque ex Alexandrino N. T. Woidius,⁶ viri eruditi iudicent ipsi. Fortasse tamen quispian conjecerit, Alexandria, quippe quæ civitas viris doctis omnis generis plena esset, diutius retentas fuisse veteres et genuinas literarum Gr. formas, quam Ptolemaide, ubi scripta videtur charta Borgiana.⁷ Aliis ex hac ipsa literarum in codicibus modo dictis et in Borgiana charta forma diversa videbitur recte posse demonstrari, recentioris ætatis esse codices Alexandrinum et Turicensem, quam vulgo creditum est.⁸ Certe Schowius p. 119. “Codex Gr.-Ægyptius,” inquit, “quo antiquior est, eo magis characterem alph. Coptici refert.” Sed, ut diximus, nihil hoc in genere certi putamus posse constitui.

Paulo certiora videntur afferri posse de orthographia et pronuntiatione ab Alexandrinis observata. Etsi enim negari nullo modo a quoquam potest, in eorum numero, quæ Bretingerus e codicibus sæpe laudatis notavit, multa esse librariorum peccata, e quibus qui certi aliquid velit efficere, valde sit temere facturum, quantum in hoc quoque de librariorum peccatis iudicio permagna cautione opus esse expertus sum:⁹ tamen e multis illis, quæ cum constantia quadam differre a reliquorum Græcorum et antiqua scribendi ratione vir doctus observavit, definiri aliquid verisimiliter posse arbitror. Quare quo melius possit, quæ sit hujus differentie ratio, cognosci a lectoribus et judicari, quæ Bretingerus e codicibus suis attulit diversitatis scribendi exempla, maximam partem huc in unum locum congerere et ordinare non dubitavi, non neglectis illis, quæ in charta Borgiana sunt hanc in rem observata. Scilicet, ut incipiam a vocalium et diphthongorum permutatione,¹⁰ scripsisse in nonnullis vocabulis Alexandrini videntur

A pro E, ut ἐραυνᾶν et ἐξεραυνᾶν Gen. xxxi. 33. xlv. 12. Deut. xiii. 14. Jud. v. 14. xviii. 2. 1 Reg. xxiii. 23. 3 Reg. xx. 6. 1 Paral. xix. 3. Ps. cviii. 11. cxviii. 2. 34. 69. 115. 129. Jerem. xxvii. 26. Obad. 6. 1 Cor. ii. 10.

¹ V. Charta papyracea Gr. scripta Mus. Borg. Velitris, edita a Nic. Schow cum annotatione crit. et palæogr., Rom. 1788. fol. p. 118.

² Has tamen ne quis quærat in Paul. Ern. Jablonski syntagmatibus de Memnone, Frcf. ad Viadr. 1753. 4.

³ Hæc inscriptio accurate descripta est a Schowio p. 58.

⁴ Fragmentum Evangelii S. Joan. Gr.-Copt.-Thebaic., una cum aliis fragmentis Copticis Mus. Borg. Velitris, editum ab Antonio Georgio, Rom. 1789. 4.

⁵ Specimen literarum e cod. Alex. exhibuit in proleg. ad T. i. c. 1. §. 6. extr. e Turicensi præmisit epistolæ ad Quirinum, de antiquissimo Turic. biblioth. Gr. Psalmodum libro, Turici 1748. 4.

⁶ V. Car. Godofr. Woidii notitia Codicis Alex., Lond. 1786. fol. et recusa cum notis Gtli. Leberecht Spohnii, Lips. 1788. 8.

⁷ V. Schow. præfat. p. xxxii.

⁸ Nam codicem Alex. Bretingerus in proleg. ad T. i. c. 1. §. 5. haud diu ante annum 396. exaratum putat. Turicensem autem, quem non amplius Turici versari dolendum est (v. Allgem. Literat. Zeit. 1791. nr. 171. p. 565.), idem in epist. ad Quirinum p. 82. non dubitat ratione antiquitatis vel Alexandrino præferre. Quæ codicis Alex. antiquitas etsi Spohnio aliisque nimia videtur, tamen hoc multi concedunt, probabiliter disputari posse, nrm seculo quinto, sexto vel septimo sit exaratus.

⁹ Quis v. c. non mendum esse putet Lev. xi. 29. ubi κοκκίδας scriptum est pro κοκκοειδας? Et tamen putet quis illud posse defendi ex iis, quæ supra dixi §. 8. p. clxii. not. 5. quanquam mihi quidem κοκκίδας non minus videtur librarii negligentia debere, quam Luc. xii. 58. πᾶρκτοι πρὸ πᾶρκτοι.

¹⁰ De cuius origine et causis optime disseruit Schow. in præf. p. xli. §. et in notis p. 88—91.

ἀνεξεραυνήτα Rom. xi. 33. Fit hoc inprimis in nominibus Ægyptiæ originis, quoniam antiqua lingua Ægyptiæ sine vocalibus scribebatur, v. c. Σάραπισ, Σαραπίων, ubi alii in prima syllaba adhibent E. v. Schow. p. 54.

A pro H, ut ἀνάστατε pro ἀνάστητε 2 Reg. xv. 14.

A pro O, ut ἐπείσαν Ps. xix. 9. Βαρσανούφιος pro Ὀρσανούφιος, v. Schow. p. 90. Ἀρπακράς pro Ἀρποκράς ex Ἀρποκράτης Chart. papyr. Borg. iii. 9. iv. 24. Cf. Schow. l. l. Ζηιλᾶς pro Ζώϊλος Chart. Borg. ix. 3. fragm. 12. 4.

A pro Ω, ut ἀνάγειον Marc. xiv. 15. Luc. xxii. 12. Cf. Maillaire p. 26.

AI pro E, ut αἰάν 4 Reg. xx. 19. αἶν pro ἐν 3 Reg. vi. 34. Nehem. xii. 36. μαι Jerem. xxviii. (li.) 34. σαι 1 Maccab. xi. 42. ται encliticum pro τε in cod. Turic. Ps. lvii. 6. Sic in nominibus, ut ἀδελφαὶ pro ἀδελφῇ 3 Reg. xiii. 30. αἰνιοί 3 Maccab. iii. 3. αἰσθήσεσιν 3 Macc. i. 14. Luc. xxiv. 4. αἵτεροι Marc. xv. 41. Sed Luc. viii. 3. ἔταιραι. αἵτη Jer. xli. (xxxiv.) 14. Act. ix. 33. γραμματαῖα 2 Esr. iv. 17. Nehem. viii. 13. γραμματαίων Matth. xxvii. 41. Marc. vii. 1. viii. 31. etc. καινὸν Job. xxix. 20. Ps. vii. 5. Jer. xviii. 15. xxvii. 9. Sapient. i. 11. Marc. xii. 3. Act. iv. 25. Μακαιδονία et Μακαιδών Act. xvi. 9. 10. 12. xix. 21. 22. etc. παῖδας pro πέδας 1 Macc. iii. 41. Marc. v. 4. Luc. xx. 11. παῖδες pro πέδαις 4 Reg. xxv. 7. 2 Paral. xxxiii. 11. παιδινῆς Ezech. iii. 22. παιδίον 1 Reg. xiv. 14. xx. 5. Jer. xiv. 18. χάλκαιον Job. xx. 24. χεῖρες Nehem. ii. 18. χειροπαῖδες pro χειροπέδας Jes. xlv. 14. Jer. xvii. 26. Nahum. iii. 10. In cod. Turic. αἰδέσματα Ps. liv. 15. Βησσαβεαί Ps. l. 2. γραμματαῖως Ps. xlv. 2. θυραῖους Ps. xlv. 10. σκνίφαις pro σκνίφες Ps. civ. 31. Etiam in verbis, ut αἶα Marc. i. 24. ἀναιβενεν Ezech. viii. 11. Act. iii. 1. ἀναιλάβετε Amos v. 26. κατὰβενεν Luc. x. 31. παιζεύειν Act. xx. 13. ῥύσαιτε pro ῥύσεται Ps. xvii. 44. Cod. Turic. καταισθιόντες Ps. lii. 5. Cf. Galat. v. 14. Inprimis in terminationibus verborum, ut ἀκούεται et συνίεται vii. 14. ἀποκρίνεσθαι Zephan. ii. 3. βλέπεται Marc. viii. 18. γινώσκεισθαι Marc. iv. 13. δουλεύεται pro δουλεύετε 3 Reg. ix. 6. δύνασθαι Jer. vi. 10. Marc. xiv. 7. etc. ἐδῶκαται Matth. xxv. 35. 42. ἐπιγινώσκεισθαι Zachar. vi. 15. ἔσται pro ἔστέ Jes. xli. 28. Jer. xviii. 17. θέλεται Matt. xxvi. 15. κατακληρονομῆσθαι pro κατακληρονομήσητε 1 Paral. xxviii. 8. περιέλυσθαι et περιτμήνησθαι Jer. iv. 4. πορεύεσθαι Jer. x. 2. Matth. xxv. 9. 41. Huius generis unum modo exemplum repertum est in cod. Turic.

AI pro H, ut μεγάλοι pro μεγάλη Zephan. i. 14. φωναί Jer. iii. 21.

E pro A, ut καθερίζειν Lev. ix. 15. xiv. 4. Num. xii. extr. 2 Paral. xxxiv. 5. Nehem. xii. 30. Ps. xi. 7. Jer. xiii. 27. 1 Macc. xiii. 47. 50. 2 Macc. ii. 19. xiv. 36. 2 Esr. vi. 20. Marc. i. 42. Luc. xvii. 14. etc. μιερός 2 Macc. iv. 10. μιεροφαγεῖν 4 Macc. v. 19. 25. 27. τέσσερα, τεσσαράκοντα, τεσσαρακοστὸς 2 Reg. ii. 10. v. 4. x. 18. 3 Reg. vi. 1. xv. 33. Job. xlii. 16. Ps. xciv. 10. Prov. xxx. 24. Zachar. i. 18. 21. Marc. i. 13. Luc. iv. 2. Cf. Maillaire p. 148. sq. Etiam in Turic. cod. hoc genus reperitur.

E pro AI, ut Ἀρμαθὲμ pro Ἀρμαθάμ 1 Reg. i. 3. ἀφαιρεῖτε pro ἀφαιρέται Luc. xvi. 3. βιβλιοθήκες 2 Esr. vi. 1. διαφοροῦσιν pro ἀφαιρ. 1 Reg. xvii. 39. ἔλεον Luc. x. 34. ἐμὲ pro ἐμαὶ Ezech. xviii. 4. ἐνέπεζον Matth. xxvii. 29. ἐνέπεζαν v. 31. Marc. xv. 20. ἐξέφνης Luc. ii. 13. ix. 39. ἐπέσεν pro ἐπαίσειν 3 Reg. xvi. 16. 4 Reg. xxv. 21. Job. iv. 19. xvi. 10. Jer. v. 6. xiv. 19. xxxvii. (xxx.) 14. Dan. viii. 7. ἔρειν 2 Reg. xxiv. 12. Jes. xlv. 7. Jer. xvii. 21. Luc. viii. 12. xi. 22. ἐφνίδιος Luc. xxi. 34. εὐκερίαν Luc. xxii. 6. ἔστε pro ἔσται Jer. xxv. 2. θερμενόμενον Marc. xiv. 67. Jo. xviii. 18. 25. κε pro καὶ Jer. x. 19. κενὸς et κενότης Deut. xxxii. 17. 3 Reg. viii. 35. Job. vi. 6. κεροῦ pro καιροῦ Dan. vii. 12. κρεπάλη Luc. xxi. 34. νάβλες 1 Paral. xvi. 5. πέδες Judit. vii. 12. 4 Macc. vi. 22. πῖντε pro πῖεται 1 Reg. i. 11. ποιήσε pro ποιήσαι Jer. vi. 26. σκέψε Zachar. xi. 13. συνέρχετε Marc. iii. 20. τῆς pro ταῖς 1 Macc. xiv. 5. χαλκῆς 1 Macc. xiv. 18. χειροπέδες Jer. xlvii. (xl.) 1. E cod. Turic. notavit Breitingerus hæc: ἔρειν Ps. xxxii. 2. ἀντανερεθήσονται Ps. lvi. 9. ἀντάνεραν Ps. xlv. 10. ἐπέρετε Ps. lxxiv. 6. κρατεοὺς Ps. cxxxiv. 10. Ζιφίους Ps. liii. 2. κεκρεπαληκῶς Ps. lxxvii. 65. παλεστὰς Ps. xxxviii. 6.

E pro EI, ut ἀποκτένουσιν s. ἀποκτείνουσιν, ut est in ed. Romana, 2 Reg. iv. 12. Cf. Maillaire p. 126. et 209. ἀπεκτένον Ps. c. 8. χερ 1 Reg. xviii. 21.

E pro H, ut ἀνάστημα Zephan. ii. 14. Zachar. ix. 8. ἄλεκτον 3 Macc. iv. 2. (nisi ἄδεκτον malis.) διάστημα Ezech. xli. 6. xlii. 5. ἐλλόμην Job. vi. 10. ἐξέλθεν Job. xxxvii. 20. εὔρεμα Jer. xlv. (xxxviii.) 2. xlv. (xxxix.) 18. li. (xlv.) ult. Cf. Maillaire p. 88. ἐψέματος Hagg. ii. 13. ζετεῖν 1 Reg. xxiv. 3. θυγάτηρ 4 Reg. xi. 2. σύστημα Ezech. xxxi. 14. 3 Macc. iii. 6. ὑπόστημα 1 Paral. xi. 16.

E pro I, ut χειλεάρχῳ 1 Reg. xvii. 18. ἀλεεῖς Luc. v. 2.

EI pro H, ut ἐθνεῖ pro ἐθνη Jes. lv. 5. ἔτις pro ἥτις Jer. xxiii. 40. ἐνδεεῖς pro ἐνδεῖς Prov. xi. 12. Ἐπιφανεῖς 1 Macc. i. 11. ἡδεῖ Rom. xiii. 11. πύλει pro πύλῃ 4 Reg. vii. 18. Sic in secunda persona futuri, ut δυνήσει 1 Macc. vi. 27. ἐξεμέσει Prov. xxiii. 8. Cf. supra §. 9. p. clxvi. not. 4.

EI pro I, ut ἀγαλλιάσεις pro ἀγαλλιάσις Ps. xxix. 6. Luc. i. 14. ἀναπαύσεις Job. iii. 23. Eccles. vi. 5. βλασφημία Marc. vii. 22. ἡμεῖν et ὑμεῖν Matth. xxv. 9. ἐπεῖ pro ἐπὶ Nehem. iii. 4. Prov. xvi. 23. 27. Jes. ix. 12. x. 4. Dan. ix. 1. Amos i. 10. 14. Matth. xxvii. 6. ἔτει pro ἐτι Jer. xxii. 12. xxiii. 4. καθέιση pro καθίσει Jer. xxix. (xlix.) 18. Dan. vii. 26. ῥαββεῖ Matth. xxvi. 49. λαλεία pro λαλιὰ v. 73. μεικρότερον Marc. iv. 31. xiv. 35. xv. 40. φωρολογίας pro φορολογίας 1 Macc. i. 29. χειλεάρχῳ 1 Reg. xvii. 18. it. in verbis, ut ὥσει pro ὥσι 2 Esr. vii. 25. εἰδυῖα Marc. v. 33. γίνεται Matth. xxvi. 1. xxvii. 24. Marc. iv. 11. etc. ἡγγεισεν Luc. vii. 12. καθέισατε Matth. xxvi. 36. ἀπεκεφάλισα Luc. ix. 9. etiam pro I consonante, ut Εἰαβεῖς 1 Reg. xi. 9. xii. 9. Εἰαμεῖν 1 Reg. xiv. 51. Εἰάσωνος 2 Macc. ii. 24. Εἰεδιδία 2 Reg. xii. 25. Εἰεθῆς 1 Reg. xxx. 27. Εἰεθεράμ 2 Reg. iii. 5. Εἰελδᾶφ 4 Reg. xxiii. 36. Εἰεμενέ 2 Reg. xvi. 11. Εἰεμινάιου 1 Reg. ix. 1. Εἰερινχῶ Judith. iv. 4. Εἰεσσαίμου 1 Reg. xxvi. 3. Εἰηοῦ 3 Reg. xvi. 1. 7. Σαρούεῖα 1 Reg. xxvi. 6. In cod. Turic. μεισεῖν Ps. xliii. 8. xlv. 8. liv. 13. xcvi. 10. κείνησιν Ps. xliii. 15. πείονι Ps. xci. 11. πειότητος Ps. lxii. 6. πείωμαι Ps. xlix. 13. πείονται Ps. lxxiv. 9. Θαρσεῖς Ps. lxxi. 10. χείονα Ps. l. 9. Idem codex constanter legit Σειῶν pro Σιών. In charta Borg. iv. 11. ῥαβδιστής, v. Schow. p. 56.

H pro A, ut μαχαίρης Jer. xxxii. 16.

H pro E, ut ἐννέα pro ἐννέα 2 Reg. ii. 30. εὐθῆς 2 Reg. xix. 6. ἡμάρτητε pro ἡμάρτετε Jer. xlvii. (xl.) 3. ἦν pro ἐν 1 Paral. xxviii. 8. ἡσθητικῶς Ezech. xxxiv. 4. πῖντε pro πῖεται 1 Reg. i. 11. πλήρης 4 Reg. vi. 17.

H pro EI, ut δαψιλῇ 1 Macc. iii. 30. δῆλαιοι Hos. vii. 13. δυσχερῇ 2 Macc. ix. 17. ὄψη Matth. xxvii. 4. Jo. i. 51. xi. 40. διαρπάσῃ Marc. iii. 27. παρῆν Luc. vii. 4.

H pro I, ut διαχωρῆσαι 1 Macc. xii. 36. ἀλητήριος 2 Macc. xii. 23. xiv. 42. xv. 3. θρηξιν Luc. vii. 38. 43. Jo. xi. 2. xii. 1. κλησίας Luc. ix. 14. πλουτήσαι Sirac. xi. 21. πρωτοκλήσια 2 Macc. iv. 21. πρωτοκλησίαις Marc. xii. 39. Luc. xiv. 7. 8. xx. 46. χεῖσεις 3 Reg. xix. 15. 16. ὠδίνῃ Jes. xxvi. 17. Ἥσις pro Ἰσις, v. Schow. p. 89. δ. Unde Πάσις in chart. Borg. ii. 13. iii. 10. ix. 27. et Πούσις ii. 1. xii. 29. et fragm. x. 6.

H pro T, ut εὐθῆς 2 Reg. xvii. 4. 1 Paral. xiii. 4. Ριον. xxi. 29. xxvii. 21. (Cf. Maillaire p. 39.) et sæpe ἡμεῖς pro ὑμεῖς.

H pro Ω, ut Ζηιλᾶς pro Ζώϊλος in charta Borg. ix. 3. et fragm. xii. 4.

I pro EI, ut ἀχρίον Matth. xxv. 30. Luc. xvii. 10. γράμματι pro γραμματεῖ 2 Esr. vii. 11. 12. ἐπίνασα Matth.

xxv. 35. 49. Marc. ii. 25. ἔτι pro ἔται 1 Macc. i. 11. ἰδοῦτες Job. xix. 19. xx. 7. Jer. ix. 6. ἰσχύι Prov. xviii. 19. ἰαῶδες Act. xvii. 2. μετρίται pro μετρεῖτε Marc. iv. 24. παιδιὰ pro παιδεία Sirac. iv. 17. et sæpe. πινῶντι Ezech. xviii. 7. 16. Prov. xxviii. 15. πρόσπινος Act. x. 9. χίμαβροι Eccles. i. 7. χρίαν Marc. xi. 3. Luc. ix. 11. xv. 7. xix. 33. xxii. 7. Jo. ii. 25. xiii. 29. xvi. 30. In cod. Turic. αἰνῖτε constanter præter Ps. cxlvi. 1. ἀναγγίλαι Ps. li. 2. lxiii. 10. ἀπήγγιλα Ps. xxxix. 6. ἀσεβίαν Ps. lxxii. 6. ἀντάμψιν Ps. cxviii. 112. βαθία Ps. lxiii. 7. βοηθία Ps. xxxvii. 23. et passim. Cf. Maittaire p. 127. extr. γίτοσιν Ps. xliii. 14. δανίζεται Ps. xxxvi. 21. διαφθίρης Ps. lvii. 1. et sæpius. διέσπιδας Ps. xliii. 12. διλία Ps. liv. 5. διλιάσω Ps. xxvi. 1. lxxvii. 53. δίζω constanter, præter Ps. lviii. 11. δυναστία Ps. lxiv. 7. ἐνετίλατο Ps. lxxvii. 5. etc. ἐντίνειν Ps. xlv. 5. lxiii. 4. ἐντραπήσαν Ps. xxxix. 15. ἐξάλειψον Ps. i. 3. 11. ἐξαπέστειλεν Ps. lvi. 4. ἐξεγίρεσθαι Ps. lxxii. 20. ἐξεπίρασεν Ps. lxxvii. 18. ἐξέτινεν Ps. liv. 21. ἐξήγγιλα Ps. lv. 9. et passim. ἐξίλατο Ps. cxiv. 8. ἐξομολογήσθε Ps. xxix. 5. et passim sic. ἐπαίνισθε Ps. civ. 3. etc. ἐπὶ pro ἐπεὶ Ps. lxxvii. 20. et sæpe. ἐπικαλίσθε Ps. civ. 1. et passim. εὐθία Ps. xxvi. 11. lvii. 2. lxxvii. 37. εὐπροσπία Ps. xlix. 2. ἰδον constanter pro εἶδον. ἰδῶλοις Ps. xcvi. 7. etc. ἰκόνι Ps. xxxviii. 7. ἰλκυσα Ps. cxviii. 131. ις pro εἰς Ps. cv. 11. ἡγῖται Ps. ciii. 17. κρίσσον Ps. lxxii. 4. et passim. λαλίτε Ps. lxxiv. 6. λιτουργεῖν Ps. c. 6. μεγαλοπρεπία Ps. xxviii. 4. μνίαν Ps. cx. 4. οἰκτίζει Ps. xxxvi. 21. ὀνιδίζειν et ὀνιδος Ps. xxxviii. 9. Ps. c. 6. μεγαλοπρεπία Ps. xxviii. 4. μνίαν Ps. cx. 4. οἰκτίζει Ps. xxxvi. 21. ὀνιδίζειν et ὀνιδος Ps. xxxviii. 9. xliii. 17. liv. 13. lxxiii. 10. 18. et passim. ὄξια Ps. lvi. 5. πάρει pro πάρεϊ Ps. cxxxviii. 8. πετινὰ Ps. xlix. 11. et passim. πινῶν Ps. xlix. 12. πλατιῶν Ps. liv. 12. πτωχία Ps. xliii. 25. σκοτί Ps. lxxxi. 5. συγγενία Ps. lxxiii. 8. ταπινούν Ps. xxxvii. 9. xliii. 20. i. 10. 19. lxxi. 4. lxxiv. 8. etc. φίσεται Ps. lxxi. 13. lxxvii. 50. ὠφελία Ps. xxi. 10. In charta Borg. Νίλος iii. 33. viii. 26.

I pro H, ut δεδιμουργημένους 2 Macc. x. 2. ἰδιον pro ἡδιον Sirac. xxii. 11. κτίσει 2 Esr. viii. 21. Ps. ciii. 24. Prov. i. 13. ριτίνη Jer. viii. 22. xxviii. (li.) 8. στίρισει Jer. xvii. 5.

I pro OI, ut Φινίκης Jes. xxiii. 2.

I pro T, ut δίο 2 Reg. ii. 12. δοριάλωτον 2 Macc. v. 11.

O pro E, ut Κολλαῦθ in charta Borg. 10. 26. pro Κελλαῦθ s. Κελλαῦτ, quod est 11. 4.

O pro OI, ut ἐπόησε pro ἐποίησε. v. Schow. p. 66. et Maittaire p. 12. sq.

O pro Ω, ut ἀθωαθήσεται 1 Reg. xxvi. 9. 3 Reg. ii. 9. Prov. vi. 29. et Theophil. ad Autolyc. iii. p. 126. B. Jer. xxvi. (xlv.) 28. xv. 15. xviii. 23. Joel. iii. 21. Nahum. i. 3. ἀρχιεροσύνης 1 Macc. vii. 21. ἕτερον pro ἑταίρων 2 Macc. vi. 4. ἐμοιχῶντο Jer. v. 7. κόμης Job. xxxviii. 32. ὀρύονται Epist. Jer. 31. τῶν οἶκον 4 Reg. xxiii. 7. Sic αὐτὸν pro αὐτῶν 1 Macc. vi. 58. μείζον pro μέζων Marc. iv. 32. πρόριμον Jer. v. 24. προτότοκα Nehem. x. 36. σωρῶ pro σωρῶ Job. xxi. 32. In cod. Turic. ἀγαθοσύνης Ps. li. 5. ἀγιοσύνης Ps. cxliv. 5. μεγαλοσύνης Ps. cxliv. 3. ὀδυώμενοι Ps. ciii. 21.

OI pro I, ut οἰκετῶν pro ἰκ. Sirac. xxxvi. 17.

OI pro T, ut κατανοίγητε Ps. iv. 5. κοινῶν Job. xxx. 1. οἰοίσω Job. xxxi. 23. σοὶ pro σὺ Ps. cxviii. 114. Job. xviii. 4. etc.

T pro EI, ἡμίσι pro ἡμίσει 1 Paral. xxvii. 20.

T pro H, ut τὰ ἡμίσι Luc. xix. 8. πανυγυρίσατε Jes. lxvi. 10. περιψύχων Sirac. xxx. 7. ὑμεῖς pro ἡμεῖς sæpissime.

T pro I, ut γύνεται 2 Reg. xii. 27. καθυδρῶσαντες 3 Macc. vii. 20. κατευθυντήσας 2 Macc. xiv. 43. φύλων pro φίλων 1 Macc. vii. 8.

T pro OI, ut διήνυκται pro διήνοικται Job. xxix. 19. σχῶν Ps. cxxxviii. 3. σὺ pro σοὶ Ps. ix. 35. Cantic. i. 8. ii. 13.

T pro OT, ut ἡμίσις pro ἡμίσιος Exod. xxv. 10. 17. 23. xxxviii. 1. Sed xxvi. 16. legitur ἡμίσιος.

Ω pro O, ut ἀνταπόδωμα et ἀνταποδωθήσεται Obad. 15. αὐτῶν pro αὐτὸν Dan. xi. 5. παρέδωσαν Luc. i. 2. Sic ἡππων 2 Paral. i. 17. et μόσχων Ezech. xliii. 19. παλαιωτέρων Esth. 8. in epistola. πλούτως Jes. xxix. 7. φαρλογογίας pro φορολογίας 1 Macc. i. 29. ὡ φελεθῆι pro ὁ φελ. 2 Reg. xv. 18. etc. ὠλεθρεύων Jerem. ii. 30. ὠμωλόγησάμεν Jer. li. (xlv.) 25. In cod. Turic. ἀλλοιωθησάμενων Ps. lxxix. 1.

Ω pro OT, ut Ὀνωφρις pro Ὀνούφριος. v. Schow. p. 91. qui ibidem docuit, permutari sic invicem Πουλίων et Πωλίων.

Ω pro T, ut Μίωσις in charta Borg. xi. 4.

Hæc de vocalium inter se permutatione dixisse, putarem abunde sufficere ad cognoscendum usum Alexandrinum, nisi alia quædam cum hac de vocalibus doctrina coherentia superessent, quæ, cum et nitantur vitiosa illa, quam diximus, pronunciandi scribendique ratione, et eandem Alexandrinam fuisse denuo probare videantur atque confirmare, prætermitti hoc loco et negligi nullo modo possunt. Et inprimis quidem huc referendum putabam augmentum in verbis vel neglectum omnino et onisum, vel inepte et præter consuetudinem Græcorum adhibitum, vel adeo duplicatum. Primi generis exempla sunt: περιπάτει pro περιεπάτει Jo. v. 9. x. 23. item quod

A non est mutatum in E, ut κατάβης pro κατέβης 2 Reg. xi. 10. neque in H, ut ἀπαλλάχθαι pro ἀπηλλ. Luc. xii. 58.

E non mutatum in H, ut ἀπενέχθη Job. xxi. 32. ἐδύνατο Marc. v. 3. vi. 5. 19. Luc. i. 22. ἐπερώτων xiii. 3. xiv. 61. ἐρώτα Luc. xi. 37. Cf. tamen quæ dixi §. 9. de forma ἑμελλον et similibus.

I non mutatum in E, ut ἐπιτείμησεν Luc. ix. 42. 55. ἐπιγεῖνωσκον pro ἐπεγίνωσκον Act. iii. 10.

O non mutatum in Ω, ut ἀνορθώθη Luc. xiii. 13. ἐξογράφησα Jes. xlix. 16. ἐξομολογεῖτο Tob. xi. 16. ἐόρακα Zachar. i. 8. iv. 2. εὐδωθή et εὐδωσα et κατευδωθή 2 Paral. xxxv. 13. xiv. 7. Jes. xlviii. 15. Dan. viii. 11. 12. 1 Macc. ii. 47. iii. 6. xiv. 36. 1 Cor. xvi. 2. κατορθώθη 2 Paral. xxxv. 10. δμοιωθήμεν Jes. i. 9. Rom. ix. 29. ὀνομάσθη 1 Macc. xiv. 10. ὀπλοδότησεν 1 Macc. xiv. 32. ὀχύρωσαν 1 Macc. vi. 26. προορώμην Ps. xvi. 8. Act. ii. 25. In cod. Turic. ὀλιγοψύχησεν Ps. lxxvi. 4. ὀδοποίησε Ps. lxxvii. 50. κατορθούμην Ps. cxviii. 128.

OI non mutatum in ΩI, ut ἐποικοδόμησεν 1 Cor. iii. 14. κατοικούν et κατοικίσθησαν 2 Reg. ii. 3. Ezech. xxxviii. 12. 1 Esr. v. 45. 1 Macc. xiii. 48. οἰκήσαμεν Jer. xlii. (xxxv.) 10. οἰκοδόμησεν et οἰκοδομήθη Ruth iv. 11. 3 Reg. vii. 12. Tob. i. 4. 1 Macc. i. 54. x. 12. xvi. 9. οἰκτείρησεν (Cod. Turic. οἰκτρίσεν) Ps. cii. 13.

Inepte et alieno loco positum est augmentum in his: ἐμωδίασεν pro ἡμωδ. Jer. xxxviii. (xxxix.) 29. ἡλωγήμενοι Matth. xxv. 34. ἐπροφήτευσεν Luc. i. 67. ἡρύθη Luc. xv. 24. 32. προσηργάσατο Luc. xix. 16. ἡργάζετο Act. xviii. 3. ὠκοδομήσας Deut. viii. 12. ὠκοδομήσαι 1 Macc. xv. 39. ὠκοδομήσωμεν Jes. ix. 10. ὠκοδομηθήσονται Jer. xii. 16. In cod. Turic. ἀντελάβοιντο Ps. xxxix. 12. ὠκοδομουμένη Ps. cxxi. 3.

Duplicatum augmentum extat Ps. xlviii. 13. 21. ubi in utroque codice legitur παρῶσυνεβλήθη. Sic Marc. iii. 5. et Luc. vi. 10. in Cod. Alex. ἀπεκατεστάθη.

Præter hæc etiam crasis s. contractio vocalium frequens fuit in dialecto Gr.-Ægyptia s. Alexandrina. Sic in charta Borgiana sæpe leguntur Πάσις et Τάσις pro Πάσις et Τάσις. v. Schow. p. 91. et 97. Ibidem xi. 8. est ψαθοπλόκος pro ψιαθοπλόκος. Cf. Schow. ad h. l. p. 94. Videtur tamen nec hæc fuisse in omnibus voca-

bulis facta. Certe in cod. Turic. non *καὶ γὰρ* legitur, sed *καὶ ἐγὼ*, Ps. lxxii. 22. lxxxviii. 28. etc. nec *ὁστᾶ*, sed *ὁστᾶ* Ps. xxviii. 8. Apostrophus quoque in eodem codice neglectus reperitur, ut *ἐπὶ οἶκον* Ps. cxxi. 5. et in Alex. Luc. iii. 2. *ἐπὶ ἀρχιερέως*. xiv. 9. *μετὰ αἰσχύνης*. Cum vero utrumque ab optimis quoque scriptoribus antiquis constet factum esse, non est quod his diutius immoremur.

Progrediatur potius disputatio nostra ad describendam consonantium inter se permutationem, quæ vel maxime conferre multum videtur ad diligentius cognoscendam pronuntiationem et orthographiam Alexandrinorum, quibus eam æque ac vocalium commutationem mutuam usitatam fuisse docent iidem codices antiqui, inprimis Alexandrinus. Reperiuntur autem adhibuisse

Γ pro K, ut *δαγγοντες* Habac. ii. 7. *διγνύειν* pro *δεικνύειν* Exod. xxv. 9. Deut. i. 33. Sapient. xviii. 21. Jo. ii. 18. v. 20. *ἐνδιγνύμενος* Epist. Jer. 25. Dan. iii. 44. 2 Macc. ix. 8. *ἐνδιγνυνται* Rom. ii. 15. *ἐπιδειγνύμενον* Epist. Jer. 58. Act. ix. 39. *λίγμω* et *λιγμᾶται* Amos ix. 9. *παρεπιδιγνύς* 2 Macc. xv. 10. *ὑποδιγνύς* 3 Macc. v. 17. Cf. Maithaire p. 185. et 223. Sic in Inscript. Roset. lin. 9. et 41. est *ἐγ βασιλέως*, et lin. 18. *ἐγλελειμμένα*. E quibus patet, formam *γναφεύς*, quæ legitur Marc. ix. 3. 4 Reg. xviii. 17. et in codice quidem Alex. Jes. vii. 3. xxxvi. 2. etiam in charta Borgiana viii. 14. ix. 31. recte damnatam esse a Th. Mag. in v. *ἀκναπτον*, atque adeo in veterum Atticorum libris ubique pro *γναφεύς*, quod non raro irrepsit, *κναφεύς* oportere restitui. v. Maithaire p. 3.

Γ pro X, ut *δίδραγμα* Nehem. v. 15. x. 32.

Θ pro T, ut *ἐπεπάθησε* Deut. xxxii. 11. *Ναζαράθ* Luc. i. 26. ii. 4. 39. ubi tamen legi dicitur *Ναζαράτ*, et v. 51. *Ναζαράτ*. *Νεθωφάθιτης* pro *Νετωφ*. 4 Reg. xxx. 23. Sic ante spiritum lenem, ut *καθ' ἐμαυτὸν* 2 Macc. ix. 22. *καθ' ὀφθαλμούς* Ezech. xx. 14.

Κ pro X, ut *Ἀδραμέλεκ* 4 Reg. xvii. 31. Jes. xxxvii. 38. *Ἀβιμέλεκ* 1 Reg. xxi. 8. xxii. 11. xxx. 7. 2 Reg. xi. 22. 1 Paral. xxiv. 3 *ἐκθές* 4 Reg. x. 11. xiv. 21. xix. 7. 2 Reg. iii. 17. Job. xxx. 3. *ἐκθρεῦσαι* et *ἐκθρός* Num. xxxiii. 55. Job. xxxiv. 26. 2 Macc. x. 26. Cf. Maithaire p. 191. *οὐκ* ante asperum spiritum 4 Reg. vi. 19. Job. xix. 16. xxxviii. 26. 1 Esr. iv. 2. 12. v. Maithaire p. 172.

Π pro Φ, ut *ἐπ' υἱούς* Ps. cxlv. 3.

Τ pro Θ, ut *ἀποστράφητι* Num. xxiii. 16. Jer. xxxviii. (xxxix.) 21. *ἐντράπητι* Sirac. iv. 25. *ἐπιστράφητι* Jes. xlv. 22. Jer. iii. 12. Hos. xiv. 2. Amos i. 3. 13. *Μωχατεῖ* et *Νετωφατεῖ* Jer. xlvii. (xli.) 8. *ὀπιστότονος* Deut. xxxii. 24. item ante spiritum asperum, ut *κατ' ἓνα* Jes. xxvii. 12. *κατ' ὑπερηφανίας* Ainos viii. 7. *κατόπερθε* 3 Macc. iv. 8. *μετ' ἵππου* 1 Esr. ii. 30. *μετ' ὄρκον* 2 Macc. iv. 34. *ταῦτ' ἡμῖν* 2 Macc. vi. 17. Sic fere in cod. Turic. *μετὰ ἀμαρτωλῶν* Ps. xxvii. 3.

Φ pro Π, ut in cod. Turic. *ἐφίδεν* Ps. liii. 9. cxi. 8. *ἐρήλπισεν* Ps. li. 9. v. Maithaire p. 225. Sic in cod. Alex. *ἐτροφοφόρησεν* Act. xiii. 18. *ἐφείδε* Act. iv. 29.

Χ pro Γ, ut *δράχμα* Gen. xxxvii. 7.

Ξ pro Κ, ut *Σαδῶχ* 1 Paral. xxix. 22. *ὠμόμοχεν* Tob. ix. 3. *οὐχ* ante spiritum lenem 1 Esr. iv. 34. Luc. xvii. 22. Galat. ii. 14. et in cod. Turic. Ps. liii. 2. cxxxiv. 16.

Neque vero tantum permutando, sed etiam aliis modis Alexandrinus consonantium usus a reliquorum Græcorum consuetudine fuit diversissimus. Nonnullæ enim adjectæ vocabulis reperiuntur ita, ut vel in fine vel ante literas ejusdem organi plane superflue sint. In aliis vocabulis duplicata pro simplicibus, in aliis pro duplicibus simplices leguntur. Quædam denique consonantium non colliquescent cum sequentibus, aut in eas mutantur, sed retinentur nativæ. Superflue igitur adjiciuntur.

Γ, ut *ἀγγμή* pro *ἀκμή* 2 Macc. iv. 13.

Κ, ut *ἐκχθρα*, *ἐκχθραίνειν* etc. Deut. ii. 12. xxviii. 48. 1 Macc. vii. 26. xi. 12. Job. xxxvi. 16. Luc. vi. 35. *ἐκχθές* Ps. lxxxix. 4. Quin etiam *ἐκκχθρός* Jes. ix. 2. Ezech. xxxvi. 2. xxxix. 23.

Μ, ut *Ζορομβάβελ* Luc. iii. 27.

Ν, ut *συνχνούς* 2 Macc. v. 9. Inprimis in fine accusativorum singularis numeri, ut *αἶγαν* Num. xv. 27. *ἀκρίδαν* Exod. x. 4. *ἀνθρακαν* Ezech. xxviii. 13. *ἀσεβῆν* Ps. ix. 23. x. 5. xxxvi. 35. etc. *ἀσθενῆν* 1 Reg. ii. 10. *βασιλέαν* 3 Reg. i. 45. *Βηθσαϊδαν* Luc. ix. 10. *γραμματέαν* 4 Reg. xxii. 3. xxv. 19. 2 Paral. xxxiv. 1. *γυναῖκαν* Ruth. iv. 12. *διπλοῖδαν* 1 Reg. ii. 19. *ἐλπιδαν* Sirac. xiii. 6. *θάρακαν* 1 Reg. xvii. 39. *ιέρεαν* 1 Reg. xxii. 11. 2 Paral. xxiv. 9. 1 Esr. viii. 9. *κοιλάδαν* 2 Reg. v. 18. *κοιτῶναν* 2 Reg. xiii. 10. *μερίδαν* 1 Reg. xxx. 24. *μονογενῆν* Ps. xxi. 20. xxxiv. 17. Baruch. iv. 16. *Νηρέαν* Rom. xvi. 15. *νύκταν* Exod. xiii. 21. 1 Reg. xiv. 34. xix. 11. 24. 2 Reg. ii. 29. Act. xx. 31. *Πτολεμαῖδαν* 1 Macc. x. 1. *ραγάδαν* Jes. vii. 19. *σνίφαν* Exod. viii. 18. *συγγενῆν* Rom. xvi. 11. *φάραγγαν* Judit. xiii. 10. *φρέναν* 3 Macc. v. 3. *χεῖραν* 1 Reg. xxi. 8. Jo. xx. 25. In cod. Turic. semper ponitur N istud *ἐφελκυστικόν*, etiam ante consonantem, ut in Inscript. Roset. lin. 3. 8. 9. 13. 16—19. 24. 26. 28. etc. Atque eandem literam prorsus necessariam visam fuisse, apparet e Cod. Alex. Act. x. 15. ubi primo scriptum fuerat *ἐκαθέρισε σὺ*, sed antiqua manus addidit N, ut legendum sit *ἐκαθέρισεν σὺ*. Sed tamen istud N neglectum est Act. xi. 8. et paucis aliis in locis. Contra *λάρυξ* legitur in cod. Alex. pro *λάρυγγι* Job. vi. 30. xii. 11. Ps. v. 10. Rom. iii. 13. et *σάλπιξ* 1 Cor. xiv. 8. Cf. Maithaire p. 186. et 406.

Simile est, quod in aliis vocabulis consonantes duplicatae pro simplicibus, in aliis pro duplicibus simplices interdum leguntur. Prioris generis hæc sunt: *Ἀβεννέξερ* 1 Reg. iv. 1. v. 1. *Ἀγγαρηνοὶ* Ps. lxxxii. 7. *ἀλιμμα* Job. xxx. 4. *ἀμαρτάνειν* 1 Reg. ii. 25. Ps. xxxviii. 2. ubi tamen prius *ν* erasum est in Cod. Alex. *Ἀμμοραίου* 1 Reg. vii. 14. *ἀναβένειν* pro *ἀναβαίνειν* Deut. i. 41. 1 Reg. i. 3. 3 Reg. xxii. 6. 1 Maccab. v. 48. Jer. xxxi. (xlviii.) 35. Sic Jer. xxix. (xlvii.) 2. *ἀναβέννι* pro *ἀναβαίνει*, et Nahum ii. 7. *ἀναίβεννεν* pro *ἀνέβαίνειν*. *ἀποκτέννειν* Jes. lxvi. 3. Habac. i. 17. Dan. ii. 13. Marc. xii. 5. etc. et in Cod. Turic. Ps. c. 8. Cf. Maithaire p. 126. et 209. *ἀποστελλοῦμεν* 1 Reg. vi. 2. xi. 3. 4 Reg. v. 5. Marc. xi. 3. *ἀπέχυννε* 3 Reg. xxii. 32. *βαλλαντίω* Job. xiv. 17. Luc. x. 4. xii. 33. *διαβέννειν* Num. xxxiii. 51. xxxv. 10. Deut. iii. 21. iv. 26. xi. 8. 29. *διακατηλέγετο* Act. xviii. 28. *διακεχχυμένος* 1 Reg. xxx. 16. *ἐγεννήθη* 1 Maccab. ii. 11. iv. 35. *Ελεμναίου* 1 Reg. ix. 4. *ἐκχυννόμενον* Matth. xxvi. 28. Marc. xiv. 24. Luc. xi. 50. *ἐρρύσσω* 3 Maccab. vi. 5. *ἐχόννευσεν* 3 Reg. vii. 15. *ἥλλεγεν* Ps. civ. 14. *καταβέννειν* Jerem. xxviii. (li.) 14. *καταγγελάμενοι* 4 Maccab. vi. 20. *Κόλλουθος* in Charta papyracea Borg. Fragm. xxi. 8. Cf. Schow. p. 108. qui habet plura ex aliorum scriptorum codicibus exempla. *Λούππος* ap. Euseb. hist. eccl. iv. 2. et in Charta Borg. vi. 11. *Πέννις* in eadem Charta iv. 7. xiii. 14. *προσγεννημένων* Lev. xx. 2. *προσάββατον* Marc. xv. 42. *πρόσσκομμα* et *προσκόπτειν* Sirac. xxx. 13. xxxiv. (xxxix.) 7. 17. 30. xxxix. 24. *ράκκους* Marc. ii. 21. *στεμφύλων* Num. vi. 4. *σύνκριμμα* Sirac. xxxv. (xxxix.) 5. *ὑπερβέννειν* 1 Reg. v. 5. *ὑπερεκχυννόμενον* Luc. vi. 38. *φθάννειν* Eccles. viii. 14. Sapient. xvi. 28. *χείμαρρος* et *χείμερρα* pro *χίμαρος* et *χίμαιρα*. Prius habet etiam Codex Turic. Ps. xlix. 9. Sic sæpe imperfectum pro aoristo, ut *ἀνεβαλλον* Ps. xxvii. 7. *περιεβαλλον* 2 Paral. xxviii. 15. 1 Macc. iii. 47. *παρενεβαλλον* 1 Macc. ix. 3. *συνεβαλλον* 1 Macc. iv. 34.

Sed simplices pro duplicibus adhibitæ reperiuntur in his: *ἀένας* Job. xix. 25. *Ἀμμοραίου* pro *Ἀμορραίου* 1 Reg. vii. 14. *ἀπαγγέλλουσι* 2 Reg. xvii. 17. *ἀπαγγέλοντι* 2 Reg. i. 13. *ἀπαγγέλει* et *ἀπαγγέλλουσιν* 1 Reg. xi. 5. xix. 18. *ἀπόδριμμι* pro *ἀπέδριμμαι* Ps. xxx. 22. *ἀπέριψας* et *ἀπορίψει* Job. xxvii. 22. xxx. 32. *ἀρίζος* Job. xxxi. 8. *γενήθεντες* 4 Maccab. xi. 15. *γενήματα* 4 Reg. viii. 6. Jes. xxix. 1. xxx. 23. xxxii. 12. lxxv. 21. Jerem. ii. 3. vii. 20. viii. 13. Thren. iv. 9. Ezech. xxxvi. 30. xlviii. 18. Zachar. viii. 12. 1 Maccab. i. 40. iii. 4. xi. 34. xiv. 8. Matth. xxvi. 29. Marc. xiv. 25. *διέρηξεν* in cod. Turic. Ps. civ. 41. *δυσεβής* 2 Macc. iii. 11. *ἐγενήθη* Gen. xxiv. 7. *ἐκράλει* Matth. xxv. 30. *ἐννοσούντου* Jer. xxii. 23. *ἐξεκλησιώσθη* Jos. xviii. 1. Jud. xx. 1. Jer. xx. iii. (xxvi.) 9. *ἐπρίψον* in cod. Turic. Ps. liv. 23. *ἐράπιζεν* 1 Esr. iv. 30. *ἐράπισαν* Matth. xvi. 67. *ἐριμμένον* 3 Reg. xiii. 25. Tob. i. 20. *ἐρίψεν* Exod. vii. 10. *ἐρύσαν* in cod. Turic. Ps. lxxvii. 20. *ἐρύσατο*, *ἐρύσθη*, *ἐρύσθημεν*, *ἐρύσω* Ps. xvii. 1. cvi. 6. cxliii. 7. et in cod. Turic. Ps. liii. 9. lv. 14. *ἐφαλόμενος* Act. xix. 16. *θρύλημα* et *θρυληθείη* Job. xvii. 6. xxx. 9. xxxi. 30. *καταπτήσει* Prov. xxx. 30. *κατέραξας* in cod. Turic. Ps. ci. 11. *κροσούς* et *κροσῶτα* Exod. xxviii. 14. 22. 23. Ps. xlv. 14. *Μασσηφάτ* 1 Reg. vii. 5. sqq. *μεγαλορήμονα* Ps. xi. 4. *μεταλευομένη* Sapient. xvi. 25. *νοσιάν* in cod. Turic. Ps. lxxxiii. 4. *παραγέλματος* 1 Reg. xxii. 14. *παρεμβάλει*, *παρεβάλλουσιν*, *παρεβάλλοντες* Num. ii. 29. 1 Reg. iv. 1. xi. 1. xvii. 2. 1 Maccab. iii. 42. *περιρανιέ* Lev. xiv. 7. *περιρρίζαντες* Act. xvi. 22. *πολυρῆμον* Job. viii. 2. *προκατεσκευασμένης* 3 Maccab. iv. 1. *πρωτογενήματα* Nehem. x. 35. Ezech. xlv. 30. xlviii. 14. 1 Maccab. iii. 49. *πυροὶ* Zachar. vi. 2. *συγνοὺς* 2 Maccab. xiv. 31. *συγνώμην* Sirac. iii. 13. *συγνωνοήσει* 4 Macc. v. 13. *σύγνωστος* Sapient. vi. 7. xiii. 8. *σύστρεμα* 2 Esr. viii. 3. *ὑτέραφεν* Sirac. l. 1. *ὕσῳ* 3 Reg. iv. 13. *ψεμίω* Job. xl. 21. ubi saltem *ψαλίω* esse debebat, cum significetur frenum lupatum. v. Fischer. ad Weller. Spec. i. p. 152. sq.

Nonnunquam consonantes non colliguescunt aut abjiciuntur, sed retinentur nativæ,

Μ, ut *ἀνελήμφθῃ* Marc. xvi. 19. *ἀναλήμφεως* Luc. ix. 51. *ἀναλημφθῆς* Act. i. 11. *ἀντιλήμπτωρ* Ps. xvii. 3. iii. 4. xli. 10. xlv. 8. 12. et in cod. Turic. Ps. xlv. 8. liii. 6. etc. *ἀντιλήμφεως* Ps. xxi. 1. 20. *ἀντιλήμφομαι* et *καταλήμφομαι* Ps. iii. 6. Mich. vi. 6. *ἐπίλημπος* 1 Reg. xxi. 14. etc. *ἐλήμφθῃ* 1 Reg. iv. 11. 17. 19. 22. etc. *λαμψάντων* Jud. vii. 6. *λήμφομαι* Lev. xiv. 16. 49. 1 Reg. ii. 16. vi. 8. etc. Amos iv. 2. vi. 10. Mich. i. 11. Ps. xxiii. 5. xlviii. 18. Marc. xii. 40. Luc. xx. 47. Jo. v. 43. etc. *παραλήμφομαι* Jo. xiv. 3. etc. *συνελήμφθῃ* Ps. ix. 16, 17. et in cod. Turic. Ps. l. 7. lviii. 13. *συνλημφθήσεται* Eccles. vii. 27. *λημφθήσεται* Mich. ii. 4. *παραλημφθήσεται* Luc. xvii. 34. 35. *προσωπολήμπτῃς* Act. x. 34. *προσωπολημφία* Rom. ii. 10. *πρόσλημψις* Rom. xi. 15. Similia sunt in Ionum libris. v. Maittaire. p. 155.

Ν, ut *ἀπεκτάνκασιν* 2 Reg. iv. 11. *ἐνγαστριμύθους* Jes. xix. 3. *ἐνγίζειν* et *ἐνγῆς* Deut. xxxii. 35. 1 Reg. xvii. 41. Jes. xxvi. 17. xxxviii. 12. Habac. iii. 2. *ἐνγέλασται* Ps. ii. 4. *ἐνγράφειν* 2 Paral. xxxiv. 31. Jer. xxviii. (li.) 60. *ἐνκαινίσαι* Ps. xxix. 1. 1 Maccab. iv. 36. *ἐνκακείν* Luc. xviii. 1. *ἐνκαρπον* Jer. xxxviii. (xxxi.) 12. *ἐνκατάλειμμα* Jer. xi. 23. *ἐνκαταλείπειν* 4 Reg. iv. 30. viii. 6. 2 Paral. xiii. 10. Jer. xii. 7. Judit. vii. 24. 1 Macc. i. 43. 53. Marc. xv. 34. et in cod. Turic. Ps. ix. 35. xv. 10. xxxvi. 10. xxxvii. 11. *ἐνκάτοις* et *ἐνκαυχᾶ* in eodem codice Ps. l. 12. li. 3. *ἐνκεντρισθῶ* Rom. xi. 19. 23. *ἐνκοιλοτέρα* Lev. xiii. 30. *ἐνκόλαπτα* et *ἐνκεκολαμμένα* 3 Reg. vi. 29. 32. *ἐνκολληθήσεται* Zach. xiv. 5. *ἐνκότημα* Jer. xxxi. (xlviii.) 39. *ἐνκρυφας* Num. xi. 8. *ἐνκτήματα* et *ἐνκτήτου* Lev. xiv. 34. Num. xxxi. 9. *ἐνκύω* Luc. ii. 5. *ἐνμείνατε* 1 Macc. x. 27. *ἐνπέγματα* et *ἐνπεγμούς* Ps. xxxvii. 8. Jes. lxvi. 4. 3 Maccab. v. 14. *ἐνπεχθήσεται* Luc. xviii. 32. *ἐνπαρήσισι* Job. xxii. 26. *ἐνπίπλათαι* Eccles. iv. 8. *ἐνπνεῖν* et *ἐνπνουν* Deut. xx. 16. Jos. x. 28. xi. 11. 14. etc. 2 Maccab. vii. 5. *ἐνπολήσομεν* Amos viii. 5. *ἐνπρήσουσιν* Ezech. xxiii. 25. *ἐνπροσθεν* Eccles. ii. 9. 1 Maccab. iii. 30. *ἐνπυρίζειν* Jer. l. (xliii.) 12. Ezech. xxiii. 47. Ps. ix. 23. 1 Macc. iv. 20. xi. 4. *ἐνφραγμῶ* et *ἐνπεφραγμένοι* Dan. xii. 9. Mich. iv. 14. (v. 1.) *ἐνχειρήματος* Jer. xxiii. 20. xxxviii. (xxx.) 24. *ἐνχειρίδιον* Jer. xxvii. (l.) 42. Ezech. xxi. 4. *ἐνγρίση* Jer. iv. 30. *ἐνχώριον* Gen. xxxiv. 1. *Κενχρεαῖς* Act. xviii. 18. *πανκρατῇ* 2 Macc. iii. 22. Etiam in Hesychii libris *πανκρατῆς* scribitur. *πανμιγῇ* 2 Macc. iii. 21. *πανπληθεῖ* Luc. xiii. 18. *πανφυλῶν* 2 Macc. viii. 9. *παρενβεβληκῶς* 1 Reg. xxiv. 5. *παρενβολῆς* 1 Reg. xvii. 46. *σβενσθέντος* Sapient. ii. 3. *συνβοητοὶ* 3 Reg. xx. 16. *συγγραφῇ* Tob. vii. 16. *συνζήσομεν* Rom. vi. 8. *συνζητεῖν* Marc. i. 27. viii. 11. ix. 10. 13. 14. 16. etc. *συνζυγείς* 3 Macc. iv. 8. *συνκαθήμενος* Marc. xiv. 54. Act. xxvi. 30. *συνκαλεσάμενος* Jer. i. 15. 2 Macc. xv. 31. Marc. xv. 16. Luc. xv. 9. *συνκάλυμμα* Deut. xxvii. 20. *συνκαταβήσεται* Ps. xlviii. 18. *συνκαταμιγῇτε* Jos. xiii. 12. *συνκαταφερόμενη* Jes. xxx. 30. *συνκαταψηφίσθη* Act. i. 26. *σύνκλεισθε* 1 Reg. xxii. 8. *σύνκλασον* 1 Macc. iv. 31. *συνκλείσεις* et *συνκλείσματα* et *συνκλεισμός* 4 Reg. xvi. 17. Ps. xxiv. 3. Ezech. iv. 37. *συνκόψαι* Judit. v. 26. *συνκριθῶμεν* 1 Macc. x. 71. *συνμαθηταῖς* Jo. xi. 16. *συνμίσγων* 1 Macc. xi. 22. *σύνπασα* Ps. xxxviii. 6. Nahum i. 5. *συνπάτει* Nahum iii. 14. *συνπέπτωκα* 1 Macc. vi. 10. *συνπεριλαβῶν* Act. xx. 10. *συνπνέουσιν* Marc. iv. 19. Luc. viii. 13. *συνποιῶσιν* 1 Esr. vi. 28. *συνπορευομένοις* Tob. i. 3. *συνπροπέμψαι* Gen. xii. 20. xviii. 16. *συνσείσω* Hagg. ii. 8. et in cod. Turic. Ps. xxviii. 8. *συνσεισμός* 4 Reg. ii. 1. 11. 1 Paral. xiv. 15. Jer. xxiii. 19. Nahum i. 3. *σύνσημον* Jes. xlix. 22. *σύνστασις* Marc. xv. 7. *συνσταυρωθέντες* Matth. xxvii. 44. Jo. xix. 32. *συνσχῶ* 2 Paral. vii. 13. *συνφρυγῇ* et *συνφρυγῇσονται* Ezech. xxiv. 10. 11. *συνχάρητε* Luc. xv. 9. *συνχρῶνται* Jo. iv. 9. et multa alia talia. v. Maittaire, p. 221.

Contra hæc litera *Ν* colliguescit cum sequentibus, ubi alias et ex antiqua orthographia id fieri non solet, ut *ἐγγαστρι* Gen. xxv. 21. xxxviii. 18. 24. 25. Job. xxi. 10. Jes. viii. 3. xxvi. 18. xl. 11. Hos. xiv. 1. Marc. xiii. 17. Luc. xxi. 23. *ΕΓΚΑΝΑ* pro *ἐν Κανὰ* Jo. ii. 11. *ΕΓΚΕΝΧΡΕΑΙΣ* pro *ἐν Κενχρεαῖς* Rom. xvi. 1. *ἐμμέσω* Gen. iii. 3. 8. 1 Reg. iv. 3. x. 10. 11. etc. Ps. xxi. 14. 22. xxii. 4. xxxix. 8. c. 2. cxv. 10. Amos iii. 9. vii. 10. Mich. v. 7. 8. Marc. vi. 47. ix. 36. etc. in cod. Turic. Ps. xxxix. 9. xlv. 6. xlvii. 10. etc. *σύμ Μαριάμ* Luc. ii. 5. Bretingerus in epist. de MS. Turic. p. 29. confert. *ἀμμέσον* pro *ἀνὰ μέσον* apud Hesiod. *ἀπ. 909*. *σύμπαντα* et *σύμπασας* pro *σύν πάντα* et *σύν πάσας*, i. e. *τὰ πάντα* et *τὰς πάσας*, Eccles. i. 14. iii. 11. iv. 1. Haud dubie hoc quoque e dialecto Dorica fluxit. Certe in antiqua inscriptione Dorica¹ legitur *σύμ πατρι κεχαρμένος*. Sic in Marm. Oxon. i. lin. 2. *ἐμ Πάρῳ*. l. 19. *ἐγ Κυβέλοις*. l. 34. *ἀε ἀμ Μίνως ἀξιώσειε*. l. 62. *ἐμ Μαραθῶνι*, etc.

Ex hac tarta exemplorum multitudine quid jam tandem colligendum sit, obscurum esse non potest. Mihi saltem videtur illa satis luculenter ostendere, non in omnibus, sed in multis vocabulis discessisse Alexandrinos a reliquorum Græcorum pronunciandi et scribendi ratione. Quod vero interdum codicum scripturam consentire cum vulgari videmus, ex eo putamus verisimiliter posse colligi, librarium, quippe qui multos jam alios libros descripsisset, assuefactum sensim fuisse antiquæ et genuinæ Græcorum scribendi rationi, ita ut nonnunquam se opus Alexandrina dialecto conscriptum describere oblitus, ratione uteretur magis usitata. Possunt etiam codices V. T. manu scripti subinde in nonnullis correcti fuisse.² Codices, inquam. Neque enim solus Alexandrinus a vulgari scribendi modo discedit, sed præter codicem psalmodum Turic. etiam Colbertinus, quem

¹ Apud Tollium in fortuitis (Amst. 1687. 8.) p. 307. Cf. Maittaire p. 223. 224.

² v. Bretinger. prol. ad t. i. C. 1. §. 8.

Montfaucon vetustissimum omnium esse iudicat,¹ item Vaticanus, Cottonianus, Rodulfianus olim, nunc Parisiensis,² codex tredecim epistolarum Pauli, olim Boernerianus, nunc bibliothecae regiae Dresdensis,³ codex Theodori Bezae Cantabrigiensis, evangelia et apostolorum acta complectens,⁴ et editio Romana sive Sixtina.⁵

Cum vero etiam terminatione et flexione differant nomina dialecti Alexandrinae, nonnulla de hac diversitate dicenda sunt. Scilicet masculina multa, saepe illa ex aliis contracta, desinunt in *ās*. ut *παξαμάς*, panis bis coctus. Palladius in historia Lausiaca, c. 29. in vita Pauli, p. 72. ed. Meurs. Lugd. Bat. 1616. 4. (vol. viii. operum Meursii, p. 432.) φέρει ἄρτους ὁ Ἀντώνιος, καὶ ἐπιτίθησι τῇ τραπέζῃ παξαμάτας τέσσαρας, ἔχοντας ὡς ἀπὸ ἑξ οὐγκίων, καὶ ἑαυτῷ μὲν ἐβρέξεν ἓνα (ξηροὶ γὰρ ἦσαν) ἐκείνῳ δὲ τρεῖς.—φαγὼν οὖν ὁ μέγας Ἀντώνιος τὸν παξαμᾶν τὸν ἓνα, ἄλλον οὐχ ἤφατο· ὁ δὲ γέρων, σχολαιώτερον ἐσθίων, ἐτι εἶχεν τοῦ παξαμιδίου, οὐ ἤρξατο. ἐξεδέξατο οὖν ὁ Ἀντώνιος ἕως οὐ τελέσῃ, καὶ λέγει αὐτῷ· φάγε, παπία, καὶ ἄλλον παξαμᾶν. Suidas, quem Phavorinus quoque sequitur, bene interpretatur verbis ὁ δίπυρος ἄρτος, sed minus recte hæc addit: ἐστὶ δὲ ἡ λέξις Ῥωμαϊκῇ. Multa alia hujus nominis et cognatorum exempla habet du Fresne in Glossario mediæ et infimæ Græcitat. Maxime reperitur hæc terminatio in nominibus virorum propriis. v. Bentleyi opusc. philolog. p. 521. sq. ed. Lips. et quæ ipse exposui in prolusione tertia de nominibus Græcorum (Geræ 1801. 4.) p. 10. ut Ἀλεξᾶς pro Ἀλέξανδρος, ap. Epiphan. de ponderibus 2. 12. Ἀμμανᾶς in Charta Borg. 6. 24. Ἀρπακράς pro Ἀρποκράτης, ibid. 3. 9. 4. 24. Βαῦθλᾶς, ibid. 8. 31. Γρηγοράς. Διογᾶς pro Διογένης, in Charta Borg. 11. 13. Ζηιλᾶς pro Ζώϊλος, ibid. 9. 3. Λεοντᾶς pro Λεόντιος ibid. 5. 27. Μιῖπᾶς vel Μισπᾶς ibid. 11. 19. Παρμενᾶς Act. vi. 5. et ap. Epiphan. hæres. 25. Πεσούᾶς in Charta Borgiana 11. 28. Πρωτᾶς ibid. 2. 21. 4. 13. 9. 1. et sæpissime. Σακκᾶς. Ita cognominabatur Ammonius Alexandrinus, quia, priusquam ad philosophiam accederet, fuerat saccarius, σακκοφόρος. v. Fabric. bibl. Gr. vol. iv. p. 159. (vol. v. p. 701. ed. Harles.) Σιλουράς, in Charta Borgiana 8. 13. Σουχᾶς pro Σουχάμμων, ibid. 11. 5. Χαρωνᾶς ibid. 4. 29. Γοννατᾶς Polyb. 2. 43. Ad hunc eundem modum in libris N. T. leguntur Θωμᾶς et Σατανᾶς, item Ἀντιπᾶς pro Ἀντίπατρος, Ἀπελλᾶς pro Ἀπολλόδωρος, Ἀρτεμᾶς pro Ἀρτεμίδωρος, Δημᾶς pro Δημήτριος, Ἐπαφρᾶς pro Ἐπαφροδίτος, Θεοδᾶς pro Θεόδωρος, Κλεοπᾶς pro Κλεόπατρος, Λουκᾶς pro Λουκίλλιος. v. Grot. ad inscriptionem evangelii Lucæ, qui etiam memorat Μηνᾶς pro Μηνόδωρος, et Ρουφᾶς pro Rufinus. Migravit hæc terminatio interdum per librariorum senioris ætatis in libros scriptorum veterum, ut Xenoph. Anab. 5. 6. 6. Σαμόλᾶν, cum 6. 5. 7. sit Σαμόλας.

Secundus talium nominum casus terminatur in *ᾶ*, ut Αἰλουρά in Charta Borgiana 6. 26. Ἀρπακρά ibid. 4. 24. Εὔπορά ibid. 5. 27. Μαλανᾶ ibid. 4. 14. (Genitivus Μάλανος 6. 4. est a Μάλας.) Πακιά ibid. 7. 24. Πομβᾶ ibid. 11. 29. Πρωτᾶ ibid. 2. 21. 4. 17. 7. 9. 9. 3. etc. Γοννατᾶ Polyb. 2. 41. παξαμᾶ in Nicephori presbyteri vita D. Andreae Sali. v. Schow. p. 51. ubi etiam ostendit, formam primi casus pluralis esse παξαμάδες et παξαμάτες. Sic Ἐρωτήματα τοῦ Χρυσολωρᾶ satis nota sunt. Etiam 2 Cor. xi. 32. legendum putem Ἀρετᾶ pro Ἀρέτα. Debetur autem hæc forma Doriensibus. v. Maithaire p. 237.

Nominum in *εις* desinentium, qualia sunt Ἀνισαεῖς in Charta Borgiana 8. 9. Ἡρακλεῖς ibid. 11. 29. Θιλακλεῖς ibid. 11. 19. 24. genitivi finiuntur εἶτος, ut Ἀνισαεῖτος ibid. 8. 32. Cf. 5. 30.

Nomina, quæ terminantur in *ης*, ut Ἀννης in Charta Borgiana 1. 16. 24. 6. 16. 10. 28. 12. 27. Βελλῆς ibid. 7. 26. Ἰσαλῆς ibid. 6. 21. Καλαῆς ibid. 10. 11. Κοπερῆς ibid. 5. 8. Πανειτῆς ibid. 1. 9. 3. 7. 18. 23. flectuntur vel in ἦτος, ut Ἀννήτος, ibid. 4. 26. Βελλῆτος ibid. fragm. 4. 3. Ἰσαλῆτος ibid. 6. 22. Πανειτῆτος ibid. 12. 31. vel in ῆ, ut Ἐρμῆ ibid. 7. 7. Ἰσαλῆ ibid. 4. 33. 34. Μωϋσῆ Exod. vi. 9. xxxiv. 29. 35. etc. Sic τὸ τοῦ Γαζῆ περὶ συντάξεως. vel in *ᾶ*, ut Εὐτυχᾶ in Charta Borgiana 6. 29. Ἡρακλειδᾶ ibid. 3. 11.

Nomina in *ις* desinentia, ut Ἀμασις in Charta Borgiana 3. 15. Ἡβέλαρις ibid. 8. 32. Κατάσις ibid. 12. 23. Μίσις ibid. 13. 14. Πακήκκις ibid. 12. 24. Πάνκις vel Πένκις ibid. 13. 19. Παμουτῖς ibid. 12. 7. Πάσις ibid. 12. 34. 13. 31. Πένις s. Πέννις ibid. 12. 1. 13. 14. Πτολεμαῖς ibid. 5. 6. 13. 27. flectuntur vel in *εως*, ut Θαναπνάχεως ibid. 1. 5. 14. Μαργαψήμεως vel Μαρεψήμεως ibid. 6. 27. Πουήσεως ibid. 2. 1. Τααρμύσεως ibid. 4. 33. Ταδρσεως ibid. 7. 9. vel in *ι*, ut Πάσι ibid. 12. 34. Πέννι ibid. 4. 7. vel in *ιος*, ut Δημήτριος ibid. 4. 34. Εἰρηναῖος ibid. 10. 9. Ἡραῖος ibid. 10. 31. Μύσιος ibid. 11. 7. Ὁρσανούφιος ibid. 11. extr. Πτολεμαῖος ibid. 12. 18. Ταορσανούφιος ibid. 2. 26. vel in *ιτος*, ut Ὁρσιτος ibid. 4. 9. Πάσιτος ibid. 5. 16. 12. 31. Ρώσιτος ibid. 12. 5. Τάσιτος ibid. 12. 6.

Nomina in *ιτ*, *υθ*, *υτ*, desinentia, ut Πελάυθ in Charta Borgiana 3, extr. genitivum faciunt adjecta syllaba *ος*, ut Κελλάυτος ibid. 11. 4. Κολλάυθος ibid. 10. 26. 11. 18. Πατάρυτος ibid. 12. 28. Ταεύτος ibid. 4. 2. 10. 10. Τεφορσάιτος ibid. 2. 5. 10. 14. 11. 30. etc.

Nomina in *οῦς* exeuntia, ut Εὐροσποῦς in Charta Borgiana 9. 14. Εὐσταθοῦς in Labbei collectione conciliorum tom. ii. p. 1582. Ἰοῦς in Charta Borgiana 11. 8. Καλποῦς ibid. 7. 23. Μαρθοῦς ap. Epiphan. t. i. p. 41. Μεττοῦς in Charta Borgiana 10. 29. Τουοῦς ibid. 11. 32. genitivum faciunt οὔτος, ut Ἀπολλωνοῦτος ibid. 3. 24. Ἡρακλουῦτος ibid. 2. 3. 4. 28. 6. 10. 13. Θεοδοῦτος ibid. 11. 1. 12. 13. Κρονοῦτος ibid. 5. 7. 10. 5. Νεμεσοῦτος ibid. 4. 22. Πτολλαροῦτος ibid. 7. 4. Σαραπιουῦτος ibid. 3. 31. 9. 28.

Nomina, quæ terminantur in *ῶς*, flectuntur vel in ῶτος, ut Θαισιῶτος in Charta Borgiana 3. 18. vel in ῶ, ut Εὐροσπῶ ibid. 13. 10. Ταφορσῶ s. Τεφορσῶ ibid. 9. 4. 12. 25. Παμβῶ in Palladii historia Lausiaca plus semel. Sic Jer. xxvi. (xlvi.) 25. pro Ἀμμῶν scribendum est Ἀμμῶν, et 1 Corinth. i. 12. pro Ἀπολλῶ repouendū Ἀπολλῶ. Interdum adjicitur syllaba *ις*, quæ est Græco-Ægyptia terminatio, ut Παβῶις in Charta Borgiana 11. 18.

Possem jam multo plura afferre de nominum in Græco-Ægyptiorum dialecto proprietatibus, de quibus passim disseruit Schowius, v. c. quod nominibus præfigitur loci syllaba vel litera aliqua (v. Schow. p. 88. sqq.), ut θ s. θα s. θαν (v. p. 45.), vel π s. πα (v. p. 46. 51. 55. 57. sq. 60. 65. 73. 76.), vel τα s. ταν s. τε (v. p. 55. 58. 60. 63.), vel φ s. φα (v. p. 59. sq.) unde φαράῳ, i. e. ὁ τοῦ βασιλέως, np. υἱὸς vel διάδοχος, item quod multa nomina incipiunt a syllaba του (v. p. 57. et 63.), quod duo nomina unius hominis junguntur (v. p. 57.), quod virilia nomina reperiuntur mulieribus data (v. p. 74.). Sed de his exponere hic nolui, quia minus spectant ad versionem V. T. Alex., aut libros N. T. quorum tamen imprimis rationem habere animus fuit. Quí cognoscere ea voluerit, legat locos in Schowii libro, diligenter a me indicatos.

§. 11. Jam etsi ex iis, quæ §§ superioribus disputata sunt, intelligi facile videtur posse a quoque, non solum

¹ V. Bretinger. epist. ad Quirinum sæpe laudata p. 25.

² Ita quidem dicit Bretingerus l. l. qui etiam reginm vocat hunc codicem.

³ Quem summa fide et diligentia transcripsit et edidit Chr. Fr. Matthæi, Misenæ 1791. 4.

⁴ A Th. Kiplingio editus Cantab. 1793. fol. De qua editione v. Krohn. in catalogo bibliothecæ sævæ, Hamb. 1795. 8. p. xii. sqq.

⁵ V. Bretinger. prol. ad t. i. plag. 1. fol. 3. et ad t. iv. fol. penult.

existisse aliquando peculiarem aliquam dialectum Alexandrinam, verum etiam et ex hac, et ex illa quam omnino Ægyptiis Gr. loquentibus tribuisse reperiuntur veteres, multa fluxisse in versionem librorum *Y. T.* Gr.; etsi item, cum supra §. 5. dialecti cujuslibet naturam ac proprietatem dixerim maxime positam esse in verbis singulis, et σχήματα illa λόγου, propter ipsorum raritatem, vix posse dici dialectum a dialecto. distingere, recensendis potissimum verbis singulis demonstrare conatus sum Alex. dialecti a reliquis omnibus differentiam; etsi denique hoc ita fecisse mihi videor, ut neminem facile extitutum putem, qui me accuset temeritatis: cujusdam aut levitatis: non tamen dubito, quin omni culpa me liberandum existimaturi sint viri eruditi, cum videriat etiam insolentioris verborum structuræ me pauca quædam afferre exempla, quæ cum sola et per se nullam admodum hoc in genere ad demonstrandum habeant vim, magis certe confirmant rem jam alias certam. Et primo quidem huc referenda videtur consuetudo verbum ἐργασθαι et similia componendi cum infinitivo, pro quo reliqui Græci, inprimis Attici, fere semper usi potius esse reperiuntur participio futuri.¹ Alexandrinam autem maxime putandam esse illam structuram, colligi, opinor, recte potest e Ptolemæi Euergetis monumento Adulitano,² quod alia etiam præbet Alexandrinæ verborum structuræ exempla, ut, quod ejusmodi verba junguntur accusativo, quæ alias dativum vel genitivum sibi junctum habere vel cum præpositionibus constructa esse leguntur.³ E. Borgiana quidem charta referri huc potest, quod statim ab initio legitur: τῶν ἀπεργασαμένων εἰς τὰ χωματικά ἔργα. Non reprehendo verbum ἀπεργάζεσθαι nomini ἔργα junctum. Nam ipse Plato in Timæo, t. iii. p. 30. B. ed. Steph. non dubitavit ita loqui: ἔργον ἀπεργασμένον. Sed insolens est, quod illud verbum junctum sibi habet præpositionem εἰς, cum Græci ei addant solum accusativum, ut Plato in laudato dialogo p. 28. A. ὅπου ἂν ὁ δημιουργὸς—τὴν ἰδέαν καὶ δύναμιν ἀπεργάζηται. p. 40. A. τοῦ θεοῦ τὴν πλείστην ἰδέαν ἐκ πυρὸς ἀπεργάζετο, etc. Videatur quidem hic idem Plato, p. 39. E. eodem modo verba struxisse, quo in charta Borgiana structa vidimus. Dicit enim ita: τὰ ἅλλα εἶδη μέχρι χρόνου γενέσεως ἀπεργάστο εἰς ὁμοιότητα ὥπερ ἀπεικάζετο. Sed locus non est similis. Nam apud Platonem verba εἰς ὁμοιότητα non indicant id, quod factum est, sed modum, quo factum sit. Ita etiam Cicero videtur intellexisse, vertens (de universo 10. vol. iv. p. 1114. ed. Ernest.): ‘cetera usque ad temporis ortum impressa ab illis, quæ imitabatur, effinxerat.’ In aliis locis Plato sic utitur præpositione πρὸς, ut p. 28. A. πρὸς πῶτερον τῶν παραδειγμάτων ὁ τεκταινόμενος αὐτὸν ἀπεργάζετο: et p. 37. C. ἐτι μᾶλλον ὁμοίου πρὸς τοῦ παραδείγματος ἐπενόησεν ἀπεργάσασθαι. Itaque εἰς et πρὸς, ut Latinum ad, indicant comparisonem et similitudinem, et ἀπεργάζεσθαι est facere, efficere, effingere. Sed in charta Borgiana εἰς redundat, nisi εἰς τὰ ἔργα interpretari velis ἐν τοῖς ἔργοις, quam rationem Schowius in versione secutus est, vel ἀπεργάζεσθαι accipere pro ἐργάζεσθαι, et ita vertere: ‘qui opus fecerunt, laborarunt, ad aggeres extruendos.’ Poteram etiam alia talia afferre, sed quia et verendum erat, ne nimis libellus accresceret, et facile prævidebam, non omnes eadem mecum esse sensuros, putabam ea esse omittenda.⁴

§. 12. Progreſſior potius ad ultimam disputationis partem, quam in eo versaturam esse dixi (§. 9) ut ex iis nonnulla proponat, quæ simpliciter, nulla dialecti Macedonicæ aut Alexandrinæ mentione facta, rejecisse legantur grammatici, quæ vero ad eam videantur recte referri. Qua quidem in re ne nimis audeam quibusdam planeque temerarius videar, liceat vel unum adverbii καθὼς exemplum, de quo supra §. 9. dictum est, in memoriam revocare.⁵ Ponamus enim, periisse Moschopuli libellum, vel non editum aut alio modo cognitum fuisse: num propterea temeritatis vel ignorantiae statim accusemus reliquos, qui simpliciter illud rejecerunt, grammaticos? Itaque hanc mihi legem scripsi, ut si qua verba, seu grammatici veteres ea improbant, seu omnino non memorent, unice vel saltem sæpissime in recentiorum, inprimis Ægyptiorum, scriptorum libris legantur, nunquam vero vel rarissime in antiquioribus et Atticis, ea sine ulla dubitatione tribuam dialecto Alexandrinæ s. Macedonicæ. Quam legem ne abrogare quis audeat, nullo modo veremur. Certe nec hoc in genere sine argumentis idoneis me affirmaturum quicquam esse spondeo, quippe melius intelligens, quam hic opus sit cautione,⁶ quam ut me omnes errores cavere posse mihi persuadeam.

Ἀβρα, h. e. ἡ σύντροφος καὶ παρὰ χεῖρα θεραπείαι, Chariton i. 4. et quem ibi (p. 226.) Dorvillius laudat, οἰκότριψ καὶ ἐντιμος, quibus verbis a Pausania et Ælio Heliodor. Æthiop. 8. p. 389. 27. ed. Commelin. Dionysio apud Eustath. ad Od. τ. p. 1854. 15. ita ut appareat, non servam s. ancillam significari, sed eam, quæ Gallice dicitur fille de chambre vel fille d'honneur, ab Eustathio ita memoratur, ut hoc nomen simpliciter aiat sic dici ἐθνικῶς. Ego vero illud Macedonibus inprimis et Alexandrinis usitatum fuisse statuo, quia non nisi tales, vel certe recentioris ætatis, scriptores eo usos esse vidi. E quo genere præter interpretes Alexandrinos Gen. xxiv. 61. Exod. ii. 5. Esth. ii. 9. iv. 4. 16. sunt Menander apud Eustath. l. l. Maehon ap. Athen. 8. p. 349. F. Ezechielus, poeta tragicus Judæus, ap. Clem. Alex. str. i. p. 344. D. Jamblichus ap. Suid. in h. v. Ἀγαθώτερος καὶ ἀγαθώτατος παρ' οὐδενὶ τῶν Ἑλλήνων κεῖται, inquit Ælius Dionysius ap. Eustath. ad Od. a. p. 1384. 49. Similia præcipit Phrynichus, p. 32. Vere, opinor. Nam præter versionem Alexandrinam Jud. xi. 25. et xv. 2. quo tamen utroque loco cod. Alex. habet κρείσσων, vir quidam doctus in Obs. misc. vol. x. p. 353. hanc comparativi formam apud unum Gregorium Nazianz. legi observavit, quem quidem minimi hac in re momenti esse quilibet intelligit. Superlativo ἀγαθώτατος usi sunt Diodor. Sic. 16. 85. et Apollon. de syntaxi, p. 46. 6. Cf. Phrynichi interpretes. Ἀγχιστεία, quod Hesych. explicat nomine συγγένεια,

¹ Sic Gen. xlii. 5. ἦλθεν ἀγοράζειν, pro ἀγοράζοντες. Ruth. iii. 7. ἦλθε κοιμηθῆναι. Nehem. viii. 14. ἀπῆλθε φαγεῖν καὶ πιεῖν. 2 Paral. xxvi. 15. ἐπὶ τὴν θυμιάσαι. Gen. i. 7. ἀνέβη θάλασσαν. (Jos. x. 33. est ἀνέβη βοήθησαν, sed in cod. Oxon. et ed. Complut. βοηθήσαι.) Gen. xi. 5. κατέβη ἰδεῖν. Exod. ii. 5. κατέβη λούσασθαι. Gen. xxxi. 19. ὤχετο κείραι, etc.

² In Chishulli antiqq. Asiat. p. 78. κατήλθον εἰς τὴν Ἀδούλην—θυσιάζειν.

³ Talia sunt 1. πολέμειν, debellare, vel bello petere. Cf. Ammon. p. 47. et Valckenarii ad eum animadv. p. 72. sq. Num. xxi. 26. οὗτος ἐπολέμησε βασιλέα. Jes. xxxvi. 10. ἀνέβημεν ἐπὶ τὴν χώραν ταύτην πολεμήσαι αὐτήν. Jer. xlviii. 12. ὠχοντο πολεμῆν αὐτόν. Jud. xi. 25. ἐπολέμησεν αὐτόν, ubi codd. Alex. et Oxon. habent αὐτοῖς, etc. Ptolemæus ap. Chishull. l. l. p. 77. 78. ἔθνη ἐπολέμησα, χώρας ἐπολέμησα. Boni scriptores sic uti solent verbo composito καταπολεμῆν. 2. De formula ἀγαθίστιαν ἔχειν τινὰ pro τινὶ, supra dictum est p. clx. not. 3. ad §. 7. 3. ἐξέρχεται. Gen. xlii. 4. ἐξελθόντων αὐτῶν τὴν πόλιν. Exod. ix. 29. ὡς ἂν ἐξέλθω τὴν πόλιν. xii. 22. οὐκ ἐξελεύσεσθε τὴν θύραν, etc. 4. Huc etiam referendum puto κληρονομῆν, quod vetat Phryn. p. 52. jungi accusativo. Nec male, opinor. Nam etsi boni quoque scriptores interdum casum istum hinc verbo addidisse reperiuntur, (v. interpp. ad Thom. p. 537.) etsi item Suidas utroque modo dixi solere ostendit: potior tamen videtur Thomæ l. l. ratio, qui usitatus docet jungi cum genitivo. Rara enim sunt verbi hujus accusativi juncti in antiquis scriptoribus exempla, cum alterius modi exemplorum magna sit copia, (v. Heupel. ad Marc. x. 17.) et διὰ τὸ αὐτὸ ἀποστέλλειν, quos Suidas attulit: μέχρι τίνος κληρονομήσεται τὸ ὄρος τὸ αἰνιον μου, et: οὐκ ἔβη κληρονομήσαι τὸν οὐρανόν, Nunnesius jam ad Dionys. l. l. sentiebat Alexandrinum potius scriptoris esse, quam Attici. Certe in recentioribus, maxime Ægyptiis, scriptoribus semper, si fallor, constructo cum accusativo reperitur. Vid. præter versionem Alex., Ptolemæi tetrabiblos p. 191. Clem. Alex. paedag. 3. 7. p. 235. D. p. 237. B. 3. 11. p. 255. B.

⁴ Unum tamen addidi ex Inscript. Roset. lin. 13. 14. τοὺς ἐν ταῖς φυλακαῖς ἀπηγμένους, in vincula coniectos. Gen. xxxix. 22. simpli- citer est τοῦ ἀπηγμένους, et xlii. 16. ἀπᾶχθητε.

⁵ Sim t autem pura, qualia vel ex hoc nostro libello colligere quis possit. vid. v. c. §. 8. in v. κορῶν, §. 10. in v. κορῶν et ἄλλα, et mox vocabulorum ἄλλα.

⁶ Quam in rem liceat vel unum Tanaq. Fabri exemplum afferre, qui ad Anacreont. 33. 19. verbum ἐλθεῖν putabat esse ævi recentio- ris, cum tamen, præter odarium illud Anacreonticum, legatur etiam in Xenophontis Cyneg. 6. 10. Nisi quis hunc ipsum verbi istius usum in argumentis ponere velit, quibus libellum illum a Xenophonte non profectum esse demonstratur: quod tamen fieri vetant multi alii opumorum scriptorum loci, a Stephano in thesauro indicati.

longe aliter videntur Alexandrini dixisse. Saltem Nehem. xiii. 29. ἀγγιστεία ἱερατείας vix dubitari potest quin sit liberatio a sacerdotio. Eodem modo Esr. ii. 62. et Nehem. vii. 64. ἡγγιστεύθησαν ἀπὸ τῆς ἱερατείας significat Exclusi sunt sacerdotio. v. Biel. novus thes. philol.

*Ἀθνον, quando de re profana dicitur, ut Lev. xix. 7., Croius obs. in N. T. c. 33. p. 258. sq. Alexandrinum iudicat. Recte. Nam apud Græcos, ut idem docet, aliud prorsus eo nomie significatur. v. c. apud Æschin. p. 521. et 540. ed. Reisk. ἀθύτων καὶ ἀκαλλιεργήτων ὄντων τῶν ἱερῶν, non litatis neque addicentibus sacris. Sic Lysias, p. 790. ἄθνα τὰ πάτρια ἱερὰ γίγνεσθαι, nisi cum Wolfio malis Infecta manere. Apud Plutarch. de Is. et Os. c. 31. ἄθνον ἡγεῖσθαι est Non sacrificandum s. ineptum sacris putare. Simonides ap. Athen. 5. p. 179. D. ἄθνα (in Brunckii analect. t. i. p. 126. est ἄθυστα) ἱερὰ κατεσθίει, victimas nondum immolatas, nondum mola salsa usui sacro destinatas. Hic tamen locus docet, quomodo nomen ἄθνον omnino de cibo profano dici potuerit.

Αἰρετίζειν et αἰρετίζεσθαι Alexandrina ego quidem arbitror fuisse pro αἰρεῖν et αἰρεῖσθαι, eligere, præferre, delectari. Vix enim reperiuntur nisi in versione V. T. Gr. ut Gen. xxx. 20. Ps. cxviii. 30. et sæpius, et Matth. xii. 18. Bene de iis exposuit Biel. Eodem modo αἰρετὶς Sapient. viii. 4. dicitur, quæ delectatur. Et αἰρετιστής, partium fautor, sectator, studiosus, sæpe apud Polybium, ut i. 79. Joseph. de bell. Jud. ii. viii. 4. Diodor. Sic. xviii. 75. quem non puræ omnino Græcitatatis auctorem esse, multis exemplis docere, si liberet, possem. v. mox αἰχμαλωτισθῆναι.

Αἰχμαλωτισθῆναι Phrynichus, p. 192. dicit οὕτως ἀδόκιμον, ὥς καὶ μὴ Μένανδρον αὐτῷ χρῆσασθαι, et pro eo dici iubet αἰχμάλωτον γενέσθαι. Cf. Thom. Mag. p. 23. Legitur autem tam activum, quam passivum non solum in versione Alex., ut Jud. v. 12. αἰχμαλώτισσον, et in codice Alex. Ezech. xii. 3. αἰχμαλωτίσθητι, etc., sed etiam apud Clem. Alex. str. i. p. 337. D. aliosque recentiores, ut Diod. Sic. xiii. 59. ἡχμαλωτίσθησαν. xvii. 35. τὰς αἰχμαλωτιζομένας. Tzetz. ad Lycophr. 183. 330. Eustath. ad Od. κ. p. 1659. 14. et hujus generis multos, quorum locos indicantur interpp. Thomæ, et qui ab his laudantur. Cf. Croius l. l. p. 268. sq.

*Ἄκαν pro ἄκανθα, vepres, vix legitur nisi 4 Reg. xiv. 9. ὁ ἄκαν et τὸν ἄκανα. Videtur esse vocabulum ex antiquissima Hellenum lingua superstes.

*Ἀκουτίζειν τινά, facere ut quis audiat. Extat modo Ps. l. 8. Cant. ii. 14. atque in aliis versionis Alex. locis, it. Sirac. xlv. 5. ἀκούτισσον Theophylact. epist. 21. p. 829. t. viii. opp. Mursii. Suidas: ἀκουτίσαι διδάξαι. Cf. interpp. Hesych. in v. ἀκουστήσας et ἀκουσιῶν, ubi opportune afferuntur hæc Origenis de Orat. p. 97. ed. Wetst. τίς γάρ ποτε Ἑλλήνων ἐχρήσατο τῇ Ἐνωτίζου προσηγορίᾳ, ἢ τῇ Ἀκουτίσθητι, ἀντὶ τοῦ, εἰς τὰ ὦτα δέξαι, καὶ ἀκούσαι ποιεῖς. (leg. ποιεῖ.)

*Ἀκριβάζειν, quod Pollux 5. 152. ἀπειρόκαλον esse iudicat, reperitur Sirac. xlv. 15. et plus semel in Aquilæ aliorumque versionibus. Unde ἀκριβάσμα habet idem Aquila Deut. vi. 17. et ἀκριβαστής Ps. lix. 7. Legitur etiam ἀκριβασμός Prov. viii. 29. in cod. Alex. et sæpius.

*Ἀλγνρός pro λυπηρός plus semel extat in versione V. T. Alex. ut Jer. x. 19. Qui autem alii hoc adjectivo usi sint, non reperi.

*Ἀλήθειν. Phrynich. p. 58. ἀλεῖν ἐρεῖς, οὐκ ἀλήθειν, Thom. Mag. p. 31. ἀλεῖς, οὐκ ἀλήθεις. Recte. Nam ἀλήθειν habent tantum scriptores ætatis recentioris, ut Diodor. Sic. 3. 13. et 14. Theophrast. de causis plantar. 4. 14. Lucillius in Brunckii anal. t. ii. p. 326. n. xlvii. Aphthionius fab. 15. interpretes Alexandrini Eccles. xii. 3. 4. etc.

*Ἀλισγεῖν, inquinare, apud eosdem interpretes legitur, v. c. Dan. i. 8. ἀλισγηθῇ. ubi Schol. μανθῇ. Malach. i. 7. ἡλισγημένους: ubi in margine cod. Barberin. est scholion μεμολυσμένους. Hinc ἀλισγήματα Act. xv. 20. de quo loco peculiaris extat Spenceri diss. inserta ejus operi de legg. Hebr. ritual. p. 692—756. ubi ad nostram rem imprimis pertinet p. 696. Sed de etymo v. Lenepii etymologicum ling. Gr. p. i. p. 169. qui bene derivare videtur ab ἄλω, ἄλιω, volvo, ita ut ἀλισγεῖν proprie sit volvendo et versando inquinare sordibus vel pulvere.

NO. I.

*Ἀλλοφυλισμός, peregrinitas, alienigenarum ritus. 2 Macc. iv. 13. vi. 24. Recte mihi videbar huc retulisse, et quia nusquam alibi reperitur, et quia non dicitur ἀλλοφυλίζειν. Scilicet formatum est, ut Ἀττικίζειν ab Ἀττικός.

*Ἀμήτωρ, v. ἀπάτωρ.

*Ἀμφιάζεσθαι pro ἀμφιέννυσθαι haud dubie Alexandrinum censeudum est. Legitur plus semel in versione Alex. ut Job. xxix. 14. ἡμφιασάμην. atque in Ctesiae Persicis c. 10. Eodem modo ἀμφιάσις Job. xxii. 6. xxxviii. 9. et ἀμφίασμα in Ctesiae l. l.

*Ἀναπηδύειν pro ἀναβλύζειν. Legitur tantum Prov. xviii. 4. Sed lectio videtur non satis certa.

*Ἀναστατοῦν pro ἀνάστατον ποιεῖν. v. Dounæi prælectt. in Demosth. de pace p. 108. ed. Beck. An præter Harpocrationem, qui verbo ἀναστατωθῆναι explicat verbum ἀνασκευάσασθαι, et scriptores N. T. ubi extat Act. xvii. 6. Galat. v. 12. usquam nisi in Symmachi aliorumque V. T. versionibus legatur, ut Ps. lviii. 11. Jes. xxii. 3. etc. valde dubito.

*Ἀπάντορε, v. πάντορε.

*Ἀπαρνείσθαι, contemnere, spernere. Sic est Jes. xxxi. 7. et Matth. xvi. 24. Cf. Fischer. de vit. lexic. N. T. p. 375. sq.

*Ἀπάτωρ proprie quidem est, qui patre caret. Quo sensu patet non nisi de Deo posse dici. v. Lactant. iv. 13. 2. Deinde hoc nomine significatur, qui patre orbatus est, pupillus. v. Poll. 3. 4. Eurip. Orest. 310. Tum is, cui superstes quidem est pater, sed ob flagitia ita indignatur, ut eum filii loco non habeat. v. Sophocl. Œd. Col. 1378. Etiam is, qui patre vili et obscuro natus est. v. Eurip. Ion. 110. Denique spurius. v. Plut. quæstt. Rom. 103. De quibus omnibus diligenter ac docte exposuit Pet. Wesselingius obs. varr. 2. 10. Sed harum notionum nulla satis convenire videtur in locum illum epistolæ ad Hebr. vii. 3. ubi Melchisedecus vocatur ἀπάτωρ et ἀμήτωρ, h. e. Grotio interprete, 'nulla generis, nulla parentum mentione,' non aliter quam quasi de cælo delapsus introducit. Hæc igitur nominum horum notio, qua indicat hominem, cujus pater omninoque genus ignotum, nec fama aut ab ullo scriptore traditum est, videtur nova esse. Certe nullum vidi a quoquam locum ex antiquo aliquo scriptore allatum, quo illa notio confirmaretur. Sed multa ejus generis exempla reperiuntur in Charta Borgiana, ut l. 11. fragm. 21. 13. etc. Cf. Schowii præf. p. xxxv.

*Ἀπέχειν pro ἀπολαβεῖν sive λαβεῖν (v. Suid. in v. ἀπέχω, et Hesych. in v. ἀπέχης) sive ἔχειν, Salmasius in ossileg. linguæ hellenist. p. 291. refert ad Alexandrinam dialectum. Neque injuria, ut videtur, quanquam Th. Mag. p. 89. ἀπέχω τὴν χάριν, inquit, κάλλιον ἢ λαμβάνω. (ἀπέχει χάριτας habet etiam Callimach. apud Brunck. anal. t. i. p. 471. n. xliii.) Nam præter interpretes Alexandrinos (v. Num. xxxii. 19.) et scriptores N. T. ut Matth. vi. 2. (ubi v. Grot.) etc. habendi notionem huic verbo tribuisse reperiuntur scriptores illius ætatis, qua jam corrupta erat lingua Gr., ut Athenæus 14. p. 649. A. Plutarch. Lacon. apophth. t. viii. p. 198. ἀπέχεις τὰ διδασκάλια, pro quo p. 188. est ἀπολαμβάνεις. it. in vita Demosth. extr. et de genio Socrat. c. 23. Hegesippus ap. Brunck. anal. t. i. p. 254. n. iv. ubi permutatur cum verbo simplici ἔχειν. Callimachus ap. Brunck. l. l. t. i. p. 466. n. xxii. Palladas Alexandrinus ibid. t. ii. p. 427. n. xcviii. Poeta quidam anonymus, quem tamen ante Alexandrum M. non vixisse certum puto, ibid. t. iii. p. 233. n. cccxc. Æsop. fab. 47. et multi hujus generis, laudati a Schwarzio in comment. ling. Gr. N. F. p. 147. sq. Fischero de vitiis lexic. N. T. p. 611—615. aliisque.

*Ἀπόδουλος in Charta Borg. 5. 20. legitur, e conjectura Schowii quidem, qui p. 62. explicat ex serva natum. Fortassis etiam reddi possit libertinus.

*Ἀποκαρδοκεῖν, expectare, habet Aquila Ps. xxxvi. 7. et aliquot locis Polybius, ut xvi. 2. 8. etc. Hinc ἀποκαρδοκία Rom. viii. 19.

*Ἀποκεφαλίζειν, pro ἀποτέμνειν τὴν κεφαλὴν, vulgaris usus verbum et nemini veterum usurpatum vocat Salmas. de hellenist. p. 107. Sane præter Dionem Cass. 71. 28. et Arrianum (v. Raphael. et Albert. et Kypk. ad Matth. xiv. 10. et Georg. hierocrit. P. i. p. 111. sq.) et Artemid. onirocrit. 1. 35., legitur tantum Ps. cli. 7. et in ed. Complut. 1 Reg. xxxi. 9.

*Ἀποκιδαρύν, cidari nudare, a Bocharto in fine hiero-

2 A

VOL. I.

zoici recte nominatur Semi-Persicum. Reperitur modo Lev. x. 6. et xxi. 10.

Ἀποκριθῆναι pro ἀποκρίνασθαι, recte docet Phrynichus, p. 40. esse rejiciendum. Cf. Ammon. p. 21. Th. Mag. p. 96. Eustath. ad Il. ε. p. 515. Fischer. de vit. lexic. N. T. p. 685. Nam ἀποκριθῆναι non respondere significat, sed separatum esse. Hanc ob causam, et quia apud nullum scriptorem sæpius legitur, quam in Alex. versione et N. T., quia denique eodem utuntur Machon apud Athen. 8. p. 349. E. 13. p. 582. D. et Clemens Alex. str. 6. p. 634. C., ut Scholiasten Eurip. ad Phœn. 562. taceam: non dubito quin ista verbi forma, atque ita ut dixi usurpata, recte pro Alexandrina habeatur. Invenias quidem ἀποκριθῆναι pro respondere in Platonis Alcib. ii. t. ii. opp. p. 149. B. Sed ne commemorem, jam veteres, num vere a Platone dialogus hic profectus sit, dubitasse, mihi quidem per errorem librariorum, quibus nova ista forma notior esset, videtur irrepsisse. Profecto enim si primi editores Xenophontis anab. ii. i. 16. tantum codicibus Paris. et Eton. usi essent, nunc in Xenophontis quoque l. l. ἀπεκρίθη legeremus pro ἀπεκρίνατο. Fluxit autem haud dubie forma ἀποκριθῆναι e Dorica dialecto. Nam Theocr. idyll. 8. 74. οὐδὲ λόγον, inquit, ἐκρίθην ἀπο. ubi Schol. bene: ἀντὶ τοῦ ἀπεκρίναμην. τὸ ἀπεκρίθην γάρ, τὸ ἐχωρίσθην δηλοῦ. Sic Hesych.: ἀποκριθῆναι χωρισθῆναι.

Ἀπολύειν, immunem reddere, immunitatem dare. Sic est I Macc. x. 29. ἀπολύω ὑμᾶς, καὶ ἀφήμι πάντας ἀπὸ τῶν φόρων etc. v. 43. ὀφείλοντες βασιλικά, ἀπολελύσθωσαν. Ap. Joseph. archæol. 12. 3. 3. est ἀπολύνεσθαι ἢ γερονσία, καὶ οἱ ἱερεῖς—ὧν ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς τελοῦσι, καὶ τοῦ στεφανίου φόρον. Polyb. 21. 9. et 22. 27. ἀπολύειν τῶν φόρων. Sic Inscript. Roset. lin. 30. ἀπέλυσε τῆς ἀργάβης. Sed lin. 16. 17. ἀπέλυσε τὸν κατάπλον, ut Polyb. 3. 88. τῆς στρατείας.

Ἀπομοίρα, h. e. μέρος, μέρος, Hesychio et Suida auctoribus, apud nullum scriptorem antiquum reperitur, sed Ezech. xlv. 20. apud Harpocrat. et Suid. in v. ἀπονομή, quod nomen Atticum per illud interpretantur. Joseph. archæol. 6. 14. 6. habet ἀπομοίρας τῶν λαφύρων, et Inscript. Roset. lin. 15. τὰς καθηκούσας ἀπομοίρας τοῖς θεοῖς ἀπὸ τε τῆς ἀμπελίτιδος γῆς καὶ τῶν παραδείσων. Alias significat partem militum a reliquis copiis selectam et aliquo delegatam, Détachement, ut in locis Agathiæ et Anonymi, quos Suidas attulit. Atque sic non minus sæpe Polybius usus est verbo ἀπομερίζειν, quam de iis, qui dividunt et partiuntur aliquid, quo ipso sensu apud Joseph. l. l. est τῆς λείας αὐτοῦς (all. αὐτοῖς) ἀπομερίζειν.

Ἀποπρατίζεσθαι, vendere, quod Tob. i. 7. legitur, quin recte huc relatum sit, profecto nemo dubitabit.

Ἀργαλίδιος pro ἀργαλέος, molestus, molestiam creans, extat in Chart. Borg. fragm. 1. 2. 3. et 4. 2. 7.

Ἀρχιφερεκίται, publicis lectionibus in synagogis præfecti, memorantur in Novell. 146. c. 1. et nomen habent inde, quod in פֶּרֶקִי, פֶּרֶקִי, i. e. in capitula distinxerunt, quæ legenda essent, auctore Bocharto in fine hierozoici, qui recte hoc nomen pouit in numero Semi-Hebræorum.

Ἀσβόλη, inquit Phrynichus, p. 44. μὴ λέγε, ἀλλὰ ἄσβολος. Recte. Cf. Ælius Dionys. ap. Eustath. ad Od. α. p. 1390. 54. Nam formam ἄσβόλη in nullo scriptore inveni, nisi in versione V. T. Thren. 4. 8. in Antiphane Comico ap. Clem. Alex. pædag. 3. 2. p. 218. B. in Alexandro Aphrodisiensi probl. 2. 73. et Eustathio ad Od. α. p. 1405. 18.

Ἀφεδρῶν καὶ λουτρῶν, βάρβαρα. Suid. in ἀφ' ἐδρῶν. Sed in v. ἀπόπατον et λυτρῶν dicit: ὁ ἀφεδρῶν καὶ λυτρῶν βάρβαρα. Habent hoc nomen Matth. xv. 17. Marc. vii. 19. et Florentinus in Geopon. 6. 2. 8. v. Croii obs. in N. T. c. 35. p. 272. inprimisque Fischer. de vitiis lexic. N. T. p. 698—700.

Ἀφηγείσθαι vix apud idoneos scriptores ita usurpatur, ut sit præesse, imperare, ducem esse. Atqui sic sæpe est in versione V. T. ut Exod. xi. 8. 2 Macc. xiv. 6. in Inscript. Roset. lin. 27. ἀφηγησάμενους τῶν ἀποστάντων. Cf. Steph. Thes. t. i. p. 1425. G.

Βαλάνισσα pro βαλανίς, videtur esse forma Macedonica. Cf. βασιλίσσα. Legitur in epigrammate ἀδεσπότης lxi. in Brunckii anal. t. iii.

Βασιλεία de corona regia vix reperitur apud aliquem alium scriptorem, præterquam in Inscript. Roset. ubi lin. 43. est χρυσᾶς βασιλείας. lin. 45. τοῦ περὶ τὰς βασι-

λείας τετραγώνον: et Diodor. Sic. 1. 47. ubi v. Wesseling. Alias dicitur βασιλειον, intellecto nomine στέμμα vel simili. At in feminino βασιλεία tale quid intelligi nequit. Nam si v. c. supplere velis nomen στεφάνη, tamen βασιλείος dicendum erat.

Βασιλισσα pro βασιλεία vel βασιλὶς, damnatur a Phrynicho p. 96. 112. Th. Mag. p. 144. Mœride, p. 96. Quorum grammaticorum editores, quibus etiam Fischerus in prima quidem animadversionum in Welleri gramm. Gr. edit. p. 139. se assentiri profitetur, etsi defendere vocabuli probitatem studuerunt, etsi illud apud Pollucem 8. 90. de regis sacrificuli uxore legitur, etsi denique Ælius Dionysius ap. Eustath. ad Od. α. p. 1425. 39. cujus verba Phavorinus in v. βασιλεὺς exscripsit; Atticam putabat formam βασιλίσσα: tamen persuadere mihi nondum potui, grammaticos falsa tradidisse, imo Macedonibus et Alexandrinis hoc nomen fere proprium factum esse existimo. Nam legitur illud quidem in Xenoph. Œcon. 9. 15. Verum ex hoc uno antiqui scriptoris Attici loco sententiam grammaticorum impugnare velle, profecto non minus temerarium et ridiculum foret, quam si quis ex uno Platonis loco, in quo ἀποκριθῆναι pro ἀποκρίνασθαι positum esse supra ostendimus, ἀποκριθῆναι Macedonicam formam esse negaret. Equidem laudarem, si quis apud Xenophontem repone-ret βασιλειαν, prorsus ut in Palæphat. 32. 10. ubi 2 codd. βασιλείαν exhibent. Similiter in oratione in Neæram, quæ inter Demosthenicas legitur, p. 1370. 16. pro βασιλίσσα rescribi poterat e cod. MS. βασιλίνα, qua forma Menander usus est ap. Eustath. l. l. p. 1425. 40. et ap. Suid. in v. παίσωμεν. Sed servari potest βασιλίσσα, salva grammaticorum veterum auctoritate. Nam, ut taceam, jam multos criticos antiquos de genuina istius orationis origine dubitasse, atque in causis dubitationis attulisse etiam hanc ipsam, quod τὰ τοιαῦτα τῶν ἀδοκίμων ὀνομάτων in ea reperirentur (v. Phrynich. p. 112.), agitur ibi non de regina aliqua, sed de uxore regis sacrificuli. Reliqui loci, in quibus extat βασιλίσσα, quos attulerunt Schwarz. in commentt. ling. Gr. N. F. p. 243. Georgius hierocrit. N. T. p. 112. alii-que, desumpti omnes sunt e scriptoribus temporum recentiorum, certe minus puræ dictionis auctoribus, quibus jam addam alios nonnullos, ut Antipatrum Tarsensem et Mnaseam apud Athen. 8. p. 346. D. Theopompum ibid. 13. p. 586. C. et p. 595. E. Philemonem ibid. p. 595. D. Plutarchum in Antonio c. 54. consolat. ad Apollon. T. vii. p. 343. apophth. regum T. viii. p. 101. de Is. et Osir. c. 13. Callimachum apud Schol. Theocrit. Idyll. 13. 25. Charitonem 5. 3. Eustath. ad Od. α. p. 1389. 41. Schol. Eurip. ad Hecub. 810. et Hippol. 128. Neque me movet, quod hoc vocabulum in multis titulis priscis ac numis reperitur. Vel enim non tantæ antiquitatis et auctoritatis sunt, ut colligi ex iis recte demonstrarique possit vocabuli probitas, vel, si essent, ad summum inde appareret, vetustum et obsoletum vocabulum fuisse, a quo abstinuissent scriptores, florentis ling. Gr. temporibus viventes, sed quod recentiori ætate receptum esset atque in vitæ communis sermonem illatum. Scilicet, ut de inscriptionibus saltem dicam, in quibus extat βασιλίσσα, omnes constat post Alexandri M. tempora factas. Sic titulus ap. Spon. miscell. erudit. antiquitatis p. 319. n. 6. quem Fischerus l. l. attulerat, exaratns fuit Herodis Attici temporibus, qui sub Antoninis claruit. Inscriptio Roset., ubi lin. 9. et 41. Arsinoe, et Monumentum Adulitanum, ubi apud Chishull. l. l. p. 76. iterum Arsinoe, et Berenice, βασιλίσσα dicuntur, sunt et Alexandrina et Ptolemæorum. Jam vetustum esse hoc nomen, manifestum est partim ex eo, quod uxor regis sacrificuli Athenis eo appellaretur, partim quia Diores eo usi esse reperiuntur. Sic in titulo Cyprio apud Chishull. l. l. p. 88. Cleopatra dicitur βασιλίσσα, et apud Theocrit. idyll. 15. 24. Arsinoe. Atqui Doricam dialectum et antiquissimam fuisse, et matrem Alex. dialecti, supra satis ostendimus. Recentiores autem Græcos insigniter delectatos fuisse vetustissimorum vocabulorum usu, et ipse supra monui §. 3. et Hemsterhus. ad Poll. 10. 68. et Pierson. ad Mær. p. 329. item Villosion seconde lettre sur l'Inscript. Gr. de Rosette, in Millini Mag. encyclop. No. 6. an xi. p. 203. qui etiam illud refert, quod in omnibus numismatibus Ægypti Græcis legitur litera initialis L, qua significetur Λυκάβαντος, quo ipso nomine sæ-

pissime Tzetzes in Chiliadibus usus est. Cf. infra v. γῆρος, δέλος, et alia. His omnibus accedit, quod Hesychius nomine βασιλίσσα, tanquam communis, h. e. Macedonicæ, linguæ vocabulo, explicat glossam τήνη, et Suidas atque Schol. Eurip. Hec. 484. glossam ἀνασσα, et quod illud idem nomen in versione V. T. Alex. sæpissime, et in libris N. T. plus semel invenitur, sed ne semel quidem βασιλὶς aut βασιλεία.

Βουνὺς pro λόφος, a Phrynicho p. 156. dicitur ἐν τῇ Συρακουσίᾳ ποιῆσαι frequentatum, et Philemoni, novæ comœdiæ poetæ, in usu fuisse. Rejicitur etiam ab Ælio Dionysio, apud Eustath. ad Il. λ. 710. p. 880. 29. atque inde apud Phavorin. in v. Κολώνη, ut barbarum et peregrinum, quod idem facit Eustath. ad Od. τ. p. 1854. 21. hac simul causa adjecta, quia sit Libycum s. Africanum, qua in re secutus est Herodoti 4. 199. auctoritatem, qui Cyrenæorum vocabulum esse tradit. Hinc quam facilis transitus fuerit in Ægyptum, atque adeo Alexaudriam, sponte patet cuicunque. (v. Casaub. ad Athen. p. 199. 52. s. T. ii. animadv. Schweighaus. p. 187. et Valek. ad Herod. 4. 158.) Sic apud Lycophr. 144. 872. 1227. 1338. legitur vocabulum Cyrenaicum ἀμναμοὶ pro ἀπόγονοι, et v. 749. Ἀμφίβαιοι, quod et ipsum Cyrenæorum erat pro Ποσειδῶν. v. Tzetz. ad Il. ll. Certe sæpe reperitur in Alex. versione, ut Gen. xxxi. 46. Exod. xvii. 9. Num. xxiii. 9. Deut. xxxiii. 15. Jos. v. 3. etc. et verbum βουνίζειν Ruth. ii. 14. 16. cum λόφος nunquam adhibitum sit. Sed apud Eustath. ad Il. λ. 710. alii dicunt, ὅτι βουνὸν Φιλήμων ἐν Νόθῳ ὡς σύνηθες τίθησιν, ἄλλοι δὲ ὡς ξενικὸν ἐπισκώπτει. Scilicet Philemon plus semel usus erat isto vocabulo, quod deinde ex ejus comœdiis in usum communem abiit. Quare nec alii scriptores eo abstinuerunt, ut Pausanias 2. 12. p. 138. ubi commutatur cum nomine λόφος. Strabo 6. p. 274. A. B. Polyb. 3. 83. 5. 22. Nicarchus in Brunckii analect. T. ii. p. 355. n. xxiii. Schol. Eurip. Orest. 402. Sic Alcæus Messenius in Brunck. anal. T. i. p. 488. n. viii. habet βουνοβατεῖν. Polyb. 2. 15. 5. 22. 9. 21. βουνώδης. Diod. Sic. 5. 40. βουνοειδής. Quin grammatici nomine βουνὸς, tanquam omnibus noto et communi, interpretantur alia, ut Etymol. M. p. 528. 5. nomen κολωνός. Et plerosque Græciæ moutes hodie βουνὰ vocari, ait Villosion. proleg. ad Hom. Il. p. 1.

Γῆρος, antiquissima forma pro γῆρας, ut κνέφος, οὔδος, ὕδος, δέρος, pro κνέφας, οὔδας, ὕδας, δέρας, (v. Eustath. ad Il. τ. p. 1237. 5. et ω. p. 1488. 20. ed. Basil. ad Il. ε. p. 600. 10. et ad Odys. γ. p. 1456. 22. ed. Rom. Etymol. M. p. 93. 8. p. 284. 32. p. 639. 3. Maittaire p. 143. et 344.) rursus, ut alia multa hujus generis, de quibus passim supra expositum est, videtur frequentata fuisse Macedonibus et Alexandrinis. Saltem Ps. xci. 14. omnes codices consentiunt in lectione γῆρει, atque hanc ipsam formam pro γῆρα exhibet Cod. Alex. Gen. xv. 15. et 1 Paral. xxix. 28. idemque et Cottonianus Gen. xxi. 7. et xxv. 8. plurimi denique et optimi codices Luc. i. 36. Eodem modo 3 Reg. xiv. 4. genitivus γήρους extat pro γῆρος, quam formam reperimus in cod. Alex. Ps. lxx. 9. γήρους habet Ed. Rom. sed Complut. et Ven. γῆρος.

Γλωσσόκομον de arcula s. vidulo bene dici negat Phrynichus p. 36. melius esse γλωττοκομῆιον. Pollux 10. 154. γλωττοκομῆιον a recentioribus scriptoribus dici auctor est pro ἀγγεῖον, et affert locum ex Apollodoro Carystio, in quo legitur quidem γλωττόκομον, sed legi haud dubie debet γλωττοκομῆιον, vel certe γλωττοκόμιον, probante etiam ad Phrynich. l. 1. Pauwio. Jam licet Hesych. in v. λακθιδὸν dicat, nomen γλωσσόκομον Atticum esse, tamen ut non solum vera præcepisse Phrynichum existimeim, verum etiam vocabulum γλωττόκομον referendum putem ad dialectum Maced. s. Alex., efficit, præter locos versionis Alex., in qua ter legitur, 2 Paral. xxiv. 8. 10. 11. usus aliorum recentiorum scriptorum, ut Longini 43. 9. Josephi archæol. 6. 1. 2. ubi §. 3. commutatur cum vocabulo ἄγγος, Poetæ incerti in Brunckii analect. T. iii. n. cccxlviii. ubi γλωσσόκομα sunt σοροί, Didymi in Geoponic. 4. 15. 9. ubi v. interpp. et Plutarchi, e quo Kypk. Obs. in N. Test. T. i. p. 394. locum attulit, quo ostenderet, hos loculos imprimis adhibitos fuisse ad recondendam pecuniam. De tali enim γλωσσόκομον usurpatur etiam Jo. xii. 6. Quo eodem pertinent verba Germani, patriarchæ Con-

stantinopolitani, in Villosioni anecd. Gr. T. ii. p. 73. γλωσσόκομον εἶρηται τὸ κιβώτιον, ὃ τι ἐπεκόμεζον βάλλοντες τὰ διδόμενα αὐτοῖς χάριν διατροφῆς τῶν πενήτων καὶ ἐνδυμενίας, ὅτι κατεῖχε τὰς γλώσσας· γλῶσσαι γὰρ ἐκαλοντο παρὰ τῶν παλαιῶν, τὰ παρ' ἡμῖν νομίσματα, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι γλώσσας τοῖς νομίσμασιν ἐνεχάραττον. Ceterum mea sententia eo firmatur, quod Hesychius nomen κάμψα (h. e. capsula) interpretatur nomine γλωσσόκομῆιον, pro quo tamen vel γλωσσόκομον vel γλωσσόκομιον reponendum arbitror propter hæc verba Helladii chrestom. in Meursii opp. T. vi. p. 306.: τὸ γλωσσόκομῆιον κυρίως μὲν ἐστὶ τὸ ἀγγεῖον, ὃ τὰς αὐλητικὰς ὑποδέχεται γλώσσας· οἱ δὲ νῦν καταχρώμενοι καὶ ἐπὶ τῶν ἑτέρα δεχομένων τιθέασιν τὴν λέξιν. καὶ τοῦτο μὲν ἀνεκτόν. οἱ δὲ προσδιαστρέφουσι καὶ τὸν τόνον καὶ τὸν χρόνον· δέον γὰρ προπερισπᾶν τὴν παραλήγουσαν μακρὰν, οὗτοι καὶ συστέλλουσι καὶ προπαροξύνουσιν.

Γράστις quin Alex. et recentioris dialecti fuerit, dubitare nos vetant hæc verba Eustathii ad Il. φ. p. 1301. 43. ed. Basil.: γράω τὸ ἐσθίω, ἐξ οὗ καὶ γράστις, ἣ ὑπὸ τῶν ζῶων χλωρὰ ἐσθιομένη.—Αἴλιος δὲ Διονύσιος ἐν τῷ λεξικῷ αὐτοῦ τῷ ῥητορικῷ, οὐκ ἐθέλει ὀνομάζεσθαι γράστιν ὀλως. φησὶ γὰρ, κράστιν Ἀττικοὶ τὴν πᾶσαν, γράστιν δὲ οὐδένες. Similiter ad Il. ε. p. 490. 29. ed. Basil.: ἡ τοῖς ἀλόγοις φίλη γράστις, ἣν καὶ κράστιν γράφουσιν οἱ παλαιοί, φάμενοι τὸν ἡμίξηρον χόρτον οὕτω καλεῖσθαι. ὅθεν καὶ ῥῆμα τὸ κραστιζεσθαι. Cf. Etymol. M. p. 535. 23. Neque admodum differunt hæc Hesychii: κράστιν Ἀττικοί. διὰ τοῦ γ οἱ νῦν γράστιν φασίν· ἐστὶ δὲ ὁ χλωρὸς χόρτος. Apud Mæridem p. 211. scribitur κράτις et γράτις, et Piersonus hanc scripturam tuetur. At sive cum Casaub. ad Pers. 5. 77. nomen Gr. e Syriaco טַרְטַל vel טַרְטַל derives, sive cum Heinsio (ad Hesych.) nostrum Gras compares, utrobique habes σ. Est igitur eadem nominum γράστις et κράστις, quæ vocabulorum γναφεὺς et κναφεὺς, ratio, de quibus §. 10. pauca monui. Legitur autem γράστις et γραστιζειν et γραστισμός non raro in recentioribus. v. Apsyrt. in Geopon. 16. 1. 11. et quæ ibi interpp. Notabile est, quod Hesychius vocabulo γράστις, tanquam sua ætate omnibus noto, utitur ad explicandam glossam γοιταί.

Γρηγορῶ, γρηγορεῖ, inquit Phrynich. p. 46. οὐ δεῖ, ἀλλ' ἐγρήγορα λέγειν, καὶ ἐγρήγορεν. Sic Eustath. ad Od. v. p. 1880. 26.: Ὅμηρος μὲν τετρασυλλάβως οἶδεν, ἐγρηγορῶ· οἱ δὲ ὕστερον, καὶ γρηγορῶ τρισυλλάβως, ὅπερ οὐ φιλεῖται τοῖς ῥητορσιν. Cetera, quæ dici de verbo γρηγορεῖν poterant, jam præcepisse video Fischerum de vitiiis lexicor. N. T. p. 677. sq. et animadv. ad Weller. Spec. iii. P. i. p. 65. Addo, formam γρηγορεῖν reperiri etiam apud Achill. Tat. erot. 4. 17.

Γυρος de ambitu et orbe dici posse negat Phrynichus p. 184. et Menandrum ait hoc vocabuli usu inquinasse comœdiarum suarum pulcherrimam. Etiam in versione Alex. sic legitur, ut Job. xxii. 14. Sirac. xxiv. 5.

Δειγματισμός, quod in titulo Roset. lin. 30. ita legitur, ut fere idem sit quod παράδειγμα, h. e. exemplar, ad quod fabricanda fuerant ὀθόνια, sive, ut Ameilhonius p. 66. sq. exponit, étalon, fortasse non immerito huc refertur.

Δέλος pro δέλεαρ, mihi quidem videtur, ut βασιλίσσα et γῆρος, antiquissima vocabuli forma esse, recepta deinde in dialectum Maced. s. Alex., sed sero demum a scriptoribus usurpata. Non repugnant sententiæ meæ quæ Eustath. ad Il. β. p. 235. 6. scripsit, repetita in v. μῆχος a Phavorino: ὥσπερ ἡδονὴ ἡδος Αἰολικῶς, οὕτω καὶ μηχανὴ μῆχος. τὸ δ' αὐτὸ καὶ μῆχαρ, κατὰ τὸ δέλος δέλεαρ. E recentioribus verum vidit Lennepius in Etymol. ling. Gr. T. i. p. 227. “Quemadmodum, inquit, a δάλω, δάλος, a δδλω, δδλος, sic a δέλω est δέλος, et inde δέλεαρ.” Nullum vero nominis δέλος in scriptoribus vestigium inveni, nisi in Geoponicis, ut 20. 7. 4. et in multis capitulum ejusdem libri titulis.

Δημόσιος, cum pro δημίῳ, carnifice, dicitur, Salmasius ad Achill. Tat. p. 682. sq. Alex. dialecto adscribendum putabat. Aliter statuunt Dorvill. ad Charit. 1. 5. p. 236. ed. Lips. et Reiskius animadv. ad Dion. Chrysost. orat. 31. T. i. animadversionum ad Gr. auctores p. 110. Cf. p. 116. qui, “tam frequenter, (inquit,) invenitur δημόσιος pro δημίῳ, carnifice, ut nequeam cum illis facere, qui illud damnant, hoc probant. v. Dio Chrysost. p. 336. 2. p. 348. 16.” At cum Dio recentior scriptor sit, posterior saltem ejus locus videtur Reiskio

adversari. Dicitur enim ibi nefas fuisse Rhodi legibus, τὸν δημόσιον τὴν πόλιν εἰσελθεῖν, prorsus ut Romæ intra urbem carnifici domicilium negabatur (v. Cic. pro Rabir. 5.), quod de δημοκοίνῳ etiam Pollux 9. 10. tradidit. v. Wesseling. ad Diod. Sic. 13. 102. Scilicet quamquam δημός olim non differebat ab eo, qui postea δημόσιος dictus est, id quod docemur per hæc Eustathii ad Hom. Od. γ. p. 1458. 10.: ὅτι ἀντιδιέσταλται τὸ ἴδιον τῷ δημίῳ πράγματι, καθὰ δηλοῖ τὸ (v. 82.), πρὴξίς δ' ἢ δ' ἰδίῃ, οὐ δημός. ἐξ ὧν οἱ μεθ' "Ομηρον τὸ ἰδιωτικόν φασι καὶ τὸ δημόσιον." "Ορα δὲ ὡς λέξις χρηστὴ ἐπ' ἀγαθῷ παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὕστερον εἰς ἑτεροίαν σημασίαν μετέπεσε. κολαστὴς γὰρ ὁ δημός παρὰ τοῖς μεθ' "Ομηρον. Cf. ad θ. p. 1595. 17. et Ernest. ad Od. γ. 82. et δ. 312. quanquam item libenter largior Dordvillio, sive δημόσιος sive δημός dicatur, semper vocabulum δούλος intelligi: tamen hoc videtur usus loquendi effecisse, ut omnes ministri seu servi publici, qui quæstionibus et suppliciis adesse solerent, δημόσιοι dicerentur, sed ille speciatim, qui carnifex a Latinis vocatur, δημός. Atque sic δημόσιος est apud Aristoph. Lysistr. 437. ubi Bisetus: δημοσίους λέγουσι, ὡς φησὶ Σουίδας, τοὺς τῆς πόλεως δούλους. τοιοῦτοι οἱ ὑπηρέται, καὶ τοῦζοται, καὶ Σκύθαι. Sequentibus autem ætati-bus, cum mutari et corrumpi cœpisset lingua Gr., sensim arbitror hoc discrimen neglectum fuisse. Quotiescunque igitur δημόσιος de carnifice dicitur, ut apud Plutarch. in Phocione, c. 36. minus purum hoc et accuratum atque adeo mutationi linguæ per Macedonas et Alexandrinos factæ tribuendum existimo, etsi difficillimum esse videam, in quolibet loco, ubi recentiorum istum vocabuli usum deprehendimus, certo definire, utrum ille scriptori debeatur ipsi, an librariorum inscitia, qui fortasse δημός putarint esse compendium scripturæ pro δημόσιος, an denique grammaticis, qui nomen sua ætate usitatius adhibuerint ad explicandum antiquum et minus jam usitatum. Sic Th. Mag. p. 207. ubi affert aliquem Æschini oratoris locum (p. 296. ed. Reisk.), in eo non δημός sed δημόσιος exhibet, ut Codex Meadianus, haud dubie e glossmate. Contra apud Diod. Sic. 13. 102. libri editi habent ὑπὸ τῶν δημοσίων ἐπὶ τὸν θάνατον ἀγεσθαι, sed codex Venetus ὑπὸ τῶν δημίῳ, quod potest grammatici paulo doctioris et elegantioris interpretamentum videri, qui indicare voluerit, etiam ita scribere potuisse Diodorum, qui sane vocabulo του δημίῳ usus est 14. 107. Itaque res omnis judicari debet ex ætate scriptorum, neque adeo ullo modo in Æschine v. c. e Thoma δημόσιος reponi pro δημός. ὁ τὰς τῶν ἀνθρώπων εὐημερίας κολούων δημόσιος—ὅτι δὲ δημόσιος εἶη δημός, Theophrast. epist. 39. p. 873. T. viii. opp. Meursii.

Διάζεσθαι huc referendum esse docent verba Pollucis 7. 32. 33.: στήσαι τὸν στήμονα ἢ τὰ στημόνια, καὶ προφορεῖσθαι· οὕτω γὰρ ἔλεγον οἱ Ἀττικοὶ τὸ νῦν διάζεσθαι· καὶ τὸ διάζεσθαι δὲ ἐστὶν ἐν αὐτῇ τῇ λέξει παραλαμβάνον, "Ο δ' ἐξυφαίνειθ' ἰστοὺς, ὁ δὲ διάζεται. καὶ πον παρὰ Νικοφῶντι ἐν Πανδώρα—ubi equidem probaverim H. Stephani conjecturam, ἐν κοινῇ λέξει, vel legerim ἐν ταύτῃ τῇ λέξει. Nam prior locus est proverbium, qualia non esse puri sermonis exempla habenda satis constat; et Nicophon, cum comicus poeta fuerit, potuit plebeium aliquem eo verbo utentem inducere. A verbo προφορεῖσθαι distinguit Schol. Aristoph. Av. 4. et ex eo Suidas: προφορεῖσθαι λέγεται, τὸ παραφέρειν τὸν στήμονα τοῖς διαζομένοις. Hesychius autem verbo διάζεσθαι ad explicanda verba Attica utitur, ut ἄτρεσθαι· διάζεσθαι στήμονα. it. διήντετο (nisi legendum est διήντετο)· διάζετο ἰστών. Sic fere legitur in cod. Alex. Judic. xvi. 14. ἐδιάσατο τοὺς ἐπὶ τὰ βοστρύχους, et v. 13. in Cod. Oxon. διάση pro ὑφάνης. Sed Ps. ii. 6. Aquila et alius interpretes scripsisse fertur ἐδιάσαμην βασιλέα μου, cum Symmachus habeat ἔχρισα. Nomen διασμα, quod Etymol. M. p. 270. 18. explicat verbis ἢ πρώτη τοῦ ἱματίου ἐργασία, extat Judic. xvi. 13. 14. et in loco Callimachi apud Etymol. l. l. Add. Suid. qui in v. ἄσμα de hoc nomine dicit: σημαίνει δὲ καὶ τὸ διασμα. καὶ Σώφρων. καὶ ἄτρεσθαι, ὁ ἡμεῖς διάζεσθαι μεταβολῇ τῶν δύο σο εἰς τὸ 2. Cf. Steph. Ind. Thes. et Valckenaer. ad Theocrit. Adoniaz. p. 205. sq.

Διακόνισσα pro διακόνῃς. v. βασίλισσα. Forma illa sæpissime reperitur in libris recentiorum, ut apud Epiphan. hæres. 79. in Concilio canonibus Gr. ac Lat., ut Nicæni canone 19. in Latinis patribus eccles. v. Casp. Ziegler de diaconis et diaconissis veteris ecclesiæ, Viteb.

1678. 4. inprimis c. 19.

Διάκων pro διάκονος est in Charta Borg. 7. 16-18. et 9. 23. Cf. Schow. p. 51. et 56. et præfat. p. xxxix. ubi ostendit, eandem illam formam ubique deprehendi in MSS. Liturgico-Copticis episcopi Tukii, in bibl. Col. legii de propag. fide asservatis.

Διαρτῆσαι pro ἐξαπατησαι Menandrum dixisse testatur Suidas et Phavorinus. Atque ista notio videtur verbo a Macedonibus et Alexandrinis tributa fuisse. Unde Num. xxiii. 19. e quo loco etiam Judith viii. 16. pro διατηθῆναι rescribendum est διαρτηθῆναι, legitur: οὐχ ὡς ἀνθρώπος ὁ θεὸς διαρτηθῆναι, pro quo Philo l. i. de vita Mosis T. ii. opp. p. 125. ubi hunc locum laudat, exhibet διαψευσθῆναι. Etiam Dionysius Halic. plus semel sic utitur verbo διαρτᾶσθαι, ut archæol. Rom. 1. p. 31. 24. p. 73. 45.

Διαυλωνία, inquit Croius Obs. in N. T. c. 33. p. 257. est vox Alexandrina. Eustathius certe ad Od. χ. p. 1917. 31. scripsit hæc: οἱ αὐλῶνες. ὅθεν τὰ διαυλωνίζοντα πνεύματα· καὶ διαυλωνία, τοπικὴ στενότης, καθ' ἣν ὄρνυες ἢ ἀπλῶς ἄγριοι ὄρνιθες ἀγρεύονται. ἐθνικὴ δὲ λέξις αὕτη γνώριμος τοῖς περὶ Σινώπην ἀνωτέρω οἰκοῦσι πρὸς βορρᾶν. Et ad Od. δ. p. 1483. 47. διαυλωνίζειν φάμεν χωρίον τὸ δεχόμενον ἐξ ἑκατέρου πνεύματος. quæ sunt ex Athenæi 5. p. 189. B. desumta, et quæ saltem Naukratitibus hoc verbum in usu fuisse docent. Legitur autem διαυλωνίζειν in Aristot. de respirat. c. 16.

Διαφωνεῖν, quod alias significat dissonare, discrepare, ut in Plat. Cratyl. T. i. opp. p. 394. C. ταῖς συλλαβαῖς καὶ τοῖς γράμμασι διαφωνοῦντα, in dialecto Alex. significare cœpit perire, deesse, desiderari, ut 1 Reg. xxx. 19. καὶ οὐ διεφώνησεν αὐτοῖς (nr. τι s. οὐδέν). Num. xxxi. 49. οὐ διαπεφώνηκεν ἀπ' αὐτῶν οὐδὲ εἰς. Suidas: διαπεφώνηκεν· ἀντὶ τοῦ ἐσχάτην καὶ τελευταίαν φωνὴν ἀφῆκε, τουτέστιν, ἀπέθανεν. Ezech. xxxvii. 11. ἀπόλωλεν ἡ ἐλπίς ἡμῶν, διαπεφωνήκαμεν. Hesych.: διαπεφωνήκαμεν· ἀπωλόμεθα. Cf. Bochart. hieroz. P. ii. p. 646. Scilicet metaphora petita est a sono, qui quando per plura loca huc illuc pervasit, tandem audiri desinit.

Δύσριγος, quando de alsioso et frigoris impatiente dicitur, adulterinum vocabulum vocat Phrynichus p. 184. quo Menander usus sit. Nimirum puræ Græcitatibus ita usurpatum fuisse, quod quidem inde puto posse colligi, quoniam ab Aristophane, qui alias fuit Ἀττικώτατος, illud eo sensu adhibitum fuisse Pollux 4. 186. auctor est: τοὺς αἰεὶ ῥιγοῦντας οἱ παλαιοὶ ῥιγοσβίους ἔλεγον, οὓς οἱ νῦν δυσρίγους. Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Βαβυλωνίῳ δύσριγος εἶρηκε. Neque enim semper et simpliciter Aristophanes potest puri Atticismi testis advocari. v. Jo. Aug. Ernesti pr. de vestigiis ling. Hebr. in ling. Gr. (Lips. 1753. 4.) p. 11. sq. Postea vero præter Aristotelem hist. anim. 8. 25. 9. 3. et 46. de generat. anim. 2. 8. problem. 1. 29. et 8. 10. etiam alii minus puri scriptores eodem modo locuti sunt, ut Apollonius Alexandrinus de syntaxi p. 188. 27. ed. Sylburg. Fref. 1590. 4.

Ἐκθεμα βάρβαρον. σὺ δὲ λέγε πρόγραμμα. Phrynich. p. 104. πρόγραμμα λέγε. τὸ δὲ ἐκθεμα, ἄχρηστον. Th. Mag. p. 739. Sane ἐκθεμα in scriptoribus idoneis an legatur, valde dubito. Equidem reperi tantum in versione Alex. ut Esth. viii. 17. ubi synonymum est πρόσταγμα, et Ezech. xvi. 24. ubi Polychronius interpretatur οἶον τὸ προαγώνιον, ἐνθα τὰς πόρνας τρέφειν εἰώθει. v. Biel. nov. thes. philolog. Adde quod Hesychius eo utitur ad explicandum nomen προγράμματα.

Ἐκμάσθαι pro ὁμόρξασθαι et ἀπομόρξασθαι dici vetant Th. Mag. p. 649. et Mæris p. 291. Recte, opinor. Nam præter Epist. Jerem. xiii. ἐκμάσσονται, et v. 24. ἐκμάξη, et Sirac. xii. 11. ἐκμεμαχῶς, nullus, qui huic verbo abstergendi notionem subjecerit, auctor mihi innotuit, nisi Aristoteles hist. anim. 9. 40. ubi legitur ἐκμάττονται.

Ἐκτρώσαι et ἐκτρωμα pro ἐξαμβλῶσαι et ἀμβλωμα sive ἐξαμβλωμα sive ἀμβλωθοῖδιον eleganter dici negant Phrynichus p. 88. et 128. Th. Mag. p. 318. sq. et Phavoriu. in v. ἐκτρώσαι. Haud dubie recte. Nam quæ interpretes grammaticorum attulerunt istorum verborum exempla, ea ex Atticis et antiquis scriptoribus desumta non sunt, sed vel ex Ionicis, quare Fischerus de vitiiis lexic. N. T. p. 701. sq. Macedonas et Alexandrinos verbum ἐκτρώσκειν ex Ionica dialecto revocatum frequentasse dicit, (Cf. infra τελίσκειν) vel ex iis, qui post Alexandri

M. tempora vixerunt, ut Diodoro Sic. 3. 64. 4. 2. aliisque. Sic Apollonius de syntaxi p. 249. 15. p. 275. 8. habet participium ἐκτρώσασα, Symmachus Job. xxi. 10. ἐξέτρωσε, interpretes Alex. Num. xii. 12. Job. iii. 16. ἐκτρώμα, quod ipsum legitur 1 Corinth. xv. 8.

Ἐμπιστεύειν et Ἐμπιστεύεσθαι a nullo quidem grammatico rejicitur. Sed cum in nullo scriptore antiquo reperiatur, contra vero, præter versionem Alex., ut 2 Paral. xx. 20. ἐμπιστεύσατε ἐν κυρίῳ θεῷ ἡμῶν, καὶ ἐμπιστευθήσεσθε, Sirac. i. 15. 2 Maccab. x. 13. legatur apud scriptores Ægyptios, ut Ptolemæum in libello qui καρπὸς inscribitur p. 220. ἐμπιστευθήσεται ὁ κύριος τῷ ὑποχειρίῳ ἐκείνῳ, et Clement. Alexandr. protrept. p. 38. B. aliosque recentiores, ut Alexandrum Aphrodis. probl. 2. 63. init. Æsop. fab. 181. Galenum (v. Steph. Thes. infra) vix dubitandum puto, quin sit ad Alex. dialectum referendum.

Ἐνδομενία vel ἐνδυμενία, Phrynichus p. 148. ἐνδυμενία ἀμθῶς δέον διτῶς λέγειν, ὡς Εὐπολὶς Κόλαξι, σκευὴ τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπιπλα. E quibus verbis cum appareat non solum vestitum, sed omnem supellectilem intelligi, Pauw scribi jubet ἐνδομενία. Pollux 10. 12. τὴν τοιαύτην κατασκευὴν, ἐνδομενίαν οἱ πολλοὶ καλοῦσιν· ἐγὼ δὲ οὐκ ἐπαίνῳ τοῦνομα. Deinceps addit, reperiri hoc nomen ἐν Ὀλυμπιάδος ἀπογραφῇ, per quam Olympiadem cum Hemsterhusio intelligo Alexandri M. matrem, ita ut origo vocabuli Macedonica satis sit manifesta. Sicut autem apud Pollucem alii legunt ἐνδομένειαν, Hemsterhusius vero cum reliquis interpretibus ἐνδομενίαν præfert: ita Suidas habet ἐνδυμενία, quod haud dubie conflatum est ex duplici lectione ἐνδομενία et ἐνδυμενία, quarum hæc quidem est frequentior, ita ut dubium sit, utrum probari debeat Hemsterhusii, qui Macedonas δόμενον pro δόμος dixisse conjectat, ut intelligatur supellex, quæ scilicet est ἐν δόμῳ, aut Guieti ad Hesychium conjectura, qui derivat ἀπὸ τοῦ ἔνδον μένειν, an a verbo ἐνδυμι, vel nomine ἐνδυμα descendere putandum sit, quando vestitum significat, sed ἀπὸ τοῦ ἐν δόμῳ εἶναι, quando omnis generis supellectilem. Pro eorum ratione, qui ab ἐνδυμα deducunt, pugnant ii loci, in quibus ἐνδυμενία scribitur, et de vestitu dicitur, ut Polyb. 5. 81. Germani (v. supra in v. γλωσσόκομον) et Irenes Augustæ in Typico c. 28. Sed Hemsterhusii suspicio confirmari videtur loco Polyb. 4. 72. τὴν ἐνδυμενίαν (quem locum afferens Suidas dedit ἐνδυομενίαν) ἀπασαν ἐκ τῶν οἰκίῳν δέηρπασαν, item analogia nominis σκευός, quod et aliam supellectilem et vestimenta significat, Guieti autem opinio nomine ἐνδουχία, quod apud Polyb. 18. 18. de supellectile legitur. Est enim ab ἔνδον et ἔχειν.

Ἐντομίδες de incisionibus in luctu fieri solitis, quæ notio huic vocabulo subjecta est Levit. xix. 28. xxi. 5. Jerem. xvi. 6. Alexandrinum vocatur a Croio obs. in N. T. c. 33. p. 258. et Hodio l. l. 2. 4. p. 121. Neque habeo quod huic iudicio opponam. Nunquam enim ἐντομίδες hoc sensu dicuntur in Gr. scriptoribus, quippe qui pro eo vocabulo utebantur nomine ἀμυχάλ. v. Plutarch. in Solone c. 21. et de sera numinis vind. c. 22. T. x. opp. ed. Hutten. p. 269. v. interpp. Hesych.

Ἐνωτίζεσθαι pro ἀκούειν sive ἐν τοῖς ὠρίοις δέχεσθαι (v. Hesych. in v. ἐνωτίζου) putarunt nonnulli viri docti, ut Reinesius epist. ad Vorst. p. 39., ex Hebr. verbo וְנִתְּנָה effictum fuisse. Atque ego olim ipse in eadem sententia fueram. Sed Vorstius de Hebraïsmis N. T. 1. 3. p. 10. sqq. satis docuisse videtur, verbum istud non a Gr. interpretibus demum fabricatum, sed jam antea in vulgari sermone usitatum fuisse. Cui eidem sententiæ ad stipulatur Fischerus de vitiis lexic. N. T. p. 693. sq. Alexandrinum autem verbum esse apparet ex crebro ejus usu in versione Alex., ut Gen. iv. 23. Job. xxxii. 11. xxxiii. 31. Jes. xlv. 8. Sapient. vi. 2. Sirac. xxx. 18. etc. et in N. T. Act. ii. 14. atque apud alios recentiorum temporum scriptores, ut Theodosium Zygomalas, Jos. Genesium, Greg. Nazianzenum (v. Vorst. l. l.) Cinnamum et Zonaram. v. Fischer. l. l. ἐνωτίζασθαι habet Theophylactus epist. 24. p. 840. T. viii. opp. Meursii et in prima earum, quas Lamius primus in Cod. Medic. addidit, p. 940.

Ἐξολοθρεύειν, inquit Krebsius in lexico N. T. in h. v. "est vox mere Alexandrina:" quam notam Spohnius omittere in nova lexicis illius editione non debebat. Quamquam enim a nullo grammatico illud damnatum vidi, tamen reprobandum censeo, partim ob formam, cum

saltem ἐξολοθρεύειν dicendum esset, quod tamen in Cod. Alex. sæpissime reperitur, partim ob notionem, cum non tantum pro ὀλλύναι ponatur, ut 4 Reg. xxiii. 14., sed etiam pro ἐξελαύνειν, ut Gen. xvii. 14. ἐξολοθρευθήσεται ἐκ τοῦ γένους αὐτῆς. Exod. xii. 15. ἐξολοθρευθήσεται ἐξ Ἰσραήλ. Lev. xvii. 4. ἐξολοθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ. Num. ix. 13. partim quia nusquam sæpius quam in versione Alex. legitur, cujus paucissimos locos attuli, item in libris apocryphis, ut Sapient. xii. 8. 1 Maccab. ii. 40. etc. et in N. T. ut Act. iii. 23. Nam Kypkios T. ii. obs. in N. T. p. 27. attulit quidem locos ex Josepho et e Testamento duodecim patriarcharum. At vero tales quam parum valere possint ad probandum, cuivis facile patet. Quo eodem loco habendus est Schol. Aristoph. Plut. 443. qui habet ἐξολοθρευτικώτερον. Poterat saltem Philonem laudare, l. 2. de legum allegor. T. i. opp. p. 73. 2. ubi est ὀλοθρεύειν, ut apud Schol. Eurip. Hippol. 535. Sic Suidas: ὀλέσκει· ὀλοθρεύει. Etymol. M. p. 622. 37. ὀλλύνειν, ὅ ἐστιν ὀλοθρεύειν. Sed nec ὀλοθρεύειν probaverim, cum apud nullum scriptorem idoneum unquam reperiatur, sæpe vero in versione Alex., ut Exod. xii. 23. Num. iv. 18. etc. it. Hebr. xi. 28.

Ἐξυπνισθῆναι οὐ χρὴ λέγειν, ἀλλὰ ἀφυπνισθῆναι, Phrynich. p. 96. ἀφυπνίζω, καὶ διυπνίζω, οὐκ ἐξυπνίζω, Th. Mag. p. 134. Et recte sic statuere videntur grammatici, cum ἐξυπνίζειν tantum legatur in versione Alex., ut 3 Reg. iii. 15. Job. xiv. 12. et in libris N. T. Jo. xi. 11.

Ἐρεύγεσθαι et ἐξερεύγεσθαι, quando pro λαλεῖν et similibus verbis ponuntur, nemo negaverit Attica non esse, sed Alex. dialecto tribuenda. Sic Ps. xviii. 2. ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἐρεύγεται ῥῆμα. cxviii. 171. ἐξερεύξαντο τὰ χεῖλη μου ὕμνον. cxlvi. 7. μνήμην ἐξερευνῶνται. Matth. xiii. 35. ἐρεῦξομαι κεκρυμμένα. Etiam de leonibus rugientibus legitur, ut Hos. xi. 10. 1 Macc. iii. 4.

Εὐδοκεῖν Salmasius de hellenistica p. 119. Macedonicum putat, Croius obs. in N. T. c. 34. p. 264. Siculum, aut Arcadicum, aut Alexandrinum, nequaquam vero Atticum. Uterque haud dubie rectius Hieronymo, qui ad Ephes. i. 5. T. ix. opp. p. 163. C. "verbum εὐδοκίαν, inquit,—apud Græcos compositum est ex duobus integris, ἀπὸ τοῦ εὖ καὶ τοῦ δοκεῖν.—Hunc autem sermonem de Hebr. וְנִתְּנָה lxx. interpretes transtulerunt, rebus novis nova verba fingentes." Legitur enim apud Diod. Sic. 4. 22. εὐδοκήσας τῇ συνθήκῃ, acquiescens. 11. 47. ὥστε πάσας τὰς πόλεις εὐδοκήσας. 17. 47. εὐδοκήσας τῷ ξένῳ. Item apud Polybium sæpissime, neque tantum cum dativo rei, sed etiam cum præpositione ἐν (v. Schweighauseri lexicon Polyb.), quam structuram Croius p. 265. phrasin Hebræam judicat. Denique in versione Alex. et N. T., ubi inprimis nova videtur constructio cum accusativo rei, ut Lev. xxvi. 41. εὐδοκήσουσι τὰς ἀμαρτίας. Ps. l. 19. εὐδοκήσεις θυσίαν. lxxviii. 1. εὐδοκήσας τὴν γῆν. Hebr. x. 8. ὀλοκαυτώματα οὐκ εὐδοκήσας, in quibus et similibus locis significat amare aliquid, voluptatem ex aliqua re capere, velle aliquid. Cf. Fischer. de vitiis lexic. N. T. p. 328—332. Ego enim non nisi pauca monere potui.

Εὐκαιρεῖν οἷσις εἶρηκε τῶν παλαιῶν, Ἕλληνες δέ. Mæris p. 145. εὐκαιρεῖν οὐ λεπτέον, ἀλλ' εὐ σχολῆς ἔχειν. Phrynich. p. 50. σχολὴν ἄγω, καὶ ἐν σχολῆς ἔχω—το δὲ εὐκαιρεῖν πάντῃ ἀδόκιμον. Th. Mag. p. 829. sq. σχολή—ἦν οἱ πολλοὶ ἀκύρως καλοῦσιν εὐκαιρίαν· τὸ δὲ εὐκαιρεῖν, βάρβαρον· ἀντὶ δὲ τοῦ σχολὴν ἄγειν λέγουσιν Ἀττικοὶ σχολάζειν. Etymol. M. p. 740. 52. et Suid. in v. σχολή. Abstinerunt hoc verbo interpretes Alex., non item scriptores N. T., ubi legitur Marc. vi. 31. Act. xvii. 21. 1 Corinth. xvi. 12., neque Polybius 4. 60. 10. 20. 9. 4. etc. Plutarchus, Pbilo aliique recentiores. v. Hæschel. ad Phrynich. et Fischer. l. l. p. 695. sq.

Ἡμῖν, εἰ καὶ εὐρίσκεται παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, οὐκ ἐρεῖς, ἀλλ' ἦν ἐγώ. Phrynich. p. 60. Consentit grammaticus quidam in Hortis Adonidis, cujus hæc sunt verba: τὸ ἡμῖν ἐπὶ τοῦ ὑπῆρχον ἀπηγόρευται. λέγεται δὲ ἦν. χρώνται δὲ τινες τούτῳ τῶν νεωτέρων, οἷον· ἡμῖν ποτ' ἡμῖν τῶν σφριγάντων ἐν λόγοις. Item Mæris p. 172. ἦν, Ἀττικῶς· ἡμῖν, Ἑλληνικῶς. Et Schol. Platon. p. 36. ed. Ruhnken. ἦν ἀντὶ τοῦ ἡμῖν, Ἀττικῶς. Recte. Nam loci veterum, in quibus ἡμῖν reperitur, sunt vel corrupti, aut saltem dubii, ut Sophocl. Trachin. 24. ubi Aldus quidem et Steph. ediderunt ἡμῖν, sed Scholiastes diserte dicit: ἡμῖν, δασεῶς. Eurip. Helen. 937. quem versum Etymol. M.

p. 430. 15. ita affert: ἐγὼ δὲ προδότης οὐκ ἤμην τέκνον. Sed hodie in libris Euripidis legitur: ἐγὼ δὲ προδότης οὐκ ἄρ' ἦν φίλων. ubi non ego cum Piersono ad Mærid. l. l. reponendum putaverim ἤμην pro ἄρ' ἦν. Sophocl. Ajac. 688., ubi si Kusteri ad Suid. T. i. p. 66. correctionem, ἡμῖν pro ἤμην rescribentis, comprobaveris, Triclinii interpretamentis facile carebis. Vel sunt eorum scriptorum, qui orationi vellent ornatum quendam atque dignitatem verbis priscis eorumque formis raris conciliare, (v. Fischer. de vitiis lexic. N. T. p. 683.) raro quidem adhibitis. E quo numero sunt Xenophon Cyrop. 6. 1. 7., ubi formam ἤμην Ruhnkenius ad Memm. 1. 4. 19. Atticæ ἦν præfert, et Lysias p. 287. 4. Satis enim constat, hanc formam antiquissimis temporibus usitatam fuisse, cum dualis ἦσθην in Homeri atque Hesiodi carminibus inveniatur. v. Fischer. l. l. Cum vero formam ἤμην dico Alexandrinam, et communem, atque omnibus, etiam vulgo, notam fuisse, præter grammaticorum auctoritatem has habeo causas. Primo enim quam sæpissime extat in versione Alex., ut Nehem. ii. 15. Prov. viii. 30. Dan. viii. 2. Amos. vii. 14. et in N. T. ut Matth. xxv. 35. 36. 43. Marc. xiv. 49. etc. et in Cod. Alex. Act. xxvii. 37. ἡμεθα, quod ipsum Griesbachius et Matthæi pro ἡμεν ediderunt Matth. xxiii. 30. Sæpissime etiam apud alios scriptores recentiores, ut Arrianum (v. Heupel. ad Marc. xiv. 49.), Plutarch. in Convivio sept. sapient. c. 1. apophth. T. viii. opp. p. 86. 101. Lacon. apophth. ibid. p. 210. 216. de Alexandri M. s. virtut. s. fort. orat. i. c. 10. sæpius. de exilio c. 15. Apollon. de syntaxi p. 309. 31., ubi etiam est συνήμην. Antiphilum Byzantium in Brunckii anal. T. ii. p. 169. Automedontem ibid. p. 209. nr. viii. in quibusdam epigrammatibus ἀδεσπότοις ibid. T. iii. p. 232. nr. 387. p. 300. nr. 694. v. 1. et 5. p. 313. nr. 741. p. 316. nr. 752. p. 318. nr. ii. apud Achill. Tat. Erot. 5. 1. Æsop. fab. 207. Deinde grammatici forma ista utuntur ad explicandam formam Atticam, vel Homericeam, ut Schol. Aristoph. Plut. 77. τὸ ἡ ἀνευ τοῦ ν ἀντὶ τοῦ ἤμην. Suidas: ἡ—ἀντὶ τοῦ ἤμην. Et in v. βαυζων ἦν, ἀντὶ τοῦ ἤμην. Item: παρῆν παρήμην. ἐνικῶς κατ' Ἀττικοῦς. Hesych. ἡα' ἤμην. Cf. Phavorin. in v. ἐφάμην.

Θάμνα quid fuerit in plebis sermone, docet Anatolius, Jamblichi magister, in Geoponn. 6. 13. 2. ἡ ἐκ τούτων (nr. τῶν στεμφύλων) τρυξ, ἦν ἐπιχωρίως καλοῦσι θάμναν, οὐκ ἀηδὲς πόμα τοῖς ἀγροίοις γίνεται. Latine lora vocatur.

Θάτερος et θάτεροι a grammaticis multis damnantur, ut a Thoma Mag. p. 120. sq. ἄτερος, οὐ θάτερος βάρβαρον γάρ, εἰ καὶ Λυκόφρων, καὶ τινες ἄλλοι τοῦτο γράφουσιν. ὁ ἕτερος γὰρ ἐστὶ, καὶ κατὰ κράσιν ἄτερος οὐκ ἔχει οὖν χῶραν ἐνταῦθα τὸ θ, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων πτώσεων. ἐκεῖ γὰρ τὸ τοῦ ἄρθρου τ, εἰς θ τρέπεται.—ὡσαύτως καὶ ἐπὶ θηλυκῶν ἄτερα, οὐ θάτερα. Auctor libelli de barbarismo, a Valckenario post Ammonium editi p. 195. κατὰ συναλοιφήν (nr. γίνεται βαρβαρισμός), ὡς Μένανδρος λέγει, 'Ὁ θάτερος μὲν τοῖν δυοῖν Διοσκόροι· ἀντὶ τοῦ φάναι, ὁ ἕτερος. ἢ γὰρ τοιαύτη συναλοιφή γίνεται ἐπὶ οὐδετέρου ἄρθρου, ὅταν αὐτῷ ἐπιφέρηται ὄνομα ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενον· οἷον, τὸ ἕτερον, λέγω θάτερον· ἐπὶ ἀρσενικοῦ δὲ οὐδαμῶς. Eustath. ad Od. η. p. 1573. 60. ἰστέον δὲ ὡς κατὰ τοὺς παλαιούς οὐ μόνον ἕτερον καὶ ἔτερα, ἀλλὰ καὶ μετὰ τοῦ θήτα θάτερον καὶ θάτερα λέγεται τὸ τῶν οὐδετέρων πληθυντικὸν καὶ ἐνικόν. Χρύσιππος δὲ λέγων τὸν θάτερον τῶν Διοσκούρων, ἐσχάτως βαρβαρίζει, ὡς φησι Πανσανίας. Hi igitur omnes barbarismum in forma θάτερος etc. agnoscunt, sed Eustath. ad Od. α. p. 1385. 50. rectius forsā Dorismum. Nam postquam ostendit, Doricum pluralem articuli τοῖς esse a singulari τοῖς, qui tamen non esset usitatus, addidit hæc: καὶ δηλονότι ἐκ τοῦ θάτερος, ὅπερ ἴσόν ἐστι τῷ, ὁ ἄτερος, ἵνα ἦ, τὸ ἄτερος, ἡγουν ὁ εἰς, εἴτα συναλοιφῇ καὶ ἅμα τροπῇ τοῦ ψιλοῦ εἰς δασύ, θάτερος. λόγῳ δὲ τοιοῦτῳ καὶ θηλυκῇ εὐθεῖα, τῇ ἑτέρα ἡγουν ἡ μία. καὶ κατὰ συναλοιφήν καὶ ὁμοίαν τροπῇ, θάτερα ἢ ἑτέρα Δωρικῶς. In eadem sententia est Schol. Eurip. Hippol. 894. λέγεται καὶ θάτερος, ἀντὶ τοῦ ὁ ἄτερος· καὶ ἄτερος, ὁ ἕτερος, Δωριστί. Fere eadem habet Etymol. M. p. 443. 27., qui tamen lin. 33. θάτερος masculinum simpliciter rejicit, ut Herodianus in Philetaero p. 432. Jam etsi apud Lycophronem v. 590. lectio θάτερος potest incerta videri, quia in cod. Seldeu. scribitur ἄτερος, et quia v. 1048. ἄτερος est in omnibus libris: tamen cum θάτερος vel a Menandro, cujus orationem non posse puræ Græcitatē exemplum aut normam haberi, sæpe jam

vidimus, vel a Chrysippo, qui gente fuit Cilix, e cujus nationis lingua etiam plura in dialectum Alex. venisse jam supra declaravimus, usurpatum fuerit, cumque idem nominativus, θάτερος et θάτεροι, reperitur apud alios scriptores recentiores, ut Hermogenem de partit. sect. 12. p. 74. ed. Laurent. item Josephum archæol. 16. 4. 3. Clem. Alex. str. 1. p. 274. D. Berytium in Geopon. 14. 20. 2. Dionys. Halicarn. archæol. 1. p. 66. 29. aliosque ab interpretibus Thomæ l. l. nominatos, non video quid mihi opponi possit, formam illam nominativi primo ad Doricam, deinde ad Alexandrinam dialectum referenti. — ἄτερος ἄτερον ἀποψύχομεν Theophylact. epist. 22. p. 829. extr. T. viii. opp. Meursii.

Θερίστριον, h. e. ἱμάτιον θερινόν, quod etiam θέριστρον vocatur, a nemine grammaticorum veterum damnatum vidi, sed jure, ut videtur, illud suspectum est Valckenario ad Theocrit. Adonias. p. 368. C., qui ab Alexandrinis præsertim id usurpatum, et hinc ad Judæos Græcenses translatum fuisse statuit. Hieronymo quæstt. Hebr. in Gen. xxiv. 65. T. iii. opp. p. 140. G. theristrum est pallium quoddam, genus etiam nunc Arabici vestimenti, quo mulieres provinciæ illius velantur. Similia idem tradit ad Jes. iii. 21. T. V. opp. p. 19. E. Et valde pretiosa hæc pallia fuisse, docet Myrini locus in Brunckii analectt. T. ii. p. 107. nr. ii. τὰς κόκκου βαφθέντα καὶ ὑσγίνοις θέριστρα. Hæc forma, θέριστρον, extat etiam in versione Alex., Gen. xxiv. 65. xxxviii. 14. Cantic. v. 7. Jes. iii. 21. Sed θέριστριον habent Theocritus idyll. xv. 69. et Aristænetus epist. i. 27.

Ἰέρισσα pro Ἰέρεια, partim eodem modo formatum est, quo βασιλίσσα, partim non nisi apud recentiores scriptores legitur, qualis est v. c. Epiphanius hæres. 79.

Καλαμαία cum ab antiquioribus adjective positum fuerit, ut a Theocrito idyll. 10. 18., deinde substantive dixit vulgaris consuetudo pro καλάμη. Eustath. ad Iliad. τ. 222. καλεῖ τὴν καλάμην ὁ πολὺς ἀνθρώπος καλαμαίαν, ὡς καὶ ἡ σεληνή, σεληναία λέγεται. Cf. quæ idem ad Od. ξ. p. 1758. 55. de pluribus talibus exposuit, ut μέλισσα μελισσαία etc. Schol. Theocrit. ad idyll. i. 52. δι' ἀνθερίκων, ἀντὶ τοῦ διὰ καλάμης, ἣν οἱ κοινοὶ καλαμαίαν φασί.

Καμύνειν pro καταμύνειν Phrynichus p. 150. ait pessime dixisse Alexidem. Jam Alexidem quidem, utpote poetam, hac forma contracta recte uti potuisse, dudum ostendit Spanhem. ad Callimach. h. in Dian. 95. et eadem licentia Antiphanes usus est apud Athen. 10. p. 446. A. Sed in eo tamen vera præcepisse Phrynichum puto, quod barbariem esse judicavit, si quis in istius formæ usu poetæ ita imitaretur, ut eam etiam in oratione pedestri poneret, quod factum videmus ab Alexandrinis Judæis Jes. vi. 10. xxix. 10. xxxiii. 15. Thren. iii. 44., a Philone, cujus locum habet Alberti obss. philolog. in N. T. p. 97., a Matthæo xiii. 15., a Luca Act. xxviii. 27. et Hierocle Facet. 10. Nam primo forma illa fuit Dorica vel Æolica (v. Maittaire p. 334. sq.), qua boni scriptores extra poesin nunquam usi sunt. Certe Xenophon Cynæget. 5. 11. scripsit καταμύνειν. qualia exempla plura collegit Alberti l. l. Quin poetæ quoque, v. c. Hedyllus apud Athen. 8. p. 345. A. quanquam alias non omnino puritatis studiosus, formam contractam, quantum potuit, fugerunt. Deinde grammatici veteres, ut Hesych. Suid. Phavorinus, verbo καμύνειν, tanquam vulgari et omnibus noto, explicarunt verbum simplex. Unde etiam apud Xenoph. Cyrop. 8. 3. 12. pro μύων in Codice Altorfino extat καμύνων. Pauca præter hæc, quæ dudum scripseram, annotavit Fischer. de vitiis lexic. N. T. p. 679.

Κάρταλλος, corbis, vel cavea, i. q. κλωβός, vix usquam legitur nisi in versione Alex., ut Deut. xxvi. 2. 4. 4 Reg. x. 7. Sirac. xi. 30. v. omnino interpp. Hesychii in v. κάρταλον, et Biel.

Κατάνδρα, enumeratio viritum facta, series hominum, extat in Charta Borg. 1. 1.

Καταπορεύεσθαι pro κατέρχεσθαι, ex exilio redire in patriam, in Inscript. Roset. lin. 19. sq. sic legitur, ut synonymum sit hujus ipsius verbi κατέρχεσθαι, prorsus ut 2 Maccab. xi. 29. 30. Similiter apud Polyb. iv. 17. xxiii. 2. xxix. 8. et sæpius. v. Villosion seconde lettre sur l'Inscription Grecque de Rosette; in Milliui Magasin encyclopéd. No. 6. An xi. p. 199. et 200.

Καταχωρίζειν, transcribere, in album referre, enregistret. Esth. ii. 23. καταχωρίζαι (all. per glossema legunt καταγράφαι) eis μνημόσυνον. 1 Paral. xxvii. 24. οὐ κατεχωρίσθη ὁ ἀριθμὸς ἐν βιβλίῳ. 3 Macc. ii. 29. καταχωρίζαι

εις τὴν προσυνεσταλμένην αὐθεντίαν. ubi Grotius explicat: Relatos in matriculam—in album proprium referri, seorsim ab illis qui accensebantur. Strabo 1. p. 16. B. "Ὁμηρον καταχωρίσαι εἰς τὴν ποιήσιν, carminibus suis inseruisse. Ita et Casaubonus emendaverat vitiosum καταχωρήσαι, et exhibet Codex Vaticanus. Decretum civitatum Hermion. et Asin. in Gorii inscriptt. Donian. class. iv. Florent. 1731. fol. p. 137. lin. 23, 24. τοὺς δὲ νομογράφους καταχωρίσαι τοῦτο δόγμα. Pro quo lin. 27. 28. est ἀναγράφαι δόγμα. Hæc fere omnia debeo diligentiae Villosioni. v. ejus troisième lettre sur l'Inscription Grecque de Rosette; in Millini Mag. encyclop. No. 7. an xi. p. 318. sq. Nam etiam in Inscriptione ista sic legitur lin. 51.

Κάττα et κάττος. Evagrius 6. 24. αἰλουρον, ἣν κάτταν ἡ συνήθεια λέγει. Schol. Callimach. h. in Cer. 111. τὰν αἰλουρον· τὸν ἰδιωτικῶς λεγόμενον κάττον. Quæ cum conveniant cum Latinis catta et cattus s. catus, non huc retulisset, nisi vidisset dubitari posse, annon hæc relicta essent ex antiquissima Hellenum lingua. v. Serv. ad Virg. Æn. i. 423. et Donat. ad Terent. Andr. 5. 2. 14. Cf. infra σπῆλυγξ.

Κλίβανος, v. κρίβανος.

Κολιάνδρον quid sit, et cur recte huc referendum videatur, apparet ex his Schol. Aristoph. ad Equit. 673. verbis: κορίαννον, εἶδος βοτάνης, τὸ νῦν κολιάνδρον. Fluxit hoc haud dubie e dialecto Dorica, ut mox in v. κρίβανος patebit. Legitur autem κολιάνδρον in Geoponicis 12. 1. 2. et ex Apsyrtō ibid. 16. 4. 5. Simonem Sethi addidit Niclas.

Κονίειν sive κονίζειν, ubi simpliciter pro χρίειν dictum fuit, non tulit Gr. linguæ puritas. Schol. Theocrit. ad idyll. i. 27. κεκλυμένον, ἥγονν λελονμένον, κεχρισμένον, ὃ κεκορισμένον οἱ κοινοὶ φασιν. Deinde ad v. 30. ubi poeta κεκορισμένον dixit, adscripsit hæc: ἐνταῦθα τὸ κεκορισμένον ἴσως ἀντὶ τοῦ κεχρισμένου ἀπλῶς.

Κράββατος pro σκίμπος, uno fere ore improbandum judicatur a grammaticis, ut a Phrynico p. 20. Th. Mag. p. 799. Phavorino in v. λέχος, Eustathio ad Od. ψ. p. 1944. 19. etiam Polluce 10. 35. Cf. Schol. Aristoph. ad Nub. 253. Neque ego dubito, quin Salmasius de hellenist. p. 65. recte illud pro Macedonico habuerit. Quamquam enim, quod ego quidem sciam, non legitur in versione Alex., tamen præter Critonem et Rhinthonem, quos Pollux l. l. ejus auctores laudavit, scriptores tantum recentiores eo usi sunt. Et Kypkius quidem obs. in N. T. Vol. i. p. 154. unum modo locum ex Arriani dissertt. Epictet. attulit. Addo Scholiasten Euripidis, qui ad Hippol. 977. ter posuit hoc vocabulum, et libros N. T. in quibus plus semel legitur, ut Marc. ii. 9. qui locus cum Triphyllio, Ledrensi episcopo, laudandus pro concione esset, pro κράββατον dixisse narratur σκίμποδα. v. Sozomen. hist. eccl. 1. 11. Atque hoc idem in eodem Marci loco laudando fecisse deprehenditur Clemens Alex. pædag. 1. 2. p. 81. B. Unde vocabuli vilitas patere potest cuique. Alios auctores habet du Fresne in glossario med. et iuf. Græcitat. Præterea Hesychius nomine κράββατος interpretatur nomina κλίνη, et κλινίδιον, et σκίμπος, et χάλανδρος. Sic idem habet: λέκτρα· κραββάτια. Et Suidas: κλίνη (potius κλινίδιον)· τὸ κραββάτιον. it. σκίμπος· κράββατος. Ceterum Kuhnii ad Poll. l. l. nomen κράββατος ex Hebr. כְּרִבָּא derivat.

Κρίβανος dicendum est, auctoribus Th. Mag. p. 554. et Phrynico p. 76. non κλίβανος. Scilicet non plane rejici debet hæc altera forma, sed non Attica putari: id quod docemur per hæc Athenæi 3. p. 110. C. verba: οἶδα δὲ ὅτι Ἀττικοὶ μὲν διὰ τοῦ ρ στοιχείου λέγουσι καὶ κρίβανον καὶ κριβανίτην· Ἡρόδοτος δ' ἐν δευτέρῳ τῶν ἱστοριῶν (c. 92.) ἐφη, κλιβάνῳ διαφανεῖ. καὶ ὁ Σώφρων δὲ ἐφη, τίς σταιρίνας, ἡ κλιβανίτας, ἡμιάρτια πέσσει; Eadem forma vocabuli per λ, etiam a Sopatro adhibita legitur apud eundem Athenæum 14. p. 656. F. et a Strabone 16. p. 754. A. item Gen. xv. 17. Levit. ii. 4. xxvi. 26. et sæpius, et Matth. vi. 30. et κλιβανίτης ἄρτος apud Florentinum in Geopon. 2. 33. 5. 2. 47. 10. Alia recentiorum testimonia habet du Fresne l. l. Nimirum etiam hæc forma ad Alexandrinos migravit a Doriensibus: id quod partim ex Athenæi verbis supra positis intelligitur, partim manifestum est ex Etymol. M. p. 538. 19. οἱ Δωριεῖς κλιβανον λέγουσι. Quam vulgare autem hoc et omnibus notum fuerit, recte colligas inde, quod Hesychius nomine κλίβανος utitur ad nomina ληνός et

πυγείς interpretanda, et quod quatuor codices Diodori Siculi 2. 49. κλιβάνων pro κριβάνων exhibent.

Λαγῶς rejicitur a Phrynico p. 78. qui, λαγῶς, inquit, ὁ Ἀττικός, διὰ δὲ τοῦ Ο ὁ Ἴων. τὸ λαγῶς δὲ οὐκ ἔστιν. Jam quamquam hæc forma non improbari videtur ab Athenæo 9. p. 400. C. τὸ λαγῶν, (nr. apud Hom. Il. χ. 310.) εἰ μὲν ἔστιν Ἴωνικόν, πλεονάζει τὸ ω· εἰ δ' Ἀττικόν, τὸ ο. quæ verba paululum mutata repetit Eustath. ad Od. e. p. 1534. 19. et p. p. 1821. 23. et Phavorinus: tamen ego cum Phrynico facio. Nam λαγῶς in nullo scriptore idoneo reperitur, quamquam illud per librariorum incitiam in duo Xenophontis locos irrepsisse in Lexico Xenoph. docui, sæpe vero iu recentioribus ac minus pura Græcitate usis, ut Callimacho h. in Dian. 95. et 155. et epigr. 33. 1. Antiphilo in Brunckii anal. T. ii. p. 175. nr. xxiii. Isidoro Ægeata ibid. p. 473. nr. i. v. 3. et 6. iu ἀδεσπίοις epigrammatibus multis, ut T. iii. p. 144. nr. xi. p. 239. nr. ccccxvii. p. 288. nr. DCXLVII. Plutarcho Lacon. apophth. T. viii. ed. Hutten. p. 200. 228. Hermete apud Stobæum eclog. phys. c. 52. p. 1074. Schol. Nicandr. ad theriaca p. 22. 33. et ad alexipharmaca p. 54. 64. 69. Didymo in Geopon. xiii. 14. 9. Liceat hic obiter notare Leonidæ Tarentini in Brunckii anal. T. i. inconstantiam. Nam p. 223. nr. xii. dixit λαγωβόλον, p. 224. nr. xvii. λαγόθηρα, et p. 228. nr. xxxi. τὰ λαγωβόλα: quæ varietas fortassis metri necessitati tribuenda videatur. In versione Alex. extat λαγῶς, et quidem in cod. Alex., Ps. ciii. 18. Atque hanc veram esse Judæorum Alexandrinorum versionem, diserte docuit Hieronymus in epistola ad Suniam et Fretelam, T. iii. opp. p. 61. H. Omnino de hujus nominis scriptura v. Oudendorp. ad Th. Mag. p. 564. Ceterum si genuina est lectio in Cyrilli Lexico MS. a Bernardo ibidem allato: τὸ δὲ λαγῶς Λακώνων ἔστιν, hoc ipsum reponendum putem in Phrynico pro τὸ λαγῶς δὲ οὐκ ἔστιν, et rursus appareat, formæ istius fontem esse Doricam dialectum.

Λουτρῶν et

Λυτῶν, pro ἀπόπατος sive κοπῶν, barbara a Suida vocari jam in v. ἀφεδρῶν vidimus. Legitur 4 Reg. x. 27. in Cod. Vatic. λυτῶνα, in Cod. Alex. λυτῶνας, in Aid. λουτῶνα, in Complut. κοπῶνα. In glossis ad h. l. exponitur per ἀφεδρῶνα. Alias λουτρῶν est balneum.

Μαγειρεῖον damnant Phrynichus p. 120. et Th. Mag. p. 591. Quibuscum si contuleris locum Poll. 6. 13. ubi μαγειρεῖον et ὀπτανεῖον tanquam synonyma sine ulla nota ponuntur, videri possint male egisse Atticistæ. At haud dubie vera præceperunt. Nam ea tantum notione, qua ipsam culinam significat, rejectum ab iis arbitror istud vocabulum: quare nec locus Pollucis, ubi paulo diligentius consideraveris, ad eos confutandos referri potest, quippe ejus hæc mens est, pro μαγειρεῖον dicendum esse ὀπτανεῖον, id quod satis docet alius Pollucis locus 1. 80. ὀπτανεῖον τὸ μαγειρεῖον ἐρεῖς. Athenis enim μαγειρεῖον significavit locum quendam, unde coqui conducebantur, forum coquinum. v. Poll. 9. 48. Sic nec Theophrasti locum (charact. 6. 4.) puto recte opponi Atticis magistris posse, quia Theophrastus ipse in idoneis puræ Græcitat. auctoribus haberi nequit, et quia vix dubium esse potest, quin ibi significantur popinæ, h. e. loca in quibus cocta venduntur, non loca ubi coquantur opsonia. Philoni autem, apud quem et ipsum culinæ notione subjecta legi docuit ad Thomam Sallierius, facile inhærere potuisse apparet ex assidua versionis Alex. lectione, in qua sic legitur μαγειρεῖον Ezech. xlv. 23. Præterea multi grammatici eo interpretati reperiuntur vocabula Attica, ut Schol. Aristoph. Plut. 816. Harpocratio, Suid. et Hesych. nomen ἱπνός, Schol. Aristoph. Equit. 1030. Pac. 891. Etymol. M. p. 629. 8. Suid. et Hesych. nomen ὀπτανίον sive ὀπτανεῖον, Hesychius nomina πούρδαιον, πύρδαλον et πυροδαίσιον, quorum primum ille dicit Laconicum esse.

Μαγειρίσσα, quod 1 Reg. viii. 13. reperitur, huc retuli, quia eodem modo formatum est, quo διακόνισσα.

Μανδύας sive

Μανδύη, quod Hesychio aliisque est εἶδος ἱματίου Περσῶν πολεμικόν, jam a Sopingio ad Hesych. in v. βιρρόξ vocatur vox Macedonica. Neque video, quid huic sententiæ possit opponi. Nam supra sæpissime vidimus vocabula Persica in dialectum Maced. et Alex. migrasse, et sæpe nomen, de quo agimus, legitur in versione Alex., ut Jud. iii. 16. 1 Reg. xvii. 38. 39., ubi

Complut. habet *θώρακος* pro *μανδύου*. 2 Reg. x. 4. aliisque post Alexandrum M. scriptoribus, ut Dione Cassio 67. 8. 71. 35. 72. 21. Artemidoro 2, 3. nunquam vero in antiquis. v. omnino interpp. Hesychii, it. Reiff. ad Artemidor. l. l. et Biel in novo thesauro philolog. et quos laudant, inprimis du Fresne Glossar. med. et inf. Græcitatis.

Μανιάκης pro *στρεπτός*, sive a Dorico *μάνος* s. *μάννος* (v. Poll. 5. 99.), sive a Latino manus derivandum censeas, sive cum Polybio 2. 31. a Gallis repetendum ducas, sive cum Bocharto P. II. Geogr. sacr. 1. 42. e Chaldaico *מניא* ortum, certe novum est vocabulum et Alex. dialecto vindicandum. Legitur enim nisi apud recentiores, ut Polyb. 2. 29. et 31. interpretes Alexandrinos, ut Dan. v. 7. 16. 29. it. 3 Esr. iii. 6. Plutarch. in Cimone c. 9., ubi tamen memorat *ψέλλια χρυσᾶ, καὶ μανιάκας, καὶ στρεπτοὺς*, ita ut hæc ultima vel grammatici alicujus glossema, vel ipsius Plutarchi interpretamentum videri possint. Utuntur eodem nomine grammatici ad explicanda vocabula Gr., ut Hesych. *μηνίσκοι—μανιάκια, περιδέραια*. it. *ὁρμίσκοι—μανιάκης, ἡ περιδέραια*. it. *κλοιός—κολάριον, ἦτοι μανιάκης*. Schol. Theocrit. idyll. 11. 40. *μάννος δὲ ἔστιν ὁ περιτραχήλιος κόσμος, τὸ λεγόμενον μαννάκιον*. Hoc *μαννάκιον* vix apud alium quenquam reperias, et fortassis mutandum putes in *μανιάκιον*, quod etiam Phavorinus habet, et exponit *τὸ τοῦ ἱματίου περιστόμιον*. Cf. Scheffer. de antiquorum torquibus, cum notis Jo. Nicolai, Hamb. 1707. 8. p. 22—24.

Μεγιστᾶνες, procures. Phrynichus p. 84. testatur, Antiochum Sophistam hoc vocabulo usum esse, secutum fortassis ea in re Menandrum, dici vero debere *μέγα δυνάμενοι*. Th. Mag. p. 602. *μεγιστᾶνες, ἀδόκιμον. σὺ οὖν μέγα δυνάμενοι λέγε*. Salmasius de hellenistica p. 104. illud ait Macedonicum esse, propterea quod non habeat analogiam aut terminationem Gr., certe non exemplum suppetere ostendit vocabuli sic Græce formati. At vir summus, nisi putandus est de solo superlativo dixisse, quod diserte Pauw ad Phrynichum fecit, haud dubie humanum quid passus est. Neque enim desunt talis formæ exempla. Sic Etymol. M. p. 599. 14. et Phavorinus in v. *νεανίας* *παρὰ τὸ νέος γίνεται νεάν, ὡς μέγιστος μεγιστάν*. Et Stephanus Byzant. in v. *Αἰνία* *τὸ ἐθνικὸν Αἰνιάν, —ὡς μέγιστος μεγιστάν*. Quæ ipsa et plura habet Eustath. ad Il. β. p. 335. 14. Sic recte et bene dicitur *Ἀκαρνάν, Ἀλκμάν* (v. Suid. in v. *νεᾶνις*) et similia. Huc etiam refero, quæ Apollonius Dyscolus in grammatica sua scripsit (v. Vossii ex ea excerpta ad calcem libri Maittairiani de Gr. linguae dialectis p. 571.): *ἔστιν οὖν τρισμέγιστος, καὶ παρὰ τοῦτο μεγιστάν, ξυνός τε καὶ ξυνάν. ἔφαμεν δὲ ἐν ἑτέροις καὶ παρὰ τὸ νέος, νεάν, —ἀφ' οὗ τὸ νεανίσκος καὶ νεανίας. καὶ παρὰ τὸ ἔτης οὖν γενήσεται τὸ ἐτάν* etc. Ita ego quidem legendum putabam. v. quæ ibi notavi. Cf. Etymol. M. p. 825. 13. ubi scribitur *ἐτάν* et *μεγιστάν*, item Phavorin. in v. *ῶτάν*, qui, ut Suidas in v. *ῶ τάν*, quem exscripsit, vocativum nominis *ἔτης* dici docet *ἔτα*, et Dorice *ἔταν*. Quamvis autem ob eam causam, quam Salmasius attulit, negem hoc nomen posse Macedonicum appellari, tamen illud ad dialectum Macedonicam vel Alexandrinam referre ideo non dubito, quia et a recentioribus tantum scriptoribus, ut Artemidoro 1. 2. 3. 9. et 13. Anonymo apud Etymol. M. p. 311. 28. Josepho archæol. 11. 3. 2. 20. 2. 3. et de vita sua §. 23. et 31. Tzetza chill. 3. 424. aliisque ab Alberto ad Hesych. laudatis, etiam Latinis, quorum locos Brissonius de regio Persarum principatu 1. 209. et Freinshemius ad Curt. 5. 13. 3. collegerunt, et ab Alex. interpretibus, ut 2 Paral. xxxvi. 18. et a scriptoribus N. T. ut Marc. vi. 21. ubi Heupelius conferendus est, adhibitum reperitur. Scilicet proprie quidem indicasse videtur procures et primores Persarum. Jam vero vocabula Gr. multa ex Oriente petita esse, inprimis post Alexandri M. tempora, satis constat. Ut enim taceam vocabula notissima, *ἀγγαρεύειν, γάζα, μάγος, παράδεισος*, et alia, afferendum putavi aliud ejus generis minus notum, verbis Eustathii ad Od. α. p. 1403. 40. *ἐκ τοῦ αὐτοῦ ῥήματος (ἔδειν), καὶ ὁ παρὰ Αἰλίου Διονυσίου ἑδέατρος. περὶ οὗ λέγει ἐκεῖνος, ὅτι τὸ μὲν ὄνομα, Ἑλληνικόν ἡ δὲ χρεῖα, Περσική. ἦν δὲ, φησί, προγεύστης, προεσθίων τοῦ βασιλέως, εἰς ἀσφάλειαν. ὕστερον δὲ ἐνομήσθη, ἑδέατρον καλεῖν τὸν ἐπιστάτην τῆς ὅλης διακονίας καὶ παρασκευῆς*. Cf. Athen. 4. p. 171. B. ibique Schweighäuser. vol. ii. animadv. p. 611. sq. et Etymol. M. p. 315. 37. Eodem igitur modo nomen *μεγιστᾶνες* arbitror recte dici Gr. quidem vocabulum esse, si termi-

nationem et formam spectes, sed recens inventum ad designandam notionem aliquam peregrinam, ac semel in dialectum Maced. et Alex. receptum, sensim de aliis quoque, præter Persicos, magnatibus dici solere.

Μέλεσθαι cum dativo rei, pro studere, operam dare, vix dubito quin recte huc referatur. Forma enim verbi est antiquissima, sed hic ejus usus recens. Sic in Orphicis argonaut. 379. *δικασπολή μελέται καὶ ἀκεύμασι*. Dionys. perieg. 1045. *νηπίαχοι τόξοις καὶ ἵπποσύνῃ μελονται*.

Μεσάζειν, a nemine damnatum, tamen in nullo scriptore idoneo inveni. Extat sæpissime apud recentiores, ut Diod. Sic. 1. 32. *πᾶς ὁ μεσάζων τόπος*. ubi alii legunt *νησίζων*. Apollonium Alexandrinum de syntaxi p. 267. 14. Eustath. ad Od. α. p. 1389. 38. *ὁ μῦθος περὶ ποντὴν Δελφικὴν χώραν λέγει μεσάζεσθαι*. p. 1390. 9. *ὁ ὀμφαλὸς μεσάζει τὰ ζῶα*. Schol. Eurip. Med. 60. *οὐ μόνον οὐ λήγει, ἀλλ' οὐδὲ μεσάζει*. Phavorin. et Etymol. ineditum apud Bielium in novo thesauro philolog. in v. *μεσίτης*, et Sapient. 18. 14. Locos Byzantinorum scriptorum, qui huic verbo etiam aliam notionem subjecerunt, magno numero collegit du Fresne in Glossario mediæ et infimæ Græcitatis.

Μεσοπορεῖν ut Menandri verbum rejicit Phrynichus p. 182. Ex illius igitur comædiis transiisse videtur in linguam vulgarem. Præter Siracidem enim 34. 21., ubi Lamb. Bos male servavit *μεσοπωρῶν* pro *μεσοπορῶν*, utuntur eo Diod. Sic. 18. 34. Appianus bell. civ. 2. 88. Theophrastus charact. 25. 1., ubi pro *μεσοπορεῖ* Reiskio rescribendum videbatur *χερσοπορεῖ*.

Μετένταλμα quid significet, patet e verbis Imp. Zenonis, in Cod. Justin. l. 2. tit. 13. l. 27., ubi sæpe legitur, semel autem explicatur per translationem mandati. Eandem legem Græce e Basilicis posuit et interpretatus est Cujacius Obs. 13. 5.

Μετριάζειν auctore Phrynicho p. 188. apud veteres et bonos scriptores significabat *τὸ τὰ συμβαίνοντα μετρίως φέρειν*, sed Menander dixit pro *ἀσθενεῖν*: quam ipsam notam lexico suo inseruit Phavorinus. Vera autem Phrynichum præcepisse, cum hoc verbum, ubi pro ægrotare dictum reperitur, improbaret, manifestum est. Nunquam enim sic legitur, nisi in versione Alex., Nehem. ii. 2., ubi pro *μετριάζων* in edit. Complut. est *ἀρρώστων*, atque apud alios scriptores recentiores, qualis est auctor carminis de effectis plantarum, Deo alicui sacrarum, quod extat in Fabricii bibl. Gr. vol. ii. p. 630—660. edit. 1., in quo *μετριάζοντες* statim v. 3. sunt ægroti. v. ibi Fabric. p. 632. sq. qui de omnibus verbi notionibus dilucide exposuit.

Μήποτε sæpissime apud scholiastas aliosque veterum scriptorum interpretes, ubi ostendere volunt, locum aliquem etiam aliter posse explicari, sic legitur, ut fere idem sit quod *ἴσως*, fortasse. Exempla ubique sunt obvia. Quare pauca attuli. Et primum quidem, quod Ægyptiorum codicum reliquæ Venetiis in bibl. Naniana asservatæ, et ab Jo. Aloys. Mingarellio Bononiæ 1785. fol. editæ, p. xcvi. suppeditant, ideo quia hic liber partim in paucorum nostratium manibus est, partim usum istum Ægyptiis atque adeo Alexandrinis frequentatum fuisse declarat, quanquam ibi de re grammatica non agitur. Mingarellius p. c. notavit, particulam *μήποτε* ab Origene, Didymo, aliisque accipi pro fortasse. Sic Athen. 1. p. 11. E. *ἄριστον μὲν ἔστι, τὸ ὑπὸ τῇν ἑὼ λαμβανόμενον δειπνον δὲ, τὸ μεσημβρινὸν—μήποτε δὲ καὶ συνωνυμῶς τὸ ἄριστον τῷ δειπνῷ*. v. Casaub. ad h. l. et Schweighäuser, t. i. animadv. p. 107. sq. Idem Athenæus 13. p. 586. E. *μήποτε δὲ δεῖ γράφειν ἀντὶ τῆς Ἀνθείας, Ἀντειαν*. Eustath. ad Od. η. p. 1571. 15. In versione Alex. similiter est Gen. xxiv. 5. *μήποτε οὐ βούληται*. ubi Cod. Alex. *βούλεται*. l. 15. *μήποτε μνησικακήσῃ*. ubi all. *μνησικακήσει*. Jud. iii. 24. aliisque in locis. Et in libris N. T. Matth. xxv. 9. etc. Item apud M. Antoninum Imp. 4. 24. et Theophylactum, Bulgariæ episcopum, in epistt. p. 937. t. viii. opp. Meursii.

Μιλίαν, columnis miliaribus distinguere viam. Ita bene explicatur in Glossario Polyb., additis tribus Polybii locis 34. 11. 8. 3. 39. 8. 34. 12. 3. Quare Strabo 6. p. 285. A. *Πολύβιος, inquit, ἀπὸ τῆς Ἰαπωνίας μεμλιᾶσθαί φησι*. Idem p. 266. A. *τὰ διαστήματα διερρομένα μιλιασμῶ*. Patet autem, hæc et nomen *μίλιον*, quo sæpissime Strabo aliique recentiores utuntur, originè esse Latina.

Νοσσὸς et *νοσσίον* Phrynichus p. 88. *ἀδόκιμα* vocat, et

pro iis dici jubet *νεοττός* ac *νεοττίον*. Quod ejus præceptum, si ex usu scriptorum judicare licet, ita verum putandum est, ut etiam apud Th. Mag. p. 626. pro *νεοσπός* et *νεοσπίον* et *νεοσπία*, quibus ille uti vetat elegantiae studiosos, e codd. Leidensibus reponendum sit *νοσπός* et *νοσπίον* et *νοσπία*, etiam Fischero judice de vitii lexico. N. T. p. 677. Etsi enim non nego, *νοσπάδας ὄρνεις* legi in Stesichori vel Ibyci fragmentis (v. Alberti l. l. ad Matth. xxiii. 37.), quibus addi potest Panyasis apud Athenæum 4. p. 172. D. ubi illi quoque memōrantur: tamen hi neque gente, neque dictione Attici fuerunt. Eadem est Herodoti ratio, apud quem 1. 159. legitur *νεοσσευμένα*. Accedit quod *νοσσοί* et *νοσσιά* extant Levit. xii. 8. Deut. xxii. 6. xxxii. 11. *νοσσιά* Luc. xiii. 34. Ps. lxxxiii. 3. *τὰ νοσσία* Ps. lxxxiii. 3. Matth. xxiii. 37. *ἐνόσσευσαν* Ezech. xxxi. 6. et quod etiam alii recentiores usi reperiuntur forma horum nominum improbata, ut Archias in Brunckii analect. t. ii. p. 99. n. xxvi. habet *νοσσοτροφεῖν*, Antipater Thessalonicensis ibid. p. 117. n. xxxii. *νοσσις*, Josephus archæol. 5. 8. 6. *νεοσσευκότων*, et Scholia ad Nicandri theriaca p. 22. *ἡ νοσσιά*. Ceterum, ne quid dissimulem, Ammonius in v. *φωλεός*, p. 145. præcepit hæc; *ἐπὶ τῶν ὀρνέων, (ὀρνέων) τὸ νοσσεύειν. ὁ γοῦν λέγων νοσσιὰν τῶν τέκνων, ἀκυρολογεῖ. τέκνα μὲν γὰρ, ἀνθρώπων νοσσοί δ' ὀρνίθων*. Fortassis grammaticus tangere voluit Platonem l. 8. de rep. t. ii. opp. p. 548. A. ubi *νεοττίας* de cubiculis liberorum positas videmus, et fortassis ille in codice suo invenerat *νοσσιάς*.

Νυχθήμερον, præter Paulum 2 Cor. xi. 25. legitur tantum in libris recentiorum, e quibus lexicographi Procli et Alexandri Aphrodisiensis verba posuerunt. Addo locos Geoponicorum, ut 5. 8. 8. et 12. 19. 18. e Quintiliis, 9. 23. 6. e Tarentino.

Ὀπτάνια ex more Alexandrinorum de cremiis vel samentis ad assandum igni injectis usurpatum videri a Manethone apud Joseph. contra Apion. 1. 26. fere extr. ostendit Hemsterhusius ad Th. Mag. p. 592.

Ὀρθρινός, inquit Phrynichus p. 16. *οὐκ, ἀλλ' ὀρθριος*. Et Thomas p. 656. *ὀρθριος, οὐκ ὀρθρινός*. Habent autem *ὀρθρινός* Posidippus apud Athen. 13. p. 596. D. Antipater Sidonius in Brunckii analect. t. ii. p. 12. n. xxvi. Meleager ibid. t. i. p. 22. n. lxxiii. p. 26. n. xci. p. 32. n. cxii. Phædimus ibid. t. i. p. 262. u. iv. Interpretes Alexandrini Hos. vi. 5. Cf. Sapient. xi. 22. et Apoc. xxii. 16. Ex horum scriptorum usu dijudicari jam poterit præcepti grammaticorum veritas.

Ὀφελον, quod ab Homero aliisque antiquis scriptoribus tanquam verbum ponitur, a recentioribus dicitur pro adverbio, ita ut idem sit quod *εἶθε*. Atque sic construitur semper cum optativo, vel cum præterito, auctoribus Schol. Sophocl. ad Ajac. 1211. et Th. Mag. p. 665. Cum optativo legitur Ps. cxviii. 5. cum indicativo autem præteriti in Aquilæ versione Job. xvi. 4. it. 1 Corinth. iv. 8. 2 Corinth. xi. 1. Eodem modo Callimachum (epigr. 18. 1.) *ὄφελε* pro adverbio dixisse, notarunt jam veteres grammatici, ut Etymol. M. p. 643. 45. Cum indicativo futuri est *ὄφελον*. Galat. v. 12. v. omnino Pierson. ad Mær. p. 286. et Fischer. ad Weller. grammat. Gr. Spec. III. P. i. p. 148.

Ὀψινός, inquit Phrynichus p. 16. *ὁμοίως τῷ ὀρθρινός τοῦτο ἀμάρτημα. χρῆ οὖν ἀνεῖν τοῦ ν λέγειν ὀψιος, ὡς ὀρθριος*. Th. Mag. p. 668. *ὀψιος, οὐκ ὀψινός*. Sane *ὀψινός* non reperi nisi apud hominem Alexandrinum, Apollonium Dyscolum, de syntaxi p. 189. 29. et p. 190. 5.

Ὀψώνιον et *ὀψωνιασμός*, de stipendio militari, annumerat Phrynichus p. 184. adulterinis illis, quibus Menander usus sit, vocabulis. Et profecto hic eorum usus vix aliorum quam seniorum scriptorum auctoritate sustentari poterit. Certe Seberus ad Pollucem 6. 38. ubi hæc leguntur: *παμπόνηρον Μενάνδρου ὁ ὀψωνιασμός*, hujus vocabuli non potuit alia exempla afferre, nisi e Polybio, qui etiam 23. 8. 4. habet verbum *ὀψωνιάζεσθαι*, et Dionysio Halicarnass. *Ὀψώνια* autem de stipendiis leguntur non solum apud eundem Polybium 1. 67. 1. etc. sed etiam 1 Macc. iii. 28. xiv. 32. 3 Esr. iv. 56. Luc. iii. 14. 1 Cor. ix. 7. quibus addendi sunt, quos du Fresne laudavit.

Πάντοτε μὴ λέγε, inquit Phrynichus p. 38. *ἀλλ' ἐκάστοτε καὶ διαπαντός*. Et Th. Mag. p. 678. *πάντοτε οὐδεὶς τῶν Ἀττικῶν, ἐκάστοτε δέ*. Consentiunt Mær. p. 319. et Suidas in v. *ἐκάστοτε*. Jam etsi Trillierus ad istum

Thomæ locum affert Herodiani, Plutarchi, Athenæi auctoritates, quibus adverbii *πάντοτε* probitatem demoustrat: tamen ille de vanitate grammaticorum persuadere mihi non magis potuit, quam Kypkius, qui Obs. in N. T. t. i. p. 303. collegit locos ex Achille Tatio, Dionysio Halicarn. Josepho, et Diogene Laertio. Primo enim hi scriptores omnes sunt ætatis recentioris, quales cum addere permultos possem, saltem paucos nominandos putavi, ut Lucillium in Brunckii anal. t. ii. p. 331. n. lxxi. p. 341. n. cxiv. Lucianum ibid. p. 313. n. xxvii. Marinum ibid. p. 446. Leonidam Tarentinum ibid. t. i. p. 231. n. xliv. p. 232. n. xlvi. Poetas anonymos ibid. t. iii. p. 24. n. xxxi. p. 306. n. dcccxvi. Schol. Apollon. 1. 855. 1351. 2. 276. 3. 40. 4. 57. Schol. Eurip. ad Hecub. 1257. et ad Hippolyt. 73. Deinde sæpissime *πάντοτε* extat in scriptorum Ægyptiorum libris, ut Ptolemæi tetrabiblo p. 46. 48. 58. 102. 104. 129. 132. 174. Clementis Alexandrini pædagog. 2. 10. p. 194. C. 3. 5. p. 232. B. str. 2. p. 421. A. 5. p. 590. B. 6. p. 693. B. 7. p. 702. B. p. 729. D. p. 732. A. p. 746. B. Palladæ Alexandrini in Brunckii anal. t. ii. p. 408. n. x. p. 431. n. cxvii. Apollonii de syntaxi p. 28. 4. p. 43. 30. p. 130. 20. p. 143. 17. p. 153. 2. p. 173. 2. p. 316. 8. p. 326. 2. qui idem sæpe habet *ἀπάντοτε*, ut p. 142. 9. p. 152. 28. p. 160. 24. p. 161. 4. p. 164. 4. p. 189. 18. p. 199. 26. p. 215. 25. p. 237. 27. p. 258. 6. p. 260. 17. p. 268. 25. 30. p. 331. 19. Quo etiam referendi sunt scriptores N. T. ut Matth. xxvi. 11. Marc. xiv. 7. Luc. xv. 31. etc. In versione V. T. Alex. *πάντοτε* non reperi, sed nec *ἐκάστοτε*. Denique cum Thomas adeo non temperare sibi potuerit, ut in v. *πρέπει* adverbio *πάντοτε* ipse uteretur, patet quam frequens fuerit ejus usus in dialecto vulgari.

Παραυτὰ pro *παραυτίκα* quis dixerit, præter Polybium 10. 15. 4. aliisque in locis, Alexandrum Aphrodisiensem probl. 2. extr. et Apsyrtum in Geoponn. 16. 19., habebam neminem.

Ποιεῖν ubi ad tempus refertur et pro *διατρίβειν* dicitur, novam hanc potestatem accepisse per linguam Macedonicam videtur. Nam leguntur quidem in Demosthenis oratione de falsa legat. p. 392. 17. hæc: *οὐκ ἀνέμειναν τὸν κήρυκα, οὐδ' ἐποίησαν χρόνον οὐδένα*. At vero, ut taceam, in margine editionis Benenati notatum esse *γρ. ἀνῆλθσαν, ἤγουν ἐτρίψαν*, quanquam illud, cum Demosthenes de corona p. 286. 6. dixerit *μικρὸν ἀναλώσαντες χρόνον*, et in ea ipsa, e qua ἐποίησαν χρόνον attulimus, oratione p. 343. 17. *ἀνηλώκατα τοὺς χρόνους*, non temere rejiciendum putabam, post ea quæ Taylorus in præfat. ad hanc orationem p. 331. sq. disputavit, pœne certum esse judico, eam orationem non ab ipso auctore perpolitam et evulgatam fuisse, sed tantum inchoatam et quasi adumbratam ex ejus scriniis prodierisse, ita ut, si auctori in prima commentatione res magis quam verba curanti, quippe quæ postea demum emendaturus et limaturus erat, aliquid minus elegans exciderit, mirari nequaquam liceat. Stephanus in Thes. Ling. Gr. t. iii. p. 426. F. ne hujus quidem Demosthenici loci meminerat, sed se istum verbi *ποιεῖν* usum duntaxat in N. T. scriptis observasse ait, quam in rem laudavit Act. xviii. 23. 2 Cor. xi. 25. et Jac. iv. 13. Addi possunt loci Act. xv. 33. et xx. 3. Hi autem scriptores hanc verbi notionem dicerant ex versione V. T. Alex., in qua sic legitur Prov. xiii. 23. *ποιήσουσιν ἔτη πολλὰ*. it. Tob. x. 7. *ἡμέραι ὡς ὥμοσε ποιησαὶ αὐτὸν ἐκεῖ*, vel potius e dialecto Macedonica et Alexandrina, tum communi et pervagata. Certe ex hoc fonte hauserunt scriptores recentiores alii, ut Lucillius in Brunckii anal. t. ii. p. 320. n. xvi. *νύκτα μέσην ἐποίησε τρέχων*. Nicarchus ibid. p. 357. n. xxxv. *πεποίηκα πολὺν χρόνον*. Schol. Theocrit. idyll. 3. 48. *μῆνας ἔξ παρὰ Περσεφόνῃ ποιεῖν*. Schol. Eurip. Hippol. 35. *ἐνιαντὸν ποιεῖν ἐκτός τῆς πατρίδος*. et quos magno numero laudavit du Fresne, item Vorstius de Hebraismis N. T. 5. 4. p. 159. qui, utrum Græci Latinos, an vero hi illos, sint imitati, non decernit. Mihi hoc posterius videbatur credibile, quæ eadem fuit Casauboni ad Act. xv. 33. sententia. Sed Reinesius in syntagmate inscriptionum antiquarum p. 948. hanc *λέξιν* dicit neutrius linguæ propriam; bene Græcam, bene Latinam haberi posse. Exempla autem verbi *facere* eodem modo usurpati, præter lexicon Fabri, collegerunt Kirchmannus de funer. Roman. 3. 20. p. 473. sq. et Reinesius epistt. ad Vorstium p. 61. Ceterum sententia mea etiam eo juvatur, quod Hesychius participium *δημερεφόντες* interpre-

tatur verbis *πᾶσαν ποιῶντες τὴν ἡμέραν*. ad quem locum v. Alberti.

Πορνοκόπος, inquit Phrynichus p. 182. οὕτω Μένανδρος. οἱ δ' ἀρχαῖοι πορνότριψ λέγουσιν. Quæ in lexicon suum etiam Phavorinus transcripsit. Sed eodem nomine *πορνοκόπος* utitur Gr. interpres Prov. xxiii. 21. atque inde Clemens Alexandr. pædag. 2. 2. p. 155. A. Nomen *πορνοκοπία* habet Scholiastes Aristoph. Av. 286. Verbum *καταπορνοκοπεῖν*, sed sine auctore, in Thesaurio Stephanus posuit. Ceterum quin apud Pollucem 6. 188. Kuhnii et Jungermanus pro *πορνοβοσκῶν* perperam e codicibus recipere *πορνοκοπῶν* voluerint, dubium esse vix potest.

Πραθήσομαι Mæris p. 294. ait Ἑλληνικῶς dici, sed Attice πεπράσσομαι. Etiam Th. Mag. p. 719. hanc alteram formam magis probat. Et sane prior illa in libris antiquiorum atque idoneorum scriptorum non facile reperiatur, cum tamen frequens sit in versione V. T. Alex., ut Lev. xxv. 34. 42. xxvii. 27. Deut. xxviii. 68. Jerem. (xli.) xxxiv. 14. Ezech. xlviii. 14.

Προσόφημα et

Προσφάγιον pro ὄψον non tulit veteris Græciæ elegantia. Eustath. ad Il. λ. 629. p. 867. 54. δὴλον, ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ ἀπλῶς προσοψήματος, ταῦτόν δ' εἰπεῖν κοινῶς προσφάγιον, τὸ ὀψάριον λέγεται. Mæris p. 274. ὄψον, Ἀττικῶς προσφάγιον (Pierson. e cod. Coisl. aliisque habet προσφάγημα), Ἑλληνικῶς. Th. Mag. p. 668. ὄψον, οὐ προσφάγιον. Et *προσόφημα* quidem legitur in Eusebii hist. eccl. 2. 17. p. 45. D. et apud Dioscoridem, cujus locos monstrant lexicographi, sed *προσφάγιον* Jo. xxi. 5. in Scholiis Veneris a Villosino editis ad Il. l. 1. p. 284. a. atque apud alios recentiores, quos du Fresne l. l. laudavit p. 1654. sq. Utroque vocabulo Suidas interpretatus est nomen ὄψον, ut nomine *προσοψήματα* Athenæus 9. p. 385. F. nomen ὀψάρια, et 7. p. 276. E. nomen ὄψα, sed nomine *προσφάγιον* ad explicandum ὄψον usi sunt Etymol. M. p. 646. 14. et Hesychius in v. ὄψον. ubi v. Albert. Cf. Fischer. de vitis lexic. N. T. p. 697. sq.

Πρόχυμα, auctore Florentino in Geoponn. 6. 16. 1., a nonnullis vocatum fuit vinum s. mustum ex uvis nondum calcatis sponte profluens. Ab antiquioribus dicitur οἶνος πρότροπος (v. Athen. 2. p. 45. E. Mæris p. 305. Pollux 6. 17. et Plin. H. N. 14. 9.), vel πρόδρομος. v. Athen. 1. p. 30. B. Unde Hesychius: πρότροπος οἶνος τις, τοῦ γλεῦκος τὸ πρόχυμα. ubi legendum videtur πρόχυμα, quo nomine Mæris p. 422. utitur ad explicandum ψυκτήρα, ubi tamen vocabulo πρόχυμα aliud quoddam substituendum putatur.

Ῥῶγες de uvis earumque acinis, barbarum dicit Eustath. ad Od. ι. p. 1633. 44. e quo loco Phavorinus hausit, quæ habet in v. ἀπορρώξ. Dicendum potius esse ῥάγες, quia ῥῶγες apud Homerum significant ædium partem. Peccarunt igitur Dioscorides in Brunckii anal. t. ii. p. 80. n. iii. cum v. 3. dixit βότρυν—πυκνὸρῥῶγα, etsi p. 81. n. vi. v. 3. ἀσταφίτιδα ῥάγα adhibuit. Et Cn. Lentulus Gæstulicus ibid. p. 166. n. iii. πεντάδα τὴν σταφυλῆς εὐρώγεα. Denique interpretes V. T. Græci, ut Levit. xix. 10. ubi edit. Ald. pro ῥῶγας habet ῥάγας, et Jes. lxxv. 8.

Σαροῦν non dicendum esse, sed κορεῖν et παρακορεῖν, auctor est Phrynichus p. 28. et 44. His ἐκκορεῖν addit, eadem præcipiens, Th. Mag. p. 548. qui idem p. 789. σαίρειν, inquit, οὐ σαροῦν. Similiter Mæris p. 356. σαίρειν, Ἀττικῶς σαροῦν, Ἑλληνικῶς. Et sane præter Lucam xv. 8. et Matthæum xii. 44. et scriptores ecclesiasticos, nullum hujus verbi auctorem noveram, nisi Pamphilum in Geoponn. xiii. 15. 4. et Quintilios ibid. 14. 6. 5. Cf. Croii obs. in N. T. c. 34. p. 267. sq.

Σισόη, qua voce interpretes Gr. utuntur Levit. xix. 27. et quam quidam κρώβυλον, cincinnum vel nodum capillorum interpretantur, est vox Alexandrina. Ita recte, opinor, judicat Croius l. l. c. 33. p. 258. cujus judicium Hodius quoque l. l. 2. 4. p. 121. sequitur. Nam Scholiastes ad Levit. l. l. σισόη, inquit, ἐστὶν ὁ κρώβυλος· πλέγμα δὲ ἐστὶ τοῦτο, ὅπερ Ἕλληνες ἐπλέκοντο ὡς Κρονικὸν ἀνάθεμα, καὶ μᾶλλον Σαρακηνοὶ μέχρι νῦν τοῦτο ποιοῦσιν. Similiter Suidas: σισόης τὸ πλεξίδιον. Aliter explicasse videtur Hesychius. Videtur, inquam. Nam in ejus lexico leguntur hæc: σισοκοῦρα· ροῖα. Φασηλῖται. Quæ verba corruptissima Casaubonus ad Sueton. August. 45. et post eum Heinsius in Aristarcho sacro c. 4. p. 108. præclare viderunt sic esse emendanda: σισόη· κοῦρά ποῖα. Φασηλῖται: quam rationem si sequimur, σισόη non certam

quandam comæ complicationem aut cirrum, sed aliquod tonsuræ genus significat, et fuit proprie Cilicum Phaselitarum, a quibus illud ob mutua Phaselitarum et Alexandrinorum commercia, cum et Phaselis et Alexandriae urbes maritimæ fuerint, ad Alexandrinos omninoque ad Ægyptios pervenisse non parum probabile est. Quare Casaubonus vocabulum σισόη non Gr., sed Alexandrinum, et Villosinus in Troisième lettre sur l'Inscription Grecque de Rosette, quam sæpissime jam supra laudavi, p. 330., Ægyptiacum esse aiunt, Heinsius vero Phaselitas istud nomen a Syris ultra Ciliciam accepisse conjectat et Bochartus in Geogr. sacr. P. II. 1. 6. p. 362., cum Solymi fuerint Phaselidi vicini, Phœnicumque linguam et ritus usurpaverint, Phaselitas Phœniciæ linguæ nonnihil Græco sermoni inspersisse statuit, comparans nomen *ΠΥΞΙ*. Cf. Deyling. Obs. sacr. P. II. p. 154. sq. et interpp. Hesychii.

Σκεπεινός nusquam reperi nisi Nehem. iv. 13. et apud Suidam, ubi simpliciter posita est glossa *σκεπεινός τῶπος*, Hoc scribendi rationem si amplectimur, ponendum est, hoc adjectivum descendere a substantivo σκέπος, ut σκοτεινός a σκότος. Sed cum σκέπος nusquam extet, sæpe vero σκέπη legatur, equidem præferendum arbitror *σκεπηνός*, quemadmodum ab ἀκμή apud Hom. Od. ψ. 191. deductum est ἀκμηνός.

Σκόρδον pro σκόροdon est ætatis recentioris, neque hac forma contracta quisquam ante Dioscoridem videtur usus esse. Sæpissime vero legitur in Geoponicis, ut 12. 30. 12. 31. 3. et 7. 14. 12. e Leontino. 14. 17. 5. et 7. e Paxamo. 15. 1. 28. e Zoroastre. 16. 13. 2. e Theomnesto. 17. 15. 2. 20. 2. 1. ex Oppiano. 20. 3. e Didymo. 20. 4. e Democrito. 20. 13. et 35. Hinc ibid. 12. 30. 7. ὀφίσκορδον, i. e. τὸ ἄγριον σκόρδον, ut eodem loco explicatur. Etiam Theophylactus, Bulgariæ archiepiscopus, habet σκόρδον epist. 73. p. 932. t. viii. opp. Meursii. Cf. Du Fresne in Glossario sæpe laudato, qui etiam habet ὀνόσκορδον.

Σπῆλνγξ ut tanquam Alexandrinum huc referrem, motus sum eo, quod illud non nisi ab Alexandrinis et recentioribus scriptoribus adhibitum legerim, quales sunt Lycophron 46. et Apollonius Rhodius 2. 570. Cf. Suid. qui etiam attulit verba Crinagoræ Mitylenæi in Brunckii anal. t. ii. p. 141. n. vii. Fortassis illud, ut multa alia, (v. quæ in v. βασιλίσσα μοῖνι) desumptum fuit e lingua Illellenum antiquissima. Etiam a Romanis dicitur spelunca.

Στηθύσιον a Polluce 2. 162. explicatur τῶν στηθῶν τὸ μέσον. Sed quando pro diminutivo nominis στηθος dicitur, rejicitur a Phrynicho p. 168. Et profecto sic, vel omnino pro στηθος, apud idoneos auctores non reperitur, sed in loco Ephippi apud Athen. 2. p. 65. C. et in versione Alex. Exod. xxix. 27. Levit. vii. 20. Num. xviii. 18. ac sæpius.

Στοιχεῖον non modo solem et lunam, omninoque astra, (v. 2 Petr. iii. 10. et 12.) et cælum significavit in dialecto Alex. (v. du Fresne l. l.), sed etiam aerem. Saltem sic est in Josephi hypomnest. c. 144. p. 330. ed. Fabric. ad calcem Vol. ii. Codicis pseudepigraphi V. T. v. quæ e lexico Cyrilli MS. attulit, omninoque quos laudavit Bilelius in novo thesauro philologico.

Στρήνος de luxu et lascivia ac libidine cum insolentia conjuncta, nemo qui pure scriberet dixit unquam. In genere neutro sic positum legitur 4 Reg. xix. 28. Apoc. xviii. 3. et apud Palladam Alexandrinum in Brunckii anal. T. ii. p. 421. n. lxiv. In masculino apud Epiphan. hæres. 46. (66.) p. 267. 38. ubi etiam lin. 20. est ἐκ τοῦ περισσού τῆς τρυφῆς στρήνου, et de magna cupiditate est apud Lycophr. 438. Verbum *στρηνῖαν* pro τρυφῇ gravissime damnatur a Phrynicho p. 168. Et sane ego quoque illud Macedonicum et Alexandrinum maxime fuisse statuo. Nam *στρηνῖαν* pro lascivire et protervum esse, traditur apud Athen. 10. p. 420. B. Lycophron dixisse, ut ibid. 3. p. 100. A. Sophilus, et p. 127. D. Antiphanes, comici. Idem legitur Apoc. xviii. 7. et 9.

Στρουθοκάμηλος vel interpretibus V. T. Alexandrinis recentius vocabulum esse, non solum ex eo patet, quod illi potius nomine *στρουθός*, quod Hesychio teste Attice sic dicitur, usi sunt, ut Levit. xi. 15. Job. xxx. 29. etc. sed etiam ex his Galeni verbis, de alimentis 3. 20. τὸ τῶν στρουθοκαμήλων (ὄνομα), ἀηδες· ὀνομάζονται γὰρ αὐτὰς μεγάλας στρουθούς. (v. Xenoph. Anab. 1. 5. 2.) Et de probis pravisque alimentor. succis c. 6. ἐν ταῖς μεγάλας

στρουθοῖς, ἃς νῦν ὀνομάζουσι στρουθοκαμήλους. Atque hoc reperitur apud Strab. 16. p. 772. B. in Alexandri Aphrodis. præfatione l. i. in versione Symmachi Job. xxx. 29. Ejusdem et Aquilæ Mich. 1. 8. Eorundem et Theodotionis Jes. xliii. 20. qui iisdem Jes. xliii. 21. στρουθοκάμηλοι dixisse traduntur.

Σύσσημον, quo Menander usus est, adulterinum vocabulum vocat Phrynichus p. 184. Saltem non legitur in antiquis et puris auctoribus. Nam de tessera s. signo aliquo communi, quod ex composito datur, adhibuerunt hoc nomen Diodorus Siculus 11. 22. et 61. 20. 51. Æneas Tacticus in polioretico c. 4. ad quem locum v. Casaub. item Strabo 6. p. 280. A. interpres libri de Suffetibus 20. 38. Marc. xiv. 44. Suidas hoc nomine interpretatur nomen σύνθημα. Sed σύσσημον etiam de quovis alio signo legitur, ut apud Diod. Sic. 3. 5. in lib. de fluminibus, qui Plutarcho vulgo tribuitur, 14. 5. in Hedyli epigrammate iv. T. ii. anal. Brunck. p. 527. Jes. v. 26. De insignibus vel imperii, apud Diod. Sic. 1. 70. vel fortitudinis, apud eund. 5. 29. Atque sic in Marci l. 1. intelligi mavult Fischerus de vitis lex. N. T. p. 24.

Τελίσκειν cum recte et eodem modo e τελεῖν formatum appareat, quo στερίσκειν e στερεῖν, (Cf. Etymol. M. p. 201. 29. et 33.) non huc retulissem, nisi nullum præter recentiores et Alexandrinos scriptores eo usum esse vidissem. Legitur enim in versione Alex., vel potius Theodotionis (v. Salmas. de Hellenist. p. 244. sq.), Deut. xxiii. 18. ubi τελισκόμενος diversis modis explicatur. Hesych. τελισκόμενος· πληρούμενος, τελειούμενος. quibus Etym. M. p. 751. 4. addit ἐνθουσιῶν. Unde Bielius in novo thesauro philolog. reddit: Initiatus impuris gentium sacris. Etiam Cyrillus apud L. Bos interpretatur τὸν μυσταγωγούμενον. Et Hesychii in verbis modo allatis eandem mentem fuisse, intelligi potest ex alia ejus glossa: τετελεσμένος· τελισκόμενος: ubi tamen additur etiam glossema ἀνδρόγυνος, quocum consentit Lexicon Cyrilli MS. apud Bieliū et Albert. ad Hesych. in v. τετελεσμένων: τετελεσμένων· μεμαμμένων. Haud dubie recte, si sententiam spectes. Nam in loco Deut. laudato τελισκόμενος vix aliud quid significare potest, quam scortum masculinum, cui pro flore corporis tributum penditur ac merces persolvitur, quæ sunt verba Salmasii de trapezit. fœnore p. 460. Certe etiam in Inscript. Roset. lin. 32. τελίσκειν dicitur pro persolvere. Verba sunt: διδοὺς—τὰ τελισκόμενα εἰς τὰ ἴδια ἱερά.

Τερέβινθος pro τερέμινθος sive τέρμινθος est ævi recentioris. Damogeron in Geopon. 10. 65. 2. τέρμινθον, ἣν οἱ ἐπιχώριοι τερέβινθον καλοῦσι. Democritus ibid. 10. 73. 2. τέρμινθος ἐστίν, ἣν καλοῦμεν τερέβινθον. Niclas ad h. l. notat, non nisi semel, idque per describentium vitium, apud Theophrast. hist. plant. 3. 15. legi, cum alias ille semper utatur altera forma. Similia jam Brodæus ad Epigr. Gr. l. i. p. 119. monuit. Ibi enim et T. ii. anal. Brunck. p. 177. legitur Antiphili Byzantii epigramma, in quo est adjectivum τερεβινθώδης. Scholiastes ibi præter alia habet hæc: τερέβινθος· τὸ αὐτὸ καὶ τέρμινθος. —γίνεται δὲ τὸ πλέον ἐν Ὀρικῷ τῆς Μακεδονίας. Pollux i. 233. paulo aliter: τέρμινθος. εἶρηται δὲ αὐτοῦ ὁ καρπὸς ὑπ' ἐνίων καὶ τερέβινθος. Sed minus recte, ut videtur. In versione V. T. Alex. reperitur utraque forma. Nam Gen. xiv. 6. pro τερεβίνθου cod. Alex. habet τερεμίνθου. Sic 1 Reg. xvii. 2. Ald. et Complut. exhibent τερεβίνθου, alii τερμίνθου. Jos. xxiv. 26. cod. Alex. τερέβινθον, reliqui τερμίνθον. Contra Gen. xliii. 11. idem codex τερέμινθον, ceteri τερέβινθον. Sed parum aberat quin ubique reponendam judicarem formam τερέβινθος. Nam sine ulla lectionis varietate hæc legitur Gen. xxxv. 4. Jes. i. 30. vi. 13. et apud Joseph. archæol. 2. 6. 5. qui Josephi locus maxime notabilis est, quia ibi refert ex Gen. xliii. 11. Apud Xenophontem verò Anab. 4. 4. 7. ubi dudum editores formam antiquam restituere debebant, sine omni controversia pro τερεβίνθον etiam sine libris rescribendum est τερμίνθον, cum vel in Aristotelis de mirab. auscultatt. c. 89. unus codex Vindobonensis τερεβίνθου præbeat pro τερμίνθον.

Τέτευχε τιμῆς, τέτευχε του σκοποῦ, μὴ λέγε, ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ τῷ δοκίμῳ χρῶ τετυχηκε. Phrynichus p. 174. Similia tradunt Th. Mag. p. 842. et Phavorin. Recte. Nam prior illa perfecti forma, consequendi notionem subjectam habens, reperitur tantum apud scriptores Doricos, ut Euryphamum Pythagoreum, in Galei opusc. mytholog. p. 665. ed. 2. vel Alexandrinos, ut Job. vii. 2.

ubi tamen pro τετευχῶς in Cod. Alex. est τετυχηκῶς. Hebr. viii. 6. vel alios recentiores, ut Polyb. i. 66. et 81. viii. 9. Plutarch. Alcib. c. 1. Phurnut. de nat. deor. c. 15. p. 163. ed. Gal. l. 1. Sic παρατετευχέναι habet Polyb. 12. 8. παρατετευχῶς idem 12. 27. παρατετευχῶν idem 3. 48. περιτετευχῶς Jamblich. vit. Pythag. sect. 199. Diod. Siculi locos Wesselingius ad i. 13. indicavit quatuor. Quare etiam Fischerus animadv. in Weller. gramm. Gr. Spec. iii. P. i. p. 184. dialecto Macedonicæ hanc formam tribuit. Videtur autem resumta esse e lingua vetustiore, cujus generis exempla plurima passim jam attuli.

Ὑποπόδιον cur huc retulerim, doceant hæc verba Sexti Empirici adv. Mathem. 1. 246. τὸ ὑφ' ἡμῶν καλούμενον ὑποπόδιον, Ἀθηναῖοι καὶ Κῶοι χελωνίδα καλοῦσιν. Certe ὑποπόδιον apud nullum scriptorem antiquum et idoneum reperitur, sed vel apud Alexandrinos, omninoque Ægyptios, ut 2 Paral. ix. 18. in Complutensi quidem editione, sed in omnibus edd. Ps. cix. 1. Act. ii. 35. Jes. lxvi. 1. Act. vii. 49. Thren. ii. 1. Matth. v. 35. apud Athen. 5. p. 192. E. vel apud alios recentiores, ut Eustath. ad Od. δ. p. 1482. 3. inprimis apud grammaticos, qui eo utuntur ad explicanda nomina antiqua et Attica, ut Schol. Aristoph. Plut. 545. et Equit. 368. θράνος· ὑποπόδιον. Hesych. θρανίον· ὑποπόδιον. it. θρήνην· ὑποπόδιον. it. χελώνη· τὸ ὑποπόδιον. Cf. Suid. in v. ὑποδήματα.

Φάγομαι βάρβαρον, inquit Phrynichus p. 144. λέγε οὖν ἔδομαι καὶ κατέδομαι. τοῦτο γὰρ Ἀττικόν. Hoc præceptum, cui simile etiam Th. Mag. p. 265. habet, si verum est, intelligendum putabam de præsentī. Nam futurum secundum, si compares Etymol. M. p. 786. 25. recte sic dici videtur, quanquam nec hoc, quantum mihi, usquam nisi in versione V. T. Alex. et in libris N. T. ut Gen. ii. 17. iii. 3. ix. 4. xxvii. 25. xl. 19. xliii. 16. xlv. 18. etc. Luc. xiv. 15. xvii. 8. Jac. v. 3. Apoc. xvii. 16. reperitur. Exemplum temporis præsentis, quod quidem certum videri posset, non nisi unum inveni, Sirac. xxxvi. 18. πᾶν βρῶμα φάγεται κοιλία. Sæpe etiam legitur conjunctivus præsentis, sed nunquam in omnibus libris, v. c. Dan. i. 12. φαγώμεθα. Cod. Alex. φαγόμεθα. Damnanda vero mihi quidem videbatur forma φαγοῦμαι, cujus permulta sunt in versione Alex. exempla, ut φαγῇ Gen. ii. 16. iii. 14. 17. 18. 19. Deut. vii. 16. viii. 9. 10. 4 Reg. xix. 29. in codice Alex. aliisque pro φάγε. Sed φάγη hæc eadem persona scribitur 4 Reg. vii. 2. 19. φάγεσαι Jes. lx. 16. aliisque in locis, ut Luc. xvii. 8. φαγώμεθα est Gen. iii. 2.

Φυλάκισσα pro φυλακίς legitur tantum Cantic. 1. 5. Similia supra vidimus, ut βαλάνισσα, βασίλισσα. Cf. Valckenar. ad Theocrit. Adoniaz. p. 321. et, quem laudat, Hemsterhus. ad Lucian. judic. vocal. c. 8. T. i. p. 92.

Φυλακτήρια de amuletis dicta fuisse satis notum est e Stephani thes. Hunc autem vocabuli usum tribuendum esse dialecto Maced. et Alex., perspicimus inde, quod simili modo dicitur Matth. xxiii. 5. et in Inscript. Roset. lin. 45. Multa alia exempla habet du Fresne.

Χορτάζειν ad homines relatum, non puto veteris Græciæ usum ferre. Utuntur eo sic Nicostatus apud Athen. 15. p. 693. B. Lucianus in Brunckii anal. T. ii. p. 309. n. vii. Scholiastes Nicandri, qui ad theriaca p. 31. ἄσαι, inquit, οἰονεῖ χορτάσαι, κορεσθῆναι, ἐμπλησθῆναι. ad alexipharm. p. 6θ. verbum πλήρωσιν explicat verbo χορτάσων, nempe ὀνῶ, et p. 73. χορτάσας posuit pro κορέσκων, quo poeta usus erat. Interpretes Alex. Ps. xxxvi. 19. lvi. 15. lxxx. 16. ἐκ πέτρας μέλι ἐχόρτασεν αὐτούς. cvi. 9. cxxxi. 15. τοὺς πτωχοὺς χορτάσω ἁρτῶν. etc. Sic χορτάσια est Prov. xxiv. 15. ut in Lucillii epigr. apud Brunck. l. 1. p. 322. n. xxvi. ποῦ μοι χορτάσιον ὀστράκινων πινάκων; Item ἀχορτάσια Deut. xxviii. 20. in versione Symmachi, et ἀχορτάστος Ps. lvi. 15. apud eundem. Quin etiam χορτος de cibo hominis legitur in Cratetis Thebani apud Brunck. T. i. p. 187. epigrammate vi. χορτον ἐμῇ συνεχῶς δότε γαστέρι. Hesych. : χορτος—χορτάσμα. Sophocles quidem ipse quoque videri possit ab hoc verbi usu non abhorruisse, dum in Tyro (apud Athen. 3. p. 99. F.) hæc verba scripsit; οὐ τοῖσι παγχόρτοις ἐξενίζομεν. Sed nec hunc Sophoclis locum, nec alium Aristophanis in Gerytade, quem ibidem Athenæus servavit, puto adhiberi posse ad defendendam hanc novam verbi χορτάζειν notionem, quoniam ille quidem vocabulo παγχόρτοις uti recte potuit de cibis, qui apponerentur hominibus valde

edacibus atque adeo bestiarum similibus: quam conjecturam egregie confirmare videtur Athenæus 3. p. 96. F. his verbis: *ικανῶς γεγαστρίσμεθα, καὶ καιρὸς ἤδη ἐστὶ καὶ λέγειν ἡμᾶς. τοῖς δὲ Κυνικοῖς τοῦτοις παρακελεύομαι σιωπᾶν, κεχορτασμένοις ἀφειδῶς.* Et Plato l. 2. de rep. T. ii. opp. p. 372. D. ubi post commemorata multa et varii generis cibaria addit hæc: *εἰ δὲ ὧν πόλιν κατεσκεύαζες, τί ἂν αὐτοὺς ἄλλο ἢ ταῦτα ἐχόρταζες;* Item l. 9. p. 586. A. *βοσκημάτων δίκην κάτω ἀεὶ βλέποντες, καὶ κεκυφότες εἰς γῆν καὶ εἰς τραπέζας, βόσκονται χορταζόμενοι καὶ ὀχεύοντες:* ubi notandum est, etiam ὀχεύειν proprie bruti dici, cum homines ἀφροδισιάζειν dicantur. Denique Clemens Alexandr. pædag. 1. 11. p. 132. D. ubi dicit: *χορτασθέντες, φησὶν (Moses, xp. Exod. xxxii. 6. quem tamen locum, a Paulo 1. Cor. x. 7. repetitum, Clemens tantum ad sensum laudavit), ἀνέστησαν παίζειν τὸ ἄλογον τῆς τροφῆς πλήρωμα, χόρτασμα, οὐ βρώμα εἰπών.* Aristophanes autem metaphorice dixit: *χόρταζε μονοιδῶν.* Qualem licentiam quis Comico non concedet (Cf. quæ supra in v. δύσριγος breviter monui), cum etiam scriptores oratione pedestri utentes non raro verba, quæ proprie de cibis

dicuntur, ad alias res transferant? Præterea verbum *χορτάζειν* ad homines retulisse reperiuntur scriptores puræ Græcitatæ fama non admodum florentes, ut Cratinus, Menander, Eubulus, (cujus alium qui huc pertaineat locum Athenæus 2. p. 63. D. servavit) Sophilus, Amphipylus, quorum omnium verba extant apud Athenæum 3. p. 99. F. et p. 100. A. item Arrianus et Plutarchus, quorum locos habent Heupel. ad Marc. viii. 4. et Elsner. ad Matth. v. 6. Nam et in his aliisque N. T. locis *χορτάζεσθαι* dicuntur homines, et Act. vii. 11. *χορτάσματα οὐχ εὐρίσκουσιν* leguntur. Denique grammatici antiqui verbo *χορτάζειν* interpretantur verba, quæ proprie ad saturandos homines spectant, ut Hesychius: *κορέει πληρεῖ, χορτάσει: item κορέννυται χορτάζεται. it. κορέσαι χορτάσαι. it. ἄσαι χορτάσαι.* Cf. quæ supra e Scholiis Nicandri apposui.

Χωροβατεῖν Hesychio interprete est ἐν τῇ χώρᾳ περιπατεῖν. Sed in versione Alex. Jos. xviii. 8. 9. significare potius videtur terram metiri, ita ut parum differat a verbo *βηματίζειν*, quod supra §. 8. in verbis Macedonicis retuli. Cf. Salmas. exercitatt. in Solin. p. 473.

Hæc sufficiant de verbis singulis, quæ dialecto Macedonicæ et Alexandrinæ vindicari non sine veri specie putabam posse. Multo plura colligi poterant e Phrynicho, Th. Magistro, Mœride, e Salmasii de hellenistica commentario, e Fischeri de vitii lexiconum N. T. prolusionibus, et in Welleri grammaticam Gr. animadversionibus, e Cangii glossario mediæ et infimæ Græcitatæ, aliisque. Exponere quoque poteram de nominibus in *ιον* pro *εἶον* desinentibus, ut *γράφιον, ἰχθυοτρόφιον, κεράμιον, λαγοτρόφιον, νησοτρόφιον, νοσοκόμιον, ὀρτυγοτρόφιον, ὄρφανοτρόφιον, χηνοβόσκιον, χηνοτρόφιον*, et similibus, de quorum non paucis breviter Niclasius monuit ad Geoponn. 14. 22. 1. Item de nominibus in *i* et *iv*, quæ terminationes haud dubie originem debent Ægyptiorum dialecto (v. supra §. 10.), cujusmodi nomina multa reperiuntur in Geoponn. 12. 1. ubi interpretum notæ consulendæ sunt. Sed nolui nimia et quæsitæ diligentia molestus esse tædiumque afferre legentibus, id potius agendum ratus, ut ipsis quoque superes, in quo studium atque industriam collocarent suam, quippe non ignorans, animis liberalibus et ingenuis utilitatem et voluptatem ex proprio labore perceptam multo videri quam ex alieno majorem.

Quibus iisdem de causis exempla structuræ verborum a veteris Græciæ puritate atque elegantia alienæ afferre non nisi pauca constitui. Delegi autem hæc:

Μὲν οὖν et *μὲν οὖν γε* (quod vulgo, sed parum recte, scribitur *μενοῦνγε*) ab initio membri vel periodi positum, jam Salmasius in funere linguæ Hellenisticæ p. 152. Alexandrinæ dialecti esse recte judicavit. Nam iste particularum usus reperitur apud solos scriptores Macedonicos, et qui post Alexandri Macedonis ætatem vixere. Mihi saltem nullus hujus structuræ auctor paulo antiquior innotuit, præter Aristotelem, qui de poetica 22. 3. ed. Harles. *μὲν οὖν* ita posuisse dicitur a Schwarzio ad Olear. de stylo N. T. p. 289. Et sane sic positæ extant illæ particulæ in antiquioribus Aristotelis editionibus. Sed sine ulla dubitatione rectius Buhle cum Harlesio edidit *τὸ μὲν οὖν*. Phrynichus p. 150. *μὲν οὖν τοῦτο πράξω τίς ἀνάσχοιτο οὕτω συντάττοντός τινος ἐν ἀρχῇ λόγου; οἱ γὰρ δόκιμοι τὸ μὲν οὖν ὑποτάσσουσιν, ἐγὼ μὲν οὖν λέγοντες, τὰ καλὰ μὲν οὖν, καὶ τὰ μὲν οὖν πράγματα.* Sæpe vero *μενοῦνγε* ab initio ponitur in libris N. T. ut Luc. xi. 28. Rom. ix. 20. x. 18. unde orta videtur hæc glossa Hesychii: *μενοῦν, τοιγαροῦν, μέντοιγε, καὶ μενοῦνγε, σύνδεσμοι.* Et Etymol. M. p. 580. 12. *μενοῦνγε, ἐκ τριῶν συνδέσμων, καὶ σημαίνει τὸ ἀληθές.* quæ ubi repetiit Suidas, addit: *μᾶλλον μὲν οὖν.* Non magis probandum est ἀλλὰ μὲν οὖν, sive, quod alii codices habent, ἀλλὰ μενοῦν γε, Philipp. iii. 8. v. Steph. Thes. Ling. Gr. infra. E quibus omnibus patet, Vigerum de Gr. dictionis idiotismis viii. 8. 18. pessime tironum commodis consuluisse.

Μὴ γένοιτο, quando est vox omen aversantium, et absolute ponitur, haud dubitauer huc retuli. Nusquam enim sic reperitur, nisi in versione Alex. ut Gen. xlv. 7. 17. Jos. xxii. 29. 3 Reg. xx. 3. in quibus locis omnibus interpretes hac formula Gr. reddiderunt Hebraicum vocabulum *לֹא־יִהְיֶה*, et in libris N. T. ut Luc. xx. 16. Rom. iii. 4. 6. 31. vi. 2. 15. etc. atque apud alios scriptores recentiores, ut Arrianum diss. Epict. i. 1. 2. 8. ii. 8. et sæpius, Simplicium in Epictet. p. 186. Achillem Tatium Erot. v. 18. p. 323. Apuleium in Geoponn. xiii. 5. 6. Et interpretes quidem Alexandrini, etiam in iis locis, ubi alii *μηδαμῶς* cum dativo habent, v. c. 1 Reg. xii. 23. formulam *μὴ γένοιτο* semper sequi jusserunt infinitivum, quo indicatur res, quam quis abominatur et abesse cupit. Eodem modo Alciphron 1. epist. 26. extr. *μή μοι γένοιτο—μή λυκὸν ἐτι, μή δανειστὴν ἰδεῖν.* Ceteri vero, quos laudavi, omnes formulam istam simpliciter posuerunt. Grotius ad Matth. xvi. 22. docte comparat formulas

ἰλεὺς μοι et *μηδαμῶς ἐμοί*, quæ et ipsæ dialecto Alex. tribuendæ sunt, et tam absolute ponuntur, ut 2 Reg. xx. 20. ubi pro *ἰλεὺς μοι* ed. Complut. habet *μὴ γένοιτο*, 1 Reg. ii. 30. *μηδαμῶς ἐμοί*, quam sequente infinitivo, ut 2 Reg. xxiii. 17. *ἰλεὺς μοι τοῦ ποιῆσαι τοῦτο;* ubi iterum ed. Complut. *μὴ μοι γένοιτο παρὰ κυρίον ποιῆσαι.* 1 Paral. xi. 19. 1 Reg. xxvi. 11. *μηδαμῶς μοι παρὰ κυρίον ἐπενεγκεῖν.* ubi rursus alii dant *μὴ γένοιτο*. Idem Grotius l. l. notavit, Josephum pro his dixisse *ἀπὴν ἢ πείρα τοῦ λόγου.* Ne quis autem formulam *μὴ γένοιτο* defendi posse opinetur Herodoti auctoritate. Ejus enim verba 5. 111. sunt hæc: *ἦν τε κατέλθης ἄνδρα στρατηγὸν, μέγα τοι γίνεται ἦν σε ἐκεῖνος, τὸ μὴ γένοιτο, ὥτ' ἀξιώχρεω καὶ ἀποθανεῖν, ἡμίσηα συμφορῇ.* ubi facile apparet, τὸ μὴ γένοιτο dictum esse pro οἷνα μὴ γένοιτο *εὐκτέον ἐστὶ.* Mihi saltem hic locus similis quidem quodammodo locis supra laudatis, sed tamen non parum diversus videbatur. Nec magis recte attulerit quis verba Xenophontis Cyrop. 5. 5. 5. p. 327. *φοβούμενος μὴ τι γένοιτο—ὃ τι πάντας ἡμᾶς λυπήσει.*

Os quando pro articulo *ὁ* in partiendo sæpius repetitur, vel cum ambo inter se aut cum aliis talibus ita miscentur, ut alterum pro altero poni et idem significare appareat, quin hoc e dialecto Maced. et Alex. fluxisse putandum sit, nequaquam dubito. Vidit jam atque damnavit hoc vitium magister elegantiarum Atticarum Thomas p. 1. *ἃ μὲν, ἃ δὲ*, inquiens, *μὴ εἴπης, ἀλλὰ τινὰ μὲν, τινὰ δὲ.* Quod Thomæ præceptum quomodo alii interpretes illud traverint, alii refellere, alii, in quorum numero Hemsterhusius eminet, confirmare studuerint, apud ipsos legi, quam a me recoqui, satius est. Ego vero, ut ostendam, *ἃ μὲν—ἃ δὲ* male et contra leges elegantiae Atticæ dici, primo plurimos scriptores recentiores vel minus puros, atque adeo Alexandrinos, qui sic locuti sunt, enumerabo, deinde de iis veterum et puræ Græcitatæ auctorum locis exponam, qui vel afferri solent, vel certe videantur afferri posse, ad Thomæ sententiam impugnandam. Scilicet *ὅς* pro *ὁ* male posuere Bion idyll. i. 81. sqq. *χὼ μὲν—ὅς δὲ—ὅς δὲ—χὼ μὲν—ὅς δὲ—ὁ δὲ—ὅς δὲ.* Alexander Ætolus in Brunckii analectt. T. i. p. 418. n. i. *τῷ μὲν—τῷ δὲ—ὧ δὲ.* Meleager ibid. p. 10. n. xxvi. *ἄς μὲν—ἄς δὲ.* Demodocus Leriensis ibid. T. ii. p. 56. n. i. *ὁ μὲν—ὅς δ' οὖν.* Alpheus Mitylenæus ibid. p. 128. n. ii. *τῷ μὲν—φ δὲ—φ δὲ.* Antiphilus Byzantius ibid. p. 174. n. xix. *ὅς μὲν—ὅς δὲ.* Leonidas Alexandrinus ibid. p. 194. n. xx. *ἄλλος—*

ὁ δὲ—ὁς δέ. Philippus Thessalonicensis ibid. p. 221. n. xxxv. τὸ μὲν—ὁ δὲ—δ δέ. Marcus Argentarius ibid. p. 272. n. xxvii. τῆ μὲν—ῆ δέ. Onestus ibid. p. 290. n. viii. ὃν μὲν—ὃν δέ. Palladas Alexandrinus ibid. p. 418. n. li. ὁς μὲν—ὁς δέ. Phocylides ibid. p. 522. ὁ μὲν—ὁς δ' οὐ. Macedonius ibid. T. iii. p. 120. n. xxxiii. οἷς μὲν—τοῖς δέ, alique poetæ. Jam possit quidem aliquis opinari, solos poetas ita loqui vel voluisse, vel propter metri leges debuisse. Atque hoc quidem de iis maxime suspicari licet, qui in eadem periodo nunc ὁ scripserunt, nunc ὁς: quæ tamen ratio nunquam conspicitur in antiquis, sæpe in recentioribus poetis. Sic Zosimus Thasius in Brunnkii anal. T. ii. p. 452. τὸν μὲν τε δὲ αἰθέρος, ὃν δ' ἀπὸ λόχμης. Damagetus ibid. T. iii. p. 331. μείζων δὲ θηρῶν ὁς μὲν, ὁ δ' ἡμυθῶν. Cf. ἀδέσποτα epigrammata multa, ut ibid. p. 153. n. x. v. 3. p. 189. n. exci. v. 3. p. 201. n. ccli. v. 2. p. 206. n. cclxxii. v. 5. sq. p. 214. n. cxcix. v. 3. p. 243. n. ccccxliii. v. 2. sq. p. 289. n. dcli. v. 7. sq. Sed etiam qui pedestri oratione usi sunt, laudari hanc in rem multi possunt, ut Athen. vi. p. 271. F. οὖς μὲν—οὖς δέ—οὖς δέ. x. p. 439. C. οὖς μὲν—οὖς δέ. Diod. Sic. 20. 52. οὖς μὲν—οὖς δέ. it. α μὲν—α δέ. it. ἀς μὲν—ἀς δέ. Apollonius Alexandrinus s. Dyscolus de syntaxi p. 14. 26. p. 36. 9. p. 59. 5. p. 121. 22. p. 227. 28. α μὲν—α δέ. p. 177. 19. α μὲν—α δέ—τινὰ δέ. p. 298. 15. οἷς μὲν—οἷς δέ. p. 40. 27. et p. 98. 15. ὁς μὲν—ὁς δέ. Cf. p. 194. 24. et p. 201. sq. Photius in electis e Procli chrestom. grammat. ad calcem Apollonii Dyscoli p. 342. 5. Ælianus V. H. 6. 1. τοὺς δέ—οὖς δέ—οὖς δέ. 13. 46. τοὺς μὲν—οὖς δέ. Hermes apud Stobæum eclog. phys. c. 52. p. 1082. ὑφ' ὧν μὲν—ὑφ' ὧν δέ—ὑπὸ δὲ ἐτέρων. Plutarchus apophth. T. viii. p. 97. οἷς μὲν—οἷς δέ. Et de EI apud Delphos c. 21. ὁ μὲν—ὁ δέ—καὶ ὁ μὲν—ὁ δέ—καὶ ὁ μὲν—ὁ δέ—καὶ παρ' ὧ μὲν—παρ' ὧ δέ—καὶ ὁ μὲν—ὁ δέ—καὶ ὁ μὲν—πρὸς ὃν δέ. Monumentum Adulitanum haud procul a fine: α μὲν—α δέ. Matth. xiii. 4. sqq. α μὲν—ἄλλα δέ—ἄλλα δέ. v. 8. ὁ μὲν—ὁ δέ—δ δέ. Alia exempla e Polybio, Herodiano, Sexto Empirico alisque collegit Fischerus ad Weller. gramm. Gr. Spec. i. p. 332. Cf. Heupel. ad Marc. iv. 4. Omnes igitur quos laudavi, scriptores quin recte a me et consilio meo convenienter sint abhibiti, neminem arbitror posse dubitare. Scripserunt enim omnes post Alexandri M. ætatem. Nam Phocylidis quoque versus recentioris esse originis, vel saltem senioribus temporibus, inprimis a Christianis hominibus, valde mutatos et interpolatos, inter viros eruditos satis constat.

Cf. Ludov. Wachleri diss. de Pseudo-Phocylide, Rintel. 1788. 4. Reperiuntur vero etiam in antiquis et puris auctoribus loci, qui mihi videantur posse opponi, quos tamen omnes si recte probaveris et perpenderis, videbis nihil plane facere ad sententiam Thomæ, quæ eadem mea est, ullo modo infringendam. Nam apud Pindarum quidem Olymp. viii. 20. edi solet ὃν μὲν—'Αλκίμεδοντα δέ. Verum ut taceam, non Atticum poetam fuisse Pindarum, aut Attico more scribere voluisse, lectio ista non constanter a codicibus MSS. exhibetur. In verbis Xenophontis Cyrop. 2. 4. 17. οὗτοι ἂν σοι, εἴ τιςιν ἐντυγχάνοιεν τῶν Ἀρμενίων, οὓς μὲν ἂν συλλαμβάνοντες αὐτῶν, κωλύοιεν τῶν ἐξαγγελιῶν, οὓς δὲ μὴ δύναιτο λαμβάνειν, ἀποσοβουντες ἂν ἐμποδῶν γίγνοντο τοῦ μὴ ὄρᾶν αὐτοὺς ὅλον στρατεύμα, in his, inquam, verbis post participium συλλαμβάνοντες omissum est verbum substantivum εἶησαν sive εἴεν, quæ ellipsis in participiis usitatissima est. Apud eundem Xenoph. mem. 1. 1. 4. in margine editionum Steph. et Basil. 1569. fol. legitur α μὲν ποιεῖν, α δὲ μὴ ποιεῖν. Hæc vero pro τὰ μὲν—τὰ δὲ a recentiore quodam librario profecta esse, quilibet facile intelligit. Neque aliter statuendum est de Heracliti, multo etiam antiquioris Xenophonte, epistola ad Hermodorum, ubi in H. Stephani poesi philosophica (1573. 8.) p. 150. cuique animali dicuntur esse τὰ μέρη καὶ ὅπλα· τοῖς μὲν κέρατα τὰ ὅπλα, τοῖς δὲ ῥύγχη, τοῖς δὲ πτερὰ, τοῖς δὲ τάχος, ἄλλοις μέγεθος, ἄλλοις ὀλιγότης, οἷς δὲ τάχος, οἷς δὲ νῆξις, πολλοῖς δὲ πνεῦμα. Etsi enim hæc epistola jam per se, propter plurima quæ ei impressa extant hominis Christiani vestigia, vix putari genuina potest: tamen hæc speciatim verba, οἷς δὲ τάχος, οἷς δὲ νῆξις, manifestum est ab aliquo apposita fuisse, qui ea perperam ommissa, nec tamen omittenda judicaret, non memor eorum, quæ jam ante dicta erant: τοῖς δὲ τάχος. Etiam apud Demosthenem inveniuntur loci, qui ab iudicis hominibus adhiberi possint ad refutandam Thomæ sententiam, sed sine ulla dubitatione emendandi. In oratione pro Corona v. c. p. 248. 18. leguntur hæc: ἀς μὲν ἀναιρῶν, εἰς ἀς δὲ τοὺς φονγὰδας κατὰ γων. Sed si quis consulere voluerit in Reiskii ed. apparatus criticum v. ii. p. 477. et v. iii. p. 571. veram lectionem videbit superesse in libris manu scriptis, quorum alii legunt τινὰς μὲν—τινὰς δέ, alii τὰς μὲν—ἀς δέ. Sic in eadem oratione p. 282. 11. ἀς μὲν κατεῖλθε πόλεις,—τινὰς δὲ πορθεῖ: ubi pro ἀς alii codices τινὰς habent. Et p. 289. 10. ἀς μὲν—τινὰς δέ—εἰς ἐνίας δέ. ubi rursus pro ἀς codex MS. τινὰς servavit.

Ultimum talis impuræ verborum structuræ exemplum præbeat compositio adverbiorum temporis quorundam cum præpositionibus. Etsi enim Herodianus ad calcem Phrynichi p. 206. ad calcem Mæridis p. 469. καθόλου, inquit, χρονικοῖς ἐπιρρήμασιν οὐ συντάττουσι τὰς προθέσεις, etsi item Phavorinus in v. ἐξ ἐκείνου hæc scripsit: καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, ἐν τοῖς ἐπιρρήμασι τοῖς χρόνον δηλοῦσι τὰς προθέσεις οὐχ εὐρίσκονται συντάττοντες οὔτε οἱ Ἀττικοὶ, οὔτε παρὰ τοῖς ποιηταῖς οἱ Ἴωνες: usus tamen loquendi prohibet, quo minus omnia hujus generis exempla minus pura existimemus. Non v. c. damnanda sunt εἰσαεῖ sive ἐς αἶ, ἐσαῦθις, εἰς αὐριον, εἰσέτι, εἰσότε, εἰς τότε, ἐξαῦθις, ἐξέτι, μεταυτίκα, μετόπισθεν, μέχρι τότε, παραυτίκα, προτέρω, προσέτι, et similia. Dubitandum etiam videbatur, an rejicienda essent εἰς αἶς et συνάμα, quæ Eichstadius in dissertatione de carminum Theocriteorum indole ac virtutibus, Lips. 1793. 4. p. 43. Alexandrina esse judicavit. Quanquam enim utrumque legitur in Theocr. idyll. 25. illud quidem v. 17. hoc v. 126. etiam apud Eustath. ad Il. η. p. 535. 46. et ad Il. λ. p. 814. 5. ed. Basil. in Schol. Eurip. ad Hecub. 505. quos locos Valckenarius ad Theocriti decem eidyllia p. 163. attulit, et apud Lucianum, cujus locos quatuor collegit Maius observatt. sacr. 4. p. 198., tamen ea minus recte, opinor, huc referuntur, quia αἶς et ἄμα non sunt adverbia temporis. Si quis vero Eichstadii sententiam sequi maluerit, multo magis ille reprobare debet παρεκτός, quod vix usquam reperitur, nisi in Aquilæ versione Deut. i. 36. Matth. v. 32. Act. xxvi. 29. 2 Cor. xi. 28. apud Pamphilum in Geoponn. xiii. 15. 7. in Palladii historia Lausiaca c. 84. T. viii. opp. Meursii p. 542. et in similibus. Sed sine controversia improbandas censebam formulas has: ἀπ' ἄρτι Matth. xxiii. 39. xxvi. 64. Jo. i. 52. etc. ἀπεχθές apud Apollon. de Syntaxi p. 234. p. 333. 21. et Philodemum in Brunnkii anal. T. ii. p. 89. n. xxiii. ἀπὸ νῦν apud Rufinum ibid. p. 397. n. xxvii. etiam T. iii. p. 246. in epigrammate ἀδεσπότης ccccxlix. ἀποψὲ apud Apollon. de syntaxi p. 299. 13. p. 330. 18. ἀπὸ πρῶτ' apud Athen. 12. p. 526. C. Act. xxviii. 23. ἐσάρτι apud Eustath. ad Od. α. p. 1402. 18. ed. Rom. ἕως ἄρτι Matth. xi. 12. Jo. ii. 10. etc. πρόπαλαι apud Ælian. V. H. 13. 14. ubi tamen Perizonius præfert πρότερον, in tribus codd. MSS. repertum. Saltem ab omnibus fere grammaticis, ut Phrynicho p. 14. Herodiano l. i. Th. Mag. p. 322. Phavorino l. i. Luciano solœcist. c. 7. (Cf. Salmas. de hellenist. p. 104.) damnantur adverbia temporis composita hæc: ἀπόπαλαι, ἔκπαλαι, ἀπότοτε, ἔκτοτε, de quibus adeo mihi agendum est paulo accuratius. Scilicet quanquam per se videtur nulla esse idonea, cur illa rejiciamus, ratio, tamen hæc causa omnis pendet atque judicari debet ex usu loquendi, qui sane grammaticorum partes videtur defendere. Nam nec editores et interpretes illorum grammaticorum, nec alii viri docti in Trilleri ad Thomam notis laudati, quibus addi possunt Grævius ad Lucian. l. i. Gronovius ad Arrian. expedit. Alex. M. 1. 27. p. 54. et Kyphius Obs. in N. T. T. ii. p. 441. ullum ex antiquo aliquo et probato scriptore locum afferre potuerunt, imo non nisi Arrianum, Plutarchum, Apollonium Alexandrinum sive Dyscolum, Josephum, Apollodorum laudarunt, qui quam parvi momenti esse debeant in dijudicanda vocabuli alicujus probitate, quis non intelligit? Ego quoque ἔκπαλαι v. c. observavi apud Apollon. Dyscol. de syntaxi, p. 23. 7. p. 86. 29. ubi cum πάλαι permutatur, p. 205. 14. p. 251. 2. Theophylactum, Bulgariæ archiepiscopum,

epist. 71. T. viii. opp. Meursii p. 925. Schol. Nicandr. ad Ther. p. 20. extr. Schol. Eurip. Orest. 511. 2 Petr. ii. 3. et iii. 5. ἀπὸ τότε præter versionem Alex. Eccles. viii. 12. inveni apud Schol. Apollon. Rhod. 1. 517. et Matth. iv. 17. ἔκτοτε habent Socrates Rhodius apud Athen. 4. p. 148. D. Chares Mitylenæus apud eund. 12. p. 538. F. Phanodemus apud eund. 10. p. 437. D. Aristoteles hist. anim. 3. 12. extr. Clemens Alexandr. str. 6. p. 665. A. p. 698. A. Plutarch. in Cæsare c. 48. Æsop. fab. 145. Geoponicorum auctores 11. 2. 3. Eustath. ad Il. α. p. 43. Tzetzes ad Lycophr. 24. 49. 663. Schol. Nicandr. ad ther. p. 18. Schol. Theocrit. 3. 48. Causam, cur ἔκτοτε inprimis improbandum sit, afferre tentat Pauw. ad Phrynich. l. l. Fortassis etiam viri harum rerum gnari huc referendum putaverint ἐξότε, pro ἐξ οὗ positum, ex Apollon. Rhod. 2. 634. 3. 67. 4. 867. qui etiam habet ἐκτοθεν ἐξότε 4. 521. Certe in nullo idoneo scriptore me legere memini ἐξότε. Sed usi eo sunt Callimachus h. in Apoll. 48. Palladas Alexandrinus in Brunckii anal. T. ii. p. 413. n. xxx. Agathias ibid. T. iii. p. 37. n. ix. et p. 63. n. lxxviii. P. Silentarius ibid. p. 75. n. xiii. et p. 77. n. xix. xx. Anonymi poetæ ibid. p. 26. n. xxxix. et xl. Schol. Eurip. Cod. August. ad Phœn. 1528.